فهرست جلد ثانی من سودی شرح بوستان

٢ باب چهارم در تواضع

٣ (حکایت) هم درین معنی
٤ (حکایت) هم درین معنی
٧ (حکایت) بایزید بسطامی وتواضع او
١٢ (حکایت) عیسی علیه السلام وعابد خودبین وفاسق پشیمان
٢٥ (حکایت) دانشمند فقیر وقاضی متکبر
٣٥ (حکایت) برطریق تمثیل
٣٩ (حکایت) توبه کردن پادشاهزاده
٥٣ (حکایت) طواف عسل
٥٦ (حکایت) عابد حق پرست ورند مست
٥٩ (حکایت) خواجهٔ نیکوخصال وبندهٔ بدفعال
٦٤ (حکایت) معروف کرخی ومسافر مریض
٧٣ (حکایت) سفاهت ناهلان وتحمل نیک مردان
٨٣ (حکایت) درکستاخی درویشان وحلم پادشاهان
٩٠ (حکایت) درمحرومی خودبینان
٩٢ (حکایت) درمعنیٔ تضرع وتعلیم حق شناسیٔ بندکان
٩٥ (حکایت) درمعنیٔ تواضع ونیازمندی
٩٨ (حکایت) درمعنیٔ تواضع ونیازمندی حاتم اصم وسیرت او
١٠٨ (حکایت) درتحمل جفای دشمن ازبهر دوست
١١٠ (حکایت) بهلول دانا
١١١ (حکایت) لقمان حکیم وتحمل او
١١٤ (حکایت) جنید وتواضع وحلم او
١١٧ (حکایت) پارسا وبربطزن
١١٨ (حکایت) صبر مردان برجفای ناهلان
١٢٤ (حکایت) امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه وسیرت خوب
٠٠٠ او درتواضع
١٢٨ (حکایت) امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه وتواضع او
١٣٠ (حکایت) درفائدهٔ خوشخویی

١٣١ (حکایت) ذوالنون وتواضع او

١٣٧ باب پنجم در رضا

١٤٠ (کفتار) اندر رضا بحکم قضا
١٤٢ (حکایت) شاطر اصفهانی
١٥٥ (حکایت) تیرانداز اردبیلی
١٥٩ (حکایت) طبیب وکرد
١٦٠ (حکایت) یکی روستایی سقط شد خرش
١٦١ (حکایت) دیناری ازمفلسی بیفتاد بسی جست
١٦٢ (حکایت) کوفت پیری پسر را بچوب
١٦٣ (حکایت) مرد درویش وزن ناساز کار وهمسایهٔ توانکر
١٦٦ (حکایت) مرد درویش وزن زشت
١٦٨ (حکایت) کرکس بازغن
١٧١ (حکایت) شاکرد منسوج باف
١٧٦ (کفتار) دراخلاص وبرکت آن وریا وآفت آن
١٧٩ (حکایت) بابای کوهی واخلاص او
١٨١ (حکایت) روزه دار طفلی
١٨٣ (حکایت) زاهد مرایی

١٩٢ باب ششم درقناعت

٢٠١ (حکایت) شکم صوفی رازبون کرد وفرج
٢٠٣ (حکایت) مرا حاجیی شانهٔ عاج داد
٢٠٥ (حکایت) یکی باطمع پیش خوارزمشاه رفت
٢٠٩ (حکایت) یکی راتب آمد زصاحب دلان
٢١١ (حکایت) ازلطائف حضرت شیخ سعدی
٢١٤ (حکایت) یکی نیشکر داشت برطبقی
٢١٦ (حکایت) یکی رازمردان امیر ختن داد خلعت
٢١٧ (حکایت) یکی نان خورش جز پیازی نداشت
٢١٨ (حکایت) یکی کربه درخانهٔ زال بود
٢٢٠ (حکایت) یکی طفل دندان برآورده پدر بحیرت رفته

٢٢٢ (حکایت) شدن سنك دردست ابدال خدا زروسیم

٢٢٥ (حکایت) صاحب دلی خانهٔ خود بقامت خویش کرد

٢٢٦ (حکایت) پادشاهی درحال پیری شیخی راولی عهد خود کرد

٢٣١ (حکایت) ازسر کذشتکان حضرت شیخ سعدی

٢٣٧ باب هفتم درتأثیر تربیت

٢٤١ (کفتار) درفضیلت خاموش

٢٤٥ (حکایت) سلطان تکش باغلامان خود رازی بکفت

٢٤٨ (حکایت) یکی خوب خلق وخلق پوش بود

٢٥١ (حکایت) یکی ناسزا کفت دروقت جنك

٢٥٢ (حکایت) عضد اللدولة

٢٥٤ (حکایت) مریدی دف ونای مطربی برشکست در بزم مستان

٢٥٤ (حکایت) دوکس کردیدند وآشوب وجنك

٢٥٥ (حکایت) چنین کفت پیری پسندیده هوش

٢٥٩ (حکایت) خاصیت پرده پوشی وسلامت خاموشی

٢٦٢ (کفتار) درمعنیٔ زبان کشیدن ازعیب

٢٦٣ (حکایت) زبان کرد شخصی بغیبت دراز

٢٦٤ (حکایت) کسی کفت دزدی بهتر ازغیبت

٢٦٤ (حکایت) ازسر کذشتکان حضرت شیخ

٢٦٥ (حکایت) کسی کفت حجاج خونخواره ایست

٢٦٧ (حکایت) یکی از پارسایان بخندید باکودکی

٢٦٧ (حکایت) فقیهی شرائط وضوء آموخت بناظم درهنکام کودکی

٢٦٩ (حکایت) در ذم غیبت مردمان

٢٧٠ (حکایت) دیوانهٔ بکفت اکر غیبت کنم شخصی بمادرم غیبت کردمی

٢٧١ (کفتار) اندر کسانی که غیبت ایشان روا باشد

٢٧٢ (حکایت) بقالی درتراز و بدزدید ازدزدی درسیستان

٢٧٣ (حکایت) نکوهش غمازی وصفت غمازان

٢٧٥ (حکایت) فریدون شاه ووزیر او

٢٨٢ (حکایت) دوکس که ازدست زنانش زبون شدند

٢٨٣ (حکایت) جوانی زناسازکاری جفت بر پیری بنالید

٢٨٤ (کفتار) اندر پروش فرزندان

٢٩١ (حکایت) در پرورش بندکان

٢٩٤ (کفتار) اندرنظر بازان کذاب

٢٩٤ (حکایت) درویش صاحب نظر و بقراط حکیم

٣٠٥ (حکایت) ازسر کذشتکان حضرت شیخ

٢٠٦ (حکایت) جوانی هنرمند واعظ والکن

٣١١ باب هشتم درشکر

٣١٨ (کفتار) اندرصنع باری در ترکیب خلقت انسان

٣٢١ (حکایت) درشکر نعم

٣٢٢ (حکایت) یکی کوش کودك بمالید سخت

٣٢٣ (کفتار) اندر صنع باری وشکر کذاری

٣٢٨ (حکایت) طغرل وهندوی پاسبان

٣٣١ (حکایت) یکی راعسس دست بر بسته بود

٣٣٢ (حکایت) برهنه تنی یك درم وام کرد

٣٣٣ (حکایت) یکی کرد بر پارسایی کذر کرد

٣٣٣ (حکایت) زره باز پس ماندهٔ میکریست

٣٣٤ (حکایت) فقیهی برافتاده مستی کذشت

٣٣٥ (کفتار) اندرنظر اهل دل دررب الاربابنه دراسباب

٣٣٦ (حکایت) یکی کرز پولاد برمغز خورد

٣٣٨ سخن درسابقهٔ ازل وتوفیق یافتن درعمل

٣٣٩ (حکایت) سفر هندوستان وضلالت بت پرستان

٣٥٣ باب نهم درتوبه

٣٥٨ (حکایت) طبیب وپیر مرد

٣٦١ (کفتار) اندرغنیمت شماردن جوانی پیش ازضعف پیری

٣٦٣ (حکایت) ازسر کذشتکان حضرت شیخ

٣٦٧ (حکایت) قضازندهٔ رارك جان برید

٣٦٩ (حکایت) فرورفت جم را یکی نازنین
٣٧٠ (حکایت) یکی پارسا سیرت حق پرست
٣٧٣ (حکایت) میان دوتن دشمنی بود و جنگ
٣٧٥ (حکایت) زدم تیشه یکروز بر تل وخاك
٣٧٦ (حکایت) شبی خفته بودم بعزم سفر
٣٧٧ (کفتار) در موعظ و پند
٣٧٨ (حکایت) زعهد پدر یاد دارم
٣٨١ (حکایت) یکی بچهٔ کرك می پرورید
٣٨٣ (حکایت) یکی برد بر پادشاهی ستیز
٣٨٣ (حکایت) یکی مال مردم بتلبیس خورد
٣٨٥ (حکایت) کل آلوده راه مسجد کرفت
٣٨٧ (حکایت) ازسر کذشتکان حضرت شیخ
٣٩١ (حکایت) یکی متفق بود بر منکری
٣٩١ (حکایت) زلیخا چو کشت ازمی عشق مست
٣٩٣ (تمثیل) پلیدی کند کربه درجای پاك
٣٩٤ (حکایت) غریب آمدم درسواد حبش
٣٩٥ (حکایت) یکی را بچوکان مه دامغان
٣٩٧ (حکایت) بصنعان محبوبم وفات شده بود

٣٩٩ باب دهم درمناجات وختم کتاب

٤٠٥ (حکایت) سیه چردهٔ راکسی زشت خواند
٤٠٦ (حکایت) چه خوش کفت درویش کوتاه دست
٤٠٧ (حکایت) مغ بت پرست و مهمی از بت بخواست
٤٠٩ (حکایت) سکران بمسجدی درآمد

مم

٥٥٦ (حکایت) میان دوعم زاده وصلت افتاد
٥٥٨ (حکایت) یکی سؤال کرد شوریده رادوزخ تمنی کنی یابهشت
٥٥٨ (حکایت) مجنون وصدق محبت او بالیلی
٥٦٠ (حکایت) محمود غزنوی با ایاز
٥٦٤ (حکایت) پیری بسجاده بنشست وازدر یادر کذشت
٥٦٧ (حکایت) اندرفنای موجودات درمعرض وجود حق تعالی
٥٧٠ (حکایت) دهقان واشکر سلطان
٥٧٣ (حکایت) برطریق تمثیل اززبان شبتاب
٥٧٣ (حکایت) پیری ازتهمت کرفته شد درشام
٥٧٥ (حکایت) ثنا کفت برسعدزنکی کسی
٥٧٧ (حکایت) عاشق شوریدهٔ وکشیدن خوار بسیار
٥٨٢ (کفتار) اندرسماع اهل دل
٥٨٦ (کفتار) در بیان حقیقت سماع
٥٨٩ (کفتار) شکراب جوانی نی آموختی
٥٩٢ (حکایت) پروانه وصدق مودت او باشمع
٦٠٠ (حکایت) درمخاطبهٔ پروانه باشمع

مم

٤٥٩ (حكايت) جوان مرد حاتم وذكر پادشاه اسلام ابو بكر بن
٠٠٠ سعد بن زنكى
٤٦٢ (حكايت) درحلم پادشاه
٤٦٥ (حكايت) مغرورى ازدرخود سائلى براند
٤٧٠ (كفتار) اندر دلدارىٔ عام در طلب خاص
٤٧١ (حكايت) يكى را پسر كم شد از راحله
٤٧٣ (حكايت) افتادن لعلى درشبى ازتاج ملك زاده درسنكلاخ
٤٧٩ (حكايت) پدر بخيل و پسر لاابالى
٤٨٤ (حكايت) دراحسان اندك ومكافات بسيار
٤٩١ (حكايت) اندر ثمرات نيكو كار در آخرت
٤٩٥ (كفتار) اندر هيبت ملوك ونهايت وسياست او
٤٩٧ (حكايت) دراحسان باكسى كه سزاوار بود وقصهٔ زن وشوى
٥٠١ (حكايت) بهرام كور دراحسان

٥٠٣ باب سوم درعشق وسخن طريقت اوليا ومحبت ايشان

٥٠٨ (حكايت) دراثبات محبت مجازى
٥١٠ (حكايت) دراثبات محبت روحانى
٥١٤ (حكايت) كدازاده با پادشاه زاده
٥٢٢ (حكايت) درمعنىٔ فنائىٔ اهل محبت
٥٢٤ (حكايت) درمعنىٔ اشتياق ومحبت
٥٣٢ (حكايت) درغلبهٔ وجد وسلطنت عشق
٥٣٧ (حكايت) درحال عاشق بهنكام جان سپردن
٥٤٠ (حكايت) درصبر وثبات وروزكار
٥٤٦ (حكايت) ازملامت نكريزد واز جفا نينديشد
٥٤٩ (حكايت) پسرى بخفت ازنماز خفتن پدرش چه كفت
٥٥٠ (حكايت) درصبر بر جفاى آنكه صبر ازوى نتوان
٥٥٢ (حكايت) ازسركذشتكان حضرت شيخ درعشق
٥٥٣ (حكايت) طبيب دل باومريضى درشهر مرو
٥٥٤ (حكايت) دراستيلاى عشق برعقل

فارسى وعربى وهر علمده استاد كامل اولان مولانالاريدن تلمذ ايليوب
كندولرى دخى شرف استادينه نائل بين العلماء كلامى اثبات مدعى ده

المولى سودى
بوستويدر معاملهٔ كالاى
علم وعرفانله رأس المال كالدن
وايه دار وبازار اعتبارده مظهر سود
بيشمار اولوب طريق سعادت رفيقه سالك
وره بردهٔ عتبات ومسالك اولدقده نصكره
برمقدار وظيفهٔ تقاعد ايله قناعت ايتمشيدى ابراهيم
پاشا سرايندهٔ اولان غلمان خاص شهنشاهى يه معلم
تعيين اولنوب اول مشغلهٔ شريفه ايله بيك حدودنده
سرمايهٔ عمرى اتمام وعزم راحلتده دار السلام
ايلدى مولانا مرحوم سودى هر جنس فاخر
علوم مبانى ومقدماتى سديد معلم مفيد
ايدى مثنوى شريفه شرحى وكافيه
وشافيه يه ترجمه سى واردر
(من ذيل الشقايق)

اثباته لايق وقابل اولوب شيخ سعدى قدس سره حضرتلرينك توأمين
حكمنده بولنان كتاب كلستان وبو كتاب حقايق مشحون اولان بوستاننى
بلاد تركيده سها ايكن واصل خرشيد ايلشدر ولله در الشارح المرحوم

هذا الجزء خالص الكمرك

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C. Süleymaniye Kütüphanesi 1923

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı | Hacı Mahmut ef.
Yeni Kayıt No |
Eski Kayıt No | 3296

سودی شرح
بوستان

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ باب جهارم در تواضع ﴾

﴿ زخاك آفريدت خداوند پاك ❊ پس اى بنده افكندكى كن چوخاك ﴾ آفريدت تاضمير خطاب خداوند پاك بيانيه پس فاى تعقيب معناسنه در افكندكى همزه نك فتحى وفانك سكونى وكاف عربك فتحى ونونك سكونى ودالك فتحى وكاف عجمك كسرى كه هاى رسميدن بدلدر وياحرف مصدردر دوشكونلك ديمكدر تواضع معناسنه (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر سنى خداوند پاك خاكدن ياراتدى ايمدى اى قول طپراق كبى دوشونلك وتواضع ايله يعنى مغرور ومتكبر اولمه ﴿ حريص وجهان سوز سركش مباش ❊ زخاك آفريدت چوآتش مباش ﴾ جهان سوز وصف تركيبى جهان ياندريجى ديمكدر مراد ظالمدر سركش ده وصف تركيبى در مغرور ومتكبر ديمكدر (محصول بيت) حريص وظالم ومغرور ومعاند اولمه خداسنى طپراقدن ياراتدى سن آتش كبى اولمه يعنى خداسنى عنصر سفليدن خلق ايلدى كه خاكدر سن عنصر علوى كبى اولمه كه آتشدر حاصلى خاكى مشرب اول آتشى مزاج اولمه ﴿ چو كردن كشيد آتش هولناك ❊ به بيچاركى تن بينداخت خاك ﴾ آتش هولناك بيتيه در بيچاركى باحرف صله وياحرف مصاحبت وكاف عجم هاى رسميدن بدلدر

وياحرف مصدرتن دن مراد وجودى وذاتيدر بينداخت فعل ماضى مفرد غائب (محصول بيت) چون قورقنج ومهيب آتش كبر وعناد وسركشلك كوستردى يعنى علو مزاج اولدى تراب تننى ووجودينى بيچاره لكه براقدى وياخود بيچاره لكله الحقلغه براقدى حاصلى آتش سركشلك وخاك تواضع ايلدى ﴿ چو آن سرفرازى نمود اين كمى ❊ ازان ديو كردند ازين آدمى ﴾ آن آتشه اشارتدر واين خاكه سرفراز وصف تركيبيدر بونك كبى يرلرده تكبر وتعظمدن كنايتدر وياحرف مصدردركمى كم اكسك ديمكدر وياحرف مصدر اكسكلك ديمكدر بونده تواضع مراددر ازان يعنى آتشدن ازين يعنى خاكدن ديو شيطان وآدمى انسان ديمكدر (محصول بيت) چونكه آتش سرفرازلق وكبر كوستردى وطپراق الحقلق وتواضع آتشدن ابليس خلق اولندى وطپراقدن آدم آتشه سرفراز بيورديغى جوهر علوى اولمق اعتباريله در ﴿ حكايت هم درين معنى ﴾ ﴿ يكى قطره باران زابرى چكيد ❊ خجل شد چو پهناى دريا بديد ﴾ يكى بونده بر ديمكدر ابرى ياحرف وحدت بر بلوت ديمكدر مراد ابر نيسان در چكيد فعل ماضى مفرد غائب طامدى ديمكدر خجل صفت مشبهه در علم بابندن فرق كبى فانك فتحى ورانك كسريله پهناى دريا لاميه در پهنايى ديمكدر عرب بجه عريض ديرلر دريانك انى ديمكدر (محصول بيت) بر بلوتدن برقطره يغمور طامدى يعنى برطمله ايندى پس شرمنده اولدى چونكه دريانك اننى وبيوكلكنى كوردى يعنى دريانك پهلغندن وچوقلغندن اوتاندى وديدى ﴿ كه جايى كه درياست من كيستم ❊ كر او هست حقا كه من نيستم ﴾ كه حرف رابط مقول قول مقدر جايى ياحرف وحدت كه حرف بيان كر او هست او ضمير غائب دريايه راجعدر معناسنى درياكر بودر كه بن كور دم ديمكدر حقا كه محقق ومقرر كه ديمكدر پس معناسنى الله حقيچون دين غلطسو يلمش (محصول بيت) رد شمعى
قطره دريانك عظمتنى كورنجه ديدى كه بر برده در كه يا دربن كيم يعنى اكا نسبت بن هيچ نسنه دكلم حاصلى درياكر اولدر كه بن كوردم حق بودر كه بن نسنه دكلم يعنى اكا كوره بنده هيچ وجود يوقدر ﴿ چو خود را بچشم حقارت بديد ❊ صدف دركنارش بجان پروريد ﴾ خود كندى ورا ادات مفعول باحرف مصاحبت چشم حقارت لاميه در مجزا كاريان ديمكدر

بونده سینه مرادر ضمیر قطره یه راجعدر بجان باحرف مصاحبت جان ایله دیمکدر
بونده ایهام لطیف وارفتأمل پرورید فعل ماضی مفرد غائب بسلادی دیمکدر
(محصول بیت) چون که قطره کندینی حقارت کوزیله کوردی یعنی
کندیه وجود ویرمدی صدف آنی سینه سنده یعنی قوینده جانله اسلیوب
تربیه ایلدی ✻ سپهرش بجایی رسانید کار ✻ که شد نامور لؤلؤ شاهوار ✻
سپهرش ضمیر معناده کاره مقید کارش تقدیرنده بجایی باحرف صله
ویاحرف وحدت رسانید فعل ماضی مفرد غائب رسانیدن ایرشدردی
دیمکدر والف ونون ادات تعدیه درکه حرف بیان نامور ورواوك فتحیله
ادات نسبتدر ادلی یعنی مشهور دیمکدر لؤلؤ شاهوار بیانیه وار نسبت
ولیاقت معناسنی افاده ایدر شاهه لایق ومناسب دیمکدر (محصول بیت)
قطره نك فلك ایشنی بر یوه بر مرتبه یه ایرشدردی که مشهور
ونامدار لؤلؤ شاهوار اولدی یعنی پادشاهه لایق ومناسب اینجو اولدی
✻ بلند از ان یافت کو پست شد ✻ در نیستی کوفت تاهست شد ✻
بلند بانك فتحی وضمیله یوکسك دیمکدر رفیع معناسنه ویا حرف
مصدر ازادات تعلیل ازان سبب دیمکدر ✻ کو اصلنده که اوایدی که
حرف تعلیل وضمیر قطره یه راجعدر پست بای عجمك فتحی وسکون
سینله الچق معناسنه در یوکسك مقابلیدر نیستی لامیه در مجازاو یاحرف مصدر
یوقلق قپوسی دیمکدر یاحرف سبب (محصول بیت) قطره انك ایچون
بلندلك ورفعت بولدی یعنی لؤلؤ شاهوار اولدی زیرا پست اولدی
یعنی کندینی الچق کوردی ومغرور اولمدی یوقلق قپوسنی دوکدی
یعنی قفقدی تا کیم وار اولدی وجود وشرف وعزت وحرمت بولدی
حاصلی کندینی بی اعتبار طوتدی که صاحب قدر واحترام اولدی
✻ حکایت هم درین معنی ✻ ✻ جوانی خردمند پاکیزه بوم ✻ ز دریا در آمد
بدر بند روم ✻ جوانی یاحرف وحدت خردمند پاکیزه بوم بیانیه بوم
مملکت معناسنه در بونده مراد اصلدر باحرف صله دربند سرحد
دیمکدر رومه اضافتی لامیه در (محصول بیت) پاك اصللی برعاقل
جوان دریادن روم سرحدینه کلدی یعنی دریا کنارنده برشهره کلدی
✻ دروفضل دیدند وعقل وتمیز ✻ نهادند رختش بجایی عزیز ✻
رخت رانك فتحیله اسباب معناسنه درو ضمیر جوانه راجعدر بجایی

باحرف صله و یاحرف وحدت عزیز صفت جایی در (محصول بیت)
مذکور جوانده عقل وفضل وتمیز کوردیلر پس اسبابنی برعزیز
یره قودیلر حاصلی اکا رعایت ایلدیلر عقل یرینه فقر یازان صحیح نسخه لره
مخالف یازمش ✻ مه عابدان کفت روزی بمرد ✻ که خاشاك مسجد بیفشان
وکرد ✻ مه عابدان لامیه مراد شیخدر روزی یاحرف وحدت بمرد
باحرف صله که حرف رابط مقول وقولدر خاشاك مسجد لامیه خاشاك
چور چوب معناسنه (محصول بیت) عابدلرك اولوسی یعنی شیخی برکون
ایام مسافرت تمام اولدقدن صکره مرده یعنی مذکور جوانه سویلدی که
مسجدك چوربنی وچوپنی وتوزینی سیلك یعنی مسجدی سیل وسپور پاك ایله
✻ همان کین سخن مرد رهرو شنید ✻ برون رفت وبازش نشان کس
ندید ✻ مرد رهرو وصف ترکیبی یولجی وسالك معناسنه در
(محصول بیت) همان که یعنی اول ساعت که مرد رهرو پیردن
بوسوزی ایشتدی طشره کتدی وکمسه ارتق نام ونشاننی کورمدی
یعنی نیجه اولدوغین کمسه بیلمدی بعضیلر دیدیلر که جواندن ورهرودن
مراد حضرت شیخ کندیدر تسترحال ایچون بویله بیوردر والعلم
عند الله تعالی ✻ بران حمل کردند یاران و پیر ✻ که پروای خدمت
ندارد فقیر ✻ یاراندن مرادمریدلر و پیردن مراد شیخلریدر که حرف بیان
پروای خدمت لامیه در پروا بونده قولای دیمکدر خدمت قولاینی
معناسنه (محصول بیت) مریدلر وشیخ اول معنایه حمل ایلدیلر که
بونك براغوب کتدوکنی که فقیر خدمت قولاینی طوتمز یعنی خدمت
ایلمش دکل وخدمت احوالنی بیلمز دیو ✻ دکر روز خادم کرفتش براه ✻
که نا خوب کردی برای تباه ✻ دکر روز ایرتسی کون دیمکدر خادم یعنی
خادم شیخ ومریدان کرفتش ضمیر مذکور جوانه راجعدر براه
باحرف ظرف که حرف رابط مقول وقول مقدر ناخوب چرکین
دیمکدر باحرف مصاحبت رای تباه فکر فاسد دیمکدر (محصول بیت)
ایرتسی کون مذکور جوانی خادم یولده طوتدی ودیدی که چرکین
ایش ایلدك فکر فاسدله یعنی قاچوب یراماز ایلدك حاصلی اهل
طریقته خدمت ایلمکدن اعراض ایلدك ونامعقول ایلدك ✻ ندانستی
ای کودك خودپسند ✻ که مردان زخدمت بجایی رسند ✻ ندانستی

اشبار واشباه متحملدر فتأمل كودك خود پسند بيانيه كودك كافلر عربيدر واولكيسي مضموم ودال مفتوح اوغلان ديمكدر خود پسند وصف تركيبيدر مغرور ومتكبر معنا سنه دركه حرف بيان مردان يعني اولياء بجايي باحرف صله وياحرف وحدت رسند فعل مضارع جمع غائب ايريشورلر ديمكدر (محصول بيت) بيلدك وبابيلدكي اى مغرور ومتكبر اوغلان كه اوليا خدمتدن يعني خدمت سببيله برمرتبه يه يعني مرتبه ولايت وكرامته ايريشورلر حاصلى بولان خدمتله بولمشدر زبرامن خدم خدم در ﴿ كرستن كرفت ازسرصدق وسوز ❊ كه اى يارجان پرور دلفروز ﴾ كرستن كاف عجمك ورانك كسريله وسكون سينله كريستن دن مخففدر اغلمق معناسنه كرفت كاف عجمك ورانك كسريله طوتدى يعني بشلدى سر بونده جهت معناسنه در سوز يانغين ديمكدر كه حرف رابط مقول وقول مقدر در يارجان پرور بيانيه جان پرور وصف تركيبي درجان بسليجي ديمكدر دلفروزه اضافتى كنه بيانيه در كوكل يالكلندرجى معناسنه (محصول بيت) جوان خادمدن مذكور كلماتي ايشيد نجه صدق وسوز جهتدن اغلدى يعني صدقله وكوكل حرارتيله اغلمغه بشلدى وديدى كه اى جانه حيات وكوكله سرور وصفاويرجى يار ﴿ نه كرد اندران بقعه ديدم نه خاك ❊ من آلوده بودم دران جاى پاك ﴾ نه حرف نفى معناسنده ديدمه مقيد نديدم تقديرنده بقعه پاك ضميله پاره ارض معناسنه در بونده مذكور مسجدمرادر آلوده بولاشق جاى پاك بيانيه (محصول بيت) جوان خادمه ديدى كه بن اول بقعه ده نه توز كوردم ونه طپراق همان بولاشق بن ايدم اول چاى پاكده وكرد خاشاك انده بنم وجودم ايدى انجق ﴿ كرفتم قدم لاجرم باز پس ❊ كه پاكيزه به مسجد ازخاك وخس ﴾ لاجرم لاشبهه ديمكدر بازپس تأكيد لفظى قبيلندندر همان كيرو ديمكدر كه حرف تعليل بعض نسخه ده خاك يرينه خار واقعدر (محصول بيت) اول جاى پاكده آلوده وناپاك همان بن ايدم بلاشك ولاشبهه قدممى كيرو طوتدم يعني اندن قاقوب كتدم زيرا مسجد خس وخاشاكدن خالى وپاكيزه اولمق يكدر حضرت شيخ اسلوب سابقه يه شروع ايدوب بيورر ﴿ طريقت جزاين نيست درويش را ❊ كه افكنده دارد تن خويش را ﴾ كه حرف بيان افكنده

ماضيدن قسم براغلمش يعني حقير ديمكدر حاصلى تواضعدن عبارتدر (محصول بيت) درويشه بوندن غيرى طريقت وروش يوقدر كه كندى تنني حقير وذليل طوته يعني كنديه وجود واعتبار ورميه ﴿ بلنديت بايد تواضع كزين ❊ كه آن بام رانيست سلم جزين ﴾ بلنديت ياحرف مصدر وتا ضمير خطاب كزين فعل امر مفرد مخاطب اختيار ايله ديمكدر كه حرف تعليل آن بام اشارتدر تواضعه ورا حرف تخصيص سلم سينك ضمى ولامك فتحه وتشديديله نردبان ديمكدر (محصول بيت) سكا رفعت كركسه تواضع اختيار ايله زيرا اول طامك نردباني بوندن غيرى يوقدر حاصلى صفت تواضع علو مرتبه ورفعته سببدر ﴿ فروتن بود هوشمند كزين ❊ نهد شاخ پرميوه سر برزمين ﴾ فروتن وصف تركيبي در متواضع معناسنه هوشمند كزين بيانيه عاقل مختار يعني مقبول ومرغوب عاقل شاخ پرميوه بيانيه ميوه سى چوق دال ديمكدر بر حرف صله (محصول بيت) مقبول اولان عاقل كسه متواضع اولور مصراع ثاني حكم تمثيلده در ميوه سى چوق اولان دال باشنى يره قور يعني دو غرى طور امازالبته اكيلور متواضع اولان كسه ده البته هركسه سر فروايدر والحقلق كوسترر ﴿ حكايت بايزيد بسطامى وتواضع او ﴾ ﴿ شنيدم كه وقتى سحرگاه عيد ❊ زگرمابه آمد برون بايزيد ﴾ كه حرف بيان وقتى ياحرف وحدت سحرگاه عيد لاميه سحرگاه سحر وقتى ديمكدر گرمابه كاف عجمك فتحيله حمام ديمكدر ايليجه به ده ديرلر (محصول بيت) ايشتدم كه بر وقت بايزيد بسطامى حضرتلرى بيرام كوننك سحر وقتنده حمامدن بيرام غسلني ايدوب طشره چقدى ﴿ يكى طشت خاكسترش بيخبر ❊ فرو ريخت ازسرايى بسر ﴾ طشت خاكستر لاميه در مجازا طشت طانك فتحى وشينك سكونيله لكن معناسنه درطايرينه تاده لغتدر وخاكستر كل دركه عربجه رماد ديرلر شين ضمير معناده بسره مقيد دربسرش تقديرنده فرو ادات تأكيد سرايى ياحرف وحده بسر باحرف صله وياحرف استعلا (محصول بيت) برلكن كولى خبرسز يعني ناكهاني براودن باشنه دوكديلر يعني كيدر كن اوستنه دوكديلر ﴿ همى گفت شوليده دستار وموى ❊ كف دست شكرانه مالان بروى ﴾ همى گفت فعل حكايت حال ماضى سويلردى ديمكدر يعني بايزيد شوليده ماضيدن قسم مفرد غائب بولاشمش و بولاشق ديمكدر

بعض نسخـه ده ژوليده واقعدر كه بومعنايه‌در اما اكثر قورجق ساجده
مستعملدر دستار دلبند وموي‌دن بونده صقل مراد دركـف دست
شكرانه لاميه‌لر در الف ونون وهاء رسمي نسبت ولياقت معناسنى افاده
ايدرمالان صفت شبهه‌در ماليدن‌دن اوموق وسورتمك معناسنه همى كفت
فعلندن حال واقعدر بروى باحرف صله (محصول بيت) حضرت بايزيد
صاجى ودلبندى كوله بولاشق شكرانه الى آيه‌سنى يوزينه سورتوب وسوروب
ديردى مقول قول كان بيتـدر ﴿ كه اى نفس من در خـور آتشم ❊
بخاكسترى روى درهم كشم ﴾ كه حرف رابط مقول وقوادر من مبتدادر
خورآتشم لاميه وخبرمبتدا وميم ضميرمتكلم بخاكسترى باحرف مصاحبت
سببيتى متضمن وياحرف وحدت قلتى متضمن درهم كشم يورتارر ميم يعنى
بيحضور اولوب يوزيمى اكشدرميم ديمكدرروى مقدم مفعوليدر بوتركيب
استفهام انكارى متضمنـدر (محصول بيت) نفسنه ندا ايدوب بيورر كه
اى نفس بن آتش دوزخه لايقم براوج كول سببيله يوزيمى اكشـدوب
يورتارميم يعـنى بيحضور اولورميم يعنى اولمـازم حضرت شيخ حكمت
ومعرفته شروع ايدوب بيورر ﴿ بزركان نكردند درخودنكاه ❊ خدابينى
ازخويشتن بين مخواه ﴾ درخود در حرف صله نكاه نكردندك مفعول
صريحى ودرخودغيرى صريحى خـدا بين وصف تركيبى در وياحرف
مصدرخدا بينلك ديمكدرخويشتن بين‌ده وصف تركيبى در كندنى كوريجى
ديمكدرمخواه فعل نهى مفرد مخاطب درديلمه ديمكدر (محصول بيت) اولولر
كنديلرينه التفات ايلمديلر يعنى كنديلرينه وجودويرمديلرومغرور ومتكبر
اولمديلرايمدى خدا يى كوريجلك وحقه راضى اولمقلق وكندنى كوريجيدن
ومتكبرومغروردن ديلمه حاصلى خودبين وخودپسنددن ولايت وكرامت
ايستمه زيرا اول محض ضلالتدر ﴿ بزركى بناموس وكفتارنيست ❊ بلندى
بدعوى وپندار نيست ﴾ يار حرف مصدر دياحرف مصاحبت ناموس
عرض ووقار وكفتار بونده دعواى باطل وپندار عجب وتكبرمعناسنه در
(محصول بيت) اولواق وسرورلك عرض وقارله وسوزله دكلدر يعنى
بن وابيم ديمكله دكلدر رفعت وعزت دعوى وعجب وتكبرله دكلدر حاصلى
درويشلك كليا اوزندن كچوب ترك دعوى وكتمان معنى ايله اولور پندار
وغروراه اولماز ﴿ تواضع سررفعت افرازدت ❊ تكبرى بخاك اندر اندازدت ﴾
تواضع مبتدا وافرازدت خبرى وتاى خطـاب معناده رفعته مقيد در

رفعت تقديرنده سررفعت لاميه درمجازا وافرازدك مفعولى تكبركنه مبتدا
وانداز دخبرى وتامعناده خاكه مقيدخاكت تقـديرنده بخاك باحرف صله
اندر ادات تأكيدباندازده متعلق (محصول بيت) خطاب عام طريقيله
بيورر تواضع سنك رفعتك باشنى يعنى مقام ومرتبه كى يوجلدر حاصلى
رفعتكه سبب اولور اماتكبرسنى خاك مذلت وهوانه براغور يعنى سنى حقير
وذليل ايدر هم حق قتنده وهم خلق قتنده العياذ بالله تعالى ﴿ بكردن
فتـدسركش تند خوى ❊ بلنديت بايدبلندى مجوى ﴾ بكردن باحرف
استعلا سركش تندخوى بيانيه سركش معاند ومتكبرديمكدر تنـدخوى
وصف تركيبى درمتكبر ومغرورمعناسنه بلندى ياحرف مصدرو تاضميرخطاب
معنـاده بايده مقيد بايدت تقـديرنده (محصول بيت) متكـبر ومغرور
اولان كسه بوينى اوزرينه دوشر يعنى هلاك اولورايمـدى سكارفعت
وعزت كركسه بلنـدلك ايستمه يعنى متعظم ومتكبراولمه حاصلى متواضع
اول خود بين وخود پسند اولمه ﴿ كفتار درعجب وعاقبت آن وشكستكى
وبركت آن ﴾ ﴿زمغروردنياره دين مجوى ❊ خدابينى ازخويشتن بين مجوى ﴾
زمغرور دنيا لاميـه وره دين ده بويله خدا بين وصف تركيبى خـدايى
كوريجى يعنى حقه رضا وريجى ديمكدر وياحرف مصدرخويشتن بين‌ده
وصف تركيبى در كنديني كوريجى يعنى متكـبروخود بين معنـاسنه
(محصول بيت) دنياسنه مغرور اولان غافلدن دين يولنى وطريق حق ايستمه
كنديني كوريجيدن خداى كوريجلك وحقه رضا ويرمكلك ايستمه حاصلى
متكـبرومغرودن دينه لايق وخدا يولينـه موافق مصلحت رجا ايلمه
﴿ كرت جاه بايد مكن چون خسان ❊ بچشم حقـارت نكه دركسان ﴾
نكه نكاهدن مخففدر نظرمعناسنه دركسان درحرف صله درپامعناسنه
(محصول بيت) اكرسـكا مرتبه ومنصب يعنى عزت وشرف كركسه
كسلره الچقلركبى حقارت كوزيله نظرايلمه حاصلى كسهٔ خور وحقير عدايلمه
زيرانه بيلورسين كه درونده نه وارشـايد اول بكنمديكك كسه ولى اوله
﴿ كمان كى بردمردم هوشمند ❊ كه درسرگرانيست قدربلند ﴾ مردم هوشمند
بيانيه كه حرف بيان درحرف ظرف سرگران وصف تركيبى آغر باشلى
معناسنه بولفظله كاه ثقلت ومتكبردن كنايت ايدرلر وكاه سكر ومستلكدن على
كل حال مقام ذمده مستعملدر وياحرف مصدرقدربلند بيانيه (محصول بيت)

عاقل ودانا مردم قتنده ظن ایلدر وقچان شك ایدر که اولو مرتبه وعزت ورفعت تکبر وتعظمده در استفهام انکاریدر یعنی هرکز بویله ظن ایلز حاصلی بودر که عاقل ودانا متکبر ومغرور اولماز ❋ ازین نامورتر محلی مجوی ❋ که خوانند خلقت پسندیده خوی ❋ نامور ورحرف نسبت وترادات تفضیل محل لامك تشدیدیله بونده مقام ومرتبه معناسنه در که حرف بیان پسندیده خوی وصف ترکیبی درمقبول خوبلی یعنی متواضع وخلوق دیمکدر (محصول بیت) بوندن نامدار و بوندن مشهورك مرتبه ومقام دیله که خلق سکا مقبول خوبلی ودرویش مزاجلی دیه‌لر حاصلی خلق سنك ایچون خلوق ودرویش نهاد دیه‌لر پس بو نعمت عظمی ومقام اعلی در ❋ نه کرچون تویی برتو کبر آورد ❋ بزرکش نبینی بچشم خرد ❋ نه ادات نفی استفهام انکاریٔ متضمن چون ادات تشبیه تویی یا ضمیر خطاب سن سین دیمکدر بر حرف صله بامعناسنه آوردك فاعلی چون تویی‌نك مشبهی اولان کسه در تقدیری اکر مرد چون تویی برتو کبر آورد در بزرکش ضمیر مذکور مرد مقدره راجعدر بچشم خرد با حرف مصاحبت واضافت لامیه در مجازا (محصول بیت) بویله دکلیدر که اکر سنك کبی برکسه سنك اوزرینه کبر کتوره یعنی سکا تکبرلك کوستره وسکا اولوله وبیوکلنه عقل وفکر کوزیله سن انی اولو وبیوك کورمزسین یعنی انی عزیز ومحترم عدایلمزسین مصراع اولك معناسنی اکر سنجلین برمتکبر سنك اوزرینه کبر کتوره دین سنجلین برمتکبر قوانده سهو ایتمش ❋ تونیز ار تکبر کنی همچنان ❋ نمایی که پیشت تکبر کنان ❋ نیز حرف عطفدر ارا کردن مخففدر همچنان سحر حلال طریقیله ماقبلنه ومابعدنه صرف اولمق قابلدر فتأمل نمایی فعل مضارع مفرد مخاطب جواب شرط واقعدر کورینورسن دیمکدر که حرف رابط صفت تکبر کن وصف ترکیبی در تکبر ایدیجی والف ونون ادات جمع (محصول بیت) سن دخی اکرانك کبی تکبر ایدرسك غیری یه انك کبی کورینورسن که سنك قتکده تکبر ایدیجیلر یعنی سکا تکبرلك ایدن نیجه نظر کده مذموم ونامعقولدرسنده غیری یه تکبرلك ایدرسك انك نظرنده سنك نظرنده اولان متکبرلر کبی کورینورسن یعنی نظرنده مذموم وحقیر کورینورسن ❋ چو استادهٔ برمقامی بلند ❋ برافتادهٔ چون هوشمندی مخند ❋

استادهٔ یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل همزهٔ خطاب ایچوندر دین سهو ایلمش مقام بونده منصب ومرتبه دیمکدر ویا حرف وحدت وبلند صفت مقام در بعض نسخه ده یاسیز واقعدر اضافتله بر حرف صله افتاده حقیر ودوشکون معناسنه در هوشمندی یا ضمیر خطاب مخند فعل نهی مفرد مخاطب کولمه دیمکدر (محصول بیت) چونکه سن بر بوکسك مرتبه ده ومنصبده طورمش سن یعنی چونکه صاحب منصب وجاه سن دوشمش فقرا وضعفایه عاقل دانا ایسك کولمه یعنی انلری تحقیر وتمسخر ایله افتادهٔ فاسقله بیان ایدن زائد سویلمش ❋ بسا ایستاده برآمد زپای ❋ که افتادکانش کرفتند جای ❋ ایستاده طورمش یعنی منصب ومرتبه ده قائم اولمش که حرف رابط صفت افتاده دوشمش یعنی زبردست وحقیر معناسنه جای بونده محل ومقام معناسنه در (محصول بیت) نیجه نیجه منصب ومرتبه ده ثابت وقائم کسه‌لر ایاقدن سورچدی ودوشدی یعنی منصب ومرتبه دن ایرلدی که افتاده‌لر وزبردست فقیرلر انك یرینی ومنصبنی آلوب یرینه کچدیلر حاصلی منصبلرینی تصرف ایلدیلر وانلر ذلت وفقره دوشدیلر مصراع ثانینك معناسنی که افتاده‌لر یعنی معصیت وفسقده حقیر وذلیل اولانلر یرلرین طوتدیلر دین معنای ذلیل ایلمش ❋ کرفتم که خود هستی ازعیب پاك ❋ تعنت مکن بر من عیناك ❋ کرفتم طوتدم یعنی فرض وقیاس ایلدم دیمکدر که حرف بیان خود کندك دیمکدر هستی یا ضمیر خطاب معناده پاك مقید پاکی تقدیرنده تعنت تفعل بابندن مصدر در برکسه‌نك ذلت وهوانن دیلمکه دیرلر بر من عیناك بر حرف صله واضافت بیانیه در (محصول بیت) فرض ایدین که سن کندك عیب وقصوردن پاکسین یعنی سنده جرم وجنایت یوق اما بن عیبلی مقصره جرم وجنایت ایله یعنی ذلت وحقارت ایله یعنی سن کنهکار ومجرم ومعیب سن دیمه حاصلی عیبمی یوزیمه اوروب بنی تحقیر ایلمه حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب تمثیل وتنظیر طریقیله بیورر ❋ یکی حلقهٔ کعبه دارد بدست ❋ یکی در خرابات افتاده مست ❋ حلقهٔ کعبه لامیه در بدست با حرف ظرف (محصول بیت) بریسی کعبه قپوسنك حلقه‌سنی النده طوتار یعنی کعبهٔ مکرمه ده خدایه عبادت وطاعت ایدر وبریسی ده میخانه ده شرب خمر ایدوب مست ومدهوش یقلمش حاصلی سکران اولوب دوشمش

﴿ کراین رابخواند که نکذاردش ❊ ورانراراند کنه بازآردش ﴾ این اشارتدر فاسقه وآن اشارتدر عابده وراصلنده واکر در واو شرط عطف ایدر که ایکی برده بیله اسمدر کم معناسنه واولکی شین فاسقه وثانیسی عابده راجعدر ونخواند وبراندك فاعلی ضمیر مستتردلده مذکور اولان خدایه راجعدر (محصول بیت) اکر خدای عز وجل مذکور فاسق دعوت ایدوب مقبول درکاه ایدر سه آنی کم قوماز واکا کم مانع اولور واکر مذکور صالح وعابدی درکاهندن رد ایدوب سوره یعنی لطف واحساندن مردود ومقهور ایلیه انی کیم کنه یرینه کتوروب مقبول درکاه ایدر ﴿ نه مستظهر ست آن باعمال خویش ❊ نه این رادرتوبه بسنست پیش ﴾ نه حرف نفی مستظهر اسم فاعل در استفعال بابندن ارقه لنجی دیمکدر آن اسم اشارتدر عابده باحرف صله اعمال خویش لامیه این اسم اشارتدر فاسقه ورا حرف تخصیص درتوبه لامیه پیش اولك معناسنه در (محصول بیت) معلوم اوله که بیتك ظاهری اخبار اوزره واقعدر اما مراد انشادر یعنی عابد عبادتنه واعماله اعتماد واستظهار ایلسون یعنی اعمال صالحنه اتکا ایدوب مغرور ومتکبر اولمسون فاسق دخی رحمت ولطف خدادن قطع رجا ایلسون زیرا او کنده باب توبه مقفول ومربوط دکلدر مقصود بودر که نه صالح صلاحنه اعتماد ایلسون ونه فاسق فسق سبیله رحمت خدادن نا امید اولسون حاصلی مؤمن بین الخوف والرجا اولمق کرك نتکم مذهب حق بودر

﴿ حکایت عیسی علیه السلام وعابد خودبین وفاسق پشیمان ﴾

﴿ شنیدستم ازراویان کلام ❊ که درعهد عیسی علیه السلام ﴾ شنیدستم فعل ماضی متکلم وحده سین وتاادات خبرایشتمشم دیمکدر راویان جمع راوی در کلامه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه در که حرف بیان عهد عیسی لامیه درزمان عیسی دیمکدر (محصول بیت) کلام روایت وحکایت اید یجیلردن ایشتمشمدر که حضرت عیسی علیه السلام زمانند ده روایت اولنان بوندن صکره کلان ابیاتدر ﴿ یکی زند کانی تلف کرده بود ❊ بجهل وضلالت سرآورده بود ﴾ زنده دیری وکاف عجم های رسمیدن بدلدر والف ونون تحسین لفظ وتکمیل وزن ایچون کلمشدر وباحرف مصدر بجهل باحرف مصاحبت وباحرف ظرف سرآورده متعلق (محصول بیت)

بریسی دیرلکنی وعمرینی تلف ایلمشدی جهل وضلالتله ویاجهل وضلالتده باش چقارمشیدی یعنی مشهور اولمشیدی حاصلی فسق وفجورله آد چیقارمشیدی ﴿ دلیری سیه نامهٔ سخت دل ❊ زناپاکی ابلیس درروی خجل ﴾ دلیری یاحرف وحدت سیه نامه وصف ترکیبی یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل کنهکار دیمکدر سخت دل وصف ترکیبی قتی کوکللی وطاش یورکلی دیمکدر ظالمدن کنایتدر ناپاکی یاحرف مصدر در حرف ظرف وی ضمیر غائب تقدیری درعمل وفعل وی در خجل صفت مشبهه در شرمنده معناسنه (محصول بیت) قتی یورکلی کنهکار بربهادر کمسه ایدی یعنی کناه ایشلمده بهادر برظالم ایدی زیاده ناپاکلغندن ابلیس انك عملی وفعلی خصوصده شرمنده وشرمسار ایدی یعنی خباثنده ابلیس دن ایلرو وزیاده ایدی ﴿ بسربرده ایام بیحاصلی ❊ نیاسوده تابوده ازوی دلی ﴾ باحرف صله برده یه متعلق نهایته ایلتمش دیمکدر ایام بیحاصلی لامیه در مجازا بی حرف سلب ویاحرف مصدر حاصلسزلق ایامنی یعنی عمرینی واوقاتنی مالایعنی یه صرف ایلمش دیمکدر بعض نسخه ده ایام به بیحاصلی واقعدر پس باحرف مصاحبت ویاحرف ظرف اولور نیاسوده راحت اولمامش دیمکدر تابوده تاابتدای غایت ایچوندر دلی یاحرف وحدت (محصول بیت) مذکور فاسق ایام واززمانني حاصلسزلقده حده وغایته ایلتمش یعنی خدایه لایق برایش اشلممش دنیایه کلمدن بروآندن برکوکل راحت اولمامش یعنی برکمسه نك کوکلنی اله الوب متسلی ایلممش حاصلی اول کونه دك برکمسه نك خاطرینی یاپمش دیکلدر ﴿ سرش خالی ازعقل پرز احتشام ❊ شکم فربه زلقمهای حرام ﴾ سرش ضمیر مذکور فاسقه راجعدر خالی بوش دیمکدر احتشام افتعال بابندن مصدردر بیوکلنمك واولولنمق دیمکدر بونده تکبر مراددر شکم شینك کسری وکاف عربك فتحیله قارین دیمکدر عرب بطن دیر فربه فانك فتحی وبانك کسری وهای اصلیه ایله سمز دیمکدر لقمها لقمه نك جمعیدر حرامه اضافتی بیانیه در (محصول بیت) باشی عقلدن خالی یعنی باشنده عقل یوق اما تعظم وتکبردن طوبطلو قارننده حرام لقمه لردن سمز یعنی شرب خمر واکل طعام حرامدن سمرمش حاصلی برشیشك کمسه ایمش ﴿ بناراستی دامن آلودهٔ ❊ بناد انشی دوده اندودهٔ ﴾ بناراستی

باحرف مصاحبت وياحرف مصدر دامن آلوده وصف تركيبى وياحرف وحدت وهمزه حرف توسل بنادانشى باوياسابق كبيدر ناراستى اكريلك يعنى عدم استقامت وناداانشى جاهلك ديمكدر بعض نسخه ده نادا نشى يرينه ناداشتى واقعدر عدم قدرت معناسنه يعنى عبادات وطاعتدن بى بهره وبى نصيب ديمكدر دوده بونده مركب وقورم كه مادهٔ مركبدر اندوده اسم مفعولدر صوانمش معناسنه رسوالقدن ويوز قرالغندن كنايتدر همزه وياسابق كبيدر (محصول بيت) نار استلغله يعنى عدم استقامتله حاصلى فسق وفجورله دامنى بولاشمش ايدى وجاهللكله وعبادات وطاعات يوقلغله حاصلى جرم ومعصيت دوده سيله صوانمش ايدى يعنى جنايت وعصيان آنى احاطه ايدوب بحر كناهه طالمش ايدى ❊ نه پايى چو بينندكان راست رو ❊ نه كوشى چو مردم نصيحت شنو ❊ نه حرف نفى پايى ياحرف تنكير وابهام بينده كوريجى ديمكدر بونده بصيرت مراددر وكاف عجم هاى رسميدن بدلدر الف ونون ادات جمع راست رو وصف تركيبى طوغرى يوريجى معناسنه طريق مستقيم اوزره كيديجى ديمكدر نه كنه سابق كبيدر كوشى ياكنه سابق كبيدر نصيحت شنوده وصف تركيبى درشنويدن ايشتمك معناسنه ايشديجى ديمكدر حاصلى پند ونصيحت دكليجى ديمكدر (محصول بيت) نه بصيرتليلر كبى يعنى عقلا واذكيا كبى طوغرى يوريجى اياغى واريدى حاصلى طريق ضلالت وفساد اوزره يورردى پند ونصح ايشديجى قولاغيده يوغيدى يعنى مهتديلر كبى ناصح كلامنى ديكلمز وآنكله متنصح اولمازدى حاصلى نصيحت ديكليوب قبول ايلمزدى ❊ چو سال بد ازوى خلايق نفور ❊ نمايان بهم چون مه نو زدور ❊ سال بد يانيه نفور فعول فاعل معناسنه درقاجيجى ديمكدر نمايان كوسترجيلر ديمكدر بهم برى برينه مه نور بيانيه (محصول بيت) يرامز يل كبى يعنى وباوقحط سنه كبى خلايق اندن نفرت ايديجى ايدى حاصلى هر كس اندن نفرت ايدوب قچاردى يكى اى كبى آنى ايراقدن برى برينه كوسترجيلر ايدى حاصلى بدلكله مشهور اولمش ايدى ❊ هواوهوس خرمنش سوخته ❊ جوى نيك نامى نيندوخته ❊ خرمنش يعنى خرمن عمرش سوخته بود درجوى ياحرف وحدت برآر په چه ديمكدر نيك نام وصف تركيبى در وياحرف مصدر اد ايلكى ديمكدر نيندوخته كنه بود مقدردر (محصول

بيت) هواوهوس خرمن عمرينى ياقش ايدى يعنى عمرينى هوا وهوسله كچوروب عبادت وطاعتدن بى بهره وبى نصيب ايدى برار په مقدارى ادايلكى كسب وتحصيل ايلمش ايدى حاصلى دنيا وآخرت ثوابندن محروم ايدى ❊ سيه نامهٔ چندان تنعم براند ❊ كه در نامه جاى نوشتن نماند ❊ سيه نامه وصف تركيبى قرانامه لو ديمكدر كنهكاردن كنايتدر تنعم تفعل بابندن مصدردر نعمت ايچنده اولمق معناسنه كه حرف بيان جاى نوشتن مكانك مصدره اضافتيدر (محصول بيت) برفاسق كنهكار اولقدر نعمت وذوق وصفاده اولديكى نامهٔ عملنده بريازاجق يرقالمدى يعنى نامهٔ سيئاتى جرايمدن مملو اولدى حاصلى معاصيدن ايشلمدك معصيت قالمدى ❊ كنهكار وخود رأى وشهوت پرست ❊ بغفلت شب وروز مخمور ومست ❊ كنهكار كار كاف عجمله ادات فاعلدر بجى معناسنه خود رأى وصف تركيبى كندى فكرلى يعنى كسه نك فكرينه ورأينه تابع دكل حاصلى مغرور ديمكدر شهوت پرستده وصف تركيبى در نفسانى معناسنه بغفلت باحرف مصاحبت وياحرف ظرف شب وروز مخمور ومست واول حرف عطفدر بعض نسخه ده اول مصراع ده صفتلر اضافتله واقعدر فتأمل (محصول بيت) مذكور فاسق كنهكار ومغرور ونفسنه تابع ظالم ايدى غفلتله كيجه وكوندز مخمور ومست ايدى حاصلى شويله شارب الخمر ايدى كه برساعت آيق كزمزدى يعنى كوندوز مست وكيجه مخمور ايدى حضرت شيخ بيورر ❊ شنيدم كه عيسى درآمد زدشت ❊ بمقصورهٔ عابدى بركذشت ❊ باحرف صله مقصوره بونده صومعه معناسنه در يعنى عبادت خانه عابده اضافتى لاميه در وياحرف وحدت برحرف تأكيد كذشت فعل ماضى مفرد غائب كچدى يعنى اوغرادى ديمكدر (محصول بيت) راوى اخباردن ايشتدم حضرت عيسى عليه السلام صحرادن كلوب برعابدك صومعه سنه اوغرادى يعنى كنديلك سنتى اوزره برعابده كلدى ❊ بزير آمد از غرفه خلوت نشين ❊ بپايش درافتاد سر برزمين ❊ بزير آمد باحرف صله آشاغه ايندى ديمكدر غرفه غينك ضميله چارداق ديمكدر يعنى فوقانى غرفه مقصوره معناسنه درديى ابهام ايلمش خلوت نشين وصف تركيبى خلوتده اوتوريجى معناسنه مراد اهل رياضتدر بپايش باحرف صله وضمير

حضرت عیسایه راجعدر درحرف تأکید سر برزمین تقدیری سرش
درشین ضمیر عابده عائد در (محصول بیت) خلوة نشین عابد چون که
عیسایی کوردی غرفه سندن یعنی عبادت خانه سندن اشاغه
ایندی باشین ره قیوب عیسانك اياغنه دوشدی حاصلی عیسانك
پاینه باشنی قویب تضرع ونیاز ایلدی ❊ كنهكار بركشته اخترزدور ❊
چوپروانه حیران درایشان زنور ❊ كنهكار بركشته اختر بیانیه بركشته
اختروصف تركیبی در طالعی دونمش بدبخت وشقی معناسنه درزدور
مصراع ثانیه مرهوندرایشاندن مراد حضرت عیسیء وعابددر زنور
درایشانه متعلق درانلرده حاصل اولان نوردن كه بریسی نور نبوة وبریسی
نورولایت وكرامتدر (محصول بیت) طالعی دونمش بدبخت كنهكار
پروانه كبی ایراقدن آنلرده حاصل اولان نوردن متحیر ومدهوش
اولشیدی مصراع ثانینك معناسی پروانه كبی انلرده حیران ایدی نوردن
دین اداده قصور ایلمش ❊ بحسرت تأمل كنان شرمسار ❊ چودرویش
دردست سرمایه دار ❊ بحسرت باحرف مصاحبت تأمل كنانه متعلق
كه وصف تركیبی كیدندن كنانده الف ونون ادات مبالغه در زیاده فكر
وملاحظه ایدیجی معناسنه شرمسار صفت مشبهه در خجل معناسنه درحرف
صله بامعناسنه دست سرمایه دار لامیه در سرمایه دار وصف تركیبی در
سرمایه طوتیجی یعنی غنی معناسنه (محصول بیت) ایلدكی كناهلردن
اوتنوب بونلره حسرتله تأمل وملاحظه ایدردی یعنی حسرتله بقاردی
درویش غنینك الینه باقدیغی كبی مصراع اولی تأمل بحسرت كنان
یازان صحیح نسخه لره مخالف یازمش ❊ خجل زیراب عذرخواهان
بسوز ❊ زشبهای درغفلت آورده روز ❊ عذرخواهان وصف تركیبی در
عذر دیلكن معناسنه والف ونون ادات مبالغه در بسوز باحرف
مصاحبت عذر خواهانه متعلق زای مفرده حرف تعلیل عذر خواهانه
متعلق شبهای در غفلت آور ده بیانیه آورده اسم مفعول اولمق
جائز كتورلمش معناسنه وماضیدن قسم اولمق جائز كتوردكی معناسنه
فتأمل روز تقدیری بروز درضرورت وزن ایچون باحذف اولنمشدی
(محصول بیت) خجل وشرمسار اوب دوداغی التنده یعنی خفیة
غفلتده كیجه لری كونه كتوردكندن سوز وكدازله عذر دیلیجی ایدی

یاخود كونه غفلتده كتورلمش كیجه لردن سوز واخلاصله عذر
خواه ایدی حاصلی ایشلدكی كناهلردن اوتانوب اعتذار ایدیجی
❊ سرشك غم ازدیده باران چومیغ ❊ كه عمرم بغفلت كذشت ای دریغ ❊
سرشك غم لامیه در مجازا سرشك سینك ورانك كمریله وكاف
عربله اصلنده یغمور چیسیدر صكره استعاره طریقیله كوز یاشنده
استعمال ایلدیلر باران بونده صفت مشبهه در باریدندن كه لازمله
متعدی بینده مشترك در بونده ایكیسنه ده مساغ واردر یاغیجی ویاغدریجی
معناسنه چوادات تشبیه میغ فارسیده بولت دیمكدر بونی قلب ایلسك
غیم اولور كه عربیده بولوده دیرلر كه حرف تعلیل ای دریغ بونده مندوب
طریقیله واقعدر واحسرتاه واحیفاه معناسنه (محصول بیت) غم سرشكنی
كوزندن بولت كبی یاغدریجی ایدی ویاغم سرشكی كوزندن بولتدن
یغمور یغار كبی یغاردی حاصلی یاش دوكوب اغلاردی كه عمرم غفلتله
كچدی واحسرتاه دیو حاصلی فسق وفجورده كچن عمره اچیوب تغابن
چكردی ❊ برانداختم نقد عمر عزیز ❊ بدست از نكویی نیاورده چیز ❊
برانداختم اتدم یعنی تلف ایلدم دیمكدر نقد عمر عزیز لامیه وبیانیه در ❊ بدست
باحرف صله نكویی یاحرف مصدر ایلك دیمكدر مراد عبادت واطاعتدر
نیاورده های رسمی بونده حرف ترتب در كتورمیوب وكتور مكسزین
دیمكدر (محصول بیت) عمر عزیز نقدینی تلف ایلدم الومه ایلكدن وثوابدن
هیچ نسنه كتور مكسزین حاصلی عمر عزیزی ضایع ایلدم وخدایه لایق
برایش ایشلمدم دیمكدر ❊ چومن زنده هر كز مبادا كسی ❊ كه عمر كش به
اززندكانی بسی ❊ كسی یاحرف وحدت كه حرف رابط صفت ویاحرف
تعلیل عمر كش ضمیر كسه راجعدر زندكانی یاحرف مصدر در (محصول بیت)
هر كز كسه بنم كبی صاغ ودری اولسون كه آنك مماتی حیاتندن چوق یك اوله
حاصلی بویله دیرلكدن اولمك یكدر ویوزصو ییدر ❊ برست آن كه درعهد
طفلی بمرد ❊ كه پیرانه سرشرمساری نبرد ❊ برست قورتلدی دیمكدر آن كه
یعنی آن كس كه درمرادام وروایلشدرعهد طفلی لامیه درزمان طفلی دیمكدر
ویاحرف مصدر كه حرف تعلیل پیرانه سر پیرلك وقتی دیمكدن اصطلاحدر
شرمساری یاحرف مصدر اوتانلق دیمكدر نبرد ایلتمدی یعنی چكمدی (محصول
بیت) اول كسه كه طفولیت زماننده اولدی كناه كسب ایلمكدن قورتلدی
زیرا پیرلك وقتنده خجالت وشرمنده لك چكمدی حاصلی كناهدن

معصوم کندی ﴿ کناهم بخش ای جهان آفرین ❊ که کر یا من آید
فبئس القرین) بئس بانك کسری وهمزهٔ ساکنه ایله و یا همزه بدانه یا ایله
فعلدر افعال ذمدن یرامز دیمکدر قرین قافك فتحی ورانك کسریله
یولداش دیمکدر (محصول بیت) ای جهان یرادیجی خدا کناهمی
باغشله که اکر آخرته کناهلرم ایله بیله کلورسه نه یرامز یولداشدر
یارب سن صقله اندن ﴿ در ین کوشه نالان کنهکار پیر ❊ که فریاد حالم
رس ای دستکیر ﴾ کوشه بونده جانب معناسنه در تنکیر بیت آتیده نیه
بو یله در کنهکار پیر بیانیه قوجه کنهکار دیمکدر که حرف بیان
فریاد حال لامیه بفریاد حالم تقدیرنده میم ضمیر متکلم رس فعل امر مفرد
مخاطبدر رسیدندن ایرش دیمکدر (محصول بیت) پیر کنهکار بو جانبده
نالان وفریادخوان ایدی بویله دیو که بنم حالمك فریاد وفغاننه ایرش
ای درمانده لرك وعاجزلرك دستکیری یعنی معین وظهیری اولان
خدا ﴿ نکون مانده از شرمساری سرش ❊ روان آب حسرت بروی
اندرش ﴾ نکون اشاغه مانده ماضیدن قسم مفرد غائب قالمش
دیمکدر فاعلی سرش درازشرمساری نکون مانده یه متعلقدر و یا
حرف مصدر سرش ضمیر مذکور فاسقه راجعدر روان صفت
مشبهه در رویدندن بونده اقیجی دیمکدر آب حسرت لامیه در مجازا
بروی با حرف صله واندرادات تأکید وضمیر سابق کبیدر (محصول بیت)
پیرمذکورك خجالت وشرمنده لکدن باشی اشاغه قالمشیدی یعنی
جهاندن باشنی یوقاری قالدرمزدی آب حسرت یوزینه روان ایدی
حاصلی حسرتدن کوزی یاشی یوزینه دو کلوردی یعنی مذکور
ایکی وجودشر یفك حالنه حسرت چکوب اغلردی بعض نسخه ده بروی
اندرش یرینه بروی و برش واقعدر بردن مرادسینه در بعضیسنده
بشیب و برش واقعدر اشاغه وسینه سنه دیمکدر ﴿ وزان نیمه عابد سری
پرغرور ❊ ترش کرده برفاسق ابروزدور ﴾ نیمه بونك کبی یرلرده جانب
معناسنه در سری یا حرف تنکیر حرف وحدت دین بیلنمیش ترش
کرده اکشمش دیمکدر بر فاسق بر حرف صله در بامعناسنه ترش کرده نك
ابرو مفعول صریحی و برفاسق وزدور غیری صریحلری (محصول بیت)
فاسقك حالی اول جانبده مذکور کبی اما عابد بو جانبده باشی غروردن

طولی ایرافدن فاسقه قاشین اکشتمش و یوزین یوز تارمش یعنی بحضور
لغندن قاشین چاتمش واکا اکشی صورت کوسترمش ایدی مصراع اولك
معناسی اول جانبدن عابد غرورله طولو برسر ایدی دین سرو پادن بخبرایمش
﴿ که این مدبراندرپی ما چراست ❊ نکون بخت جاهل چه درخوردماست ﴾ رد شمعی
که حرف تعلیل درابروترش ایلمه سنه مدبر افعال بابندن اسم فاعلدر بدبخت
معناسنه پی مالامیه بزم ار دمزچه دیمکدر نکون بخت وصف ترکیبی در
بر کشته طالع معناسنه جاهله اضافتی بیانیه درخورد لامیه بزم لایقمز دیمکدر
(محصول بیت) عابد ابروترش اولش و با ابروسن ترش ایلمش که
بو مدبر نیچون بزم اردمزچه دربو بدبخت جاهل بزم نه لایقمزدر یعنی بزم ایله
هم صحبت اولمغه لایق دکلدر ﴿ بکردن در آتش در افتادهٔ ❊ بباد
هوا عمر بردادهٔ ﴾ بکردن با حرف انتهادر الی معناسنه کردنه دك دیمکدر
درآتش در حرف صله در با معناسنه در حرف تأکید افتاده یا حرف
وحدت وهمزه حرف توسل بباد هوا با حرف صله واضافت لامیه در مجازا
بردادهٔ بر حرف تأکید ویا وهمزه سابق کبی (محصول بیت)
عمرینی باد هوایه ویروب کردنه دك جهنم آتشنه دوشمش برفاسق نه
لایقدر که بزمله همصحبت اوله دیو عابد منقبض اولدی ﴿ چه خیرآمد
ازنفس تردامنش ❊ که صحبت بود بامسیح ومنش ﴾ نفس تردامن بیانیه
تردامن وصف ترکیبی در ملوث اتکلی معناسنه وضمیر فاسقه راجعدر
که حرف تعلیل صحبت بونده مصاحبت معناسنه با حرف مصاحبت مسیح
حضرت عیسانك لقبیدر وواو حرف عطف من بن دیمکدر وضمیر
سابق کبی (محصول بیت) انك ناپاك نفسندن نه خیر کلدی ونه ثواب
کسب ایلدی که مسیح وبنمله همصحبت ومصاحب اوله یعنی انده بو حاله
استعداد ولیاقت یوقدر ﴿ چه بودی که زحمت ببردی ز پیش
❊ بدوزخ برفتی پس کارخویش ﴾ چه بودی نه اولیدی دیمکدر که
حرف بیان ببردی یا حرف حکایه ایلدیدی دیمکدر پیش بونده قارشو
معناسنه در بدوزخ با حرف صله پس کار خویش لامیه لر در کندی
ایشینك اردنجه دیمکدر یعنی ایلدیکی اعمال جهنمه لایقدر کیدیدی
دیمکدر (محصول بیت) نه اولیدی که او کوزمزدن وقارشومزدن زحمتی
ایلدوب کتوریدی بونده طورمیوب ایشلدیکی ایشك اردنجه جهنمه

يقلوب كديدى زيرا بونده طور مسى بزه زحمت ويرر ❊ همى رنجم از طلعت ناخوشش ❊ مبادا كه درمن فتد آتشش ❊ همى رنجم فعل مضارع متكلم وحده اينجنورم ديمكدر طلعت ناخوش بيانيه وضمير فاسقه راجعدر آنك چركين يوزندن ديمكدر درمن درحرف صله (محصول بيت) بحضورم آنك قبيح صورتندن اولميه كه آتشى بكا دوشه يعنى آتش فسق بكا تأثير ايليه وعذاب وعقابه مستحق اولم ❊ بمحشر كه حاضر شوند انجمن ❊ خدايا تو بااومكن حشرمن ❊ بمحشر باحرف ظرف كه حرف رابط صفت انجمن درنك مراد خلق در حشرمن لاميه (محصول بيت) محشرده كه مخلوقات حاضر اوله لر يعنى محشور اوله لر يارب سن بنم حشرمى انكله ايلمه يعنى بنى انكله حشر ايلمه ❊ درين بودوحى ازجليل الصفات ❊ در آمد بعيسى عليه الصلاة ❊ واو حرف حال وحى بوندخبر معناسنه در جليل الصفات ❊ عظيم الصفات معناسنه در بعيسى باحرف صله (محصول بيت) عابد مذكور حالنده ايدى كه عظيم الصفات خدادن حضرت عيسى عليه الصلاة والسلامه وحى كلدى يعنى جانب حقدن خبر كلدى ❊ كه كرعالمست اين وكروى جهول ❊ مرا دعوت بهرد وآمد قبول ❊ كه وحى بيان ايدر اين اسم اشارتدر عابده ووى كنايتدر فاسقدن (محصول بيت) وحى بيورر كه اكر بو عابد عالم ايسه واكر اول فاسق جاهل ايسه بكا ايكيسنكده دعوتى مقبول كلدى يعنى ايكيسيده يانمده مستجاب الدعوت در ❊ تبه كرده ايام بركشته روز ❊ بناليد برمن بزارى وسوز ❊ تبه تباهدن مخففدر كرده كاف عربك فتحيله ايلمش ديمكدر ماضيدن قسمدر بعضيلر كاف بجمله كرديده معناسنه در ديديلر لكن لغتلر مساعده ايلمز تبه كرده نك ايام مفعولى بركشته روزه اضافتى بيانيه در برمن برحرف صله در بامعناسند (محصول بيت) ايام واوقات عمرينى افساد ايلمش كونى دونمش سعادتسز بكا زارلغله وحرارت درونله ايكلدى يعنى تضرع ونيازله ايلديكى كناهلره پشيمان اولوب توبه ايلدى حاصلى توبه سنى قبول ايلدم ديمكدر ❊ به بيچاركى ركه آمد برم ❊ نينداز مش زآستان كرم ❊ به بيچاركى باحرف مصاحبت ويا حرف مصدر هركه اصلنده هركس كه درحذف وايصال طريقيله كه حرف ايكن اسم اولدى كم معناسنه بربونده اسمدر عنده معناسنه وميم ضمير متكلم نينداز مش فعل نفى مضارع متكلم وحده وضمير مذكور

كنهكاره راجعدر (محصول بيت) هركس كه بنم قتمه بيچاره لكله وعجز ونيازله كلدى انى آستان كرممدن ايراغ ايتمم وانى رد ايلمم بلكه توبه سنى قبول ايدوب مقبول دركاه بنده لرمدن ايلرم ❊ ازو دركذارم عملهاى زشت ❊ بانعام خويش آرمش در بهشت ❊ ازو ضمير توبه كاره راجعدر درحرف تأكيد كذارم فعل مضارع متكلم وحده عفو ايدرم ديمكدر عملهاى زشت بيانيه چركين عمللر ديمكدر بانعام خويش باحرف مصاحبت واضافت لاميه درآرم فعل مضارع متكلم وحده در آريدندن كه مخففدر آوزيدندن كتورورم ديمكدر وضمير سابق كبيدر در بهشت درحرف صله (محصول بيت) توبه كاردن چركين عمللرى عفو ايدرم حاصلى مغفرت ايدوب كندى انعام واحسانمله انى جنته كتوررم ❊ وكرعار دارد عبادت پرست ❊ كه در خلد باوى بودم هم نشست ❊ عبادت پرست وصف تركيبى در عبادته طپوجى يعنى عبادتنه معتمد ومغرور كه حرف بيان خلد جنت هم نشست جليس معناسنه در يعنى مصاحب ومقارن ديمكدر (محصول بيت) اكر عبادتنه معتمد ومغرور عابد عار طوتارسه يعنى آر ايدرسه كه جنتده توبه كارله جليس ومقارن اوله وانكله برمقامده جمع اوله ❊ بكونتك ازو درقيامت مدار ❊ كه آنرا بجنت برند اين بنار ❊ تنك كاف بجمله عار معناسنه در كه حرف تعليل آن اشارتدر توبه كاره واين عابده نار بونده جهنم ديمكدر (محصول بيت) يا عيسى عابده دى قيامتده اندن عار طوتمه يعنى آنكله بيله حشر اولمقدن عار ايلمسون زيرا توبه كارى جنته ايلدرلر وعابدى جهنمه ❊ كرانرا جكرخون شد از سوز ودرد ❊ وراين تكيه برطاعت خويش كرد ❊ آن اشارتدر توبه كاره واين عابده وراحرف تخصيص ورواو حرف عطف ورا كردن مخففدر تكيه اعتماد معناسنه در حرف صله طاعت خويش لاميه (محصول بيت) اكر آنك سوز ودرد دروندن چكرى خون اولديسه يعنى ايلديكى عصيانك ذلت وندامتندن مضطرب ومضطر اولديسه واكر بو كنديننك عبادات واطاعاتنه اتكا واعتماد ايلديسه مذكور شرطيه لرك جوابى بيت آتيدر ❊ ندانست كه در باركاه غنى ❊ كه بيچاره كى به زكبر ومنى ❊ ندانست فعل نفى ماضى مفرد غائب فاعلى تحتنده عابده راجع ضميردر بونده كه حرفى مقدردر ربط كلام ايچون كاتبده بو حرفى اثبات ايلين

جمیع نسخه لره مخالف اثبات ایلدکلرندن غیری بیتی وزندن اخراج ایلمش رد شمعی
درحرف ظرف بارکاه غنی لامیه در بارکاه خدا معناسنه که حرف بیان
بیچاره‌کی کاف عجم های رسمیدن بدل و یاحرف مصدر واو حرف
عطف منی یاحرف مصدر بنلك دیمکدر (محصول بیت) عابد بیلدمی که
خدا درکاهنده بیچاره لك غرور وتکبر دن یکدر یعنی مسکینلك
ودردمندلك تعظم وتکبردن یکدر ❊ کرا جامه پاکست وسیرت پلید ❊
دردوزخش را نباید کلید) کرا که اسمدر کیم معناسنه واو حرف تخصیص
سیرت خوی وخلق معناسنه درپلید پای عجمك فتحیله ناپاك معناسنه در
دردوزخ لامیه کلید کاف عربك فتحی وکسریله مفتاح معناسنه در
(محصول بیت) حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر
کیمك که لباسی وظاهری پاك وخوی وخلق ناپاکدر جهنم قپوسنی اچاغه
اکا مفتاح کرکز یعنی اکا جهنم قپوسی مفتوح وکشاده درسؤال وجوابسز
اکا داخلدر حاصلی طوغری جهنمه کیدر ❊ برین آستان عجز ومسکینیت ❊
به ازطاعت وخویشتن بینیت ❊ برین اصلنده براین درضرورت وزن
ایچون حذف وایصال اولدی مسکینیت یا حرف مصدر وتا ضمیر خطاب
خویشتن بین وصف ترکیبی کندین کوریجی یعنی مغرور ومتکبر یاوتا سابق
کیدر (محصول بیت) بو آستان خداده سنك عجز ومسکنتك طاعت
وتکبر کدن یکدر یعنی غرور وتکبرله اولان عبادتکدن یکدر ❊ اکرمردی
زمردی خودمکوی ❊ نه هر شهسواری بدر برد کوی ❊ مردی یا ضمیر
خطاب مردی خود لامیه ویاحرف مصدر بدر طشره دیمکدر برد فعل
ماضی مفرد غائب ایلتدی دیمکدر کوی کاف عجمك ضمیله طوپ دیمکدر
بونك اصلی بودرکه کوی وچوکان میداننده بربیوك دائره چیزرلر
وطوپی دائره نك اورتاسنه قورلر واطرافدن اوزون چوکانلر هرکس
کوپی چالوب دائره دن طشره ایلتمکه سعی ایدر پس هر کیمکه اخراج
ایدرسه سائرلرندن غالب اولور اما هر کسك چوکانی اورتاده درشویله که
بری برینك چوکانندن اخراج ایلمکه کوشش ایدرلر فتأمل (محصول
بیت) اکرمرد ایسك کندی مردلککدن سوز سویله یعنی زاهد وعابد
ایسك زهد وتقواکدن لاف اورمه زیرا چوکان او یونی اوینایان هر اتلی
پادشاه دائره دن کوپی طشره ایلتمدی یعنی هر زاهد وعابد زهدی

وعبادتی سببیله کوی جنتی قاپمدی یعنی عابد لکی موجب جنت اولمدی
پس بو بارکاهده مقبول عجز ونیازدر ❊ چوخود را زنیکان شمردی
بدی ❊ نمی کنجد اندر خدای خودی ❊ خودرا را ادات مفعول شمردی
فعل ماضی مفرد مخاطب صیدك دیمکدر عدایلدك معناسنه بدی یا ضمیر
خطاب نمی کنجد فعل نفی مضارع مفرد غائب صغمز دیمکدر اندر ادات
ظرف خدایی یا حرف مصدر خودی یا حرف خطاب (محصول بیت) خطاب
عام طریقله بیورر چونکه سن کندیکی ایی اولان کمسه لردن صایدك واعتبار
ایلدك یرامازسین زیرا بو معنی تکبر وغروردن ناشیدر که خدا الق طریقنده
خودلق وانانیت صغمز بلکه تواضع ومسکنت لازمدر حاصلی طریق حقده
عجب وغرور حرام ونامعقولدر ❊ پیاز آمد آن بی هنر جمله پوست ❊
که پنداشت چون پسته مغزی دروست ❊ پیاز بای عجمك کسریله صوغان
دیمکدر پوست بونده قابق معناسنه در که حرف رابط صفت پسته بای عجمك
کسری وضمیله فستقدر یعنی حلب فستق مغز بونك کبی یرلرده فندغك
وفستغك وبادمك وسائرینك ایچی معناسنه در و یاحرف تنکیر وضمیر
بی هنره راجعدر (محصول بیت) اول بی هنرکه کندوسنده پسته کبی
مغز وار ظن ایلدی تمام پوست ایمش یعنی صوغان کبی قابق قابق ایمش
که ایچنده نسنه یوق حاصلی شول هنرسزکه کندنده عبادت
وطاعت وار وکندنی صالح اعتقاد ایدر معرفتدن خالی بر وجوددر که
طاشی قلابلی وایچی واو یلا بلی درآن بی هنر سابقا مرور ایلین عابده
صرف ایلین خلافنه صرف ایلمش ومصراع ثانینك معناسنی حال بو که
اول عابد کندوسنده فستق کبی بر مغز وار صاندی دین وجوهله سهو رد شمعی
ایلمش فتأمل ❊ ازین نوع طاعت نیاید بکار ❊ برو عذر تقصیر طاعت رد شمعی
بیار ❊ ازین بونك کبی یرلرده ادات تشبیه در بونك کبی دیمکدر
بو نوعدن طاعت دین بیلزمش عذر تقصیر طاعت لامیه لردر برو رد شمعی
و بیار فعل امر مفرد مخاطب صیغه لریدر (محصول بیت) بونك کبی طاعت
ایشه کلمز یعنی عجب وغرورله اولان طاعت وعبادتك فائده سی اولماز ایمدی
وار طاعت اکسکلکنك عذرنی کتور یعنی ایلدیکك طاعت قاصردر که
عجب وغرورله حاصلدر ایمدی اندن خدایه اعتذار ایله که ما عبدناك
حق عبادتك دیو ❊ نخورد ازعبادت برآن بی خرد ❊ که باحق نکو بود

ویاخلق بد ❊ بربونده میوه معناسنه درمی ادفائده ونتیجه درکه حرف رابط
صفت یاحرف مصاحبت بودفعل ماضی مفرد غائب اولدی دیمکدر
(محصول بیت) عبادت وطاعتدن یمش یمدی وفائده وبهره کورمدی
اول عقلسزکه حقله ابی وخلقله یرامز اولدی یعنی خدایه عبادتی سببیله
مغروراولوب خلق بکنمیوب اظهارتکبروتجبرایلیه آن بی خردی مذکورعابده
صرف ایلین معنایه وصولدن بی بهره ایمش ❊ چه رند پریشان شوریده رد شمعی
بخت ❊ چه زاهد که برخود کند کارسخت ❊ رند پریشان شوریده بخت بیانیه
لردر شوریده بخت وصف ترکیبی پریشان طالع معناسنه که حرف رابط
صفت کارکندك مفعول اول صریحی وسخت ثانیسی و برخود مفعول
غیر صریحی (محصول بیت) خدانك قاتنده رند پرا کنده حال
و پریشان طالع نه وکندینه عبادات وریا ضاتله ایشی صعب ودشوار
ایلین زاهد نه یعنی حق تعالی یه نسبت ایکیسیده برابردر زیرانه فاسقك
فسقندن اکا ضررواروونه عابدك عبادتندن فائده ❊ بزهد وورع کوش
وصدق وصفا ❊ ولیکن میفزای برمصطفا ❊ بزهد باحرف صله
کوشه متعلق ولیکن ادات استدراکدن میفزای فعل نهی مفردمخاطب
ارتمه دیمکدر برحرف استعلا مصطفادن مرادحضرت محمددر صلی
الله علیه وسلم (محصول بیت) زهد وورعه وصدق وصفایه سعی
وکوشش ایله اما حضرت حبیب الله اوزرینه زیاده ایله یعنی بومعناره
پیغمبردن زیاده توغل ایله یعنی زیرا منهیدرکه بعض اصحاب عباداته
توغل وتعمق ایلدی وحضرت علیه الصلوة والسلام زیاده دن منع ایلدی
❊ ازاندازه بیرون سپیدی مخواه ❊ که مکروه باشد چه جای سیاه ❊
اندازه اولجی دیمکدر و بونده حد ومقدار مراددر بیرون طشره دیمکدر
حددن زیاده معناسنه سپیدی یاحرف مصدر اقلق دیمکدر که حرف
تعلیل باشد بونده ادات زمانیه درمکروه در دیمك اولور جای سیاه لامیه
(محصول بیت) حددن بیرون ومقداردن طشره اقلغه طالب
اولمه زیرا مکروه در قنده قالدی که سیاه یعنی اقلق که حددن بیرون
اوله مکروه ومنهی اولنجه زیاده سیاه خود بطریق الاولی مکروه ومنهی در
یعنی عبادت وطاعت خالص که حددن بیرون اولنجه مکروه ومنهی اوله
زرق وریا وغرور وعجبله آلوده اولان عبادت وطاعت بطریق الاولی

منهی ومکروه در وبلکه حرام وکفردر حاصلی غرور وکبرله اولان
عبادت وطاعتك یوزی قاره در مصراع ثانینك معناسنده زیرا زیاده
بیاض اولان نسنه تیزسیاه اولور دین مقصود بیته واصل اولما مشدر رد شمعی
❊ سخن ماند ازعاقلان یادکار ❊ زسعدی همین یك سخن یاددار ❊
یادکار اکیلور واکدرر معناسنه در (محصول بیت) عقلادن یادکار
ومشهور عالم قالان سوزدر یعنی انلری اکدرن سوزدر ایمدی سعدیدن
بوسوزی یادکده طوت یعنی بوسوز یادکده اولسون اول سوزکلن بیتدر
❊ کنهکار اندیشناك ازخدای ❊ بسی بهتر ازعابد خود نمای ❊
کنهکار اندیشناك بیانیه عابد خود نمای ده بویله در (محصول بیت)
خدادن خوفناك کنهکار عابد خودنمای دن چوق یکدر یعنی عبادتنی
خلقه کوسترجی وریایله طاعت ایدیجی عابددن خدادن خوف واندیشه
اوزره اولان رند کنهکار چوق یکدر نتکم مرارا مرور ایلدی ❊ حکایت
دانشمند فقیروقاضی متکبر ❊ ❊ فقیهی کهن جامه تنك دست ❊ درایوان
قاضی بصف برنشست ❊ فقیهی یاحرف وحدت کهن جامه وصف ترکیبیدر
اسکی جامه لو دیمکدرو یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل وجائزدرکه همزه
اضافت ایچون اوله ایوان چارطاق ظاهر بودرکه مراد محکمه در بصف
باحرف ظرف برحرف تأکید (محصول بیت) الی بوفقه یعنی فقیراسکی جامه لو
برفقیه کسه که مراد حضرت شیخ کندیدر قدس سره قاضینك ایوانده علما
صفنده اوتوردی یعنی مجمع علماده اوتوردی حاصلی مجلس قاضیده
صف علماده اوتوردی ❊ نکه کرد قاضی درو تیزتیز ❊ معرف کرفت
آستینش که خیز ❊ تیزتیز حدت وغضبدن کنایه در یعنی بی ادبلك
ایلدك که انده اوتورمق سنك حدك دکلدر دیو بوکه حدتله باقدی معرف
مجمده هرکسك یرینی تعیین ایدنه دیرلر آستینش ضمیر فقیهه راجعدر که حرف
تعلیل خیز فعل امر مفرد مخاطب خیزیدندن قالق دیمکدر عرب قم دیر
(محصول بیت) فقیهه قاضی حدتله نظر ایلدی کانه که انده اوتورمق
سنك مقدارك دکلدر دیو پس معرف فقیهك یکنه یاپشدی که قالق
دیو یعنی قاضی حدتله باقدقندن معرف اکلدیکه قاضینك آنده اوتور
دوغنه رضاسی یوقدر پس معرف بورادن قالق دیو یکنی طوتدی

وبويله ديدى ﴿ ندانى كه بالا مقـام تونيست ❊ فروتر نشين يابرو يابايست ﴾ ندانى فعل نفى مضارع مفرد مخاطب استفهامى متضمن بيلمزمسين ديمكدركه حرف بيان بالا يوقارو يرديمكدر مقام تو لاميه سنك مقامك ديمكدر فروتر اشاغيرق ديمكدر نشين فعل امر مفرد مخاطب اوتورديمكدر بايست باى عربك وهمزه نك كسرى وباقيك سكونيله فعل امر مفرد مخاطب طور ديمكدر يعنى ادب طريقيله اياغ اوزره طور معناسنه (محصول بيت) بيلمزمسين كه يوقارى اوتورمق سنك مقامك وحدك دكلدر پس اشاغه رق اوتور وياطور كت وياقالق اياغ اوزره طور ﴿ نه هر كس سزاوار باشد بصدر ❊ كرامت بفضلست ورتبت بقدر ﴾ نه حرف نفى باشده مقيد نباشد تقديرنده سزاوار لايق ديمكدر بصدر باحرف صله صدر مجلس ديمكدر كرامت عزت وحرمت ديمكدر بفضل باحرف سبب رتبت رانك ضمى وتانك سكونيله وبانك فتحيله مرتبه معناسنه در بقدر باسابق كبيدر (محصول بيت) معرف دير كه هر كس صدر مجلسه لايق اولماز بل كه كرامت وعزت وفضل ورتبت سببيله در و منصب ومرتبه قدر وهنر سببيله درسنده ايسه بونلردن بريسى يوق ﴿ دكره چه حاجت بپند كست ❊ همين شرمسارى عقوبت بست ﴾ دكره بريول دخى يعنى تكرار باحرف صله پند كست لاميه وتا ضمير خطاب همين هم بو يعنى بوقدر شرمسارى ياحرف مصدر بست تا سابق كبى (محصول بيت) بريول وبركره دخى سنك نه حدك واركسه نك پند ينه بوقدر خجالت سكا عقوبت يتركه مقدارك بيليوب يوقارى اوتوراسين وبوقدر حقـارت كوره سين ﴿ بعزت هرانكو فروتر نشست ❊ بخوارى نيفتد زبالا به پست ﴾ (محصول بيت) هر اوله كسه كه حدينى بيلوب عزت وحرمتله اشاغه رق اوتوردى يعنى تأدب ايدوب صف نعالده اوتوردى حقـارتله صدر مجلسدن صف نعالده دوشمز حاصلى عرض ووقارينه نقصان كلمز ﴿ بجـاى بزركان دلـيرى مكن ❊ چو سر پنجه ات نيست شيرى مكن ﴾ دليرى ياحرف مصدر شـيرى ده بويله در (محصول بيت) اولولر يرينه اوتورمغه جرأت وبهـادرلك ايلمه يعنى حدكى بيل وطوركدن تجـاوز ايلمه چونكه سرپنجك يوقدر ارسلانلق ايلمه يعنى چونكه فضل وكمالك يوقدر اكابر يرينه اوتورمغه اقدام ايلمه ﴿ چو ديدآن خردمند درويش رنك ❊ كه بنشست وبرخاست بجنك

بجنـك ﴾ خردمند درويش رنك پيـانيه لردر درويش رنك وصف تركيبيدر درويش صورتلو ديمكدركه حرف بيان بنشست وبرخاست بجنك فاعليتنده تنـازع ايلديلر وبجنك مفعو ليتند . شين ضمير درويشه راجعدر (محصول بيت) چونكه اول درويش سيمالو عاقل كوردى كه طالعى كنديله جنكه اوتوردى وطوردى يعنى بختى كندويه يار اولمدى يعنى اوتورمده وطورمده مسـاعد اولمدى مخالف اولدى وجائزدر كه بنشستك فاعلى بختنده درويشه راجع ضمير اوله يعنى كندى اوتوردى وطالعى كنديله جنكه قالقدى ديمك اوله فتأمل ﴿ چوآتش برآورد بيچاره دود ❊ فروتر نشست ازمقـامى كه بود ﴾ برآورد چقاردى ديمكدر مقامى ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت (محصول بيت) بيچاره درويش آتش كبى درون دلدن آه توتونى چقاردى يعنى آتش دروندن آه ايلدى پس اولديغى يعنى اوتورديغى مقـامدن اشاغه رق اوتوردى ﴿ فقيهان طريق جدل ساختند ❊ لم ولانسلم درانداختند ﴾ فقيهان الف ونون ادات جمع طريق جدل لاميه در معلوم اوله كه فن جدل فنوندن برفندركه علما افنديلره معلومدر پس طريق جدل يورديغى اول فنك طريقندن برطريق ساختند پيدا ايلديلر لم ولانسلم معلوم اوله كه لم لام جاره ايله ميمدن مركبدركه ماء استفهامدن مخففدر زيرا قاعده بودركه ماء استفهام مجرور اولسه الفى ساقط اولور پس عماده عم وفيماده فيم وعماده بم ديرلر قوله تعالى عم يتساءلون فاحفظ پس بونده ميم واو عاطفه به مقـارنتله مضمور اوقنور لانسلم فعل نفى مستقبل متكلم مع الغير تسليم ايلمزز ديمكدر درحرف تأكيد انداختند براقديلر ديمكدر (محصول بيت) مجلس قاضيده فقها طريق جدل پيدا ايلديلر يعنى جدله بشلاديلر لم ولانسلمى اورتايه براقديلر يعنى كيمسى ديدى كه لانسلم يعنى سنك سوزكى تسليم ايلمزز وكيمسى ديدى لم لانسلمونى يعنى نيچون تسليم ايله مزسز حاصلى اهل مجلس مجثه ومناظره يه دوشديلر ﴿ كشادند برهم درفتنه باز ❊ بلاونعم كرده كردن فراز ﴾ برهم برى برى اوزرينه ديمكدر در فتنه لاميه درفتنه قبوسى ديمكدر باز ادات تأكيد كيرو معناسنه دين ايلروى وكيروبى بيلمزمش بلا باحرف مصاحبت نعم نونك وعينك فتحيله اود ديمكدر كه عجم آرى دير كرده هاى رسمى حرف ترتب درا يليوب ديمكدر كرده نك كردن مفعول اولى وفراز ثانيسى (محصول

رد شمعی

بیت) اهل مجلس بری برینه فتنه قپوسنی اچدیلر یعنی فتنه وغوغایه دوشدیلر
لاونعم ایله بیونلرین بوجلدوب لاعدم تسلیمدن کنایتدرونعم تسلیمدن حاصلی
بری برینه لاونعم دیمکله غضبدن بیونلرین اوزادوب فتنه وغوغاقپوسنی
اجدیلر مصراع ثانی حال طو طوب معنا ویرین های ترتبك معناسنی
بیلمزمش ﴿ نو کفتی خروسان شاطر بجنك ❊ فتادند درهم بمنقار وچنك ﴾ دشمنی
خروسان شاطر بیانیه بجنك باحرف ظرف درهم بری برینه باحرف مصاحبت
منقار میمك کسریله قوش بورنی چنك بونده قیناق معناسنه در (محصول
بیت) اول مجلسده سن حاضر اولوب کورسك دیر ایدك جنکده شاطر
وپهلوان خروسلر منقار وچنکله بری برینه دوشدیلر ﴿ یکی بیخود از خشمناك
چومست ❊ یکی برزمین میزدی هردودست ﴾ خشمناك غضوب دیمکدر
وباحرف مصدر میزدی فعل حکایت حال ماضی اوردی دیمکدر
(محصول بیت) اهل مجلسك بریسی زیاده غضو بلغندن مست کبی بیخود
ولایعقل ایدی وبریسی ایکی الینی یره اورردی حاصلی هر بریسی بنم سوزم
نیچون مسموع اولمیه دیو مضطرب وبیحضور ایدی ﴿ فتادند در عقدهٔ
پیچ پیچ ❊ که درحل آن ره نبردند هیچ ﴾ درحرف ظرف عقده بونده
مسئله معناسنه واضافتی بیانیه در پیچ پیچ طولاشق دیمکدر بونده مشکلدن
کنایتدر که حرف رابط صفت درحرف صله حل آن لامیه درآن اشارتدر
عقده یه (محصول بیت) اهل مجلس طولاشق طولاشق دوکه دوشدیلر
یعنی مشکل مسئله یه دوشدیلر که انك حلنه و کشایشنه هیچ یول
ایلمده مدیلر یعنی اول مسئلهٔ فتح ایده مدیلر ﴿ کهن جامه ازصف
آخر ترین ❊ بغرش درآمد چوشیر عرین ﴾ کهن جامه وصف ترکیبی
اسکی جامه لو معناسنه صف آخر ترین بیانیه درآخر بونده لفظ عربیدر
صوك معناسنه وترادات تفضیل وباحرف نسبت ونون حرف تأکید
صوککی صف دیمکدر باحرف صله غرش غینك ضمیله ورانك کسریله اسم
مصدر در غیریدندن که چاغرمق و کورلهمك معناسنه ورادہ تشدید
ضرورت وزن ایچون در درآمد درحرف تأکید چوادات تشبیه شیر
عرین بیانیه عرین فارسیده عین معجمه ایله ارسلان یتاغی اولان مشه یه دیرلر
اما عربیده عین مهمله ایله کنه بو معنایه در (محصول بیت) اسکی جامه
لو فقیه یعنی مذکور فقیه آخرق صفدن یعنی صف نعالدن مشه ارسلانی کبی

کورلکه بشلدی واکرمغه کلدی یعنی جوش وخروشه کلدی حاصلی ارسلان
کبی صیت وصدایه کلدی ﴿ بکفت ای صنادید شرع رسول ❊ بابلاغ
تنزیل وفقه واصول ﴾ صنادید قنادیل وزنی اوزره جمع صندید در صادك
کسریله قندیل وزنی اوزره اولولر دیمکدر شرع وشرعك رسوله اضافتی
لامیه لردر باحرف ظرف ابلاغ تنزیل اسم فاعلك مفعولنه اضافتی در
ایصال تنزیل دیمکدر مراد منزلدر که حضرت قرآن در وواولر حرف
عطفدر (محصول بیت) کهن جامه لو فقیه صف آخر ترین دن آوازه کلوب
دیدی ای شرع رسولك اولولری قرآن شریفك معناسنی واصول فقهی
خلقه ابلاغ وایصال ایلده یعنی بونلرك اولولری حاصلی تفسیری واصول
وفقهی خلقه تعلیم وتفهیم ایلده شرع رسولك اولولری بابلاغك باسی حرف
سبب طوتوب ابلاغ واوعاطفه ایله ایراد ایدوب معناسنی بلاغتله بیان ایدن
بیتك معناسنه واصل دکلدر مقول قول کلجك اوج مصراعدر ﴿ دلائل
قوی بایدو معنوی ❊ نه رکهای کردن بحجت قوی ﴾ دلائل مبتدا وقوی
باید خبری ومعنوی قوی یه معطوف نه حرف نفی معناده مقدر باید فعلنه مقید
تقدیری رکهای کردن بحجت قوی نباید دیمکدر فتأمل رکهای کردن
لامیه بحجت بامقدر نبایده متعلق درحرف مصاحبت معناسنه بحث غلبه
وبا احتجاج معناسنه اولمق جائزدر (محصول بیت) بحث ومناظره ده دلائل
قوی ومعنوی کرك خصمه غلبه ایلمك ایچون بیون طمرلری قوی کرکز حاصلی
خصمی الزام ایلمکه دلیل قوی ومحکم کرکدر خصمه غلبه والزام ایچون
حجتله کردن رکلری قوی کرکمز یعنی بیون طمرلرینی تقویت ایچون بحث
ایراد ایلمك لازم دکل حاصلی غضبله بیون طمرلرینی قبارتمغه وشیشرتمکه
دلیل وحجت لازم دکل بعضیلر دیدیلر که بحجت لفظنك باسی حرف
مقابله وبدلدر کلستانده بخلعت نوروزی باسی کبی فتأمل فانه دقیق
﴿ مرا نیز چوکان لعبست وکوی ❊ بکفتند اکر نیك دانی بکوی ﴾ مرا بنم
دیمکدر نیز ادات عطفدر چوکان لعب لامیه کوی چوکانه معطوف کوی
وچوکان اویونم وار دیمکدر یعنی سنزلك بحث ایلدیککز فنونده هنرم واردر (محصول
بیت) بنده فصاحت وبلاغتم وعلومده قدرت وقوتم واردر وسؤال وجوابه
ومعارضه ومناقشه یه مالکم پس اهل مجلس دیدیلر اکر بزدن ایی بیلورسك
سویله دیکلیه لم ﴿ بکلك فصاحت بیان که داشت ❊ بدلها چونقش نکین

برنكاشت ❊ باحرف استعانت نكاشته متعلق كلك نعمة الله كافلرعربيدر دیمش
وسروی اولكی عجمی وثانی عربی دردیمش نعمة الله یوردیغی دخی اعجامدن
مسموعدر وسروری نك اروامدن والعلم عند الله لغتده مطلق قامشدر
اما بونك كبی یرلرده قلم مراددر فصاحته اضافتی لامیه درمجازا فصاحتی
معانی كتابلرنده تعریف ایلشلردر انده كوربله بیانی یاحرف وحدت
نوعیه كه حرف رابط صفت داشت فعل ماضی مفرد غائب بونده
حكایت مراددر طوناردی یعنی انك كه وارایدی واول اكا قادرایدی
دیمكدر داشت ونكاشت ایكسیده بیانه متوجهدر فتدبر بدلها باحرف صله
ردشمعی حرف ظرف طوتان ایی طوتمامش نقش نكین لامیه نكین نونك وكاف عجمك
كسریله یوزك قاشنه دیرلر عرب فص دیرفانك فتحی وصادك تشدیدیله
برحرف تأكید نكاشت نونك كسری وكاف عجمله فعل ماضی مفرد
غائب نقش ایلدی دیمكدر (محصول بیت) فقیه فصاحت قلمیله شول
بربیانه كه مالك وقادر ایدی اهل مجلسك كوكللرینه نقش نكین كبی
نقشلدی یوزك قاشنده اولان نقش كبی عقدهٔ پیچ بیچی آنلره عیان وبیان
ایلدی شویله كه دللرنده قرار ایلدی ❊ سراز كوی صورت بمعنی
كشید ❊ قلم برسر حرف دعوی كشید ❊ كوی صورت لامیه در مجازا
كوی كاف عربك ضمیله محله معناسنه درسروری بویله دیمش وشمعی پسند
رد شمعی ایلیوب كاف عجمله كفت وكوی دن مخففدر دیمش لكن محلهٔ تخفیف
ایلش زیرا تقدیری سراز محلهٔ صورت بمحلهٔ معنی كشیددر فتأمل
برحرف صله وسر تحسین لفظ وتكمیل وزن ایچون كلمش درحرف دعوی
لامیه درمجازا (محصول بیت) فقیه روشن وواضح بیانله باشنی كوی
صورتدن عالم معنایه انتقال ایلیوب حرف دعوایه قلم چكدی یعنی
ایلدكلری دعوای ابطال ایلدی زیرا قلم چكمك برنسنهٔ قلم ایله چالقدن
عبارتدر حاصلی بوزمق دیمكدر ❊ بكفتندش از هر كنار آفرین ❊
كه برعقل وطبعت هزار آفرین ❊ بكفتند فاعلی اهل مجلس درروشن ضمیر
فقیهه راجعدر كنار بوراده طرف وجانب معناسنه در آفرین
ادات تحسین دركه حرف رابط مقول قول وما بعدی ازهر كنار
آفرین دن بدلدر فتأمل برحرف صله (محصول بیت) چونكه مذكورك
علم وفضلنی كوردیلر وقدرت وقوت كمالنی اكلدیلر هر طرفدن اكا

تحسین ایلدیلر كه عقل وطبعكه هزار آفرین حاصلی اكا وعقل وطبعنه
مبالغه ایله تحسینلر ایلدیلر ❊ سمند سخن تا بجایی براند ❊ كه قاضی چو خردر
وحل باز ماند ❊ سمند سخن لامیه در مجازا بونده مطلق آت در
تا انتهای غایت ایچون درالی معناسنه بجایی باحرف صله ویاحرف
وحدت كه حرف رابط صفت درحرف ظرف وحل واوك
وحای حطینك فتحیله لغتده صولو بالچقه دیرلر اما بونده بتاق مراددر باز
ماند عاجز قالدی دیمكدر (محصول بیت) فقیه اسب سخنی بریره دك
سوردی وبر محله ایركوردیكه یعنی اول مشكل مسئلهٔ برمرتبه تحقیق
وتدقیق ایلدی كه قاضی بتاقده قالان حمار كبی عاجز وحیران
قالدی یعنی اول مقامده انكله بحث ونطقه قادر اولمدی مصراع
ثانینك معناسنده قاضی دخی اول محلده كیرو قالدی دیین كرودهٔ قالمش رد شمعی
پس قاضی چون كه فقیهك علم وفضلنی ومعرفت وكمالنی كوردی
اكا رعایت ایلمك مراد ایلدی ❊ برون آمد ازطاق ودستار خویش ❊
باكرام ولطفش فرستاد پیش ❊ طاق بونده فراجه معناسنه در
ودستار دلبند خویشه اضافتی لامیه در اطفش ضمیر معناده پیشه
مقید در پیشش تقدیرنده (محصول بیت) قاضی كندی فراجه
ودلبندندن چقدی یعنی بونلری اوستندن چقاروب صوینده اكرام ولطفله
فقیهك اوكینه وقاتنه كوندردی وجائزدر كه بونده طاق سابقا مذكور
اولان ایوان معناسنه اوله پس قاضینك كوندردكی بالكز دستار اوله
نته كه اوچنجی بیتده تعیین ایلدر پس اولی بویله اولمقدر فتأمل
وتدبر مصراع اولك معناسنده كندینك فراجه سندن وعمامه سندن
طشره كلدی دین حق ادای ایلمش ❊ كه هیهات قدر تو نشناختیم رد شمعی
❊ بشكر قدومت نپرداختیم ❊ كه حرف رابط مقول وقول مقدر
درهیهات بونده تحسر وتغابن معناسنه در مجازا قدر تو لامیه باحرف
صله شكر قدوم لامیه وتا ضمیر خطاب قدوم مصدر در كلمك معناسنه
نپرداختیم فعل نفی ماضی متكلم مع الغیر مقید ومشغوله اولمدق دیمكدر
(محصول بیت) قاضی كندینك طاق ودستارینی كوندردی ودیدی
حیفا كه اولدن سنك قدرك بیلیوب قدومك شكرینه مقید ومشغول
اولمدق حاصلی حالكی بیلمیكمزدن اولدن سكا تعظیم وتكریم ایلمك

❊ دریغ آمدم باچنین مایهٔ ❊ که بینم ترا در چنین پایهٔ ❊ مایه بونده
سرمایه معناسنه در ویاحرف تنکیر وهمزه حروف توسلی که حرف
بیان پایهٔ وهمزه سابق کبیدر (محصول بیت) بوبیت تتمهٔ مقول
قاضیدندر بکا حیف کلدیکه بونجلین سرمایه ایله کسنی بونجلین مرتبه ده
کوردم یعنی بوقدر علم وفضلله فقرا لباسنده اولدیغك وصف نعالده
اوتور دغك بکا حیف ودریغ کلدی ❊ معرف بدلداری آمدبرش ❊
که دستار قاضی نهد برسرش ❊ معرف سابقا مذکور اولاندر پس زد شمعی
محضرلرك اواوسنه دیرلر دین بیلزیمش بدلداری باحرف مصاحبت
ویاحرف مصدر بر بونده قت معناسنه در وضمیر فقیهیه راجعدر یانه دیمکدر
که حرف تعلیل دستار قاضی لامیه نهد فعل مضارع مفرد غائب
قویه دیمکدر سرش ضمیر سابق کبیدر (محصول بیت) معرف چونکه
قاضینك بوکا بوقدر التفاتنی کوردی دلدارلغله وتعظیم وتکریمله
یانه کلدی که قاضینك دستاربنی باشنه قویه یعنی کیدره پس
فقیه بونی کورنجه دیدی ❊ بدست وزبان منع کردش که دور ❊ منه بر
سرم پای بند غرور ❊ کردش ضمیر معرفه راجعدر که حرف تعلیل در
تقدیری دور باش در پای بند ترکیبده پای وند دید کلری در ایاق
باغی معناسنه در غروره اضافتی لامیه در مجازا مراد دستار قاضیدر
(محصول بیت) فقیه معرفی الیله ودلیله منع ایلدیکه بندن ایراغ اول
باشمه غرور ایاق باغنی قومه یعنی بونی کیدکدن صکره بکا غرور کلور ایمدی
بکا کرکز ❊ که فرداشود بر کهن میزران ❊ بدستار پنجه کزم سرکران ❊
که حرف تعلیل شودك فاعلی سرکران کهن میزر وصف ترکیبی اسکی طونلی
معناسنه لغنده میزراسکی تمان معناسنه در اما بونده مطلق لباس مراددر
وبعضیلر مراد شمله در دیدیلر نته که اوچنجی بابده ممسك حکایه سنده
کلاهش ببازار ومیزر کرو ❊ بسود مشدی فتدیر والف ونون ادات
جمعدر بدستار باحرف سبب پنجه کزه اضافت بیانیه در کز کاف عجمك
فتحی وزای عربله ارشوندر که عرب ذراع دیر ذالك کسریله ومیم
ضمیر متکلم معناده سره مقید در پنجه کز وصف ترکیبی اللی ارشونلی معناسنه
در کران کاف عجمك کسریله اغر معناسنه در یعنی ثقیل (محصول بیت)
فقیه دیر که باشمه غرور ایاق باغنی قومه زیرا یارین اسکی میزرلی فقرا

اوزره باشم اللی ارش دلبندله اغر اولور یعنی بو دستاری کیمك سببیله متکبر
ومغرور اولورم ایمدی کیدر بکا کرکز ❊ چو مولام خوانند وصدر کبیر ❊
نمایند مردم بچشم حقیر ❊ مولا افندی معناسنه در میم معناده خوانده
مقید در خوانندم تقدیرنده صدر اصطلاحلرنده قاضی عسکره دیرلر صدر
کبیر بیانیه اولور قاضی عسکر دیمکدر مردم اسم جنس اولدیغیچون فعلنی جمع
صیغه سیله ایراد ایلدی بچشم باحرف صله ومیم ضمیر متکلم (محصول بیت)
چونکه بکا مولا وصدر کبیر دیه لر یعنی تعظیم وتکریم ایده لر خلق کوزیمه
حقیر کورینور پس دستار زینت بکا ضرر ایدر زیرا تکبرمه سبب اولور
❊ تفاوت کند هرکز آب زلال ❊ کرش کوزه زرین بود یاسفال ❊ کند
فعل مضارع مفرد غائب استفهامی متضمن تفاوت ایدرمی دیمکدر آب زلال
بیانیه بونده صافی ولذیذ صو معناسنه در کرش ضمیر معناده آب زلاله راجعدر
کوزه های رسمیله فارسیده بارد قدر اما عرب کوز دیر بارداغه زرین یاحرف
نسبت ونون حرف تأکید یاحرف عطف در عربیده اووام معناسنه سفال
سینك کسریله ساقسی دیمکدر (محصول بیت) آب زلال تفاوت ایدرمی یعنی
ایلمز کرکسه التون بارداغی التوندن اوله وکرکسه طبراقدن دوزلمش صاقسی
اوله یعنی اعتبار مظروفه در ظرفه دکل ایمدی بکاده اسکی پوسکی کیمك
ضرر ایلمز ودرویشلکمه نقصان ویرمز بلکه لباس فاخر ضرر وزیان ایدر
زیرا که نفسه اندن غرور وکبر کلور ❊ خرد باید اندر سر مرد ومغز ❊ باید
مرا چون تو دستار نغز ❊ سر مرد لامیه مغز خرده معطوفدر بینی معناسنه در
کاه اولور که مغزله خرددن کنایت ایدرلر ترکیده بینی سی یوق دیرلر
عقلسز دیجك یرده دستار نغز بیانیه نغز کوچك معناسنه در (محصول بیت)
کشینك باشنده عقل کرك بکا سنك دستارك کبی ایی وبیوك دستار کرکز حاصلی
فقیه قاضی یه دیر که دستار لازم دکل زیرا دستاردن مراد باشی اسیدن
وصوقدن حفظ ایلك وشعار اسلامی تعیین ایلمکدر بوایسه اسکی وپوسکی
چالمه وشمله ایله ده اولور ❊ کس از سر بزرکی نباشد بچیز ❊ کدو سر
بزرکست بی مغز نیز ❊ سر بزرك وصف ترکیبدر باشی بیوك معناسنه
ویاحرف مصدر بچیز باحرف زائد کدو کاف عجمك فتحی وضمیله قبق دیمکدر
نیز حرف عطفدر دخی دیمکدر (محصول بیت) باش بیوکلکندن کسه
نسنه اولمز وقدر واعتبار بولماز کورمز میسین که قباغکده باشی بیوکدر

ردشمی

امابینی سیزدر حاصلی باش بو یوك اولقدن نسنه حاصل اولماز علم ومعرفت
وکمال کرکدر ❊ میفراز کردن بدستار و ریش ❊ که دسته پنبه است
وسبلت حشیش ❊ میفراز فعل نهی مفرد مخاطبدر بو جلتمه دیمکدر تکبردن
کنایه‌در بدستار باحرف سبب ریش بونده صقل معناسنه‌در که عرب لحیه دیر
لامك کسریله که حرف تعلیل دستار مبتدا و پنبه خبری وسبلت عربیده
بیق معناسنه‌در شاربده دیرلر وفارسیده بروت دیرلر بانك ضمیله حشیش یاش
تازه اوت معناسنه‌در قوری اوت دین یاندن سویلمش زیرا قوری اوته
غشا دیرلر غینك ضمیله سبلت مبتدا وحشیش خبری (محصول بیت)
بو بنکی بیوك دستار واوزون صقالله بو جلتمه یعنی تکبر وتعظم کوسترمه
زیرا دستار برآوچ پنبه وسبلت ولحیه برطوتام بیان اونی در حاصلی
بونلر اسباب فخر واعتباردن دکلدر زیرا بونلر کافرده‌ده اولور مسلمانده‌ده
❊ بصورت کسانی که مردم وشند ❊ چو صورت همان به که دردم کشند ❊
بصورت باحرف ظرف کسانی الف ونون ادات جمع یاحرف وحدت
ویاتنکیر که حرف بیان وش فتح واوله ادات تشبیه ونون ودال ادات جمع که
حرف بیان دم نفس در ادات تأکید کشند چکه‌لر دیمکدر (محصول بیت)
صورتده شول کیمسه‌لر که مردم کبیلردر یعنی صورتا انسان اما علم ومعرفتدن
بی بهره وبی نصیبلردر صورت دیوار کبی ایمدی اولیکدر که نفسلرین چکه‌لر
یعنی تکلمدن خاموش اوله‌لر ❊ بقدر هنر جست باید محل ❊ بلند ونحسی مکن
چون زحل ❊ باحرف مقابله قدر هنر لامیه در مجازا جست جستن معناسنه‌در
باید جستن تقدیرنده ضرورت وزن ایچون تقدیم اولدی محل مرتبه دیمکدر
بلندی ونحسی یالری حرف مصدردر رفعت ونحوست دیمکدر زیرا زحلده
ایکیسی بله واردر که اشاغه‌دن یوقارو یدنجی فلکده‌در که سائر سیاره‌لردن
اوستوندر اما نحوستله مشهوردر مریخ کبی اما بو انحسدر مرنحدن
(محصول بیت) کشی هنری مقدارنجه مقام ومرتبه ایستمك کرك یعنی
حالنه کوره دیرنمك کرك زحل یلدزی کبی رفعت ونحوست ایلمه یعنی علمك
ومعرفتك اولمیه بلند مرتبه‌ده اولاسن همان زحل کبی رفعت ونحوستده
❊ نی بوریا بلندی نکوست ❊ که خاصیت نی شکر خود دروست ❊ نی بوریا
لامیه‌در بوریا بردورلو حصیردر قرغو قامیشندن که یوقاری ولایتك فقراسی
انی استعمال ایدرلر بلندی یاحرف مصدر که حرف استدراك خاصیت

ردشمی

نی شکر لامیه خود ادات تأکیددر واصلی دراو در ضمیری شکره راجعدر
(محصول بیت) رفعت وبلندلك بوریا قمشینه لایق ومناسبدر اما شکر قمیشنك
یته خاصه‌سی کندیده در بوریا قمشنده اولماز اکرچه نی شکردن
بلندتر وارقمدر وجائزدر که که حرف تعلیل اوله ودرو ضمیری بوریایه راجع
اوله وحکم استهزایی متضمن اوله یعنی رفعت نی بوریایه لایقدر زیرا شکر
قمشنك خاصه‌سی وارانده فتأمل نکوست ودر وستده استفهام انکاری
معناسی وار ایمدی معنای بیتی حصیر قمشنه بلندلك انی لایقمیدر نی شکر
واریکن که نی شکر خاصیتی خود بوریا قمشنده وارمیدر یعنی یوقدر دین
مضمون بیته اصلا واصل اولماامش فتأمل فانه لطیف ❊ بدین عقل وهمت
نخوانم کست ❊ وکر میرود صد غلام ازپست ❊ پس بای عجمله اردوصوك
معناسنه معلوم اوله که روم اکابرینك خدمه‌سی اوکنجه یورر اما انلرك
اردنجه (محصول بیت) بو عقل وهمتله سکا کسه دیمم وسنی آدم یرینه
قویوب اعتبار ایلمم کرکسه اردنجه یوز اوغلان یورر سه‌ده کیندیکك یره
حاصلی سنده که عقل ودانش اولمیه اموال واسبابك کثرتی وبنده وغلامك
وفرتی وچوقلغی سببیله سکا انسان دیمزم اکرچه غناده بی مثل وبی ماندسین
❊ حکایت برطریق تمثیل ❊ ❊ چه خوش کفت خرمهرهٔ در کلی ❊
چو برد اشتش برطبع جاهلی ❊ چه بوك کبی مقامده مبالغه افاده ایدر
خوش بونده کوزل ولطیف معناسنه‌در خرمهره کوز بونجغی وقتر
بونجغنه دیرلر کلی یاحرف وحدت چو ادات تعلیل برداشتش شین ضمیر
خرمهره‌یه راجعدر پربونك کبی برلرده چوق دیمکدر جاهلی یاحرف وحدت
(محصول بیت) نه کوزل سویلدی بالچقده خرمهره یعنی بالچغه دوشمش
خرمهرهٔ مایی نه خوش سویلدی مقول قول بیت آتی در حاصلی خوب
سویلدی چونکه انی طمعی چوق برجاهل بالچقدن قالدردی وانی غربها او
جوهر صاتوب حریره صاردی یعنی انی دیبای والابه قویوب صاردی
❊ مراکس نخواهد خریدن بهیچ ❊ بدیوانکی در حریرم مپیچ ❊
(محصول بیت) خرمهره دیدی که بنی کمسنه هیچه المایسردر یعنی بکا
هیچ کسه اعتبار ایتز دیوانه‌لکدن بنی حریره صارمه حاصلی بنی قیمتلو جوهردر
دیوب اعتبار ایدوب صاقلمه حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر
❊ خبر دو همان قدر دارد که هست ❊ وکرچند درمیان شقیق نشست ❊

خیزدوطو کزلان بوجکی شقایق لالهیه دیرلر امطعر بیدر واحدی
وجمی برابر در لالهیه شقرهده دیرلر شینك فتحی وقافك کسریله
(محصول بیت) خیزدونك قدری اولدرکه ذاتنده بالفعل حاصلدر
یعنی قدری ومرتبهسی اولماز کرکسه شقایق ایچنده اوتورر سه
یعنی انده اوتورمغله قدری زیاده اولماز بو سوزه اکا کورهدرکه اکثری لاله
ایچنده سکك دکلی برسیاه بوجك اوتور اغندر اکرچه اول خیزدو
دکلدر اما انك کبی سیاهدر پس اول بوجك انده اوتورمغله شرف
وعزت کسب ایلمز ❊ نه منعم بمال از کسی بهترست ❊ خرار جل اطلس
بپوشد خرست ❊ نه حرف نفی معناده بهتره مقیددر منعم افعال بابندن اسم
فاعلدر صاحب نعمت معناسنه اسم مفعول اخذ ایلین بیلزیمش ارادات ودشمی
شرط جلی اطلس لامیه ویاییانیه جل جیمك ضمی ولامك تشدیدیله چول
دیمکدر عربیدر بپوشد کیرسه دیمکدر (محصول بیت) مالدار اولان
کیمسه مال سببیله کیمسهدن یك دکلدر یعنی ذاتنده ایلك اولماینجه مال سببیله
ایی اولماز نته که خر اطلس چولده کیرسه کنه خردر اکا اطلس چول
شرف ویروب انی خرلقدن چیقارمز ❊ بدین شیوه مرد سخن کوی
چست ❊ باآب سخن کینه ازدل بشست ❊ بدین باحرف مصاحبت بشسته
متعلق شیوه صنعت وهنر معناسنه درمرد سخن کوی لامیه سخن کوی
وصف ترکیبی سوز سویلیجی دیمکدر چسته اضافت ولمق جائز اولمامقده
جائزدر اولندیغی تقدیرجه بشسته مقید اولور چست لغتده چابك وبراشق
معناسنه کلور بونده ایکی اعتبارله ایکیسنه ده مساغ واردر باآب سخن ده
بشسته مقیددر واضافت لامیه درمجازا کینه کین معناسنه در (محصول بیت)
بوشیوه سببیله یعنی مذکور کلمات سببیله ومتعدد تعریضاتله معقول سوز
سویلیجی مرد یاخود سوز سویلیجی فوری یعنی بلاتراخ ومکث دیمك اوله
آب سخن ایله که کلندن کینهٔ یودی یعنی اول مجلسده بوکا اهانت ایلدکلرندن
کوکلنده بغض وکین اضمار ایلمشیدی پس مذکور مصاحبت سببیله کوکلندن
کین وغضب قالقدی ینه مصنف بیورر ❊ دل آزرده را سخت باشد
سخن ❊ چو خصمت بیفتاد سستی مکن ❊ دل آزرده وصف ترکیبیدر کوکلی
اینجنمش واینجنجی معناسنه ورا حرف تخصیص سست کوشك معناسنه
ویاحرف مصدر (محصول بیت) کوکلی رنجیده اولانك سوزی قتی اولور

حاصلی مجروح کیمسهنك سوزی ایی اولور چونکه خصمك دوشدی یعنی
زبون اولدی کوشکلك واهمال ایلهحقندن کل ❊ چو دستت رسد مغز
دشمن برآر ❊ که فرصت فروشوید ازدل غبار ❊ که حرف تعلیل فرو ادات
تأکید (محصول بیت) جون که الك ایریشه وقادر اولوب ظفر بوله سن
دشمنك بینی سنی چقار یعنی آنی هلاك ایله زیرا دشمنه فرصت بولمق کوکلدن
غباری یورو کدرر وبحضورلغی زائل ایدر ❊ چنان ماند قاضی بجورش
اسیر ❊ که کفت ان هذا لیوم عسیر ❊ ماند فعل ماضی مفرد غائب بجورش
باحرف صله ویاحرف ظرف وضمیر فقیهه راجعدر که حرف بیان ان حرفدر
حروف مشبههدن معنای تحقیق افاده ایدر هذا اسم اشارتدر محلا منصوب
اسمی ومشار الیهی برمقدر یوم درلیوم لام تأکیدله لفظا مرفوع خبران در
وعسیر صفتی عسیر مشکل دیمکدر (محصول بیت) قاضی فقیهك جور
وجفاسنه انجلین اسیر اولدی ویاخود جورندن انجلین اسیر قالدی که بحضور
لغندن وضجرتندن دیدی تحقیق بوکون قتی صعوب ودشوار کوندر
حاصلی زیاده شدید وقتی کوندرکویا که قیامت کونیدر ❊ بدندان کزید
از تعجب یدین ❊ بماندش درودیده چو فرقدین ❊ بدندان باحرف مصاحبت
کزیده کاف عجمك فتحی وزانك کسریله فعل ماضی مفرد غائب اصیردی
دیمکدر فاعلی قاضی درو یدین تثنیهٔ یددر ایکی ال دیمکدر حالت نصبی وجری
یاایله ورفعی الفله معربدر ند فعل ماضی مفرد غائب فاعلی دیده درتقدیری
دودیده در ضرورت وزن ایچون مفرد اراد ایلدی فتدبر وشین قاضی به
راجعدر وضمیر غائب فقیهه راجعدر چو ادات تشبیه فرقدین تثنیهٔ فرقددر
حالت رفعی الف ونصب وجرلری یا ایله معربدر معلوم اوله که منطقة
البروجك شمالیسندن کواکبدن یکرمی برشکل ملحوظدر جملهدن بریسی
دب اکبر بریسی دب اصغر دردب دالك ضمی وبانك تشدیدیله آیو یه دیرلر که
فارسیجه خرس دیرلر خانك کسریله ودب اصغرك اوکونده یعنی صدرنده
ایکی نیر یعنی براق کوکب واردرکه انلره فرقدان دیرلر که بری برندن منفك
اولماز (محصول بیت) قاضی فقیهك علم وفضلی چوقلغندن تعجب ایدوب
ایکی النی اصیردی وایکی کوزی آنده قالدی فرقدان کبی یعنی فقیهه چلری
باقوب قالدی حاصلی حیرتندن کوزلرینی اندن ایرمادی ❊ وزانجا جوان
روی همت بتافت ❊ برون رفت وبازش نشان کس نیافت ❊ جواندن مراد

فقیهدر روی همت لامیه در مجـا زا بتافت بونده دوندر دی دیمکدر
باز بونده دخی معنـاسنه در کر و دین بیلزیمش شین جوا نه را چعدر ردشمی
(محصول بیت) فقیه مذکور تحقیق وتدقیقـدن واهل مجلسی الزام
وانلره مذکور تعریضات وتوبیخاتدن صکره اول مجلسدن همت یوزینی
چویردی حاصلی قالقوب طشره کتدی ودخی کسنه انك نام ونشانی
بولمادی ﴿ غر یواز بزرکان مجلس بخاست ﴾ که کوبی چنین شوخ چشم
ازکجاست ﴾ غر بوغینك ورانك کسریله فریادوفغان معناسنه در بخاست
قالدی دیمکدر که حرف تعلیل کوبی بونده تعجب معنـاسنی متضمندر
دیسك عجب دکلدر شوخ چشم کستاخ ونخسند وعیار معنـاسنه در
(محصول بیت) اهل مجلس اکا برندن فریادوفغان قالقدی یعنی چوق
قیـل وقال ایلدیلر که بویله بی پروا کستاخ نره دندر ونه یردن
کلدی که بزه بوقدر اهانت وحقارت ایلدی و بوقدر علم وکمال اظهار
ایلدی ﴿ نقیب از پیش رفت رهرسودوید ﴾ که مر دیدین نعت صورت
که دید ﴾ نقیب بونده محکمه خذمتکاریدر محضر کبی مثلابی بونده اردواز
معنـاسنه در وضمیر فقیهه راجعدر سوسینك ضمیله جانب معنـاسنه در
دویدیلدی وکزدی دیمکدر که حرف تعلیل مردی یاحرف وحدت
نعت صفت معنـاسنه در ایکن مدحده مستعملدر ذمده دکل که بونده
استفهامدر کیم معناسنه (محصول بیت) نقیب فقیهك اردنجه کتدی
وهر جانبه یلدی و یوردی که بو صفت و بو صورتلو براری یعنی
برکسهٔ کیم کوردی یعنی کسه کوردیمی بوشهر ایچنده دیو وافرادی
﴿ یکی کفت ازین نوع شیرین نفس ﴾ درین شهر سعدی شناسیم وبس ﴾
ازین نوع بونده بونك کبی دیمکدر ازین بونك کبی یرلرده ادات تشبیه در
نته که مرارا مرور ایلمشدر پس بونوعدن دین بیلزیمش شیرین نفس ردشمی
وصف ترکیبیدر طاتلی نفسلی دیمکدر و بس انجق دیمکدر زیرا بس
واوله مستعمل اولسه فقط معناسنه در (محصول بیت) نقیب بوصفتلی برکسهٔ
تجسس ایدنجه برکسه دیدی که بونك کبی شیرین نفسلو بوشهرده سعدینی
بیلورز انجق یعنی دیدکك کبی زی فقرادهاهل علم وفضل وخوب ادایه
مالك شیرین کلام سعدیدن غیری کسه بیلرز شهر دن مرادشیرازدر
دین کسه نك ذره قدر اذعانی یوغیمش قندیر ﴿ برآن صدهزار آفرین کین ردشمی

﴿ بکفت ﴾

بکفت ﴾ حق تلخ بین تاچه شیرین بکفت ﴾ برآن تقدیری برآن کس درکین
اصلنده که این ایدی که حرف بیان واین اسم اشارتدر سابقك مضمونه
حق تلخ بیانیه اجی حق دیمکدر یعنی سوز آجیدر دیمکدرته که عربیده
الحق مر دیرلر تاچه تقدیری تابچه حددر تابونده انتهاء غایت معناسنی
متضمندر (محصول بیت) اول کیمسـه یه یوز بیك تحسین اولسون که
بوسوزی سویلدی یعنی بونك کبی شیرین نفس بوشهرده سعدیٔ بیلوز
انجق سوزینی سویلینه یوز بیك تحسین اولسون مصراع ثانی مقام
تعلیلده در حق تلخی کورنانه مرتبه دن طاتلو سویلدی یعنی سعدی اهل
مجلسه ایلدیکی تعریض وتوبیخ آجیدر اما حق کرچك اولدیغیچون
طاتلودر ایمدی اول کیمسـه حق اولدیغنه کوره سعدی یه شیرین نفس
دیدی پس شیخ اکا تحسین ایدر که آجی سوزلریمی حق بیلور بکا شیرین
نفس دیدی حاصلی اهل حق اولدیغیچون شیخ تحسین ایدر حق تلخ بین
معناسنی آجینك حقنی کوردین آجی سویلمش مصراع ثانینك نتیجه سنده ردشمی
یعنی اول فقهیه که قاضینك مجلسنده بوقدر آجی سـوزلر سویلدی
اما کور که اول تلخ جوابدن اوتوری اکا شـیرین سخن و شکر کفتار ردشمی
دیدیلر دین خوای کلامدن بیخبر اولدیغندن زیاده طاتسیز سویلمش
﴿ حکایت توبه کردن پادشاه‌زاده ﴾ ﴿ یکی پادشاه زاده در کنجه بود ﴾
که دور از تو ناپاك وسرپنجه بود ﴾ کنجه قراباغ ولایتنده برشـهرك
اسمیدر که سلطـان مراد دورنده مقتول فرهاد پاشا آنی فتح ایدوب
شهرنی حصار ایلدی خمسه صاحبی نظـامی انده یاتور مصراع ثانی
جملهٔ دعائیه در خطاب عام طریقیـله یورر دور از تو سندن ایراغ
اولسون دیمکدر نته که ترکیده حاضرلردن ایراق اولسـون دیرلر
حاصلی دعاءله مقامنده ایراد ایدرلر دعاء علیه در دین بلمزیمش ناپاکدن ردشمی
مراد فاسقدر سرپنجه ظالم دیمکدر (محصول بیت) سـندن ایراغ
اولسون که کنجه شهرنده برفاسق وظالم شهزاده وار ایدی حاصلی ظلم
وفسقله مقید کنجه شهرنده برشهزاده وار ایدی ﴿ بمسجد درآمدسرایان
ومست ﴾ می اندرسر وساتکینی بدست ﴾ سرایان سینك فتحی وکسریله
صفة مشبهه در ایرلایاق دیمکدر ساتکینی تانك سکونی وکاف عجمك
کسریله طولی ایچلن بیوك قدح بدست باحرف ظرف (محصول بیت)

مذکور شهزاده مسجده کیردی ایرایه‌ر ق وسرخوش شراب باشنده
وبیولك قدح النده یعنی مستانه بوشکل ایله مسجده کیردی ❋ بمقصوره‌در
پارسیایی مقیم ❋ زبانی دلاویز وقلبی سلیم ❋ باحرف ظرف مقصوره
مسجد ایچنده اولان بولمه‌یه دیرلر مثلا زهاد وعباد اعتکاف ایلمك
ایچون دیار عرب وعجمده مسجد ایچنده بولمه‌لر ایدرلر اکامقصوره دیرلر
درحرف تأکید پارسیایی یاحرف وحدت برعابد دیمکدر پارسا مبتدا
مقیم خبری تقدیری مقیم بوددر زبانی باحرف تنکیر وابهام دلاویز
وصف ترکیبی کوکل تعلق ایدیجی معناسنه تقدیری زبان دلاویز
داشت‌در یعنی کوکلی کندویه میل وتعلق ایتدرجی دلی واریدی
قلبی پاکنه‌سابق کبیدر ومبتدا وخبر کنه‌سابق کبیدر (محصول بیت)
مسجدك مقصوره سنده مقیم ومتعکف برعابد وارایدی طاتلو دیللی که
کوکلی جذب ایدردی وقلبی لطیف وسلیم ایدی که هرکسله ملایمت
وملاطفت اوزره ایدی مصراع ثانینك تقدیری دلاویز زبان وسلیم
القلب بوددر ❋ تنی چند برکفت اوبجتمع ❋ چوعالم نباشی کم ازمستمع ❋
تنی یاحرف وحدت تندن مراد شخص در برحرف صله‌در بامعناسنه
کفت بونده قول معناسنه‌در ضمیره اضافتی لامیه‌در مصراع
ثانی نصیحت شیخدر نباشی فعل نفی مضارع مفرد مخاطبدرکم ازمستمع
مستمعدن قالمه‌یه دیمکدر بو سوز اکا برکلامنه اشارتدر که دیمشلردر
کن عالما اومتعلما ولاتکن ثالثا وبعض برده اوسامعا ولاتکن رابعا واقع
اولمشدر یعنی اوکردیجی ویااوکرنیجی ویادیکلیجی اول دردنجی
اولمه دیمکدر حضرت شیخ بیورر چون عالم وناصح دکلسین باری مستمع
اول (محصول بیت) برنیجه شخص انك ارشادونصیحتنه جمع اولیجیدی
یعنی سوزین استماع ایلمکه‌دیرلجیدی حاصلی مجلسنه حاضراولورلردی
حضرت شیخ بیورر عالم وناصح دکلسین باری سامع اول حاصلی سامع
اولمقدن قالمه وجائزدر که نباشی نبود معناسنی متضمن اوله یعنی مذکور
عابد عالم وناصح کبی سامعدن خالی اولمازدی فتأمل ❋ چوبی عزتی
پیشه کردآن حرون ❋ شدندآن عزیزان خراب اندرون ❋ بی ادات
سلب عزتی یاحرف مصدر پیشه فن وصنعت کردك بی عزتی مفعول اولی
وپیشه ثانیسی وآن حرون فاعلی حرون اصلنده تعلیم اولمیان کوره‌ته

دیرلر اما بونده سرکش معناسنه درعزیزاندن مراد مستمع اولان
کسه‌لر در اندرون ایچرو معناسنه در بونده قلب مراد در یعنی کوکل
(محصول بیت) چونکه اول سرکش بی‌ادب عزتسزلکی وحرمتسزلکی
فن ایلدی یعنی بوبله ادبسزانه وضع ایله مسجده کیردی آنده اولان
عزیزلر خراب اندرون و پریشان خاطر اولدیلر حاصلی محصور اولدیلر
❋ چومنکر بود پادشه راقدم ❋ که یارد زداز امر معروف دم ❋ منکر
اسم مفعولدر افعال بابندن نامشروع معناسنه قدم بونده فعل وحکمدر که
اسمدر کیم معناسنه یارد فعل مضارع مفرد غائب قادر اولور دیمکدر
زدبونده زدن معناسنه‌در امر معروف مصدرك مفعولنه اضافتیدر دم
نفسدر که مراد تکلمدر دم زدك مفعول صریحی وازامر غیری صریحی
(محصول بیت) چونکه پادشاهك عملی وفکری منکرونامشروع اوله‌کم
قادراولور امر معروف ونهی منکردن نفس اوروب سوز سویلمکه یعنی
فعل منکردن انی کیم قادردر منع ایلمکه ❋ تحکم کند سیر بربوی کل ❋
فروماند آوازچنك از دهل ❋ تحکم تفعل بابندن مصدر در بونده غلبه
معناسنه‌در سیر بونده صرمسق معناسنه‌در بوی کل لامیه فروماند مغلوب
اولور دیمکدر آوازچنك لامیه در دهل دالك وهانك ضمیله طاولدر
(محصول بیت) تمثیل طریقیله بیورر صرمسق قوقسی کل قوقسنه غلبه
ایدر یعنی کولك قوقسنی بصارچنك آوازیده طاول آوازنه مغلوب اولور یعنی
طاول آوازی قتنده چنك آوازی ایشیدلمز بار حاصلی مغلوب اولور
❋ کرت نهی منکر برآید زدست ❋ نشاید چوبی دست و پایان نشست ❋
کرت تاضمیر خطاب معناده‌دسته مقید در زدست تقدیرنده بی دست
وپایان تقدیری بی دستان و بی پایاندر ضرورت وزن ایچون اکتفا
صنعتنی اختیار ایلدی نشست بونده نشستن معناسنه در (محصول بیت)
اکر الکدن فعل منکری نهی ومنع ایلمك کلورسه السیزلر وایاقسزلر
کبی اوتورمق لایق دکلدر یعنی نهیی اهمال ایلمك معقول دکلدر زیرا
نهی منکر اوچ وجهله بریله در الله ودلله وقلبله یعنی قادر ایسك
الله منع ایله قادر دکل ایسك دلله منع ایله دلله ده ایده‌مزسك قلبله
منع ایله یعنی قلبکدن اول ایشی بکنمه حاصلی نامشروع ایشك منع
ودفعنه ممکن اولدیغی مرتبه سعی ایلمك کرك ❋ چودست وزبانرا نماند

مجالی * بهمت نمایندمردی رجال * مردی ده یا حرفی مصدردر (محصول بیت) چون که دست وزبانك مجالی قالمدیعنی چونکه برفعل نامشروعی الله ودلله منع ایلك ممكن اولمیه رجال الله بو یله مقاملرده اراکی وبهادرلکی همتله کوستررلر حاصلی کوکلدن منعنه توجه ایدوب منع ایدرلر * یکی پیش دانای خلوت نشین * بنالیدو بکریست سر برزمین * پیش دانای خلوت نشین لامیه و بیانیه در خلوت نشین وصف ترکیبی امراد اهل عزلتدر (محصول بیت) بریسی خلوت نشین عالمك قتنده باشنی یره قویوب ایکلدی واغلادی یعنی مذکور شهزاده دن شکایت ایلدی بو یله دیو * که یکبار آخر برین رندومست * دعا کن که مابی زبانیم ودست * که حرف بیان یکبار برکره دیمكدر آخر ادات تأکید رندمست بیانیه فاسق مست دیمكدر (محصول بیت) بریسی عابد معهوده شکایت ایدوب دیدی که برکره بوفاسق مسته دعا ایله که بزالسنز وداسنزکه المزدن ودیلمزدن برنسنه کلمز یعنی بزاکا نه سویلکه قادرز ونه الی طوتوب اورمغه قادرز * دمی سوزناك ازدل باخبر * قویترکه هفتادو تیغ وتبر * دمی یاحرف وحدت سوزناك حرارتلی دیمكدر یعنی یانغین دل باخبر بیانیه خبردار کوکل یعنی اهل الله کوکلی دیمكدر که بونك کبی برلرده من تفضیلیه معناسنه در (محصول بیت) برحرارتلی نفس خبر دار دلدن یعنی اسرار انبیا واولیا دن خبردار اولان قهر اعداده یتمش تیغ وتبردن قویرکه رحاصلی اولیانفسی هرخصوصده مؤثردر اول کسه چونکه عابددن شهزاده حقنده بددعا طلب ایلدی پس عابد * برآوردمرد جهان دیده دست * بکفت ای خداوند بالا وپست * مرد جهان دیده بیانیه (محصول بیت) اول جهان دیده مرد یعنی عابد النی قالدردی حاصلی دعا ایچون ال قالدروب دیدیکه ای برك وکوکك افندیسی اولان خدا * خوشست این پسر وقتش از روز کار * خدایا همه وقت او خوش بدار * وقتش ضمیر پسره راجعدر تقدیری وقت این پسر درضرورت وزن ایچون بوصورتی ایراد ایلدی وقت اولامیه ویدارك مفعول اولی وخوش ثانیسی (محصول بیت) بوپسرك وقتی وزمانی روز کاردن لطیف وخوشدر یارب آنك جمیع وقتی خوش طوت حاصلی جمیع اوقاتی روزکاردن خوش وکامران اولسون * یکی کفتش ای قدوهٔ راستی * برین بدچرا نیکویی خواستی * قدوهٔ راستی لامیه قدوه قافك ضمی و کسریله

مقتدا معناسنه در راستی یا حرف مصدر استقامت دیمكدر نیکویی یا حرف مصدر (محصول بیت) بریسی عابده دیدیکه ای استقامت مقتداسی یعنی ای مسلمانلر امامی بو بر امازه نیچون ایلك دیلدك یعنی بوکا نیچون خیر دعا ایلدك * چوبد عهد رانیك خواهی زبهر * چه بد خواستی بر سرخلق شهر * بدعهد وصف ترکیبی بدزمان وبد وقت دیمكدر یعنی ظالم را ادات مفعول نیك یای مصدر مقدر درنیکی تقدیرنده بهر مصراع ثانیده مر هوندر زبهر چه تقدیرنده بر حرف صله سرخلق شهر لامیه لردر (محصول بیت) چون که ظالمك ایلکنی دیلرسن خلق شهرك باشنه یرامازلغی نیچون دیلرسن حاصلی برامزلرك ایلکنی دیلك ایلرك یارامزلغی دیلمكدر یعنی ظالملرك ایلکنی استمك مظلوملرك یرامازلغنی استمكدر بهر لفظنی بهره معناسنه اخذ ایدوب معناسنی چونکه ظالمه فائده طلب ایدرسن نصیبدن دین استقامت مطالعه دن بی بهره ایمش * چنین کفت بیندهٔ تیز هوش * چو سر سخن درنیابی مجوش * رد شمعی

بینندهٔ تیزهوش بیانیه تیزهوش وصف ترکیبدر کسکین عقلی معناسنه در بیننده بوننده بصیرتلی دیمكدر سر سخن لامیه در حرف تأکید نیابی فعل نفی مضارع مفرد مخاطبدر بولمزسین یعنی اکلامزسین دیمكدر مجوش قاینمه وطاشمه یعنی مضطرب اولمه دیمكدر (محصول بیت) چونکه عابد مذکورك کلامنی ایشتدی بصیرتلی عاقل بو یله دیدی چونکه سر سخنی فهم ایلمزسن باری مضطر ومضطرب اولمه * بطامات مجلس بیاراستم * زداد آفرین توبه اش خواستم * یا حرف مصاحبت طامات رسوم وقواعد صوفیه درداد آفرین وصف ترکیبدر عدل یرادیجی دیمكدر مراد خدادر توبه اش ضمیر شاهزادیه راجعدر (محصول بیت) طامات وعا دانله مجلسی تزیین ایلدم یعنی قاعده وقانون وعظله مجلسه رونق ویردم حاصلی اکا دعا ایدوب خدادن توبه واستغفارینی دیلدم پس بونده شهر خلقنه نه ضرر وار * که هرکه که باز آید ازخوی زشت * بعیشی رسد جاودان در بهشت * که حرف تعلیل خوی زشت بیانیه مرادفسقدر بعیشی باحرف صله ویا حرف وحدت جاودان ابدی دیمكدر (محصول بیت) اکا خدادن توبه دیلدم زیرا هر وقت که چرکین خویندن توبه ورجوع ایلیه جنتده ابدی عیشه واصل اولور حاصلی توبه

سبیله خدا اکا جنت میسرایدر پس بو یله اولنجه کسه یه نه ضرر واردر
﴿ همین پنج روزست عیش مدام ❊ بترك اندرش عیشهای مدام ﴾
عیش مدام لامیه مراد عیش شرابدر زیرا مدام شرابه دیرلر بترك
اندرش باحرف ظرف واندرانی تأکید ایدر وشین ضمیر مدامه راجعدر
عیشهای مدام بیانیه درذوقهای مدام دیمکدر (محصول بیت) شرابك
ذوقی همان بش کوندر انجق اما ترکنده ابدی ذوقلر وار زیرا جنته
باعثدرکه ذوق وصفاسی دائمدر ﴿ حدیثی که مرد سخن ساز کفت
❊ کسی زان میان با ملك باز کفت ﴾ حدیثی یاحرف وحدت که حرف رابط
صفت مرد سخن ساز بیانیه سخن ساز وصف ترکیبی سوز دوزیجی
دیمکدر امیر کلام معناسنه بامك باحرف صله بازادات تأکید (محصول
بیت) بو سوزکه اول سوزه قادر امیر کلام سویلدی اول مجلسده اولنلردن
بریسی واروب شاهزاده یه سویلدی ﴿ زوجدآب درچشمش آمد چو
میغ ❊ ببارید برچهره سیل دریغ ﴾ وجد واوك فتحیله غم وغصه
معناسنه در درچشمش درحرف صله چشمش ضمیرشاهزاده یه راجعدر
میغ میمك کسریله بلوت معناسنه درکه عرب غیم دیرغینك فتحیله
ببارید یاغدردی دیمکدر متعدیدر برچهره مفعول غیر صریحی وسیل
دریغ صریحی واضافت لامیه در مجازا ببارید‌ك سیل فاعلیدر دین فاعلی
مفعولدن تشخیص ایدرد کل ایمش فتدبر (محصول بیت) شاهزاده
مذکور کلماتی ایشدنجه غم وغصه دن کوزینه یاش کلدی بلوت کبی
یعنی بلوت یغمور یاغدر دیغی کبی ایکی کوزندن یاش یاغدردی حاصلی
اغلیوب چهره سی اوزره حیف وندامت سیلنی یاغدردی یعنی معصیتده
کچن عمرینه تأسف چکوب اغلردی ﴿ بنیران شوق اندرونش بسوخت
❊ حیادیده بر پشت پایش بدوخت ﴾ باحرف مصاحبت نیران شوق لامیه در
مجازا نیران نونك کسریله نارك جمعیدر اندرون ایچ معناسنه در وضمیر
شاهزاده یه راجعدر بسوخت بونده لازمدر متعدی دین لازمله متعدی
معنا سنی تشخیص ایتزیمش حیا حجاب معناسنه در دیده تقدیری دیده
اش در ضرورت وزن ایچون ضمیر ترك اولندی پشت پای لامیه در
اباق ارقه سی دیمکدر وضمیر سابق کیدر بدوخت فعل ماضی مفرد
غائبدر دوختن دن دیکمك وبخلمق معناسنه بونده معنای ثانی مراددر

زد سروری

ردسروری

(محصول بیت) شوق آتشلریله اندرونی یعنی جکری ویورکی یاندی حاصلی
ایلدکی فسق وفجوردن یانوب یاقلدی خجالت دیده سنی ایاغی ارقه سنه
دیکلدی یعنی حجابندن باشنی اشاغه صالدی بو مشهوردرکه
برکسه اوتانسه باشنی اوکنه دو شوروب کوزلرینی ایاغی ارقه سنه
دکر ﴿ برنیك محضر فرستاد کس ❊ درتوبه کویان که فریادرس ﴾
برنیك محضر لامیه نیك محضر وصف ترکیبیدر ایی خویلی معناسنه
فرستاد شاهزاده کوندردی دیمکدر کس مفعولی درتوبه لامیه در
مجازا کویان کاف عربك ضمی وبای عربله صفت مشبهه درکویدندن که
دوکك وقاقق معناسنه در کوفتن دن دین صوغق دمر دوکش که حرف
بیان فریاد چاغرمق معناسنه دررس رانك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب ایرش
دیمکدر فریاد مقدم مفعولی فریاده ایرش حاصلی مدده یتش دیمکدر (محصول
بیت) شهزاده ایی خویلی عابدك قتنه برکسه کوندردی توبه قاپوسنی
دوکرك که مدده و فریادمه ایرش ودردمه چاره ایله دیو ﴿ قدم رنجه
فرمای تاسرنهم ❊ سرجهل وناراستی برنهم ﴾ قدم بونده ایق معناسنه در
رنجه زحمت دیمکدر فرمای فعل امر مفرد مخاطب بیور دیمکدر قدم
مفعول اولی ورنجه ثانیسی ایاغکه زحمت ویر دیمکدر یعنی زحمته کیروب
بونده کل دیمکدر تاحرف تعلیل سرباش نهم فعل مضارع متکلم وحده
قویایم یعنی ایاغکه باش قویایم سرجهل لامیه در مجازا سود ای جهل
دیمکدر ناراستی ناحرف نفی راستی یاحرف مصدر استقامت دیمکدر نا راستی
نامشروع دیمکدر برنهم ترك ایدم دیمکدر (محصول بیت) شاهزاده
شیخه برکسه کوندردی توبه قپوسنی دوکرك که قدمکه زحمت ومشقت
ویروب بونده بیوره تاکیم باشمی مبارك ایاغکه قویاین دیو یعنی تاکیم جهالت
سوداسنی وفسق وفجور هواسنی کلیا ترك ایدیم حاصلی توبه ایدوب جمیع
مناهیدن کچه یم ﴿ نصیحت کر آمد بایوان شاه ❊ نظر کرد درصدر صفهٔ
بارکاه ﴾ بایوان شاه باحرف صله بونده ایواندن مراد سرای شاهدر
صفهٔ بارکاه لامیه سلاملق صفه سی دیمکدر (محصول بیت) نصیحتجی
عابد شاهك سراینه کلیجك سلاملق صفه سنه نظر ایلدی بعض نسخه ده
مذکور بیتك یرینه بو بیت واقعدر ﴿ دورویه ستاده بردر سپاه ❊ سخن
پرور آمد بایوان شاه ﴾ دورویه ایکی صف وایکی جانب معناسنه در

ردسروری وردشمعی

(محصول بيت) پادشاه قپوسنده عسكر ايكى قت دوردى يعنى ايكى صف دزيلوب طوردى امير كلام عابد شاهك سرايته كلدى ❊ شكر ديدو عناب وشمع وشراب ❊ ده از نعمت آبادو مردم خراب ❊ عناب عينك ضمى ونونك تشديديله اكده ديدكلرى يمشدر كه فارسيجه سنجه ديرلر ده بونده مجلس مناسبته در (محصول بيت) عابد صفه باركاهده شكر وعناب وشمع وشراب كوردى يعنى اسباب بزمى هب مهيا ومرتب كوردى حاصلى مجلس نعمتدن آبادو معمور اما مردم مجلس يعنى اهل صحبت مست وخراب ايدى حاصلى باده كيفيتندن اكثرى ييقلوب ياتورلردى نته كه بيورر ❊ يكى غائب از خود يكى نيم مست ❊ يكى شعر كويان صراحى بدست ❊ نيم مست سرخوش معناسنه در كه كچكين اولميه شعر كويان وصف تركيبى شعر سويليجى يعنى اوقيجى ديمكدر (محصول بيت) اهل مجلسده ريسى كندودن كچمش مست وخراب ايدى بريسى نيم مست ايدى يعنى كچكين دكل سرخوش ايدى وبرينك صراحى النده ايكن شعر اوقوبجى ايدى حاصلى اهل بزمك هر بريسى برعالمده ايدى ❊ زيك سو برآورده مطرب خروش ❊ زديكر سو آواز ساقى كه نوش ❊ كه حرف بيان نوش فعل امر مفرد مخاطب ايچ ديمكدر (محصول بيت) برجانبدن سازنده وكوينده خروش وفرياد كوترمشدي يعنى ساز چاوب ايرلاردى برجانبدن وكوينده دخى ساقى آوازى خروش ايدردى كه ايچ ديو حاصلى ساقى خروش ايدرديكه ايچايم ديونته كه ساقيلرك عادتيدر كه اهل مجلسه بويله خطاب ايدرلر ❊ حريفان خراب از مى لعل رنك ❊ سرچنكى از خواب در برچو چنك ❊ حريف لغتده هم پيشه وهم صنعت معناسنه در اما استعمال واصطلاحده باده مصاحبنه ديرلر بونده مراد بودر سرچنكى لاميه ويا حرف نسبت بر بوندهسينه معناسنه در (محصول بيت) باده مصاحبلرى قرمزى رنكلى شرابدن مست وخراب ايدى حاصلى كچكين ايدى چنكى نك باشى اويخوسيز لقدن چنك باشى كبى اوكنه دوشمش ايدى يعنى اوتورديغى يردهاويو قلردى ❊ نبود ازنديمان كردن فراز ❊ بجز نركس انجا كسى ديده باز ❊ نديمان كردن فراز بياننه نديمان مصاحبان ديمكدر كردن فراز وصف تركيبى عاليقدار معناسنه فاده فتح وكسر جائزدر انجا اول مجلسده ديمكدر باز بونده اچق معناسنه در (محصول بيت) عاليجناب

مصاحبلرندن آنده نركسدن غيرى كوزى اچق كمسه يوغيدى يعنى همباده سورتندن وهم او يخوسوز لقدن كوزلرى بومامش ايدى حاصلى او يخويه وارمشلر ايدى ❊ دف وچنك بايكديكر ساز كار ❊ برآورده نى از ميان ناله زار ❊ بايكدر برى بويله ديمكدر سازكار موافق ديمكدر او يقدن كنايتدر از ميان اورتادن وارادن معناسنه در ناله زار تقديرى نالهٔ زاردر ضرورت وزن ايچون اضافتدن قطع ايلمدى زار ذليل وحقير ديمكدر (محصول بيت) دفله چنك برى بريله همساز وهم آواز اولمشيدى يعنى برى برينه اويمشيدى نيده ارالرندن ناله زار چقارمشدى يعنى نيده خروشده ايدى حاصلى مجلسده اوجى بيله چاليوردى حضرت شيخ اوصاف مجلسه تمام دوزن ويرد كدنصكره شهزاده نك اوصاف واحوا لينه شروع ايدوب بيورر ❊ بفرمود در هم شكستند خرد ❊ مبدل شدآن عيش صافى بدرد ❊ در هم شكستند قرديلر ديمكدر خرد خانك ضميله عطف بيان ويا بدلدر عيش صافى بيانيه بدرد با حرف صله درد فارسيجه شرابك يالجغنه ديرلر عربيده دردى ديرلر يانك تشديديله (محصول بيت) شاهزاده بيوردبكه مذكور سازلرى پاره پاره ايلديلر پس عيش مجلس صافى دردده مبدل اولدى حاصلى باده ذوقى صافى وخالص ايكن مكدر ومغبر اولدى ❊ شكستند چنك وكسستند رود ❊ بدر كرده كوينده ازسر سرود ❊ كسستند كاف عجمك ضمى وسينك فتحى وكسريله فعل ماضى جمع غائب قرديلر يعنى اوزديلر ديمكدر رود سازقلى ديمكدر كه عربجه شرعه ديرلر شينك كسريله سرود شينك ورانك ضميله ايرلق ديمكدر (محصول بيت) چنكى صديلر وقللرى اوزديلر پس بونى بويله كورنجه كوينده باشندن ايرى طاشره ايلدى يعنى خواننده وكوينده كورديكه آلات لهوى خورد ايلديلر بلديكه فسقه يساغ وار پس كنديده ايرلمغى كيدى وخواننده لكدن فراغت ايلدى ❊ بميخانه در سنك بردن زدند ❊ كدو را نشاندند وكردن زدند ❊ بميخانه باحرف ظرف ودر حرف تأكيد بر حرف صله ودن دالك فتحى ونونك تشديديله ايچى صربجه اويعنى زفلو كوپدر كدو كاف عجمك فتحى وضميله ودالك ضميله قبق ديمكدر كه عرب

قرع دیرقافك فتحیله ورادات مفعول (محصول بیت) میخانه‌ده کوپه
طاش اور دیلریعنی شراب کوپنی قردیلر معلوم اوله که عربده وعجمده
فچی اولماز شرابی وغیری کوپده صاقلرلر بونده قبغی دوکدیلرو بوینن
اوردیلریعنی مجلسه شرابی سن‌طشره‌سین دیو کردنن اوردیلر حاصلی
ظرف‌باده‌ٔ‌هب قردیلر ﴿می لاله کون‌از بط سرنکون * روان همچنان
کز بط کشته خون ﴾ بط بانك فتحی و طانك تشدیدیله
باتق بردق اصلنده بطه درضروت وزن ایچون تخفیف اولندی
سرنکون اضافتی بیانیه‌در روان اقیجی دیمکدر بط کشته بیانیه بط بونده
قاز معناسنه در کشته بونك کبی یرلرده بوغازلنمش دیمکدر مذبوح
معناسنه بونده‌ده طانك تخفیفی ضرورت وزن ایچون در (محصول
بیت) لاله‌رنکلی شراب باشی اشاغه اولان قبقدن بوغزلنمش قازدن
قان کبی روان اولدی حاصلی اقدی ﴿خم آبستن خمرنه ماهه بود
* دران فتنه دختر بیفکند زود ﴾ خم خانك ضمیله کوپ دیمکدر
آبستن الف ممدوده وکسربایله یوکلی دیمکدر خمرنه ماهه بیانیه
طقوزآیلق شراب دیمکدر ماهه ده‌های رسمی مقدارمعناسنی افاده‌ایدر
دختر قیز اوغلانه دیرلر وکاهی شرابه‌دختردیرلرخمر تأنیث معنوی
اولدیغیچون معلوم اوله که خمرك جمیع اسماوصفاتی وآلاتی عربده‌تأنیث
معنوی قبیلندندر فاحفظ اول جهتندندر که حافظ نیجه یرده دخترزر
دیوخمردن کنایت بیورمش زودتیز دیمکدر فوری معناسنه (محصول بیت)
شراب کوپی طقوزآیلق اوغلان یوکلسی ایدی پس اول فتنه وغوغاده
فوری قیز دوشدی حاصلی کوپك طقوزآیلق شرابنی دوکدیلر دیمکدر
﴿شکم تابنافش دریدندمشك * قدح‌را بروچشم خونین پراشك ﴾
تاانتهای غایت ایچوندر با حرف صله ناف کوبك وضمیر معناده
شکمه مقیدواضمار قبل الذکرطریقیله مشکه راجع قدح‌را را حرف
تخصیص برو ضمیر مشکه راجعدر چشم خون بیانیه اشك کوز یاشی
(محصول بیت) تولومك قرننی کوبکنه دکین یرتدیلر یعنی یاردیلر قدحك
آنك اوزرینه اغلمدن قانلو کوزی طولویاش ایدی قدحك ایچنی قانلی
کوزه تشبیه ایتمشلردر حاصلی قدحك مشکه اغلیوب قانلی یاش دوکدیکی

انکیچوندر که بیلورکه اندفصکره کندیه اعتبار قالماز پس معناده کندی
حالنه اغلرمشکه دکل ﴿بفرمودتاسنك صحن سرای * بکندند کردند
نوبازجای ﴾ بفرمودفاعلی شاهزاده‌دزتاحرف تعلیل سنك صحن سرای
لامیه‌لر در صحن حانك سکونیله سرایك ومدرسنك وسائرك اورتاسنده
اولان میدانه دیرلر بکندندقازدیلروقوپردیلردیمکدر (محصول بیت) شاهزاده
بیوردی تاکیم سرایك میدانی طاشنی قوپاردیلرویرینی یکیله‌دیلر یعنی یوزینی
یونوب کنه‌یرینه قودیلردیمکدر یرینه غیری فرش دوشه‌دیلردین
ملاحظه‌سز سویلمش زیرا یکیلمکه یرینه غیرطاش دوشمك لازم دکل انك
یوزنی یونمه ایله‌ده اولور زیرا خرطاش ایچنه اولقدر سرایت ایلمزکه
یوزین تراش ایلمك ایله چیقمیه فتأمل ﴿که کلکونهٔ خمر یاقوت فام *
بشستن نمی شدزروی رخام ﴾ که حرف تعلیل فرش یکیلمکه کلکونه
ایکی کاف عجمله وسکون لامله فکر دیمکدر یعنی خاتونلر یوزلرینه   ردشمعی
سوردکلری قزلجه اما بونده رنك شراب مراد درخمره اضافتی لامیه
وخمرك یاقوت فامه بیانیه فام لون دیمکدر بشستن باحرف مصاحبت
نمی شد فعل نفی حکایت حال ماضی نمی رفت معناسنه روی رخام لامیه‌در
رخام رانك ضمیله مرمردر (محصول بیت) انکیچون فرشی یکیله‌دیلرکه
یاقوت رنکلی شرابك کلکونه‌سی یعنی رنکی مرمردن یومغیله کیتمزدی
شهزاده‌نك مرادی بوایدیکه خمرك نام ونشانی دنیادن قالدره ﴿عجب
نیست بالوعه کرشد خراب * که‌خورد اندران روز چندان شراب ﴾
بالوعه مطبخلردن واولردن دیواردیبلرندن وغیریدن بردلك پیداایدرلرکه
چرکنی وقاب‌قاجق یوندوسنی اندن طاشره دوکرلر اکا بلوعه‌ده دیرلر
بانك فتحی ولامك تشدیدیله جمیع بلالیع کلور بلع که یوطمق معناسنه کلور
بونك اصلیدر عرب برتازه‌اوغلانه شتم ایلسه یابلاغ الذب دیرذکر
یودیجی دیمکدر زیرا ذب ذالك ضمی و بانك تشدیدیله ذکره دیرلر ایمدی
بالوعه آبخانه وصفه اورتاسیدردینی معنابی بیتی قوقمش که حرف تعلیل   ردشمعی
چندان اولقدر دیمکدرکم خبریه معناسنه‌در (محصول بیت) عجب
دکلدر اکر بالوعه مست خراب اولدیسه زیرا اول کونده اولقدرچوق
شراب ایچدی که اولماز معلوم اولاکه خراب بونده ایهام طریقیله واقع
اولمشدر فتأمل ﴿دکرهرکه بربط کرفتی بکف * قفا خوردی ازدست

مردم چودف ❊ که اسمدر کیم معناسنه ربط ایکی بالك فتحیله قویز دیمکدر قفا اکسه طپانجه‌سی (محصول بیت) مذکور تو به‌دنصکره هرکیم الینه قویز الور دیسه خلقك الندن اکسه سنه طپنجه یردی حاصلی محکم لت یردی ❊ وکرفاسق چنك بردی بدوش ❊ بمالید اوراچو طنبور کوش ❊ بردی یاحرف حکایه بدوش باحرف ظرف بمالیدی یاحرف حکایه فاعلی شاهزاده و یامرد مدر مالیدن بونده بورمق معناسنه در اورا ضمیر فاسقه راجعدر ورا حرف تخصیص (محصول بیت) واکر برفاسق اوموزنده چنك کوتوریدی طنبور کبی انك قولاغن بورردی حاصلی اکا جفا ایدردی بمالیدی بونده مجهولدر دن معلومی مجهولدن فرق ایلمزمش ❊ جوانرا سراز کبرو پندار مست ❊ چو پیران بکنج عبادت نشست ❊ جوان یعنی شاهزاده ورا حرف تخصیص بکنج عبادت باحرف ظرف واضافت لامیه‌در مجازا چو پیران یعنی خلوت نشینان (محصول بیت) شاهزاده‌نك باشی مست ایکن کبر وغرور دن وعجب وانانیتدن مست ایکن یعنی بو یله حالده ایکن اهل عزات پیرلر کبی عبادت کوشه سنده اوتوردی یعنی خلقله اختلاطدن منقطع اولدی ❊ پدر بارها کفته بود بهول ❊ که پاکیزه‌رو باش وشایسته قول ❊ پدر یعنی پدرش بهول باحرف مصاحبت هول بونده مصدر تخویف معناسنه که‌رابط مقول وقول پاکیزه‌رو وصف ترکیبی پاك یور یجی معناسنه شایسته قول‌ده وصف ترکیبی معقول ولطیف سوزلی دیمکدر (محصول بیت) شاهزاده‌یه باباسی کراتله خشونت وتخویفله سویلشیدی که پاك یوریجی وصلاحه میل ایدیجی اول یعنی فسق وفجوری ترك ایله ومعقول ولطیف سوزلی اول حاصلی سوزکده صادق اول ❊ جفای پدر برد وزندان و بند ❊ چنان سودمندش نیامد که پند ❊ جفای پدر مصدرك فاعلنه اضافتیدر بند بونده حبس معناسنه درسودمند فائده‌لی دیمکدر که حرف بیان پند بای عجمله نصیحت معناسنه‌در (محصول بیت) باباسنك جور وجفاسنی کوتردی وزندان وحبس چکردی اما اکا بو یله فائده‌لی کلمدی ومؤثر اولمدی نصیحت عزیزکبی حضرت شیخ شاهزاده‌نك بوندن اول اولان بعض حالنی بیان ایدوب بیورر ❊ کرش سخت کفتی سخن کوی سهل ❊ که بیرون کن ازسر

ردشمی

جوانی جهل ❊ سخت قتی دیمکدر سخن کوی وصف ترکیبی مراد واعظ وناصحدر سهله اضافتی وعدم اضافتیده جائزدر اولمدیغی تقدیرجه سهل بونده جزؤی وفی الجمله دیمك اولور اولدیغی تقدیرجه ملایم معناسنه‌در که حرف رابط مقول وقولدر (محصول بیت) اکر بوندن اول اکابر نصیحتکر فی الجمله قتی وایری سویلسه یعنی نصیحت ایلسه ویاملایم سوزلی برناصح اکا بکچه سویلسه که جهل وغروری باشکدن چیقار حاصلی فسق ترك ایله دیو پند ایلسه ❊ خیال غرورش برآن داشتی ❊ که‌درو بش رازنده نکذا شتی ❊ خیال غرور لامیه‌در مجازا یعنی برآن حال وسودا (محصول بیت) غروری وخیالی انی اول سودا واول حال اوزره طوتار دیکه نصیحت ایدن درو یشی زنده قومیوب قتل ایدردی حاصلی نصیحتکری زنده قومیوب اولدرردی ❊ سپرنفکند شیر غران زجنك ❊ نیند یشد از تیغ بران پلنك ❊ نفکند فعل نفی مستقبل مفرد غائب براقمز قالقان براقق قاچمقدن کنایه‌در زیرا عربك عادتیدر خصمدن قاجدقده جمیع مثقلاتنی برر برر براغور حتی قلقانی بیله تاکم جان قورتاره فاحفظ شیر غران کوکرمش ارسلان دیمکدر تیغ بران بیانیه شیر غران کبی (محصول بیت) غران ارسلان صواشدن قاچمز یعنی خوف ایدوب جنکدن یوز دوندرمز قپلانده کسکین قلیجدن خوف ایلمز یعنی سلاطین ارسلان کبیدر خشونت ورعونتله سوزه تحمل ایلمزلر بلکه ملایمت وملاطفت ایله سو یله‌مك ایسترلر ❊ بنرمی زدشمن توان کند پوست ❊ چو بادوست سختی کنی دشمن اوست ❊ باحرف مصاحبت نرمی نونك فتحیله یومشق دیمکدر ملایم معناسنه و باحرف مصدر بادوست باحرف صله سختی یاحرف مصدر (محصول بیت) ملایمت ورفقله دوشمندن دریسنی یوزمك ممکندر یعنی دشمنی هلاك ایلك ممکندر حاصلی مدارا ولطفله دشمندن انتقام المق اولور اما چونکه دوستکه شدتله اوزلق ایده‌سن دشمنك اولور حاصلی دوست ایکن سکا دشمن اولور ❊ چوسندان کسی سخت روبی نکرد ❊ که خایسك تأدیب برسر نخورد ❊ سندان سینك کسریله اورس یعنی اوستنده دمور دوکاین اورس سخت روی وصف ترکیبی پك یوزلی دیمکدر و یاحرف مصدر که حرف بیان خایسك چکیج تأدیبه اضافتی لامیه‌در

مجـازا (محصول بيت) سندان كبى هيچ كسه يوز يكلكنى ايلمـهدى كه
تأديب چكمين باشنه يمدى يعنى انك كبى كسه تأديب اولنور يا افساندن
ويا روزكاردن نته كه مشهور در (من لم يؤدبه الابوان يؤدبه الملوان)
ملوان كيجه ايله كوندز ديمكدر ✻ بكفتن درشتى مكن باامير ✻ چو بينى كه
سختى كندسست كير ✻ بكفـتن باحرف ظرف درشت ايرى ديمـكدر
خشن معناسنه وياحرف مصدر باامير باحرف صله كه حرف بيان سختى
باحرف مصدر (محصول بيت) سوز سو يلمده حاكمه خشونت وغلظت
ايله يعـنى سوق كلامده مدارا وملاطفت ايله چون كوره سن كه حاكم
ياوزلق وشدت وخشونت ايلر سن سوزكى يومشق وزم طوت يعـنى اول
ياوزلق ايلدكجه سن يواشلق ايله ✻ باخـلاف باهر كه بيـنى بساز ✻ اكر
زيردستست اكر سرفراز ✻ باخلاف باحرف مصاحبت باهر كه تقديرى
باهر كس كه در بسـاز موافقت وامتزاج ايله ديمكدر زيردست محكوم
معنـاسنه در سرافراز حاكم معنـاسنه در (محصول بيت) هركسه كه
كوررسن وهر كسله كه صحبت ايدرسن اخلاق حميده ايله يعـنى حسن
خلقله انكله امتزاج وموافقت ايله اكر فقيردر واكر غنى حاصلى اكر رعيت در
واكر حاكم در ✻ كه اين كردن ازنازكى دركشد ✻ بكفتار خوش وآن سر
اندر كشد ✻ كه حرف تعليل آن اسم اشارت سرافرازه نازكى باحرف
مصدر دركشد تواضع ايدر ديمكدر ناز كلكدن بيون چكمك مراددر
يعنى سركشلكى ترك ايدوب تواضع ايدر ديمكدر حاصلى سرفرو ايدر
باحرف سبب كفتار خوش بيانيه در كه سحر حلال طريقيـله ماقبلنه
ومابعـدنه مصروف در وآن واو حرف عطف وآن اسم اشارت در
زيردسته سراندر كشد سرفرو ايدر يعنى باشنى يوالكه قوركلى مطيع
ومنقاد اولور (محصول بيت) حاصلى فقير وغنى ايله ملايمت وملاطفت
اوزره اول كه غنى ملايمت سببيله ناز كلكندن وطرافتدن كردن كشلكى
ترك ايدوب متواضع اولور وفقير ملاطفت سببيله باشنى سكا اكيب مطيع
ومنقاد اولور حاصلى لطيف كلام سببيله ايكيسيده سكا تسليم ورضا اوزره
اولور ديمـكدر ✻ بشيرين زبانى توان برد كوى ✻ كه پيوسته تلخى بردتند
خوى ✻ شيرين زبان وصف تركيبيدر طاتلى دللى ديمكدر وياحرف مصدر
كوى طوپ كه حرف تعليل پيوسته بونده مـدام معناسنه در تلخى باحرف

مصدر برد بردن معناسنه در تندخوى وصف تركيبى كوتوخويلى ديمكدر
يعنى ياوزكسه (محصول بيت) شيرين زبانلكيله طوپى ايلتمك اولور يعـنى
طاتلى سوزيله كوى مرادى تحصيل ايلمك ممكن در حاصلى دنيا وآخرت
دولت وسعادتنى طاتلى سوزيله بولمق ممكن در زيرا تنـد خوى وسركش
ومعاند دائما آجيلق چكر زيرا حدتله برايش اشلركه اندن كنديسنه ضرر
مترتب اولور پس اندن بيحضور اولوب دائما نوب باقلمه در ✻ توشيرين
زبانى زسعدى بكير ✻ ترش روى را كو بتلخى بمير ✻ روى را رااداة مفعول
بتلخى باحرف ظرف وياحرف مصاحبت بمير فعل امر مفرد مخـاطب اول
ديمكدر (محصول بيت) خطاب عام طريقـيله بيوررسن شيرين زبانلغى
سعدى دن طوت يعنى اندن تحصيل ايله وترش رو بدخويه دى اجيلغيله يعنى
زهر وقهرله اول حاصلى محنت ومشقتله هلاك اول دى ✻ حكايت طواف
عسل ✻ طواف مبالغه ايله اسم فاعلدر طاف يطوف دن نصر بابنك اجوف
واويسندن مراد شهر ايچنده كزوب عسل صتان در استا نبولده طبله ايله
كزدروب يمش وغيريسنى صاتدقلرى كبى ✻ شكرخنده انكبين ميفروخت
✻ كه دلها زشيرينش مى بسوخت ✻ شكرخنده وصف تركيبى شكركولشلى
ديمكدر يعنى طاتلى كولشلى مراد محبوبدر وياحرف وحدت وهمزه حرف
توسل همزه وحدت ايچوندر دينلمز يمش انكبين كاف عجمك ضميـله
عسلدر ميفروخت فعل حكايت حال ماضى مفرد غائب صتاردى ديمكدر
كه حرف رابط صفت شيرينى ياحرف مصدر وضمير شكرخنده يه راجع در
حرف مصدر ضرورت وزنيچون مفتوح اوقونور مى بسوخت مى حرف
حكايه وياحرف تأكيد يقاردى ديمكدر (محصول بيت) برشيرين خنـده
جوان برشهرده كزدروب بال صتاردى اما شويله لطيف وشيرين ايدى كه
شيرينلكندن عشاق وغير بلرلك وكللرى ينارد ى يعـنى ملاحت
ولطافتدن خلق شهر سوخته دللر ايدى ✻ نبـاتى ميان بسته چون
نى شكر ✻ برومشترى ازمكس بيشتر ✻ نباتى ياحرف وحدت نبـات
بونده ايهام طريقيله واقعدر ميان بسته وصف تركيبى بلى باغـلى معناسنه
نته كه عادتدر بونك كبيلر بلنه برفوته باغلر چو ادات تشبيه نى شكر شكر
قمشى ديمكدر (محصول بيت) شكر قمشى كبى بلى باغلى برنبات ايدى
اوزرنده مشترى مكسدن زياده ايدى مكس ذكرى عسله نسبت لطافتدن

ز سروری وزنشی

خالی دکلدر فتأمل ❊ کرو زهر برداشتی فی المثل ❊ بخوردندی ازدست اوچون عسل ❊ برداشتی فعل حکایت حال ماضی قالدره ایدی یعنی کزدروب صتایدی بخوردندی سابق کبی در یرلردی دیمکدر (محصول بیت) اکر اول جوان مثلا بال یرینـه الینه زهر الوب صتا یدی انك الندن بال وشکر کبی یرلر ایدی حاصلی هرنیجه بال صاتسه مقبول ایدی ❊ کرانی نظر کرد در کار او ❊ حسد برد بر روز بازار او ❊ کرانی کاف عجمك کسری ویای وحدتله برثقیل کسه یعنی صقللو حسود در حرف صله کاراو لامیه انك ایشینه یعنی جوانك رواجنه روز بازاراو لامیه لردر جوانك بازاری کوننـه یعنی عسلینك رواجنه ومشتریلرك ازدحامنه وخلقك اعتبارینه (محصول بیت) بر کون برصقللو حسودانك کاریـنه واوب صاتمه سنه نظر ایلدی پس انك بازاری کوننه وعسلینك رواج واعتبارینه حسد ایدوب کوزی دکدی حاصلی بونك نظر حسدی جوانك رواجنه عین کمال اولدی وبونك کبی حسودك کوزی چقسون امین یارب العالمین ❊ دکر روز شد کرد کیتی دوان ❊ عسل بر سر و سرکه بر ابروان ❊ دکر روز ایرتسی دیمکدر شد رفت معناسنه در کرد کیتی لامیه در کرد کاف عجمك کسریله بونده اطراف معناسنه در و کیتی کاف عجمك کسریله جهان معناسنه در سرکه معروف ابروان ابرونك جمعی در سرکه بر ابروان ترش رویلقدن کنایت در (محصول بیت) ایرتسی جوان عسل صاتمغـه اطراف عالمی طولانوب کزدی یعنی عسل صاتمغه واردی عسل باشنده وسرکه قاشنده یعنی عسلنه کسه اعتبار والتفات ایلمـدیکندن ترش رواولوب کزردی حاصلی کندی عسل صاتردی اما یوزی ترشی صتاردی ❊ بسی کشت فریاد خوان پیش و پس ❊ که ننشست بر انکبینش مکس ❊ کشت طولاندی وچکرندی دیمکدر فریاد خوان وصف ترکیبی در فریاد ایده رك وچاغررق دیمکدر که حرف استدراك (محصول بیت) اشاغه ویوقاری فریاد ایدرك شهری چوق طولاندی وچکرندی اما عسلنه مکس اوتورمدی یعنی سکك قونمدی قانده قالدی که مشتری رغبت ایلیه حاصلی اول عسلنی اوتوردیغی یرده اورلردی اما اول کون بو قدر کزدی عسلنه مکس قونمدی دکل که مشتری رغبت ایلیه ❊ شبانکه چو نقدش نیامد بدست ❊ بدلتك رویی بکنجی نشست ❊ شبانکه

اخشام وقتی دیمکدر ضمیر نقدش معناده دسته مقید در بدستش تقدیرنده با حرف مصاحبت دلتنك رو وصف ترکیبی قساوت یوزلی معناسنـه و با حرف مصدر بکنجی با حرف مصاحبت (محصول بیت) چونکه عسل صاتمقدن نقد الینه کیرمدی یعنی عسل صاتمقدن اقچه سی الینه کیرمدی اخشام اولنجه قساوت یوزلیلکله یعنی عبوس الوجه اولمغله بر بوجقده اوتوردی ❊ چو عاصی ترش کرده روی از وعید ❊ چو ابروی زندانیان روز عید ❊ ترش کرده های رسمی حرف ترتب در بونده ایدوب معناسنه در وعید خوف دیمکدر ابروی زندانیان لامیه روز عید ظرفیـه (محصول بیت) بو بیت ایکی تمثیل متضمن در بر بوجقده اوتوردی وعیددن عاصیلر و کناهکارلر کبی یوزین اکشدوب یعنی غم وغصه بله یوزین بورتاروب اوتوردی بیرام کونی زندانده اولانلر قشلرین بورتار دیغی کبی ❊ زنش کفت بازی کنان شوی را ❊ عسل تلخ باشد ترش روی را ❊ زنش ضمیر شویه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله بازی کنان وصف ترکیبی لطیفه ایدرك معناسنـه شوی عورت اری زوج معناسنه تقدیری شویش را در را حرف صله شوینـه دیمکدر ترش رو وصف ترکیبی و را حرف تخصیص (محصول بیت) عورتی لطیفه طریقیله ارینه دیدی ترش رویك عسلی اجی اولور انکیچون کسه الماز حاصلی زوجنی بو حالده کوریجك لطیفه ایدرك بو بله دیدی حضرت شیخ قصه دن پند و نصیحته شروع ایدوب بیورر ❊ بدوزخ برد مرد را خوی زشت ❊ که اخلاق نیك آمدست از بهشت ❊ بدوزخ با حرف صله خوی زشت بیانیه که حرف تعلیل اخلاق نیك بیانیه آمدست اصلنده آمده است در حذف وایصال اولدی (محصول بیت) کشی‌ٔ زشت خوی جهنمه ایلدر یعنی اهل جهنم ایدر زیرا اخلاق نیك جنتدن کلمش در حدیث شریفده واقعدر که یاراماز خوی ایمانی افساد ایدر سرکه بالی ایلدیکی کبی و بریرده بیورمش در خلق حسن کمال ایماندندر ❊ برو آب کرم از لب جوی خور ❊ نه جلاب سرد ترش روی خور ❊ آب کرم بیانیه لب جوی لامیه نه حرف نفی معناده خوره مقید در جلاب سرد بیانیه ترش رویه اضافتی لامیه (محصول بیت) وار ایرمقدن ایلیجق صو ایچ ترش رویدن جلاب سرد ایچمه حاصلی وار ایرمقدن ایلیجق صو ایچ منتسز منتله ترش

روینك جلابنی ایچمه ❊ حرامت بودنان آنکس چشید ❊ که چون سفره
ابروبهم در کشید ❊ نان آن کس لامیه چشید چشیدن معناسنه در که
حرف رابط صفت سفره معروف ابروبهم در کشید قاشین پورتاردی
دیمکدر (محصول بیت) اول کسه‌نك اتمکنی طاتمق یعنی یمك سکا حرامدر که
سفره کبی قاشنی بور شدردی و یوزینی آکشیتدی حاصلی کوچ یوزلی
اولمیانك اتمکنی یمه ویاننه اوغرامه ظاهر بودر که بونده سفره‌دن مراد
سفرسفره سیدر که سیس خانه‌یه اصارلر که تشبیه صحیح اوله فتأمل
❊ مکن خواجه بر خویشتن کار سخت ❊ که بدخوی باشد
نکونسار بخت ❊ بر حرف صله خواجه منادی وکار مکنك مفعول اولی
وسخت ثانیسی که حرف تعلیل بدخوی وصف ترکیبی نکونسار بخت
وصف ترکیبی معکوس بختلی دیمکدر (محصول بیت) ای خواجه ایشی
کندوکه مشکل وصرب ایلمه یعنی خوی بدسببیله ایشی کندوکه کوچ
ایدوب زحمت چکمه زیرا بدخوی معکوس طالعلی وبدبخت اولور حاصلی
دولتسز وسعادتسز اولور وهرکز المدن خلاص اولماز ❊ کرفتم که
سیم و زرت چیز نیست ❊ چو سعدی زبان خوشت نیز نیست ❊
کرفتم فرض ایدهیم دیمکدر زبان خوشت بیانیه نیز ادات عطف
(محصول بیت) فرض ایدهیم که سیم وزرك وغیری نسنك یوقدر یعنی قیاس
ایدهیم که دنیا جهتندن هیچ نسنه‌یه مالك دکلسن سعدی کبی طاتلی
دیلکده می یوق حاصلی شیرین زبانه‌ده می مالك دکلسن ❊ حکایت ❊
❊ شنیدم که فرزانهٔ حق پرست ❊ کریبان کرفتش یکی رندمست ❊ که
حرف بیان فرزانهٔ حق پرست بیانیه فرزانه عاقل دیمکدر بونده عارف
مراددر حق پرست وصف ترکیبی حقه طپوچی یعنی صالح دیمکدر
کرفتش ضمیر معناده کریبانه مقید در کریبانش تقدیرنده رند فاسق
دیمکدر مسته اضافتی بیانیه (محصول بیت) ایشتدیم که بر صالح عاقلك
برمست فاسق یقاسین طوتدی یعنی اهانت وحقارت ایلدی
❊ ازان تیره دل مرد صافی درون ❊ قفا خورد وسر برنکرد از سکون ❊
تیره دل وصف ترکیبی قره کوکللی یعنی ظالم دیمکدر مرد صافی
درون بیانیه صافی درون پاکیزه دل دیمکدر قفا کسه طپانجه‌سی برنکرد
قالدرمدی دیمکدر سکون بونده مصدردر قرار معناسنه (محصول بیت)

اول فاسق ظالمدن پاکیزه دل مرد طپانجه یدی وباشنی صبر وسکوندن
قالدرمدی یعنی تحمل ایدوب اکه نسنه دیمدی ❊ یکی کفتش آخرنه
مردی تونیز ❊ تحمل دریغست ازین بی تمیز ❊ کفتش ضمیر عاشقه
راجعدر آخر ادات تأکید مردی یاضمیر خطاب ازین بونك کبی دیمکدر
بی تمیز ناپاك وبی ادراك معناسنه (محصول بیت) برکسنه عارفه دیدی که
سنده ارکلیسین انك کبی صبرو تحمل حیف وظلمدر بونك کبی ناپاکدن
یعنی بونك کبی‌یه صبرو تحمل جائز دکلدر ❊ شنید این سخن مرد پاکیزه
خوی ❊ بدو کفت ازین نوع با من مکو ❊ مرد پاکیزه خوی بیانیه این نوع
بونك کبی سوزی دیمکدر با من با حرف صله مکو فعل نهی در کویدن
رد سروری کفتن‌دن دین ایی دیمش (محصول بیت) پاکیزه خوی عارف بوسوزی
ایشیدوب ناصحه دیدی بونك کبی سوزی قوبکا سویلمه یعنی بکا بویله
نصیحت ایلمه وانکله جنك ایله دیمه زیرا ❊ درد مست نادان کریبان
مرد ❊ که باشیر جنکی سکالد نبرد ❊ دردد الك فتحی وکسریله ورانك
فتحیله فعل مضارع مفرد غائب یرتار دیمکدر مست نادان بیانیه عدم
رد شمعی اضافتی تجویز ایلین استقامت معنادن بی خبرایمش که حرف رابط صفت
وجائزدر که اسم استفهام اوله کیم معناسنه با حرف مصاحبت شیر جنکی
بیانیه ویا حرف نسبت جنکه منسوب ارسلان دیمکدر سکالدسینك
کسری وفتحیله ظن وفکر معناسنه فعل مضارع مفرد غائب سکالیدندن
نبرد جنك (محصول بیت) مست نادان کشینك یقاسین یرتار
زیرا قفان ارسلان ایله جنك وصواش فکرین ایدر حاصلی مستلك
وجاهلك که برکسه ده جمع اوله ارسلان وقپلاندن یوزدوندرمز
فکیف که بنم کبی ضعیف بنیه دن یاخود معنا بویله اوله قفان
ارسلانله کیم صواش فکرین ایدر یعنی کوکرمش ارسلانله
کیم قارشی کلوب جنك ایدر ❊ زهشیار عاقل نزیبد که دست ❊ زند
در کریبان نادان مست ❊ هشیار عاقل بیانیه در نزیبد فعل
نفی مستقبل مفرد غائب یارشماز دیمکدر یعنی لایق دکل که حرف بیان
دست مبتدا وزند خبری وجملهٔ اسمیه فاعلی در نزیبدك در حرف صله
کریبان نادان مست لامیه وبیانیه در (محصول بیت) عاقل
هشیاردن لایق ومناسب دکلدر که النی مست جاهلك یقاسنه اوره

زد شیمی

یعنی آنکله جنکک وجدال ایلیه هشیار لرکاقله علم مرضا فتنی
تجویز ایدن هشیاردکل مستایمش ❊ هنرور چنین زند کانی کنند ❊ جفا
بینند ومهربانی کنند ❊ هنرور هنرلی دیمکدر زور واوک
فتحیله ادات نسبت درزندکانی یا حرف مصدر مهربان شفقتلی دیمکدر
(محصول بیت) اهل عقل وهنر اولان کسنه بویله بین درلک ایدر
یعنی خلقدن جفا کورر اما شفقت ومحبت ایدر یعنی جفا ایدنه وفا ایدر
❊ حکایت درعزت نفس مردان ❊ سکی پای صحرا نشینی کزید ❊
بخشمی که زهرش زدندان چکید ❊ سکی یا حرف وحدت
پای صحرانشین لامیه و یا حرف وحدت صحرانشین وصف ترکیبی
کوچراولی دیمکدر کزید فعل ماضی مفرد غائب ایصردی دیمکدر
بخشمی یا حرف مصاحبت و یا حرف مصدر وحدت که حرف رابط
صفت زهرش ضمیر معنا ده دندانه مقیددر دندانش تقدیرنده چکید
فعل ماضی مفرد غائب طامدی دیمکدر (محصول بیت) بر کلب بر
صحرانشینک ایاغنی ایصردی بر خشمله وغضبله ایصردی که دیشندن
زهر طامدی یعنی ایصردغی زیاده تأثیر ایلدی ❊ شب ازدرد بیچاره
خوابش نبرد ❊ بخیل اندرش دختری بود خرد ❊ خوابش ضمیر
معنا ده نبرده مقیددر نبردش تقدیرنده یا حرف ظرف خیل کند بننک
طائفه سی وجماعتی دیمکدر واندر ادات تأکید وضمیر مر دسک
کزیده یه راجع در دختری یا حرف وحدت خرد دخترک صفتی
(محصول بیت) کیجه اول یاره تک المندن بیچاره او یقو ایلتمدی یعنی
او یقو او یومادی کندینک جماعتدن بر قزی وار ایدی حاصلی
کندینک براوافق قزی وار ایدی ❊ پدر را جفا کرد وتندی نمود ❊
که آخر ترا نیز دندان نبود ❊ تندی یا حرف مصدر حدت و باورلق
دیمکدر که حرف بیان آخر ادات تأکید نیز ادات عطف (محصول بیت)
دختر باباسنه جفا ایلدی وحدت کوستردی که سنکده دیشک یوقیدی
دیو یعنی سنده آکی ایصرمق کرکدی ایدی ❊ پس ازکریه مرد پراکنده روز ❊
بخندید کای مامک دلفروز ❊ مرد پراکنده روز بیانیه در پراکنده
روز کاف عجمک فتحیله پریشان حال معناسنه در کای که حرف رابط
مقول وقول مقدر در بخندید وکفت کای تقدیرنده مامک مام
اتانه دیرلر وکاف ادات تصغیر اناجق دیمکدر دلفروزه

اضافتی بیانیه کوکلی روشن ایدیجی یعنی مسرور ایدیجی اناجق دیمکدر
(محصول بیت) مرد پراکنده حال بو مشقت الاسال کریه وسوزکدازدن
صکره کولدی ودیدی که ای کوزم نوری وکوکلم سروری اناجغم
❊ مرا کرچه هم سلطنت بود ونیش ❊ دریغ آمدم کام ودندان خویش ❊
سلطنت بونده قهر وغلبه معنا ینه در ونیش نیشتر معناسنه آمدم
میم ضمیر منصوب متصل معناسنه در بکا دریغ کلدی دیمکدر
کام کافک عربیله داماغ دیمکدر ومرادم چکمه در واو حرف عطف
دندان خویش لامیه کندی دیشم دیمکدر (محصول بیت) بو بیت
ما بعدیله مقول قول مقدر در یعنی بنم اکرچه که قهر وغلبه ونشتر
کبی دیشم وار اما بکا حیف کلدی که کندی چکه می ودیشمی
اکا اورماق حاصلی انکله دالشمق بکا لایق ومناسب دکلدر که بعض
نسخه ده نیش یرینه نوله بیش واقعدر بایله یعنی بنم اول سکدن قهر
وغلبم زیاده ایدی اما آه ❊ محالست اکر تیغ بر سر خورم ❊ که دندان
بپای سک اندر برم ❊ محالست جواب شرط مصراع ثانیه مرهون
که حرف بیان با حرف صله و پای سک لامیه واندر یای تأکید ایدر برم
فعل مضارع متکلم وحده (محصول بیت) اکر باشمه قلج ورسهم
یعنی باشمه قلج ایله اوررلرسه محالدر که دیشمی سکک ایاغنه ایلدم
یعنی ایاغنی ایصرم حضرت شیخ بیورر ❊ توان کرد با ناکسان بدرکی ❊
ولیکن نیاید ز مرد سکی ❊ با ناکسان با حرف صله بدرکی یای مجمله
بدرک بد اصل دیمکدر و یا حرف مصدر سکی یا سندنه بویله در
(محصول بیت) یراماز ناکسلره یرامزلق وبد اصلق ایلمک ممکندر
اما ادمیدن ومعقول کسه دن سکلک ویرامزلق کلمز ❊ حکایت خواجهٔ
نیکو خصال وبندهٔ بد فعال ❊ بزرکی هنرمند آفاق بود ❊ غلامش
نکوهیده اخلاق بود ❊ بزرکی یا حرف وحدت هنرمند آفاق لامیه
نکوهیده نونک کسریله وکاف عجمک ضمیله حقیر ومذموم معناسنه
نکوهیده اخلاق وصف ترکیبی مذموم خویلی دیمکدر (محصول بیت)
آفاقک یعنی عالمک اهل هنری براولو کسه سی وار ایدی یعنی عالمک
اهل هنر بر کسه سی وار ایدی که قولی مذموم الخصال وبد
اخلاق ایدی حاصلی الحق خویلی ایدی یعنی افندی وقول یرامز ایدی

﴿ ازين حفرقى موى كاليده ❊ بدى سركه در روى ماليده ﴾ ازين
بونك كبي برده ادات تشبيه حفرق حاى حطينك ورانك فتحه لرى
وقافك سكونيله فللى وزنى اوزره زشت ر ومعنا سنه وياحرف وحدت
موى كاليده وصف تركيبي كاف عجمله صاجى اوپرمش ديمكدر
سورت وحدت نفس دن كنايت در و ياحرف وحدت وهمزه
ردسروری وشمعی — حرف توسل وحد تيجون در دين سهو ايلمش بدى بانك فتحيله
وياى وحدتله بر يرامز ديمكدر ويا بانك ضمى و ياى حكايتله بودلفظندن
مخفف ايدى معناسنه ادات زمانيه فتدبر على كل حال رابط محذوف در
تقديرى كه بدى در سركه معروف در حرف صله در با معنا سنه
ماليده سور تلمش وصوانمش ديمكدر ويا وهمزه سابق كبي
(محصول بيت) بونك كبي صاجى اوپرمش برند شكل ايدى كه بوزنيه
سركه سورلمش بريرامز ايدى يعنى ترش روى وزشت وجه
وخوى بريرامز حاصلى ظاهرى وباطنى بد بر كلـه ايدى مصراع
اولك معناسنى بوسبيدن كه اول غلام صاجى قارشمورش برقبيح بنده
ردسروری وشمعی — ايدى دين معناسنى انجق كندى بلو رحفرقى برينه چفرقى
ردسروری — يازان جيم عجمله جيم نسخه لره مخالف يازمش ﴿ جو ثعبانش
آلوده دندان بزهر ❊ كرو برده اززشت رو ياشهر ﴾ چو ادات
تشبيه ثعبان ثاى مثلثه نك ضميله اژدها ديمكدر كروكاف عجمك
كسرى وراء مهمله نك فتحى وواو اصليه ايله اوكدل معناسنه در زشت
روى وصف تركيبي چركين يوزلى معناسنه والف ونون ادات جمع شهره
اضافت لاميه (محصول بيت) مذكور بندهنك ديشى ثعبان كبي زهر
آلودوزهرآمير ايدى يعنى كمى اولورسه صوقاردى حاصلى برموذى وجاقى
ايدى كه هركس اندن رنجيده ايدى شهرك بدشكللرندن اوكدل ايلتمشدى
يعنى چركنلكده قوسنى بچمش ايدى كه شهرده اندن بدشكل كمسه
بوغيدى ديمكدر مصراع اولك نتيجه سنده يعنى اغرتنى پاك ايتمدوكندن
زد شمغی — ديشلرى يشل اولمشدى دين پاك معناوبرمش بومحلده ايصر يجى معناسنه
زد شمعی — اولمسنى تجويز ايليين ثعبان كبي معناى بيته زهر دوكش وعضوضلق ايلمشدر
﴿ مداممش بروى آب چشم سيل ❊ دويدى زكند پياز بغل ﴾
مدامش ضمير غلامه راجعدر بروى باحرف ظرف آب چشم سيل لاميه

وبيانه وسيل سينك ويانك فتحه لرى ايله كوزده برمرض در كه انكله
برده لنور اورمجك بواسى كبي كه كوزه قزل طمارلر صارر دويدى ياحرف
حكايه يلردى يعنى اقردى ديمكدر كند كاف عجمك فتحيله چركين قوقى
ديمكدر عربجه نتن ديرلر نونك فتحيله پيازه اضافتى و پيازك بغله لاميه لردر
(محصول بيت) قولتغى پيازينك قوقوقوسندن دائما سيل كوزينك ياشنى
يوزينه اقردى يعنى قولتغنك اغرقوسندن كوزى سيلانوب دائما كوزى
يوزى اوزره ياش دوكردى حاصلى قولتغى اغرقوقاردى وهم كوزى
سيل مرضنه مبتلا ايدى ﴿ كره وقت پختن برابر وزدى ❊ چو بنشتند
باخواجه زانوزدى ﴾ كره زدينك مفعول صريحى و برابر وغير صريحى
وقت پختن ظرف زمان كره كاف عجمك ورانك وهانك كسرى وهاى
اصليه ايله دوكم ديمكدر بونده ابرو انضماميله قاش چاتمقدن كنايتدر زدى
ياحرف حكايه باخواجه باحرف مصاحبت وخواجه يعنى افندى ديمكدر
زانو ديز ديمكدر كه عرب ركبه دير (محصول بيت) آش پشورمك وقتنده
قاشنه كره اورردى يعنى قاشين چاتردى اما چون كه بشوروب اورتايه
كتورردى افنديسيله ديزبديز اوتوروب يردى ﴿ دمادم بنان خوردنش
هم نشست ❊ وكرمردى آبش ندادى بدست ﴾ باحرف ظرف نان خوردى
تركيب مزجى ضمير خواجه يه راجعدر هم نشست بيله اوتوريجى يعنى
مصاحب ومقارن مردى ياحرف حكايه فاعلى خواجه در آبش ضمير
كنه خواجه يه راجعدر ندادى مردى كبي در بدست باحرف صله
(محصول بيت) اتمك ويمك يدكده خواجه سيله برابر اوتورردى حاصلى
يمكى بيله يردى واكر افنديسى اولسيدى الينه برايچم صوويرمزدى
﴿ نه كفت اندرو كار كردى نه چوب ❊ شب وروز ازو خانه در كند
وكوب ﴾ كفت بونده اسمدر قول معناسنه اندر حرف صله وضمير غلامه
راجعدر كند كاف عربك فتحيله اسمدر كندن معناسنه وكوب اسمدر
كفتن كندو كوب اصطلاحلرنده كوتكدن عبارتدر (محصول بيت) مذكور
غلامه نه سوز كار ايدردى ونه دكنك حاصلى خواجه نك الى اول غلامدن
دائما كوتكده ايدى يعنى كيجه وكوندوز اوغلان دوكلكده وكوتكلمكده ايدى
مذكور اصطلاحدن آكاه اولميان مصراع ثانينك معناسنى كيجه وكوندز
اول خانه غلامدن قزلقده وقلمقده يعنى خانه نك كاه اوراسنى يقاردى

واوراحنه بر نسنه قاقردی دیمن معنای خراب ایلمش ﴿ کهی خار نزوری وشمعی
وخس دردره انداختی * کهی ماکیان درچه اند اختی ﴾ انداختی یاری
حرف حکایه ماکیان کاف عربک کسریله تاوق دیمکدر که عرب
دنجاجه دیرچه چاهدن مخفف درقویی دیمکدر (محصول بیت)
گاه اقدیسنك بوانه دیکن وچرچوب اتلردی وگاه قویی یه تاوغین
راغوردی حاصلی دائماالذاوجفا اوزره ایدی واقدیسنه ضرر وزیان
ایرشدرمده ایدی ﴿ زسیماش وحشت فراز آمدی * نرفتی بکاری
که باز آمدی ﴾ سیما یوزنده یوز معناسنه در وحشت واوك وشینك
فتحه لری ایله بوننده نفرت معناسنه در فراز فانك فتحی و کسریله
تحسین لفظ ایچون کلمشدر آمدی یاحرف حکایه نرفتی کیتزدی
بو ایکی بیتده یاء حکایت ایچون در بکاری یاحرف صله ویاحرف
وحدت که حرف بیان (محصول بیت) غلامك یوزندن وشکلی وشمایلندن
آدمه نفرت کلوردی یعنی شکلنی کورن کسه آندن نفرت وتوحش
ایدردی رایشه کیتمزدی که کنده کلیدی حاصلی حددن زیاده اکلنوردی
حضرت شیخ بو مقامه کلنجه غلام نکوهیده نك وصفنی بیوردی
﴿ کمی کمتاز بن بنده بد خصال * چه خواهی ادب یاهنر یاجمال ﴾
بنده بد خصال یاتیه بد خصال وصف ترکیبیدر بد اخلاق
معناسنه خصال خانك کسریله خلق معناسنه (محصول بیت) بر کسه
غلامنك افندیسنه دیدی که بواخلاق بد بنده دن نه استرسین
یعنی نه اومارسین ادبمی هنرمی جمالمی استرسین بونده خودبونلردن
هیچ بریسی یوق ﴿ نبرزد وجودی بدین خوشی * که جورش پسندی
وبارش کشی ﴾ نبرزد فعل نفی مستقبل مفرد غائب دکردیمکدر
مصراع ثانیده مرهون در وجودی یاحرف وحدت ناخوشی
یاحرف مصدر که حرف بیان پسندی فعل مضارع مفرد مخاطب
بکنه سن ولایق کوره سین دیمکدر ضمیر وجوده راجعدر که مراد غلامدر
(محصول بیت) بوخوشلق وناصقو للغله بروجود اکا دکمز که جور
وجفاسنی بکنوب قبول ایلیه سن وزحمت وثقالتی چکه سین مصراع
اولك معنیسی بوقباحت وناصقو للغله بروجوده یعنی هیچ بر نسنه یه
دکمز دیبنوردکی معناسنه دکرمش ﴿ منت بنده خوب نیکوسیر * زدشمی

بدست آراین رایخاس بر ﴾ منت تا ضمیر خطاب بن سکا دیمکدر
بنده خوب نیکوسیر بیانیه لر در نیکوسیر وصف ترکیبیدر
ایی اخلاقلی دیمکدر سیر سینك کسری ویانك فتحیله جمع سیرتدر
سینك کسریله بدست یاحرف صله بنخاس یاحرف صله نخاس نونك فتحی
وخای معجمه ایله اسیرجیه دیرلر یعنی قول قراوش صتانه (محصول بیت)
بن سکا ایی خویلی بر بنده الیویرهین حاصلی اله کتوره یین یونی
اسیرجیه ایلدوب صاتن ﴿ اکر یك پشیز آورد سرمپیچ * کر آنست اکر
راست خواهی هیچ ﴾ پشیز بای عجمك فتحیله پولدر یعنی منقر کران کاف
عجمك کسریله بهالی معناسنه (محصول بیت) اکر فرضا بر پول
کتوررسه هر اتمه باش چویروب اعراض ایلمه یعنی هرنیه چیقارسه
و بر عناد ایلمه زیرا اکر بندن صوررسك هیچه بهالی در
یعنی منقر دکمز ﴿ شنید این سخن مرد نیکو نهاد * بخندید
کای یار فرخ نژاد ﴾ بخندید وکفت تقدیرنده در که حرف رابط مقول
وقول مقدردر وای حرف ندا فرخ نژاد مبارك و پاك اصللی دیمکدر
(محصول بیت) خواجه نیکو نهاد قائلك بوسوزنی اشیدوب کولدی
ودیدیکه ای مبارك اصللی دوست ﴿ بدست این پسر طبع وخویش
ولیك * مراز وطبیعت شود خوی نیك ﴾ خوی نیك بیانیه (محصول
بیت) بو پسرك خوی وطبیعتی بددر اما اکا وانك جفالرینه صبر ایلمك
سببیله بکا خوی نیك عادت اولور حاصلی انك یرامز خویلرینه صبر
وجفالرینه تحمل ایدرك بکا ایی خوی عادت اولور مذکور بیتدن مرادی
تفسیر ایدوب بیورر ﴿ چوزو کرده باشم تحمل بسی * توانم جفا بردن
ازهر کسی ﴾ (محصول بیت) چونکه اندن صادر اولان بلالره زیاده
تحمل اولام پس هر کسدن جفا کتورمکه قادر اولورم حاصلی بونك
جفالرینه صبر وتحمل سببیله غیری کسه لرك جفاسنه بطریق الاولی صبر
وتحمل ایدرم ﴿ تحمل چو زهرت نماید نخست * ولی شهد کردد چو
درطبع رست ﴾ شهد بونده مطلق بالدر رست رانك ضمی وسینك
سکونیله فعل ماضی مفرد غائب بتدی دیمکدر (محصول بیت) صبر
وتحمل اول حالده سکا زهر کبی اجی کلور یعنی مشکل کورینور اما
چونکه طبیعتده بتدی یعنی ثابت اولوب قرار ایلدی عسل مصفا اولور
حاصلی طبیعت صبر وتحمله معتاد اولنجه زهر اجی ایکن شهد کبی لذیذ

اولور ❊ حکایت معروف کرخی ومسافر مریض ❊ ❊ کسی راه معروف
کرخی نجست ❊ که ننهاد معروفی ازسر نخست ❊ راه معروف کرخی
لامیه وبیانیه معروف بونده اهل اللهدن برعزیزك اسمیدر که اسکی
بغدادك که شمدیکی بغدادك قرشو سنده‌در یعنی جوی شطك اوته
یقاسنده‌در کرخی آدلی بر محله سنده‌در تربهٔ شریفلری الآن معموردر
یزاد ویتبرك به جنید بغدادی وسری سقطی که ایکیسی برتربه‌ده
مدفونلردر معروف تربه‌سنه قریب لکن بزم تحصیلمز زماننده معروفك
تربه سی معمور ومحفوظ ایدی اما انلرك معمور ومحفوظ دکل ایدی اما
شمدیکی حالده نه صورتده اولدقلری معلومم دکلدر قدس الله ارواحهم
که حرف تعلیل تامعناسنه ننهاده فعل نفی ماضی مفرد غائب قومدی
دیمکدر فعل جحد دین خطا ایلمش زیرا جحدك ایکی صورتی بیله اسلوب ردشمعی
عربیه مخصوصدرنته که علم تصریفده مهارتی اولانه معلومدر معروف
یاحرف مصدر نجست اول دیمکدر معلوم اولا که نجست فعل نفی ماضی
مفرد غائب بولمدی دیمکدر التزاما ایستمدی ودیلمدی معناسنه دکلدر
نته که بولغتك سرینه ومحال استعمالاتنه واصل وواقف اولانه معلومدر
مثلا جنك ارینه جنك جویلر یعنی صواشیجی وجنکجی دیمکدر جنك استیجی
دکلدرنته که کلستانده واقعدر ❊ بیت ❊ نه مردست آن بیزیك خردمند ❊
که باپیل دمان پیکارجوید ❊ بلی مردان کسست ازروی تحقیق ❊ که چوخشم
آمدش باطل نکوید ❊ بونده معنا فیلله جنکه قادر ومالك اوله دیمکدر
جنك استیه دیمك دکلدر نته کم شراح جمیعا بو معنای فاسده
ذاهب اولمشلردر فندبرفانه دقیق (محصول بیت) هیچ برکسنه معروف
کرخی‌نك سلوکنی وقانون وروشنی بولمدی یعنی اکا واصل اولمدی تاکیم
اولدن معرور فلغی ومعلوملغی یعنی عند الناس شهرتی باشندن
چیقارمدی حاصلی انانیت وغرورنی ومعلومات ومحفوظاتنی کلیا ترك
ایلمینجه واصل حق اولمدی دیمکدر فتأمل بیتك معنا سنده معروف
کرخی‌نك طریقنه سلوك ایلمك استین اولا مغرورلغی ترك ایلدی واشتهاردن
بکجدی معروف کرخی کبی اندنصکره مشهور اولدی دین مقصودینه
واصل اولمش ❊ شنیدم که مهمانش آمدیکی ❊ زبیمار بش تابمرك ردشمعی
اندکی ❊ که حرف بیان مهمانش ضمیری معروفه راجع در بیمار بش

یاحرف مصدر وضمیریکی یه راجعدر تاانتهاء غایت ایچون در الی معناسنه
مرك باحرف صله اندکی یاحرف تنکیر زمان انلك دیمکدر آرزمان
معناسنه (محصول بیت) حضرت شیخ بیورور اشیتدم که معروفه
برکسنه قونق کلدی اما اول قونغك خسته‌لکدن اجلینه آزجق زمان قالمشیدی
حاصلی اولوملی خسته ایدی ❊ سرش موی وروبش صفا ریخته ❊
بمویش جان درتن آویخته ❊ بمویی باحرف مصاحبت ویاحرف وحدت
وضمیر بیماره راجعدر آویخته اسم مفعولدر اصلمش معناسنه (محصول
بیت) بیمارك مرضدن باشی صاچنی ویوزی صفاسنی دوکمش ایدی
حاصلی رنك وروبی قالمشدی جانیسد ه تننده برقیل ایله اصلمش
ایدی حاصلی جانی قلبجه قالمشدی شویله که اولمکی قریب اولمشدی
❊ شب آنجا بیفکند وباش نهاد ❊ روان دست در بانك ونالش نهاد ❊
بیفکندك ونهادك فاعلی بیماردر مجازا یاتمقدن کنایتدر لغتده بیفکند
براقدی دیمکدر امابونك کبی یرلرده دوشدی معناسنه درو باش قومقدن
مراد یاتمقدر روان بونك کبی یرلرده فوری معناسنه در درحرف صله
نالش اسم مصدردر ایکلیش معناسنه نهادك فاعلی سابق کبی ومفعول
صریحی دست ودربانك غیر صریحی (محصول بیت) بیمار کیجه
معروفك خانه‌سنه دوشدی ویاتدی حاصلی کیجه انده یاتوب قالدی
همان یاتدیغی کبی ایکلدویه وفریادوفغانه باشلدی ننکم بیمارلرك عادتیدر
بانك ونالشه ال قومقدن مراد بونلره شروعدر مصراع اولده معروف
کرخی کیجه اول خسته انده براقدی ویاشی التنه یاصدیق قودی دین
اصطلاح واستعمالدن بیخبر ایمش ❊ نه خوابش کرفتی شبان یك نفس ردشمعی
❊ نه ازدست فریاد اوخواب کس ❊ خواب بونده اویقو معنا سنه‌در
وضمیر بیماره راجعدر کرفتی فعل حکایت حال ماضی مفرد غائب
فاعلی جائزدر که خواب اوله مجازا وجائزدر که بیمار اوله شبان الف ونون
ادات جمع در کیجه‌لر دیمکدر دست فریاداو لامیه لردر خواب کسه مضاف
اولمدیغی تقدیرجه معنا بوبله اولور کسه خواب طوتمز ویاکسه خواب
طوتمزدی حاصلی کسه اویقو اویومازدی اما مضاف اولدیغی تقدیرجه
معنا خواب کس نبود اولور ولکل وجهه عدم اضافته قصر ایلین لر
تقصیر ایلمشلر (محصول بیت) بیمار کیجه‌لرله برنفس اویومازدی یعنی
ردشمعی

برنيجه كيجه برساعت اويومازدى وآنك فرياد وفغانندن آنده اولانلرده
اويوما دى حاصلى چكديكى مرضدن نه كندى اويودى ونه
فرياد وفغانندن كسهٔ اويودى ﴿ نهادى پريشان وطبعى درشت ﴾
نمى مردوخلق بحجت بكشت ﴿ نهادى ياحرف ابهام طبعى ياسيده
بويله در درشت دالك ورانك ضمه لريله خشن ديمكدر يعنى غليظ بونده
برداشت مقدر دريعنى نهادى پريشان وطبعى درشت داشت نمى مرد
فعل حال حكايت ماضى مفرد غائب اولمزدى ديمكدر واوحرف حال
خلق ياحرف وحدت وياحرف ابهام وتنكير بحجت باحرف مصاحبت
حجتدن مراد طعن وتشنيع در (محصول بيت) مذكور بيمار پريشان
خلقت وغليظ طبع ايدى حاصلى نامعقول انصافسز برشخص ايدى
اولمزدى وبربلوك جماعتى طعن وتشنيع ايله هلاك ايدردى حاصلى كندى
اولمدكندن غيرى آنده اولان طائفه ده ناسزا ونامعقول كلماتيله آزار
ايدردى ﴿ زفرياد وناليدن وخفت وخيز ﴾ كرفتند ازوخلق راه كريز ﴾
خفت اسمدر خفتن وخيز خيزيدن معناسنه راه كريز لاميه در مجازا
كريز اسمدر كريزيدن معناسنه (محصول بيت) مذكور بيمارك فرياد
وفغان وناليدن وياتوب قالقمسندن حاصلى ناساز وناهموار
ايشلريندن انده اولان خلق قاچق يولن طوتديلر يعنى تحمل ايده ميوب
طاغلديلر ﴿ زديارمردم درآن بقعه كس ﴾ همان ناتوان ماندومعروف
بس ﴾ ديارمردم لاميه ديار دالك فتحى ويانك تشديديله اصلى ديوار
دز فيعال وزنى اوزره واو ايله يا جمع اولدى سبقت احديهما بالسكون
واوى يايه قلب ايدوب ديار ديدك بونك كبى يرلرده برديمكدر يك كبى معلوم
اولاكه بولفظ نفى عام طريقيله مستعملدر فقد بربقعه پارهٔ ارض معناسنه در — مطلب
ناتوان يعنى بيمار وبس واوعاطفه واسطه سيله انجق معناسنه در
كه عرب فقط دير (محصول بيت) اول بقعه آحادخلقدن وافراد ناسدن
خسته ايله معروفدن غيرى كمسه قالمدى حاصلى همان ايكيسى قالدى انجق
باقيلرى پريشان اولدى بيمارك قهرندن ﴿ شنيدم كه شبها زخدمت
نخفت ﴾ جوم دان ميان بسته وكردآنچه كفت ﴾ نخفت فعل ماضى
مفرد غائب فاعلى معروفدر كفتك فاعلى بيماردر (محصول بيت) اشتدم
كه معروف اكا خدمت ايلدن كيجه لره اويومادى اراركبى بل باغلدى

وهرنسنه كه بيمارسويلدى سوزين طوتوب انى اشلدى وجميع اوازمنى
تدارك ايلدى ﴿ شبى برسرش لشكر آورد خواب ﴾ كه چندآورد مرد
ناخفته تاب ﴾ شبى ياحرف وحدت آوردك خواب فاعلى ولشكر
مفعول صريحى وبرسرش غير صريحى كه حرف تعليل مردناخفته
بيانيه وآوردك فاعلى وتاب مفعولى وچند ظرف زمانى تاب بونده
طاقت معناسنه در (محصول بيت) بركيجه معروفك باشنه اويقو
عسكر چكدى حاصلى اوستنه اياقين صالدى يعنى نوم اكا غالب اولدى زيرا
اويومامش آدم اويقوسز انه نيجه برطاقت كتورر يعنى نقدرمدت تحمل
ايليه ﴿ بيكدم كه چشمانش خفتن كرفت ﴾ مسافر پراكنده كفتن كرفت ﴾
بيكدم باحرف ظرف كه حرف بيان چشمان الف ونون ادات جمع
كوزلر ديمكدر ضمير معروفه راجعدر نون ضرورت وزنيچون ساكن اويقق
كرك خفتن بونده اويومق معناسنه در كرفتك فاعلى چشمان درو ياخفتن در
چشمان اوليجق خفتن مفعولى درو خفتن اوليجق چشمان مفعولى اولور فتأمل
يعنى بيمار پراكنده كفتن زاژ ونامعقول سويلمك ديمكدر كرفت
فعل ماضى مفرد غائب طوتدى يعنى باشلدى (محصول بيت) برنفس كه
معروفك كوزلرينى اويقو طوتدى وياكوزلرى اويقويى طوتدى حاصلى
برساعت كه اويقويه واردى بيمار نامعقول ونامربوط سوزلر سويلمكه
باشلدى ﴿ كه لعنت برين نسل ناپاك باد ﴾ كه نامندوناموس وزرقندوباد ﴾
كه حرف رابط مقولدر نسل ناپاك بيانيه كه حرف تعليل نام اسم ونون
ودال ادات جمعدر مراد نامدارلق درناموس عرض معناسنه در
رزق رياونون ودال سابق كبى دربادبيل ديمكدر مراد شهرت
كاذبه در (محصول بيت) بيمارك پراكنده كلماتنى بيان ايدرديدى كه لعنت
بونسل ناپاكه يعنى بوناپاك صوفيلر . اولسون كه نامدار ونامورلردر واهل
ناموس وزرق وريالردر وشهرت كاذبه صاحبلرى در حاصلى بونلرك
ظاهرلرى زى صوفيلرد . اما باطنلرى انصاف وتقوادن وكرامت
ولايتدن خالى بربلوك مرائيلردر حاصلى دانه كلان فحشياتى سويلدى
﴿ بليد اعتقاد آن پاكيزه پوش ﴾ فريبنده پارسايى فروش ﴾
بليد اعتقاد وصف تركيبيدر خبيث اعتقادلى ديمكدر الف ونون
ادات جمع پاكيزه پوشده وصف تركيبى پاك لباسلى ديمكدر فريبنده

پارسایی فروش بیانیه فریبنده اسم فاعلدر فریبیدندن الدایجی دیمکدر
غدار معناسنه پارسایی فروش ده وصف ترکیبیدر عابدلك صاتیجی
یعنی مرائی (محصول بیت) بو نسل ناپاك پاك لباسلی مردار اعتقادلی
بر بلوك قومدر عابدلك صاتیجی خلق الدایجی برالای مرایلر وزراقلردر
حاصلی ظاهرلری باطنلرینه ناموافق ونامطابقلردر ﴿ چه داند انیاری
ازخواب مست ❊ که بیچارهٔ دیده برهم نبست ﴾ لتبار وصف ترکیبی
کاهل وچوق یاتیجی معناسنه و یا حرف وحدت و که حرف بیان بیچارهٔ
یا حرف وحدت وهمزه حرف توصل دیده برهم نبست کوزینی بری
برینه باغلمدی یعنی کوزنی یومدی حاصلی اویومقدن کنایتدر
(محصول بیت) خواب دن مست وچوق یاتیجی کسنه نه خبری واردر که
بر بیچاره خسته کوزن یومدی اویومادی حاصلی چوق یاتوب حضور وصفاله
اویویان کسنه کوزینه اویقو کرمین بیچاره خسته حالنی نه بیلور یعنی
انك نه چکدیکنی بیلز ﴿ سخنهای منکر بمعروف کفت ❊ که یکدم ازوی
چراغافل بخفت ﴾ سخنهای منکر بیانیه منهی سوزلر دیمکدر بمعروف
با حرف صله منکر ومعروف جمعنده حسن لطافت واردر که حرف تعلیل
ازوی ضمیر بیماره راجعدر بخفت اویودی دیمکدر (محصول بیت)
بیماره معروفه منهی ومنکر سوزلر سویلدی حاصلی نامعقول وناسزا
سوزلر سویلدی که بر نفس اندن نیچون غافل وذاهل اویودی دیو حاصلی
بر نفس خوابه واروب انی بکلمه یی ترك ایلك سبیله بوکا غضبه کلوب
وافرشتم ایلدی ﴿ فروخورد شیخ این حدیث ازکرم ❊ شنیدند پوشید
کان حرم ﴾ فروخورد فانك ورانك ضمه لریله یودقندی دیمکدر حدیث
دن مراد سو یلدیکی سوزلر درپوشید کان حرمدن مراد خاتونلردر
اضافت لامیه در (محصول بیت) حضرت شیخ بیمارك ناسزا
کلماتنی یودقندی یعنی نامعقول سوزلرینه تحمل ایدوب کرم واطفندن
یودقندی حرمنك مستورلری ایشتدیلر یعنی خاتونلر بیمارك فحشیاتنی دکلیوب
ایشتدیلر ﴿ یکی کفت معروف را در نهفت ❊ شنیدی که درویش نالان
چه کفت ﴾ در نهفت خفیة دیمکدر شنیدی فعل ماضی مفرد
مخاطب در استفهامی متضمن اشتدکی دیمکدر که حرف بیان درویش
نالان بیانیه (محصول بیت) مستورلرك بریسی معروفه خفیة دیدی

اشتدکی که نالان وخسته درویش نه دیدی یعنی سنکیچون نه سویلدیکنی
استماع ایلدکمی ﴿ بروزین سپس کو سر خویش کیر ❊ ازانی مکن
جای دیکر بمیر ﴾ سپس سینك فتحی وکسریله وبای عجمك فتحیله
ازدچه صکره معناسنه درکو فعل امر مفرد مخاطب سویله دیمکدر سر خویش
لامیه در کندی باشك دیمکدر کیر طوت باشك براغیی کور کندی
ایشوکه کیت دیمکدر کرانی کاف عجمك کسریله ویای مصدرله
ثقلت معناسنه درجای دیکر بیانیه غیری یر دیمکدر بمیر فعل امر مفرد
مخاطب اول دیمکدر (محصول بیت) خاتونلرك بریسی معروفه نصیحت
طریقله دیر که خسته یه سویله شمدنکرو وار کندی باشك سوداوهواسنی
طوت یعنی باشك قیدنی کور وکندی ایشکه کیت بزه ثقلت ایلمه
ومضایقه ویرمه وارغیری یرده اول یونده اوله ﴿ نکویی ورحمت بجای
خود ست ❊ ولی بابدان نیك مردی بدست ﴾ نکویی یا حرف مصدر
با حرف ظرف جای خود لامیه کندی یرنده دردیمکدر ولی ادات
استدراك با حرف صله بدان جمع بد در یرامزلر دیمکدر نیك مرد
ترکیب مزجی و یا حرف مصدر ایی آدملك دیمکدر (محصول بیت)
ایلك ومرحمت یرنده در یعنی سکا ایلك ورعایت مراد چه در که آندن
بوقاری اولماز حاصلی سکا رعایت وحرمت کما ینبغی در اما یرامزلره ایك
مردلك وانسانیت یرامزدر یعنی بدلره ایلك یرامز ونامعقولدر یعنی
بزم انسانیتمز یرنده در اما سن محل احسان وانسانیت دکلسین دیمکدر
﴿ سر سفله را کرد بالش منه ❊ سر مردم آزار برسنك به ﴾ سر سفله
لامیه ورا ادات مفعول کرد بالش کاف عجمله وکسریله یصدوقدر
ترکیب مزجی اقسامندندر منه فعل نهی مفرد مخاطب قومه دیمکدر
سر مردم آزار بیانیه در مردم آزار وصف ترکیبیدر آزا ریدندن
مردم اینجیدیجی معناسنه (محصول بیت) خاتون معروفه دیر که الچق
کسنه نك باشی النه کرد بالش قومه یعنی الچغه رعایت ایلمه مردم
آزارك باشی طاش اوزره اولمق کرکدر یعنی مردم آزارك باشنه طاش
کرك کرد بالش لایق ومناسب دکلدر حاصلی مردم آزار رعایت وتعظیمه
مستحق دکلدر بل که هوان وتحقیره لایقدر ﴿ مکن بابدان نیکی
ای نیك بخت ❊ که در شوره نادان نشاند درخت ﴾ که حرف تعلیل

شوره تقديرى زمين شوره در چوراق يرديمكدر نادان تقديرى مرد
نادان در نشاند فعل مضارع مفرد غائب ديكر ديمكدر (محصول
بيت) اى دولتلو وسعادتلو كسه يرامزلره ايلك ايلمه زيرانادان
اولان كسه چورق يره اغاج ديكركه زحمتى وامكى ضايع در كماندن ميوه
حاصل اولماز ❋ نكويم مراعات مردم مكن ❋ كرم پيش نامردمان كم
مكن ❋ مراعات مفاعله بابندن مصدر در رعايت معناسنه در مردمه
اضافتى مصدرك مفعو لنه اضافتى در پيش نامردمان لاميه در الچقلر
قتنده ديمكدر كم كاف عجمك ضميله ضايع ديمكدر (محصول بيت)
خطاب عام طريقيله بيورر بن سكا ديمزم كه خلق عالمه رعايت وحرمت
ايلمه يعنى كسه يه احسان وكرم ايلمه ديمزم بلكه ديرم كه كرم واحسانى
نامردلر قتنده ضايع ايلمه حاصلى الچقلره احسان وكرم ايلمك ضايعدر
❋ باخلاق نرمى مكن بادرشت ❋ كه سك را نمالند چون كربه پشت ❋
باحرف مصاحبت اخلاق تقديرى اخلاق حميده در نرمى ياحرف
مصدر يومشقلق وملايمت ديمكدر باحرف صله درشت غليظ ديمكدر كه
حرف تعليل سك را را حرف تخصيص نمالند فعل نفى مضارع جمع غائب
صيغه مزلر ديمكدر چو ادات تشبيه كربه كاف عجمك ضميله كدى ديمكدر
(محصول بيت) اخلاق حميده سبيله غليظ ودرشت اولان كسه يه
يومشقلق وملايمت ايلمه زيرا كلبك كدى كبى ارقه سين صيغه مزلر حاصلى
ملائمه ملايمت وغليظه غلظت ايلمك كركدر ❋ كر انصاف خواهى
سك حق شناس ❋ بسيرت به از مردم ناسپاس ❋ سك حق شناس
بيانيه در حق شناس وصف تركيبى حق نعمت بلیجى معناسنه بسيرت
باحرف ظرف مردم ناسپاس شكرسز خلق ديمكدر (محصول بيت) اكر
انصاف وعدل جواين استرسك يعنى معقول وحق جواب بودر كه حق
نان ونمك بلیجى كلب سيرت ووفاده شكرسز مردمدن يكدر زيرا خلقك
احسان وكرمنه شاكر اولميان خدانكده نعمت واحسانه شاكر اولماز
❋ به برف آب رحمت مكن برخسيس ❋ چو كردى مكافات بريخ نويس ❋
باحرف مصاحبت برف آب تركيب مزجى قارلى صو ديمكدر برحرف
صله در بامعناسنه خسيس الچق ديمكدر مكافات مفاعله بابندن مصدر در
عوض وجزا معناسنه دريخ بانك فتحيله بوز ديمكدر كه عرب جمد دير

ردشمی

جيمك وميمك فتحيله يخ لفظ مشتركدر عرب وعجم بيلند ه دين عندى
سويلمش نويس فعل امر مفرد مخاطب يازديمكدر (محصول بيت)
خسيس ودنى يه قارلى صويله مرحمت ايلمه يعنى اسركيوب رعايت
ايلمه اماچونكه مرحمت ايلدك انك ثواب وجزاسنى بوزاوزرينه يازيعنى
اندن ثواب رجا ايلمه ❋ نديدم چنين پيچ برپيچ كس ❋ مكن هيچ رحمت
برين هيچ كس ❋ پيچ برپيچ غايتله ناساز وناهموار ديمكدر هيچ كس
الچق ديمكدر (محصول بيت) خاتون معروفه ديركه بونجلين قت قت
ايلك بيلز برناساز ونامعقول كسه كورمدم پس بوالچغه ودنى يه هيچ
ترحم واحسان وكرم كوسترمه كه سعيك ضايعدر ❋ چو بانوى
اين ملامت بكرد ❋ برآمد خروش از دل نيك مرد ❋ بانوى قصر
لاميه بانو خاتون ديمكدر قصر بونده خانه معناسنه تضمين
اولمشدر (محصول بيت) چونكه بانوى خانه معروفه بو توبيخ وملامت
ايلدى دل نيك مرددن خروش وفغان چيقدى يعنى آه وفرياد ايلدى
يعنى معروف مذكور بندلرى ايشيد نجه نطقه وتكلمه كلدى
وديدى ❋ كه بركرد وآسوده خاطر بخفت ❋ پريشان مشو زين
پريشان كه كفت ❋ كه حرف رابط مقول وقول مقدر در برحرف
تأكيد كرد كاف عجمك فتحيله فعل امر مفرد مخاطب دون ديمكدر
يعنى ايلدكك ملامت وتوبيخدن رجوع ايله آسوده خاطر وصف تركيبى
مجموع خاطر معناسنه بخفت فعل ماضى مفرد مخاطب اويو ديمكدر
اما بونده سكوت ايله ديمه معناسنه در پريشان مشو بيحضور
اوله ديمكدر زين پريشاندن مراد او بيماردر يعنى بو پريشان حال
بيماردن ياخود مراد سويلديكى پريشان سوزلردر كه حرف بيان
(محصول بيت) معروف كولدى وديدى اى خاتون بو ايلدكك پند
ونصيحت وملامت وتوبيخدن رجوع ايدوب آسوده خاطر اولوب
سكوت ايله وبو پريشان حال بيماردن وپريشان سوزلردن پريشان
اولمه حاصلى سويلديكى پريشان وناسزا سوزلردن مضطرب
وبيقرار اولمه ❋ كر از ناخوشى كرد برمن خروش ❋ مرا ناخوش از وى
خوش آمد بكوش ❋ ناخوشى ياحرف مصدردر ناخوش تقديرى
سخنان ناخوش در بكوش تقديرى بكوشم در (محصول بيت)
اكر بو بيمار بيحضور لغندن وناخوش لغندن اوزريمه خروش ايدوب

جاغردی ایسه بنم کوشمه اندن ناخوش سوزلر خوش کلدی یعنی
سکا پریشان کلن کلمات بکا مقبول ومرغوب کلدی که هیچ اندن انجمدم
﴿ جفای چنین کس بباید شنود ❊ که نتواند از بیقراری غنود ﴾
جفای چنین کس لامیه در شنود بونده شنودن معناسنه درز برا فعل
مضارعه مقارن در شنودن وشنیدن وشنویدن مصدرلردر اشتمك
معناسنه که حرف تعلیل نتواند فعل نفی مضارع قادردکلدیمکدر
غنودن شنودن کبی مصدر معناسنه اویومق یعنی امزغمق دیمکدر
(محصول بیت) بویله کسه نك جفا و بلاسنی اشیدوب قبول ایلمك
کرك حاصلی هرنه وضع ایدرسه اندن انجمك کرکمز زیرا اضطراب
وقرار سزلغندن اومزغمغه واویومغه قادر دکلدر حاصلی جفاسنی
چکمك کرك ﴿ چوخود را قوی حال بینی وخوش ❊ بشکرانه بارضعیفان
بکوش ﴾ بشکرانه با حرف تعلیل بارضعیفان لامیه (محصول بیت)
چونکه کندیکی قوی وخوش حال کوره سین یعنی صحت وعافیتده
اولاسن انك شکرانه سی ایچون ضعفا ومرضانك ثقلتی یوکنی چك
حاصلی کندك صحیح اولدیغکیچون صحیح اولمیانلرك زحمت و ثقلتنی
چکمك کرك سین ﴿ اکرخود همین صورتی چون طلسم ❊ بمیری
واسمت بمیرد چو جسم ﴾ صورتی یا ضمیر خطاب (محصول بیت)
اکر طلسم کبی همان صورت بی جان و بی معنا ایسك صورت دیوار کبی
اولورسین آدکده اولور جسمك کبی یعنی موت وفوتله دنیاده نام
ونشانك قالماز ﴿ وکر پرورانی درخت کرم ❊ بر نیك نامی خوری لاجرم ﴾
واو حرف عطف پرورانی الف ونون ادات تعدیه در بونده تکمیل
وزنیچون کلمشدر زیرا پروردن بسلمك در ادات تعدیه یه احتیاجی
یوقدر فعل مضارع مفرد مخاطب در بسلرسك دیمکدر درخت کرم
لامیه در مجازا بر نیك نامی بیانیه نیك نام وصف ترکیبی ایی آدلی دیمکدر
ویا حرف مصدرو یا حرف نسبت (محصول بیت) واکر کرم اغاجنی بسلیوب
تربیه ایدرسك البته آدایلکی میوه سنی یرسین یعنی دنیاده کرم واحسان اوزره
اولورسك نامك جریده عالمده ایلك ایله باقی ومؤبد قالور ﴿ نه بینی که در کرخ
تربت بسیست ❊ بجز کور معروف معروف نیست ﴾ نبینی فعل نفی مضارع
مفرد مخاطب معنای استفهامی متضمن کورمزمیسین دیمکدر که حرف

بیان در حرف ظرف کرخ سابقا بیان ایلدك که اول زمانده اولان بغدادك
بر محله سیدر تربه قبر دیمکدر کور کاف عجمك ضمیله قبر دیمکدر ایکی
معروف بیتده تجنیس تام واقعدر (محصول بیت) کورمزمیسین که کرخده
مقابر چوقدر یعنی کرخ اولیا بباغی در اما معروفك قبرندن غیری
معروف ومشهور قبر یوقدر اکرچه که جنید وسری سقطینك تربه لری
انده در اما معروفك تربه لری کبی معمور ومشهور دکلدر بو بیت تمثیل طریقیله
مذکوردر یعنی معروف بویله مرحمتلی وکریم اولدیغیچون نام شریفی عالمده
داستاندر که هر مکتوبك عنوانده مکتوبدر ﴿ تکبر کند مرد حشمت
پرست ❊ نداند که حشمت بحلم اندرست ﴾ مرد حشمت پرست
بیانیه حشمت بونده عظمت معناسنه در حشمت پرست وصف
ترکیبی عظمته طابچی یعنی عظمت ورفعت استیوجی کسه بحلم
با حرف ظرف واندر ادات تأکید وسین وتا ادات خبر (محصول بیت)
حشمت وعظمت صاحبی اولان کسه تکبر وتعظم ایدر امابیلمز که عظمت
ورفعت ودولت وسعادت حلمده در یعنی اهل حلم اولاندر دولت ورفعت صاحبی
متکبر ومتعظم دکل بلکه الکوزنده مغرور کسه منفور ومبغوض در
﴿ حکایت سفاهت نااهلان وتحمل نیك مردان ﴾ ﴿ طمع برد شوخی
بصاحب دلی ❊ نبود آن زمان درمیان حاصلی ﴾ برد بانك ضمیله فعل
ماضی مفرد ایلتدی دیمکدر شوخ بونده کستاخ معناسنه در ویا حرف
وحدت یا حرف صله صاحب دل وصف ترکیبی اهل الله معناسنه ویا
حرف وحدت نبود فعل نفی حکایت یوق ایدی دیمکدر درمیان اورتاده
دیمکدر یعنی حاضرده حاصلی یا حرف وحدت بر حاصل دیمکدر
(محصول بیت) بر کستاخ اهل اللهدن برنسنه طمع ایلتدی یعنی اندن
برنسنه رجا ایلدی حاصل اندن بر عطیه امید ایدوب دیلتدی
بودیلندیکی زمانده اول عزیزك اورتاده بر حاصلی یوق ایدی یعنی حاضر
اقچه وآلتونی یوقیدی که امید ایلدیکنی ویره ﴿ کمربند ودستش تهی
بود و پاك ❊ که زر برفشاندی برویش چو خاك ﴾ کر لفظده بیل معناسنه در
میانده دیرلر وکمربند ترکیب مزجی قوشاق دیمکدر که عرب
نطاق ومنطقه دیرلر واو حرف عطف دستش ضمیر صاحب دله راجع در
تهی تانك فتحی وکسریله وهانك کسریله بوش دیمکدر خالی معناسنه

بودادات مانیه در واو حرف عطف پاك طاهر معناسنه در تضمین
طریقله خالی دیمکدر حاصلی صفر الیدن کنایدر یعنی عدم قدرت معناسنه
که حرف تعلیل زر بوندهٔ اقچه وسکه نمش التون معناسنه در
بر حرف تأکید فشاندی فعل حکایت حال ماضی صاچیدی دیمکدر
برو بش با حرف صله وضمیر شوخه راجعدر (محصول بیت) اهل
دلی شوخ جرایلدیکی وقتده نه قوشغند. اقچه والتون واریدی ونه النده
معلوم اولا که عرب وعجم فقراسی نقدنی اکثر قوشغنه باغلر جائزدر که
بو مصراع لف ونشر طریقله واقع اوله یعنی کمربند تهی ودستی
خالی دیمك اوله وجائزدر که اشتراك طریقله مذکور اوله فتأمل یعنی
اهل دلك نسنه سی یوق ایدیکه یوزینه طپراق کبی صاچیدی یعنی وافر
التون واقچه اکا وبریدی ❊ برون تاخت خواهندهٔ تیره زوی ❊
نکوهیدن آغاز کردش بکوی ❊ برون طاشره دیمکدر تاخت فعل
ماضی مفرد غائب سکرتدی دیمکدر خواهنده تیره روی بیانیه خواهنده
دیلنجی تیره روی وصف ترکیبی یوزی قره دیمکدر نکوهیدن نونك کسریله
وکاف عجمك ضمیله مصدردر تحقیر معناسنه آغاز کرد ضمیر بارز صاحب
دله ومستتر شوخه راجعدر بکوی با حرف ظرف وکوی کاف عربك
ضمیله محله معناسنه در (محصول بیت) یوزی قره دیلنجی صاحب
دلك اوندن طاشره سکردوب محله ده اول عزیزی تحقیر وتذلیل ایلمکه
باشلدی تتکم بوندن صکره کلن ابیاتده مذکور در ❊ کهزینهار
ازین کردمان خموش ❊ پلنکان درندهٔ صوف پوش ❊ که حرف بیان
زینهار ادات تحذیر وتنبیه کردمان خموش بیانیه پلنکان درندهٔ صوف
پوش بیانیه لردر درنده دالك فتحی وکسریله اسم فاعلدر یرتیجی
معناسنه صوف پوش وصف ترکیبیدر صوف کیجی معناسنه صوف صادك
ضمیله قیون یوکینه دیرلر فقرا اکثر بوکدن طوقنمش اسباب کیدوکیچون
صوف پوش دیمشدر بونده مراد بودر انکور صوفی دکلدر فتأمل
(محصول بیت) شوخ دیر که حذر ایلك بوایسم اولان عقربلردن
یعنی دیمز موذیلرندن که یرتیجی صوف پوش قپلانلردر یعنی ظاهرلری
زی فقراده امابا طنلری یلان وعقرب وساژیر تیجی حیوانات صفتیله
متصف موذیلردر ومرایلردر ❊ که چون کربه زانو بدل برنهد ❊ وکر

صبدی افتد چوسك برجهند ❊ که حرف رابط صفت بدل با حرف
صله وبر حرف تأکید نهند فعل مضارع جمع غائب قورلر دیمکدر
صیدی یا حرف وحدت افتد واقع اولور دیمکدر بر حرف تأکید جهند
فعل مضارع جمع غائب صچرارلر دیمکدر (محصول بیت) بونلر شویله
طائفه درکه کدی کبی دیزلرینی کوکسلرینه وقرنلرینه قورلر یعنی
کرجکدن اولیا کبی مراقبه ایدرلر اما اکر بر صید وشکار واقع اوله یعنی
دنیوی بر فائده ظهور ایلسه سك کبی قالقارلر انی اخذ ایلمك ایچون
حاصلی ظاهرلرینك صوفیلغنه باقمك که باطنلری زیاده دنیایه حریصدر
❊ سوی مسجد آورده دکان شید ❊ که در خانه کمتر کرد توان صید ❊
سوی مسجد لامیه آورده تقدیری آورده اند ضرورت وزنیچون حذف
وایصال اولدی دکان شید لامیه در مجازا شید حیله دیمکدر که حرف
تعلیل کمتر کم اکسك وترادات تفضیل اکسکرك دیمکدر اما بونك کبی
یرلرده عدم صرف مراددر فتأمل کرد بونده کردن معناسنه در
زیرا توان لفظنده معنای استقبال ملحوظدر (محصول بیت) بونلر مکر
وحیله دکاننی مسجد جانبنه کتورمشلر یعنی زی صلاحیتده اولوب عابد
وزاهد کبی مسجدده اوتورررلر زیرا خانه ده صید وشکار ایلمك ممکن دکلدر
پس مسجد ایچنده اوتوررلر که کورن بونلری صالح ظن ایدوب برنسنه
ویرسون دیو بعض نسخه ده کرد یرینه یافت واقعدر یافتن معناسنه
بولمق دیمکدر حاصلی خانه ده صید وشکار نادر واقع اولور پس مسجده
واروب انده اوتوررلر که آینده وروندہ اکسك دکل ومعتکف اولانلره
صدقه وزکات ویررلر اول جهتدن مسجد بوجهتی بکلرلر الله ایچون
دکل ❊ راه کاروان شیرمردان زنند ❊ ولی جامه مردم اینان کنند ❊
راه کاروان لامیه شیرمردان ترکیب مزجی والف ونون ادات جمع
(محصول بیت) کاروان یولنی بهادر ارلر اورر یعنی قطاع طریق
بهادر کسلر اولور اما بونلر خلقك لباسنی صویارلر حاصلی بونلر کولکه
حرامیلریدر که خلقی الدایوب اوستلرینی صویارلر ❊ سپید وسیه پاره
بردوخته ❊ بضاعت نهاده سر اندوخته سپید وسیه ❊ پاره تقدیری پارهٔ
سپید وسیه در اضافه له پس تقدیم وتأخیر ایله مزج ایلدیلر بر تقدیری
برهم در ضرورت وزنیچون وقرینه قائم اولدیغیچون حذف وایصال

ایلدیلر دوخته تقدیری دوخته اند در بضاعت بانك كسریله سرمایه معناسنه در نهاده قومشلر یعنی یغمشلردر (محصول بیت) سپید وسیه پاره‌لری بربرینه چاتوب خرقه‌لر پیدا ایلمشلر یعنی كوناكون پاره‌لری جمع ایدوب خرقه‌لرینه یمامشلردر كه كورن بونلری محتاج ظن ایدوب برنسنه احسان ایلسون دیو اما خانه‌لرنده وافر نعمت واسباب یغوب چوق اقچه قزانمشلردر یعنی قرنجه كبی بولدقلرین اولرینه طاشیوب یغمشلردر ❊ زهی جوفروشان كندم نمای ❊ جهان كرد شبكوك خرمن كدای ❊ زهی ادات تحسین در آفرین معناسنه اما بونده تحسین استهزا طریقیله در جوفروش وصف تركیبی اربه صاتجی معناسنه والف ونون ادات جمع كندم نمای اضافتی بیانیه در بوده وصف تركیبی نمایدن نمودندن دین سهو ایلمش جهان كرد وصف تركیبی كردیدندن طولاشق وچكزنمك معناسنه جهان طوانجی معنا سنه شبكوك شینك فتحی وبانك سكونی وكاف اول عجمی وثانی عربی بزم جنكانه دیدیكمز طائفه‌در كه انلر شبكوك دیرلر جهان كردك بوكه اضافتی بیانیه در بونكده مابعدینه بویله خرمن كدای تركیب مزجی اصلنده كدای خرمن ایدی خرمن دیلنجیسی دیمكدر معلوم اوله كه تركیب مزجیلرك اصلی بو دلده اضافیدر ذكر اولنلر كبی فتدبر (محصول بیت) بونلرنه خوش بغدای كوستروب اربه صاتیجیلردر یعنی كندیلرینی صورت صلاحده كوستروب مرایی زراقلردر اما جرارلكیله جهان طولانیجی خرمن دیلنجیلری جنكانه‌لردر یعنی جنكانه كبی كذاب وعیاروجرارلردر معلومدر كه خرمن وقتده بعض جرارلر برمركبله ویابریار كیرله خرمنلردن كزوب تركه جرایدرلرانلره عجم خرمن كدای دیر بعض نسخه‌لرده مذكور وصف تركیبلرواولرایله معطوف كلمشدر ❊ مبین در عبادت كه پیرندسست ❊ كه در رقص وحالت جوانند وچست ❊ مبین فعل نهی مفرد مخاطب باقه دیمكدر در عبادت در حرف ظرف كه حرف بیان سست سینك ضمیله بونده ضعیف معناسنه در كه حرف تعلیل حالتدن مراد وجد درچست جیم عجمك ضمیله چویك وچاپك معناسنه در (محصول بیت) باقه بونلرك عبادتده ضعیف وزبون اولدقلرینه یعنی ضعفا ومرضی كبی عبادتده چاپك اولدقلرینه باقه زیرا رقص وحالتده سیجرا شوب قالغمقده جوانلر وچاپكلردر ❊ چرا كردباید نمازازنشست

زدسروری وشمی

❊ چودر رقص برمی توانند جست ❊ كردباید تقدیری باید كرد در ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر قلندی از بونده بای مصاحبت معناسنه در نشست نشستن معناسنه در برحرف تأكید معناده جسته مقیددر برجست تقدیرنده كه مراد معنای مصدردر یعنی جستن (محصول بیت) نیچون نمازی اوتورمغیله قلمق كركدر بركسه رقص وسماعده سچرامغه وقالقمغه قادر ومالك اوله یعنی چاپكلكله نمازی اباغ اوزره ادا ایلمكه قادر ایكن بلا عذر نیچون اوتورركن قیلوردیمكدر ❊ عصای كلیمند بسیارخوار ❊ بظاهر چنین زردروی ونزار ❊ عصای كلیمند لامیه ونون ودال ادات جمع در بسیارخوار وصف تركیبی چوق ییجی دیمكدر بظاهر باحرف ظرف زرد روی وصف تركیبی صاری بكزلی معناسنه نزار نونك كسریله ارق معناسنه در لاغر كبی (محصول بیت) بونلر حضرت موسی‌نك چوق ییجی عصاسیدر یعنی موسی‌نك عصاسی سحره‌نك بونجه آلات واسباب سحرینی نیجه كه یوتدیسه بونلر دخی دنیایی یودوب طوغازلر وعصی سحره‌نك بودكلی آلات واسبابی یودوب سمردوكی كبی بونلرده ظاهرده صاری بكزلی ولاغرلردر باخصوص كه هركون انواع اطعمه تناول ایدرلر ❊ نه پرهیزكار ونه دانشورند ❊ همین بس كه دنیابدین میخورند ❊ دانشور عالم دیمكدر كه حرف بیان بدین باحرف مقابله میخورند فعل مضارع جمع غائب یرلر دیمكدر (محصول بیت) بونلرنه اهل پرهیز وتقوی ونه اهل علمدرلر بو قدر واركه دینلرینی دنیایه صاتوب یرلر یعنی زهد وعبادتلری امور دنیا ایچوندر آخرت ایچون دكلدر بعض نسخده میخورندیرینه میخرند واقعدر صاتون آلورلر معناسنه ❊ عبای بلیلانه درتن كنند ❊ بدخل حبش جامهٔ زن كنند ❊ عبای بلبلانه بیانیه بلبلانه بریرك اسمیدر كه برنوع عباسی اولور كه اكثر فقرانك كیروهای رسمی حرف تخصیص دردر حرف صله درتن كنند كیرلر دیمكدر باحرف مصاحبت دخل حبش لامیه در محصول حبش معناسنه جامهٔ زن لامیه (محصول بیت) كندیلری بلبلانه عبا كیرلر اما زنلرینه حبش محصولنه دكر قفتانلر ایدرلر یعنی كندیلری فقرا لباسنده درلر اما زنلری اغنیا لباسنده در بعض نسخه‌ده بلبلانه یرینه پلتكانه واقعدر مراد فقرا الاجه‌لی خرقه در ❊ زسنت نبینی در ایشان اثر ❊ مكرخواب پیشین ونان سحر ❊

مکرادات استثنا خواب پیشین لامیه‌در مراد قیلوله نان‌سحرده لامیه‌در
مراد صباح یمکی‌در یعنی سحور (محصول بیت) سنت نبی‌دن بونلرده
نام ونشان کورمز سین الاظهر وقتده اویوماق وسحرده ارکن ییمك
یمك یعنی رمضان آینده کیجه‌سی تسحر ایلمك یعنی سحور یمکین یمك بوایکی
سندن غیری رعایت ایلمزلر زیرا بونلرده حظ نفس واردر ﴿ شکم ناسرا آکنده
از لقمهٔ تنك ❊ چوز نبیـل در یوزه هفتادر نك ﴾ تاانتهاء غایتیچون در
عرلده الی کبی آکنده الف ممدوده وکاف عجمك فتحیله طقمش وطقلمش
معناسنه ماضیدن قسمدر وبااسم مفعولدر آکنیدندن طقمق معناسنه مثلا
یصدوغه وغیریه یوك طقمق کبی تنك طارد یمك بونده محکم
معناسنه‌در زنبیل در یوزه لامیه جر زنبیلی دیمکدر هفتاد رنك وصف
ترکیبیدر یتمش رنکلی دیمکدر (محصول بیت) بونلر شکملرین
باشلرینه دك لقمه دن محکم طقمش در یعنی الوان انواع اطعمه دن
قرنلر ینی طولدر مثلر طقمشلر ویاقرنلری طقلمش یعنی بوغزلرینه دك
طو پطلی اولمش جرزنبیلی کبی یتمش رنکدن یعنی عرب وعجم دیلنجیلری
دیلند کینی برزنبیله قورلر بونلرده بولدقلری طعامله شکملرین پرایدرلر
جرار زنبیلی کبی حضرت شیخ بومحله کلنجه مذکور کستاخك
ناسزا کلماتنی ذکر ایلدی بوند نصکره غیر وادیه سلوك ایدوب بیوررلر
﴿ نخواهم درین وصف بیش ازین کفت ❊ که‌شنعت بود سیرت خویش
کفت ﴾ درین وصف یعنی درمذمت صوفیان بیش بونده یای عربك
کسریله درزیاده معناسنه وکفت ایکی یرده بیله کفتن معناسنه در
که حرف تعلیل شنعت شینك وعینك فتحی وسکون نونله عیب دیمکدر
سیرت خوش لامیه (محصول بیت) مذمت صوفیان خصوصنده بوندن
ارتق سو یلیسرم یعنی مذکور شوخك نامعقول کلماتنی بوندن ارتق سو یلم
زیرا کشی کندی عیبنی سو یلمك ناموجه ونا معقول در یعنی بنده
صوفیا ندنم پس بونلرك عیوبن سو یلمك کندی عیبم سو یلمك در
﴿ فرو کفت ازین شیوه نا دیده کوی ❊ نبیند هنز دیده عیب جوی ﴾
فرو ادات تأکید ازین ادات تشبیه نادیده کوی وصف ترکیبیدر
کور مدین سو یلیجی معناسنه یعنی غائبانه سو یلیجی نبیند فعل
نفی مستقبل مفرد غائب ویافعل نهی مفرد غائب کورمز ویاکورمسون

دیمکدر اخبار وانشا طریقیله دیدهٔ عیب جوی لامیه ویاییانیه
درمجازا عیب جویك کوزی ویا عیب جوی کوز عیب جو
وصف ترکیبیدر عیبجی ویاعیب ایدجی معناسنه (محصول بیت)
اول کورمدین سو یلیجی بونك کبی فن وشیوه دن یعنی بواسلوب
کلمات فحشیاتی سو یلدی زیرا عیب جویك دیده سی هنر ومنقبت
کورمز که هنر ومنقبت سو یلیه یاخود معنا بو یله اوله که عیب جویك
دیده‌سی هرکز هنر وایلك کورمسون ﴿ یکی کرده بی آب رو یی بسی ❊
چه غم دارد از آب روی کسی ﴾ یکی کرده یعنی کرده باشد بی ادات سلب
آب رو باساکن اولیجق ترکیب مزجی اولور متحرك اولیجق کسرله
اضافی اولور حاصلی ایکی وجهله بیله عرض معناسنه‌در رو یی یاحرف
مصدر بسی بسیار معناسنه در آب روی کسی لامیه دریاحرف وحدت
(محصول بیت) بریسی که چوق یوز سزلك واد بسزلك ایلمش اوله
برکسه نك آب رو یندن اول نه غم طوتار یعنی برکسنك خاطرنی هدم
ایدوب عرضنی کسر ایلمکدن نه غم چکر ونه پرواسی وار حاصلی بی ادبدن
جمیع زمانده معقول ایش صادر اولماز ﴿ مریدی بشیخ این سخن نقل کرد
■ اکر راست خواهی نه ازعقل کرد ﴾ مریدی یاحرف وحدت بشیخ
باحرف صله (محصول بیت) برمرید مذکور کستاخك سوزلرینی مفصل
شیخه نقل ایلدی اما اکرچه کرچکین بندن سؤال ایدرسك مرید بوایشی
عقلدن ایلمدی یعنی شیخه اول خبیثك مهملاتنی نقل ایلمك معقول دکل
ایدی ﴿ بدی در قفا عیب من کرد وخفت ❊ بترزو قرینی که آورد وکفت ﴾
بدی یاحرف وحدت عیب من لامیه خفت فعل ماضی مفرد غائب
او یودی دیمکدر یعنی سکوت ایدوب خاموش اولدی بتر بدتر معناسنه‌در
بل که اندن مخففدر زو ضمیر بده راجعدر قرینی یاحرف وحدت قرین
یولداش یعنی مصاحب دیمکدر که حرف رابط صفت (محصول بیت)
حضرت شیخ تمثیل طریقیله بیورد برامازکسه بکا اردیجه عیب
ایلدی وخاموش اولدی یعنی غیبت ایلدی وکندی اما اندن بتردر
برقرین که انك دیکلرینی کتوروب بکا برسو یلدی یعنی بنی غیبت ایدندن
اول غیبتی کتوروب بکا نقل ایدن یارم ویولداشم اندن بتردر ﴿ یکی تیری
افکند ودر ره فتاد ❊ وجودم نیازرد ورنجم نداد ﴾ یکی تیری یاری حرف

وحدت درحرف صله رنجم ضمیر منصوب متصل معناسنه در بکارنج
دیکسر نداد فعل ماضی مفرد غائب ورمدی دیمکدر (محصول بیت)
تمثیل طریقیله یوردر بریسی بکا یاوق اندی امابکا ایرشیوب بوله دوشدمی
حاصلی بکا ایریشوب ضرر ایلدی وجودیمده انجمدی وبکا زحمت والم
ویرمدی حاصلی ضرر وزیان کورمدم ❊ تو برداشتی وامدی سوی من
❊ همی درسپوزی به پهلوی من ❊ برداشتی فعل ماضی مفرد مخاطب
قالدردك وامدی واو مفتوح اوقنور همزه وصلله ساقط اولمشدر اصلی
وآمدی درالف ممدوده همزه ادات حال ضرورت وزنیچون مقدم اولمشدر
همی درسپوزی اصلی همی سپوزی دردر حرف تأکید سپوزی سینك ضمیله
وفتحیله ویای عجمك ضمیله صانجارسین دیمکدر سپوزیدندن صانجمق
دیمکدر باحرف صله پهلوی من لامیه (محصول بیت) بریسی براوق
اندی وبکا ایرشمدی بوله دوشدی اماسن اول اوقی قالدروب بنم جانبمه
کلوب یورکمه صانجرسین پس اوقی بکامعنا جهتندن سن اتمش سین که
انی بغرمه سن صانجرسن مذکور ایکی بیتی خطاب عام طریقیله حضرت
شیخ یوردی شمدنکرو کلان ابیات صاحب دل شیخندرفتدر ❊ بخندید
صاحب دل نیك خوی ❊ که سهلست ازین صعبتر کو بکو ❊ صاحب دل
نیك خوی بیانیسه که حرف رابط مقول وقول مقدردر تقدیری بخندید
وکفت در سهل بونده قولای معناسنه درصعب انك نقیضی کومخاطب مذکور
مریددر (محصول بیت) صاحب دل مریددن مذکور خشیاتی
ایشیدنجه کولدی ودیدی بوسویلدیکی کلمات سهلدر یعنی جزوی در
بوندن صعبتر وچرکینرك ونامعقولرك سوزك واریسه سویله دی اولك
کستاخه یعنی بوسویلدوکنده نسنه یوقدر بوندن زیاده عیبم وارسه
سویلسون ❊ هنوز آنچه کفت ازبدم اندکیست ❊ ازآنها که من دانم
ازصد یکیست ❊ هنوز الان دیمکدر یعنی شمدی ازآنهایعنی ازآن عیبها
که حرف رابط صفت (محصول بیت) صاحب دل دیرکه الان اول نسنه
کبنم یارامزمدن سویلدی ازاجقدر یعنی جزوی در اول عیبلرمدن که
بیلورم یوزدن بریدر یعنی اول بیلوب بن بلدوکم عیبلرمدن یوزدن بریدر
سویلدیکی ❊ زروی کمان برمن اینها که بست ❊ من از خود یقین
میشناسم که هست ❊ روی کمان لامیه کمان ظن معناسنه در

من از خود کندمدن دیمکدر مصراع اول ثانیه مرهوندر
(محصول بیت) کمان وظن یوزندن اول عیوبی که اسناد ایلدی
وباغلدی بن کندی نفسمدن یقین وتحقیق بیلورم که اول عیوب
بنده واردر یعنی بنم حقمده هرنه که دیدیسه کرچکدر مصراع اولك
معناسی زیرا کمان یوزندندر بو عیبلری که بکا اسناد ایلدی دین
هنوز کالمشدر مصراع ثانینك معناسی بن کندوسندن یقین بیلورم
رد شمعی
کهاول عیوبلر بنده واردر دین کندوسنده اولان عیوبی بیلمزیمش
رد شمعی
❊ وی امسال پیوست باما وصال ❊ کجاد اندم عیب هفتاد سال ❊
وی شوخ مذکوره راجعدر امسال بو ییل دیمکدر معلوم اوله که سالده
مطلب
وروز وشبده اسم اشارتك نونی میمه قلب اولور امسال وامروز
وامشب دیرلر فاحفظ پیوست فعل ماضی مفرد غائب اولا شدی
دیمکدر باما باحرف صله وصال واولك کسریله معا عله بابندن
مصدر ثانی در بونده ملاقات معناسنه در داندم میم متکلم معناده
ساله مقیددر سالم تقدیرنده عیب هفتاد سال لامیه (محصول بیت)
مذکور شوخ بزه بو ییل ملاقاتنی ایصال ایلدی یعنی بزه بو ییل کلوب
بزی جر ایلدی پس بنم یتمش ییللق عیبمی قنده بیلور یعنی بیلمز جائزدر
که اول زمان صاحب دلك عمری هفتاد سال اوله وجائزدر که مبالغه
طریقیله اوله ❊ به ازمن کس اندرجهان عیب من ❊ ندانـد بجز عالم الغیب
من ❊ بجزده واقع اولان با کثرزائده اولور (محصول بیت) جهانده بنم عیبمی
بندن یك وبندن ای که بیلمز عیب بیلیجی خدادن غیری یعنی بنم
عیبومی خدای تعالی بندن ای بیلور زیرا نیجه عیبم واردر که بن بیلم
خدابیلور ❊ ندیدم چنین نیك پندار کس ❊ که پنداشت عیب من اینست
وبس ❊ نیك پندار وصف ترکیبیدر ای ظنلی معناسنه که حرف تعلیل
ویاحرف رابط صفت وبس واوعاطفه ایله انجق دیمکدر فقط
معناسنه (محصول بیت) بونجلـین ای ظنلی وکما نلی دنیاده کمسه
کورمدم که ظن ایلدی بن عیبم همان بودر انجق حالبوکه اول بیلدکی
نیجه عیبلرم وار که انلری خدابیلور و بن بیلورم انجق ❊ بمحشر کواه
کناهم کراوست ❊ زدوزخ نترسم که کارم نکوست ❊ بمحشر باحرف ظرف
محشر مجمع قیامت کواه کناه لامیه (محصول بیت) محشرده کناهلرمه

شاهد وطانتی اولاوله دوزخدن خوف ایلم زیرا ایشلرم ایی در
یعنی کاهلرم آنلر دیدوکی دکلیسنه خدایه آنلر جوابی سهلدر پس
نارجهمدن ترسان دکلم ﴿ کرم عیب کوید بداندیش من ﴿ بیدا کوبیم
نشانه از پیش من ﴾ کرم میم معنا ده عیبه متعلق در ضمیر تقدیرنده
بداندیش وصف ترکیبی براماز ظن ایدجی معناسنه منه اضافتی لامیه در
پیش من لامیه (محصول بیت) اکر بنم بداندیشم عیبمی سویلرسه استرسه
یعنی دشمنم عیوب وجرائمی عداید وب سویلمک استرسه خطاب
عام طریقیله بیورر اکا کل دی بنم یانمه عیوبه شامل نسخه بندن آل
یعنی عیوبمی سویلمک استرسک کل بندن او کرنوب سویله ﴿ کسان مرد
راه خدا بوده اند ﴿ که برجاس تیر بلا بوده اند ﴾ مرد راه خدا لامیه لردر که
حرف رابط صفت برجاس پانك فتحی وجیم عربیه وعجمیه اوق نشانی
دیمکدر هدف معناسنه تیره اضافتی وتیرك بلایه لامیه لردر (محصول بیت)
شول کسلر خدا یولنك مردلری اولمشلردر یعنی خدانك مقبولی ومرغوبی
اولمشلردر که بلا ومحنت اوقنه نشانه اولمشلر یعنی خلقك بلا ومشقتنی
چکمشلردر ﴿ کلاه تکبر بیندا ختند ﴿ بتاج معالی سر افراختند ﴾
کلاه تکبر لامیه در مجازا بتاج معالی با حرف مصاحبت واضافت لامیه
معالی میمك فتحیله جمع علاه در که رفعت وشرف معناسنه در افراختند
فعل ماضی جمع غائب یوجلتدیلر یعنی قالدردیلر (محصول بیت) مرد راه خدا
اولانلر کبر وغرور کلاهنی براقدیلر یعنی تکبر وتعظیمی ترك ایدوب شرف
ورفعت تاجیله باشلرینی بلند ورفیع ایلدیلر حاصلی مراتب علیایه واصل
اولدیلر ﴿ زبون باش تا پوستینت درند ﴿ که صاحب دلان بارشوخان
برند ﴾ تا حرف تعلیل پوستین بای عجمیك ضمیله کورك معناسنه در که
عرب فروه دیرلر نك فتحیله درندن الا فتحی وکسریله فعل مضارع جمع
غائب یرتارلر دیمکدر که حرف تعلیل بارشوخان لامیه (محصول بیت)
سن زبون ومغلوب اول که خلق سنك کورککی یرتارلر یعنی سکا جفا ایدرلر
زیرا اهل الله ادبسزلرك وکستاخلرك یوکنی کتوررلر وجور وجفاسنی
چکرلر یعنی بلالرینه صبر وتحمل ایدرلر ﴿ کراز خاك مردان سبوی کنند
﴿ بسنکش ملامتکران بشکنند ﴾ خاك مرادن لامیه سبو دستی
ویا حرف ابهام وتنکیر با حرف مصاحبت بسنکش ضمیر سبویه راجعدر

(محصول بیت) مثلا اکر خدا دوستلرینك ترابندن دستی ایلسلر
چوریوب خاك اولدقلرنده قصکره دستی و بردانی ایلسلر ملامتجیلر وبی
ادبلر انی سنك ملامت وجفا ایله کسر ایدرلر حاصلی خلق اهل اللهك احیا
واموا تنه صدور ایدر ﴿ حکایت در کستاخی درویشان وحلم پادشاهان ﴾
﴿ ملك صالح از پادشاهان شام ﴿ برون آمدی صبحدم باغلام ﴾ ملك میمك فتحی
ولامك کسریله پادشاه معناسنه در صالح صفت پادشاهدر واسماعیل اسمی
وابوبکر کنیتی ابو بکر بکر باباسی دیمکدر وباباسنك اسمی ایوب در زیاده
عاقل پادشاه ایمش اناسی ام صالح دیمکله مشهور ایمش اناسی متوفا
اولیجق شامه قریب یرده جبل قیسون دینده که استنبولدن ابوایوب
انصاری مقداری یرده شامدن اناسنی انده دفن ایدوب اوزرینه برعالی
بنالی مدرسه بنا ایلدی که تربت ام صالح دیمکله مشهوره در وشام
شریفده انجلین اکثر عالی مدرسه یوقدر پس اول مدرسه شریفه اطرافی
معمور اولوب بربیوك قصبه اولدی که الان اول قصبه صالحیه دیرلر
ومدرسین برالرنده مذکور مدرسه یه مدرسه صالحیه دیو یازارلر بوده معلوم
اولا که شام مملکت اسمیدر که قدس مبارك وطرابلوس وبعض قصبات
اکه داخلدر وشمدی شام دیدکلری شهرك ادی دمشق در دالك کسری
ومیمك فتحی وشینك سکونیله ودمشقه شام دیدکلری مجاز مرسل
طریقیله در روم ایلنه برایرمغك آدنی برمملکته اطلاق ایدوب بوسنه
دیدکلری کبی فقدبر پس شام شهر آدی در دمشقده دیرلردین مذکور
تفصیلدن آکاه دکل ایمش غافل ایمش پادشاهان شام لامیه در آمدی رد شمعی
یا حرف حکایه باغلام تقدیری باغلامی در ضرورت وزن وقافیه ایچون
ترك اولندی (محصول بیت) شام پادشاهلرندن ملك صالح نام پادشاه
صباح وقتنده برقول ایله مملکتنك احوالنه وقوف کسب ایلمکیچون سرپایندن
طشره چقوب کزردی ﴿ بکشتی در اطراف بازار وکوی ﴿ برسم عرب نیمه
بربسته روی ﴾ بکشتی یا حرف حکایه طولاشوب جکز یوردی دیمکدر در
حرف ظرف اطراف بازار لامیه واو حرف عطف کوی محله با حرف مصاحبت
رسم عرب اسلوب عرب دیمکدر نیمه نصف معناسنه یه حرف تأکید
بسته های رسمی حرف ترتیب در باغلیوب دیمکدر روی تقدیری نیمه روی در
یوزلرینی یعنی باغلیوب دیمکدر (محصول بیت) ملك صالح بازارلرده ومحله نك

اطرافن کشت وکزار ایدرایدی عرب اسلو بنده یوزینک نصفنی
بغلیوب یعنی احوالنه کمسه واقف اولمیه دیبوتنکر صورت وتبدیل شکل
ایدردی بویه عربك عادتیدرکه بوسربندی صقل التندن الوب باشی
اوزرنده بند ایدر ملك صالحده انی کمسه تشخیص ایلمسون دیبو بویله
ایدرمش ❊ که صاحب نظر بود ودرویش دوست ❊ هرآن کین رودارد
ملك صالح اوست ❊ که حرف تعلیل درویش دوست وصف ترکیبی
محب فقرا معناسنه هرآن تقدیری هرآن کس در حذف وایصال ایلدی
کین اصلنده که این درکه حرف رابط صفت واین اسم اشارتدر مصراع
اولده ایکی خصلته (محصول بیت) ملك صالح بویله ایدردی زیرا هم
صاحب نظر وهم محب فقرا ایدی حاصلی عاقل وصاحب فراست وفقرا
ورعایایی سورایدی هراول کمسه که بو ایکی خصلت انده واردر یعنی
هرکیم که بونلره مالك درملك صالح اولدر یعنی صالح پادشاهدر
❊ دودرویش درمسجدی خفته یافت ❊ پریشان دل وخاطر آشفته یافت ❊
درمسجدی در حرف ظرف یاحرف وحدت خفته یاتمش یافت بولدی
پریشان دل وصف ترکیبی کوکلی بیحضور ومضطرب دیمکدر خاطر
آشفته ده وصف ترکیبی در بو معنایه (محصول بیت) برمسجدده ایکی
درویش یاتمش بولدی کوکللری پریشان وخاطرلری مشوش بولدی
یعنی بونلری کمال بیحضورلقده واضطرابده بولدی ❊ شب سردشان
دیده نابرده خواب ❊ چوحربا تأمل کنان آفتاب ❊ شب سرد
بیانیه وضمیر جمع مضافه دیده یه مقیددر دیده شان تقدیرنده نابرده فعل
نفی قسم ماضی ایلتمش دیمکدر فاعلی دیده یه راجع ضمیر درتحتنده
وخواب مفعولی چوادات تشبیه حربا حاء مهمله نك کسریله بردورلی
کلردر که کونشه قرشو طورر وکنشله بیله دونر کنش زمیه دونرسه
کنشك حرارتیله انواع رنکه کیرر دیشیسنه ام حبین دیرلر جیم ایله اسم
تصغیر شکلنده جمعی حرابی کلور ودیشیسنه حربله دیرلر عجایب مخلوقاتده
دیرکه کوزلری صوق اولدیغیچون دائما کونشه قرشو طورر بو بیتده
مذکور معنایه فی الجمله ایماوار فتأمل تأمل کن وصف ترکیبیدر
بونده توقف ایدیجی دیمکدر والف ونون ادات جمعدر (محصول بیت)
صوق کیجه ده درویشلرك کوزلری اویقو ایلتمشدی یعنی کیجه صوقدن

اویوما مشلرایدی حربا کبی آفتابه توقف ایدرلر دیکه کونشده
ایسینه لر حاصلی کونشك طلوعنه مقیدلر ایدی که ایسینه لردی
❊ یکی ازان دو میکفت بادیکری ❊ کههم روز محشر بود داوری ❊
بادیکری باحرف صله ویاحرف وحدت که رابط مقول وقول
روز محشر بود لامیه بود فعل مضارع مفرد غائب داوری یاحرف
مصدر حکومت دیمکدر (محصول بیت) ملك صالح مسجدده
حاضر ایکن یعنی حاضر دیکرکن درویشلرك بریسی بریسنه
یعنی یولداشنه سویلردی قیامت کوننده که حکم وحکومت
ومصلحت کوریلور یعنی هرکسك آنده حقی حق اولور وهرکس ایتدیکن
آنده بولور ❊ کراین پادشاهان کردن فراز ❊ که درلهو وعیشند
ودرکام وناز ❊ کرحرف شرطدر پادشاهان کردن فراز یعنی کردن
فراز وصف ترکیبی بونده عالی مقدار معناسنه درکه حرف رابط صفت
عیش عینك فتحیله درلك دیمکدر بونده ذوق وصفا مراددر کام مراد
وناز فخروتکبر دیمکدر (محصولی بیت) یارین قیامتده که هرکس ایلدوکین
بولورا کربو عالی جناب پادشاهلر که دنیاده هوا وهوس وعیش ونوش
وکام وناز وحضور وسرورده درلر بوشرطك جوابی بیت آتیدر ❊ درآیند
باعاجزان در بهشت ❊ من ازکورسر برنکیرم زخشت ❊ درحرف تأکید آیند
فعل مضارع جمع غائب باعاجزان باحرف مصاحبت در بهشت در
حرف صله کور کاف عجمك ضمیله قبر دیمکدر سر برنکیرم قالدرمم خشت
خانك کسریله کرپچ دیمکدر (محصول بیت) اکربو پادشاهلر یارین
عاجزلرله یعنی فقرا وغربا ایله جنته کیرورلرسه بن قبرمده کرپچدن
باشمی قالدرمم وآنلر ایله بیله جنته کیرمم حاصلی آنلرله حشر اولمام
❊ بهشت برین ملك ومأوای ماست ❊ که بند غم امروز در پای ماست ❊
بهشت برین بیانیه برینده یا حرف نسبت ونون حرف تأکید ملك
میمك کسریله کشینك مالك اولدیغی نسنه یه دیرلر مأوی اسم مکان
صغنجق یره دیرلر بونده خانه مراددر که حرف تعلیل بند غم لامیه مجازا
(محصول بیت) درویش دیرکه فردوس اعلی بزم ملکمزدر وخانه مزدر
زیرا بوکون دنیاده غم باغنی وقیدنی بزم ایاغمزده در یعنی دنیاده
بوقدر المجکرز انشاء الله تعالی یارن جنت بزم حقمزدر ❊ همه عمر

از پنان چه دیدی خوشی ✻ که در آخرت نیز زحمت کشی ✻ خوشی
یاحرف مصدر که حرف تعلیل کشی فعل مضارع مفرد مخاطب چکه
سین دیمکدر (محصول بیت) عمر کلیه یو کردن فراز پادشاهلردن نه
ایلك وخوشلق ونه حضور وسرور کوردك که آخرتده دخی زحمت وثقلتلرین
چکه سین ✻ اکر صالح آنجا بدیوار باغ ✻ در آید بکفش بدرم دماغ ✻
آنجایعنی آخرتده بدیوار باغ باحرف صله واضافت لامیه مراد
دیوار باغ جنتدر مصراع ثانیه مرهوندر درآید کلو یعنی جنته کیرمك
دیلیه بکفش باحرف استعانت وکفش کاف عربك فتحیله پشمق وضمیر
صالحه راجع در بدرم دالك فتح وکسر جایزدر وراده تشدید ضرورت
وزنیچون پرتادم دیمکدر فعل مضارع نفس متکلم وحده در دماغ
دالك کسریله بینی دیمکدر که عجم مغزدر (محصول بیت) اکر ولك صالح
آنده باغ جنتك دیوارینه کلورسه یعنی جنته کیرمك دیلر سه پشمغله
باشنی قانه درم وبینی دوکرم حاصلی آنی جنته کیرمکه قومازم ✻ چو مرد
این سخن کفت وصالح شنید ✻ دکر بودن آنجا مصالح ندید ✻ دکر داخی
دیمکدر کبرودن بیلن بش مصالح ضرورت وزنیچون جمع صیغه سنده
ایراد ایلدی مراد حکمت در (محصول بیت) چونکه مرد درویش
بو سوزی سویلدی وصالح ایشتدی دخی صالح آنده اولوب اکلنمکی مصلحت
کورمدی ✻ دمی رفت تا چشمهٔ آفتاب ✻ زچشم خلایق فروشست
خواب ✻ دمی باحرف وحدت رفت بونده کچدی دیمکدر یعنی مذکور
مصاحبتدن صکره برنفس وبرساعت کچدی دیمکدر تاحرف انتها
الی معناسنه چشمهٔ آفتاب لامیه مجازا مصراع ثانیه مرهوندر چشم
خلایق لامیه فرواداتنا کیدشست فعل ماضی مفرد غائب فاعلی چشمهٔ
آفتابه راجع ضمیردر خواب اویقو معناسنه در (محصول بیت) مذکور
قصه دن صکره برساعت کچدی تاکیم کنش چشمه سی خلایقك کوزندن
اویقونی یودی یعنی آفتاب طلوع ایلك سبیله خلایق اویقودن
اویاندی ✻ روان هردورا کس فرستاد وخواند ✻ بهیبت نشست وبحرمت
نشاند ✻ روان بونده فوری دیمکدر هردورا ایکسین بیله دیمکدر
یعنی ایکی درویشی بیله (محصول بیت) آفتاب طلوع ایدنجه صالح
برکسه کوندروب ایکی درویشی بیله دعوت ایلدی وکندی هیبت

رد شعی

وعظمتله تخت سلطنتنده اوتوردی وآنلری حرمت وعزت ایله اوتورتدی
یعنی تعظیم وتبجیل ایله اجلاس ایلدی ✻ برایشان بباریذ باران جود ✻
فروشست کرد ذل ازو وجود ✻ بباریذ یاغدردی دیمك متعدیدر لازمده
کلور جود سخا وکرم معناسنه در باران جود لامیه مجازا تشان معنا ده
وجوده مقیددر کرد ذل لامیه در مجازا کرد توز وذل ذالك ضم ولامك
تشدیدیله ذلت وحقارت معناسنه در (محصول بیت) صالح درویشلرك
اوزرینه سخا وکرم یغمورینی یاغدردی یعنی آنلره وافر انعام واحسان
ایلدی شویله که آنلرك وجودندن ذلت وهوان توزینی یودی حاصلی
فقر وذلتدن تخلیص ایدوب مکرم ومحترم ایلدی ✻ پس از رنج باران
وسرما وسیل ✻ نشستند با نامداران خیل ✻ پس بونده آرد وصوك
معناسنه رنج باران لامیه در واو حرف عطف باحرف مصاحبت
نامداران خیل لامیه خیلدن مراد جماعت صالحدر نامدار وصف
ترکیبیدر داریه ندن آدلی یعنی مشهور دیمکدر (محصول بیت)
مذکوردرویشلر یغمور وصوق زحمتی چکمکدن صکره پادشاهك اولوری
وبکلری واغالری ایله مصاحب اولدیلر حاصلی اغنیادن اولوب
اکابر ناسیله مصاحب اولدیلر ✻ کدایان بی جامه شب کرده روز ✻
معطر کنان جامه برعود وسوز ✻ کدایان بی جامه بیانیه لباسسز کدالر
یعنی چپلاق فقیرلر دیمکدر شب کرده روز کیجه کون ایلمش یعنی صباحه دك
اویومامش صوقدن معطر کنان وصف ترکیبیدر معطر ایدیجی
یعنی کوزل قوقلدیجی الف ونون ادلت جمع عود سوز وصف ترکیبیدر
مجمر معناسنه بخوردان دیرلر (محصول بیت) لباس وجامه سز کیجه
کون ایدیجی کدالر یعنی مسجدده چپلق قوری حصیر اوزرنده صوقدن
صباحه دك اویومامش کدالر مجمر اوزره جامه لرین بخورلیجی اولدیلر
سائر اغنیا کبی حاصلی فقرا ایکن اغنیا اولدیلر شویله که معطر اولمیان
اثبتابرین کیمن اولدیلر نته که اغنیانك عادتیدر ✻ یکی گفت
ازایشان ملک را نهان ✻ که ای حلقه در کوش حکمت جهان ✻ که حرف
رابط مقول وقول حلقه در کوش وصف ترکیبی قولغی حلقه لی
دیمکدر حاصلی قولدن عبارتدر حکمت اضافت لامیه وتاضمیر
خطات (محصول بیت) درویشلرك بری خفیة پادشاهه سویلدی

ای جهان خلقه درکوشك اولان پادشاه یعنی عالم خلق امر که
مأمور وحکمکه محکوم ومطیع ومنقاد اولان پادشاه حاصلی ای جهان
خلق حکمکه مسخر ومحکوم اولان پادشاه * پسندیده کان در بزرکی
رسند * زمابند کانت چه آمد پسند * پسندیده اسم مفعول وکاف عجم
های رسمیدن بدل والف ونون ادات جمع مقبوللر دیمکدر بزرك در حرف
صله ویا حرف مصدر رسند فعل مضارع جمع غائب ایریشورلر دیمکدر
بند کانت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) بو بیت مقول قولدندر درویش
پادشاهه دیر که مقبوللر اولواغه وسیادته ایریشورلر یعنی عزت ورفعته
واصل اولورلر بز بنده لردن سکا نه مقبول ومرغوب کلدیکه بنده که بو قدر
اکرام واعزاز ایلدك * شهنشه زشادی چو کل برشکفت * بخندید در
روی درویش وکفت * شادی یا حرف مصدر بر حرف تأکید شکفت
شینك وکاف عربك ضمیله مفرد غائب اچلدی دیمکدر (محصول بیت)
درویش پادشاهدن مذکور سؤالی ایدنجه پادشاه سوندیکندن کل کبی
آچلوب درویشك یوزینه کولدی ودیدی * من آنکس نیم کز
غرور حشم * زبیچارکان روی درهم کشم * غرور حشم لامیه حشم
حانك وشینك فتحه لریله شوکت وعظمت وعسکر معناسنه در (محصول
بیت) بو بیت مابعدنده ایکی بیتله مقول قول پادشاهدر دیر که بن اول
کسه دکلم که حشم وعسکر غرور ندن بیچاره لردن وفقیرلردن یوزم
پورنارم یعنی صورتم اکشیدم وبحضور اولم حاصلی انلردن اعراض ایلم
* توهم بامن ازسر بنه خوی زشت * که ناساز کاری کنی در بهشت *
خوی زشت بیانیه که حرف بیان ناساز کار ناموافق دیمکدر ویا حرف
مصدر (محصول بیت) درویشه پادشاه دیر که سنده بنمله باشکدن
چرکین خویی قو یعنی بدخویلغی بنمله ترك ایله که جنتده ناسازلق وناموافقلق
ایلیه سین یعنی جنته دخوله مانع اولیه سین * من امروز در صلح کردم
باز * تو فردا مکن در برویم فراز * در صلح لامیه باز بونده آچق
معناسنه در کردمه مقید فراز قپامق معناسنه در مکن فعلنه مقید (محصول
بیت) بن دنیاده بو کون صلح قپوسنی آچدم یعنی سنکله صلحه رغبت
ایلدم سنده یارین آخرتده بنم یوزمه جنت قپوسنی قپامه یعنی دخوله
مانع اولمه نته که مسجدده دیشیدك حضرت شیخ منا سبتله حکمت

ومعرفته شروع ایدوب بیورر * چنین راه اکر مقبلی پیش کیر * شرف
بایدت دست درویش کیر * مقبل افعال بابندن اسم فاعلدر اصطلاح
واستعمالرنده مقبول معناسنه دولتلو وعزتلو دیمکدر ویا ضمیر خطاب
باید فعل مضارع مفرد غائب شرط معناسنی متضمن (محصول بیت) اکر
دولتلو وسعادتلو مقبول کمسه ایسك بو نجلین یولی اوکنکه طوت یعنی
کند بکه عادت ایله اول یول بودر که سکا عزت وشرف کرکسه درویش
وفقیرك الینی طوت واکا حرمت ورعایت ایله ملك صالح ایلدیکی کبی
بعض نسخه ده شرف بایدت برینه چو دست رسد واقعدر یعنی چونکه مالك
وقادر اوله سین دیمکدر * برازشاخ طوبی کسی برنداشت * که امروز
تخم ارادت نکاشت * بر میوه معناسنه در شاخ طوبی لامیه در برنداشت
قالدرمدی دیمکدر یعنی تحصیل ایلمدی که حرف رابط صفت تخم ارادت
لامیه مجازا نکاشت اکمدی دیمکدر (محصول بیت) شاخ طوبیدن بر کسه
میوه قالدرمدی یعنی تحصیل ایلمدی حاصلی جنته داخل اولمدی که
بو کون دنیاده ارادت تخمین اکمدی یعنی عبادت وطاعت ایلیوب
بو صفتلرله متصف اولمدی یعنی جنته لایق بر کسه در که درویشلره ارادت
کتوره انلری سوه ومحبت ایلیه * ارادت نداری سعادت مجوی *
بچوکان خدمت توان برد کوی * با حرف مصاحبت چوکان خدمت
لامیه در مجازا برد بردن معناسنه در کوی طوپ دیمکدر (محصول بیت)
درویشلره ارادتك یوغیسه سعادت استمه یعنی دنیاده درویشلره وفقیرلره
ارادت ورعایت وحرمت ایلمزسك آخرتده سعادت استمه که بولمیزسك
زیرا چوکان خدمتله کوی دولت وسعادتی ایلتمك اولور یعنی درویشانه
خدمت سبیله سعادت جنته مالك اولورسین یعنی اولمق ممکندر
* ترا کی بود چون چراغ التهاب * که از خود پری همچو قندیل از آب *
ترا بونده سنك دیمکدر کی قچان دیمکدر التهاب افتعال بابندن مصدردر
آتش یالکلنمق تلهیده کلور بو معنایه تفعل بابندن زیرا الهب آتش یالکلنه
دیرلر که حرف تعلیل پری پر بای عجمك ضمیله طلو دیمکدر ویا ضمیر خطاب
(محصول بیت) سنك چراغ کبی قچان التهابك اولور یعنی نفسکه وقلبکه
نه زمان ونه وجهله نور وسرور حاصل ومیسر اولور که کندکدن یعنی
غرور وانانیتکدن قندیل صودن پر اولدیغی کبی پرسین یعنی قندیل که

آبدن پراوله وآنده روغن اولمیه ملتهب اولمـاز سنده انانیت وغرور دن
پرا ولنجه سنده نور وضیای ایمان ملتهب ومنور اولمـاز حاصلی ضیای
فیض خدا ایله مستضی ومستنیر اولمازسین دیمکدر ﴿ وجودی دهد
روشنایی بجمع ❊ کهسوزیش درسینه باشد چوشمع ﴾ وجود بونده ذات
معناسنهدر ویا حرف وحدت دهد فعل مضارع مفرد غائب ویرور دیمکدر
روشنایی ایدین دیمکدرویای ثانی حرف مصدر آیدنلق دیمکدر باحرف صله
جمع بونده محفل ومجلس معناسنهدر سوز حرارت دیمکدر ویا حرف تنکیر زدشمعی
وابهام حرف وحـدت دین بلزیمش وضمیر معنـاده سینه یه مقیددر
درسینهاش تقدیرنده (محصول بیت) بروجود وبرذات بزمه ومجلسه
نوروضیا ویرر یعنی خلق اندن مستضی ومستنیر اولور که انك سینهسنده
وکوکلنده شمع کبی سوزوگداز اوله یعنی دلنده محبت خدا اوله ﴿ حکایت در
محرومی خودبینان ﴾ ﴿ یکی درنجوم اندکی دست داشت ❊ ولی از تکبر سری
مست داشت ﴾ درنجوم تقدیری درعلم نجو مدر اندکی یا حرف وحدت
دست داشت ال طوتاردی یعـنی مالك وقادر ایدی دیمکدر ولی ادات
استـدراك سری یا حرف تنکیر حرف وحدت دین سهو ایلمش (محصول زدشمعی
بیت) بریسی علم نجومده براز اجق ال طوتار دی یعنی برمقدار الی وارایدی
اما تکبر وغرورندن باشی مست ایدی یعنی بوفنه برمقدار مالك اولغله غرور در
سرخوش ایدی یعنی غایتله متکبر خود بین ایدی مصراع ثانینك معناسنی
اما کبردن برمست باش طوتاردی دین قتی مست ایمش سویلدکنی بلزیمش ردشمعی
﴿ برکوشیار آمد ازراه دور ❊ دلی پرارادت سری پرغرور ﴾ برکوشیار لامیه
براسعدرعند معناسنه کوشیار حکمای منجمین دن برکمسنك اسمیدر آمدك
فاعلی متکبر سابقدر راه دور بیانیه دلی وسری یاری حرف ابهام وتنکیردر
حرف وحدت طوتان بلزیمش ارادت افعال بابندن مصـدر در طلب ردشمعی
معناسنه نسخهلر بو یلهواقعدر لیکن قیاس داش پرارادت سرش پرغرور
اولمق ایدی (محصول بیت) مذکور مغرور ایراق یولدن کوشیارك یانـنه
کلدی برنسنه تعلم ایلمکیچون آندن اما کوکلی پرارادت یعنی کوشیلودن
برنسنه تحصیل ایلمکه کوکلنده زیاده طلب وارایدی لکن باشی پرغرور
ایدی یعنی فن نجومده برجزوی نسنه بلمکله زیاده مغرور ایدی حاصلی
تحصیله زیاده طالب وراغب ایدی اما حد دن بیرون خود بین وخود

پسـند ایدی مصراع ثانینك معناسنی ارادتله طولی برقلبی غرورله طولی
برباشی وار ایدی دین خطـا ایلمش ﴿ خردمند ازودیده بردوختی ❊ ردشمعی
یکی حرف دروی نیاموختی ﴾ خردمند یعنی کوشیار از وضمـیر مغروره
راجعدر برحرف تأکید دوختی یا حرف حکایت حال ماضی در دیکردی
دیمکدر دوختی دن مراد بونده یومار دی دیمکدر یعنی اغماض عین ایدردی
دیمکدر دروی در حرف صله بامعناسنه وی ضمیر غائبدر مغروره راجع
نیاموختی سـابق کبیدر اوکرتمزدی دیمکدر (محصول بیت) کوشیار
خردمند آندن اغمـاض عین ایدوب اکا برنسـنه تعلیم ایلمزدی یعنی انك
غرورنی بیلوب اکا نسـنه اوکرتمزدی حاصلی طلب ایلدیکی فندن اکا
برحرف تعلیم ایلمزدی ﴿ چو بی بهره عزم سفر کردباز ❊ بدو کفت دانای
کردن فراز ﴾ بی ادات سلب در بهره نصیب وفائده معناسنهدر عزم سفر
مصـدرك مفعولنه اضـافتی در باز کیرو دیمکدر بدو اصـلی با او در دال
همزه دن مبدلدر وضمـیر مغروره راجعـدر دانای کردن فراز وصف
ترکیبی عالی مقـدار معنا سـنه (محصول بیت) چونکه مذکور مغرور
کوشیارك قتندن بی فائده وبی نصیب کنه سـفر قصدین ایلدی یعنی
کلدیکی یره کتمك مراد ایلدی اکا کوشیار عاقل کردن فرازدیدی یعنی
عالی مقدار استاد دیدی بوندنصکره کلان ایکی بیت مقول قول کوشیاردر
﴿ توخودرا کمان برده پرخرد ❊ انایی که پرشد دکر چون برد ﴾ انا کسر
همزه ایله قاب دیمکدر که عرب ظرف دیر یا حرف وحـدت که حرف بیان
دکرداخی دیمکدر چون ادات استفهامدر واو اصلیه ایله کیف معناسنهدر
بردبانك ورانك فتحهلریله فعل مضارع مفرد غائب ایلدر وکوتورر دیمکدر
(محصول بیت) کوشیار مغروره دیرکه سن کندیکی پرخرد وعاقل ظن
ایلمش سـین یعنی کندیکی بلککه عاقل ظن ایلشسین علکله مغرورسین
پس برقاب که برنسـنه ایله طـولی اوله اولدخی نه کوتورر یعنی
اکه داخی نه صغـار نسنه صغمـاز ﴿ زدعوی پری زان تهی میروی ❊
تهی آی تا پرمعـانی شوی ﴾ پری یا ضمیر خطاب زان ادات تعلیل تهی
تانك فتحی وکسریله بوش دیمکدر خالی معناسـنه آی فعـل امر مفرد
مخـاطب آیدندن کل دیمکـدر تا ادات تعلیـل شوی فعـل مضارع
مفرد مخاطب اولهسـین وکیدهسین بیننده مشترکدر (محصول بیت)

دعوا دن طلوسین آنکیچون بیرنم یانمزدن خالی و بی بهره کیدرسین
بیرنم یانمزه خالی و بی دعوی کل تاکم معانیدن ومعارفدن طولی وبهره مند
کیدهسین حاصلی بیرنم یانمزه غرور وانانیتله کلدکك ایچون بی بهره
وبی نصیب کیدرسین ﴿ زهستی در آفاق زسعدی صفت ✻ تهی کرد
وبازآی پرمعرفت ﴾ سعدی صفت سعدی کبی دیمکدر کرد کاف عجمك
فتحیله فعل مفرد مخاطب کردید ندن تهی اول دیمکدر صبرو رت
معناسنه طولانمق معناسنه اخذایدن خطا ایلمش واوحرف عطف وباز ردسروری
ادات تأکید آی فعل امر مفرد مخاطب کل دیمکدر (محصول بیت)
خطاب عام طریقیله بیورر وارلقدن یعنی انانیت وغرور دن خالی اول
و پرمعرفت کل حاصلی انانیتی ترك ایله سنده علم ومعرفت حاصل اولسون
﴿ حکایت درمعنیٔ تضرع وتعلیم حق شناسیٔ بند کان ﴾ ﴿ بخشم ازملك
بنده سر بتافت ✻ بفرمود جستن کسش در نیافت ﴾ بخشم باحرف سبب
ملك تقدیری ملکیدر یای وحدتله بندهٔ قرینه سیله و یاحرف وحدت
وهمزه حرف توسل وحدتیچون دردین سهو ایلمش بتافت چویردی زدسروری وشمعی
دندردی یعنی قاچدی دیمکدر کسش ضمیر بنده یه راجعدر در حرف
تأکید نیافت بولمدی دیمکدر (محصول بیت) خشم وغضب سببیله
پادشاهدن برقول یوز چویروب قاچدی یعنی اینجنوبن قاچدی پادشاه
ارامسنی بیوردی کسه بولدی حاصلی فرار ایلین بندهٔ ارادیلر کسه بولمدی
﴿ چوبازآمد ازراه خشم وستیز ✻ بشمشیر زن کفت خونش بریز ﴾
ستیز عناد معناسنه اسمدر باحرف صله شمشیر زن وصف ترکیبی قلج
اورجی معناسنه بونده مراد جلاددر (محصول بیت) چونکه فرار
ایلین بنده غضب وعنادندن رجوع ایدوب کنه کلدی ملکك قپوسنه
پادشاه جلاده امر ایلدی بو ینن اور وقانن دوك دیدی ﴿ بخون تشنه
جلاد نامهربان ✻ برون کرد دشنه چو تشنه زبان ﴾ بخون باحرف صله
تشنه صوسز جلاد نصار وزنی اوزره مبالغیله اسم فاعلدر ضرب
بابندن مبالغیله ضرب ایدیجی دیمکدر مصدری جلد کلور جیمك فتحی
ولامك سکونیله ضرب معناسنه در لغتده اما اصطلاحده خلقه عرف
وسیاست ایدوب بو ینن اورانه دیرلر نامهربانه اضافت بیانیه در برون
کرد چیقاردی دیمکدر دشنه خنجره دیرلر اما بونك کبی یرلرده ظاهردر که

بودر که قلج مراددر چواد ات تشبیه (محصول بیت) قانه صوسز
شفقتسز جلاد قلجین قندن چکوب چیقاردی صوسز کسه عطشدن
دیلنی چیقاردیغی کبی یعنی بندهٔ هلاك ایلمك ایچون قلجنی نیامندن
عریان ایلدی تشنهٔ دشنه اوزرینه تقدیم ایدن بی سبب تعقید اختیار
ایلمش ﴿ شنیدم که کفت ازدل تنك ریش ✻ خدایا بحل کردمش خون رد شمعی
خویش ﴾ شنیدم ایشتدم یعنی راویلردن که حرف بیان دل تنك ریش
بیانیه لردر تنك طار وریش مجروح دیمکدر بحل بانك فتحی وحانك
کسریله حلال معناسنه در کردمش ضمیر پادشاهه راجعدر (محصول بیت)
حکایت طریقیله ایشتدم که بندهٔ مجروح ومضطرب کوکلندن دیدی
یارب افندمه قانمی حلال ایلدم وبوند نصکره کلن بیت حلك علتن بیان ایدر
﴿ که پیوسته در نعمت وناز کام ✻ در اقبال او بوده ام دوستکام ﴾ که حرف
تعلیل پیوسته متصل یعنی دائم دیمکدر ناز بونده حضور دیمکدر وکام مراد
معناسنه در اقبال دولت دیمکدر دوستکام وصف ترکیبیدر دوست مرادلی
معناسنه یعنی دوستك مرادنجه اولمق (محصول بیت) افندمه قانمی
حلال ایلدم زیرا انك دولتنده دوستك مرادنجه دائما نعمت وحضور ومراد
ایچنده اولمشم یعنی دوستلر استدیکی کبی انك ظل اقبالنده حضور وسرور
اوزره خوش کچمشم ﴿ مبادا که فردا بخون منش ✻ بکیرند وخرم
شود دشمنش ﴾ مبادا فعل نهی غائب موقع دعاده واقع اولمیه واولمسون
معناسنه که حرف بیان باحرف سبب خون من لامیه در وضمیر پادشاهه
راجعدر دشمنش ضمیر سابق کبی (محصول بیت) اولمیه که یارن قیامتده
بنم قانم ایچون آنی مؤاخذه ایلیه لر ودشمنی شاد وخرم اوله حاصلی دیلرم که
آخرتده بنمچون معذب اوله ودشمنی سوینه ﴿ ملك را چو کفت وی آمد بکوش
✻ دکر دیك خشمش نیاورد جوش ﴾ ملك را ملکك دیمکدر کفت بونده
اسمدر قول وکلام معناسنه ویه اضافتی لامیه ضمیر بنده یه راجعدر بکوش
باحرف صله دیك خشم لامیه در مجازادیك کاف عجمله چولمك وهرنسنه که
ایچنده اش پشر ضمیر ملکه راجعدر نیاورد کتورمدی دیمکدر جوش
اسمدر قاینمه معناسنه (محصول بیت) چون که بندهنك کلامی پادشاهك
قولاغنه کلدی یعنی چون که سوزینی استماع ایلدی داخی ملکك غضبی
چولمکی جوش کتورمدی یعنی غضبی کتدی ﴿ بسی برسرش داد

وبردیده بوس ❊ خداوندرایت شد وطبل وکوس ❊ سرش ضمیر بنده یه
راجعدر دادك فاعلی ملكدر بر دیده برسره معطوفدر خداوند رایت
لامیه در رایت علم دیمکدر یعنی سنجق طبل طاول کوس معروف (محصول
بیت) پادشاه بنده نك باشنه وکوزینه چوق بوس ویردی یعنی باشنی وکوزینی
چوق اوپدی بنده ایکن رایت وطبل وکوس صاحبی اولدی حاصلی
عبد ایکن امیر اولدی ❊ برفق از چنان سهمکین جای کاه ❊ رسانید
دهرش بدان پایکاه ❊ باحرف سبب رفق رانك کسریله وسکون فائله
ملایمت معناسنه سهمکین سهم بونده خوف معناسنه در وکین کاف عجمك
کسریله ادات نسبت قورقنج دیمکدر جایکاه محل معناسنه در رسانید
ایرشدردی دهرش ضمیر بنده یه راجعدر پایکاه مرتبه دیمکدر (محصول
بیت) بنده رفق وملایمت سببیله انجلین قورقنج محلدن دهر اول مرتبه یه
ایرشدردی حاصلی بنده ایکن صاحب طبل وعلم اولدی ❊ غرض زین
سخن آن که کفتار نرم ❊ چو آبست بر آتش مرد کرم ❊ زین سخندن مراد
بوحکایه در کفتار سوز معناسنه ونرم یومشق یعنی ملائم دیمکدر آتش
مرد کرم لامیه وبیانیه (محصول بیت) حضرت شیخ دیرکه بوحکایه دن
غرض وبوسوزدن مراد اولدرکه معلوم اولاکه ملائم سوز ورفق کلام
یعنی رفق ولینتله سوز سویلمك غضبناك وخشمناك مردك آتشنه آب کبیدر
یعنی آب آتشی سوندردیکی کبی کفتار نرم والطف کلام غضبلی
کمسنك خشمنی سوندوروب تسکین ایدر ❊ تواضع کن ای دوست
باخصم تند ❊ که نرمی کند تیغ برنده کند ❊ باحرف صله
خصم تند بیانیه که حرف تعلیل نرمی یاحرف مصدر یومشاق
دیمکدر تیغ برنده بیانیه کسکین قلج دیمکدر کند کاف عربك
ضمیله کسمز دیمکدر یعنی چونکه نرمی مبتدأ وکندك تیغ برنده مفعولی
اولی وکند ثانیسی وجمله فعلیه خبر مبتدادر (محصول بیت) ای دوست
کسکین ویاوز خصمه تواضع ومسکنت ایله زیرا یومشق اولان نسنه
کسه کن قلجی چونکه کند وکسمز ایدر حاصلی ملائم اولان نسنه کسکین
قلجی کسمز ایدر ❊ نبینی که درمعرض تیغ تیر ❊ بپوشند خفتان صد
توحریر ❊ معرض میمك کسری وعینك سکونیله ورانك فتحیله خلاف
قیاس اوزره محل معناسنه استعمال اولنور خفتان صد تو بیانیه خفتان

کیم وکیچیم یعنی صواش قفتانی تویونده قت معناسنه در (محصول بیت)
کورمزمیسین که تیغ وتیر محلنده یعنی جنك صفنده یوزقات ایپکلی کیم
وکچیم کیرلر یعنی قت قت ایپکلی وپمقلی لباس کیرلر یراق ایشلسون دیو
حاصلی یومشق اسبابه یراق ایتلر ❊ حکایت درمعنی تواضع ونیازمندی ❊
❊ ز ویرانهٔ عارفی ژنده پوش ❊ یکی را نباح سك آمد بکوش ❊ ویرانهٔ عارفی
اضافت لامیه ویاحرف وحدت وهمزهٔ مجتلبه اضافتیچون کلمشدر ژنده
پوش وصف ترکیبی صفت عارفدر ژنده زای عجمك فتحی وکسریله یمالی
طونه دیرلر مراد اسکی لباسدر یکی را برینك دیمکدر نباح ایت آوازی
نونك ضمیله در سك آوازینه سکه اضافتی تجرید طریقیله در فتأمل
(محصول بیت) یمالی لباس کیجی برعارفك ویرانه سندن یعنی اولدیغی
ویرانه دن برینك قولاغنه آواز سك کلدی حاصلی عارفك اولدیغی
رد سروری ویرانه دن کلب آوازینی ایشتدی ویرانهٔ دیوانه چیقا روب معناسنی
رد شمعی کسی که عارف بود اما خودرا دیوانه نمود دین عارف فارسی دکل ایمش
مصراع ثانینك معناسنی یعنی دیوانه عارفی همچو سك آواز می کرد دین
فتی پریشان سویلمش ❊ بدل کفت کوبی سك اینجا چراست ❊ درآمد
که درویش صالح کجاست ❊ بدل باحرف صله کوبی فعل مضارع
مفرد مخاطب معنای تعجبی متضمن دیسك عجب دیمکدر درآمد ایچری
کیردی که حرف تعلیل درویش صالح بیانیه (محصول بیت) نباح
سکی اشیدن کمسه کندی کوکلنه دیدی سك عجب بونده نیلر یعنی
سك بونده نیچون در پس ویرانه یه کیردی تفحص طریقیله که درویش
صالح قنده درکه ویرانه سندن نباح سك کلور حاصلی بوخلاف معتاددر
عجب ندر اصلی دیو ویرانه به کیردی مصراع اولك معناسنده کفت
رد سروری وکوی سك یازان اضافتله غریب کج یورومش ❊ نشان سك از پیش
واز پس ندید ❊ بجز عارف آنجا دکر کس ندید ❊ نشان سك لامیه در پای
بطنیله (محصول بیت) نباح سکی ایشتدی ویرانه یه کیروب تجسس
ایلدی ایلرودن وکیرودن لیکن سکك نشانینی کورمدی حاصلی عارفدن
غیری نسنه کورمدی مکر سك کبی نباح ایلین عارف ایمش ❊ خجل باز کردیدن
آغاز کرد ❊ که شرم آمدش بحث آن راز کرد ❊ خجل خانك فتحی وجیمك
کسریله صفت مشبهه درعلم بابندن یعنی اوتانغن اما بونك کبی یرده اسم فاعل

معناسنه در کردیدن مصدر در دونمك یعنی رجوع ایتمك معناسنه که حرف تعلیل آمدش شین ضمیر منصوب متصل سامع نباحه راجعدر بحث آن راز مصدرك مفعولنه اضافتیدر کرد کردن معناسنه در (محصول بیت) مذکور شخص ویرانه یه داخل اولوب اندەسك کورمیجك اوتانوب کیرو دونمکه باشلدی زیرا اکه حجاب کلدی اول رازی کشف ایدوب اندن بحث ایلك حاصلی عارفدن کلب آوازنك قصه سنی استکشاف ایلك حجاب کلدی رجوع ایلمکه باشلدی مصراع ثانینك معناسنده حجاب ایلدی وطاشره ده طوردی دین معنای طشره دن آلمش ﴿ شنید ازدرون عارف آواز پای ❊ هلا کفت برچه پایی درآی ﴾ آواز پای لامیه در هـلا هانك فتحیله ادات تنبیه درع ریده الا کبی هله معناسنه در دین آکاه دکلمش بر حرف ظرف درقپو دیمکدر چه ادات استفهام پایی فعل مضارع مفرد مخاطب طورر سین دیمکدر درآی ایچرو کیر دیمکدر (محصول بیت) عارف ایچرودن اياق آوازین اشیدوب آکاه اولدیدی قپوده نه طوررسن ایچرو کیردیدی یعنی کیمسین قپوده طورمه ایچرو کیردیدی ﴿ نپنداری ای دیدۀ روشنم ❊ که ایدر سك آواز کردآن منم ﴾ نپنداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب ایلمه سین دیمکدر بعض نسخه میپنداری واقع در فعل نهی مفرد مخاطب ظن ایلمه دیمکدر دیدۀ روشن اضافت لامیه که حرف بیان ایذر همزه نك کسریله وذال معجمه نك ویادال مهمله نك فتحیله بونده دیمکدر اینجا معناسنه آن اسم اشارات ندرسك کبی نباح ایدنه (محصول بیت) ظن ایلمه ویاظن ایلمیه سین ویاظن ایلمه ای بنم کوزم ایدنی که بونده سك آواز ایلدی اوسك کبی نباح ایلین بنم سك دکل سؤال کلدیکه بوقدر سلوك ایلیوب بومعنایه ارتکاب ایلك نیچوندر ﴿ چودیدم که بیچاره کی میخرد ❊ نهادم زسر کبرورای وخرد ﴾ که حرف بیان میخرد فعل مضارع مفرد غائب صاتون الور دیمکدر مراد قبول ایدر دیمکدر رای فکر خرد عقل دیمکدر (محصول بیت) عارف دیر که چون کوردم خدا بیچاره لك ودردمندلك قبول ایدر یعنی مقبولی یوقلق ونامردلك در بنده باشمدن کبر وفکر وعقلی قودم یعنی بونلری ترك ایلدم ﴿ چوسك بردرش بانك کردم بسی ❊ که مسکین ازسك ندیدم کسی ﴾ که حرف تعلیل وتر ادات تفضیل (محصول بیت) خدانك

زدسروری وشمعی

قپوسنده سك کبی چوق بانك اوردم یعنی سك کبی نالش وفریاد ایلدم زیرا حیوانات اراسنده سکدن مسکینترك کسنه کورمدم یعنی اندن نامرادرك مخلوق کورمدم انکیچون انك مرتبسنه تنزل ایدوب اکا تقلید ایلدم حضرت شیخ قصه دن معرفت بیانه شروع ایدوب بیورر ﴿ چو خواهیکه در قـدر والا رسی ❊ زشیب تواضع ببالا رسی ﴾ که حرف بیان در حرف صله در با معناسنه قدر والا بیانیه در قدر رفیع دیمکدر رسی فعل مضارع مفرد مخاطب ایرشه سین دیمکدر شیب ونشیب نونك وشینك کسریله اینش وآلت معناسنه در تواضعه اضافتی لامیه در مجازا ببالا رسی با حرف صله بالا بونده علو معناسنه در (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر چون دیلرسین که قدر عالی یه وبلند مرتبه یه واصل اوله سین تواضع نشیبدن بالا رفعته وشرف مرتبه یه ایریشور سین حاصلی عالی قدر وشرف مقداره تواضع ومسکنتله واصل اولورسین کبر وغرورله دکل ﴿ درین حضرت آنان کرفتند صدر ❊ که خودرا فروتر نهادند قدر ﴾ درین حضرت یعنی در درگاه خدا آنان یعنی آن کسان دیمکدر صدر یعنی مرتبۀ بلند که حرف رابط صفت خودرا را حرف تخصیص کندینك دیمکدر فروتر اشغارق دیمکدر قدر نهاد ندك مفعول اولی وفروتر ثانیسی تقدیری که قدرخودرا فروتر نهادندر (محصول بیت) حضرت حقك درکاهنده اول کسه لر صدرنشین وعالی مرتبه صاحبی اولدیلر که کندیلرینك مقدارینی اشغارق قودیلر یعنی کندیلرینه وجود واعتبار ویرمیوب مسکنت کوستردیلر خدا درکاهنك مقبولی مسکین درویشلردر ﴿ چوسیل اندر آمد بهول ونهیب ❊ فتاد از بلندی بسر در نشیب ﴾ اندر ادات تأکید با حرف مصاحبت هول خوف وتخویف نهیب نونك فتحی وکسریله هیبت دیمکدر بلندی یا حرف مصدر بسر با حرف صله ویا استعلا معناسنه در حرف صله ونشیب بونده الچق معناسنه در (محصول بیت) چون که سیل یوکسکدن هول وهیبتله کلدی یعنی بوجه یردن ایندی بوجه لکدن الچق یره دپه سی اوزره دوشدی حاصلی اوجدن حضیضه دوشدی ﴿ چو شبنم بیفتاد مسکین وخرد ❊ بمهر آسمانش بعیوق برد ﴾ شبنم چه یعنی یازکیجه لرنده یغلان چه خرد خانك ضمیله وسکون رایله اواق دیمکدر بمهر با حرف

مجره میمك وجیمك فتحی وراء مشدداله فلکده برهیئا تدر که ترکیجه صمان اوغریسی وصمانلق یولی دیرلر ٭

مصاحبت مهر لفظ مشترکدر محبت وآفتاب بننده آسمانش ضمیر شبنمه راجعدر بعیوق یاحرف مصاحبت عیوق عینك فتحی و یای مشددك ضمیله مجره نك صاغ جانبنده برقزل یلدر ایجی یعنی براق یلدزدر که اولکر یلدزینك اردنده اولور (محصول بیت) چونکه شبنم مسکین وخرده واقع اولدی یعنی تعظم وتکبر ایلیوب کندینی صغیر وحقیر کوستردی محبتله وآفتاب ایله آسمان آنی عیوقه ایلتدی یعنی رفع ایدوب فوق العلایه ایلتدی حاصلی کندینی حقیر وذلیل طوتدوغیچون فلك اکا تعظیم ایدوب رفع ایلدی معلوم اوله که شبنمك آفتاب حرارتیله خشك اولماسنی فلك آنی بالایه ایلتدی دیمشدر فتدبر ٭ حکایت در معنی تواضع ونیازمندی حاتم اصم وسیرت او ٭ کروهی برآنند زاهل سخن ٭ که حاتم اصم بود باور مکن ٭ کروهی یاحرف وحدت بربلوك دیمکدر برآنند یعنی برآن قولند اهل سخن لامیه سخن بونده سینك فتحی وخانك ضمیله در قافیه ضرور یچون که حرف بیان حاتم تانك فتحیله تصرفات عجمیه ندر اما کسریله عربیدر تانك فتحنه قائل اولنلر تصرفات عجمی بیلمزمش اصم اضافتی بیانیه دراصم ساغر دیمکدر اصلنده مضاعفدر ضرورت وزنیچون تخفیف قلندی باور مکن انانمه دیمکدر زیرا باور کردن اناتمه دیرلر (محصول بیت) اهل سخندن بربلوك کسه یعنی راویلردن برجماعت اول قول اوزره متفقلردر که شیخ حاتم حضرتلری اصم ایدی اما اعتقاد ایله زیرا بو بیتد نصکره اصم اولمدوغنه دلیل ایرادایدر معلوم اولا که حاتم اصم اهل اللهدن برعزیزك اسمیدر یعنی نام شریفنه اصم دیرلر ٭ برآمد طنین مکس بامداد ٭ که در چنبر عنکبوتی فتاد ٭ طنین فعیل وزنی اوزره سکك آوازنه دیرلر بس مکسه اضافتی تجرید طریقیله در فتأمل که حرف رابط صفت درحرف صله چنبر جیم عجمك وبای عربك فتحیله قصناق دیمکدر عنکبوت عینك وکافك فتحیله اورمجك معناسنه در ویاحرف وحدت (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر برایرته سکك آوازی چیقدی یعنی پیدا اولدی که بر عنکبوتك چنبرنه دوشدی یعنی برسکك براورمجك آغنه دوشدی ووزلدیسی چیقدی حاصلی آغ ایچنده سزلدی حضرت شیخ عبرت طریقیله بیورر ٭ هم ضعیف وخاموشیش کید بود ٭ مکس قند پنداشتش قید بود ٭ خاموشیش

ردشعی

یاحرف مصدر وضمیر عنکبوته راجعدر کید کاف عربك فتحیله حیله ومکر دیمکدر قند قافك فتحیله شکره دیرلر پنداشت بای عجمك کسریله ظن ایلدی دیمکدر فاعلی مکردر وضمیر کنه سابق کیدر قید بند وباغ دیمکدر بونده طوزاق مراددر (محصول بیت) عنکبوتك حیا ضعف ومکر وحیله ایدی مکس آنی شکر صاندی مکر طوزاق ایمش حاصلی عنکبوتك برکوشه ده قرار ایدوب سکوت ایلمسی مکسی شکار ایلك ایچون مکر وحیله در ٭ نکه کرد شیخ ازسر اعتبار ٭ که پای بند طمع پای دار ٭ سر اعتبار لامیه درجهت اعتبار دیمکدر اعتبار عبرت معناسنه مصدر در افتعال بابندن برنسنه دن متنصح اولمق دیمکدر که حرف رابط مقول وقولدر مقدر پای بند طمع لامیه در پای بند بونده ترکیب مزجیدر کرفتار معناسنه طمع کرفتار دیمکدر پای ایق ودار فعل امر مفرد مخاطب طوت دیمکدر ثابت اول معناسنه (محصول بیت) شیخ اصم طنین مکسی اشیدنجه عبرت جهتندن اول جانبه نظر ایدوب دیدیکه ای طمع کرفتاری برکده ثابت قدم اول دیمه ٭ نه هرجا شکر باشد وشهد وقند ٭ که در کوشها دام بازست وبند ٭ نه حرف نفی معتاده باشده مقیددر نباشد تقدیرنده شهد موملی باله دیرلر قند شکره عطف تفسیر واقعدر که حرف تعلیل ویاحرف ظرف کوشها هاادات جمع دام طوزاق باز آچق یعنی اچلمش وقورلمش دیمکدر بند باغ یعنی طوزاق دامه عطف تفسیریدر (محصول بیت) مکسه دیرکه هریرده شکر وشهد وقند اولماز یعنی هریره طمع نظریله باقق اولماز زیرا بعض کوشه لرده آغ وطوزاق اچلمشدر یاخود معنی بلکه بعض کوشه لرده طوزاق قورلمش وآغ یاپلمشدر سنی وغیریی شکار ایلمك ایچون مصراع ثانی ایجاب جزوئی طریقیله واقعدر ٭ یکی کفت ازان حلقه اهل رأی ٭ عجب دارم ای مرد راه خدای ٭ حلقه اهل رای لامیه لردر حلقه دن مراد مجلس دراهل رأی دن مراد اهل تدبیردر مرد راه خدای لامیه لردر (محصول بیت) حاتم مکسك طنیننی اشیدوب اکا خطاب ایدنجه اول رای وتدبیر مجلسندن بریسی یعنی شیخك مجلسنده حاضر اولنلرك بریسی دیدی عجب طوتارم ای خدایولینك مردی یعنی سنك حالکه تعجب ایدرم ای راه خدانك سالکی یعنی ای خدا دوستی ٭ مکس را توچون فهم کردی خروش ٭ که مارا بد شواری آمد بکوش ٭ مکس را

راحرف تخصیص چون ادات استفهام کیف معناسنه که حرف تعلیل مابیزم دیمکدر راحرف تخصیص بدشواری باحرف مصاحبت دشوار مشکل دیمکدر ویاحرف مصدر بکوش باحرف صله تقدیری بکوش مادر (محصول بیت) حاتمه اهل رایك بریسی دیدی مكمدك طنینی وخروشنی سن نیجه فهم ایلدك یعنی طویدك که بیزم قولاغمزه کوچله کلدی یعنی بیز که صاغردكلوز آوازنی کوچله ایشتدك یاسن که صاغرسن آوازنی نیجه اشیدرسین دیمکدر ❊ توکا کاه کردی ببانك مکس ❊ نشاید اصم خواندنت زین سپس ❊ توکاکاه تقدیری توکه آکاه درضرورت وزنیچون حذف وایصال ایلدی کردی فعل مضارع مفرد مخاطب اولورسین دیمکدر بانشی معناسنه باحرف صله بانك مکس لامیه خواندنت تاضمیر خطاب ضمیر منصوب متصل معناسنه سپس سینك فتحی و کسریله اردو صوك معناسنه در پس کبی (محصول بیت) حاتمه خطاب ایدوب دیرسن که مکس آوازنی ایشدوب طویارسن شمدنکرو سکا اصم دیمك لایق دکلدر یعنی سنی اصم صفتیله وصفلق جائز دکلدر ❊ تبسم کنان کفتش ای تیز هوش ❊ اصم به که کفتار باطل نیوش ❊ تبسم کنان وصف ترکیبی تبسم ایدرك دیمکدر کفتش ضمیر قائله راجعدر کفتار باطل بیانیه نیوش نونك کسری وضمی ایله نیوشدن معناسنه وجائزدر که کفتار باطل نیوش وصف ترکیبی اوله باطل سوز اشیدیجی معناسنه بوتقدیرجه بر بودن تقدیر اولنور (محصول بیت) حاتم اول کسه یه کوله رك دیدی ای کسکین عقللی یعنی ای اهل ادراك اصم اولمق یکدر باطل سوز اشیدوب دیکلمه‌دن یاخود باطل سوز اشیدیجی اولمقدن اصم اولمق یکدر ❊ کسانی که یامن بخلوت درند ❊ مرا عیب پوش وثنا کسترند ❊ کسانی یاحرف وحدت که حرف بیان باحرف مصاحبت بخلوت باحرف ظرف ودر ادات تأکید ونون ودال ادات جمع است در مرا بنم دیمکدر عیب پوش عیب ستراید یجی معناسنه ثنا کسترده وصف ترکیبی ثنا دوشیجی معناسنه یعنی ثنامی افشا ایدیجی معناسنه ادات جمع ایکی وصف ترکیبیه مبصرو فدر فتأمل (محصول بیت) حاتم دیر که شول کسه لرکه بنمله خلوتده درلر یعنی مریدلرم ومحبلرمدر بنم عیبلرم ستراید یجی وثنالرم افشا ایدیجی لردر یعنی بنی کندی عیوبمه مطلع ایلمزلر ❊ چو پوشیده دارندم اخلاق دون

❊ کند هستیم زیرو نفسم زبون ❊ دارندم میم معناده دونه مقید در اخلاق دونم تقدیرنده مراد اخلاق ذمیمه در هستیم یاحرف مصدر (محصول بیت) چونکه دوستلرم ومریدلرم اخلاق ذمیمه‌می ستر ایدرلر وافشا ایلمزلر وارلغم یعنی بنلکم وغرور وعجبم بنی آلتینه ایدر یعنی النه آلور ونفسم بنی زبون ومغلوب ایدر پس کندومی صاغرلغه اوررم تاکم ایشتمز ظن ایدوب عیوب ونقایصمی یانمده سویلیه‌لر وبن اشیدوب متنبه اولوب ترك ایلیم ❊ فرامی نمایم که می نشنوم ❊ مکر کز تکلف مبراشوم ❊ فرا فانك فتحیله ادات تأکیدمی نمایم کوسترم دیمکدر که حرف بیان مکر ادات تمنی اوله که دیمکدر کز اصلی که ازدر حذف وایصال اولدی تکلف زحمت دیمکدر مبرا تفعل بابندن اسم مفعولدر همزه الفه قلب اولمشدر مبرا اشوم خلاص اولام دیمکدر (محصول بیت) کندمی خلقه ایشتمز کوسترم اوله که خلقك کفت وکوسینی ایشتمك زحمتندن سهولتله خلاص بولم ❊ چو کالیوه دانندم اهل نشست ❊ بکو بند نیکو بدم هرچه هست ❊ کالیوه کاف عجمله ایله وبون دیمکدر امابونده مراد صاغرلقدر داننده م میم منصوب متصل معناسنه در اهل نشست لامیه اهل مجلس یعنی مریدلر ومحبلر بدم میم ضمیر مجرور متصل معناسنه (محصول بیت) چون که اهل مجلس بنی صاغر وابله بیله‌لر یعنی سویلدکاری سوزلری ایشتمز بیله‌لر بنم ایی وبارامز احوالمی یعنی هنز وعیبم هرنه که وار ایسه سویلرلر حاصل ایشتمز دیوامین اولوب هرحالمی سویلرلر ❊ اکر بد شنیدن نیاید خوشم ❊ ز کردار بد دامن اندر کشم ❊ کردار کاف عربك فتحیله وصف ترکیبی عمل معناسنه رفتار ودیدار کبی که وصف ترکیبیدر بورو یوش وبوز معناسنه به اضافتی بیانیه درد امن اتك در که عرب ذیل دیر اندر ادات تأکید کشم فعل مضارع متکلم وحده چکرم دیمکدر (محصول بیت) اهل مجلس دن ایشتدکم سوزلر اکر بکا خوش ومقبول کلمزسه یعنی عیوب وقبایحمی ایشتمکدن حظ ایتمیوب بحضور اولورسم یرامز عملدن یعنی نامعقول ونامشروع اعمالدن اتکم چکوب فراغت ایدرم حاصلی یرامز ایشلرمی ترك ایدرم حضرت شیخ پند ونصیحته شروع ایدوب بیورر ❊ بحبل ستایش فراچه مشو ❊ چو حاتم اصم باش وغیبت شنو ❊ باحرف مصاحبت حبل ستایش لامیه حبل حانك فتحیله ایپ دیمکدر ستایش

اسم مصدر در ستایید ندن سیننک کسریله اوکش دیمکدر فرا ادات
صله چه جیم عجمک فتحی وهای اصلیه ایله چاهدن مخفف درقویی
معناسنه مشو میمك وشینك فتحه لریله فعل نهی مفرد مخاطب کیمه
دیمکدر مرو معناسنه درشو یدن چوادات تشبیه باش فعل امر
مخاطب اول دیمکدر باشیدندن واو حرف عطف غیبت غینك کسریله
اسم مصدر اغتیاب معناسنه یعنی بر کمسه نك اردنجه سویلمك شویله
که اول سوزدن منفعل اوله ایشیدوکی تقدیرجه پس اکر کرچك
ایسه غیبت دیرلر واکر یلان ایسه بهتان دیرلر شنوك مقدم مفعولی در
وجائزدر که غیبت شنو وصف ترکیبی اوله غیبت اشیدیجی معناسنه
(محصول بیت) مدح وستایش حبلیله قویویه اینمه یعنی مداحلرك
وثنا کولرك مدح وثنالری سببیله غرور و بنلك قیوسنه وارمه یعنی انلروك
مد حنه الدانوب غروریله نفسکی هلاك ایلمه بلکه حاتم کبی اصم اول
وایلدن غیبت ومسا ویلروکی استماع ایله و یاغیبتکی اشیدیجی اول
واکا کوره عمل ایله حضرت شیخ رحمة الله علیه حاتمك صاغرلغه
اوردیغنی بو یله بیان ایلدی اما غیریلر سببنی بو یله بیان ایلدیلر که
برخاتون بر کون انکله مصاحبت ایدرکن خاتوندن بر ریح صادر
اولدی خاتونك خجالتنی دفع ایلمك ایچون حاتم دیدی که یکجه سویله
ایشیدمزین زیرا برمقدار قولاقم یکدر اکا کندینی صاغر کوستردی بونی
کرچکدن صاغر ظن ایدوب اوتانمسون دیو مذکوره خاتون شادمان
اولدی بعضیلر دیدیلرکه مذکوره خاتون کندینك خاتونی ایمش معامله
کردك کیجه سی اولمش والعهدة علی الراوی ﴿ سعادت نجست وسلامت
نیافت ﴿ که کردن زکفتار سعدی بتافت ﴾ نجست فعل نفی ماضی مفرد غائب
دیلدی دیمکدر که اصلنده آن که در حذف وایصال ایله کسره فیدن
اسمه انتقال ایلیوب ایکی فعل منفی یه فاعل اولدی (محصول بیت)
سعادت طلب ایلمدی وسلامت بولمدی اول که سعدینك کفتارندن
یوز چوردی یوز چوردی یعنی پند و نصیحتله متنصح اولمدی
﴿ ازین به نصیحتکری بایدت ﴿ ندانم پس ازمن چه پیش آیدت ﴾
نصیحتکر نصیحتجی دیمکدر یعنی واعظ باید فعل مضارع مفرد غائب
معنای شرط متضمن کرك ایسه دیمکدر وتا ضمیر خطاب پس ازمن بعض

نسخه ده پس ازوی واقعدر ضمیر غائبله چه نه دیمکدر ذوی العقولك غیریدنه
مستعملدر عربیده ما کبی اما قیاس که دیمك ایدی عربیده من کبی آیدت
تا ضمیر خطاب در سابق کبی (محصول بیت) اکر سکا سعدیدن یك
بر واعظ وناصح کرك ایسه بیلمزین که سعدیدن صکره سنك اوککه نه کلور
وحالك نیجه اولور حاصلی بوندن یکرك نصیحتکر بولمازسین پس
بول بیجه بلمزین کمحالك نیجه اولور ﴿ حکایت زاهد بادزد ﴾ ﴿ عزیزی در
اقصای تبریز بود ﴿ که همواره بیدار وشبخیز بود ﴾ عزیزی یا حرف وحدت
اقصای نهایت دیمکدر بونك کبی یرلرده مراد طرفدر تبریزه اضافت
لامیه در که حرف رابط صفت همواره همیشه یعنی دائم دیمکدر بیدار
اویانق دیمکدر شبخیز وصف ترکیبی کیجه قالقیجی معناسنه یعنی کیجه
قالقوب طاعت وعبادت ایدردی (محصول بیت) تبریز جانبنده برعزیز
وار ایدی که دائما اویانق و کیجه عبادت وطاعت ایدردی حاصلی
یاتوب اویومازدی ﴿ شبی دید جایی که دزدی کند ﴿ بپیچید و برطرف
بامی فکند ﴾ یا رهب وحدت ایچوندر که حرف بیان کمند مرهوندر
بپیچید فعل ماضی مفرد غائب صاردی ودولادی یعنی خلقه ایلدی
بر حرف استعلا طرف بام لامیه کناربام دیمکدر فکند فانك کسری وکاف
عربك فتحیله بونده آتدی دیمکدر (محصول بیت) مذکور عزیز
بر کیجه کوردی که براوغری کمندنی خلقه خلقه ایدوب بر طامك کنارنه
آتدی که اندن طرمانوب برنسنه اوغرلیه ﴿ کسان را خبر کرد وآشوب
خاست ﴿ زهر جانبی مرد باچوب خاست ﴾ کسان را کسه لره دیمکدر
را ادات مفعول آشوب الف ممدوده فتنه وغوغا دیمکدر جانبی یا حرف
وحدت مرد قیاس مردی دیمك ایدی یای وحدتله لکن نسخه لر یاسیز
واقعدر فتأمل با حرف مصاحبت چوب جیم عجمك ضمی وواو
اصلیه ایله اغاج دیمکدر خاست قالقدی معناسنه (محصول بیت)
مذکور عزیز دزدك کلدکندن بعض کمسنه لره خبر ایلدی وفتنه وغوغا
پیدا اولدی پس هرجانبدن وهرکوشه دن آغجله آدم قالقدی یعنی آلت
حربله هرکس براو یردن قالقوب یوردی بعض نسخه ده خبر کرد
یرینه خبر کشت واقعدر خبر اولدی معناسنه پس فاعلی عزیز اولماز
فتدبر ﴿ چونامردم آواز مردم شنید ﴿ میان خطر جای بودن ندید ﴾

نامردم ناجنس ونامرد دیمکدر آواز مردم لامیه میان خطرده لامیه در
خطر بونده خوف وتهلکه معناسنه در جای بودن لامیه اولاجق وقرار
ایده جك یر دیمکدر (محصول بیت) چونکه نامرد وناجنس دزد مردم
آوازینی ایشتدی وکندینك کلدیکی معلوم اولسیغین اکلدی پس کندینك
خوف وخطر اوزنا سنده اولمسنی معقول کورمدی یعنی آورایی طوراجق
یر کورمدی ﴿ نهیبی ازان کیرودار آمدش ﴾ کریزی بوقت اختیار
آمدش ﴿ نهیبی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر وابهام کیرودار
اسملردر طوتمه وقپمه معناسنه اکثرجنك وحرب معناسنده مستعملدر
کریزی یاسی حرف تنکیر بوقت باحرف ظرف (محصول بیت) اول طوتمه
رد شمعی وقپمه دن وغوغا وفتنه دن اکا خوف پس اکا وقتده قچمق اختیار
کلدی وقاچدی کریزی یاسی مصدر طوتان ایی طوتمامش ﴿ زرحمت
دل پارسا موم شد ﴾ که شب دزد بیچاره محروم شد ﴿ دل پارسا لامیه
که حرف تعلیل دزد بیچاره بیانیه در (محصول بیت) ترحمدن پارسانك
کوکلی موم اولدی که کیجه بیچاره دزد محروم کتدی ویا محروم اولدی
یعنی دزدك محروم کتدوکنی کوروب قلبی اکا مرحمت وشفقت دن
موم کبی اریدی حاصلی اتی زیلده ام بر کیوب اچیدی ﴿ بتاریکی ازپی
فراز آمدش ﴾ زراه دکر پیش باز آمدش ﴿ بتاریکی باحرف ظرف
ویا حرف مصدر ازپی یعنی ازپی دزد فراز قافك فتحی وکسری اله ادات
تأکید آمدش ضمیر مستتر عزیزه وپارق دزده راجعدر راه دکر بیانیه
پیش اولك وبازادات تأکید وآمدش ضمیر سابق کبیدر (محصول بیت)
قراکلقده دزدك اردندن یتشدی کلدی برغیری یولدن انك اوکنه کلدی
رد شمعی یعنی طرافتله برغیری یولدن اوکین الدی فرازك معناسنی یقین دیمکله
بیان ایلین قتی ایراق کیتمش ﴿ کمیازامر وکا آشنای توام ﴾ بمردانکی
خاك پای توام ﴾ که حرف رابط مقول وقول مقدر یارا الف ادات
ندامر وفعل نهی مفرد مخاطب کیتمه دیمکدر که حرف تعلیل
آشنای تو لامیه در بمردانکی باحرف ظرف ویاحرف قسم خاك پای
تو لامیه لردر (محصول بیت) دزدك اوکنه کلوب دیدیکه ای یار کیتمه
سنکله آشنایم مردانه لکده ویا مردانه لك حقیچون سنك ایاغك طپراغیم
کوکلنی استمالت وطیب قلمغیچون آنی دلبرانکله وصف ایلدی

﴿ ندیدم بمردانکی چون تو کس ﴾ که جنك آوری بردونوعست
بس ﴾ بمردانکی باحرف ظرف ویاحرف مصدر که حرف تعلیل جنك
آور وصف ترکیبی صواشجی وجنکجی دیمکدر ویاحرف مصدر (محصول
بیت) مردانه لکده وبهادرلکده سنك کبی کیمسه کورمدم حاصلی سنك کبی
فدائی کورمدم زیرا صواشجیلق وبهادرلق ایکی نوع اوزره در ﴿ یکی
پیش خصم آمدن مردوار ﴾ دوم جان بدربردن ازکار زار ﴾ (محصول
بیت) ایکی نوعك بریسی ارکبی خصمك قرشوسنه کلمکدر یعنی خصمدن
یوز چویرمك ایکنجیسی صواشدن طاشره باش چیقارمقدر یعنی جان
خلاص ایلکدر ﴿ بدین هرد وخصلت غلام توام ﴾ چه نامی که
مولای نام توام ﴾ بدین باحرف مصاحبت خصلت خوی وعادت
معناسنه در غلام تو لامیه چه ادات استفهام نامی یا ضمیر خطاب نامك در
دیمکدر که حرف بیان مولای نام تو لامیه لردر مولا بونده بنده معناسنه در
(محصول بیت) بو ایکی خصلت ایله سنك قولکم آدك ندر که سنك آدك
قولیم حاصلی ایکی خصلتله بنی فریفته ایلدك ﴿ کرت رای باشد بحکم
کرم ﴾ بجایی که می دانمت رهبرم ﴾ کرت تا ضمیر خطاب رای بونده
تدبیر معناسنه در بحکم کرم بمقتضای کرم دیمکدر بجایی باحرف صله
ویاحرف وحدت که حرف رابط صفت دانمت تا ضمیر خطاب معناده برمه
مقیددر برمت تقدیرنده رهبرم وصف ترکیبی قولاغوز معناسنه (محصول
بیت) اکر مقتضای کرمکدن وحکم وتدبیر کدن جائز کورر یلورسه بلدوکم
بریره سکا رهبر ورهنما اولایم حاصلی بلدوکم بریره سکا دلیل ورهنما اولایم
محروم کیتمیه سین ﴿ سرایست کوتاه ودربسته سخت ﴾ نپندارم انجا
خداوند رخت ﴾ سرای بونده او معناسنه در ویاحرف وحدت کوتاه
قصه دیمکدر یعنی دیواری الچق معناسنه در قپو سخت محکم دیمکدر
خداوند رخت لامیه (محصول بیت) دیواری الچق وقپوسی محکم
بغاو براو واردر که ظن ایلمزم صاحبی انده اوله حاصلی اسبابك صاحبی
اولان انده اولدیغین ظن ایلمزم ﴿ کلوخی دوبالای هم برنهیم ﴾ یکی پای
بردوش دیکر نهیم ﴾ کلوخ کاف عربك ولامك ضمیله کسك دیمکدر
ویاحرف وحدت بالای هم لامیه بری بری اوزرینه دیمکدر برحرف تأکید
نهیم نونك فتحیله فعل مضارع متکلم مع الغیر قویالم دیمکدر یکی تقدیری

يكى ازما ديمكدر برحرف استعلا دوش ديكر لاميه در (محصول بيت)
برايكى كسكى برى برى اوزرينه قويالم اندنصكره برعزتاغنى اوك برعزك
اوموزينه قويوب جيقوب ايجرى كيرهلم حاصلى برى بر عزك اوموزينه
باصوب ايجرى كيرهلم ❊ بچندان كه در دست افتديش باز ❊ ازآنيه كه
كردى تهى دست باز ❊ با حرف مصاحبت چندان اولقدر كه حرف
بياندر حرف صله دستت تا ضمير خطاب بساز قانع اول ديمكدر ازآن
يعنى ازآن حال كه سابق كيدر كردى كاف عجمك فتحيله دونه سين
ويااولهسين ديمكدر تهى دست وصف تركيبى الى بوش معناسنه كه عزت
صفرالبد دير كردى دونهسين معناسنه اولنجه باز رجوع معناسنه اولور
اما اكر اولهسين معناسنه اولنجه تأكيد افاده ايدر انجق (محصول بيت)
اول دكاولى اسباب كه اليكه كيرور قانع اول داخى زيادهيه طامع اولمه
اول حالدن بكدر كه تهى دست اولكه كيدهسين وياتهى دست اولهسين
❊ بيخلند ازى وچاپلوسى وفن ❊ اكشيدش سوى خانهٔ خويشتن ❊
با حرف مصاحبت دلند اروصف تركيبدر لغتده كوكل طوتيجى ديمكدر
اما استعمالده كوكل الداجى معناسنه در ويا حرف مصدر چاپلوسى
بالتقلنق ودلكولنمك ديمكدر فن بونده حيله معناسنه در كشيدش
ضمير ملتر عزيزه وباززا كشنداندازه راجعدر سوى خانهٔ خويش
لاميهدر (محصول بيت) دلدار اغله ورفق وملايمتله وبالتقلنقلغيله
وحيله ايله اوغرينى كنديلك اوى جانبنه چكدى حاصلى اوى جانبنه
اكاديل اولدى ❊ جوانمرد شبرو فرو داشتش دوش ❊ بكتفش برآمد
خداوند هوش ❊ جوانمرد شبرو ايكى تركيبدن تركيب اضافى در
اولكيسى تركيب مزجى وثانيسى وصفى تركيبدر شبرو اصطلاحلرنده
اوغريه ديرلر فرو بونده آشغه ديمكدر دوش اوموز باحرف صله
كتف بونده كاف جربك فتحى وكسريله وتانك سكونيله اوموزه
ديرلر عربيدر ضمير اوغريه راجعدر برآمد چيقدى ديمكدر فاعلى
خداوند هوش دريعنى عزيز (محصول بيت) جوانمرد اوغرى اوموزينى
آشغه طوتدى پس عقل صاحبى آنك اوزرينه چيقوب كنديلك اوينه
كيرمك ايچون شبروك بونده معناى لغويسى ويرن استعمالدن آكاه دكل
ايمش ❊ بغلطاق ودستاره ورختى كه داشت ❊ زبالابدامان او

ردشمعى

در كذاشت ❊ بغلطاق بانك وغينك فتحى ولامك سكونيله تكله قفتان
كه اكاروملده ساده ديرلر كه عربيه دن محرفدر واو حرف عطف دستار
دلبند رختى يا حرف وحدت كه حرف را بطه صفت داشت بونك
كبى يرلرده تملكدن عبارتدر زبالا يوقارودن ديمكدر با حرف صله دامان او
لاميه در ضمير دزده راجعدر دركذاشت فعل ماضى مفرد غائب قويدى
مراد براقدى ديمكدر فاعلى عزيزدر (محصول بيت) تكله قفتانى
ودابستنى ومالك اولديغى اسبابى يوقاريدن آشغه اتكينه براقدى
حاصلى اوغريه ويردى ❊ وزآنجا برآورد غوغا كه دزد ❊ ثواب اى
جوانان يارى ومزد ❊ وزآنجا يعنى بالاى خانهدن بر حرف تأكيد آورد
كتوردى غوغا مفعولى كه حرف بيان دزد تقديرى دزد آمد در ثواب
تقديرى ثوابست در جوانان يارى لاميه و يا حرف مصدر يولده اتلق
يكيتلوى ديمكدر مزد ميمك ضمى وسكون زا ثلثه كرايه ديرلر كه عربيه
اجرت ديرلر وابه معطوف (محصول بيت) عزيز معهود اسبابى دزده
ويردكدنصكره فرياد وغوغا كتوردى اولديغى يردن كه مدد اوغرى
كلدى اى معاونت جوانلرى ثواب واجرت حاصلدر كلك مدده ايرشوك
كه اولان اسبابى كتوردى مرادى بوطريقله دزدى قاچرمقدر و
جوانانى اضافيسلر اوقيان سلامت طيعدن بى بهره اولدوغندن غيرى
بيتى لفظاى مستفيددن اخرج ايلمش فتأمل ❊ بدرجست ازآشوب دزد
دغل ❊ دوان نجامهٔ پارسا در بغل ❊ بدرجست طاشره سيجرادى
يعنى قاچدى آشوب فتنه وغوغا ديمكدر دز دغل بيانيه دغل دالك
وغينك فتحه لريله حيله باز و مكار معناسنه در دوان صفت
مشبهه در دويدن ندن يلرك ديمكدر نجامه پارسا لاميه ومبتدا در در
بغل جمله ظرفيه خبر مبتدا در وجمله اسميه دوانك فاعلندن
حال واقع اولور بغل بانك وغينك فتحه لريله قولتق ديمكدر كه
عوب ابط دير همزهنك وبانك كسريله (محصول بيت) حيله باز
ومكار دزد آشوب وغوغادن طاشره سيجرادى يعنى قاچدى بر
علبه لباسى قولتغنده يعنى نجامهسنى قولتغنه آلوب قاچدى ❊ دل آسوده
شد مرد نيك اعتقاد ❊ كه بيچاره را برآيد مراد ❊ مرد نيك اعتقاد بيانيه
ايى ويالك اعتقادلى ديمكدر كه حرف تعليل بيچاره يا حرف وحدت

ردشمعى

وهمزه حرف توسل ورا حرف تخصيص بر بيچاره نك ديمكدر برآمد
حاصل اولدي ديمكدر مرادفا علدر (محصول بيت) اي اعتقادلي
مرد دل آسوده اولدي حاصلي كوكلي راحت ومسرور اولدي
زوالندن بر بيچاره نك كوكلي مرادي حاصل اولدي يعني دزدك
مرادي حاصل اولدوغندن راحت اولدي بيچاره‌ده همزه وحدتيچوندر
دين سهو ايلمش ❊ خبيثي كه بركس ترحم نكرد ❊ ببخشود بروى دل نيك
مرد ❊ خبيث مردار ديمكدر ويا حرف وحدت بر حرف صله ببخشود
ترحم ايلدي بركنه حرف صله وى ضمير غايب خبيثه راجعدر دل نيك
مرد لاميه نيك مرد لاميه وتركيب مزجي در (محصول بيت) برخبيث
دزدكه هيچ كمسه‌يه ترحم ايلدي اكا اي مردك كوكلي ترحم ايلدي
يعني اني اسر كيوب اكا انعام واحسان ايلدي حضرت شيخ بيورر
❊ عجب دارم از سيرت بخردان ❊ كه نيكي كنند از كرم با بدان ❊ سيرت
بخردان لاميه بخرد بانك كسري وخانك سكوني ورانك فتحيله عاقل وزيرك
الف ونون ادات جمعدر كه حرف بيان نيكي يا حرف مصدر با حرف صله
بدان جمع بد در (محصول بيت) عجب طوتارم يعني عجبم واردر عقلا سيرت
وعادتندن كه كرم واحسانلرندن يرامزلره ايلك ايدرلر وبلالرينه تحمل
ايدرلر ❊ در اقبال نيكان بدان ميزيند ❊ اكرچه بدان اهل نيكي نيند ❊
اقبال نيكان لاميه نيكان ايلولر بدان يرامزلر ميزيند فعل مضارع جمع غائب
ديريلورلر وكچنورلر اهل نيكي لاميه ويا حرف مصدر ايلك اهلي ولايقي
ديمكدر نيند اصلنده نه اند در نه حرف نفي واند همزهٔ مجتلبه ايله استك
ادات جمعي در پس‌هاى رسمي يايه ابدال اولمق سبيله همزهٔ مجتلبه دن
استغنا ايدوب نيند ديديلر فتأمل فانه دقيق (محصول بيت) ايلولر دولت
واقبالنده يرامزلر ديريلوب كچنورلر يعني انلرك سايه‌سنده‌ خوش وآسوده
حال اوزره اولورلر ❊ حكايت در تحمل جفاى دشمن از بهر دوست ❊
❊ يكي واچو سعدى دل ساده بود ❊ كه با ساده رويي در افتاده
بود ❊ يكي دا بر ينك ديمكدر را حرف تخصيص دل ساده بيانيه بود ادات
زمانيه ايدى ديمكدر كه حرف بيان با حرف صله ساده رو وصف
تركيبي يالك يوزلي معناسنه و يا حرف وحدت در حرف تأكيد افتاده
بود دوشمشيدى فاعلي جائزدر كه يكي اوله وجائزدر كه ساده رو

زدشمروزی وشمی

اوله‌قندر (محصول بيت) بر كمسه‌نك سعدى كبي كوكلي حيله ومكردن
و بغض وكينه دن خالي ايدى كه برساده رويه دوشمشيدى يعني
بر محبوبه عاشق وكرفتار اولمشيدى ❊ جفا بردى از دشمن سخت كوى ❊
ز چوكان سختي بجستي چو كوى ❊ بردى يا حرف حكايه دشمن
سخت كوى بيانيه سخت كوى وصف تركيبي پك سويلجي يعني
طعن وتشنيع ايدجي ديمكدر چوكان سختي لاميه‌ در مجازا شدت چوكاني
ديمكدر بجستي فعل نفي حال ماضي سچرامزدى ديمكدر چو كوى
طوب كبي ديمكدر (محصول بيت) مذكور عاشق پك سويليجي دشمن دن
ورقيبدن جفا واذا كورردي يعني طعن وتشنيعنه صبر وتحمل ايدردي
اما شدت وبلا چوكانندن طوپ كبي سچرامزدى بلكه طعن وشتم
وسب رقبا واعدايه صبر وتحمل ايدردى ❊ زكس چين بر ابر و نينداختي
❊ زبازي بتندي نپرداختي ❊ چين بكلم وبوروش معناسنه‌ در بر حرف
صله ابرو قاش در كه عرب حاجب دير نينداختي فعل نفي حال ماضي مفرد
غائب اتمزدى يعني قاشين بورشدرمزدى بازى اويون ولطيفه بتندي
با حرف صله ويا حرف مصدر ياوزلغه ديمكدر نپرداختي فعل نفي حال ماضي
مفرد غائب تقيد ايلمزدى ديمكدر (محصول بيت) كمسه‌نك احوال واقوالندن
وكفت وكويندن اينجوب ابروسنه چين بوراقمازدى يعني بيحضور
اولوب قاشين چاتوب يوزين بورشدرمزدى اويون ولطيفه‌دن يعني
كندى لطيفه ومزاح ايلمكدن وياغيرينك كنديه لطيفه ايلمكدن حدت
وتيزلكله مقيد اولمزدى يعني غضبه كلوب تيزلنمزدى حاصلي هميشه خرم
وشاد ايدى عبوس الوجه اولمازدى ❊ يكي كفتش آخر ترا ننك نيست ❊
خبرزين همه سيلي وسنك نيست ❊ ضمير مستتر يكي‌يه وبارز عاشقه راجعدر
آخر ادات تأكيددر ترا سنك ديمكدر ننك عار نيست استفهامي متضمن يوقمي در
ديمكدر سيلي سيلك ولامك كسريله سله معناسنه‌ در (محصول بيت)
مذكور عاشقه بريسي ديديكه سنك ننك وعارك يوقمي در بوقدر طپانچه
وطاشدن خبرك يوقمي در يعني بوقدر كوتك كه يرسين هيچ طوتمازمي‌سين
وعارلنمازميسين ❊ تن خويشتن سفيه دونان كنند ❊ ز دشمن تحمل
زبونان كنند ❊ سفيه زبون معناسنه در سينك فتحيله (محصول
بيت) كندى تني خلقه زبون الحق كيمسه‌لر ايدر يعني الحق كمسه‌لر خلقه

زد شمعی

زبون ومغلوب اولورلر دشمندن صادر اولان جفایه زبونلر تحمل ایدرلر
یعنی رقیبك جفا واذاسینه زبون عاشقلر صبر وتحمل ایدرلر غیرتلی عاشقلر
ایلمزلر ﴿ نشاید ز دشمن خطا در گذاشت ❊ که گویند یارا ومردی
نداشت ﴾ در گذاشت ترك ایلمك دیمکدر معنای مصدر مراد درگذشتن ایمك
دن سهو ایلمش که حرف تعلیل اولوب قدرت مرد یی یا حرف مصدر ترك
دیمکدر نداشت فعل ماضی نفی مفرد غائب لغتده طوتمادی دیمکدر اما
استعمالده بولمقدن کنایه در (محصول بیت) دشمندن خطا وسهوی
ترك ایلمك لایق ومعقول دکلدر یعنی اندن صادر اولان ادبسزلکلری ترك
واهمال ایلمك جائز دکلدر زیرا دیرلر که غیرتسزلك ازالکی وقدرتی یوقدر
یعنی سکلطمن ایدوب بی عار وبی غیرت دیرلر ﴿ بدو گفت شیدای شوریده
سر ❊ جوابی که شاید نوشتن بزر ﴾ بدو با حرف صله وضمیر معترضه
راجعدر شیدای شوریده سر بیانیه شیدا لایعقل شوریده سر پریشان
حال وپراکنده هوش جوابی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت
بزر با حرف مصاحبت (محصول بیت) معترضه پریشان حال وپراکنده
هوش عاشق برجواب ویردیکه التون ایله یازمغه لایقدر حاصلی اکا برجواب
ویردی که التون ایله والتون قلمله کمش لوح اوزره یازمغه لایقدر اول جواب
بو بیتك مضمونیدر که ﴿ دلم خانهٔ مهر یارست وبس ❊ ازان می
نگنجد درو کین کس ﴾ خانهٔ مهر یار لامیه لردر مهر بونده محبت معناسنه در
وبس فقط معناسنه در نته که مرارا مرور ایلمشدر ازان ادات تعلیل انکیچون
دیمکدر می ادات استمرار نگنجد فعل نفی مضارع مفرد غائب صغمز
دیمکدر فاعلی کین کس در اضافت لامیه ایله (محصول بیت) عاشق دیر که
بنم کوکلم یارك محبتی خانه سیدر انجق یعنی خانهٔ دلمده مهر یاردر غیری یوقدر
بوقدر حاصلی محبت جاناندن طوپطولودر انکیچون کسه نك کینی صغماز
یعنی مهرجانان خانهٔ دلی شویله استیعاب ایلمشدر که غیرینك عداوتنه انده
مقام ومکان یوقدر که اندن پریشان حال اولوب بحضور اولام ﴿ حکایت ﴾
﴿ چه خوش گفت بهلول فرخنده خوی ❊ چو بگذشت برعارف جنگ
وجوی ﴾ بهلول فرخنده بیانیه بهلول هارون الرشیدك قرنداشیدر اهل
اللهدن بر وجود شریف ایمش فرخنده خوی وصف ترکیبیدر مبارك خویلی
دیمکدر بگذشت فعل ماضی مفرد غائب کچدی دیمکدر یعنی اوغرادی بر حرف

رد شمعی

صله جنگجو بیانیه جنك جو وصف ترکیبی جو پیدن امرده لغتك
استیجی دیمکدر اما استعمالده صواشیجی دیمکدر پس معناسنده جنك
استیجی دین یلزیمش (محصول بیت) مبارك خویلی وکوزل خصلتلی
بهلول دیوانه نه لطیف سویلدی ونه کوزل ادا ایلدی چونکه صواشیجی
وغوغاجی برعارفه اوغرادی یعنی یانندن کچدی دیلیکی کلان ایکی بیتدر
﴿ گر این مدعی دوست بشناختی ❊ به پیکار دشمن نپرداختی ﴾ مدعی
بونده خدادوستی کچیندر دوستدن مراد بونده خدادر بشناختی یا حرف
حکایه اکلایدی دیمکدر به حرف صله پیکار دشمن لامیه در مجازا نپرداختی
فعل نفی حکایت حال ماضی مقید اولمازدی دیمکدر (محصول بیت)
اگر بو کذاب خدایی اکلایدی یعنی خدا دوستی اولایدی دشمنك صواشنه
ویا دشمنله صواشمه مشغول ومقید اولمازدی ﴿ گر از هستی حق خبرداشتی ❊
همه خلق را نیست پنداشتی ﴾ هستی حق لامیه در ویا حرف مصدر
داشتی یا حرف حکایه پنداشتی ده بو یله در (محصول بیت) اگر بو مدعی
خدانك وارلغندن وحقیقتدن خبردار اولیدی جمیع خلق ومخلوقاتی انك
وجودینه نسبت عدم محض بیلوردی کندی ایله پس هیچ کس ایله
جنك وجدالی اولمازدی زیرا عدم صرفله جنك متصور اولماز ﴿ حکایت لقمان
حکیم وتحمل او ﴾ شنیدم که لقمان سیه فام بود ❊ نه تن پرور ونازك اندام
بود ﴾ که حرف بیان لقماندن مراد لقمان عاددر که علما رحمهم الله تعالی
نبوتنده اختلاف ایلمشلردر اصح قول اولدر که ولی اوله نبی اولمیه والعلم
عندالله تعالی سیه فام وصف ترکیبیدر قره یاغز معناسنه فام اون
ورنك معناسنه در تن پرور وصف ترکیبی تنی بسلیجی یعنی حضور
ورفاهیتنده لکن یکسه به دیرلر نازك اندام دخی وصف ترکیبیدر یعنی
مشکلی وخوش سیما دکلیمش (محصول بیت) رواة یلردن ایشتدم که لقمان
قره یاغز برکمسنه ایمش حاصلی کوزده حقیر تن پرور ونازك اندام دکلمش
یعنی نعمت وحضور ایده بیومش وحاصلی اولمش دکلمش ﴿ یکی بنده
خویش پنداشتش ❊ زبون دید ودر کار گل داشتش ﴾ بنده خویش
لامیه پنداشتش ضمیر لقمانه راجعدر در حرف صله کار گل لامیه
یا لحق ایشی دیمکدر داشتش ضمیر کنه سابق کبیدر (محصول بیت)
بریسی لقمانی کندی قولی ظن ایلدی یعنی برکمسنه نك قولی قاچمش

لقمان سیالی ایش لقمـانی اول ظن ایدوب طوندی وبالحق ایشنـه قوشـدی یعنی کریج وکرمت وبونلر کبی بالجق ایشنـه قوشـدی وایشلتدی حاصلی لقمانی زبون وذلیل کوروب قولی ظن ایدوب انتقام ایجون آنی ارغادلغه قوشدی ❊ جفادید وباجور وقهرش بساخت ❊ بسالی سرایی زبهرش بساخت ❊ قهرش ضمیریکی یه راجعدر باجور باحرف صـله بساخت فعـل ماضی مفرد غائب راضی اولدی دیمکدر بسالی باحرف ظرف وباحرف وحدت بریلده دیمکدر سرایی باحرف وحدت زبهرش ضمیریکیه راجعـدر انك ایجون دیمکدر بسـاخت یاپدی دیمکدر (محصول بیت) لقمان اول کسـه دن کار کلـده جفا کوردی وانك جور وقهرینه راضی اولوب صبر وتحمل ایلدی برسنه ده آنکیچون براو یاپدی یعنی اکا برخانه پیدا ایلدی ❊چو پیش آمدش بندهٔ رفته باز❊ زلقمـانش آمد نهیبی فراز ❊ چوادات تعلیل پیش بونك کبی یرلرده یان وقت معناسنه‌در که عرب عند دیر آمدش ضمیریکی یه راجعدر بندهٔ رفته بیانیه کیتمش قول یعـنی فرار ایلـین عبد باز کیرو دیمکدر لقمانش ضمیر سـابق کیبدر نهیب خوف دیمکدر و یا حرف وحدت ویاحرف تنکیر وابهام فراز ادات تأکید بونده فراز یقین معنا سنـه در دین ایراق کیتمش (محصول بیت) چون که اول کسه نك فرار ایلین قولی کنه کلدی لقماندن اول کسـه یه خوف وخشیـت کلدی زیرا بریل مقداری اکا خدمت ایدوب تکاسل ایلدی و بن حر الاصلن بنده دکلـین دیمدی ❊ بپایش در افتادو پوزش نمود ❊ بخند ید لقمان که پوزش چه سود ❊ بپایش باحرف صله وضمیر لقمانه راجعدر پوزش اسم مصدر د راعتذار معناسنـه که حرف بیان (محصول بیت) اول کسـه لقمانك اباغنه دوشدی وعذر کوستردی که بلیـوب بوقدر زمان سنی استخدام ایلدم دیو بویله دینجـه لقمان کولدی ودیدی شمدی عذرنه فائده ویرور ❊ بسالی زجورت جکر خون کنم ❊ بیك ساعت ازدل بدر چون کنم ❊ بسالی باحرف ظرف و باحرف وحدت وحرف ربط محذوف بسالی که تقدیرنده زجورت تقدیری زجور خدمتت دریـك باحرف ظرف بدر باحرف صـله طاشره دیمکدر چون واو اصلیـه ایله کیف معناسنـه در نیجه دیمکدر (محصول بیت) بریل مقداری که سنـك رد شمعی

خدمتك جور وجفاسندن جکرمی خون ایلیم یعنی زحمت وبلا چکمش اولم برساعتده اول جور وجفایی قلبمدن نیجه اخراج ایده بیلورم ❊ ولی هم ببخشایم ای نیك مرد ❊ که سود تومارا زیانی نکرد ❊ ولی ادات استدراك هم بونده بونك برله دیمکدر عربیده مع ذلك دیرلر ببخشایم فعل مضارع متکلم وحده‌در بخشـایدندن ترحم معنا سنـه‌در بونده مراد کنا هن بغشلق وسوچندن کچمکدر نیك مرد ترکیب مزجی‌در که حرف تعلیل سود توسود نفع دیمکدر پس اضافت مصـدرك مفعولنه‌در سکا نفع دیمکدر مارا بیزه دیمکدر را ادات صله در زیانی باحرف وحدت ویاتنکیر (محصول بیت) لقمان دیر که سنـك چوق جفالرك چکدم اما بونك برله که عفو ایدرم ای مرد نیك زیرا سکا فائده بزه زیان ایلدی یعنی سکا برخانه یاپدم وبکا بوندن زیان مترتب اولدی بلکه نیجه حکمت ومعرفتم زیاده اولدی کلن بیت مقصودی بیان ایدر ❊ توآباد کردی شبسـتان خویش ❊ مرا حکمت ومعرفت کـشت بیش ❊ آباد الف ممدود ایله معمور دیمکدر شبسـتان بونده کیجه یـاتجق یر دیمکدر قیش اوینه‌ده دیرلر خویشـه اضافتی لامیه در مرابنم دیمکدر (محصول بیت) سن کندی کیجه لکلی معمور وآباد ایلدك و بنم حکمت ومعرفتم زیاده اولدی حاصلی حکمت ومعرفتـده ترقی ایلدم کلن بیت سـبب ازدیاد حکمت ومعرفتی بیان ایدر ❊ غلامیست درخیلم ای نیك بخت ❊ که فرمایمش وقتها کار سخت ❊ غلامیست یاحرف وحـدت درحرف ظرف خیل بونده بلوك معناسـنه که مراد کندینك توابع ولواحقیدر اما عرب خیل آته دیر بونده خیل آت معناسنه در دین بوداده راجـل ایش نیك بخت وصف ترکیبی که حرف بیان فرمایم فعل مضارع متکلم وحده بیورورم دیمکدر ضمیر غلامه راجعدر ضمیر منصوب متصل معناسنه اکا بیورورم دیمکـدر کارسخت بیانیه مشکل ایش دیمکدر (محصول بیت) لقمان اول کسـه یه دیرکه اشـباع واتباعمده برقولم واردر ای نیك بخت کاه کاه صعب ایش ومشکل مصلحت بیورورم حاصلی آنی شدتله طوتاردم دیمکدر معلوم اولسکه مقام حکایت حال ماضی معناسنی اقتضا ایدر میفرمودمش دیمك ایدی لیکن ضرورت وزنیچون فرمایمش بیورمش فتـأمل ❊ دکره نیازارمش سخت دل ❊ چـو یاد آیدم سختی کار کل ❊ دکره بر پول دخی یعنی رد شمعی

بر کره دخی دیمکدر نیازارم فعل مضارع نفس متکلم وحده اینجتمم ویحضور
ایلم دیمکدر شین ضمیر معناده داله مقید در داش تقدیرنده آیدم میم ضمیر
منصوب متصل چونکه یادمه کلور دیمکدر سختی کار کل لامیه درو یا حرف
مصدر (محصول بیت) لقمان دیرکه بردخی مذکور غلامك کوکلنی
محکم بیحضور ایلم وخاطرنی رنجیده اتمم چونکه بالحق ایشنك زحتی
وشدتی یادمه کلنجه خاطرنی پریشان ایلم وکوکلنی بیحضور قیلم حاصلی
باشمه کلن بلالری اکدیجه اکازحت ویرمم حضرت شیخ مناسبتله حکمته
شروع ایدوب بیورر ﴿ هرآن کس که جور بزرکان نبرد ❊ نسوزد دلش
برضعیفان خرد ﴾ جور بزرکان لامیه بر حرف صله ضعیفان خرد بیانیه
مراد زیردست اولان کمسه لردر (محصول بیت) هر اول کمسه که اکابرك
جور وجفاسنی کتورمدی یعنی چکمدی انك کوکلی ضعیفلره وزبونلره یانماز
یعنی ترحم ایلیوب انلری اسیرکمز بلکه همیشه جور وجفا اوزره اولور ﴿ کراز
حاکمان سختت آید سخن ❊ تو بر زیردستان درشتی مکن ﴾ سخت نا ضمیر خطاب
درشتی یا حرف مصدر غلظت وخشونت دیمکدر (محصول بیت)
اکر حاکملردن سکا سوزقتی کلورسه یعنی سوزلری سکا کوج کلورسه سن الك
التنده اولان فقرا وضعفایه غلظت وخشونت ایلمه یعنی حرمت ورعایت
ایله جور وجفا ایلمه حاصلی سکا غیرینك سوزی نیجه کلورسه سنکده
غیریه انجاین کلور ﴿ حکایت جنید وتواضع وحلم او ﴾ ﴿ شنیدم که
در دشت صنعان جنید ❊ سکی دید برکنده دندان صید ﴾ که حرف
بیان دشت صنعان لامیه در مجازا دشت صحرا وصنعا ن یلا دیمکدن
بر عظیم بلده نك اسمی درکه عبد الرزاق یمنی اندندر عرب همزه ایله اوقور
اما عجم نونله اوقور پس نونله خطا در دین خطا ایلمش جنید صیغهٔ
تصغیر وزنی اوزره اولیای خدادن بر عظیم الشان ولینك اسم شریفیدر
لقبی سید الطائفه در بغدا دیدر حضرت سری السقطی ایله ایکیسی
بر تربه ده مدفوندر قدس الله سرهما العزیز برکنده قوپمش وقوپارلمش
دیمکدر بونده چیقمش دیمکدر دندان صید لامیه در مجازا صید بونده
مصدر در آولمق معناسنه و یا اسمدر آو معناسنه دندان صیددن مراد
آوه یاپشجق دیشلریدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که ایشتدم
صنعانك صحراسنده جنید بغدادی صیده یاپشجق دیشلری چیقمش

زد شعی

برکلب کوردی یعنی پیرلکدن دیشلری دوکلمش بر سك کوردی
﴿ زنیروی سر پنجهٔ شیرکیر ❊ فرومانده عاجز چوروباه پیر ﴾ نیروی
سر پنجه شیرکیر لامیه وبیانیه در نیروی نونك کسریله ویرانك اضافه سیله
قوت معناسنه در سر پنجه قوت وزوردن عبارتدر شیرکیر ارسلان طوتیجی
دیمکدر وصف ترکیبیدر فرومانده عاجز قالمش دیمکدر اما بونده عجزدن
تجرید اولنوب مطلقا قالمش دیمکدر روباه پیر بیانیه (محصول بیت)
ارسلان طوتیجی سر پنجه زورندن پیر دلکی کبی عاجز وزبون قالمشیدی
حاصلی پیرلکدن زیاده دوشکون اولمشیدی ﴿ پس از غرم آهو کرفتن
به پی ❊ لکد خوردی از کوسفندان حی ﴾ غرم غینك ضمی ورانك
سکونیله یبان قیونی دیمکدر آهو معروف به پی یا ایله معناسنه در وپی نای
عجمك فتحی ویای اصلیه ایله سکر معناسنه در ایز ویلك معناسنه در دیبین
معنایه ایرابلتمش لکد لامك وکاف عجمك فتحیله دپمه دیمکدر خوردی
یا حرف حکایت یردی دیمکدر کوسفند قیون والف ونون ادات جمعدر
حیه اضافت لامیه در حی قبیله دیمکدر (محصول بیت) مذکور سك یبان
قیوننك وآهونك سکرنی طوتدیقندن صکره یعنی سکرینه یاپشوب شکار
ایلدیکندن صکره زیاده عجزندن قبیله قیونلرندن دپمه یردی حاصلی
مغلوب محض اولمشیدی شویله که قیونلر بیله آکه غالب اولمشیدی بعض
نسخه ده بو بیت واقعدر ﴿ پس از کاو کوهی کرفتن بقهر ❊ لکد
خوردی از کوسفندان شهر ﴾ کاو کوهی بیانیه یبان صغری دیمکدر
(محصول بیت) یبان صغرینی قهر وغلبه ایله طوتدقدن وآولدقدن نصکره
شهرلك کویك قیونلرندن دپمه یردی وآنی سوسرلردی ﴿ چو مسکین
وبی طاقتش دیدوریش ❊ بدو دادیك نیمه اززاد خویش ﴾ چو حرف
تعلیل ظاقتش ضمیر سکه راجعدر ریش مجروح معناسنه در بدو ضمیر کنه
سکه راجعدر داد فاعلی جنیددر یك نیمه بر نصفی دیمکدر زاد خویش
کندی ازوقندن دیمکدر (محصول بیت) جنید حضرتلری چونکه
سکی مسکین وطاقتسز وقدرتسز ومجروح کوردی اکا کندی ازغندن
برنصفنی ویردی یعنی انی اسیرکیوب قرینی طیوردی ﴿ شنیدم که می
کفت وخون میکریست ❊ که داند که بهتر زما هر دو کیست ﴾ میکفت
حکایت حال ماضی فاعلی جنیددر میکریست سابق کبی اغلاردی قان

رد شمعی

اغلاق محکم اغلقدن کنایتدر که اسمدر کیم معنا سنه بهترا یورك دیمکدر
زماهردو بیرم ایکیمزدن دیمکدر کیست کیمدر دیمکدر (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر اشتدم جنیدمذکور کلبی اول حالده کورمجك
سوبلردی وقان اغلردی حاصلی محکم اغلردی سویلدیکی بوندن صکره
کلن طقوز مصرا عنك مضمو نیدر یعنی کیم بیلور که بیرم ایکیمزدن
خداقتنده قنغمز یکرکدر حاصلی قنغمز مقبول رکدر ❊ بظاهرمن امروز
ازاین بهترم ❊ دکرتاچه راند قضا برسرم ❊ بظاهر باحرف ظرف
ازوضمیرسکه راجعدز دکرداخی دیمکدر تاحرف تعجب عجبا دیمکدر
راند فعل مضارع مفرد غائب سورر دیمکدریعنی نه کتورر قضا فاعلی
قضادنمراد حکم ازلی دربرحرف صله (محصول بیت) جنیددیرکه
ظاهرا بن بوکون بو سکدن یکرکم اماعجبا قضای خدای متعال داخی
باشمه نه سورر یعنی کاتب ازل باشمه یازدیغی ندرونه حال اولیسردر معلوم
دکلدر ❊ کرم پای ایمان نه لغزدزجای ❊ بسر برنهم تاج عفوخدای ❊
کرم میم معنا ده ایمانه مقید درپای ایمانم تقدیر نده اضافت لامیه در
مجازا نلغزد فعل نفی مستقبل مفرد غائب فعل شرط واقعدر طایمزسه
دیمکدر بسر برباحرف تأکید برحرف استعلا نهم فعل مضارع متکلم
وحده جواب شرط واقعدر قورم دیمکدر تاج عفو خدای لامیه لردر
(محصول بیت) اکرایمانم اباغی یرندن طیرنمازسه یعنی ایمانمه خلل
وزوال کلمزسه باشم اوزره خدانك عفوی تاجنی قورم یعنی ایمان کامل ایله
دوشرم حاصلی مرحوم ومغفور اولورم پس بوجهتدن بن کلبدن بهترم
❊ وکر کسوت معرفت دربرم ❊ نماندیه بسیار ازین کمترم ❊ کسوت
معرفت لامیه در مجازا درحرف ظرف وبرحرف استعلا ومیم ضمیرمتکلم
اوزرمده دیمکدر که عرب علی دیر مصراع ثانی یه مرهوندر نماند فعل نفی
مستقبل مفرد غائب فعل شرط واقعدر قالمازوقالمیه دیمکدر به بسیار بازاند
ازین یعنی ازسك کترا کسکرك دیمکدر (محصول بیت) ایمان کامل ایله
کیدرسم مذکور کبی اولورم امامعرفت وعرفان کسوتی اوستمده قالمزسه
بوکلبدن چوق اکسك وناقص کیدرم حاصلی بی معرفت خدا ختم
اولورسه کلب بندن یکدر العیاذ بالله ❊ کهسك باهمه زشت نامی چومرد
❊ مراورا بدوزخ نخواهند برد ❊ کهازین کتر بیوردیغنه حرف تعلیلدر

باهمه باحرف مصاحبت زشت نام وصف ترکیبی و یاحرف مصدر آد
چرکینلکی دیمکدر مرحرف تأکید اوضمیرغائب ورااداتمفعول بدوزخ
باحرف صله برد بردن معناسنه در (محصول بیت) زیراسك بوقدر نام
چرکینلکیله چونکه فوت اوله انی دوزخه ایلتمیسرلردر یعنی جهنمه داخل
اولماز حاصلی مستحق عذاب اولماز حضرت شیخ معرفته شروع
ایدوب بیورر ❊ ره اینست سعدی که مردان راه ❊ بعزت نکردند
درخودنکاه ❊ سعدی منادی وحرف ندامحذوف کهحرف بیان مردان
راه لامیه در مجازا بعزت باحرف مصاحبت درحرف صله خود کندی
دیمکدرنکاه نظر والتفات دیمکدر (محصول بیت) ای سعدی طریق
بودرکه خدایولینك مردلری یعنی اولیا عزت وعظمتله کندیلرینه نظر
ایلمدیلر یعنی کندیلرن معزز ومحترم طوتمدیلر بلکه کلبدن کمتر بلدیلر
❊ ازآن برملائك شرف داشتند ❊ کهخود رابه ازسك نپنداشتند ❊
ازآن ادات تعلیل برملائك برحرف استعلا شرف داشتندك مفعول صریحی
وبرملائك غیرصریحی کهحرف تعلیل نپنداشتند فعل ماضی جمع غائب ظن
ایلمدیلر دیمکدر (محصول بیت) انکیچون اولیای خداملائکه اوزره شرف
وعزت طوتدیلرسك دن یك ظن ایلمدیلر یعنی کندیلرینی سکدن ذلیل وخوار
طوتدیلر انکیچون خداقتنده محترم اولدیلر ❊ حکایت پارساوبربطزن ❊
❊ یکی بربطی در بغل داشت مست ■ بشب درسرپارسای شکست ❊
تقدیر مصراع اول یکی مست بربطی در بغل داشت بربط ایکی یانك
قبحیله قوپوزه دیرلر درحرف ظرف بغل یانك وغینك فتحه لریله قولتق
دیمك بشب باحرف ظرف شب کیجه دیمکدر درحرف صله سرپارسایی
اضافت لامیه در ویاحرف وحدت (محصول بیت) برمست کمنك
قولتغنده برقوپز وارایدی کیجهده انی برعابدك باشنده پارهلدی یعنی
باشنه اوردی وپارهلدی حاصلی برمستك قولتغنده برقوپز وار ایدی
کیجهده آنی برعابدك باشنده پاره لدی ❊ چوروز آمدآن نیك
مردسلیم ❊ برسنکدل بردیك مشت سیم ❊ نیك مرد ترکیب مزجی
ایی کشی دیمکدر سلیمه اضافت بیانیه در برسنکدل لامیه درسنکدل وصف
ترکیبی طاش یورکلی دیمکدر یعنی ظالم مشت سیم لامیه درمشت

بونده آوج معناسنه‌در وسیم بونده اقچه معناسنه در (محصول بیت)
چونکه کون کلدی یعنی صباح اولدی اول ابی سلیم کشی یعنی مذکور
پارسا اول طاش یورکلی ظالمك قتنه بر اوج سیم ایلتدی یعنی قوپز
بهاسی دیو اکا آوج اقچه ایلتدی ودیدیکه ﴿ دوشینه معذوربودی
ومست ✻ ترا ومرا بربط وسر شکست ﴾ که رابط مقول وقول
مقدردر دوشینه بااداة نسبت وتخصیص ضرورت وزنیچون زیاده
اولنشدر بودی یای خطابله اداة زمانیه تراسنك ومرا یم دیمكدر
رالر اداة تخصیص شکست فعل ماضی مفرد غائب بونده لازم معنا
معنایده کلور (محصول بیت) مصراع ثانی لف ونشر مرتب
طریقی اوزره کلور غائب دیدیکه دون کیجه معذور ومست ایدك یعنی
کندی کندن خبرك یوق ایدیکه سنك قوپزو بنم باشم صندی ﴿ مرا به شد آن
برخاست بیم ✻ ترا به نخواهد شد الا بسیم ﴾ (محصول بیت) بنم قوپزله
ایلدکك یارهٔ ایی اولدی وا وکلدی وخوف قالمدی یعنی بکا اول یاره دن
ضرر وزیان مترتب اولدی اما سنك ضرر وزیانك آیی اولماز الا اقچه ایله
اعدی کرم ایدوب بو اقچه قبول ایدوب قپوزکی اصلاح ایله که کوکلکدن
الم وندامت کیتسون ﴿ ازان دوستان خدا برسرند ✻ که از خلق بسیار
برسر خورند ﴾ ازان اداة تعلیل برسر بر حرف صله سر باش دیمكدر
(محصول بیت) خدا دوستلری یعنی اولیا انکیچون باشده درلر یعنی رفعت
وعزتده درلر زیرا خلقدن باشلر ینه چوق ضرب یرلر یعنی
چوق جفا والم وبلا چکرلر حاصلی انکیچون مقبول خدادرلر
که خلقك اذا وجفاسنه تحمل ایدرلر ﴿ حکایت صبر مردان برجفای
نااهلان ﴾ ﴿ شنیدم که درخاك وخش از مهان ✻ یکی بود در کنج
خلوت نهان ﴾ خاك وخش لامیه‌در وخش واوك فتحی وخای معجمه‌نك
سکونیله بر شهرك اسمیدر کنج خلوت لامیه‌در (محصول بیت) اشتدم که
وخش مملکتنده اولیادن بریسی خلوت بوجغنده خلقدن نهان اولمشدی
یعنی خلقدن منقطع اولوب بر بوجق اختیار ایدوب توکل وقناعتله
کچینوردی ﴿ مجرد بمعنی نه عارف بدلق ✻ که بیرون کند دست خواهش
بخلق ﴾ بمعنی با حرف مصاحبت وبا حرف ظرف بدلق با حرف مصاحبت
دلق فقرا خرقه‌سی که حرف تعلیل وبا حرف رابطه صفت دست خواهش

لامیه‌در مجازا دست سؤال دیمكدر بعض نسخه‌ده خواهش یرینه
حاجت واقعدر بخلق با حرف صله (محصول بیت) مذکور کسه معنی
جهتنده عارف مجرد ایدی دلق وخرقه ایله عارف دکل ایدی یعنی صورت
پرست دکل ایدیکه خلقك حاجت وسؤال الینی طاشره چقره یعنی
خلق چر ایلمك ایچون فقرا خرقه‌سینی کیمش دکلدی بل که حقیقتله
اهل فنا ایدی که کسه‌یه عرض حاجت ایلزدی ﴿ سعادت کشاده
دری سوای او ✻ دراز دیکران بسته بر روی او ﴾ یا حرف تنکیر سوی
اولامیه‌در قپو (محصول بیت) سعادت آنکچا بننه قپوا چشیدی
یعنی خدادن مسعود ایدی که سعادت انك یوزینه اغیاردن قپوبی
بغلمشیدی حاصلی آنك هیچ کسه‌یه احتیاجی یوق ایدی بل که غیری
کسه‌نك اکا احتیاجی وار ایدی نته که اولیانك احوالی بویله ایدی والا نه
بویله‌در ﴿ زبان آوری بی خردسعی کرد ✻ زشوخی بسد کفتن
نیك مرد ﴾ زبان آور وصف ترکیبیدر بونده متکلم مراد در ویا حرف
وحدت بی خرد صفت زبان آوردر شوخی یا حرف مصدر باحرف صله
بد کفتن ترکیب مزجی نیك مرده اضافتی لامیه‌در نیك مرد ترکیب
مزجیدر (محصول بیت) عقلسز بر دیلی اوزون متکلم سعی ایلدی
کستاخلغندن اول ابی کسه‌نك یرامزلغین سویلدی یعنی دنائت وخباثتدن
اول مرد نیکك ذمائم اخلاقنی سویلکه سعی وکوشش ایلدی حاصلی
غیبتنی سویلدی بویله دیو ﴿ که زنهار ازین مکر و دستان وریو ✻
بجای سلیمان نشسته چو دیو ﴾ دستان وریو عطف تفسیریلردر حیله
وخدعه معناسنه بجای سلیمان با حرف ظرف واضافت لامیه‌در نشسته
نقد یری نشسته اندر اوتور مشلر دیمكدر چو اداة تشبیه دیودن مراد
صخر جنیدرکه حضرت سلیمانك مکرایله مهرنی المشدر (محصول
بیت) که احتراز ایلك بو مکر وحیله وخدعه صاحبلرندن
یعنی بو مکارلر عباد وزهاد یرینه اوتورمشلر صخر جنی سلیمان یرینه
اوتوردیغی کبی حاصلی زی صلحایه کیرمشلر خلقه فریب ویرمك ایچون
که بونلر اولیادر دیو ﴿ دمادم بشویند چون کربه روی ✻ طمع کرده
در صید موشان کوی ﴾ دمادم دائما دیمكدر بشویند فعل مضارع جمع
غائب یوزلر دیمكدر چون کربه کدی کبی روی یوز بشویندك مفعولیدر

کرده تقدیری کرده اندز درحرف صله صیدموشان کوی لامیه‌لردر
(محصول بیت) دائما بونلر کدی کبی یوزلر بنی یورلر یعنی کندی الینی
یوزینه سورد یکی کبی بونلر تازه تازه ابدست الورلر که دیسونلر صلحادر
بو وضعله محله موشلرینی صید ایتمکه طمع ایلمشلر یعنی محله ده اولان
ارباب دولته فریب ویروب کندیلرینه میل ایتدرمشلر تاکه صدقات
وزکوتنی کندیلرینه تخصیص ایدوب مستحق اولان فقرایه نسنه
ویرمیه‌لر ﴿ ریاضت کش از بهر نام وغرور ﴾ که طبل تهی را
رود بانك دور ﴿ ریاضت کش وصف ترکیبی ریاضت چکیجی معناسنه
بهرنام لامیه در مراد شهرتدر که حرف تعلیل طبل تهی بیانیه ورا
حرف تخصیص بانك آوازدیمکدر (محصول بیت) بونلر نامدار ومشهور
اولمغیچون ریاضت کشلردر زیرا بوش طاولك آوازی ایراق کیدر یعنی
طاول بوش اولنجه محکم اوترامّا طولی اولنجه اوتمز بونلرده بوش طاوله
بکزرلر که صیت وصداری عالمده منتشر اولمشدر امانسنه یوق حاللرنده
یعنی بونلر زرق وریا ایله ریاضت چکرلر تاکه خلق ارا سنده شهرت
واعتبار بوله لر که بونلر صلحادر دیو لیکن زیاده کفردر العیاذ بالله
﴿ همی کفت وخلقی بروانجمن ﴾ برایشان تفرج کنان مردوزن ﴿
همی کفت فاعلی زبان آوردر واو حرف حال خلقی یا حرف
وحدت بربلوك خلق دیمکدر انجمن درنك دیمکدر برایشان برادات
مفعول انلری دیمکدر تفرج کن وصف ترکیبی تفرج ایدیجی دیمکدر
والف ونون ادات مبالغه (محصول بیت) اول بو سوزلری سویلردی
حال بوکه بربلوك خلق اوزرینه درنك اولوب انلری اروعورت تماشا
ایدیجیلر ایدی یعنی حاضر اولان خلق ناظر اولوب سیر ایدرلردی
جائزدر که ایشاندن مراد شیخ ایله مذکور ظالم اوله وجائزدر که شیخ
توابعیله اولا فتأمل ﴿ شنیدم که بکریست دانای وخش ﴾ که یارب
مرین شخص راتو به بخش ﴿ که حرف بیان دانای وخش لامیه شهر
وخشك داناسی یعنی مذکور عزیز که حرف رابط مقول وقول مقدردر
مرین اصلنده مراین ایدی مر حرف تأکید واین اسم اشارتدر شخصه
وهمزه وصلاه ساقط اولمشدر بخش فعل امر مفرد مخاطب بغشله دیمکدر
(محصول بیت) حضرت شیخ دیرکه ایشتدمکه دانای وخش اغلدی

ودیدیکه یارب بوغیب کوشخصه ایلدیکی افترالردن توبه بغشله یعنی
توبه میسر ایله ﴿ وکر راست کوای خداوند پاك ﴾ مراتو به ده
تانکردم هلاك ﴿ تا حرف تعلیل نکردم فعل نفی مستقبل متکلم وحده
اولمیام دیمکدر ضرورت معناسنه (محصول بیت) واکر بو شخص بنم
حقمده کرچك سویلدیسه بکا افترا ایلدیسه ای پاك الله بکاتوبه ویر
تاکیم هلاك اولمیام یعنی اکر عبادت وطاعتم زرق وریا ایله ایسه بکاندامت
ویرکه توبه ایدوب آخرتده معذب اولمیام ﴿ پسند آمداز عیب جوی
خودم ﴾ که معلوم من کرد خوی بدم ﴿ پسند بونده اسمدر پسندیده
معناسنه عیب جوی خود لامیه عیب جو وصف ترکیبی جو بیدندن عیب
دیلیجی یعنی عیبلیجی دیمکدرکه حرف بیان معلوم من لامیه خوی خود
لامیه (محصول بیت) بکا کندی عیبجمدن مقبول کلدی یعنی عیب
کویمدن بکا خوش کلدی که بکا معلوم ایلدی براماز خویی یعنی عیوبی
بکا بلدردیکی مقبول کلدی حضرت شیخ پند وحکمته شروع ایدوب
بیورر ﴿ کرآنی که دشمنت کوید مرنج ﴾ وکرنیستی کو برو بادسنج ﴿
آنی آن اسم اشارتدر ویا ضمیر خطاب که حرف بیان دشمنت نون ساکن
اوقنور ضرورت وزن ایچون مرنج فعل نهی مفرد مخاطب اینجنمه
دیمکدر نیستی یا ضمیر خطاب دکلسك دیمکدر کوفعل امر مفرد مخاطب
کویدندن سویله دیمکدر برو ده فعل امر مفرد مخاطب وار معناسنه
وسنج فعل امر مفرد مخاطبدر سنجیدندن طارتمق معناسنه باد مقدم
مفعولی (محصول بیت) حضرت شیخ خطاب عام طریقیله بیورر که اکر
سن اول ایسك که سکا دشمن دیر انجنمه یعنی سکا عدو سویلدیکی سوزلر
سنده وار ایسه ودید وکنه ماصدق ایسك بیحضور اولمه که کرچك
سویلر واکر دیدیکی دکل ایسك یعنی سنده اول حال اولمیوب سکا محض
افترا ایلدیسه سن اکا دیکه وار یل طارت یعنی هرنقدر نامعقول سویلرسك
سویله که بکا اندن ضرر وزیان مترتب اولمز و باد سنج عبارتنی زائد
و بیفائده مقاملرنده استعمال ایدرلر پس برو بادسنج دیمکك معناسی
وار زائد یره کوشش ایله بکا اندن ضرر وزیان مترتب اولمز دیمکدر
﴿ اکر ابلهی مشك راکنده کفت ﴾ تو مجموع باش کو پراکنده کفت ﴿
ابلهی یا حرف وحدت کنده کاف عجمك فتحیله کندیده معناسنه‌در

قوقش دیمكدر حاصلی چركین قوقیده مستعملدر كه عرب منتن دیر یارامز قوقش نسنه‌یه كواصلنده كه اوایدی كه حرف تعلیل وضمیرا بابهه راجعدر وهمزه وصله ساقط اولمشدر پراكنده با وكاف عجمك فتحلریله طاغنق دیمكدر مراد نامعقول وزائد دیمكدر (محصول بیت) اكر یرایله واحق مسكه چركین قوقار دیدیسه سن مجموع اولوب پریشان خاطر اولمه كه اول ابله زائد ونامعقول سویلدی حاصلی مسكه حبث قوقار دیین ناسزا سویلش سن اندن بحضور اوله كه زائددیمش ❊ وكر میرود در پیاز این سخن ❊ چنینست كو كنده مغزی مكن ❊ میرود بونك كبی یرلرده واقع اولور معناسنه در نته كه كلستانك دیباجه سنده در مواظبت خدمت باركاه خدا وندی میرود واقعدر قدر در پیازی تقدیری درحق پیازدر كوفعل امر مفرد مخاطب كویدندن سویله دیمكدر كنده مغز وصف تركیبیدر قوقش بینلی دیمكدر ویا حرف مصدر (محصول بیت) اما اكر پیاز حقنده بوسوز واقع اولورسه یعنی اكر بركسنه پیازه بدقوقار درسه سن اكا دیكه بویله یعنی كرچك سین قوقش دماغلق وعقلسزلق ایله یعنی بویله دیه نی تصدیق ایدوب اكا عناد ایله وجائزدر كه كنده مغزی مكن عبارتیله پیازبد قوقاردین مراد اوله قندیز حاصلی برسوز كه كرچك اوله انده عناد ایله وكرچكی تصدیق ایله اماراست اولمزسه عناد ایدوب بویله در ویا بویله دكلدر دیوبج ایله كه عداوته باعث اولور ❊ نكیرد خردمند روشن ضمیر ❊ زبان بند دشمن زهنكامه كیر ❊ خردمند روشن ضمیر بیانیه در روشن ضمیر وصف تركیبیدر پاك فكرلی اهل بصیرت معناسنه زبان بند تركیب مزجی دل باغی دیمكدر دشمنه اضافتی لامیه در هنكامه كیر وصف تركیبی كیریدندن درنك طوتجی دیمكدر كاسه باز وزورباز وفوقله بجی كبیلره اطلاق ایدرلر (محصول بیت) روشن فكرلی اهل بصیرت اولان عاقل دشمنك دیلین باغی هنكامه كیردن المازیعنی بعض كسنه‌لر كاغد پاره‌لرینه شونی وبونی قرار ودرنك ایدوب خلقه فریب ویرود بوفلانه كفرندر وبو فلان دل باغی وبو فلان علاجدر دیو سلطان بایزید میدانی حولیسنده وشهرا ده میدانی حرمنده بعض نخسندلر ایلدیكی كبی پس عاقل ودانا اولان انلردن اول كاغد پاره‌لرین آلوب بودشمنك دیلین باغلر دیو الداغماز مقصود بودر كه عاقل ومدبر برایش ایشلمز كه دشمنه مطعن اوله كه دیلین بغلغه محتاج اوله

نته كه بوندنصكره كلن بیتده تصریح بیورر ❊ نه آیین عقلست ورای خرد ❊ كه دانا فریب مشعبد خرد ❊ آیین اسلوب دیمكدر عقله اضافت لامیه در رای خردده بویله در كه حرف بیان فریب مشعبد لامیه مشعبد اسم فاعلدر دحرجه بابندن حقه باز وحیله كار دیمكدر خرد بونده فعل مضارع مفرد غائبدر خریدن دن صاتون آلور معناسنه پس ایكیسی تجنیس تام واقعدر (محصول بیت) قانون عقل وفكر وهوش وخرد دكلدر كه دانا اولان كسنه حیله باز وحقه بازك فریبنی صاتون اله یعنی آنوك حیله سنه الدانه حاصلی عاقل ودانا هنكامه كیرك لفر دیسنه الدانمق لایق دكلدر ❊ پس كار خویش آن كه عاقل نشست ❊ زبان بداندیش برخود ببست ❊ پس كار خویش لامیه لردر آن كه تقدیری آن كس كه در حذف وایصال‌له آن كه قالدی پس كه حرفیدن اسمیه منقلب اولدی زبان بداندیش لامیه در بداندیش وصف تركیبی یارامز فكرلی دیمكدر عدو معناسنه مستعملدر برخود برحرف صله خود كندی دیمكدر (محصول بیت) اول كسنه كه عاقلدر ایشی اردینه اوتوردی یعنی خلقدن منقطع اولوب كندی ایشنه مشغول اولمشدر حاصلی احوال عالمدن فارغ اولوب بر كنج اختیار ایدوب عزلت ایلدی پس بویله ایلمكله عدونك كندینه دیلنی باغلادی یعنی عزلت اختیار ایلمك ایله خلقك دیلنی كندیدن كسدی حاصلی طعن اعدادن خلاص بولدی ❊ تو نیكو روش باش تا بد سكال ❊ بنقص تو كفتن نیابد مجال ❊ نیكوروش وصف تركیبی ایی یوریشلی معناسنه تا حرف تعلیل بدسكال سینك فتحی وكسریله یارامز فكرلی دیمكدر یعنی دشمن با حرف صله نقص تو لامیه سنك نقصانك دیمكدر نیابد فعل نفی استقبال مفرد غایب بولماسون وبولمیه دیمكدر مجال مفعولیدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر كه سن ایی یوریشلی وایی ایشلی اول تا كه عدوسنك نقصان وقصوركی سویلمكه مجال بولمسون یعنی سكا طعن ودخل ایلمكه قادر اولمسون ❊ چو دشوارت آید ز دشمن سخن ❊ نكر تا چه عیبت كرفت آن مكن ❊ دشوارت تا ضمیر خطاب نكر نونك كسری وكاف عجمك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب نظرایله دیمكدر تا حرف تنبیه وتحذیر عیبت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) چونكه سكا دشمندن سوز كوچ كله یعنی كه سوزندن بحضور اوله‌سین نظرایله

كورركمسنك نه عيبك طوتدبسه اول عيب ايله تا كيم حقكده سوز سويلمكه قادر اولميه يعني دخل وطعن محلنه دوشمه كه عدويه مطعن اولميه سين ❊ جز آن كوندانم نكوكوي من ❊ كه روشن كند بر من آهوي من ❊ نكوي كوي من لاميه نكوكوي وصف تركيبي ايي سويليجي معناسنه كه حرف رابط صفت آهوي من لاميه در آهو بونده عيب معناسنه (محصول بيت) اول كسه دن غيري بنم ايلكم سويليجي بلمزم يعني بنم حقمده ايي سويلر اول كسه در كه بكا عيبم روشن وواضح ايليه حاصلي بنم دوستم اول كسه در كه بكا عيوبمي بيلدره كه اندن احترازايدم ❊ حكايت امير المؤمنين علي كرم الله وجهه ورضي الله عنه وسيرت خوب اودر تواضع ❊ كسي مشكلي برد پيش علي ❊ مكر مشكلش راكند منجلي ❊ كسي مشكلي يارى وحدت ايچوندر پيش علي لاميه در علي نك قتنه ديمكدر مكر اادات تمني مشكلش را ضمير كسيه راجعدر ورا ادات مفعول منجلي اسم فاعلدر انفعال بابندن بونده واضح وروشن معناسنه در (محصول بيت) بركسه حضرت امام علي قتنه بر مشكل ايلتدي يعني اندن بر مشكل سؤال ايلدي اوله كيم مشكلني واضح وروشن ايليه يعني اوله كيم مشكلني حل ايليه ديو سؤال ايلدي ❊ امير عدو بند كشور كشاي ❊ جوابي بكفت از سر علم وراي ❊ عدو بند كشور كشاي وصف تركيبلردر فاتح اقليم عدو بغليجي امير ديمكدر جوابي يا حرف وحدت سر علم لاميه در علم جهتندن ديمكدر (محصول بيت) عدو بغليجي مملكت فتح ايديجي علي حضرتي سائله بر جواب ويردي علم وراي جهتندن يعني علمي وفكري ايرشديكي مقدار نجه ❊ شنيدم كه شخصي دران انجمن ❊ بكفتا چنين نيست يا ابا الحسن ❊ كه حرف بيان يا حرف وحدت انجمن درنك بونده مجلس مراددر يا حرف ندا ابو الحسن حضرت امامك كنيه سيدر حسن باباسي ديمكدر (محصول بيت) حضرت شيخ بيورر ايشتدم كه اول مجلسده بر كسه ديديكه بويله دكلدر يا ابا الحسن يعني بو مشكلك حل بويله دكلدر ديمكدر ❊ نرنجيد از وحيدر نامجوي ❊ بكفت ار تو داني به ازين بكو ❊ حيدر نامجو بيانيه در حيدر حضرت امام علينك لقبيدر لغتده ارسلان معناسنه نامجوي وصف تركيبيدر نامدار معناسنه يعني مشهور عالم اراكردن مخفف اسم شرط داني فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر بيلورسك ديمكدر ازين اشارتدر امامك جوابنه به يك ديمكدر

(محصول بيت) اول كسه دن حيدر نامدار اينجوب بحضور اولمدي ديدي اكر سن بوندن يك بيلورسك سويله يعني بوندن يك جواب بيلورسك سويله و مشكلي حل ايله ❊ بكفت آنچه دانست وشايسته كفت ❊ بكل چشمهٔ خور نشايد نهفت ❊ شايسته يانك فتحي وكسريله لايق ومناسب معناسنه در با حرف ظرف كل كاف عجمك كسريله بالچق ديمكدر چشمهٔ خور لاميه چشمه بونك كبي يرلرده قرص آفتاب معناسنه در زيرا خور روم ضميله وواو رسميله كونش معناسنه در نهفت بونده مصدر اورتمك وكيزلمك ديمكدر (محصول بيت) اول كسه بلدوكني ديدي ولايق ومناسب ديدي يعني ايي ديدي حاصلي امامدن يك جواب ويردي نه ديه لم كونش چشمه سني بالچق ايله اورتمك لايق دكل اول كسه نك جوابي حضرت امامك جوابندن يك اولديغني انكار ايلمك اولماز ❊ پسنديد ازو شاه مردان جواب ❊ كه من بر خطا بودم او بر صواب ❊ شاه مردان لاميه در ارنلر پادشاهي ديمكدر جواب پسنديدك مفعول صريحي واز وغير صريحي كه حرف رابط مقول وقول مقدر در يعني بكندي وديدي ديمكدر (محصول بيت) شاه مردان اول كسه دن جوابي بكندي وديدي كه بن خطا اوزره يم واول مجيب صواب اوزره در حاصلي بنم جوابم خطا وانك جوابي صوابدر ❊ به از من سخن كفت ودانا يكيست ❊ كه بالاتر از علم او علم نيست ❊ ودانا واو حرف اضراب يكيست يعني يك ذاتست كه مراد خدادر كه حرف رابط صفت بالاتر يوجه رك ديمكدر علم اولاميه وضمير يكيه راجعدر (محصول بيت) حضرت امام رضي الله عنه بيورر كه بو كسه سوزي بندن ايي سويلدي يعني جوابي بندن يك ويردي اما حقيقتده دانا وعليم بر ذاتدر كه انك علمندن اعلى وارفع علم يوقدر يعني بشرك علمي كاه خطا اوزره اولور كاه صواب اما خدانك علمي صواب اوزره در كه اندن خطا صادر اولماز وعلمي بريندن فائق ومتفاوتدر اما خدادن اعلم واندن فائق يعني انك فوقنده بركسه يوقدر حضرت شيخ معرفته شروع ايدوب بيورر ❊ كرامروز بودي خداوندجاه ❊ نكردي خود از كبر در وي نكاه ❊ بودي يا حرف حكايه خداوند جاه لاميه منصب صاحبي ديمكدر نكردي فعل نفي حال حكايت ماضي المزدي ديمكدر در حرف صله با معناسنه

وی ضمیر غائب مذکور مجیبه راجعدر (محصول بیت) اکر بوکون حضرت
لمام کبی بر صاحب جاه اولایدی کبر وغروردن اکا التفات ایلمزدی قنده
قالدیکه کلامنی اصغا ایدوب پسند ایتلك * بدر کردی ازبارکه حاجبش *
فرو کوفتندی بناواجبش * کردی حکایت طاشره ایدردی دیمکدر
بارکه دیوانخانه وسلاملق دیمکدر بارکاهـدن مخففدر حاجبش ضمیر
جائزدرکه مجیبه راجع اوله وجائزدرکه خداوند جاهه راجع اوله فتأمل
فروادات تأکید کوفتند فعل حکایت حال ماضی جمع غائب دوکرلردی
دیمکدر بناواجب یاحرف حکایه ونااداة نفی بناواجب جرم وجنایتسز
دیمکدر (محصول بیت) اکر بوکون براهل منصبه بویله وضع ایلسه انی
قپوجی سرایدن طاشره ایدردی یعنی درکاهدن انی چقارتله طاشره
چیقارردی جرم وجنایتسز انی وافر دوکرلردی حاصلی چوق کوتك
یردی * که من بعد بی آبروئی مکن * ادب نیست پیش بزرکان سخن *
که حرف تعلیل من بعد بوندنصکره دیمکدر بی اداة سلب آبروی لامیه‌در
غرض معناسنه ویا حرف مصدر پیش بزرکان لامیه‌لردر اولولر قتنده
وحضورنده دیمکدر سخن تقدیری سخن کفتن‌در (محصول بیت)
انك کبی وضع ایلین کسه‌یی وافر دوکرلردی که بوندنصکره برداخی
یوزسزلك ایله دیه زیرا اولولر قتنده سنك کبی یه سوزسویلك ادب
دکلدر * کسی را که پندار درسر بود * مپندار هرکز که حق بشنود *
کسی یاحرف وحدت را حرف تخصیص که حرف بیان پندار بای
عجمك کسریله اسمدر ظن معناسنه بونده مراد غروردر مپندار
فعل نهی مفرد مخاطب ظن ایله دیمکدر که حرف بیان بشنود فعل مضارع
مفرد غائب ایشیده دیمکدر (محصول بیت) برکسه‌نك که باشنده انانیت
وغرور اوله سن ظن ایلمه که اول کسه هرکز حق سوز ایشیده
زیرا ممکن دکلدرکه حقه راضی اوله * زعلمش ملال آیداز وعظ تنك *
شقایق بباران نروید زسنك * علمش ضمیر مذکور مغروره راجعدر
شقایق لاله معناسنه در بباران تقدیری بسبب باراندر (محصول بیت)
مصراع ثانی مقام تعلیلده در یعنی بویله مغروره علمدن ملال واوصان
وپند ووعظدن عار وغیرت کاور حاصلی تحصیل علمدن ملال چکر
ونصیحت دیکلمکدن عارلنور زیرا قلبی حجر کبیدر وحجردن باران

﴿ سبیله ﴾

سبیله کل ولاله بتمز ایدی بونکده قلبنده علم ونصیحت تأثیر ایتمزکه
خلقتده وجبلتنده قونلممشدر * کرت در دریای فضلست خیز * بتذکیر
دریای درویش ریز * کرت تا ضمیر خطاب در دریای فضل لامیه‌لردر
مجاز اخیز فعل امر مفرد مخاطب قالق یعنی حاضر اول دیمکدر بتذکیر
باحرف مصاحبت تذکیر وعظ ونصیحت دیمکدر تعظیم معناسنه در
دین تعظیم ایلمش در حرف صله دربا معناسنه بای درویش لامیه — رد شمعی
ریز فعل امر مفرد مخاطب ریزیدندن دوك دیمکدر یعنی صرف ایله
(محصول بیت) خطام عام طریقیله بیورر اکرسنده فضل دریاسی دری
وار ایسه یعنی علم وفضلك ومعرفت وکمالك وار ایسه قالق انی وعظ
ونصیحت قبول ایدن درویشلرك ومحتاجلرك اياغنه دوك نصیحت طریقیله
حاصلی علمك وفضلك وار ایسه انی متکبر ومغرورلره صرف ایله بلکه
وعظ ونصیحتدن متأثر ومنفعل اولان محتاج کسه‌لره بذل ایله که
ضایع اولمیه مصراع ثانینك معناسنده انی تعظیمله درویشك اياغنه
دوك وآ که رعایت ایله دین حق معنایی رعایت ایلمش * نبینی که ازخاك — رد شمعی
افتاده خوار * برویدکل وبشکفد نوبهار * خاك افتاده پایمال خوار صفت
خاکدر نوبهار بونده تازه چیچك معناسنه در (محصول بیت) کورمز
میسین که خوار وحقیر واقع اولان طپراقدن یعنی اياق آلتده چکنن
طپراقدن کل بتر وتازه بهار اچیلور مراد بودرکه حقك وخلقك قتنده
اهل تواضع ومسکنت مقبوللر واهل تکبر وغرور مردوددر بعض نسخه‌ده
بشکفد یرنده بردمد واقعدر بتر دیمکدر * بچشم کسان درنیاید کسی *
که از خود بزرکی نماید بسی * باحرف صله چشم کسان لامیه درحرف
تأکید نیاید کلمز دیمکدر که رابط صفت بزرکی یاحرف وحدت
یاحرف مصدردر (محصول بیت) کسه‌لرك کوزینه کلمز شول برکسه که
کندوسندن زیاده اولولق کوستره یعنی مقداریندن وحدندن کندینی اولو
طوتار حاصلی کندی حدنی بلمیوب طبقه‌سندن ودرجه‌سندن کندینی
یوقاری طوتان کسه اعتبار والتفاتدن ساقطدر که آنی کسه کوزینه الماز
* مرنج ای حکیم آستینهای در * چومی بینی ازخویشتن خواجه پر * مرنج
فعل نهی مفرد مخاطب حکیم بونده عاقل معناسنه در آستین الف
ممدوده وسکون سینله یکدر که عرب کم دیرکاف عربك ضمی وتشدید میمله

وها ادات جمع ودره اضافیتی لامیه در مجاز اخواجه بونده کسنه وکیشی معناسنه پرطلو دیمکدر (محصول بیت) مملواولان آسینکی یعنی درعلم ومعرفتکی دوکه یعنی ضایع ایله چون که کسه کندیدن طولی کوره سین حاصلی برکسهٔ کبروغروروانانیت ایله طو پطلی کوره سین اکا جواهر پند ونصیحتکی دوکوب ضایع ایله که اکا تأثیر ایلمز ﴿ مکو تابکو یند شکرت هزار ❊ چو خود کفتی از کس توقع مدار ﴾ تا ادات تعلیل حتی معناسنه تا ضمیر خطاب توقع امید معناسنه (محصول بیت) سن سویله یعنی کندوکی مدح ایدوب اوکمه تا کیم خلق سکا یک شکر وثنا دیه لر یعنی سنی هر کس مدح ایلسون اما چون که سن کندك سویلدك یعنی کندوکی مدح ایلدك واهل علم وفضلم دیدوك داخی کسه دن مدح وثنا امیدین طوتمه حاصلی دخی کسه سنی مدح ایلمز ﴿ حکایت امیرالمؤمنین عمر رضی الله عنه وتواضع او ﴾ کدایی شنیدم که در تنکنای ❊ نهادش عمر پای بر پشت پای ﴾ کدایی یا حرف وحدت که حرف بیان در حرف ظرف تنکنای طار یروطار لغه دیرلر نهادش ضمیر کدایه راجعدر ومعنا ده پشت پایه مقید در پشت پایش تقدیرنده (محصول بیت) برکدای ایشتدم که برطار یرده خطاب ایله یعنی حضرت امام عمر اباغی ارقه سینه اباغین قودی یعنی اباغین باصدی حاصلی اباغین چیکندی ﴿ ندانست درویش بیچاره کوست ❊ که رنجیده دشمن ندانت زدوست ﴾ درویش بیچاره بیانیه کوست اصلی که اوست در که اولدر دیمکدر که حرف تعلیل رنجیده اسم مفعولدر انجمش معناسنه (محصول بیت) درویش بیچاره بیلدی که اباغین باصدغی یعنی اباغنی باصان حضرت امام عمر اولدوغنی بیلدی زیرا انجمش کسه دشمنی دوستدن فرق ایلمز یعنی تشخیص وتمیز ایلمز ﴿ برآشفت بروی که کوری مکر ❊ بد وکفت سالار عادل عمر ﴾ برآشفت پریشان اولدی یعنی غضبه کلدی امامك اوزرینه ودیدی که حرف رابط مقول قول مقدر درکوری یا حرف خطاب کور میسن دیمکدر استفهام طریقیله مکر یوخسه دیمکدر بدو با حرف صله وضمیر درویشه راجعدر سالار عادل حاکم عادل دیمکدر عمر عطف بیان (محصول بیت) درویش حضرت امامه غضبناك اولوب کورمسین یوخسه یعنی کوزك کورمزمی که اباغمی بویله باصدك دیدی حضرت امام عمر رضی الله عنه

اکا دیدی ﴿ نه کوردم ولیکن خطا رفت کار ❊ ندانستم از من خطا در کذار ﴾ رفت واقع اولدی دیمکدر کذار فعل امر مفرد مخاطب ترك ایله دیمکدر مراد عفودر خطا مقدم مفعولی (محصول بیت) حضرت امام بیوردی که کوردکلم ولیکن بو ایش خطا وسهوله واقع اولدی بیلدم بندن خطایی ترك ایله یعنی بوایش بندن سهوله واقع اولدی خطامی عفو ایله وجرمی بغشله ﴿ چه منصف بزرکان دین بوده اند ❊ که باز یردستان چنین بوده اند ﴾ منصف اسم فاعلدر افعال بابندن عادل دیمکدر بزرکان دین لامیه که حرف رابط صفت یا حرف صله ویا حرف مصاحبت زیردستان فقرا وضعفا دیمکدر (محصول بیت) نه عادل اهل انصاف اهل دین اولمشلردر یعنی دنیایه کلمشلردر که زیردستلریله بویله اولمشلردر یعنی بویله لطف احسانله زندکانی ایلمشلردر حاصلی رفق وسهولتله کچنمشلردر یعنی حضرت امام عمر وامام علی رضی الله عنهما حضرتلری کبی ﴿ فروتن بود هوشمند کزین ❊ نهد شاخ پرمیوه سر بر زمین ﴾ فروتن متواضع دیمکدر هوشمند کزین بیانیه کزین کاف عجمك ضمیله مقبول ومختار دیمکدر درشاخ پرمیوه بیانیه (محصول بیت) مقبول ومختار عاقل متواضع ومتمسکن اولور یعنی الحق کوکلی اولور زیرا میوه ایله طولی شاخ باشنی یره قور یعنی میوه لی طال اکلور اما میوه سز شاخ طوغری طورر حاصلی اهل علم وفضل متواضع اولور واهل جهل متکبر اولور ﴿ بنازند فردا تواضع کنان ❊ نکون از خجالت سر کردنان ﴾ بنازند فعل مضارع جمع غائب فخر ایدرلر دیمکدر فردا یعنی قیامتده تواضع کن وصف ترکیبی مسکنت ایدیجی معناسنه والف ونون ادات جمع نکون معناده سره مقیددر وسر کردنانه مضاف سر کردنان متکبر ومتعظملر معناسنه در (محصول بیت) یارن قیامتده تفاخر ایدوب مسرور اولورلر بو کون دنیاده تواضع ایدوب مسکنت کوسترنلر اما خجالت وشرمندهلکده باشی اشاغه اولور متکبر ومتعظملرك یعنی دنیاده تعظم وتکبر کوسترنلر آخرتده پشیمان اولوب شرمنده اولورلر ﴿ اکر می بترسی ز روز شمار ❊ از آن کز تو ترسد خطا در کذار ﴾ می بونده ادات تأکید بترسی فعل مضارع مفرد مخاطب اکر قورقارسك دیمکدر روز شمار لامیه حساب کونی دیمکدر از آن

تقديري ازآن كس ديمكدر (محصول بيت) خطاب عام طريقيله يوزر
اكر حساب كوننذن وعذاب آخرتدن خوف ايدرسك اول كمسه دن كه
اول سندن خوف ايدر خطا وسهوني عفوايله وجرم وكناهندن كچ
﴾ مكن خيره برزير دستان ستم ❊ كه دستيست بالاى دست توهم ﴿
خيره خانك كسريله الحق وسر سم معناسنه در بونده منادى واقعدر
برحرف صله كه حرف تعليل دستى ياحرف وحدت وسين وتا ادات خبر
بالاي دست تولاميه در (محصول بيت) اي الحق ودني كمسه زير
دستلركه جور وجفا ايله زيراسنك الكدن وقدرتكدن يوقارى برال
وبرقدرت واردركه اول ال واول قدرت خدانك الي وقدرتيدر ايمدي
سن خدانك عفووغفرانسه اعتماد ايلدكك كبي زير دستلركده عفو
وصفحه معتمد اولدر ﴾ حكايت درفائده خوشخويى ﴿ يكى خوب كردار
وخوش خوى بود ❊ كه بدسيرتانرا نكوكوى بود ﴿ خوب كردار وصف
تركيبي كوزل عملي وايي ايشلي ديمكدر كردار كاف عربك فتحيه اصلنده
وصف تركيبيدر كردندن ايش كتورجي معناسنه رفتار رفت وديدار ردشمی
ديد كتورجي معناسنه اولديغي كبي فتأمل پس كاف عربك كسريله در
ديدنلر اصل تركيبدن بحيد ايشلر اصلى مذكور اولان كبيدر اما استعمالده
مطلق عمل معناسنه در خوشخو يده وصف تركيبيدر كوزل خو يلي معناسنه
كه حرف رابط صفت بدسيرتده وصف تركيبيدر بدخوى معناسنه والف ونون
ادات جمع ورا ادات مفعول ويا حرف تخصيص نكوكوى ده وصف تركيبيدر
ايي سويليجي معناسنه وايكي بود ايكي يرده بيله ادات زمانيه در ايدي
معناسنه (محصول بيت) بركمسه خوب ايشلي وايي خويلي ايدي كه
بدخويلره ايي ايدردي وخوب سويلردي يعني بدخوي اولنلره رفقله والطفله
اواوردي حاصلي درست خوى وبدكويلره ملايمت ورفقله ولينتله
سويلردي ياخود معنا بويله اوله كه بدكويلري ايي سويلردي يعني خيريله ذكر
ايدردي ياخود ياى مصدر تقديريله بدسيرتلرك ايلكين سويلردي ديمك اوله
قدر ﴾ بخوابش كسى ديد چون در كذشت ❊ كه بارى حكايت كن
سركذشت ﴿ بخوابش با حرف ظرف خواب بونده دوشدر رؤيا معناسنه
وضمير شخصه راجعدر كذشت فعل ماضي مفرد غائب كچدي ديمكدر
فوت اولدى معناسنه كه حرف رابط مقول قول مقدردر بارى ياحرف

وحدت بركره ديمكدر سركذشت ودر كذشت كاف عجمك ضميله وذال
معجمه ايله در سر كذشت باشدن كچن قصه يه ديرلر (محصول بيت)
مذكور خوشخويى بركسنه دوشنده كوردى فوت اولدقده نصكره
لواكا ديدي يعني سؤال ايلدى كه بر بجك بكا حكايت ايله سركذشتكدن
يعني بعد الموت حالك نيجه اولدى ﴾ دهانى بخنده چو كل باز كرد ❊
چو بلبل بصوت خوش آغاز كرد ﴿ دهانى ياحرف ابهام وتنكير بخنده
باحرف مصاحبت خنده اسمدر كولمك معناسنه بازكرد اچدى ديمكدر
باحرف مصاحبت صوت خوش بيانيه آغاز كرد باشلدى ديمكدر (محصول
بيت) كولمكله اغزيني كل كبي اچدى حاصلي كل كبي خندان وفرحان
اولوب بلبل كبي كوزل صوتله سركذشتني بيان ايتمكه باشلدى يعني كوله
كوله مسرور اولوب سركذشتني بيان ايلدى بويله ديو ﴾ كه برمن نكرد سختى
بسى ❊ كه من سخت نكرفتمى باكسى ﴿ كه حرف بيان برحرف صله در
بامعناسنه سختى ياحرف مصدر كه حرف تعليل نكرفتمى ياحرف حكايت
طوتمزدم ديمكدر باكسى ياحرف صله در وياحرف وحدت (محصول بيت)
ايدركه بكا چوق شدت ايلمديلر يعني چوق عذاب ويرمديلر زيرا بن حياتده
ايكن كمسه شدتله طوتمازدم يعني كمسه رنجيده خاطر ايتمزدم حاصلي
هر كسي رفق وملايمتله طوتردم وكسنه يه زحمت والم ويرمزدم ﴾ حكايت
ذو النون وتواضع او ﴿ ❊ چنين ياد دارم كه سقاى نيل ❊ نكرد آب برمصر
سالى سبيل ﴿ كه حرف بيان سقاى نيل بيانيه ويا لاميه در مجازا برحرف صله
مصر تقديري ممالك مصردر سالى ياحرف وحدت آب نكردك مفعول
اول صو بحيدر وسبيل ثانيسى وبرمصر غيرصو يحي وسال ظرف
زمان (محصول بيت) بويله ياتمده يعني خاطرمده دركه نيل سقاسى
ممالك نواحى مصره بر ييل صو سبيل ايلمدى يعني نهر نيل بر ييل طغيان
ايلمدى كه اندن ممالك مصر صولانه زيرا مصرده باران يغماز نيل كه نيل
ايرماغي طاشير واطرافى احاطه ايدر وصو چكلد كچه اكين اكرلرنته كه
اول مملكتده اولانلره معلومدر ﴾ كروهى سوى كوهساران شدند ❊ زدشمی
بفرياد خواهان باران شدند ﴿ كروهى ياحرف وحدت سوى كوهسار
لاميه والف ونون ادات جمع طاغلر جانبنه ديمكدر طاغلر باشى جانبنه
دين عندى سويلمش شدند بونده رفتند معناسنه در بفرياد باحرف

مصاحبت خواهان باران اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر طالب باران ديمكدر الف ونون ادات مبالغه در حاصلی خواهان صفت مشبهه در شدند يونده اولديلر و كتديلر معناسنه ديمكده ممكن در (محصول بيت) بر بلوك خلق استسقا ايچون طاغلر جانبنه كتديلر وفرياد وفغانله طالب باران اولديلر وكتديلر حاصلی استسقا ايچون شريف مقاملره وارديلر ❋ كرستند وازكريه جوی روان ❋ نيامد مكر كريهٔ آسمان ❋ كرستند باضرورت وز نيچون ساقط اولمشدر اغلديلر ديمكدر جوی روان بيانيه آقيجی ايرمق ديمكدر مرهوندر نيامد كلمدی مكر ادات استثنا كريهٔ آسمان لاميه در (محصول بيت) خلق استسقا ايچون طاغلره چيقوب آغلدی امانلرك اغلملرندن آقيجی ايرمق كلدی يعنی يغمور ياغوب ايرمقلر طاشمدی الا آسماندن كريه كلدی يعنی آسمان بونلرك حالنه كريهٔ ايلدی حاصلی آسماندن برمقدار چه دوشدی اما باران دوشمدی يعنی دعالری مقبول اولمديكه يغمور يغه ونيل انك سيليه طاشه بعض نسخه ده جوی برينه رود واقعدر بعض نسخه ده مصراع ثانی نيامد مكر آب چشم زنان واقعدر زناندن مراد بيوه زناندر يعنی طول عورتلر بعض نسخه ده كريه ازآسمان دوشمشدر آسماندن كريه ديمكدر آسمانه كريه اسنادی مجازيدر فتدبر ❋ بذوالنون خبر برداز ايشان كسی ❋ كه برخلق رنجست وسختی بسی ❋ با حرف صله ذوالنون مشايخ عظامدن برعزيزك اسميدر كه حرف بيان (محصول بيت) مذكور طائفه دن بركسه ذوالنونه خبر ايلتدی يعنی خلقك اوزرنده قورقلقدن چوق زحمت وشدت وار يعنی خلق عالم نيل طغيان ايلمديكندن بلا وعذابده درلرديدی ❋ فروماندكان را دعايی بكن ❋ كه مقبول را رد نباشد سخن ❋ فرومانده عاجز ديمكدر وكاف عجم های رسميدن بدلدر والف ونون ادات جمع ورا ادات مفعول دعايی يا حرف وحدت ويا تنكير كه حرف تعليل مقبول را را حرف تخصيص (محصول بيت) عاجزلره بردعا ايله يعنی بارانه محتاجلره دعا ايله كه باران اينوب نيل طغيان ايليه زيرا خدا قتنده مقبوللرك سوزی رد اولماز يعنی خدا دعالرينی قبول ايلر سن خود مقبول خداسين كه دعاك مقبولدر ❋ شنيدم كه ذوالنون بمدين كريخت ❋ بسی برنيامد كه باران بريخت ❋ با حرف صله مدين مصر

مملكتنده بريرك اسميدر بريخت فعل ماضی معناسنه دوكلدی ديمكدر (محصول بيت) حضرت شيخ بيور ايشتدم كه ذوالنون مدين مملكتنه قاچدی يعنی انده منا جاته واردی چوق زمان كچمدی ياغمور ياغمغه ودوكلمكه باشلدی يعنی مدينه واروب دعا ايلدی وچوق مدت مرور ايلديكه يغمور ياغدی حاصلی دعاسی مقبول اولدی ❋ خبر شد بمدين پس ازروز بيست ❋ كه ابرسيه دل برايشان كريست ❋ شد واردی واولدی معنالرينه قابلدر بمدين با حرف صله مدينه ديمكدر بيست بانك كسريله ويا قيلرك سكونيله يكرمی ديمكدر ابرسيه دل بيانيه سيه دل وصف تركيبی قره كوكلی ديمكدر ايشاندن مراد استسقايه واران اهل مصردر كريست اغلدی ديمكدر (محصول بيت) حضرت ذو النون مصردن مدينه واردی يكرمی كوندنصكره يغمور ياغدرجی قره بلوت اهل مصرك اوزرينه اغلدی يعنی ذوالنون مصری مدينه واردقدنصكره يكرمی كون كچيجك مدينه خبر اولديكه مصرده باران اولدی ديو ❋ سبك عزم بازآمدن كرد پير ❋ كه پرشد بسيل بهاران غدير ❋ سبك لغتده يكنی ديمكدر امابونك كبی يرلرده فوری معنا سنه در عزم بازآمدن مصدرك مصدره اضافتيدر كيرو كلمك قصدنی پيردن مراد ذوالنوندر كه حرف تعليل پرشد طولدی ديمكدر بسيل بهاران با حرف مصاحبت واضافت لاميه بهارلر سيليله ديمكدر كثرت طغيان مادن كنايتدر غدير لغتده كوله دیرلر يعنی حوضه امابونده مراد نهر نيلدر ويا بر مضاف تقديريله جنس غدير مراد اوله يعنی بركه لر وخليجلر غدران معناسنه (محصول بيت) همان كه مدينه مصردن يغمور خبری كلدی فوری ذوالنون مصری كيرو مصره كلمك قصدنی ايلدی يعنی وطننه رجوع ايلمك قصدين ايلدی زيرا بركه لر وخليجلر طوپطولی اولدی يعنی نيل شويله طاشديكه معهود اولان بركه لر وخليجلر وكوللر وايرماقلر صودن پر اولدی ❋ بپرسيد ازو عارفی درنهفت ❋ چه حكمت درين رفتنت بود كفت ❋ ازو ضمير ذوالنونه راجعدر نهفت كيزلی ديمكدر خفيه معناسنه رفتنت تا ضمير خطاب (محصول بيت) ذوالنون كنه مصره كلدكدنصكره برعارف اندن سؤال ايلديكه سنك مدينه كيتمكده حكمت نه ايدی يعنی نيه واروب كلدك حكمت نه ايدی ذوالنون اكا جواب ويروب ديدی

﴿ شنیدم که برمرغ ومور وددان ❊ شود تنك روزی بفعل بدان ﴾ ددان بجمیع دد دربجی حیوان معناسنه تنك طار دیمکدر مراد قحطلك در روزی یای اصلیه ایله رزق دیمکدر بفعل باحرف سبب فعل بدان لامیه در الف ونون ادات جمع یرامزلر دیمکدر (محصول بیت) اخبار وآثارده اکا بردن استماع ایتدمکه حیوانانه معاش تنك اولمق یرامزلرك فعلی سببیله در یعنی قحطلغه وطارلغه سبب کناهکارلرك یرامز ایشلری وچرکین عملریدر سؤال کلدیکه بیوردیغك کلام مسلم ومقبولدر اماسکا بوندن نه مترتبدر کلیجك ایکی بیتله جواب بیورر که ﴿ درین کشور اندیشه کردم بسی ❊ پریشان تراز خود ندیدم کسی ﴾ پریشان بونده کناهکار معناسنه درفاسق معناسنه دردین فاسد سویلمش (محصول بیت)
رد سروری وشمعی
ذوالنون دیر که چوق فکر ایلدیم بو مملکتده کندمدن کناهکار برکمسه کورمدم یعنی جائز در که بو قحطلق وطارلق بنم کناهلرم شأمتندن اوله ﴿ برفتم مبادا که ازشر من ❊ ببندد درخیر برانجمن ﴾ مبادا اولمیه واولمسون دیمکدر که حرف بیان شر من لامیه ببندد فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه باغلنه دیمکدر درخیر لامیه در درقپو یعنی خیر قپوسی دیمکدر برحرف صله انجمن مخلوقات معناسنه در (محصول بیت) مدینه کیتدم اولمیه که بنم کناهلرم شر وقباحتندن خیر واحسان قپوسی مخلوقات اوزرینه بغلنه یعنی اولمیه که بو قحطلق وطارلق بنم کناهلرم شأمتندن اوله دیو مصردن قاچوب مدینه واردم پس چونکه مصره یغمور کلدی ینه وطنمه کلدم حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ مهی بایدت لطف کن کان مهان ❊ ندیدندازخود بتر درجهان ﴾ مه اولو وباحرف مصدر بعض نسخه ده بهی واقعدر بکلك معناسنه کنه اولولق مراد دربایدت فعل مضارع مفرد غائب فاعلی مهی ویا بهی لفظنه راجع ضمیردر وتاضمیر خطاب کان ککه حرف تعلیل آن اسم اشارتدر مهانه ویا بهانه اختلاف نسخه اوزره یعنی بعض نسخه ده مهان وبعضنده بهان واقعدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر که سکا نهایت شان وعظمت وقدر کرك ایسه هر کسه لطف واحسان اوزره اول حاصلی هر کسه تعظیم وتبجیل ایله زیرا اول اولولر یعنی اولیاءالله جهانده کندیلردن بتر کشی

وبرشئ کورمدیلر حاصلی هرنسنه یه که نظر صالدیلر کندیلر بنی اندن احقر واذل بلدیلر انکیچون رفیع القدر وعالی مرتبه اولدیلر ﴿ توآنکه شوی پیش مردم عزیز ❊ که مرخویشتن رانکیری بچیز ﴾ که حرف بیان مرحرف تأکید ورا ادات مفعول بچیز باحرف صله (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررسن اول وقت خلق یانتده عزیز ومحترم اولورسك که کندیکی هیچ رنسنه طوتمیاسن یعنی کندکی برشئ یرینه اعتبار ایتمیه سن حاصلی کبروغروری ترك ایلیه سن ﴿ بزرکی که خودرا ازخردان شمرد ❊ بدنیی وعقبی بزرکی ببرد ﴾ یاحرف وحدت که حرف رابط صفت خردخانك ضمیله اوفق دیمکدر والف ونون ادات جمع کوچکلر دیمکدر بدنیی باحرف ظرف ودنیی وعقبی یانك وبانك کسره زیله اسلوب عجمدر فتحه زیله اسلوب عربدر بزرکی یاحرف مصدر ببرد ایلتدی یعنی مالك اولدی دیمکدر (محصول بیت) براولو کسه که کندینی کیچیلردن عد ایلدی یعنی مغرور ومتکبر اولمدی دنیاده وآخرتده اولولق ایلتدی یعنی مقبول حضرت حق اولدی ﴿ ازین خاکدان بندهٔ پاك شد ❊ که در پای کمترکسی خاك شد ﴾ خاکدان استعمالرنده چوپلك دیمکدر اما بونده مراد دنیادر بندهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه وحده تیچوندر دینیلر یمش شد بونده رفت معناسنه در
ردسروری وشمعی
که حرف رابط صفت درحرف ظرف پای کمترلامیه در کسی یاحرف وحدت شد بونده اولدی دیمکدر صیرورت معناسنه (محصول بیت) بودنیا چوپلکنده برعبد خدا آخرته پاك ولطیف کتدی که ادنا وکمتر کسه نك اباغنده خاك اولدی تواضع وتذلل کوستردی غرور وکبر کوسترمدی ﴿ الا ای که برخاك ما بکذری ❊ بخاك عزیزان که یادآوری ﴾ الاحرف تنبیه ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای آنکس که درخاك ما لامیه در قبرما دیمکدر بکذری کیچه سین یعنی اوغرییه سك باحرف قسم خاك عزیزان لامیه مزار عزیزان دیمکدر که حرف بیان یادآوردی اکاسین دیمکدر یعنی تذکر ایلیه یعنی بوندن صکره کلن ابیاتك معناسنی ذکر ایلیه سین معناسنی بنی بردعا ایله اکاسین دیین مراد مصنفه واصل اولمشدر فقد بر
رد شمعی
(محصول بیت) ای شول کسه که بزم قبرمز اوزره اوغرییاسین آکاه اول عزیزلك مزاری حقیچون که بوذکر ایده جکمز معنالری خاطر که

کتوره سین اول معنالر بونلردرکه ذکر اولنور ﴿ که کر خاك شد سعدی
اوراچه غم ❊ که در زندکی خاك بودست هم ﴾ که حرف بیان شد فعل
ماضی مفرد غائب معنای شرطی متضمن او ضمیر غائب سعدیه راجعدر
که حرف تعلیل زندکی کاف عجم های رسمیدن بدلدر ویا حرف مصدر
درلکنده یعنی حیاتنده دیمکدر بودست اصلنده بوده است در ضرورت
وزنیچون حذف وایصال اولدی (محصول بیت) یادکه کتوره سین
که اکر سعدی خاك اولوب فوت اولدیسه یعنی چوریوب طپراق اولدیسه
اکانه غم یعنی غم یوق زیرا دیرلکنده یعنی حیاتنده ایکن خاك اولمشدی
حاصلی حال حیاتنده هر کسك ایاغنده تواضعلر و مسکنتلرله خاك کبی پست
اولمشیدی یعنی ادنا واعلایه تواضع کوستردی ﴿ به بیچارکی تن فرا
خاك داد ❊ وکر کرد عالم برآمد چو باد ﴾ به بیچارکی یا حرف مصاحبت
وبی ادات سلب وکاف عجم های رسمیدن بدلدر ویا حرف مصدر بیچاره
لکیله دیمکدر تن تقدیری تنش در مراد وجود شریفیدر فرا فانك فتحی
وکسریله ادات صله در یا معناسنه تن دادك مفعول صریحی وفرا خاك
غیر صریحی وکر واو حرف صله تقدیری واکرچه در کرد عالم لامیه در
اطراف عالم معناسنه برآمد فعل ماضی مفرد غائب کزدی وطولاندی دیمکدر
چو ادات تشبیه (محصول بیت) عاقبت بالضروره تننی خاکه ویردی
یعنی فوت اولدی قبره کیردی اکرچه که اطراف عالمی یل کبی چکزندی
وطولاندی یعنی سیاح عالم اولدی شویله که کورمدك و کزمدك ولایت
قومدی مصراع ثانینك معناسنی اکرچه که عالمك اطرافنه یل کبی
کلدی دین معنای بادهوایه ویرمش ﴿ بسی برنیاید که خاکش خورد ❊ رد شمی
دکرباره بادش بعالم برد ﴾ بسی برنیاید چوق زمان کچمز دیمکدر که حرف
بیان دکرباره برکره دخی دیمکدر بادش ضمیر سعدیه راجعدر
بعالم با حرف صله (محصول بیت) چوق زمان کچمز که سعدینك خاك
یریعنی وجودینی چوروده که برداخی بادانك خاکینی عالمه ایلدر یعنی
غبارینی عالمه صاورر شویله که وجودندن اثر قومز ﴿ نکر تا کلستان
معنی شکفت ❊ بروهیچ بلبل چنین خوش بکفت ﴾ نکر نونك کسری
وکاف عجمله فعل امر مفرد مخاطب نظر ایله دیمکدر تا ابتدای غایچوندر
زماندن عربیده منذ کبی کلستان معنی لامیه در مجازا برو بر حرف استعلا

وضمیر کلستانه راجعدر (محصول بیت) نظر ایله کلستان معنی اچلیدن
بری انك اوزرنده هیچ بر بلبل بونجلاین خوش سویلمدی یعنی شعر وشاعراق
پیدا اولالدن بری هیچ برشاعر وهیچ برنثر ونظم صاحبی بویله لطیف
نظمه ونثره مالك وقادر اولمدی که سعدی قادر اولدی حاصلی نظم
کتابلرنده بوستان کبی ونثر کتابلرنده کلستان کبی کتابه کیمسه مالك
اولمدی نته که بو مدعی هیچ کسیه مخفی دکلدر ﴿ عجب کر بمیرد چنین
بلبلی ❊ که بر استخوانش نروید کلی ﴾ بلبلی یا حرف وحدت کلی یا حرف
تنکیر وابهام (محصول بیت) عجبدر که سعدی کبی بر بلبلی خوش کو
وطوطیٔ شیرین سخن اولوب استخوانی اوزره چیچك آچلمیه یعنی بونجلین
خوش نوا اولورسه واستخوان پوسیده سنده اولان معارفدن انواع شکوفه
اچلمزسه عجبدر حاصلی قبرنده انواع شکوفه نشو ونما بولورسه عجب دکلدر

﴿ باب پنجم در رضا ﴾

﴿ شبی زیت فکرت همی سوختم ❊ چراغ بلاغت می افروختم ﴾
شبی یا حرف وحدت زیت فکرت لامیه مجازا فکر وفکرت فانك کسری
وتا ایله وتاسز اسملردر اما مصدرده فانك فتحی افصحدر کسرندن همی
سوختم حکایت حال ماضی متکلم وحده یاندرردم دیمکدر چراغ بلاغت
لامیه در مجازا می افروختم همی سوختم کبیدر صیغه ده وقاعده ده
یالکندرردم دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که برکیجه فکرت
زیتنی یقاردم یعنی کلام منظوم ومنثور ایجاد واختراع ایدردم
و بوخصوصده بلاغت چراغنی یالکندرردم یعنی مقتضای بلاغت
اوزره حقایق عجیبه وغریبه یه سعی بلیغ ایدردم حاصلی معارف الهیه ده
سوزسویلردم ﴿ پراکنده کویی حدیثم شنید ❊ جز احسنت کفتن طریقی
ندید ﴾ پراکنده کو وصف ترکیبی یاوه کو معناسنه یعنی زائد ونامعقول
سو یلیجی دیمکدر ویا حرف وحدت حدیث بونده کلام معناسنه
طریقی یا حرف وحدت (محصول بیت) بریاوه وپریشان کو حسود بنم
کلامم ایشتدی احسنت دیمکدن غیری برطریق کورمدی یعنی بکا تحسین
ایلمکدن غیری برمجال بولمدی حاصلی کلاممه آشکاره تحسین ایلدی
﴿ هم از خبث نوعی دران درج کرد ❊ که ناچار فریاد خیزد ز درد ﴾
خبث خانك ضمیله مصدردر حسن بابندن مرداراق دیمکدر نوعی

یاحرف وحدت در حرف ظرف آن اسم اشارتدراحسنت دیمه سنه که
حرف تعلیل ناچار بالضروری دیمکدرخیزد فعل مضارع مفرد غایب قالقار
دیمکدرزدرد یعنی صاحب در د(محصول بیت) مذکورحسود ایلدیکی
تحسینه برنوع خباثت درج ایلدی یعنی کرچه بکا تحسین ایلدی
اما ایلدیکی تحسینه برنوع خباثت ادراج ایلدی زیرا اهل دردوالم اولان
کسنه دن البته فریاد وفغان قالقار یعنی براغریسی اولاندن ناچار
برایکلدی پیدا اولور بونلرده مصراع ثانی ضرب مثلدر توکیده
یاغری اولان قوجنور ضرب مثل اولدیغی کبی حاصلی مذکورحسود
بندن المزده ودردناك اولدغنی اظهار ایلدی مصراع اولك نتیجه سنده
یعنی اکرچه بکا تحسین ایلدی لیکن بنم بلاغت وفصاحتمه برمقدار طعن
ایلدی دین بیلزیمش تأمل مذکور حسودك تحسینی وآنده اولان خباثت
وقباحت ادراج ایلدیکنی بویله بیان بیورر ﴿ که فکرش بلیغست رد شمعی
ورایش بلند ❊ درین شیوه زهد وطامات و پند ﴿ ﴾ نه درخشت
وکوپال وکرز کران ❊ که این شیوه ختمست بردیکران ﴾ که حرف
بیان فکرش ضمیر مصدریه راجعدر رایش ضمیرده بویله بلیغ فکره
و بلندرایه قید درشیوهٔ زهد لامیه درمجازاشیوه فن وصنعت معناسنه
طامات رسوم صوفیه نه حرف نفی خشت خانك کسریله بونده حربه
معناسنه درکه آلات حربك بریدر کوپال کافعربك ضمی وبای عجمله
دموره طراق ودکنك بوده اول زمانده آلات حربدن ایمش کرز کران
بیانیه اغرچوماق دیمکدر که حرف تعلیل (محصول بیتین) حسود
دیرکه سعدینك فکری بلیغ وکاملدر ورای بلند ورفیعدر زهد وطامات
ونصیحت سوزلرنده یعنی بونلری خوب ادا ایدر وهر وجهله بونلره
مالکدر امافکری بلیغ ورای بلند دکلدر خشت وکوپال وکرز
کران شیوه سنده وفنده یعنی بونلری نظمه کتورمده هنری
یوقدر زیرا بوصنعت غیریلره مختوم ومخصوصدر فردوسی
وعنصری ونظامی وغیریلرکه شهنامه واسکندرنامه صاحبلریدر
یعنی سعدی بونلر کبی ایکی عسکری صواشدروب آلات حربك هر برینی
تشبیه واستعاره طریقیله ذکر ایلمکه مالك دکلدر بومقامك معناسنده
اکرچه سعدینك سوزی خوب ونصیحتدر اماغلظت وخشونت طریقیله

دکلدر که عوامه تمام تأثیر ایلیه دین خشن وغلیظ معنا ویرمش که این
شیوه ختمست بردیکر انده شیوه دن مراد پند درشت درین ده رد سروری
خیلی درشتلك اظهار ایلمش ایکی بیتك معناسی مآلنده شیخ سعدینك
فکری بلیغ ورأی بلنددر لکن قواعد ورسوم شیوه سنده و پند ووعظ رد سروری
اسلوبنده اماآلات حربده دکل یعنی بهادراقده وشجاعتده هنری یوقدر
دینه زیاده مختللك ایلمش تأمل حضرت شیخ حسود جانبنه جواب ویرور
﴿ نداند که مارا سرجنك نیست ❊ وکرنه مجال سخن تنك نیست ﴾ رد شمعی
که حرف بیان مارا بیزم دیمکدر سرجنك لامیه سودای جنك دیمکدر
وکرنه والامعناسنه در مجال سخن لامیه تنك طار دیمکدر (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر حسود بیلزکه بیزم جنك هوا وهوسی یوقدر یعنی
فردوسی وعنصری وغیریلر کبی اهل ظاهر دکلز که جنك وجدال
قصه لرندن حظ ایده وزوایکی عسکر چکشدره وزیوخسه سوزجولانکاهی
تنك دکلدر یعنی بیزده انلر کبی سوزه قادرز وهیچ وجهله نظم
کلامده وقصه پردازلقده انلردن قالمزز بلکه انلردن دخی قوی یوز
مصراع اولك معناسنده طاعن بیلزکه بیزده جنك سوداسی یوقدر
انکیچون وعظ ونصیحتده خشونت ودرشتلك ایلمزز دین قتی درشتك
ایلمش مصراع اولك معناسنی اول طعن ایدن نادان بیلزکه بیزم کسیله
جنك وجدال ایلمکه هوسمز یوقدر دین خیلی نادانلق ایلمش ﴿ بیاتادرین
شیوه چاش کنیم ❊ سرخصم رابسنك باش کنیم ﴾ بیافعل امر مفرد ردشمعی
مخاطبدر ظاهرا خطاب عام طریقیله واقعدر امامراد حسود مذکوردر رد سروری
تاحرف تعلیل شیوه یعنی فردوسی کبی قصه پردازلق فننده چالش جیم
عجمله جنك دیمکدر مرادسعی وکوشش درسر خصم لامیه ورا ادات
مفعول درباش تصدیق دیمکدر (محصول بیت) ای حسود کل
سنك ایله یعنی اقسام کلامده وانواع شعردن هرنوعنده سعی وکوشش
ایدهلم خصمك کله سنه یعنی سنك ای حسود سرکی باش ایدهلم
حاصلی کل فردوسی وغیریلر کبی صفوف جنکی قوروب کیمنی قاتل
وکیمنی مقتول ایده لوم وبونده کور قصه پردازلق نیجه اولور مصراع
اولك معناسنی اوکسه نك سوزینه التفات ایلمه کل بوشیوه ده سعی
ایده لم یعنی معارفه سعی واقدام ایده لم دین زایدسویلمش ومصراع

ثانیك نتیجه سنده دشمنك باشنه طاشی یصدق ایده لم یعنی عدویه
رد شمعی زیاده اضطراب والم و یره لوم دیبن معنابه زیاده اضطراب و یرمش
بعض نسخه ده بو بیت واقعدر ❊ توانم که تیغ زبان بر کشم ❊ جهان
سخن راقلم در کشم ❊ تیغ زبان لامیه در جهان سخن ده لامیه در
ورا ادات مفعول (محصول بیت) حضرت شیخ بیوررر قادرم که
تیغ زبان وشمشیر سخن چکم یعنی قصه پرداز اق سمتنده نطقه
کلم سوز عالمه قلم چکم یعنی شعرای سلفك سوزلرینی اعتبار
والتفاتدن دوشررم جهانی سخن راء یائیله یازوب معناسنی خلقك سوزینه
قلم چکم یعنی قادرم که هیچ کسه سویلتمیم دکل که اول طعن ایدن خبیثی
رد شمعی دیبن معنایه غریب قلم چکمش ❊ کفتار اندر رضا بحکم قضا ❊ ❊ سعادت
بخشایش داور ست ❊ نه در چنك بازوی زور آورست ❊ باحرف
مصاحبت ویاحرف ظرف بخشایش اسم مصدردر انعام واحسان معناسنه
داوره اضافتی لامیه در وداور حکم معناسنه در که مراد خدادر چنك
بونده پنجه معناسنه در بازوی زورآور بیانیه در زور آور وصف ترکیبی
زور کتوریجی یعنی زورلی دیمکدر (محصول بیت) سعادت خدانك انعام
واحسان ایله در وباحسان وانعامنده در زورلی پنجه وبازوده دکلدر
یعنی دولت وسعادتی خدا ویرمك کرك یوخسه پنجه قوتیله وبازوی زور ایله
نسنه حاصل اولماز ❊ چو دولت نبخشد سپهر بلند ❊ نیاید بمردانکی
درکمند ❊ سپهر بلند بیانیه سپهر فلك در بمردانکی باحرف مصاحبت
وباحرف مصدر درحرف صله در یا معناسنه کمند معروف (محصول بیت)
سپهر بلند که خدانك تصرفنده در چون اول دولت بغشلیه ومعین
وظهیر اولمیه مردانه لکیله وزوره کمنده کلمز یعنی دولت ورفعت خدانك
ویرمسیله اولور قوت سرپنجه بازوایله اولماز ❊ نه سختی رسید ازضعیفی
بمور ❊ نه شیران بسرپنجه خوردند زور ❊ نه حرف نفی سختی یاحرف
مصدر شدت دیمکدر مراد اجلقدر ضعیفی یاحرف مصدر باحرف صله
بسر پنجه باحرف مصاحبت تقدیری بزورسرپنجه در زورسرپنجه یه
معطوفدر (محصول بیت) ضعیف وناتوانلقدن موره شدت وآجلق
ایرشمدی یعنی هر نقدر که ضعیف وبی تاب وناتواندر خدا انی اج قومز
رزقنی ویرور ارسلانلر داخی زور پنجه وقوت بازوایله اکل وشرب ایتزلر

بلکه انلرده نفقه ورزق ویرن موره ویرن قادردر غیردکلدر غیری خدا
نسنه یه قادردکلدر حاصلی جمیع اشیا انك قدرت تصرفنده در که اندن
غیرینك مدخل یوقدر ❊ چو نتوان برافلاك دست آختن ❊ ضروریست
باکرد شش ساختن ❊ برحرف صله در بامعناسنه آختن الف ممدوده
ال ایرشدرمك یعنی برنسنه یه قادر اولمق باکردشش باحرف مصاحبت
وضمیر افلاکه راجعدر ساختن موافقت وامتزاج معناسنه در (محصول
بیت) چونکه افلاکه ال ایرشدرمك وانده تصرف ایدوب تبدیل وتغییر
ایلمك ممکن دکلدر ضروری ولازمدر دور وسیر ایله امتزاج ایلك
وموافقت قلمق حاصلی دور فلك واحوال زمانه تابع اولمق لازمدر
کوردلك زمانه اویمادی اوی سن زمانیه ❊ کرت زندکانی نبشتست دیر ❊
نه مارت کزاید نه شمشیر وتیر ❊ زندکانی حیات دیمکدر نبشتست
یازلشدر یعنی مقدر اولمشدر کزاید کاف عجمك فتحیله مضارعدر
کزاییدندن ایصرمق دیمکدر (محصول بیت) اکر سنك حیاتك
وعمرك کج یازلدیسه یعنی ازلده سکا عمر طویل مقدر اولدیسه
دنیاده سنی نه یلان ایصرر ونه قلج کسر ونه سکا اوق باتار
حاصلی سکا هیچ برنسنه کار ایلمز کزایدی زبان ایلمك معناسیله
رد سروری بیان ایلین بیانه ایلمش ❊ وکر درحیاتت نماندست بهر ❊ چنانت کشد
نوش دار وکه زهر ❊ وکرسابق شرطیه یه معطوفدر نماندست تقدیری
نمانده است در ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی بهر حصه
ونصیب نوش دارو ترکیب مزجی معاجیندن برهاضم معجوندر که حرف
بیان (محصول بیت) واکر سنك عمرکده وحیاتکده حصه ونصیب
قالمدیسه یعنی عمرك آخره ایرشدیسه سنی نوش دارو انجلاین اولدرر که زهر
حاصلی زهر اولدردکی کبی نوش دارو ده اولدرر وقت موت کلنجه ❊ نه
رستم چوپایان روزی بخورد ❊ شغاد ازنهادش برآورد کرد ❊ نه حرف
استفهام انکاری متضمن اویله دکلی دیمکدر پایان روزی لامیه تمام رزق
معناسنه شغادشینك فتحیله رستمك کوچك برادری درنهاد بونده خلقت
ووجود معناسنه در برآورد چیقاردی دیمکدر (محصول بیت) بویله
دکلمیدر که چون رستم تمام رزقنی ونصیبنی ییوب دوکندیسه یعنی
عمری آخره ایرشدیسه شغاد انك بنیه سندن وخلقتندن توزچیقاردی

یعنی انی هلاك ایلدی حاصلی رستمك اجلی کلمك سبیله برشفاد کبی
زبون ومغلوب کسنه انی هلاك ایلدی سائر احوال دنیاده بوکا قیاسدر
﴿ حکایت شاطر اصفهانی ﴾ ﴿ مرادر سپاهان یکی یار بود ❊
که جنك آور وشوخ وعیار بود ﴾ حضرت شیخ بو حکایتی سابقا مذکور
اولان حسودك طعنه نسبت ایراد ایلشدر یعنی قصه پرداز لغه مالك
اولدیغنه نمونه کتورمشدر فقیر مرا بنم دیمکدر اسپاهان وسپاهان
فارسیدر اما عرب تعریب ایدوب اصفاهان وصفاهان واصفهان دیر
بونده مراد عراق عجمدر که حرف رابط صفت جنك آور وصف ترکیبیدر
صواشجی معناسنه شوخ بونده اسیجق قانلی یعنی مطبوع ومقبول
معناسنه در (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که بنم اصفاهانده بر یارم
ودوستم وارایدی که صواشجی ومطبوع وخسند وظریف ایدی حاصلی
شجاعتندن غیری هر وجهله مقبول کیمسه ایدی ﴿ مدامش بخون دست
وخنجر خضاب ❊ بر آتش دل خصم ازو چون کباب ﴾ مدامش ضمیر
مذکور یاره راجعدر بخون باحرف مصاحبت خضاب خانك کسریله
بویه دیمکدر دل خصم لامیه در (محصول بیت) اول یارك دائما الی
وخنجری قانله بویه لی ایدی یعنی دائما دشمنله جنك وجدالده ایدی
وقانلرین دوکده ایدی شویله خون آلود ایدی که خصمك یورکی اندن
آتش اوزره کباب کبی ایدی یعنی آتش اوزره کباب نیجه یانارسه اعدانك
یورکی داخی انك الندن شویله یانوب یاقلور ایدی بو یله یرلرده دلی کوکله
بیان ایدن کوکلی بیلزیمش ﴿ ندیدمش روزی که ترکش نبست ❊ رد شعی
زپیکان پولادش آتش نجست ﴾ ندیدمش فعل نفی ماضی متکلم وحده
کورمدم دیمکدر میم وشینی ضمیرلری ضرورت وزنیچون ساکن
اوقنور فتأمل روزی یاحرف وحدت که حرف بیان ز پیکان پولاد
لامیه در مجازا بعض نسخه ده ز پولاد پیکانش واقعدر پولاد
بلی بجمله چلك دمره دیرلر عرب تعریب ایدوب فولاد دیر ضمیرلر
مذکور یاره راجعدر نجست فعل نفی ماضی مفرد غائب سچرامدی
دیمکدر معلوم اولا که مصراع ثانیدن رابطه ضرورت وزنیچون
ترك اولنشدر وبیتده تکرار ادات نفی اثبات موجبدر (محصول بیت)
بر کون یار بهادری کورمدم ترکش بغلدی که آنك پیکان پولادندن

آتش سچرامدی یعنی هر بارکه جنك ایچون بلینه ترکش بغلدی هر تیری
دشمنك جبه سندن مرور ایدوب طاشه طوقنوب آتش سچرادی
حاصلی هر اوق که دشمنه پران ایدردی دشمنه اوروب ودشمندن
کیچوب طاشه طوقنوب پیکانندن آتش سچراردی مصراع ثانینك
نتیجه سنده هر طاشه که آنك پیکانی طوقندی آتش سچراردی دین
بونی کوسترر که تیرنی احجاره اتارمش فتأمل ﴿ دلاور بسر پنجهٔ
کاوزور ❊ زهولش بشیران در افتاده شور ﴾ باحرف مصاحبت ردشعی
سرپنجهٔ کاوزور بیانیه در کاو زور وصف ترکیبی قوتلی کاو دیمکدر
هول خوف معناسنه در وضمیر دلاوره راجعدر بشیران باحرف صله
شور بونده فتنه واضطراب معناسنه در شیراندن بهادر ارلر مراد اولمق
جائزومعهود مفترس حیوانلر اولمق جائزدر (محصول بیت) کاوزورلی
سرپنجه ایله ایدی یعنی هم بهادر وهم زورلی ایدی انك قورقوسندن
بهادرلره فتنه واضطراب دوشمشیدی حاصلی بهادرلراندن خوف اوزره
ایدی ﴿ بدعوی چنان ناوك انداختی ❊ که عذرا بهر یك یك انداختی ﴾
بدعوی باحرف مصاحبت ناوك بونده مطلقا اوقدر انداختی یاحرف
حکایت که حرف بیان عذرانك فتحی وسکون ذالله لغتده قیز اوغلانه
دیرلر اما اصطلاح منجمینده قوس بورجنه دیرلر که اون ایکی برجك
اوچنجی برجنه دیرلر واول برج ایکی کوده لی برقیز شکلنده در کویاکه
ایکی جسم بری برینه متصل ایدی پس شیخك بهریك بیوردیغی
اول متصل اولان ایکی جسمك هر برینه یك انداختی برناوك اتاردی
(محصول بیت) مذکور بهادر دعوی ایله انجلین اوق اتاردی
که جوزانك هر برجسمنه براوق اتاردی یعنی اوقی تخلف ایلمزدی
اوقی هر ایستدیکی یره اوررردی حضرت شیخ آنك تیراندازلغنده مبالغه
بیوردی ﴿ چنان خار در کل ندیدم که رفت ❊ که پیکان او در سپرهای زفت ﴾
در حرف صله پیکان اولامیه در سپرهای زفت بیانیه زفت زانك فتحیله
بوغون دیمکدر (محصول بیت) خارك کله کتدوکنی یعنی باتدوغنی
انجلین کورمدم که انك دمرنی بوغون قالقانلره بتاردی حاصلی دیکن کله
اویله باتمازدی که انك دمرنی بوغون وسیق سپرلره باتاردی ﴿ بزد تارك
جنك جو به خشت ❊ که خود وسر شرا نه در هم سرشت ﴾ تارك

جنك جو لامیه تارك رانك فتحی وكاف عربیه هرنسنه نك دیه سنه
دیرلر جنك جو وصف تركیبی صواش اری بهادر معناسنه و یاحرف
وحدت یاحرف استعانت خشت خانك كسریله حربه معناسنه در كه حرف
بیان خود خانك ضمی وواواصلیه ایله تولغه كه صواش كونده كیرلر
باشه عرب ذال معجمه ایله استعمال ایدرلر وبجیم مهمله ایله وعربده جمجی
خودكلور خانك ضمی وواوك فتحیله عرب بیضه ده دیر تولغه یه نه حرف
نفی معناده سرشته مقیددر نسرشت تقدیرنده درهم قرشمورش دیمكدر
(محصول بیت) بر بهادرك دیه سنه خشتله و كرز یله اورمدی كه باشیله تولغه
سنی بر یله یوغورمدی یعنی هرپهلوانك باشنی كه خشتله اورردی باشیله
تولغه سنی قرشمورش ایدردی ❊ چو كنجشك روز ملخ در نبرد ❊
بكشتن چه كنجشك پیشش چه مرد ❊ چوادات تشبیه كنجشك
كاف اولی بعض انجام عربی و بعضی عجمی او قودی پنجشك ده دیرلر
سرچه معناسنه عرب عصفور دیر عینك وفانك ضمیله وجیم مكسوردر
ایكیسنده بیله وكاف ثانی عربی در روزملخ لامیه در چكر كه كونی
دیمكدر زیرا ملخ میمك ولامك فتحه لریله چكر كه یه دیرلر نبرد نونك
وبانك فتحه لریله جنكه دیرلر بكشتن باحرف ظرف (محصول بیت)
چكر كه كونده سرچه وصغرجق كبی ایدی صواشده یعنی صغرجق
ایله سرچه كبی ایدی صواشده بونلر نیجه چكر كه هلاك ایدرسه
بوكسه دخی بهادر لری انجلین هلاك ایدردی دیله ده وهلاك ایله ده
انك اوكنده سرچه نه و بها در ارنه یعنی انك قتنده ایكیسی برابرایدی
❊ كرش بر فریدون بدی تاختن ❊ امانش ندادی بتیغ آختن ❊
بدی بودیدن مخففدر اولیدی معناسنه تاختن مصدردر هجوم وهموم
معناسنه امانش ضمیر فریدونه راجعدرند ادی یاحرف حكایت ویرمزدی
دیمكدر بتیغ باحرف صله آختن قلیچی وغیریسنی قیندن چقارمغه دیرلر
(محصول بیت) اكر بو بهادرك هجومی وحمله سی فرید ونه اولیدی
یعنی فریدون كبی بر قوی وحشمتلی پادشاهه اولایدی هجوم
وحمله سی قلیجین قندن چیقارمغه امان و یرمزدی دكل كه برابر جنك ایلكه
❊ پلنكانش ازروز سرپنجه زیر ❊ فرو برده چنكال در مغز شیر ❊ زیر
بونده مغلوب معناسنه در فرو برده باتورمش دیمكدر درحرف صله

مغزشیر لامیه درارسلان بینی سی دیمكدر (محصول بیت) قپلانلر انك
سرپنجه سی زورندن وقوتندن مغلوب ایدی ارسلانك بینی سنه پنجه سین
باتورمش ایدی حاصلی ارسلانلر وقپلانلر كبی بهادرلر انك مغلوب ومقهوری
ایدی ❊ كرفتی كربند جنك آزمای ❊ اكر كوه بودی بكندی زجای ❊ كرفتی
یاحرف حكایت طوتایدی دیمكدر كربند قوشاق جنك آزمای وصف
تركیبیدر بهادر معناسنه بودی یاحرف حكایت بكندی یاكنه سابق كبیدر
(محصول بیت) شو یله قوتی واریدی كه بر پهلوانك قوشاغین طوتایدی
اكر قوتده واغرلقده طاغ اولیدی یرندن قوپارردی ❊ زره پوش راچون
تبرزین زدی ❊ كذر كردی ازمرد و برزین زدی ❊ زره پوش وصف
تركیبیدر زره كیین كیمسه ورا ادات مفعول تبرزین نجاق زدی یاحرف حكایت
حاصلی یاز حرف حكایتدر بزحرف صله زین اكر دیمكدر (محصول بیت)
زره پوش اولان كیمسه یه چون كه نجاق اورردی اردن چكوب اكره ایرشوردی
حاصلی اكره وارنجه ایكی پاره ایدردی ❊ نه درمردی اورانه در
مردمی ❊ دوم درجهان كس نه دید آدمی ❊ مردمی یاحرف مصدر
اوضمیر مذكوره راجعدر ورا ادات صله اكا دیمكدر مردمی یاحرف
مصدر دوم ایكنجی دیمكدر (محصول بیت) نه مردلكده ونه مردملكده
یعنی نه شجاعتده ونه سخاوتده انك ایكنجسنی جهانده كیمسه بر انسان
كورمدی حاصلی بی نظیر عالم بركسه ایدی ❊ مرا یكدم از دست
نكذاشتی ❊ كه باراست طبعان سری داشتی ❊ مرا بنی دیمكدر نكذاشتی
فعل نفی حكایت حال ماضی مفرد غایب قومازدی دیمكدر كه حرف
تعلیل باحرف صله راست طبع وصف تركیبی موزون طبع معناسنه والف
ونون ادات جمع سربونده میل ومحبت معناسنه در ویاحرف تنكیر وابهام
داشتی فعل ماضی مفرد غائب طوتاردی یعنی انك وار ایدی (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر كه بنی بو پهلوان برنفس الندن قومازدی یعنی
اصفهانده اوانده بنی یانندن ایرمازدی زیرا موزون طبعلر ایله
اختلاطی وانلره میل ومحبتی وار ایدی اول جهتدن بكاده مائل ایدی
❊ سفرنا كهم زآن زمین درربود ❊ كه بیشم درآن بقعه روزی نبود ❊
كه حرف تعلیل بیش بای عربیله زیاده دیمكدر میم معناده روزی لفظنه
مقیددر روزی ام تقدیرنده بقعه پاره ارض معناسنه در روزی رزق ونصیب

معناسنه‌در نبود یوغیدی وقالمدی دیمکدر (محصول بیت) سفر بنی
ناکهان اول یردن قالدی یعنی بکا اصفهاندن سفر ایتمك لازم کلدی
زیرا اول بقعه‌ده بونده ارتق نصیبم قالمدی ﴿ قضا را نقل کرد از
عراقم بشام ❊ خوش آمد در ان خاك پاکم مقام ﴾ قضا یعنی حکم الهی
عراق یعنی عراق عجم که اصفهاندر بشام باحرف صله خاك پاك بیانیه مقام
بونده مصدر میمیدر اقامت معناسنه (محصول بیت) حکم الهی بنی
عراق عجمدن شامه نقل ایلدی یعنی اندن شامه واردم او خاك پاکده
یعنی شامده بکا اقامت وقرار خوش کلدی ﴿ مع القصه چندی ببودم
مقیم ❊ برنج وبراحت بامید وبیم ﴾ مع القصه حاصلی کلام دیمکدر
چندی یاحرف وحدت برنیجه زمان دیمکدر بالر حروف مصاحبت
(محصول بیت) حاصلی کلام شامده برنیجه زمان مقیم اولدم وآنده
قرار ایلدم رنج وراحت وامید وبیم‌ایله یعنی کاهی رنج والم چکدم وکاه
راحت اولوب حضور ایلدم وکاه هولا کو عسکرندن خوف وبیم
چکدم ﴿ دکر پرشد از شام پیمانه ام ❊ کشید آرزومندی خانه ام ﴾
دکر کنه دیمکدر پرشد طولدی دیمکدر پیمانه اولچك دیمکدر آرزومندی
خانه لامیه‌در مراد صله‌در (محصول بیت) شامده‌ده کنه رزقم ونصیبم
پیمانه‌سی پر اولدی یعنی انده‌ده نصیبم ورزقم قالمدی پس وطنم آرزوسی
بنی کنه شیرازه چکدی یعنی اومی کوره چکم کلدی ﴿ قضارا چنان
اتفاق اوفتاد ❊ که بازم کذر برعراق اوفتاد ﴾ قضارا ناکاه دیمکدر
اوفتاد واقع اولدی دیمکدر (محصول بیت) ناکهانی شویله اتفاق
اولدی که کنه کچیدم عراق اوزره دوشدی یعنی شیرازه کیدر کن
عراق عجمه اوغرادم قضارا انکیچون دیدیکه شامدن کیدن کیمسه
شیراز مملکته اوغرامیجه عراق عجمه وارمز پس برنسنه مانع اولمشدر
که شیرازدن مقدم عراقه وارمشدر ﴿ شبی سر فروشد باندیشه ام ❊
بدل بر کذشت آن هنر پیشه ام ﴾ شبی یاحرف وحدت سر فروشد
باشم باتدی دیمکدر باندیشه باحرف صله ومیم معناده سر فروشده مقید
تقدیری سرم فروشددر بدل باحرف صله وبرحرف تأکید کذشت کچدی
دیمکدر یعنی کلدی آن اسم اشارتدر مذکور بهادره هنر پیشه وصف ترکیبی
اهل هنر معناسنه میم ضمیر معناده له مقیددر بدلم تقدیرنده (محصول بیت)

بر کیجه باشم فکره طالدی یعنی بعض نسنه‌لر فکر ایدردم بو حالده
ایکن اول هنر پیشه خاطریمه یعنی کوکلمه کلوب خاطریمه خطور ایلدی
﴿ نمك ریش دیرینه‌ام تازه کرد ❊ که بودم نمك خورده از دست مرد ﴾
نمك نونك ومیمك فتحیله وکاف عربیله طوز دیمکدر که عرب ملح دیر ریش
دیرینه بیانیه ریش یاره‌در دیرینه چوقدنکی واسکی دیمکدر که حرف
تعلیل نمك خورده وصف ترکیبی طوز یمش معناسنه بونك اصلی بودر که
سفره قونلدقده سفره‌یه طوز قومق سنت درکه اولا طوز یلارلر اندن
طعامه شروع ایدرلر فاحفظ (محصول بیت) نمك اسکی یاره‌می تازه ایلدی
یعنی میل ومحبتی دیر شدردی زیرا مذکورك الندن طوز یمشیدم
یعنی الندن طوز اتمك یمشیدم ونیجه انعام واحسان کورمشیدم
اول جهتدن انی زیارت ایلمکه مایل اولدم ﴿ بدیدار او در صفاهان
شدم ❊ بمهرش طلبکار وخواهان شدم ﴾ باحرف سبب دیدار اولامیه‌در
در حرف صله در با معناسنه شدم اضافتی مصدرك فاعلنه ویا مفعولنه
اضافتیدر فتأمل طلبکار استیجی وخواهان عطف تفسیری در شدم اولدم
دیمکدر صیرورت معناسنه (محصول بیت) انی کورمك سببیله
صفاهانه واردم یعنی انی زیارت ایلمکه انده کیتدم اکا محبتم سببیله ویااناك
بکا محبتی سببیله زیارتنه طالب وراغب اولدم بعض نسخه‌ده دیرینه زی
واقعدر زای عربك کسریله ویای اصلیه سوی دیمکدر جانب معناسنه
﴿ جوان دیدم از کردش دهر پیر ❊ خدنکش کمان ارغوانش زریر ﴾
جوان دیدمك مقدم مفعول اول صریحی پیر ثانیسی واز کردش
دهر غیر صریحی خدنك لغتده قین اغاجنه دیرلر واندن دوزلن اوقه
تیرخدنك دیرلر کثرت استعمال ایله مضافی خذف ایدوب اوقه خدنك دیرلر
زنبورك اوقنه ده خدنك دیرلر بونده تشبیه طریقیله مراد قامتدر ضمیر کنه
سابق کبیدر کماندن مراد قامت منحنی در یعنی اوق کبی مستقیم قامتی
یای کبی بوکلوب ایکی قات اولمش ارغوانش ضمیر سابق کبیدر ارغواندن
مرادرنك رویی در تشبیه طریقیله زریر صاری دیمکدر یعنی صاری
اغاج وصاری اوت وصاری بلق مرضی مراد بکز صاری بلمغی در
(محصول بیت) وارد غمده جوانی کردش دهردن وانقلاب روزکاردن
پیر کوردم تیر کبی مستقیم قدی کمان کبی منحنی اولمش وارغوان کبی

روی سرخی زر کبی صارارمش حاصلی جمیع جهاندن احوالنه
تغییر وتبدیل کلمش ❊ چو کوه سپیدش سراز برف موی ❊ دوان
آبش از برف پیری بروی ❊ کوه سپید بیانیه وضمیر معناده سره مقید در
سرش تقدیرنده برف موی لامیه درمجازا صاچنی برفه تشبیه ایلمش
یااضلقده دوان صفت مشبهه در دویدندن آبش ضمیر معناده رویه
مقیددر برویش تقدیرنده برف پیری لامیه مجازا بروی باحرف ظرف
ویاحرف صله (محصول بیت) باشی برف موی دن اق طاغ کبی ایدی
یعنی باشی آق صاچدن قارلی طاغ کبی ایدی یعنی صاچی محکم اغرش
ایدی پیرلك قاردن یوزینه صویلیجی ایدی یعنی پیرلکدن کوزینك
یاشی یوزنده اقیجی ایدی نته که بعض پیرلك بویله اولور ❊ فلك دست
قدرت برو یافته ❊ سر دست مردیش برتافته ❊ دست قدرت
لامیه درمجازا برو برحرف صله ویاحرف استعلا و ضمیر سابق
کبی در یافته بولمش یعنی قادر اولمش دیمکدر سر دست مردی لامیه لردر
مجازا ارلك سردستنی یعنی قوتنی برتافته بوکش دیمکدر (محصول بیت)
فلك اکا قدرت الی بولمش یعنی اکا قادر وغالب اولمش مردلکی
سردستنی یعنی پنجه سنی بورمش حاصلی اکا هروجهله ظهر بولمش
❊ بدر کرده کیتی غرور ازسرش ❊ سرناتوانی بزانو برش ❊ بدر کرده
چقارمش دیمکدر سرناتوانی لامیه در مجازا بزانو باحرف استعلا برحرف
تأکید وضمیر معناده زانو یه مقیددر بزانوش تقدیرنده (محصول بیت)
باشندن کیتی غرورنی چیقارمش یعنی انده اولکی غرور قالمش ضعف
وناتواناق باشی زانوسی اوزره ایدی یعنی پیرلکدن وضعفدن باشی دیزی
اوزره دوشمشیدی حاصلی محکم اکلمش ایدی ❊ بد وکفتم ای سرور
شیرکیر ❊ چه فرسوده کردت چو روباه پیر) سرور شیرکیر بیانیه
شیرکیر وصف ترکیبی ارسلان طوتیجی دیمکدر شیرشکار ایدیجی معناسنه
فرسوده بونده عاجز وزبون معناسنه کردت تاضمیر خطاب سنی ایلدی
دیمکدر روباه پیر بیانیه قوجه دلکو دیمکدر (محصول بیت) چونکه
مذکور بهادری دیدوکم کبی کوردم اکا دیدم ای ارسلان طوتیجی
یعنی شکارایدیجی سرور سنی پیر روباه کبی نه عاجز وزبون ایلدی یعنی
ندن بویله دوشکن اولدك ❊ بخندید کز روزجنك تتر ❊ بدر کردم آن جنك

خوبی زسر ❊ روزجنك تتر لامیه لردر تتر وتتار وتاتار ترکك برصنفنه
دیرلر بونده کافر تتردر هولاکو عسکریدر که جنکیزخان نسلندن بریدر
ایدی انلرله جنك ایلدکز کوندن بری سن کوردکك بهادرلغی
وبلدکك بهادرلغی وبلدکك پهلوانلغی باشدن چیقاردم حاصلی
اولکی غرور وانانیت بندن کیتدی (محصول بیت) بندن اول کیفیت
حالی سؤال ایدنجه کولدی ودیدیکه تاتارله جنکمز کوننددن بری اول
سن کوردکك وبلدکك بهادرلغی وپهلوانلغی باشدن چیقاردم واندن
بنده اثر قالمدی حضرت شیخ اول پهلواندن جنك نه وجهله اولدوغین
نقل بیورر ❊ زمین دیدم ازنیزه چون نیستان ❊ کرفته علمها چو آتش
درآن ❊ نیزه سکو دیمکدر نیستان نونك فتحی ویانك سکونی وسینك
کسریله ویانك کسری وسینك سکونیله قشلاق دیمکدر کرفته بونده
الشمش معناسنه در مثلا آتش برنسنه یه الشمق کبی نته که مرارا مرور
ایلشدر علم بونده سنجق معناسنه در وعلامات جمع در حرف صله وآن
اسم اشارت نیستانه (محصول بیت) پهلوان دیرکه یر یوزنی نیزه دن
قشلق کبی کوردم وفرت نیزه دن کنایه در اول نیزه علملر آتش کبی
الشمش یعنی نیستانه آتش الشدقده نه صورتده کورنورسه اول علمدار
نیزه لر اول هیئتده کورینور دی مصراع ثانینك معناسنی علملر انده — رد شمعی
آتش کبی طوتشمشیدی دین معنای ابی طوتمامش ❊ برانکیختم کرد
هیجا چورود ❊ چو دولت نباشد تهور چه سود ❊ برانکیختم فعل
ماضی متکلم وحده قوپاردم دیمکدر یعنی پیدا ایلدم کرد هیجا
لامیه کرد کاف عجمك فتحی وسکون رأیله توز دیمکدر غبار معناسنه
هیجا ممدود ومقصور جنکه دیرلر چوادات تشبیه دود توتن دیمکدر تهور
تفعل بابندن مصدردر بی پروا برایشه دوشمکه دیرلر (محصول بیت)
چونکه تترك نیزه لرینی مذکور هیئتله کوردم توتن کبی صواش توزینی
قوپاردم یعنی جنکنه مباشر اولدم اما که دولت وطالعنده نصرت اولمیانه
تهور وحمله نه فائده ویرور حاصلی بخت یار و یاور اولمینجه شجاعت
وبهادرلق فائده ویرمز ❊ من آنم که چون حمله آوردمی ❊ برمح از کف
انکشتری بردمی ❊ آوردمی وبردمی یالری حروف حکایتدر باحرف
مصاحبت رمح رانك ضمی ومیمك سکونیله نیزه معناسنه در یعنی سکو

انکشتری یوزك (محصول بیت) پهلوان دیر که بن اول کسیم که چون
دشمنه هجوم وحمله کتوردیدم نیزه ایله اوجندن وبرمغندن یوزکنی
ایلدردم یعنی قپاردم حاصلی نیزه بازلقده زیاده هنرمند ایدم معلوم اوله که — مطلب
آوردمی وبردمی ده دال متحرك اولمق سببیله قافیه صحیح اولمشدر
والاساکن اولسه قافیه معیب اولوردی که قافیه اصطلاحنده اول عیبه
اقوا دیرلر فاحفظ ﴿ ولی چون نکرد اخترم یاوری ﴿ کرفتند کردم چو
انکشتری ﴿ ولی ادات استدراك اخترلغنده یلدزه دیرلر اما بونك کبی یرلرده
دولت معناسنه در یاور فتح واوله معین وظهیر معناسنه در ویا حرف مصدر
کرد کاف عجمك کسریله وسکون راءله اطراف وچوره دیمکدر (محصول
بیت) بنم سلاحشورلغم بلدوکك وایشتدیکك کبی ایدی اما چونکه
دولت وبختم مساعده ومعاونت ایلمدی یوزك کبی چورمی واطرافی
احاطه ایلدیلر حاصلی خاتم کبی بنم چورم الدیلر ﴿ غنیمت شمردم
طریق کریز ﴿ که نادان کند باقضا پنجه تیز ﴿ طریق کریز لامیه در
مجازا کریز اسمدر قاچق وفرار معناسنه که حرف تعلیل باقضا باحرف
مصاحبت تیز کسکین وبازو دیمکدر (محصول بیت) طالع که معین
وظهیر اولمدی قاچق طریقنی غنیمت صایدم یعنی الفرار مما لا یطاق
من سنن المرسلین ایله عامل اولدم زیرا نادانلق ودیوانه اولان کیمسه حکم
الهیله پنجه سین ایتی در یعنی انکله پنجه طوتشر حاصل حکم الهی یه
عناد ایدر یعنی قضا وقدره تسلیم ورضا کوسترمز ﴿ چه یاری کند مغفر
وجوشنم ﴿ چو یاری نکرد اختری روشنم ﴿ یاری یا حرف مصدر یولداشلق
دیمکدر معاونت معناسنه مغفر غینك فا اوزرینه تقدیمیله اسم الت وزنی
اوزره تولغه یه دیرلر خود معناسنه جوشن جیمك وشینك فتحیله زره دیمکدر
که عرب درع دیر اختر روشن بیانیه در رایی بعض عجم مفتوح اوقور
وبعضیسی مضموم اوقور بونده ایکیسده جائزدر لکن فتح انسبدر نته که
فن قافیه دن خبردار اولنه معلومدر پس ضرورت قافیه ایچون رامفتوح
اوقنوردن بیلمزمش (محصول بیت) تولغه وزره بکا نه معاونت ونه نصرت — رد شمعی
ایلر که چون طالع روشنم ودولت واقبال واضحم بکا نصرت ومعاونت
ایلمدی ﴿ کلید ظفر چون نباشد بدست ﴿ ببازو در فتح نتوان شکست ﴿
کلید کاف عربك فتحی وکسریله مفتاح معناسنه در کاف عجمك کسریله

رد شمعی — تخصیص ایلین سهو ایلمش ظفره اضافتی لامیه در مجازا بدست باحرف
ظرف ببازو باحرف مصاحبت تقدیری بقوت بازو در درفتح لامیه در
شکست شکستن معناسنه در (محصول بیت) چونکه مفتاح ظفر الده
اولمیه یعنی خدادن که نصرت وظفر اولمیه قوت بازو یله فتح بابنی کسر
ایلمك اولماز یعنی زور مردله تنها دشمنه ظفر بولنمز ﴿ کروهی پلنك افکن
پیل زور ﴿ در آهن سر مرد وسم ستور ﴿ کروهی یا حرف وحدت
بعض نسخه ده یاسز اضافتله واقعدر پس اضافتی مابعد یله بیانیه لردر
پلنك افکن پیل زور وصف ترکیبیلردر پلنك ییقیجی وپیل زورلی معناسنه در
در حرف ظرف آهن دمر سر مرد لامیه در سم ستور ده بویله در
ایکی سینك ضمیله میمده تشدید ضرورت وزن ایچوندر سم طیناق
وستور بینت طواره دیرلر (محصول بیت) کلن عسکر فیل زورلی
پلنك ییقیجی یعنی شکار ایدیجی بر بلوك طائفه ایدی حاصلی بر قهار
عسکر ایدیکه ارك باشی وآتك طیناغی کوم کوك دمر ایچنده ایدی
یعنی کلن عسکرك هر بر فردی آتیله بیله کوك دمره غرق اولمشیدی
نته که جنك کوننده معهوددر ﴿ همانم که دیدیم کرد سپاه ﴿
زرجامه کردیم ومغفر کلاه ﴿ کرد سپاه لامیه عسکر توزی دیمکدر
زره کر دیمك مفعول اولی وجامه ثانیسی ومغفر زرهه معطوفدر
(محصول بیت) همان که یعنی اول ساعت که عسکر توزینی کوردك
زرهی لباس ایلدك وتولغه‌یی کلاه یعنی آلات حربه کیردك حاصلی جنکه
یراقلندق ﴿ چو ابر اسب تازی برانکیختیم ﴿ چو باران بلالك
فرو ریختیم ﴿ اسب تازی بیانیه اسب عربی دیمکدر برحرف تأکید
انکیختیم قوپاردق یعنی دشمن اوزرینه سوردك بلارك وبلالك بونده
اوق معناسنه در اما لغتده جوهردار قلیجه دیرلر ویدکاره بغلدقلری
غداره یه وقلیجه دیرلر فرو بونده ادات تأکیددر ریختیم فعل ماضی
متکلم مع الغیردر دوکدوك معناسنه (محصول بیت) بویله اولنجه
بلوت کبی عربی آتی قوپاردق یعنی دشمن اوزرینه سوردك اوزرلرینه
یغمور کبی اوق دوکدك یعنی یاغدردق حاصلی جنکه مباشر اولدق
﴿ دو لشکر بهم برزدند از کمین ﴿ تو کفتی زدند آسمان برزمین ﴿ بهم بری
برینه کمین پوسی (محصول بیت) ایکی لشکر پوسیدن بری برینه اوردیلر

يعنى ايكى لشكر برى برينه قارشدى ديه ايدك كه آسمانى ييره اور ديلر حاصلى كورسك ديرايدك كه كوك ييره ييقلدى ﴿ زباريدن تير همچون تكرك ❊ زهر كوشه برخاست طوفان مرك ﴾ زازدن مخفف درمن اجليه معنا سنه باريدن مصدرك فاعلنه اضافتيدر اوق يغمق دن ديمكدر همچون ادات تشبيه تكرك تانك فتحى وعجمى كافلرله واولكى مفتوح وسكون را ئله طولى معنا سنه در لهجه ده ديرلر وعرب برد ديريانك ورانك فتحيله طوفان مرك لاميه در (محصول بيت) طولى كبى اوق ياغمقدن ايكى جانبدن يعنى چوق اوق يغمقدن حاصلى هر جانبدن وافر اوق يغمقدن هر كوشه دن طوفان مرك قالقدى يعنى وافر كمسه هلاك اولدى ﴿ بصيد هزبران پرخاش ساز ❊ كند اژدهايى دهن كرده باز ﴾ باحرف تعليل صيد هزبران مصدرك مفعولنه اضافتيدر اسلانلرى ارشكار ايلك ايچون ديمكدر پرخاش جنك معناسنه ماننه اضافت بيانيه در پرخاش ساز وصف تركيبيدر يعنى صو اشجى اژدهايى ياحرف نسبت اژدها يه منسوب ديمكدر كرده نك دهن مفعول اولى و باز ثانيسى (محصول بيت) جنك پيدا ايدجى ارسلانلرى صيد ايلمكيچون يعنى بهادر پهلوانلرى شكار ايلمكيچون كند اژدهايه منسوب اغزنى اچشدر يعنى اژدها كبى اغزين اچشدر كه بونلرى بوده حاصلى هلاك ايليه ﴿ زمين آسمان شدز كرد كبود ❊ چوانجم درو برق شمشير وخود ﴾ كرد كبود يانبسه كرد توز ديمكدر درو ضمير كرد كبوده راجعدر برق شمشير لاميه در خود شمشيره معطوف (محصول بيت) پيروزى كوك يعنى فلك اولدى كوك رنكلى توزدن كه اتلرك ايقلرندن قالقدى واول توزك ايچنده يلدز كبى ايدى قليجله تولغه نك شمشكى يعنى شمشير تولغه يه طوقندقده چيقان قيغلجملر كوك توزك ايچنده يلدز كبى ايدى يعنى پارلر و يلابرايدى ﴿ سواران دشمن چودر يافتيم ❊ پياده سپر برسپر بافتيم ﴾ سواران دشمن لاميه در مراد بهادران دشمندر چو ادات تعليل در حرف ظرف يافتيم فعل ماضى متكلم مع الغيردر بولوردق و بولايدق ديمكدر پياده جائزدر كه بهادران دشمنه قيد اوله وجائزدر كه يافتيم فاعلندن حال اوله وجائزدر كه برشده لفظنى تقدير ايدوز پياده شده معناسنه هاى ترتب ايله پياده اولوب ديمك اوله

سپر برسپر برحرف صله بعض نسخه ده بر برينه در واقعدر كه بو معنايه در بافتيم فعل ماضى متكلم مع الغير دوقودق ديمكدر مراد قلقانلرى برى برينه چاتمقدر (محصول بيت) دشمنك بهادرلرينى كه كوردك وانلره ملاقى اولوردق ياياق اولوب قلقنى قلقانه چاتاردك يعنى براق براغه اولوب جنك ايدردك پياده بونده باشلو باشلو مزه معناسنه در دبين عندى سويلش تنه كه عادتيدر ﴿ بتير وسنان موى بشكافتيم ❊ چودولت نبد روى برتافتيم ﴾ بتير وسنان باحرف استعانت سنان نيزه دمرنى بشكافتيم كه موى مفعول صريحى وبتير غير صريحى نبد نبود دن مخففدر برتافتيم فعل ماضى متكلم مع الغير دوندردك ديمكدر يعنى قاچدك (محصول بيت) اوقله ودمرنله قيل ياراردق يعنى آلات حربله بى پروا يرلى يرنده جنك ايدوب شجاعتله آلات حربى يرلى يرنده استعمال ايلدك وايلردك حاصلى اوقله ونيزه ايله قلى ياردق اما چونكه دولت بوغيدى جنكدن يوزدندروب فرار ايلدك حاصلى طالع مساعد اولمجق قاچدق ﴿ چه زور آور دپنجه جهد مرد ❊ چو بازوى توفيق يارى نكرد ﴾ پنجه جهد لاميه در مجازا جهد جيمك فتحى وضميله وسكون هائله طاقت وقدرت معناسنه در بازوى توفيق ده لاميه در مجازا (محصول بيت) نه زور وقوت كتورر كيشنك طاقت وقدرتى پنجه سى يعنى پنجه سنده اولان قوت نصرت وظفرنه فائده ويرور چون كه توفيق خدا بازوسى معاونت ايلمدى حاصلى خدادن كه نصرت وظفر اولميه كشينك قوت وزورى فائده ايلمز ﴿ نه شمشير زور آوران كند بود ❊ كه كين آورى زاختر تند بود ﴾ نه حرف نفى معناده بوده مقيددر نبود تقديرنده شمشير زور آوران لاميه زور آور وصف تركيبى پهلوان معناسنه الف ونون ادات جمع كند كاف عربك ضمى ونونك سكونيله چونكه ديمكدر كسمز معناسنه در كه حرف اضراب در بل معناسنه كين آورى وصف تركيبيدر كين كتوروجى ديمكدر بهادر معناسنه وياحرف مصدر اخترتند بيانيه (محصول بيت) بو بيت جواب سؤال مقدر متضمن در سؤال كلدى كه قليجلر يكرمى كند ايدى كه كسمزدى كه تتر سيزه غالب اولدى جواب ويروب دير كه پهلوانلرك وبهادرلرك قليجى چونكه دكل ايدى بل كه دشمنلك وعداوت كسكين وغالب طالعدن ايدى يعنى طالع ودولت انلرجانبندن ايدى حاصلى

ردشمعی

دولت بزدن دونوب انلره یوز طوتدی ﴿ کس ازلشکرماز هیجا برون ﴿ نیامد چرآغشته خفتان بخون ﴿ هیجا هانك فتحی ویانك سکونیله جنك دیمکدر آغشته بولشق دیمکدر خفتان خانك فتحیله کیم کیچیم دیمکدر (محصول بیت) هیچ بر کسه بزم لشکرمزدن معرکه دن طشره کلمدی کیمی وکیچیمی قانه بولاشقدن غیری حاصلی صواش میداننده ن کلزهب یرالی وقانه بولشق کلدی وهیچ کسه صاغ کلمدی ﴿ کیانرا نشد ناوك اندر حریر ﴿ که کفتم بدوزند سندان بتیر ﴿ نشدنرفت معناسنه در ناوك بونده مطلق اوقدر حریردن بونده مراد قماش قفتاندر که حرف استدراکیدر وزند فعل مضارع جمع غائبدر دوزیدندن دیکرلر یعنی مجلرلر دیمکدر سندان اورس درکه دمرجیلر اوزرنده دمر دوکرلر بتیر باحرف استعانت (محصول بیت) بزم بهادرلریمزك اوقی هیچ دوشمنك قماش قفتاندن کچمدی امابن دیرم که بهادراوقیله دمراورسی مجلرلر یعنی دلرلر حاصلی بزم پهلوانلریمزك اوقی دشمنك لباسندن کچمدی دکل که جبه لرندن وزرهلرندن کچمك امابن ظن ایدردم که زیاده استاد اولد قلرندن دمراورسی اوقله دلمکه قادراوله لر ﴿ چوصد دانه مجموع درخوشهٔ ﴿ فتادیم هردانهٔ کوشهٔ ﴿ خوشهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل هردانهٔ ده یاحرف وحدت همزه توسل در کوشهٔ ده بویله در (محصول بیت) بیز بربشقده جمع اولمش یوزدانه کبی ایکن یعنی مجتمع وموءتلف ایکن هردانه مز برکوشه یه دوشدك یعنی پریشان وپراکنده اولوب هر بریمز برجانبه دوشدك نته که صنعن عسکرك حالی معلومدر ﴿ بنامردی ازهم بدادیم دست ﴿ چوماهی که باجوش افتد بشست ﴿ بنامردی باحرف مصاحبت ویاحرف مصدر یدی بریمزدن بدادیم دست اصطلاحده ایرلشدك دیمکدر چوماهی بالق کبی که حرف رابط تشبیه باحرف مصاحبت جوشن زره دیمکدر باحرف صله شست آغ معناسنه در (محصول بیت) نامردلکله وغیرتسزلکله بری بریمزدن ایریلشوب جدا دوشمدك بالق کبی که جوشنیله آغه دوشه یعنی اوزرنده زره کبی لباسی اولان ماهی کبی دشمن طوزاغنه دوشوب بعضیمز اسیراولدی حاصلی ماهی آغه دوشدیکی کبی بزدشمن طوزاغنه دوشوب اسیراولدق ﴿ چو طلع زماروی بربیج

بود ﴿ سپرپیش تیر قضا هیچ بود ﴿ روی پیچ اعراض معناسنه وصف ترکیبی یعنی معرض پیش تیرقضا لامیه لر در (محصول بیت) چونکه بخت ودولت بزدن یوز دوندریجی اولدی یعنی بزدن اعراض ایلدی بیزم قلقنمز قضا وقدر اوکنده هیچ اولدی یعنی انلرك اوقی بزم سپرلریمزدن کاغددن کچر کبی کچر کیدردی اما بزم تیرلریمز انلرك پیراهنلرندن بیله کچمزدی دکل که سپرلرندن زیرا تقدیر خدا ده نصرت وظفر انلر جانبندن واقع اولمشیدی ﴿ ازین بوالعجب ترحکایت شنو ﴿ که بخت کوشش نیرزد دوجو ﴿ بوابودن مخفف در بابا معناسنه عجبه اضافتی مبالغه افاده ایدر نیکه ابوالخیرات وابوالبرکات مبالغه خیرات وبرکات صاحبی معناسنه در ترادات تفضیلدر شنو شینك کسری ونونك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب ایشت ودیکله دیمکدر که حرف بیان ویاحرف تعلیل (محصول بیت) بوحکایت دن زیاده عجبرك حکایت ایشت که بخت ودولتسز سعی وکوشش ایکی اربه دکمز یعنی بخت ودولت ناصرویار اولمیجق کشینك سعی وکوششی بی فایده در ﴿ حکایت تیرانداز اردبلی ﴿ یکی آهنین پنجه در اردبیل ﴿ همی بکذرانید پیلك زبیل ﴿ آهنین پنجه وصف ترکیبیدر دمر پنجه لی دیمکدر مراد قوی بازولی در اردبیل تبریزه قریب برشهرك اسمی در همی حرف حکایت بکذرانید همی حرفیله فعل حکایت حال ماضیدر کچردی معناسنه پیلك بای عجمك فتحی وکسریله ولامك فتحیله چتال دمرنلی اوقه دیرلر تیربه خشی ده دیرلر ودومیلر کسمه دیرلر بیل بای عربیله دمر کورك که یوقاری ولایتده آنی چپه پورینه استعمال ایدرلر حاصلی کور مکه محتاجدر (محصول بیت) اردبیل شهرنده برقوی بازولی تیرانداز کیمسه اوقنی بیلدن کچررذی یعنی شویله محکم یای چکردی که اوقنی صبان دمورندن کچورردی ﴿ نمد پوشی آمد بجنکش فراز ﴿ جوانی جهان سوز وپیکار ساز ﴿ نمد پوش وصف ترکیبیدر کپنك کیجی معناسنه بجنکش باحرف صله وضمیر تیرانداز هراجعدر فراز ادات تأکیدر ادات صله ده کلور بعض یرده پس قرب ومقابله معناسنه در دینمشدی ردشمی
سویلمش جوان یعنی نمدپوش ویاحرف وحدت جهانسوز وصف ترکیبیدر صفت جوان در بی رحم واضافتی بیانیه در پیکار سازده وصف

ترکیبیدر صواشجی معناسنه (محصول بیت) بر نمد پوش تیراندازك جنکنه کلدی یعنی بو نکله جنك ایلمکه بر کپنکلی کیمسه کلدی یعنی صواشجی جهان باندرجی بر بهادر جوان بونکله جنکه کلدی * به پرخاش جستن چو بهرام کور * کمندی بکتفش براز خام کور * باحرف صله پرخاش جستن ترکیب مزجیدر جنك طلب ایلمك معناسنه بهرام کور لامیه در مجازا ادنی ملابسه ایله زیرا بو پادشاه ایشکه دائما کور شکار ایدرمش وکور کاف عجمك ضمیله بیان اشکینه دیرلر کمندی یا حرف وحدت باحرف ظرف کتف کاف عربك کسری وسکون تا ایله اومز دیمکدر برحرف تأکید خام کور لامیه در خام بونده دباغت اولنمامش دری معناسنه در وکور بیان اشکی که ترکجه قولاك دیرلر (محصول بیت) مذکور نمد پوش جنك طلب ایلکده بهرام کبی ایدی یعنی جنك اری بر بهادر کمسه ایدی اومزنده بر کمندی وارایدی خام قولاك دریسندن یعنی خام تعجه دن اورلمش اوموزنده بر کمندی وارایدی * چو دید اردبیلی نمد پاره پوش * کمان درزه آورد وزه را بکوش * اودبیلی یعنی تیرانداز نمد پاره پوش وصف ترکیبیدر نمد پاره سنی کیجی معناسنه کمان آوردك مفعول صریحی در در زه غیر صریحی واو حرف عطف کنه زه را مفعول صریحی وبکوش غیر صریحی (محصول بیت) چونکه تیرانداز اردبیلی کپنك کیجی جوانی کوردیسه یاینی کریشه کتوردی یعنی قوردی وکریشنی قولغینه حاصلی چونکه اردبیلی کودیکیم جوان بونکله جنك ایلمکه کلور یاینی قوروب طواندردی * به پنجاه تیرخدنکش بزد * که یك چو به بیرون نرفت از نمد * به جایزدر که زائد اوله وجایزدر که مصاحبت واستعانت ایچون اوله فتأمل تیر خدنك لامیه در تیر خدنك سابقا بیان اولدی فتدبر ضمیر جوانه راجعدر که حرف استدراکچو به جیم عجمك ضمی وبای عربله بونده مطلق اوق معناسنه در بیرون نرفت طشره کیتمدی یعنی بچمدی (محصول بیت) اردبیلی جوانه اللی اوق اوردی اما هیچ براوق نمددن کچمدی یعنی اوقلری ایشلمدی دکل تأثیر ایلیه * دلاور درآمد چو دستان کرد * بخم کمندش درآورد و برد * دستان کرد بیانیه در دستان بونده رستم زالدر وکرد کاف عجمك ضمیله بهادر دیمکدر بخم کمند باحرف صله واضافت لامیه در وضمیر اردبیلی یه

راجع خم بونده بوکلم معناسنه در (محصول بیت) جوان دلاور پهلوان رستم کبی کلوب تیراندازی کمند حلقه سنه کتوردی وایلتدی یعنی اسیر ایدوب کندی چادرینه ایلتدی * بلشکر کهش بردو درخیمه دست * چو دزدان خوانی بکردن ببست * باحرف صله لشکر که اسم مکان در لشکر دوردیغی یره دیرلر وضمیر جائزدر که اردبیلی یه راجع اوله وجائزدر که جوانه راجع اوله فتأمل دست مصراع ثانیه مرهوندر دزدان خوانی بیانیه در خوانیده یاحرف نسبت در قنلی اوغریلر دیمکدر بکردن باحرف صله (محصول بیت) لشکر کاهه ایلدوب قنلی اوغریلر کبی ایکی اللی اوموزینه بغلدی یعنی اسیرلر کبی اللرینی بوینه محکم بغلدی * شب از غیرت شرمساری نخفت * سحر که پرستاری ازخیمه کفت * شرمساری یاحرف مصدر خجالت دیمکدر سحر که ظرف زماندر سحر وقتی معناسنه پرستار وصف ترکیبیدر رفتار ودیدار کبی خدمتکار معناسنه (محصول بیت) اردبیلی اسیر اولدیغی کیجه غیرت وخجالتندن اویومادی بویله اولنجه سحر وقتنده بر خدمتکار چادر ندن اکادیدی یعنی نمد پوشك خدمتکارلرندن بریسی بونك زیاده اضطرابن کورنجه دیدی * تو که آهن بناوك بدوزی به تیر * نمد پوش را چون فتادی اسیر * (محصول بیت) خدمتکار دیر که سنکه دمری زنبورك اوقیله ویای اوقیله دلرسین نمدپوشه نیچه اسیر دوشدك یعنی سن بویله تیرانداز کن بویله برچبلغه نه وجهله اسیر اولدك * شنیدم که میکفت وخون می کریست * ندانی که وزاجل کس نزیست * ندانی استفهامی متضمن فعل مضارع مفرد مخاطبدر که حرف بیان روزاجل لامیه در نزیست فعل نفی ماضی مفرد غائب دیرلمدی یعنی صاغ ولمدی (محصول بیت) حضرت شیخ دیرکه ایشتدم که سویلردی وقان اغلردی یعنی زیاده کریه ایدردی مقول قول بوند نصکره کلن بش بیتدربیلمز میسین که اجل کونی کیمسه دیرلمدی یعنی حیاتده قالمدی * من آنم که در شیوهٔ طعن وضرب * برستم در آموزم آداب حرب * شیوهٔ طعن لامیه در مجازا فن طعن دیمکدر نیزه ایله اورمقدر برستم باحرف صله درحرف تأکید آموزم فعل مضارع متکلم وحده درآموزیدندن آداب حرب لامیه حرب حانك فتحیله جنك دیمکدر (محصول بیت) اردبیلی دیرکه

بن اول کسیم که طعن وضرب فننده یعنی صواشده آداب ارکان حربی رسمه اوکردردم ❊ چوبازوی بختم قوی حال بود ❊ سطبری بیلم ندمی نمود ❊ بازوی بخت لامیه در مجازاقوی حال وصف ترکیبی قوی محکم حالی معناسنه سطبر سینك کسری وطانك فتحی ویانك سکونیله یوغون دیمکدر بیله اضافتی لامیه نمودك سطبری مفعول اولی ونمد ثانیسی (محصول بیت) چونکه طالعم بازوسی قوی ومحکم حالی ایدی یعنی طالعمده قوت وارایدی بیلك یوغونلغی بکانمد کوربنوردی حاصلی دمر اورسی دل دم دکل که بیلی ❊ کنونم که درپنجه اقبال نیست ❊ نمدپیش تیرم کم از بیل نیست ❊ اقبیل اصلنده اقبال ایدی ضرورت وزنیچون وقافیه ایچون اماله ایلدی یعنی الفی یایه قلب ایدوب ماقبلنی مکسور ایلدی کم یونده اکسك معناسنه در بیل سابقا ذکر ایلدیکمز دمر کور کدر (محصول بیت) شمدیکه بنم پنجمده وبازومده اقبال ودولت یوقدر اوقك اوکنده کپنك بیلدن اکسك دکلدر حاصلی دولت که بندن یوز دوندردی تیرم وتیغم هیچ نسنیه تأثیرایلمز نتکم بونك نمدینه تأثیر ایدوب اندن کچمدی ❊ روزاجل نیزه جوشن درد ◘ زپیراهن بی اجل نگذرد ❊ باحرف ظرف روزاجل لامیه درد دالك فتحی وکسری ایله ورانك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب یرتار دیمکدر پیراهن بی اجل لامیه تقدیری مردبی اجلدر (محصول بیت) اجل کوننده نیزه زرهی یرتار یعنی هرزره پوشك که اجلی کلمش اوله نیزه زرهنی یرتوب آنی قتل ایدر اما اجلمزلك کوملکندن کچمز یعنی اجلی کلمینك کوملکنی یرتوب کچمز دکل که زرهنی یرتماق ❊ کرا تیغ قهر اجل درقفاست ◘ برهنست اکر جوشنش چندلاست ❊ کرا تقدیری کرا که در ضرورت وزنیچون رابطه ترك اولندی تیغ قهراجل لامیه لردر برهنست تقدیری برهنه استدر اکرجوشنش تقدیری اکرچه جوشنش دولابونده قت معناسنه در (محصول بیت) کیمك که اجل قهرینك تیغی اکسه سنده در اول کیمسه چپلقدر اکرچه زرهی نیچه قاندر حاصلی اجلی کلنجه اکا نه جبه مانع اولور نه جوشن ❊ ورش بخت یاوربود دهرپشت ◘ برهنه نشاید بساطور کشت ❊ ورش ضمیر بیت سابقده کراده کی کیمه راجعدر پشت ارقه یعنی ظهیر ومعین ساطور رومده ساطور دیدکلری یعنی

قصابلری آت پارهلدکلری آلتدر کشت کشتن معناسنه در (محصول بیت) اما اکر اول کمسنك طالعی یاورومعین اولورسه وروز کار وزمان ارقه سی وظهیری اولورسه چپلق ایکن آنی ساطورایله قتل ایلمك ممکن دکلدر حاصلی اجلی کلمینی کیمسه اولدرمز ❊ نه دانا بسعی ازاجل جان ببرد ❊ نه نادان بناسازخوردن بمرد ❊ (محصول بیت) نه عالم ودانا اولان کیمسه سعی وکوششله اجلدن جان ایلتدی یعنی قورتاردی ونه نادان وجاهل ناسازیمك یمکله اولدی حاصلی نه دانا پرهیز واحتماله اجلدن خلاص بولدی ونه نادان ناسازکاریمك یمك سببیله اولدی حاصلی اجلی کلمینجه کیمسه اولمز ❊ حکایت طبیب وکرد ❊ ❊ شبی کردی ازدردپهلو نخفت ❊ طبیبی دران ناحیت بودوکفت ❊ شبی وکردی وطبیبی یالری وحدت ایچوندر کرد کاف عربنك ضمیله وسکون رائله نوع انساندن برصنفك اسمیدر دردپهلو لامیه بونده پهلو بوکر معناسنه در ناحیت طرف دیمکدر (محصول بیت) بر کیجه برکرد پهلو اغریسندن اویومادی یعنی بوروك اغریسی دیدکاری مرضدن اویومادی اول جانبده برطبیب وارایدی دیدی یعنی کردك حقنده دیدی ❊ ازین کونه کوبرك رز میخورد ❊ عجب دارم ازشب بپایان برد ❊ ازین کونه بونك کبی یعنی بونك کبی دیمکدر زیرا بویله یرده ازین تشبیه معناسنده مستعملدر نتکم مواضع متعدده ده مرور ایلمشدر کواصلنده که اودر ضمیر کرده راجعدر برك رز لامیه اصمه یپراغی دیمکدر مراد یپراق طولمه سیدر اراکردن مخففدر بپایان باحرف صله بردایلدرسه دیمکدر (محصول بیت) طبیب دیدیکه بونجلین که بوکرد اصمه یپراغنی ییر عجب طوتارم که اکر کیجه نهایته ایلدرسه یعنی صباحه چیقارسه ❊ که درسینه پیکان تیرتتار ❊ به ازنقل ماکول ناسازکار ❊ که حرف تعلیل پیکان تتار لامیه لردر بونك کبی یرده تتاردن مراد هولاکو تتاریدرکه کفره ایدی وتمام ایران وتوران وقدس مبارکه دك دیارعربه مستولی اولمشلردر ناسازکار ناموافق دیمکدر (محصول بیت) عجبدر که صباحه چیقارسه زیرا سینه ده تتار اوقینك دمرنی ناسازکار نقل یمکدن یکدر زیرا ایکیسیده قاتلدر اماجائزدر که تیر کارکر ومؤثر اولمیه اما ناموافق یمك کارکر اولور نته که مرارا تجربه اولمشدر ❊ کرافتد بیك لقمه در روده پیچ ❊ همه عمر نادان برآید بهیچ ❊ بیك باحرف سبب

روده بغرسق پیچ بورم دیمکدر عمر نادان لامیه در مجازا برآید چیقار
دیمکدر بونده کیدر معناسنه در بهیچ باحرف سبب هیچله یعنی ادنی
بهایله دیمکدر (محصول بیت) اکر برلقمه سببیله بغرسغه ومعده یه بوری
دوشه یعنی ایچریسی که بوره ناسازیمك ین نادانك جمیع عمری جزؤی
وادنی نسنه سببیله کیدر یعنی فوت اولور مصراع ثانینك معناسنی
دوکلی نادانك عمری هیچله یوقاری کلور دیین هیچ نسنه دکل ایمش زد شمعی
حضرت شیخ طبیبك کلامنی تمام ایلدکدنصکره حکایت طریقیله بیورر
﴿ قضارا طبیب اندرآن شب بمرد ﴾ چهل سال ازین رفت وزند ست
کرد ﴾ قضارا نا کهانی دیمکدر مفاجئة معناسنه چهل قرق دیمکدر
اربعین معناسنه ازین اسم اشارتدر طبیبك موتنه زند ست اصلنده
زنده است در ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی (محصول بیت)
کرد بیمار لکی کیجه سنده ناکاه طبیب اولدی اما قرق ییل کیندی کرد
دیریدر یعنی اندنصکره قرق ییل مقداری عمر سوردی ﴿ بسا چاره
دانا بسختی بمرد ﴾ که بیچاره کوی سلامت ببرد ﴾ چاره دان وصف
ترکیبی بونده علاج بلیجی معناسنه در والفه ادات مبالغه در بینا الفی کبی
بسختی باحرف مصاحبت که حرف استدراك بیچاره علاجسز یعنی
علاج بیلمز کیمسه کوی سلامت لامیه در مجازا (محصول بیت) نه چوق
علاج ودوا بیلیجی که شدتله والم وبلائله اولدی یعنی علاج بیلمك فائده
ویرمدی امانه چوق علاج بیلمین کیمسه که سلامت طوپنی الدی و کوتردی
علاج ودوا ایلمك اکا نقصان وضرر ویرمدی ومعمر اولدی شویله که
عمرنده خسته لك کورمدی ﴿ حکایت ﴾ یکی روستایی سقطشد خرش ﴿
علم کرد برتاك بستان سرش ﴾ روستایی کویلی سقط بونده هلاك
معناسنه در علم لغتده نشان دیمکدر اما بونده بستان اویوغی
معناسنه در تاك بستان لامیه در اصمه چبوغی وجیرتلغ آغاجی شینه اول
روستایی یه وثانی خره (محصول بیت) بر روستایینك خری هلاك اولدی یعنی
اولدی روستاییده باشنی اصمه اغاجینه اویوق ایلدی نته که عادتدر که حمار
باشنی بستانلرده اویوغ ایدرلر بونده علم نشان معناسنه در دیین اویوغ
اویوغی بیلمزمش ﴿ جهان دیده پیری برو برکذشت ﴾ چنین کفت رد شمعی
خندان بناطوردشت ﴾ جهان دیده وصف ترکیبی پیری یاحرف وحدت

برو ضمیر اویوغه راجعدر خندان کولرك دیمکدر باحرف صله ناطور
دشت لامیه در باغبان معناسنه (محصول بیت) جهان کورمش
واحوال روزکاری اکلمش پیر اول اویوغ اولان بستاندن کچدی
یعنی یاننه اوغرادی کولرك باغبانه بویله دیدی یعنی رأس حماری
وضع ایلمدن مقصودی بیلوب کوله رك باغبانه دیدی ﴿ مپندار جان
پدر کین حمار ﴾ کند دفع چشم بد از کشت زار ﴾ حمار یعنی سر حماردر
ذکر کل وارادهٔ جزؤ طریقیله یعنی مجاز مرسل دفع چشم بد لامیه
ویابیانیه واولکیسی مصدرك مفعو انه در کشت زار اکین لك دیمکدر
(محصول بیت) باغبانه دیرکه ای بنم جانم سن ظن ایله که بو حمارك
باشی اکین لکدن یامن کوزی دفع ایدر یعنی کوز دکمکه مانع اولماز
حاصلی ضررنی دافع ومانع دکلدر که ﴿ این دفع چوب ازسر وکون
خویش ﴾ نمی کردتا ناتوان مردوریش ﴾ که حرف تعلیل این یعنی حمار
دفع چوب مصدرك مفعو لنه اضافتیدر سر وکون خویش لامیه در
عطفله تا حرف تعلیل درحتی معناسنه ناتوان بی قدرت وریش
مجروح دیمکدر (محصول بیت) بو حمار چشم بد ضررنی نیجه دفع ایدر
که کندینك باشندن وکوتندن دکنکی دفع ایده مدی حتی زبون
ومجروح هلاك اولدی یعنی کندی صاغ ایکن اوسندن کوتکی دفع
ایده مدی دکل که قوری کمیکی ﴿ که داند طبیب از کسی رنج برد ﴾ که بیچاره
خواهد ازرنج خود مرد ﴾ داند قادر معناسنه در فاعلی طبیب در برد
بردن معناسنه در که حرف تعلیل بیچاره یعنی بیچاره مرد مردن
معناسنه در (محصول بیت) طبیب نه بیاور یعنی نیه قادر در کیمسه دن
زحمت ومشقتی ایلتمکه که کندی خود زحمت ورنجدن اولسر در
یعنی کندینه علاجله چاره ایدمز یاغیریه نه وجهله ونیجه علاجه قادر
اولوب چاره ایده بلور ﴿ حکایت ﴾ ﴿ شنیدم که دیناری ازمفلسی ﴾ بیفتاد
ومسکین بجستش بسی ﴾ دیناری ومفلسی یالری حرف وحدت در بیفتاد
دوشدی مسکین یعنی مسکین مفلس بجستش ضمیر دیناره راجعدر
(محصول بیت) ایشتدم که برمفلس کیمسه دن برالتون دوشدی یعنی
برالتون ضایع ایلدی ومسکین مفلس انی چوق ارادی ﴿ باخر سر ناامیدی
بتافت ﴾ یکی دیکرش ناطلب کرده یافت ﴾ باخر باحرف زائد سر ناامیدی

لامیه دربجازاو یاحرف مصدر بخافت دوندر دی یعنی قطع امید ایلدی دیکرش ضمیر دیناره راجعدر ناطلب کرده تقدیری طلب ناکرده در ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیراولدی طلب ایلیوب دیمکدر (محصول بیت) ارایواب بولنجه امیدسزلك باشی دوندردی یعنی قطع امیدایدوب طلبدن اعراض ایلدی و برغیری کیمسه ارامقسزن بولدی یعنی مرادی دکل ایکز بولدی * به بدبختی ونیك بختی قلم * برفتست وما همچنان درشکم * به بدبختی باحرف صله و بدبخت وصف ترکیبیدرشقی معناسنه و یا حرف مصدر نیك بخت دخی وصف ترکیبیدر رسیده معناسنه قلم مرهوندر واوحرف حال در شکم یعنی در شکم مادر (محصول بیت) سعادته وشقاوته قلم ازلدہ جاری اولمشدر حال بوکه بز انامز قرنندہ ایدك حاصلی سعادت وشقاوت امر ازلیدرکه مبدل ومتغیر اولماز * نه روزی بسر پنجکی میخورند * که سر پنجکان تنك روزی ترند * نه حرف نفی معناده میخورنده مقیددر نمیخورند تقدیرنده روزی رزق باحرف مصاحبت سرپنجه بونده قوی معناسنه در وکاف عجم های رسمیدن بدل ویاحرف مصدرکه حرف تعلیل سرپنجکان قویلردیمکدر تنك روزی طار رزقلی معناسنه وترادات تفضیل ونون ودال ادات جمع استدر (محصول بیت) رزقی قوت وزورله یمزلرزیرا قوی اولان کیمسه طار رزقلیلردر یعنی ضعفاواقویادن حاصلی زور بازوسی اولمیانلرا اکثرزورصاحبلرندن منعم وقدر * حکایت * فرو کوفت پیری پسررا بچوب * بکفت ای پدر بی کناهم مکوب * فرو ادات تأکید کوفت کاف عربك ضمی وباقیسنك سکونیله فعل ماضی مفرد غائب دوکدی دیمکدر پسررا تقدیری پسرش را در ضرورت وزنیچون ضمیری ترك ایلدی باحرف استعانت چوب جیم عجم وبای عربله اغاج دیمکدرکه عرب خشب دیرخانك وشینك فتحه لریله مکوب فعل نهی مفرد مخاطب دوکمه دیمکدر (محصول بیت) برپیراوغلنی دکنکله محکم دوکدی اوغلی دیدیکه ای بابا بنی کناهسز دوکمه * توان برتواز جور مردم کریست * ولی چون توجورم کنی چاره چیست * توان ممکن در برتو برحرف صله سکا دیمکدر جور مردم لامیه در ظلم خلق معناسنه در کریست ماضی صورتنده مصدردر اغلق معناسنه ولی ادات استدراك جورم میم معناده

کنی یه مقیددر کنیم تقدیرنده (محصول بیت) پسرباباسنه دیرکه خلقك جور وجفاسندن شکایت سکا ایدوب اغلق ممکن در وجائزدر اماسن که بکاجفا ایلیه سن چاره ندر یعنی غیرلردن سکا شکایت ممکن وجائزدر اماسن که بکاجفا ایلیه سن واروب سندن کیمه شکایت ایده یم که سندن غیری کیمسم یوقدر حضرت شیخ بیورر * بداور خروش ای خداوند هوش * نه ازدست داور برآور خروش * بداور باحرف صله داور حاکم یعنی خدا خروش خانك وراننك ضمه لریله فعل امر مفرد مخاطب خروش ایله دیمکدر خداوندهوش لامیه نه حرف نفی دست داور لامیه برآور کتور دیمکدر خروش بونده اسمدر فریادوفغان معناسنه (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر خدایه فریاد وفغان ایله ای عقل صاحبی خدا الندن غیری یه فریادوفغان کتورمه یعنی غیریدن خدایه فریادوفغان ایله شکایت کتور اما خدا الندن وجانبندن اغیاره فریادایدوب شکایت کتورمه حاصلی هرنه که خدادن کلسه حسن قبول الله رضا کوستر وشکایت ایله * حکایت مرد درویش وزن ناسازکار و همسایه توانکر * * بلنداختری نام او بختیار * قوی دستکه بود وسرمایه دار * بلنداختر وصف ترکیبی ویاحرف وحدت نام اولامیه بختیار وصف ترکیبی منقول اعلام رجالدندر قوی دستکه وصف ترکیبی محکم قدرتلی دیمکدر بلداختر مبتدا ومصراع ثانی خبری تقدیر (محصول بیت) بر بلند طالعلی زیاده قدرتلی وسرمایه لی کیمسه ایدی * هم اوزادیان بقعه زربود ومال * دکر تنکدستان برکشته حال * اوبختیاره راجعدر وراحرف تخصیص دکریعنی دکرکسان دیمکدر تنکدست طار اللی دیمکدر وصف ترکیبیدر فقیر معناسنه که عرب صفر الید دیر والف ونون ادات جمع برکشته حال وصف ترکیبی حالی معکوس یعنی منتظم دکللر یعنی که زیاده فقیرلر ایدی (محصول بیت) هم اولدیغی یرده انك اقچه سی ومالی وار ایدی اماندن غیریلر اول بقعه ده اللری بوش وحاللری نامنتظم ایدی حاصلی غیریلر فقیر ایدی * بکوی کدایان درش خانه بود * زرش همچو کندم به پیمانه بود * باحرف ظرف کوی کدایان لامیه در فقرا محله سی دیمکدر در حرف تأکید وشین معناده خانه یه مقیددر خانه اش تقدیرنده زرش ضمیر بختیاره راجعدر به پیمانه باحرف مصاحبت

پیمانه اوچلك دیمکدر (محصول بیت) بختیارك خانه سی فقرا محله سنده ایدی یعنی انده ساکن ایدی اقچه والتون بغدای کبی اولچك ایله ایدی حاصلی نقودی|بی شمار ایدی شویله که کله ایله اولچردی * چودرویش بیند توانکر بناز ■ دلش بیش سوزد بداغ نیاز * درویش بونده فقیر معناسنه در بیندك توانکر مفعول صریحی و بناز غیر صریحی باحرف ظرف وناز فخر واستغنا معناسنه در دلش ضمیر درویشه راجعدر بیش بای عربله زیاده معناسنه در سوزد فعل مضارع مفرد غائب سوزیدندن لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر باحرف مصاحبت داغ نیاز لامیه در مجازا احتیاج داغیله دیمکدر زیرا نیاز احتیاج معناسنه در (محصول بیت) چونکه فقیر غنی اولان کیمسه نازونعمتده کوره یعنی حضور وصفاده کوره درویشك کوکلی احتیاج وفقیرلق داغیله وباداغینه زیاده یناروحاصلی جانینه حسرت کار ایدر معلوم اوله که بو بیت اکثر نسخه ده موجودر لکن سباق وسیاق کلامه چوقلق مناسبتی بوقدر فتأمل * زنی جنك پیوست باشوی خویش * شبانکه چورفتش تهی دست پیش * زنی یاحرف وحدت پیوست فعل ماضی مفرد غائب اولاشدردی دیمکدر امابونك کبی یرلرده پیدا ایلدی دیمکدر باحرف مصاحبت شوی خویش لامیه در کندی اری معناسنه شبانکه ظرف زماندر صبحکه وشبانکه وچاشتکه کبی که کاهدن مخففدر لکن بونده الف ونون زائده ایله مستعملدر نته که تتبع ایدنه معلومدر کیجه وقتنده وکیجه وقتی دیمکدر بونده مراد اخشام وقتیدر وفتش ضمیر مستتر زوجه وبارز زنه راجعدر امامعناده پیشه مقیددر پیشش تقدیرنده تهی دست الی بوش صفرالید معناسنه پیش بونده قت معناسنه در عند دیمکدر (محصول بیت) برزن کندی اریله جنك وفتنه پیدا ایلدی یعنی صواشدی وچکشدی چونکه اخشام وقتی زوج زنینك یانینه الی بوش واردی یعنی مأکولات ومشروباتدن الی بوش واردیغیچون زنی بوکه طعن ایدوب دیدی * کسی چون تو بدبخت درویش نیست ■ چوزنبور سرخت بجز نیش نیست * کسی یاحرف وحدت چون ادات تشبیه تو بدبخت سن بدبخت کبی دیمکدر درویش دکلدر چوادات تشبیه زنبور سرخ صاری اری دیمکدرکه رومده آشك اریسی دیرلر

تاضمیر خطاب بجز باحرف زائد نیش بونده اری ایکنه سی معناسنه در جائزدرکه بونده لسانیدن صادر اولان جفا واذا مراد اوله وجائزدرکه آلت جماع مراد اوله فتأمل (محصول بیت) زوجنه دیرکه سنك کبی هیچ برکیمسه بدطالع فقیردکلدر یعنی سنك کبی طالعسز درویش یوقدر بعض نسخه ده بدبخت ودرویش واقعدر بجز یرینه پس نشدن مراد آلت جماعدر فتدبر * بیاموز مردی زهمسایکان * که آخرنیم قحبهٔ رایکان * بیاموز فعل امر مفرد مخاطبدر مردی یاحرف مصدر همسایه قومشی دیمکدر کاف عجم های رسمیدن بدل والف ونون ادات جمع که حرف تعلیل آخر ادات تأکید نیم دکلم دیمکدر قحبهٔ رایکان بیانیه رایکان کاف عجمله مفت دیمکدر عرب مجان دیر (محصول بیت) ارلکی ومروتی قومشیلردن اوکرن یعنی انلر اهلیله وعیالیله نیجه کچینورلرسه سنداخی اوله کچن زیرا بن مفت قحبه دکلم که اکل وشربمی تدارك ایلیوب مفت ذوقم ایده سن * کما نراز وسیم وملکست ورخت * چراهمچوایشان نهٔ نیك بخت * نهٔ نون حرف نفی ویاضمیر خطاب وهمزه حرف توسل نیك بخت وصف ترکیبی مسعود معناسنه (محصول بیت) سندن غیریلرك التونی وکمشی واملاکی واسبابی وار نیچون سن انلر کبی مسعود وصاحب دولت دکلسین حاصلی قوکشولرهب دولت وعزتده وسن ذلت وهوانده * برآور دصافی دل صوف پوش * چوطبل ازتهیکاه خالی خروش * صافی دل تقدیری مرد صافی دلدر اضافت بیانیه ایله وصف ترکیبی صوف پوشه اضافتی بیانیه در طبل طاول دیمکدر تهیکاه خالیده بیانیه تهیکاه تانك قحیله پوش بوکر دیمکدر وتهیکاهدن مراد دروندر خروش بونده بك چغرمقدن کنایه‌در (محصول بیت) صوف پوش صافی دل درویش طاول کبی خالی وصافی دروندن خاتوننه بك چغیروب دیدی * که من دست قدرت ندارم بهیچ * بسر پنجهٔ دست قضا برمپیچ * که حرف بیان دست قدرت لامیه در مجازا بهیچ باحرف صله هیچه دیمکدر باحرف مصاحبت سرپنجه دن مراد قوت وزور در دست قضا لامیه در مجازا برحرف تأکید مپیچ فعل نهی مفرد مخاطب بورمه وبوکه دیمکدر (محصول بیت) درویش زنینه چاغروب دیدیکم بن هیچ نسنه یه اصلا

وقطعا قدرت الینی طوتمام یعنی بن هیچ نسنه یه قادر دکلم قد رت خدا نکدر انجق که غنی وفقیر ایلین اولدر اندن غیری کیمسه دکلدر ایمدی زور وقدرتله قضاالینی بورمه وبوکه یعنی بکا شویله اول وبویله اول دیمك قضایه راضی اولامقدر پس اکر سن احکام قضا وقدری رد ایلکه قادر ایسك بن کندمی غنی ایلکه قادر اولورم سن خودرده قادر دکلسین بنده کندمی غنی ایلکه قادر دکلم بو کلام درویش جانبندن زنه تعجیز طریقیله واقعدر ﴿ نکردند در دست من اختیار ﴾ که من خویشتن را کنم بختیار ﴾ درحرف صله در یا معنا سنه دست من لامیه در اختیار نکردندك مفعول صریحی ودردست غیرصریحی در که حرف تعلیل رااداة مفعول خویشتن کنمك مفعول اولی و بختیار بونده ایهام طریقیله واقعدر فتدبر (محصول بیت) درویش زینه دیرکه بنم الله اختیاری ایلدیلر یعنی بنم الله اختیار ویرمدیلرکه بن کندمی صاحب دولت وبختیار ایدم حاصلی قدرت خدانکدرکه دیلدیکنی مسعود وبختیار ایدر ودیلدیکنی مفلس وفقیر ایدر ﴿ حکایت مرد درویش وزن زشت ﴾ ﴿ یکی مرد درویش درخاك کیش ﴾ چه خوش کفت باهمسر زشت خویش ﴾ مرد درویش بیانیه خاك کیش لامیه باحرف صله همسر زشت خویش بیانیه ولامیه همسر لغتده باشدش دیمکدر اما استعمالده زوجه یه دیرلر کیش کاف عربك کسریله دریای فارس کنارنده برشهرك اسمیدر که اندن بعض جوهر واینجو کبی اغر قیمتلی اسباب کلور دیلر بجسه زردوز یورغنلر ویصد قلر وغیریسی (محصول بیت) مملکت کیشده بردرویش کیشی نه کوزل سویلدی کندی بنك چرکین عورتنه ﴿ چو دست قضا زشت رویت سرشت ﴾ میندای کلکونه بر روی زشت ﴾ دست قضا لامیه در مجازا زشت روی وصف ترکیبی وتاضمیر خطاب سرشت فعل ماضی مفرد غائب یوغردی دیمکدر یعنی خلق ایلدی میندای فعل نهی مفرد مخاطب اندایدندن صوامق دیمکدر بونده سرتمك معناسنه در کلکونه فکر یعنی شول قرزلجه که عورتلر یوزینه سورتر برحرف صله روی زشت بیانیه چرکین یوز دیمکدر (محصول بیت) درویش زوجه سنه ایتدی چون قضا الی سنی چرکین یوزلی یوغوردی یعنی خداسنی قبیح الوجه خلق ایلدی فکری صوامه چرکین یوزکه

یعنی یوزکه فکرسرتوب کندیکی تزیین ایله زیرا یوزکدن فکرله چرکینلك کتمك احتمالی یوقدر همان فوری زحمت چکرسین حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ که حاصل کند نیك بختی بزور ﴾ بسرمه که بینا کند چشم کور ﴾ که ایکی یرده بیله اسمدر کیم معناسنه نیك بختی یاحرف مصدر بسرمه باحرف مصاحبت بینا صفت مشبهه در کوره کن دیمکدر اما اکثر فاعل معناسنده مستعملدر کورجی معناسنه چشم کور لامیه در (محصول بیت) سعادت ودولتی زورله کیم حاصلی ایده بیلور یعنی کیم قادر در کورك کوزینی سرمه ایله بینا ایلمکه کیم مالکدر یعنی کشی کندوینی زورله نیکبخت وسعادتمند ایلمك کورك کوزینی سرمه ایله بینا ایلمك حکمنده در بوایسه محالدر پس اولده محالدر تعلیق محال بالمحال قبیلندندر ﴿ نیاید نکوکاری از بدرکان ﴾ محالست دوزندکی ازسکان ﴾ نکوکاری یاحرف مصدر کارده قیاس کاف عجمله اولمقدر اما اشتهار کاف عربله در کاف عجمله اولنجه ایجی دیمکدر کاف عربله اولنجه ای ایشلی دیمکدر والکل وجهة فتأمل بدرك وصف ترکیبی بدله رکدن که معناسی طمردر بداصل دیمکدر عرق قبیح وخبیث معناسنه الف ونون اداة جمعدر دوزنده اسم فاعلدر دوزیدندن دیکمك دیمکدر کاف عجم های رسمیدن بدلدر ویاحرف مصدر (محصول بیت) بد اصل اولنلردن ایجیلك وایی ایشلیلك کلمز یعنی عرقی واصلی بد اولندن ایلك واحسان صادر اولماززیرا کلابدن دیکیجیلك وکورکیجیلك کلمز ودرزیلك کلمز زیرا طبیعت وخلقتی بومقدر دیکمك دکلدر حاصلی یرامزلردن ایلك کلمز ﴿ همه فیلسوفان یونان وروم ﴾ ندانند کرد انکبین اززقوم ﴾ فیلسوف وصف ترکیبی در یونان دیلنجه محب حکمت معناسنه در زیرا اصلی فیلاسوفادر الفله فیلامحب معناسنه در وسوفا الفله حکمت معناسنه در ترکیبله الفلر ساقط اولوب فیلسوف دیدیلر حکیم معناسنه الف ونون اداة جمع یونان قرمانه دیرلر وروم کرد مملکتنه که سیواس وتوقات واماسیه واطرافنده اولان قصبات وقرادر ندانند بونك کبی یرلرده قادر اولمازلر دیمکدر نته که ترکیده ایده بیلمز دیرلر قادر اولمازلر محلنده کرد بونده کردن معناسنه در انکبین بالدر یعنی عسل زقوم زانك فتحی وقاف مشددك ضمیله جهنمده برغایتله اجی اغاجدر که یایشسك

مطلب

آتش كبی يقار وزياده چركين قوقار ورنكی سياهدر بونده قافك تخفيفيله در ضرورت وزنيچون (محصول بيت) يونان وروملر جميعا حكماسی شجر زقومدن عسل پيدا ايلمكه قادر دكلردر زيرا خلقتنده وجبلتنده قونلمشدر ﴿زوحشی نيايد كه مردم شود * بسعی اندرو تربيت كم شود﴾ وحشی يا حرف نسبت حيوان وحشی ديمكدر بسعی با حرف مصاحبت اندر وضمير وحشی راجعدر كم كاف عربك ضميله ضايع معناسنه در (محصول بيت) وحشيدن انسان اولمق كلمز يعنی وحشی انسان اولمق ممكن دكلدر سعی وكوششله انده تربيت ضايع اولور يعنی انی تربيتله انسان ايدهيم ديرسك تربيتك ضايع وكوششك باطل اولور ﴿توان پاك كردن زژنك آينه * وليكن نيايد زسنك آينه﴾ زنك بعض اعجام زای عربله اوقودی وبعضيسی زای عجمله پاس ديمكدر كه دمرده اولور آينه اصلنده ايكی يايله در امابونده ضرورت وزنيچون بر يايله اوقنور وبازيلور (محصول بيت) آينه‌ يی پاسدن وچركدن پاك وخالص ايلمك ممكن در اما طاشدن آينه كلمز يعنی حاصل اولمز حاصلی آينه‌ يی پاسدن تخليص ايلمك ممكندر زيرا پاس انده عارضيدر اما طاشدن آينه پيدا ايلمك ممكن دكلدر زيرا ذاتنده قونمامشدر ﴿بكوشش نرويد ازشاخ بيد * نه زنكی بكرمابه كردد سپيد﴾ بكوشش با حرف مصاحبت سعی ايله ديمكدر نرويد فعل نفی مستقبل بتمز ديمكدر شاخ بيد لاميه در سكوت دالی ديمكدر نه حرف نفی معناده كردده مقيد نكردد تقديرنده زنكی يا حرف نسبت زنك قرا ولايتنه ديرلر تعريب ايدوب زنج ديرلر با حرف مصاحبت كرمابه كاف عجمك فتحيله حمام وايلجه هسای رسمی نسبت وتخصيص معناسن افاده ايليجی اسی صويه مخصوص ومنسوب ديمكدر زيرا كرمله آبدان مركبدر كردد فعل مضارع مفرد غائب اولور ديمكدر صيرورت معناسنه حرف نفيله اولماز ديمكدر سپيد وسفيد اق ديمكدر بياض معناسنه (محصول بيت) سعی وكوششله وهزار تربيت سببيله سكوت دالندن كل بتمز زنكيده حامله يعنی حمامه كيرمك سببيله سپيد اولماز يعنی بيك كره شست وشو ايله اغرماز ﴿حكايت زكركس بازغن﴾ ﴿چنين كفت پيش زغن كركسی * كه نبود زمن دوربين تر كسی﴾ زغن زانك وغينك فتحه لريله چيلق ديمكدر كركس كاف اولك عربيسی وثانينك عجميسيله وايكيسنك فتحيله

وسكون رايله باباقوشنه ديرلر كه عرب اكا نسر ديرنونك فتحی وسينك سكونيله ويا حرف وحدت بركركس ديمكدر كه حرف رابط مقول وقولدر دوربين وصف تركيبی اوزاق كورجی ديمكدر وتر ادات تفضيل كسی يا حرف وحدت (محصول بيت) بر كركس دولنكج قندهبويله ديدی يعنی بر چيلقه ديدی كه بندن اوزاق كورجی زلك كيمسه اولماز حاصلی مسافه‌ بعيده دن بن كوردكی كيمسه كورمز ﴿زغن كفت ازين درنشايد كذشت * بيا تا چه بينی در اطراف دشت﴾ ازين يعنی ازتجربه‌ اين دعوی در حرف تأكيد نشايد لايق دكل ديمكدر كذشت كذشتن معناسنه در تا حرف تعليل درحق معناسنه (محصول بيت) زغن كركسه ديدی كه بومدعايی امتحان ايلمكدن تجاوز لايق وجايز دكلدر پس امتحان طريقيله كركسه ديديكه كل باق ثانه كورر سين صحرا اطرافنده يعنی چونكه بويله دعوی ايلدك كل كورهلم نقدر كورسين ﴿شنيدم كه مقدار يك روز راه * بكرد ازبلندی به پستی نكاه﴾ شنيدم حضرت شيخ بيوررلر او يلردن ايشتدم كه حرف بيان مقدار يك روزه لاميه های رسمی مصدريت معناسنی افاده ايدر بر كونلك يول مقداری ديمكدر بلندی وپستی يالری حروف مصدردر (محصول بيت) ايشتدمكه بر كونلك يول مقداری يوجه لكدن الچقلغه يعنی يوكسكدن الچغه نظر ايلدی ﴿چنين كفت كركس كرت باورست * كه يكدانه كندم بهامون درست﴾ كرت كر حرف شرط وتا ضمير خطاب باور واوك فتحيله اسمدر تصديق معناسنه اينانمق ديمكدر كه حرف بيان با حرف ظرف هامون صحراودر حرف تأكيد وايكی مصراعده بيله سين وتا ادات خبردر (محصول بيت) كركس زغنه بويله بويله ديديكه اكر بكا تصديقك وار ايسه كه بردانه بغدای كرورم صحرادهيعنی راوواده بردانه بغدای كوردم ﴿زغن راغما نداز تعجب شكيب * زبالا نهادند سر درنشيب﴾ زغن رازغنك ديمكدر را حرف تخصيص شكيب اسمدر صبر معناسنه زبالا يوقاردن ديمكدر نهادند فعل ماضی جمع غائب فاعلی زغن وكركسدر سر مفعول صريحی ودرنشيب غير صريحيدر در حرف صله در بامعنا سنه ونشيب اينش (محصول بيت) كركسك بويله ديدوكندن صبر وقراری قالمدی تعجبدن پس يوقاريدن اشاغه

رد شبهی

باش قودیلر یعنی هوادن سوز یلوب یره اینـدیلر ﴿ چو کرکس بردانه آمد فراز ❊ که شـد بو وپای بند ی دراز ﴾ بردانه لامیـه فرو ادات تأکید یقین معنا سـنه اخذ ایلین عند ی سویلمش کردوکم دیمکدر برو بوحر ف استعلا وضمیر کرکسـه راجعدر پای بند ترکیب مزجی ایاق باغی دیمکدر مراد طوزاقدر ویاحرف وحدت دراز صفت پای بنددر (محصول بیت) چونکه کرکس کوردکی دانه‌نك یانـنه کلدی اوزریـنه براوزن طوزاق ایی دوکلندی یعنی بر اوزن ایلی طوزاغه طوتلدی حاصلی کوردیکی دانه طوزاق باغی ایمش انی الایم دیرکن بوینی طوزاغه کچدی حضرت شیخ بوندنصکره احکام قضایی سویلر ﴿ نداشـت ازان دانه برخوردنش ❊ که دهر افکنـده ام در کرد نش ﴾ ازان ادات تعلیل بوحر ف تأکید خوردنش ضمیر کرکسـه راجعدر که حرف بیان افکند فعل مضـارع مفرد غائب فاعلی محتند ه دهره راجـع ضمیر در براغور دیمکدر دام طوزاق در حرف صله در بامعناسنه کردن بیون وضمیر سابق کیبدر (محصول بیت) کرکس بیلدی اول دانه یمك سبیندن که دهر آنك بوینه طوزاق براغور یعنی انی اسـیرایدر حاصلی اول دانه‌یی یمك ایچون اسیر دام اولاجغین بیلدی ﴿ نه آبسـتن در بود هرصد ف ❊ نه هر بار شاطر زند بر هدف ﴾ نه حرف نفی معناده بوده مقیددر نبود تقدیرنده آبسـتن اغنده بو کلی دیمکـدر اما بونده طولی دیمکدر مملو معنا سـنه نه کنه حرف نفی در زند مقیددر نزند تقدیرنده بار کره دیمکدر شـاطر پهلوان دیمکـدر بوحرف صـله هد ف اوق نشـانیدر (محصـول بیت) هر صدف اینجو یوکلیسی اولمـاز یعنی هر صدف دره مملو اولمـاز هر پهـلوان تیراندازده هر کره هدفه اورماز یعنی اوقی نشـانه اورماز کاه کاه اولور که خطـا ایدر حضرت شیخ اصل حکایـه مراجعت ایدوب بیورر ﴿ زغن کفت ازین دانه دیدن چـه سود ❊ چو بینایی دام خصمت نبود ﴾ بینـایی یا حرف مصدر کور یجیلك دیمکدر وهمزه اضافت ایچون کلمشدر دامه ودامك خصمه اضافتلری لامیه‌لردر وتا ضمیر خطـاب (محصـول بیت) زغن کرکسه دیدی بودانه کورمکدن سکانه فائده چونکه سنده خصمك طوزاغنی کور یجیلك یوقـدر یعنی چونکه خصمك طوزاغنی کورمدکسکا دانه کورمکدن نه فائده حاصل اولدی

﴿ شنیدم که میکفت وکردن بـه بند ❊ نباشد حذر با قضا سودمنـد ﴾ واو حرف حال باقضا باحرف صله سودمند فایده‌لی دیمکدر (محصول بیت) ایشتدم که کرکس بوینی بند ایچنده ایکن یعـنی طوزاقده ایکن سویلردی قدره حـذر فایده‌لی دکلـدر یعنی قضـا وقـدره حذر واحتراز ممکن دکل وفائده ایلمز ﴿ اجل چون بخونش درآورد دسـت ❊ قضا چشم باریك بینش ببست ﴾ بخونش باحرف صله وضمیر کرکسه راجعدر در حرف تأکید چشم باریك بین بیانیه باریك بین وصف ترکیبی اینجه کوریجی دیمکدر حدت بصردن کنایـتدر وضمیر کرکسه راجعدر (محصول بیت) اجل چونکه قانینـه ال کتور دیسه یعنی قانـنه قصد ایلدیسه قضا انك اینجه کوریجی کوزینی باغلدی یعنی حدت بصرینه مانع اولدی حاصلی حکم آلهی کوزینه پرده چکدی ﴿ درآبی که پیدا نباشد کنار ❊ غرور شناور نیـاید بکار ﴾ در حرف ظرف آبی یا حرف وحدت که رابط صفت پیـدا آشکاره دیمکدر غرور شناور لامیه در شناور یوزکج دیمکدر بکار باحرف صله (محصول بیت) بر صوده که انك کناری پیدا اولمیه یعنی کورنمیه یوز کیجـك غروری ایشه کلمز یعنی فائده ویرمز زیرا کناری یوقدر که شنـاور لکیله کناره واروب جیقه خلاص بوله قضاوقدر احکامی داخی امرینی بایاندر که اندن هیچ بر وجهله خلاص دکلدر ﴿ حکایت شاکرد منسوج باف ﴾ ﴿ چه خوش کفت شاکرد منسوج باف ❊ چو عنقـا برآورد پیل وزراف ﴾ شـاکرد منسوج باف بیانیه وبالامیه قندر منسوج باف وصف ترکیبی منقش قمـاش طوقیجی دیمکدر بونده مصراع ثانی قرینه سیله اما القنـده نسج مطلق طوقمقدر نصر وضرب بابندن باف بافتـه‌دن مرخم اسم فاعلدر که مصدر بافتن کلور طوقومق دیمکـدر چو حرف تعلیل عنقا برعظیم طیر در معروف الاسم مجهول الجسم خلیل بن احمـد عروضی دیدیکه خلق ارا سنده او صافندن نسنه قالمسدر اسمندن غیری وخلیل بیور دیکه آنکیچون عنقا دیدیلر که بوینده اق طوق وارایدی بعض طیورك بو ینـده سیاه طوق اولدیغی کبی ویـوردیکه بعضیلر دیدیلر بوینی اوزون اولدیغیچون عنقا دیدیلر ابن کلبی دیرکه اهل رسـك بر پیغمبری وار ایدیکه اسمی حنظله بن صفوان ایدی واهل رسك ولا یتنـده بر طـاغ وار ایدی

مطلب في بيان العنقاء

اسمنه دیمدیلر بوجهلکی برمیل مقداری ایدی وبوطاغده کاهی
برطیر کاوردی زیاده اولو شویله که طیورده وسائر حیوانانده اندن
ایری برحیوان یوق ایدی وبوینی اوزون ایدی وجمیع طیوردن کوزل
ایدی وهر اوندن آنده لون وار ایدی ودائما دکیلوب طورر ایدی وسائر
طیور کبی کوکسی اوزره چوکوب یاتمزدی وبوطاغده اولوب طیورنی
شکار ایدوب ییر ایدی برکون زیاده آج اولدی وشکار ایده جك
طیر قالمدی پس براوغلنجق قاپوب کتوردی وآدینی عنقای مغربه قودیلر
مبعده معناسنه زیرا اغراب ابعاد معناسنه در بوده شکارنی ایراق کوردیکیچون
مغربه دیدیلر اندن صکره کنه آچقدی و برقیز قاپوب کتوردی
وایکی کوچك قنادی اراسنه آلدی زیرا هرجانبنده درت قنادی
وار ایدی نته که بیان ایلسك کرکدر پس قوم حنظله یه بوندن شکایت
ایلدیلر اولدخی بددعا ایدوب دیدی (اللهم خذها واقطع نسلها وسلط
علیها آفة) یعنی یارب سن بونی آل ونسلنی قطع ایله واکا بر بلا حواله ایله پس
اکا ییلدرم اندی و یاندی اما ربیع الابرارده ابن عباس رضی الله عنهما
حضرتلرندن روایت ایلدی که دیدی الله تعالی موسی پیغمبر زماننده برطیر
خلق ایلدی که اسمی عنقادر هرجانبنده درت قنادی واردر یوزی انسان
یوزی کبی وهر کوزل نسنه دن اکا برحصه ویردی وار ککی کندی ایدر
هرخصوصده وحضرت موسایه خدا وحی ایلدیکه تحقیق ایکی عجب طیر
خلق ایلدم وسنی انلره بیلدردم وبنی اسرائیله ویردکم فضیلت ونعمتك
اوزرینه بونلری فضله ویردم پس بو ایکی طیر یوربلدی ویوریلری چوغلدی
وحضرت موسی متوفی اولیجق اولد قلری یردن قالقدیلر وحجاز ونجده
قوندیلروبك طورمازلردی اول ولایتك وحوشنی یرلردی واوغلنجقلرینی
قپارلر وکتوررلردی خالد بن سنان عیسی نبوتنه دك که بو بر پیغامبر ایمش
حضرت عیسی ایله حضرت محمد بیننده علیهم السلام پس خلق
خالده عنقادن شکایت ایلدیلر اولداخی بددعا ایلدی که نسلی منقطع
ومنقرض اولدی جاحظ دیر که جمیع امثلر عنقا ایله ضرب مثل ایلرلر
برنسنه ده ایشیدیلر اما کورمزلر تمت قصة عنقا برآوردك فاعلی شاکرد
اولنجه بوندن صکره حرف عطف لازمدر اما عنقایه راجع ضمیر اولنجه
حرف عطف جایز دکل پس لمعروف وزرافه ترکیبده زرنیا دیدکلری

حیواندر (محصول بیت) نه کوزل سویلدی منسوج بافك شاکردی
ویا منسوج باف شاکردی چونکه منسوجده عنقا وفیل وزرافه
شکلنی کتوردی یعنی نقش ده بونلری اظهار ایلدی اما حرف عطف
اولنجه معنا بویله اولور چون منسوجده عنقا فیل وزرافی کتوردی
یعنی نقاشده بو صورتلری اظهار ایلدی حاصلی عنقا بونجلینك ایکی
جسامتلی شیئی کتوروب رفع ایلدی تأمل تدر ❋ مر اصورتی برنیاید
زدست ❋ که نقشش معلم ز بالا نبست ❋ مرا بنم دیمکدر صورتی یا حرف
وحدت بر نیاید چیقماز وحاصل اولماز دیمکدر که حرف رابط صفت نقشش
ضمیر صورته راجعدر معلم یعنی استاد ز بالا یوقاریدن دیمکدر نبست
بغلمدی دیمکدر (محصول بیت) مقول شاکرد بو بیتدر بنم الدن برصورت
وشکل چیقماز وظاهر اولماز که انك نقشنی معلم یوقاریدن بغلمدی
یعنی استاد بالاده بغلر و بنم اوکده برهویدا اولور معلوم اوله که منقش
قماشلرك دوقنسی طارك طوقونمه قاعده سی بودر که شاکرد التده
مکوك الوب شاویافنده لر کبی تیزکاه باشنده اوتورر واستاد برآدم بونی بیر
مقداری یوقاروده اوتوروب وآلتلری واغاجلری ارزینه طولنمش هرزنکدن
ایپلکلر اوکنده الور پس هرصورتی که مراد ایدر اکا کوره اول آلتلری
وایپلکلری تغییر وتبدیل ایدر وشاکرد طوقور پس اول اشکال وصورت
شاکرد اوکنده برظاهر اولور اعمدی حقیقتده نقش بند استاددر
شاکرد همان مکوك صاحبی شخصدر بیتك ایکی مصراعنده بیله یای رد شمعی
حکایه تقدیر ایلین زاندسویلمش حضرت شیخ مناسبتله معرفت وتوحیده
شروع ایدوب بیورر ❋ کرت صورت حال بد یانکوست ❋ نکارنده
دست تقدیر اوست ❋ کرت تا ضمیر خطاب صورت حال لامیه در
مجازا یا حرف عطفدر عربیده ام واو کبی نکارنده نونك کسریله وکاف
عجمله ورای مکسوره ده صکره یا ایله اسم مفعولدر نکار یدندن نقشلق
معناسنه وهمزه اضافت ایچون کلمش واضافتلری جمیعا لامیه در واو ضمیری
دلده مرکوز اولان خدایه راجعدر (محصول بیت) اکر دنیاده سنك
صورت حالك وشکل اعمالك ایی ویا یارامزدن یعنی صورت حالك هرنه
وجهله ایسه انك تقدیری الینك منقوشیدر یعنی قلم قدرت ازلده هرنه
یزدیسه البته اول ظهوره کاور بلا خلاف پس هر حالکه شاکر اولق

کر کسین کر کسه طبعکه موافق اولسون اکر کسه اولمسون ﴿ درین
نوعی از شرك پوشیده هست * که زید بیازرد وعمرم بخست ﴾ درحرف
ظرف واین اسم اشارتدر مصراع ثانینك مضمونته نوعی یاحرف وحدت
شرك پوشیده لامیه شرك خفی دیمکدر که شرك پوشیده بیان ایدر زید
مبتدا ومیم ضمیر متکلم معناده بیازرده مقید در ضمیر منصوب متصل
معناسنه واو حرف عطف وعمرم اعرابده زیدم کبیدر ومیم بخسته
مقیددر بخست یاحرف تأکید وخست فعل ماضی مفرد غائب اغندی
صوقندی دیمکدر مثلا یلان وازی صوقمق کبی بونده مراد مجروح ایلدی
دیمکدر (محصول بیت) بونده شرك خفیدن نوع واردر یعنی زید
بنی اینجتدی وعمرو بنی مجروح ایلدی دیمکده شرك خفی وار ﴿ کرت دیده
بخشد خداوندامر * نبینی دکر صورت زید وعمر ﴾ کرت تا ضمیر خطاب
دیده بونده کوز معناسنه در بخشد فعل مضارع مفرد غائب شرط
واقعدر خداوندامر لامیه مراد خدا در دکر بونده غیر واخی
معناسنه در ارتق معناسیله بیان ایدن ارتق خطاالمشق (محصول بیت) رد شمعی
اکرسکا حکم ازلی صاحب حق کوریجیلك کوز بغشلرسه یعنی خدا
بینلك چشمنی ویرورسه زید وعمرو صورتنی غیری کورمزسن یعنی انلردن
صادر اولان احوالی مسبب الاسباب دن کوررسین انلردن کورمزسین
زیرا انلرك تصرفی مسبب اللهدر * بیت * کرچه تیراز کمان همی کذرد *
از کماندار بیند اهل خرد * ﴿ نیند ارم ازبنده دم در کشد * خدایش
روزی قلم در کشد ﴾ دم نفس معناسنه در درحرف تأکید کشد فعل
شرط چکرسه دیمکدر دم چکمکدن مراد حالندن راضی اولمیوب
شکایت ایلمکدر نتکه شابور حکایه سنده بیورمش * شنیدم که شابور دم
در کشید * چو خسرو برسمش قلم در کشید * بونده دم چکمکدن مراد حالنه
شاکر اولمیوب شکایت ایلمکدر پس معناسنده خاموش وفارغ اوتوره دیمك
بو یله معناویرمکدن خاموش اولیوب اوتورمق یکدر (محصول بیت)
اکو بر قول حالندن راضی وشاکر اولمیوب شاکی اولسه ظن ایلمم که خدا انك رد سروری وشمعی
رزقنه قلم چکه یعنی رزقنی قطع ایلیه قلم چکمکدن مراد برحکمی
ابطال ایلمکدر حاصلی تقدیر ازلی یه سن راضی وقائل دکلسین دیو
خدا وظیفه سین کسمز ﴿ جهان آفرینت کشایش دهاد * که کروی

بندد نشاید کشاد ﴾ جهان آفرین وصف ترکیبی جهان یرادیجی
معناسنه وتا ضمیر خطاب کشایش اسم مصدر فتوح معناسنه دهاد
موقع دعاده واقع صیغهٔ امر غائبدر ویره دیمکدر وی ضمیر غائب جهان
آفرینه راجع نشاید لایق وممکن دکل دیمکدر کشاد بونده کشادن
معناسنه در (محصول بیت) جهان یرادیجی خدا سکا کشایش وفتح
باب ویرسون زیرا اکر اول بغلیوب ویرمزسه اچق ممکن دکل یعنی خدا
ویرمك کرك والا خدا ویرمینجه فتح ممکن اولماز ﴿ حکایت شتربچه ﴾
﴿ شتربچهٔ با مادر خویش کفت * بس از رفتن آخر زمانی بخفت ﴾
شتربچه دوه کوچکی جیم ده تشدید ضرورت وزنچوندر یاحرف صله
مادر خویش لامیه کندی اناسنه دیمکده و بس یای عربك فتحیله
یتردیمکدر بای عجمله صکره معناسنه در دیین خطا سویلمش آخر ادات رد سروری وشمعی
تأکید تعریض وتعجب معناسنه در دیین تعریض نه ایدوکن بیلمامش رد شمعی
زمانی یاحرف وحدت بخفت فعل امر مفرد مخاطبدر خفتیدندن یاتمق
واو یومق معناسنه (محصول بیت) بر دوه کوچکی اناسنه دیدی
یترکیتمکدن برزمان اویو یعنی کندی اناسنه دیدیکه یترکتدك برزمان
ویرمقدار آسایش ایدوب اویو ﴿ بکفت ار بدست منستی مهار * ندیدی
کسم بار کش در قطار ﴾ یاحرف ظرف دست من لامیه در وسین وتا
ادات خبر ویاحرف حکایه انم الومده ایمشسیدی دیمکدر مهار میمك
فتحیله یولار دیمکدر ندیدی یاحرف حکایه کورمزدی دیمکدر بارکش
وصف ترکیبیدر یوك چکیجی معناسنه (محصول بیت) شتربچه سنه
جواب ویروب دیدی اکر بو لازم بنم الـده ایمشسیدی یعنی اختیار بنم
الده اولسیدی کیمسه بنی قطارده یوك چکیجی کورمزدی حاصلی
جاردن وچندن چیقمازیدم حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب
بیورر ﴿ خدا کشتی آنجا که خواهد برد * وکر ناخدا جامه برتن
درد ﴾ ناخدا کمی اسی دیمکدر (محصول بیت) خدای تعالی کمی
اول یره که دیلر ایلدر یعنی دیلدوکی یره سورر اکر کمی اسی اوستنده
جامه سنده یرتارسه یعنی غم وغصه دن لباسنیده پاره لرسه که فلان یره
وارمسون دیو بعض نسخه ده خدا برنه قضا واقعدر قضای خدا معناسنه
﴿ مکن سعدیا دیده بر دست کس * که بخشنده پرورده کارست وبس ﴾

که حرف تعلیل پروردکار رب معناسنه در که مراد خدادر (محصول بیت) ای سعدی کوزکی کیسه الینه ایله یعنی کیسه نك اینه باقه حاصلی کیسه یه احتیاج کوسترمه زیرا هر کسك وهر شیئك رزقنی خدا ویره جك حاصلی رزاق مطلق خدادر انجق ﴿ اکر حق پرستی زدرها بست ✻ که کروی براند نخواهد کشت ﴾ وجائزدر که پرستی فعل مضارع مخاطب اوله وحق مقدم مفعولی فتأمل بشت بای عربی وتای خطابله سکا بتردیمکدر که حرف تعلیل وی ضمیر غائب حقه راجعدر (محصول بیت) ای سعدی اکر حق پرست ایسك وحقه طپرسك یعنی صدقله خدایه عبادت ایدرسك غیریلرك قپولرندن سکا بو قپویترهر نه ایسه مرادك بو قپوده بولورسین زیرا اکر خدا سنی کندی قپوسندن سوررسه هیچ بر کیمسه سنی دعوت ایدوب قبول ایلمز حاصلی مردود حق ومطرود خلق اولورسین ﴿ کرا ونا جدارت کند سر برآر ✻ وکر نه سر نا امیدی بخار ﴾ تاجدار وصف ترکیبیدر پادشاهدن کنایه‌در وتا ضمیر خطاب سر برآر سردار وسرافراز اول دیمکدر حاصلی تفاخرایله واکر خدا سنی تاجدار ومقبول ایلمزسه سر نا امیدی لامیه در مجازا امید سزلك باشی دیمکدر بخار فعل امر مفرد مخاطب قاشی دیمکدر (محصول بیت) اکر خدای تعالی سنی مقبول دنیا وآخرت ایدرسه تفاخرایله پادشاه اول یعنی مسرور وشادان اول واکر مقبول خدا اولمز یسك امید سزلك باشنی قاشی یعنی عدم حصول مرامدن بحضور اولوب اکنکی و باشکی قاشی که مقصودی حاصل اولمیان بحضور اولوب غم وغصه دن باشی واکسه سنی قاشر ﴿ کفتار در اخلاص وبرکت آن وریا وآفت آن ﴾ ﴿ عبادت باخلاص نیت نکوست ✻ وکرنه چه آید ز مغز بی پوست ﴾ باحرف مصاحبت اخلاص نیت مصدرك مفعوله اضافتی در اخلاص افعال بابندن مصدر در ونیت قصد دیمکدر اوکر نه والا دیمکدر چه آید نه حاصل اولور بی حرف سلب مغز بینی وایلك دیمکدر بعض نسخه لك چکرد کینه ده مغز دیرلر فندق وفستق ایچنه کبی پوست دری وقبوق معناسنه کلور (محصول بیت) خدایه عبادت نیتی سائر اشیادن خالص قیلمغله ایی اولور یعنی عبادت خدا سائر عوایق وعلایقدن خالص

وپاك اولمق کرکدر که مقبول اوله والا ایچسز قبقدن نه حاصل اولور یعنی خلوص نیت که طاعتك ایچی حکمنده در طاعت که آنسز اوله ایچسز قبغه بکزر که آنشه یانمقدن غیریه یرامز حاصلی هر عبادتك اصلی نیتدر ﴿ چه زنار مغ در میانت چه دلق ✻ که در پوشی از بهر پندار خلق ﴾ چه بونك کبی یرلرده تسویه معناسنه در زنار مغ لامیه در زنار زانك ضمی وتشدید نونله شعار کفره دن بر شعارك اسمی در مغ میمك ضمیله کافر دیمکدر میانت تا ضمیر خطاب در دلق دالك فتحی ولامك سکونیله فقرا خرقه سی که حرف رابط صفت در حرف تا کیدپوشی فعل مضارع مفرد مخاطب بونده کیه سن دیمکدر بهر پندار خلق لامیه لر در پندار بای عجمك کسریله ظن معناسنه در (محصول بیت) سنك بیلکده کافر زناری نه وفقرا خرقه سی نه آنجلین خرقه که ایی خلقك ظنی ایچون کیرسین یعنی سنی خلق درویش وصوفی ظن ایلسون دیو کیدیکك خرقه ایله کافر بیلنه بغلندغی وقوشندغی زنار بیننده فرق یوقدر زیرا ریا کفردر نعوذ بالله من ذلك که حرفنی حرف حال طوتان بی حال ایش ﴿ مکن کفتمت مردی خویش فاش ✻ چه مردی نمودی مخنث مباش ﴾ کفتمت تا ضمیر خطاب مردی خویش لامیه‌در کندی ارلکیکی دیمکدر فاش آشکاره دیمکدر باحرف مصدر نمودی نونك ضمی وفتحیله فعل ماضی مفرد مخاطب کوستردك دیمکدر مخنث مستعمل اوغلانه دیرلر ودخی قورقنه والچغه دیرلر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله یورر بن سکا نصیحت ایدوب دیدم که کندی ارلکی یعنی درویشلکی وصوفیلککی زهد وتقواکی خلقه اظهار ایله حاصلی خالکی کیمسه یه بلدرمه اما چون که ارلکیکی کوستردك یعنی خلقه حالك بلدردك مخنث اولمه یعنی ایلدوکك زهد وتقوایی ریا ایله خلق ایچون ایلیه حاصلی خلق سکا ایی کمسه دیه لر دیو زاهد وعابد اولمه بلکه خالصا لوجه الله اول ﴿ باندازه بود باید نمود ✻ خجالت نبرد آن که ننمود بود ﴾ باز کیده جه معناسنه در اندازه بود لامیه اندازه مقدار معناسنه در یعنی اولچی وبود اسمدر وجود یعنی وارلق معناسنه نمود لازم ومتعدی بیننده مشترکدر بونده نمودن معناسنه در زیرا مضارعه مقارندر آن که یعنی آن کس که ننمود فعل نفی ماضی مفرد غائب کوسترمدی دیمکدر بود ننمودك مفعولی در بودی کوسترمدی دیمکدر

رد شمعی

یعنی قادر ومالك اولدیغی احوالنی اظهار ایلمدی (محصول بیت)
کیشی اولدیغی مقدارنجه خلقه کورنمك کرکدر ویامالك وقادر اولدیغی
مقدارنی خلقه کوسترمك کرك زیرا خجالت وشرمنده لك ایلتمدی
اول کیسه که بودنی کوسترمدی یعنی زهد وتقوایه وولایت وکرامته
مالك اولدی اما کیسه یه افشا واظهار ایلدی ﴿ کهچون عاریت
بر کشنداز سرت ❊ بماند کهین جامهٔ دربرت ﴾ که حرف تعلیل عاریت
یعنی لباس عاریت جامهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل درحرف
ظرف بر بونده اسمدر اوست معناسنه وتا رخطاب ایچوندر (محصول بیت)
زیرا چون که عاریت لباسنی باشکدن چکوب الار بو سوزمالك اولمدیغی
حالی کوستره نه کوره دیر یعنی چون که زهد وتقوی اظهار ایلیه سن
امااول سنك حالك اولیه اکابکزر که عاریتی لباس فاخره کیه سن پس
چون اول لباس چکوب اوسنکدن الار اوستکده سنك اسکی جامك
قالور انجق یعنی دنیاده که زرق وریا ایله کیچنه سین آخرتده ریا پردهسی
رفع اولنجه پردهٔ ریااردنده ایلدیکك قبایح ظهوره کلوب شرمنده
اولورسین ﴿ اکر کوتهی پای چوبین مبند ❊ که درچشم طفلان نمایی
بلند ﴾ کوتهی یا ضمیر خطاب پای چوبین بیانیه چوب جیم عجم وبای
عربیله اغاج دیمکدر که عرب خشب دیر که حرف تعلیل درحرف صله
چشم طفلان لامیه نمایی نونك فتحیله وضمیله فعل مضارع مفرد مخاطب
کور ینهسین دیمکدر بلند بانك فتحی وضمیله یوکسك دیمکدر بویلی معناسنه
(محصول بیت) اکر قصیر القامه ایسك کند که اغاج ایق بغلمه
اوغلنجقلر کوز ینه بویلی کور ینم دیو یعنی اکرسنده زهدوتقوی یوقیسه
حقیقتده ریا ایله زهد وتقوی اظهار ایلمه خلق الدمغیچون زیرا بوریانك
آخری شرمندهلك ورسوالقدر ﴿ وکر نقره اندوده باشد نحاس ❊
توان خرج کردن برنا شناس ﴾ نقره سکه لنمش کومشه دیرلر اندوده
همزنك فتحیله اسم مفعولدر صوانمش معناسنه بونده قپلنمش دیمکدر
نحاس نونك ضمیله بقر دیمکدر توان ممکن دیمکدر برناشناس لامیهدر
بیلمزقتده معناسنه (محصول بیت) واکر بقر کومش ایله قپلی اولسه
انی بیلمز قتده خرج ایلمك ممکن در دیمکدر یعنی قلب اقچهٔ والتونی
بیلمز کیسه یه خرج وصرف ایلمك اولور ﴿ منه جان من آب زر بر پشیز ❊

که صراف دانا نکیرد بچیز ﴾ منه فعل نهی مفرد مخاطب
قومه دیمکدر جان من لامیه ایله منادی آب زر لامیه التون صویی
دیمکدر برحرف صله پشیز بای عجمك فتحیله پول دیمکدر یعنی منقر
که حرف تعلیل صراف دانا بیانیه نکیرد طوتماز دیمکدر بچیز باحرف
صله نسنه یه دیمکدر (محصول بیت) ای بنم جانم منقره التون صویی
قومه یعنی التون صو ایله یالدزلمه زیرا آنی صراف هیچ نسنه یه الماز
یعنی التون یرینه کچمز همان کنه منقردر که بی اعتبار در حاصلی زرق
وریا ایله عبادت ایله زیرا خدا قتنده ریا ایله عبادت مردود در وسنی
عذاب جهنمدن تخلیص ایلمز بلکه عذابکی تضعیف ایدر ﴿ زراندودکان را
بآتش برند ❊ پدید آید آنکه کهمس یا زرند ﴾ زراندود وصف ترکیبی
مطلی معناسنه وکاف های رسمیدن بدلدر الف ونون ادات جمع ورا ادات
مفعول قیاس اندودهارا دیمك ایدی زیرا غیر ذوی العقوله صفت
درلیکن شذوذا ارتکاب ایلدی حقیقتده مرائیلردن کنایت اولدیغیچون
فتأمل پدید بای عجمك وباء عربك فتحیله ظاهر وآشکاره دیمکدر آنکه
اول وقت دیمکدر یا حرف عطف زرند نون ودال ادات جمع است در
(محصول بیت) التونله یالدزلنمش اولان اشیایی امتحان ایچون آتشه
ایلدرلر پس اول وقت ظاهر اولور بقرمی یوخسه التونمیدر یعنی مرائیلری
قیامتده امتحان ایدرلر پس اول وقت ظاهر اولور که حضور حقه نه ارمغان
هدایایله وارورلر ﴿ حکایت بابای کوهی واخلاص او ﴾ ﴿ ندانی که بابای
کوهی چه کفت ❊ بمردی که ناموس را شب نخفت ﴾ ندانی فعل مضارع مفرد
مخاطب استفهامی متضمن بلمزمیسین دیمکدر که حرف بیان بابای کوهی
بیانیه بابای کوهی اولیادن برکسه ایمش که وجوشله انس ایدوب اکثر طاغلرده
اولورمش بمردی باحرف مصاحبت ویا حرف وحدت که حرف رابط
صفت ناموس یعنی ناموس ریارا را حرف تخصیص ریا ناموسیچون یعنی
ریانك عرضنی صیانت ایچون شب نخفت کیجه اویوما دی دیمکدر
(محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر بلمزمیسن که بابای
کوهی مرد مرائی یه که کیجه ناموس ریا ایچون اویومادی نه دیدی
یعنی عرض ریایی صیانتیچون صباحه دك اویومایوب بعض نسنه یه
مشغول اولان مرده بابا کوهی نه دیدوکین بیلمزمیسن وجائز در که معنی

بويله اوله باباني كوهينك قولندن متأثر اولوب غيرت ايلديكيچون كيجه اويومادي ولكل وجهة فتأمل مقول قول بوند نصكره كلن ايكي بيتك مضمونيدر ﴿ بروجان بابا در اخلاص پيچ ❊ كه نتواني ازخلق بربست هيچ ﴾ جان بابالاميه ومنادي در حرف صله پيچ باي عجمك كسريله لغتده صارل و بورل ديمكدر امامراد سعي وكوشش ايله ديمكدر كه حرف تعليل نتواني فعل نفي مستقبل مفرد مخاطب قادر دكلسين ديمكدر بربست مصدر معناسنه در بغلق ديمكدر مراد تحصيلدر هيچ تقديري هيچ چيزدر (محصول بيت) اي بابانك جاني وارا خلاصه صارن و بورن يعني اخلاصي كبند كه عادت ايله حاصلي عبادت وتقوا نك خالصا لوجه الله اولسون خلق ايچون اولماسون زيرا خلقدن هيچ برنسنه بغليه سين يعني انلردن نسنه حاصل ايده مز سين حاصلي خلق ايچون ريا ايله زهد وتقوى آخرتكه ضرر وزيان ايدر ﴿ كساني كه فعلت پسنديده اند ❊ هنوز از تو نقش برون ديده اند ﴾ كساني ياحرف وحدت شول بركيمسه لركه ديمكدر كه حرف رابط صفت فعلت تاضمير خطاب نقش برون لاميه ظاهر حالدن كنايت در ديده اند ايكي برده بيله اسنتك ادات جمعي در (محصول بيت) شو نلر كه سنك عمل وزهدكي وعبادت وتقواكي بكنمشلردر يعني صالح ومتقي ديو اعتقاد ايلمشلر در هنوز سندن نقش ظاهركه مطلع اولمشلردر اما سيرت وعقيده كي اكلامشلر وباطنكي بلمشلر زيرا اني انجق خداء بيچون بيلور پس خلقك اعتقادينه اعتبار يوقدر ﴿ چه قدر آورد بنده خوردیس ❊ كه زير قبا دارد اندام پيس ﴾ بنده خور ديس بيانيه حوردیس وصف تركيبي حور صورتلي وحوره بكزر ديمكدر كه حرف رابط صفت زير قبالاميه اندام پيس بيانيه پيس باي عجمك كسريله ابرص ديمكدر كه تركيجه الاتنلي دير (محصول بيت) نه قدر وقيمت كتورر حور صورتلي وملك سيمالي قول كه لباس التنده اندام پيس اوله يعني چهره سي خوب ولطيف اوله وجسمي ابرص والاجه اولان بنده نه قدر وقيمت كتورر حاصلي هيچ بها كتورمز ومقبول اولماز ﴿ نشايد بدستان شدن در بهشت ❊ كه بازت رود چادر از روي زشت ﴾ نشايد ممكن دكل ديمكدر بدستان باحرف مصاحبت حيله ديمكدر شدن رفتن معناسنه در در حرف صله كه حرف تعليل بازت بازادات

تأكيد وتا ضمير خطاب معناده زشتنه مقيد زشتت تقديرنده چادر جيم عجمله وفتح داله عورتك چارى بونده مراد نقاب وحجابدر روي زشت بيانيه (محصول بيت) حيله ومكرله جنته كيرمك ممكن دكلدر حاصلي زرق وريا ايله جنته دخول ميسر دكلدر زيرا چركين يوزكدن حجاب وپرده كيدر يعني ريا ايله ايلدكك قبيح اعمالك ظاهر وهويدا اولوب رسوا اولمغكه سبب اولوب مانع دخول جنت اولور ﴿ حكايت روزه دار طفل ﴾ ﴿ شنيدم كه نابالغي روزه داشت ❊ بصد محنت آورد روزي بچاشت ﴾ كه بيان نابالغي ياحرف نفي وياحرف وحدت روزه اورج ديمكدر صوم معناسنه روز مطلق كوندر وها ي رسمي تخصيص افاده ايدر نته كه هرسنه پنج ديرلر وهاى رسمي ايله پنجه الده بش پرمغه تخصيص ايدر فقس فاحفظ بصد باحرف مصاحبت آورده متعلق روزي ياحرف وحدت بركون ديمكدر باحرف صله كنه آورده متعلق چاشت جيم عجمله وياقينك سكونيله قوشلق ضحى معناسنه (محصول بيت) ايشتدمكه بر نابالغ صبي اورج طوتدي يعني اوزرينه صوم فرض دكل ايكن صائم اولدي پس يوز محنتله بركونك صومني قوشلغه كتوردي يعني قوشلغه دك صائم اولدي ﴿ بمكتبش آن روز سابق نبرد ❊ بزرك آمدش طاعت از طفل خرد ﴾ باحرف صله كتاب كافك حركتك ضميله وتشديديله مكتب ومعلمه ديرلر ايكيسنه ده محتملدر وار ضمير نابالغه راجعدر سابق اطفالي مكتبه ايلديه ديرلر آمدش ضمير سابقه راجعدر طفل خرد بيانيه (محصول بيت) نابالغ صائم اولديغي كون سابق مكتبه ايلتمدي زيرا سابقه عظيم مصلحت كلدي اول طفلدن طاعت يعني صوم حاصلي غير بالغدن صائم اولمغي استحسان واستغراب ايلديكندن سابق آني اول كون مكتبه ايلتمدي كه زحمت چكمسون ديو ﴿ پدر ديده بوسيد ومادر سرش ❊ فشاندند بادام وزر برسرش ﴾ ديده تقديري ديده اش در فشاندند فاعلي پدر ومادر در زر بونده اقچه معناسنه در معلوم اوله كه رسوم اعجامدندر تهنيه محلنده مهمانك باشنه اقچه وبادام نثار ايدرلرتيه كه روم ده كويكي اوينه كلدكده كلينك باشنه وقيزك باشنه اقچه نثار ايدرلر وورسوملرندر عجمدن وغيرا دن كانه مذكور نثاري ايلمك لكن بعض فتاواده مذكور نثاري

مطلب

ایلـك لهو ولعب وحرام یزار وجـلهٔ رسو ملر ندندر مونانك نابو نی
اوزرینه سیاه بادام نثار ایلك نته که مرازی بیورمش در * بیت * سیه
بادام را هرسو میفکن در نظر بازی * نکته دارش که روز مرك
بر تابو تم اندازی * وشهیدی * بیورمش در * بیت * چو نتوانی که
امروز ازسیه بادام بنوازی * چه حاصل زان بعد ازمرك برتابوتم اندازی *
ضمیر مذکور نابالغه راجـع در (محصول بیت) طفـل صائم اولنجه
باباسی کوزینی او پدی وانا سی باشنی وباشنـه اقچه وبادام نثار ایلدیلر
تیمناونبر کا نته که تهنیه محلنده عادتلریدر فتدبر * چو بروی کذر کرد
یك نیمه روز * فتـاد اندروز آتش معده سوز * چو حرف تعلیل بر حرف
استعلاوی ضمیرطفله راجعدر کذر کردمرور ایلدی دیمکدر یك نیمه روز
یارم کون یعـنی نصف النهار اندرادات صـله وضمیرسابق کبی در آتش
معده لامیه در معده میمـك کسری وسکون عیـله انسـانده حیوانا تك
شیردانی مقامنده درسوزبونده حرارت معناسنه در (محصول بیت) چون
که طفلك صومی اوزره یارم کون کچدی یعنی اویله دك صائم اولدی
اکا معده سی آتشندن حرارت دوشدی یعـنی اجلق اکا محکم تأثیر ایلدی
شویله که عطش آنی زبون ایلدی * بدل کفت لقمه چندی خورم *
چه داند پدر غیب یا ماد رم * بدل باحرف صله ویا حرف ظرف لقمه چندی
تقدیری لقمهٔ چند یدر ضرورت وزنیچون همزه سـاقط اولمشـدر
پدر تقدیری پدرم در (محصول بیت) طفـل مذکور حرارت عطش
وتأثیر جوعدن مضطرب اولنجه کوکلنـه ویاکوکلنـده دیدی اکر
برنیچه لقمه یرسم باباو یا انام غیبی نه بیلور یعنی کیز لیجه ییدیکیمی نه بیلورلر
حضرت شیخ عبرته شروع ایدوب بیورر * چوروی پسر در پدر بود
وقوم * نهان خورد و پیدا بسر برد صوم * روی پسر لامیه در حرف صله
قوم متعلقات معناسنه در پیدا آشکاره دیمکدر با حرف صله در بونك کبی یرلرده
سرحد وغایت معناسنه در بردك مفعول غیرصریحی در وصوم صریحی
(محصول بیت) چون که پسرك یعـنی مذکور طفلك یوزی وظاهری
باباسنه ومتعلقاتنه ایدی خفیة اکل وشرب ایدردی وآشکاره صومی حد
وغایته ایلدردی یعنی ظاهرا صائم اولوب نهانی یردی * که داند چو در
بند حق نیستی * اکر بی وضو در نماز ایستی * که استمدر کیم معناسنه بند

حق لامیه در قید حق دیمکدر مراد محبت خدادر نیست بونده دکل
معناسنه در یا ضمیر خطاب بی وضو ابدستسز دیمکدر در حرف صله و با
حرف ظرف ایستی فعل مضارع مفرد مخاطب ایستیدندن طورمق معناسنه
مصراع ثانی داندك مفعولیدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر
چونکه سن خدا قیدنده دکلسین یعنی امرینه امتثال ایلمزسن کیم بیلور
اکر وضوسز نمازه طورا سن یعنی ابدستسز نماز قیله سن * پس این
پیرازان طفل نادانترست * که از بهر مردم بطاعت درست * پیردن
مراد مرائی اولان پیردر که حرف رابط صفت ویا حرف تعلیل بطاعت
باحرف ظرف ودرحرف تأکید وسین وتا ادات خبر (محصول بیت)
ایمدی بو پیرکه خلق ایچون عبادت وطاعتنده در یعنی خلقه مرایلق
ایدر اول طفلدن جاهل رکدر زیرا طفل خطا وصواب نه ایدوکن بیلمز
وحقیقتده فرائض وسنتله مکلف دکلدر اما پیرمرائی بونك عکسنجه در
* کلید در دوزخست آن نماز * که در چشم مردم کزاری دراز * کلید در
دوزخ لامیه لردر که حرف رابط صفت ودر حرف ظرف چشم مردم لامیه
کزاری فعل مضارع مفرد مخاطبدر کزاردندن ادا معناسنه کزارینك آن نماز
مفعول اول صریحیدر ودراز ثانیسی ودر چشم غیر صریحی (محصول
بیت) خطاب عام طریقیله بیورر جهنم قپوسنك مفتاحیدر اول نماز یعنی
دوزخه داخل اولمغه سببدر که اول نمازی یعنی خلقك کوزنده اوزون اوزادیه
آهسته آهسته ادا ایلیه سین خلق سکا صالح ومتدین اعتقاد ایلسون دیو
* اکر جز بحق میرود جاده ات * در آتش فشانند سجاده ات *
بحـق باحرف صله در جاده اصلنده دالك تشدیدیله در ضرورت
وزنیچون تخفیف قلنـدی همزه حرف مجتلبه وتا ضمیر خطاب در حرف
صله آتش یعنی جهنم فشانند فعل مضارع جمع غائب سلکرلر دیمکدر
مراد اتمقدر سجاده نمازلغی دیمکدر (محصول بیت) اکر سنك طریق
عبادت وطاعتك حقدن غیریه کیدرسه یعنی عبادتك ریاوز رقله
اولوب خالصا لوجه الله اولمزسه سنك سجادکی دوزخه سلکرلر یعنی
سنی عبادتکله دوزخه اتارلر حاصلی ریاسبیله داخل دوزخ اولورسین
* حکایت زاهد مرائی * * سیه کاری از زد بانی فتـاد *
شنیدم که هم نفس جان بداد * سیهکار کنهکار معناسنه در اما بونده

مرائی مراددر ویاحرف وحدت زردبانی یاحرف وحدت که حرف بیان هم درنفس فی الحال دیمکدر (محصول بیت) ایشتدم که بر مرائی زردباندن دو شدی ودو شدیکی کبی جان ویردی یعنی اولدی ❊ پسر چند روزی کرستن کرفت ❊ دکر باحریفان نشستن کرفت ❊ پسر تقدیری پسر شدر ضمیر ضرورت وزنیچون ترك اولندی روزی یاحرف وحدت کرستن اصلنده کریستن در ضرورت وزنیچون ترك اولندی دکر کنه دیمکدر باحرف مصاحبت حریفان مصاحبان معناسنه در اکر کرستنده را مکسور اوقنورسه نشستنده شین مکسور اوقنور واکر مفتوح اوقنورسه مفتوح اوقنور فتأمل (محصول بیت) سیه کارك اوغلی باباسی فوتندنصکره اغلمق طوتدی یعنی ماتم چکوب اغلدی کنه مصاحبلریله اوتروب صحبت سورمکه بشلدی یعنی اولکی حالی اوزره بیوب ایچمکه باشلدی ❊ بخواب اندرش دید وپرسیدحال ❊ که چون رستی ازحشر ونشر وسؤال ❊ باحرف ظرف خواب دوش معناسنه درواندر حرف تأکید وضمیرسیه کاره راجعدر که حرف بیان چون واواصلیه ایله کیف معناسنه در رستی فعل ماضی مفرد مخاطب قورتلدك دیمکدر حشرونشروسؤال مراد احوال آخرتدر (محصول بیت) پسر پدرینك ماتمین چکد کدنصکره بر کیجه دوشنده باباسنی کوردی وحالنی صوردی بویله دیو که نیجه خلاص بولدك حشر ونشر وسؤالدن یعنی آخرتده حالك نیجه اولدی دیو ❊ بکفت ای پسر قصه برمن مخواه ■ بدوزخ درافتادم ازنردبان ❊ برمن بوحرف صله بدوزخ باحرف صله ودرحرف تأکید (محصول بیت) پدر پسرینه دیدیکه ای پسر بکا قصه اوقومه یعنی سوزی اوزاتمه قطع کلام لیله زردباندن همان دوزخه دوشدم قیامت واحوالنی کورمدم یعنی بنی سؤالسز وحسابسز دوزخه ایلتدیلر حضرت شیخ قصه مناسبتیله حکمت ومعرفته شروع ایدوب بیورر ❊ نکوسیرتی بی تکلف برون ❊ به ازنیك نام خراب اندرون ❊ نکوسیرت وصف ترکیبی ایی خویلی دیمکدر ویاحرف تنکیر بعض نسخه ده یاسز واقعدر بی تکلفه اضافتله بیانیه طریقیله بی تکلفدن مراد ظاهری زهد وصلاح لباسیله مزین اولمیه

اما باطنی اخلاق حمیده ایله پیراسته اوله نیك نام اندرون بیانیه ایله وصف ترکیبلردر (محصول بیت) ایچریسی معمور طشره سی خراب کیمسه ایی ادلی ایچروسی خراب اولاندن یکدر یعنی ظاهری صوفی وزاهد اولمایوب باطنی صوفی ومتقی اولان کسه آیی ادلی درون خراب مرائیدن یکدر ❊ بنزدیك من شبرو راهزن ❊ به ازفاسق پارسا پیرهن ❊ شبرو وراهزن بیانیه دن ایکی وصف ترکیبیدر شبرودن مراد اوغری راهزندن مراد حرامیدر فاسق پارساپیرهن بیانیه در پارسا پیرهن وصف ترکیبی عابد کوملکلی یعنی لباسلی (محصول بیت) حضرت شیخ بیوررلر بنم قتمده یول کسیجی اوغری عابد اباسلی اوغریدن یکدر زیرا سارق وقطاع طریق عاصیلردر اما کافر دکللردر لیکن مرائی کافردر فتدبر ❊ یکی بردر خلق رنج آزمای ■ چه مزدش دهد در قیامت خدای ❊ برحرف ظرف درخلق لامیه رنج آزمای وصف ترکیبی زحمت صنایجی معناسنه یعنی چکیجی مزدمیك ضمی وزای معجمه ایله کرا دیمکدر اجرت معناسنه ضمیر یکیه راجعدر (محصول بیت) برکسه که خلق قپوسنده زحمت چکیجی اوله یعنی خلقه خدمت ایلیه خالقه ایلیه خدا اکا قیامتده نه اجرت و یرور یعنی و یرمز حاصلی ریاسز عبادت حقه عبادتدر پس خلقه عبادت ایلین خدادن نه امید ایدر ❊ زعمرو ای پسر چشم نیکی مدار ❊ چودر خانۀ زیدباشی بکار ❊ چشم نیکی لامیه در ویاحرف مصدر ایلك امیدی دیمکدر خانۀ زید لامیه بکار باحرف ظرف (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر ای اوغل ایلك امیدنی عمرودن طوتمه یعنی اندن احسان و کرم اومه چونکه زیدك خانه سنده ایشنده اوله سین حاصلی کیمه کیم خدمت ایدوب انك ایشنده اوله سین اجرت وکرائی اندن ایسته غیریدن نه استرسین بو بیت تمثیل طریقیله در فتأمل یعنی ریاایله اغیار ایچون ایلدیکك عبادت ایچون آخرتده خدادن ثواب وخیر امیدین طوتمه ❊ نکویم تواند رسیدن بدوست ❊ درین ره جز آنکس که رویش بدوست ❊ بدوست باحرف صله دوسته دیمکدر درین ره یعنی راه خدا رویش ضمیر آنکسه راجعدر بدوست اصلی باوست در همزه داله ابدال اولمشدر باکنه حرف صله وضمیر دوسته راجعدر (محصول بیت) بن دیمزم که دوسته

ایرشمك یعنی حقه واصل اولمق قادر دراول کیمسه دن غیری که
یوزی اکا در یعنی خدایه اول کیمسه واصل اولمغه مالك درکه ظاهر
و باطنی خدایه در حاصلی عبادت وطاعتی خالصا لوجه الله در
اغیار ایچون دکلدر ﴿ ره راست رو تا بمنزل رسی ❊ تو بر ره نه ء زین قبل
واپسی ﴾ ره راست یا نیه درر ورانك فتحی واو اصلیله ایله فعل امر
مفرد مخاطب کت دیمکدر تا حرف تعلیل بمنزل با حرف صله رسی
فعل مضارع مفرد مخاطب ایریشه سین دیمکدر بر حرف ظرف نه حرف نفی
و یا ضمیر خطاب وهمزه حرف مجتلبه وتوسل قبل قافك کسری و بانك
فتحیله جهت وسبب دیمکدر واادات تأکید پس بای عجمك فتحیله
ارد وصوك دیمکدر اما بونده کیری معنا سنه درو یا ضمیر خطاب
محکم کیروسون دیمکدر (محصول بیت) طریق مستقیمه کیت تا کیم
منزله واصل اوله سین اما سن طریق مستقیمده دکلسین انکیچون
محکم کیروسون یعنی طریق حقده اولمدیغکیچون منزله واصل اولمیوب
محکم کیریده قالمش سین ﴿ چو کاوی که عصار چشمش ببست ❊
دوان تا بشب شب هم آنجا که هست ﴾ چو ادات تشبیه کاوی یا حرف
وحدت که حرف رابط صفت عصار مبالغه ایله اسم فاعلدر عصردن
که لسنده صقمق معناسنه در مثلا شیرلغن وزیتون وغیریسنی صقمق کبی
چشمش ضمیر کاوه راجعدر دوان صفت مشبهه در دویدندن که یلمك
معناسنه یلکن دیمکدر تا حرف انتهادر الی معناسنه بشب با حرف صله
(محصول بیت) ریا ایله عبادت ایلین برکاو کبیدر که عصار آنك
کوزینی بغلدی اخشامه دك یلکن در و کیجه یته انده در که کوندز
انده در زیرا طریقیله یوریمزکه قطع مسافه اید وب یول ومنزل آله
﴿ کسی کر بتابد ز محراب روی ❊ بکفرش کواهی دهند اهل کوی ﴾
بتابد فعل مضارع مفرد غائب دوندره دیمکدر روی مفعول صریحی
ز محراب غیر صریحی بکفرش با حرف صله دهنده متعلق یعنی مفعول
غیر صریحی در و کواهی یای مصدریه غیر صریحی اهل کوی لامیه محله
اهلی دیمکدر دهندك فاعلی در (محصول بیت) بر کمسه قبله دن یوزنی
دوندرسه یعنی ادای صلوتده بلا عذر منحرف اوله اول محله نك
اهلی انك کفرینه شهادت ایدرلر حاصلی انی اکفار ایدرلر سن

بلا عذر قصدیله قبله یی ترك ایلدك دیو بو بیت تمثیل طریقیله در ﴿ تو هم پشت
بر قبله ء در نماز ❊ کرت با خدا نیست روی نیاز ﴾ بر حرف صله وقبله ء یا ضمیر
خطاب وهمزه حرف صله روی نیاز لامیه در مجازا (محصول بیت) سنکده ارقك
قبله در نمازده ارقکی قبله یه و یروب نماز قیلان کبی سین اکر سنك روی
نیازك خدایه دکل ایسه یعنی ریا ایله خلق ایچون قیلورسك ارقه سنی سمت
قبلیه ویروب نمازی قیلان کبی سین حاصلی خالصا لوجه الله عبادتك
اولمیوب ریا ایله اولدیغیچون سنی اهل قبله اکفار ایدرلر ﴿ درختی که بیخش
بود برقرار ❊ بپرور که روزی دهد میوه بار ﴾ درختی یا حرف وحدت
که حرف رابط صفت بیخ بای عربك کسریله کوك دیمکدر وشین ضمیر
درخته راجعدر برقرار ثابت دیمکدر بپرور فعل امر مفرد مخاطب
تربیه ایله دیمکدر که حرف تعلیل روزی یا حرف وحدت میوه مش
بار حاصل دیمکدر (محصول بیت) بر درختکه انك کوکی ثابت و برقرار
اوله انی تربیه ایله که بر کون سکا میوه حاصلین ویره حاصلی بر عبادت که
زرق وریادن خالص اوله اکا مشغول اول که آخرتده ثواب الکه کبیره
حاصلی نعمت آخرت صاحبی اوله سین ﴿ کرت بیخ اخلاص دربوم
نیست ❊ ازین در کسی چون تو محروم نیست ﴾ کرت تا ضمیر خطاب
معناده بومه مقیددر بومت تقدیرنده (محصول بیت) اکر سنك زمین
عبادت وطاعتکده بیخ اخلاص یوغیسه یعنی عملکده اخلاص یوغیسه
بو قپودن سنك کبی هیچ کمسه محروم یوقدر زیرا خدا درکاهنده ریا ایله
عبادت مردوددر بل که محض عصیاندر ﴿ هر آن کافکند تخم بر روی سنك ❊
جوی وقت دخلش نیاید بچنك ﴾ هر آن تقدیری هر آن کس که در
حذف وایصال الله هر آن که قالدی پس که حرفیدن امیته متصل اولدی
بر حرف صله روی سنك لامیه در جوی یا حرف وحدت تقدیری مقدار
جوی در وقت دخل لامیه وقت محصول دیمکدر وضمیر کسه راجعدر
بچنك با حرف صله چنکدن مراد دستدر (محصول بیت) هر اول کمسه
که طاشك یوزینه تخم براغسه یعنی صاچه خرمن ومحصول زمانده الینه
بر اربه جه حاصل کیرمز یعنی عملی لغو اولور مرائینك طاعت وعبادتی خدا
قتنده لغو اولدیغی کبی ﴿ منه آب روی ریا را محل ❊ که این آب در زیر
دارد وحل ﴾ آب روی ریا لامیه در مجازا محل بونده قدر ومرتبه دیمکدر

كه حرف تعليل اين آب يعنى آب ربا وحل واولك وحاى حطينك فتحه لريله
باتق وبالچق ديمكدر (محصول بيت) ريانك يوزى صويينه قدز ومرتبه
قومه يعنى ريانك عرضنى كسرايله حاصلى ريابى كليا ترك ايله زيراريانك يوزى
صوبى التنده بالچق طوتار حاصلى حدى وغايتى يوق ملوث وناپاكدر
يعنى كفر وضلالت وعصيان در ايمدى بونك سببيله آخرتده بوزقرالغى
حاصلدر پس اكا هيچ وجهله وجود ويروب اعتبار ايلمك كركدر
﴿ چو در خفيه بدباشم وخاكسار ❊ چه سود آب ناموس بر روى كار ﴾
خفيه كيزلى ديمكدر خاكسار ذليل آب ناموس لاميه در مجازا
آب عرض ديمكدر بر حرف ظرف روى كار لاميه در مجاز اظاهر
معناسنه (محصول بيت) چون كيزلى ده وتنهاده يراماز وذليل
اولام ايشك ظاهرنده عرض وناموس ايى اولمق نه فائده
ويرور يعنى تنهاده كه فاسق اولام ظاهرا خلق اراسنده صالح
اولمقدن نه فائده ايدركه خدا جميع ايشلريمه واقفدر پس ريايله خلقك
مقبولى اولمق نه فائده وپرورخدا انك مردودى او لنجه بعض نسخه ده
باشم برينه باشى واقعدر ﴿ بروى ور ياخرقه سهلست دوخت ❊
كرش باخداد رتوانى فروخت ﴾ با حرف مصاحبت روى ور يا اتباع
ومزاوجه قبيلندن در روى راه پس روى فارسيده ريا معناسنه در
دبين عندى سوبلش دوخت دوختن معناسنه در خرقه مقدم مفعول
صريحى وبروى غير صريحى كرش ضمير خرقه يه راجعدر باخدا زدشمی
باحرف صله ودر حرف تأكيد فروخت فروختن معناسنه در (محصول بيت)
زرق وريا يله ومكرله خرقه ديكمك قولايدر اكر آنى خدايه صاتمغه قادر ايسك
يعنى ريا باسيله خلقى الدامق قولايدر اما خداىى الدمغه قادر دكلسين ﴿ چه
داند عمى دم كه درجامه كيست ❊ نويسنده داند كه در نامه چيست ﴾
نويسنده اسم فاعلدر كاتب معناسنه كه ايكى يرده يله حرف بياندر نامه
مكتوب ديمكدر (محصول بيت) خلق نه بيلور كه لباس وخرقه ايچنده
كيمدر يعنى صالحميدر طالحميدر خدا بيلور انجق كاتب بيلور مكتوبده نه وار
يعنى مكتوب يازن كاتب بيلور نه يازدوغين وبيت كلستانده وار در
حاصلى انده ده تمثيل طريقيله واقعدر ﴿ چه وزن آورد جاى انبان باد ❊
كه ميزان عدلست وديوان داد ﴾ جاى انبان باد تقديرى انبان جاى

باددر ضرورت وزنيچون تقديم وتأخير اولندى انبان اغنده طغرجق در
اما بونده تولم ديمكدر كه حرف بيان ميزان عدل لاميه در ديوان داد ده
بويله در (محصول بيت) تمثيل طريقيله بيورر بادك مقامى ومحلى
اولان تولم يعنى باد ايله مملو تولم نه وزن كتورر شول مقامده كه عدل
ميزانى وداد ديوانى در يعنى قيامتده كه ميزانى عدل وديوان داد قوريله
عمرى ريا يله كچن مرائى نه ثواب رجا ايدرونه رأفت ورحمت اميد ايدر
بر نسخه ده جايى ياى وحدتله واقعدر پس انبان باده مضاف اولمق
ضروريدر وكه حرف رابط صفت اولور (محصول بيت) انبان
باده وزن كتورور يرده كه ميزان عدل وديوان داد اوله يعنى عدالت
وداد اجرا اولان مقامده ريا وزرقله اولان عبادت نه وزن كتورور ونه قدر
اعتبار بولور فتأمل ﴿ مرائى كه چندين ورع مى نمود ❊ بديدند هيچش
درانبان نبود ﴾ مرائى اسم فاعلدر مفاعله بابندن كه حرف رابط صفت
چندين كثرتدن كنايتدر ورع واوك ورانك فتحه لريله زهد وتقوى
معناسنه مى نمود فعل حكايت حال ماضى ويا فعل ماضى مفرد غائب
كوستردى ويا كوستردى ديمكدر هيچش ضمير مرائيه راجعدر ومعناده
انبانه مقيد درانبانش تقديرنده نبود بونده يوق معناسنه در (محصول بيت)
مرد مرائى كه دنياده بو قدر چوق زهد وتقوى كوستردى
ويا كوستردى قيامتده انبان اعمالنه نظر ايلديلر كورديلر خالى ايچنده
برنسنه يوق يعنى ريا ايله ايلديكى ورع هوايه منقلب اولوب كنديسنه
سيئاتى قالمش بعض نسخه ده بو بيت واقعدر ﴿ اكر هست مرد ازهنر
بهره ور ❊ هنر خود بكويد نه صاحب هنر ﴾ بهره حصه ونصيب معناسنه
اسمدر ور ادات نسبت نصيبلى ديمكدر وبعض يرده ور تخصيص معناسنى
افاده ايدر (محصول بيت) اكر بر كشى هنرده نصيبلى ومعرفتده
حصه دار ايسه هنر كندى سويلر وكنديسنى بلدرر صاحب هنر دكل يعنى
هر قنده وار ايسه كنديسنى اظهار ايدر صاحب هنر عرض هنر ايلمكه
احتياج بوقدر مخلصلر داخى خلقه طاعات وعباداتلرين اظهار ايلمز
بلكه ظاهرلردن معلوم در ﴿ اكر مسك خالص ندارى مكوى ❊
وكر هست خود فاش كردد ببوى ﴾ كردد كافك ودالك فتحه لريله
فعل مضارع مفرد غائب اولور ديمكدر صيرورت معناسنه ببوى باحرف

مصاحبت (محصول بیت) اکرخالص وبی علت مسکك بوغیسه ابی مسکم واردیمه یعنی مسککی تعریف ایله وکرخالص و بی علت مسکك واریسه اول فاش اولور قوقسی سبیله سنك تعریفکه احتیاج یوقدر یعنی ریادن خالص و پاك زهدك یوغیسه کندیکی عابدوزاهد صانمه واکر عابد پاك ایسك سن کندیکی خلقه بلدرمك لازم دکل خلق سنك نه اولدیغکی بیلورلر کندیکی انلره اعلام ایلمکسزین ❊ بسو کند کفتن که زرمغر بیست ❊ چه حاجت محك خود بکوید که چیست ❊ باحرف مصاحبت وسوکند یمین وکاف عجمك فتحه‌لریله وواوك سکونیله اند دیمکدر یمین معناسنه که حرف رابط مقول وقول زرمبتدا ومغربی یاء نسبیله خبری مغربی فرنکی دیمکدر بکوید بونده بلدرر دیمکدر که حرف بیان (محصول بیت) اند ویمینله بوالتون مغربی در دیك نه حاجت که محك خود بلدرر که ندر یعنی کشی زهدنی وتقواسنی صاتمق احتیاج دکل خلق انی احوال واطواری نه اولدغین بیلورلر تعریفه محتاج دکل ❊ کنند آبره پاکیزه تر ز آستر ❊ که این در حجابست وآن در نظر ❊ آبره الف ممدودایله قفتان یوزینه دیرلر که عربجه ظهاره دیرلر کسر ظائله اما بونده ضرورت وزنیچون قصرله اوقنور آسترده الف ممدوده‌در که عربجه بطانه دیرلر بونده وصله همزه ساقط اولمشدر که حرف تعلیل این اسم اشارتدر آستره وآن آبره (محصول بیت) خلق عالم قفتانك یوزنی واره‌لرینی استردن پاکرك ولطیفرك ایدرلر زیرا آستر حجابده یعنی کیزلی یرده‌در اما یوزیعنی آوره نظرده وکوریجك یرده‌در بو بیت بعض نسخه‌ده واقعدر مراد تمثیلدر یعنی مرائیلر طاعات وعبادات خلق کوردکی یرده لطیفلرك وایبرك ایدرلر ❊ بزرکان فراغ ازنظر داشتند ❊ ازان پرنیان آستر داشتند ❊ بزرکان یعنی اولیاالله ازان ادات تعلیل پرنیان دیبای منقش (محصول بیت) اکابر خلقك نظر والتفاتندن فراغ طوتدیلر یعنی نظر والتفاتدن قطع نظر ایدوب احوال آخرته مقید اولدیلر انکیچون قفتانلرینك یوزینی آستر وایچنی قماش ایلدیلر عمر بن عبدالعزیز کبی حاصلی ظاهرلرینه مقید اولمیوب باطنلرینی محبت خدا ایله آراسته وپیراسته ایلدیلر ❊ کرآوازه خواهی درا قلیم فاش ❊ برون حله کن کو درون حشو باش ❊ آوازه شهرت معناسنه درون

یعنی برونت حله لباس فاخر کو فعل امر مفرد مخاطب دی وسویله دیمکدر درون یعنی درونت حشو طولمه معناسنه‌در مثلا یصدق ودوشك طولمه‌سی کبی بونده پنبه‌لی قفتان مراددر باش فعل امر مفرد مخاطب باشیدندن اول دیمکدر (محصول بیت) اکر مملکتده شهرتك فاش اولدغن استرسك یعنی مشهور عالم اولاین دیرسك طاشره‌کی حله ایله وایچروکی حشو اول دی یعنی ظاهرکی صلحالباسیله تزیین و باطنك عدم اخلاص ایله خراب ایله حاصلی عالمده شهرت طوتمق استرسك مرائی اول دیمکدر اقلیمی فاشه اضافت ایدوب معناسنده اکرسائر اقلیمده شهرت وآوازه استرسك دیین هم لفظده هم معناده خطا ایلمش ❊ ببازی نکفت این سخن بایزید ❊ که ازمنکرایمن ترم کزمرید ❊ ببازی باحرف مصاحبت ویاحرف مصدر که حرف رابط مقول و قولدر کزاصلنده که ازدر که حرف بیان وازمن تفضیلیه معناسنه (محصول بیت) حضرت بایزید بسطامی بوسوزلری لطیفه طریقیله دیمدی یعنی زاند سویلمدی که منکردن امین رکم مریددن ایسه یعنی منکردن امین اولدوغم کبی محبدن ومریددن اولقدر امین دکلم زیرا منکر عیبمی یوزمه اورروآندن انکسار نفس حاصل اولور امامرید ومحبم بندن عیب کورمز وبکا مدح وثنا اوقور ونفسمه غرور وپرور که سبب هلاك اولور پس مریددن کلن زیان بکا منکردن کلمز ❊ کسانی که سلطان شاهنشهند ❊ سراسر کدایان این درکهند ❊ کسانی یاحرف وحدت ویاتنکیر مبتدا که حرف رابط صفت شاهنشهند نون ودال ادات جمع است در کدایان درین درکهند لامیه و نون ودال ادات جمعدر (محصول بیت) شول کسه‌لرکه سلطانلر وپادشاهلردر باشدن باشه یعنی جمیعا بودرکاه خدانك کدالریدر ومحتاجلریدر بل که سلاطین وحکام سائر ناسدن محتاجرقدر ❊ طمع در کدام مرد معنی ببست ❊ نشاید کرفتن درافتاده دست ❊ درحرف صله مرد معنی لامیه در افتاده‌در حرف صله (محصول بیت) مرد معنی اولان کیمسه دیلنجیه طمع باغلمدی یعنی اندن نسنه رجا ایلمدی زیراد وشکونه ال صونمق یعنی اندن بر نسنه امید ایلك لایق ومعقول دکلدر یعنی سلاطین دنیادر کاه خدایه محتاجلردر پس حقیقتده انلردن کدالردر

رد شمعی

ایدی انلر دن بر نسنه رجا ایلك كدالردن رجا ایلمك كبیدر بوا یسه
معقول دكلدر انكیچون اولیاءالله كیمسه دن نسنه امید ایلمز و كیمسه یه
عرض حاجت ایلمز ﴿ همان به كرآبستن كوهری ٭ كه همچون صدف
سر بخو در بری ﴾ آبستن یوكلی دیمكدر عربجه حامل دیرلر كوهره
اضافتی لامیه درو یاضمیر خطاب كه حرف بیان بخود باحرف صله
ودر حرف تأكید بری فعل مضارع مفرد مخاطب ایلدە سین دیمكدر
(محصول بیت) اكر كوهر یوكلی ایسك یعنی سنده كوهر معرفت
وار یسه هم اول ایلمكدر كه صدف كبی باشكی كندوكه ایلدە سین
یعنی باشكی یقه كه چكوب خاموش اوله سین وكندكی خلق ارا سنده بی
نام نشان اوله سین ﴿ چوروی پرستیدنت درخداست ٭ اكر جرایلت
نبیدرواست ﴾ چوحرف تعلیل روی پرستید لامیه درمجازا وتاضمیر خطاب
ودرحرف صله خدایه دیمكدر جرایلت ضمیر خطاب (محصول بیت)
چون كه سنك عبادت وطاعتك یوزی خدایه در یعنی سنده هیچ
زرق وریا یوقدر اكر سنی وعبادتكی جرابلر كورمزسه جائزدر
حاصلی عبادت وطاعتك الله ایچون اولوب ریاله اولمزسه ناس دكل
ملكلر بیله طاعت وعبادتكی وتقواكی كورمزسه مقبول خدادر
﴿ ترابند سعدی بست ای پسر ٭ اكر كوش داری چو پند پدر ﴾
اكر كوش داری اكر حفظ ایدرسك دیمكدر چوادات تشبیه پندپدر
لامیه در (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر ای اوغل
سعدینك نصیحتی كفایت ایدر اكر حفظ ایدرسك بابانك نصیحتی كبی یعنی
بابانك پندی كبی سعدینك پندی سكا كافیدر اكر سعدینك پندینی باباكك پندی
كبی حفظ ایدرسك سكا وافی وكافیدر ﴿ كرامروز كفتار مانشنوی ٭
مبادا كه فردا پشیمان شوی ﴾ (محصول بیت) حضرت شیخ غائبدن متكلمه
التفات ایدوب بیورر اكر كون بزم سوزمزی اشیدوب دكلمزسك
یعنی پندیمزی قبول ایدوب طوتمزسك اولمیه كه یارین یعنی دارآخره پشیمان
اوله سین یعنی البته پشیمان اولورسین اكر بو پند مله عمل اتمزسك

باب ششم در قناعت

﴿ خدا ار اندانست وطاعت نكرد ٭ كه بربخت روزی قناعت نكرد ﴾ كه
اصلنده آن كس كه در حذف وایصال الله كه اولدی كیم معناسنه برحرف صله در

با معناسنه دردرزق روزی دیمكدر (محصول بیت) خدایی بیلدی
واكا طاعت قلدی اول كیمسه كه خدا ویردكی دولت ورزقله قناعت
ایلدی وزیاده طابنده اولوب احوالندن شكایت ایلدی حضرت شیخ
پند بیورر ﴿ قناعت توانكر كند مردرا ٭ خبرده حریص جهان كردرا ﴾
مردرا كنندك مفعول اولی وتوانكر مقدم ثانیسی وجمله فعلیه
خبرمبتدادر كه قناعت در فتأمل خبرده فعلنك مقدم مفعول ثانیسی
وحریص جهان كرد بیانیه ایله مفعول اولی جهان كرد
وصف تركیبی جهان طولانیجی یعنی بی قرار (محصول بیت) قناعت
كیشی غنی ایلر یعنی خدا ویردكیله قانع اولان غنی اولور وكمسه یه محتاج
اولمز پس طلب دنیا ایچون جهان طولانیجی بی قرار حریصه خبر ویر
قانع اولوب حرص ترك ایلسون وحضور قلبه وصفای خاطره مالك اولسون
﴿ سكونی بدست آور ای بی ثبات ٭ كه برسنك كردان نروید نبات ﴾
سكونی یاحرف وحدت ویاتنكیر بدست باحرف صله آورك سكون
مفعول صریحی كه حرف تعلیل وبرحرف استعلا سنك كردان بیانیه
نبات بونده اوت معناسنه در یعنی چمن (محصول بیت) حضرت شیخ
خطاب عام طریقیله بیورر ای بی ثبات وبی قرار حریص الكه برسكون
كتور یعنی ثبات وقرار كتوروب بركوشه ده اوتورزیرا یوالنان طاش
اوزره اوت بتمز یعنی مادام كه بر كوشه ده اوتوروب قناعت وتوكل ایلمیه
سین سنده معرفت الله حاصل اولماز ﴿ مپرور تن ار مرد رای وهشی ٭
كه اوراچو میپروری میكشی ﴾ مپرور فعل نهی مفرد مخاطب بسلمه یعنی
تربیه ایلمه تن مفعولی مرد رای لامیه واوحرف عطف هشی اصلی واوله
هوش درعقل معناسنه كه ضرورت وزن ایچون واوحذف اولنوب هش
دیرلر بونده اولدیغی كبی كه حرف تعلیل اوضمیر غائب تنه راجعدر وچوادات
تعلیل میپروری فعل مضارع مفرد مخاطب بسلیه سین دیمكدر میكشی ده
فعل مضارع مفرد مخاطب اولدررسین دیمكدر (محصول بیت) اكر
عقل وفكر صاحبی ایسك تنكی ووجودكی بسلمه یعنی نفسك
آرزو سین ویرمه زیرا چونكه انی بسلیه سین اولدررسن یعنی هلاك
ایدرسین زیرا سمرد كچه ازار وسنك هلاككه سبب اولور حاصلی بعض
حیواناتی قتل ایچون سمردرلر پس سن تنكی بسلمه كه هلاك ایلمیه سین
﴿ خردمند مردم هنرپرورند ٭ كه تن پروران ازهنر لاغرند ﴾

خرد مند هنر د تقدیری مر دخرد مند د ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولندی هنر پرورند بو ترکیب ایکی وجهه محتملدر برایسی پرورند فعل مضارع جمع غائب اولوب هنر مقدم مفعولی اوله بریسیده هنرپرور وصف ترکیبی اوله والف ونون ادات جمع است در فتأمل که حرف تعلیل تن پرور وصف ترکیبیدر تنی بسلیجی معناسنه والف ونون ادات جمع لاغراق دیمکدر عدمدن کنایت در ونون ودال ادات جمع (محصول بیت) عاقل ودانا اولنلر هنر پرور اولورلر یعنی هنر بسلرلر حاصلی اهل هنر اولورلر زیرا تن پرور اولنلر هنردن ارق اولورلر یعنی خالی اولورلر حاصلی تن پرورلر بی هنر اولورلر ❊ خور وخواب تنها طریق ددست ❊ برین بودن آیین نابخرد ست ❊ خور واو رسمیله وخاده روم ضمه ایله بونده اسمدر اکل معناسنه خوابده ده خاو واو سابق کبیدر یاتمق وایومق معناسنه اسمدر تنها یالکز دیمکدر طریق دد لامیه در وسین وتا ادات خبر برین بر حرف استعلا واین اسم اشارتدر خور وخوابه آیین نابخرد لامیه در نا حرف نفی بخرد بانك وخانك سکونی ورانك فتحیله عقل دیمکدر (محصول بیت) اکل وشرب ونوم یالکز یعنی عبادت وطاعتسز یرنجی حیوانلرك طریق وعادتیدر یعنی عبادته مشغول اولمیوب همان اکل وشرب ونومله تقید حیوانات اشیدر ایدی بو حال اوزره اولمق عقلسزلر آیین واسلوبیدر زیرا عقلا البته خدایه تعبددن خالی اولمازلر ❊ کسی سیرت آدمی کوش کرد ❊ کاول سك نفس خاموش کرد ❊ کسی یا حرف وحدت نوعیه سیرت آدمی لامیه خلق انسان دیمکدر کوش کرد ایشتدی که حرف رابط صفت سك نفس لامیه (محصول بیت) بر نوع کیمسه سیرت وخلق انسانی دیکلدی وایشتدی که اول نفس ایتنی خاموش ایلدی یعنی سك نفس زبون ومغلوب اولمینجه کشی مرتبهٔ انسانیته واصل اولماز حاصلی آرزوی نفسانیلر مند فع اولمینجه اخلاق بشریه واطوار ملکیه حاصل اولماز کوش کرده بونده امید کرد معناسنه در دیین عندی سویلش ❊ خنك نیکبختی که در کوشهٔ ❊ بدست آرد از معرفت توشهٔ ❊ نیکبخت وصف ترکیبی ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت کوشهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بدست با حرف صله آرد متعلق

زدشمی

از معرفتدر بویله در توشهٔ یا وهمزه سابق کبیدر (محصول بیت) سعادتلی وایی طالعلی در که بر کوشه ده الله معرفت الله کتوره یعنی معرفت الله حاصل ایدوب بر کوشه ده طاعت وعبادته مشغول اوله ❊ بر آنان که شدشان حق آشکار ❊ نکردند باطل برو اختیار ❊ بر حرف صله آنان آنك جمعی در انلر دیمکدر که حرف رابط صفت شان حق لامیه نکردندك باطل مفعول اول صریحی واختیار ثانیسی برو غیر صریحی (محصول بیت) شونلره خدانك سری ومعرفتی آشکار اولدی یعنی شونلر که سر توحیده واقف وواصل اولدیلر یعنی باطلی یعنی ماسوی محبتی ودنیا لذتنی انك محبتنه تغلیب ایدوب اختیار ایلمدیلر حاصلی اغیاره التفات واعتبار ایلمدیلر ❊ ولیکن چو ظلمت نداند ز نور ❊ چه دیدار دیوش چه رخسار حور ❊ ولیکن ادات استدراك دیدار دیو لامیه روی شیطان دیمکدر وضمیر نداندك مقدر مفعولنه راجعدر کسی دیمکدر چه بونك کبی یرده بیله حرف تسویه در رخسار حور لامیه در حور بونلرده حورا معناسنه در یعنی جمعی مفرد مقامنده استعمال ایدرلر (محصول بیت) سر حقه واصل اولنلر بویله در اما اول کیمسه لر که ظلمت نوردن وحق باطلدن فرق ایتمزلر انلرك قتنده شیطانك یوزی وحورك لقاسی برابردر یعنی قبیح روی ابلیس وحسن رخسار حور بونلرك عندلرنده فرق یوقدر ❊ تو خودرا از آن درچه انداختی ❊ که چه را زره باز نشناختی ❊ از آن ادات تعلیل چه چاهدن مخففدر قویی دیمکدر انداختی فعل ماضی مفرد مخاطب اتدك دیمکدر بونده یای خطاب ایچون دردین فارسی کلمه لردن بی خبر ایمش که حرف تعلیل بازا ادات تأکید نشناختی فعل ماضی نفی مفرد مخاطب اکلمدك دیمکدر بونده یا خطا ایچون دردین قابل خطاب دکلمش (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورریسن کندیکی انکیچون چاه ضلالته اتدك زیرا چاه ضلالتی طریق مستقیمدن اکلمدك حاصلی خیری شردن فرق ایلمدیککدن کندیکی ضلالته دوشروب هلاك اولدك ❊ بر اوج فلك چون پرد جر باز ❊ که بر شهپرش بسته تبك آز ❊ بر حرف صله اوج فلك لامیه در چون کیف معناسنه پرد فعل مضارع مفرد غائب جر باز جیمك ضمیله ترکیب مزجی طغان جره سی زاده تشدید ضرورت وزنیچوندر بونده جر بازدن مراد قوت

ردشمی
پدشمی

روحانيه‌در قندبر كه‌حرف تعليل برحرف‌صله شهپر شينك و باى عجمك
فتحيله وسكون هائله لغتده قوشلر قناديك اولنده اولان چلكلره ديرلر
كه‌هرقناتده دوردر دركه عربجه قوام ديرلر امابولك كبى يرلرده مطلق
قنادمراد در وضميرجربازه راجعدر بستهٔ ماضيدن قسم مفرد مخاطب
باغلمش سن ديمكدر (محصول بيت) اوج فلكه يعنى عالم‌علويه نيجه
طيران ايدر سنك روحك جره بازى الك قنادينه حرص وهواطاشنى
بغلمش‌سين وكران جان ايلمش سين يعنى عالم‌توحيد سكانيجه ميسر
اولوركه آلايش ماسوايله سراپاآلوده‌سين وملوث اولمش‌سين ﴿ كرش
دامن ازچنك شهوت رها ＊ كى رفت تا سدرة المنتهى ﴾ كرش ضمير
جربازه راجعدر ومعنا ده دامنه مقيد دامنش تقديرنده چنك شهوت
لاميه‌در مجازا رها اسمدر خلاص معناسنه مصراع ثانيه مرهوندر كى
فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر ايلرسك ديمكدر
تاحرف انتهاالى معناسنه سدرة المنتهى يدنجى فلكده بردر ختك
اسميدر بعضلر ديديلر كه‌ميوه‌سى فستقدر والعلم عندالله (محصول بيت)
اكر مذكور جربازك اتكنى دست شهوت وهوادن تخليص ايدرسك
سدرة‌المنتهايه‌دك كيتدى حاصلى اكر روحكى لذات نفسانيه دن
خلاص ايدرسك عرشه‌دك عروج ايدر يعنى مقام ارواح قدسه واصل
اولورسين ﴿ بكم كردن ازعادت خويش خورد ＊ توان خويشتن
راملك خوى كرد ﴾ باحرف سبب كم كاف عربك فتحيله آزواكسك ديمكدر
عادت‌خويش‌لاميه‌و كردك مفعول غير صريحى وخوردخاده‌روم ضمه
ايله وواو رسميله بونده اسمدر اكل معناسنه مفعول صريحى طعام
معناسنه در ديين‌عندى سو يلش كرد كردن معناسنه‌در وخويشتن ردشمی
مفعول اولى وملك خوى وصف تركيبى وثانيسى (محصول بيت) اكل
وشربى كيتشى كندى عادتندن اكسك ايلمك سببيله يعنى تقليل اكل
وشربله حاصلى رياضت وكوششله كندنى ملك خوبلى ايلمك ممكن در
يعنى آرزوى طبع وهواى نفسى ترك ايلمك سببيله مملكيت صفتيله متصف
اولمق‌ممكندر بعض نسخه‌ده بكم خوردن ازعادت خويش خورد واقع
در التزاما خورد طعام معناسنه‌در وبعضيده بوبيت وا قعدر ﴿ نكا
شير وحشى رسد در ملك ＊ نشايد پريدازثرا برفلك ﴾ شير وحشى

بيانيه بيان ارسلانى ديمكدر در ملك درحرف صله پريه پريدن
معناسنه‌در ثراوج نقطه‌ايله لغتده ياش طپراق معناسنه‌در امابونده ير
ديمكدر ارض معناسنه برفلك برحرف صله (محصول بيت) بو بيتده
تنبيه واردر كه حيوانيت وسبعيت صفتندن چيقوب بشريت صفتنه واصل
اولمينجه ملكيت مرتبه‌سنه مالك اولمق ميسر دكلدر پس بيورر كه بيان
ارسلانى ملكيت مرتبه‌سنه قنده واصل اولور يعنى كشيدن بهيمت صفتى
بشريت صفتنه تبديل اولمينجه ملكيت صفتنه واصل اولمق ميسر
اولماز مصراع ثانى حكم تعليلده‌در يعنى ارضدن سمايه اوچمق ممكن دكل
حاصلى حيوانيت صفتيله ملكيت مرتبه‌سنه مالك اولمق يردن كوكه
اوچمق كبيدر بوايسه ممكن دكل اولده بويله كلن بيت بومعنايى تحقيق
ايدر ﴿ نخست آدمى سيرتى پيشه كن ＊ پس آنكه ملك‌خويى انديشه
كن ﴾ آدمى سيرت وصف تركيبى آدم خوبلى معناسنه ياى نسبت در
اولكيسى وثانيسى حرف‌مصدردر ملك‌خوى وصف تركيبى ملك‌خوبلى
معناسنه وياحرف مصدر (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيور
اول آدمه منسوب خوبلبلغى كندوكه صنعت‌ايله يعنى بهيمت‌اوصافندن
چيقوب انسانيت‌اوصافيله متصف اول اندنصكره ملك خوبلى اولمغى
فكرايله حاصلى آدم خوبلى اولمينجه ملك خوبلى اولمق ممكن دكلدر
﴿ تو بركرهٔ توسنى بركمر ＊ نكرتا نپيچد زحكم توسر ﴾ برحرف استعلا
كرهٔ توسن بيانيه وياضمير خطاب كره كاف عربك ضميله طايه ديرلر تشديد
ضرورت‌وزنيچوندر توسن كوره ديمكدر تاده فتح وضم جائزدر وسين
مفتوحدر برحرف استعلا وكمر بونك كبى يرلرده كوپرى معناسنه‌در
نكر تونك كسرى وكاف عجمك فتحيله فعل امر مفرد مخاطب نظرايله
يعنى مقيد اول ديمكدر تاحرف تحذير نپيچد فعل نفى مضارع غائب
سرمفعول صريحى وزحكم تو لاميه ايله غيرصريحى (محصول بيت)
سن بركوره طايك اوزرنده سوارسين كوپرى اوزرنده يعنى دنيا محنتنده
نفس آتينه سوارسين اما غافل اولمه‌سنك حكمكدن وامرڭدن باشك
دوندرمه‌يه سركشلك وچامشلق ايدوب سنى كوپريدن دوشرميه
حاصلى نفس اماره‌يه مغلوب اولمه كه هلاك اولميه سين ﴿ كه كر
پالهنك ازكفت دركسيخت ＊ تن خويشتن كشت وخون توريخت ﴾

که حرف تعلیل یالهنك . ویالاهنك چیلبر و بولار رضایی در حرف تأکید
وکسیخت فعل ماضی مفرد غائب کاف عجمك ضمیله قردی واوزدی دیمکدر
تن خو یشتن لامیه خون تو ده لامیه در (محصول بیت) غافل اوله
توسندن زیرا الکدن چیلبرین چکوب قیررسه یعنی نفس اماره سکا غالب
اولورسه کندینك تنی هلاك ایدر وسنك قانکی دوکر یعنی نفس
اماره که سکا غالب اولوب دیلد وکی اشلیه هم سنی آتشه یعنی دوزخه مطلب
بقروهم کندینی معلوم اوله که ادات شرط فعل ماضیه مقارن اولسه
انی استقباله نقل ایدر عربیده وفارسیده فتأمل نفس امارهنك بو قدر قبایح
وطغیان وعصیانه هجومی اکل وشرب بدن ایدوکنه حضرت شیخ اشارت
ایدوب بورر ﴿باندازه خورزادا کرمردمی * چنین پرشکم آدمی یاخمی﴾
با حرف مصاحبت اندازه مقدار خور فعل امر مفرد مخاطب یی دیمکدر
زاد ازق مردمی یا ضمیر خطاب پرشکم تقدیری شکمت در آدمی یاخمی ایکی
یا ضمیر خطاب در استفهام متضمن والفظ یا حرف عطف (محصول بیت)
خطاب عام طریقیله بیورییچکی وازیغی اورانله یی اکر انسان ایسك
یعنی اجلغی وطوقلغی بیلمز حیوانلر کبی چوق یمه قرنك که وبله طوقدر
بیلمزم آدمی سن یو خسه حیوان میسن یعنی بو یله چوق یترسین ایلم حیوان
جنسندن انسانمی سن وخسه جا دجنسندن کوب میسن ﴿درون جای
قوتست وذکر و نفس * تو پنداری ازبهر نانست وبس﴾ درون تقدیری
درونت در جای قوت لامیه (محصول بیت) سنك ایچرولك ازق وذکر
ونفس یریدر سن ظن ایدرسن که اتمك ویمك ایچون در ایچق یعنی
ایچرلك مذکور معنالر ایچوندر یالکز اکل وشرب ایچون دکلدر ﴿بگجاذکر
کنجد درانبان آز * بسختی نفس میکند پادراز﴾ کنجد کاف عجمك
ضمی وجیمك فتحی ونونك سکونیله فعل مضارع مفرد غائب صغار
دیمکدر انبان آز لامیه در بجازا بسختی با حرف مصاحبت و یا حرف
مصدر نفس مبتدا و میکند خبری و یا مفعول اول صریحی دراز ثانیسی
و بسختی غیر صریحی پانك تقدیری پایش در ضمیر انبانه راجعدر
و یا نفسه مصراع اوله حکم تعلیلده و یا انبانه صفت واقعدر قندر
(محصول بیت) حرص طغار جغینه یعنی طوله که ذکر خیر اقنده
ونیچه صغار که نفس انبانك پایینی کوجله اوزدر و یا کندینی پایینی کوجله

اوزادر یعنی انبان حرص شو یله طولودر طعامدن که نفس حضوریله
ایاغن اوزادامز و یا انبان ایاغن کوجله اوزادر معلوم اولا که تواومی
اوفر دکلری وقت نفس قوتیله ایاغن اوزادر مقصود بودر که طعامه
حریص اولان شو یله یمکی یر که کوجله تنفس ایدر نته که دیو لر یمکی
شو یله یدم که نفسم یرقالدی فتأمل مصراع ثانینك معناسی اضطراب
ومشقتله تنفس ایلر ایاغنی اوزاتمش اولدیغی حالده بووجه دخی جائزدر که
مشقتله تنفس ایلر ایاغنی دراز ایلردیین عجب تصرفلر ایلمش طیب الله
انفاسه ﴿نداز ندتن پرور ان آکهی * که پرمعده باشد زحکمت تهی﴾ رد شمعی
که حرف بیان پرمعده بونده شکم معناسنه در حاصلی کثرت اکلدن
کنایتدر (محصول بیت) تن بسلیجلر یعنی چوق یجیلر آکه دکللردر که
قرنی طولی اولان حکمت ومعرفتدن خالی اولور یعنی چوق یمك
ضرروریورتیسه که عربیده مثلدر البطنة تذهب الفطنة یعنی طوقلق
زیرکلیکی کیدرر حاصلی آدمی کند ایدر ﴿دو چشم وشکم پر نکردد
بهیچ * تهی بهتر این روده پیچ پیچ﴾ بهیچ با حرف مصاحبت وهیچ
عدم صرفدن کنایتدر روده رانك ضمیله بغرسق دیمکدر اضافتی
بیانیه در پیچ پیچ تأکید لفظی دولاشق وبورم وبوکم دیمکدر (محصول
بیت) ایکی کوزله قرن هیچ نسنه ایله طولمز یعنی طویماز ولکن خالی
اولمق یکدر بودولاشق دولاشق بغرسق زیرا چوق یمکدن امتلا حاصل
اولور که موجب ثقلت فساددر اما پرهیزله یمك باعث خفت وحضوردر
﴿چودوزخ که سیرش کنندازوقید * دکر بانك دارد که هل من مزید﴾
وقید وقود وترق دیمکدر یعنی آتش یاقلندرجق اشیا که حرف
بیان هل من مزید سوره قافده آیت کریمه دن مقتبسدر نتیجه سی داخی
وارمی دیمکدر (محصول بیت) ایکی چشمله شکم دوزخ کیدر که
انی دوتوقدن سیر ایدرلر یعنی طوادورلر کنه فریاد ایدر که داخی وارمی دیو
حاصلی چشم وشکم دوزخ کیدرکه کسنه ایله طویمزلقده ﴿همی میردت
عیسی ازلاغری * تودر بندآنی که خر پروری﴾ همی ادات استمرار میرود
فعل مضارع مفرد غائب اولی یورر دیمکدر وتا ضمیر خطاب معناده
عیسایه مقید عیسیت تقدیرنده بونده عیسادن مراددر وحدر لاغر ازق
دیمکدر یو یا حرف مصدر بندآن لامیه آن اسم اشارتدر مقدر هوایه

وياضمير خطاب كه حرف بيان خر پرورسنك مقدم مفعولى در خردن نفر
مراددر (محصول بيت) سنك روحك لاغرلكدن اولوب كيديور يعنى
خدايه عبادت وطاعتسزلكدن دور دوشوب هلاك اولى يورسن ايسه
اول هواده سنكه خر بسليه سن يعنى جسمكى فربه ايدوب نفس كه سنك
عدوكدر اكا تقويت ويروب كندوكى هلاك ايدرسن ❊ بدين اى فرومايه
دنيا مخر ❊ جوخر با نجيل عيسى مخر ❊ باحرف صله يامقابله مخر فعل نفى
مفرد مخاطب صاتون المه ديمكدر جوخر لاميه در باكنه حرف مقابله در
انجيل عيسى لاميه (محصول بيت) اى الچق اصللى دينله دنياى صاتون
المه يعنى دينله دنياى دكشمه اشك يعنى واربه سنى انجيل عيسى ايله صاتون
المه يعنى دنيا كه برشئ حقيردر انى برشريف نسنه يه دكشمه حاصلى
نفسك مقتضاسى حاصل اولسون ايچون ديو خدانك رضاسنى ترك ايلمه
عيسى وانجيل جمعيتى مراعات نظير صنعتى در ❊ مكرمى نبينى كه ددرا
ودام ❊ نينداخت حرص خوردن بدام ❊ مكر بونك كبى يرلرده كانه
معناسنه در مى ادات استمرار نبينى فعل نفى مضارع مفرد مخاطب
كورمزميسن ديمكدر كه حرف بيان ددربجى ديمكدر ورا ادات مفعول
ودام قوش معناسنه بدام باحرف صله ودام طوزق ديمكدر (محصول بيت)
كانه كورمزميسن كه سباع وطيورى يعنى قورد وقوشى طوزاغه اتمدى
الاحرص يمك يعنى هر حيوان طمع سببيله طوزاغه كرفتار اولور يعنى كرفتارلكنه
سبب يمك حرصدر ❊ پلنكى كه كردن كشد بر وحوش ❊ بدام افتداز
پى خوردن چو موش ❊ پلنكى ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت بر حرف
استعلا وحوش وحشك جمعى در كه بيان حيوانى نه ديرلر بدام باحرف صله
(محصول بيت) بر پلنك كه وحوش اوزره بيون چكر يعنى تكبر وتعظم كوستر
يمك ايچون موش كبى طوزاغه دوشر حاصلى يمكه حريص اولديغيچون
بركون طوزاغه دوشوب طوتيلور ❊ چو موش آنكه نان وپنيرش
خورى ❊ بدام افتى وتير تيرش خورى ❊ آنكه تقديرى آنكس كه درنته كه
مراد امرود ايلشدر پنيرش ضمير كه يه راجعدر بداموش ضمير سابق
كيبدر وياحرف صله ودرحرف تأكيدا فتى همزه نك ضمى وفتحيله فعل
مضارع مفرد مخاطب دوشرسين ديمكدر تيرش ضمير كنه سابق كيبدر
(محصول بيت) موش كبى اول كيسه نك كه نان وپنيرينى يرسن انك

طوزاغنه دوشرسين واوقنى يرسين حاصلى طوزاغنه دوشروب سنى
هلاك ايدر ❊ حكايت ❊ بو حكايت وتده ندرتله واقع اولور بلكه اوج درت
حكايه دن صكره كلور ❊ شكم صوفئ رازبون كردوفرج ❊ دو دينار
بر هردو ان كرد خرج ❊ شكم قرن صوفى ياحرف وحدت ورا ادات
مفعول شكمه معطوفدر فرج ذكر معناسنه در دودينار ايكى التون ديمكدر
بر حرف صله هردوان وصلله همزه نك ضمى واوه نقل اولوب همزه حذف
اولنمشدر (محصول بيت) بر صوفئ شكم وفرجى زبون ايلدى يعنى هم
قرنى محكم اجقدى وهم نفسى زياده طغيان ايلدى پس ايكيسنه بيله ايكى
التون خرج ايلدى يعنى بر التون خرج ايلدى حاصلى بريله قرنين طيوردى
وبريله نفس آرزوسن ويردى ❊ يكى كفتش از دوستان نهفت ❊ چه
كردى بدان هردو دينار كفت ❊ كفتش ضمير صوفيه را جعدر
درنهفت خفيه ديمكدر كيزلين معناسنه مصراع ثانى مقول قولدر (محصول
بيت) بريسى صوفيه دوستلرندن تنها ديدى اول ايكى التونى نه ايلدك
يعنى نيه خرج ايلدك انلرى صوفيده ديدى مقول قول كلن بيت در
❊ بد يناري از پشت راندم نشاط ❊ بديكر شكم راكشيدم سماط ❊
بدينارى باحرف مصاحبت وياحرف مصدر نشاط نونك فتحيله مصدردر
علم باينمدن سرور معناسنه پشت ذكرى ايهامدن خالى دكلدر بديكر
تقديرى بدينار ديكر در سماط سفره مراد طعامدر ذكر محل اراده
حال طريقيله (محصول بيت) صوفى ديديكه بردينار ايله ارقدن
نشاط وذوق سوردم يعنى منى كه دفق وشهوت صاحبيدر انى ارقدن
سوردم واول بر دينارله قرنمه سماط چكدم يعنى نقايسه و يروب يدم
حاصلى بريله ذكرمى وبريله قرنيمى قونقلدم ❊ فرومايكى كردم وابلهى
❊ كه اين همچنان پر نشد آن تهى ❊ فرومايه الحق والحق اصللى
ديمكدر وكاف هاى رسميدن بدلدر وياحرف مصدر وواوحرف عطف
ابلهى ياحرف مصدر كه حرف تعليل اين اسم اشارتدر شكمه وآن اسم
اشارتدر پشته (محصول بيت) الحقلق وابلهلك ايلدم كه ايكى التونى
ضايع يره صرف ايلدم زيرا بو شكم اولكى كبى طويمدى يعنى كنه
اشتهاسى واردر طعامه كه هيچ طويمدى واول ارقه دخى خالى اولمدى
يعنى كنه طمعله آرزودن منقطع اولمدى بلكه كنه آرزوى جماع ايدر

حضرت شیخ کلام حکمته شروع ایدوب بیورر ❁ غذا کر لطیفست وکر سر سری ❁ چو دیرت بدست اوفتد خوش خوری ❁ غذا ذال معجمه ایله مطلق بیکه دیرلر اما دال مهمله ایله صباح بیکنه دیرلر سر سری بونده اولیسان طعامه دیرلر یرکج دیمکدر وتا ضمیر خطاب اوفتد واوله واوسزلغتدر فعل مضارع مفرد غائب دوشه دیمکدر (محصول بیت) غدا اکر لطیف واکر غیر لطیف چون کالکه کچ دوشه کوزل یرسین یعنی قرنك چون که زیاده آج اوله طعام جنسدن هرنه کالکه کیررسه انی شکر کبی طاتلی یرسین حاصلی اشتها ایله بین طعام الذید اولور هرنه ایسه ❁ سر آنکه ببالین نهد هوشمند ❁ که خوابش بقهر آورددر کمند ❁ سر نهدك مفعول صریحی وببالین غیر صریحی وآنکه ظرف زمانی وهوشمند فاعلی بیالین باحرف صله بالین یصدق دیمکدر بعض نسخه ده بالش واقعدر که حرف بیان خواب او یقو دیمکدر وضمیر هوشمنده راجعدر بقهر باحرف مصاحبت آورده متعلقدر ودر حرف صله خواب مبتد اوآورد متعلقاتیله خبری وجمله اسمیه بیانیه قندیر (محصول بیت) عاقل اولان کیمسه باشنی یصدغه اول وقت قور یعنی او یقویه اول وقت میل ایدر که او یقو انی قهر له کمنده کتورر یعنی او یقو اکاغلبه ایله یه وبی اختیار باشنی یصدغه قویه حاصلی او یقوسی کلمینجه یاتمیه ❁ مجال سخن تا نبینی مکوی ❁ چو میدان نبینی نکه دار کوی ❁ مجال سخن لامیه در مجاز محل سخن دیمکدر تا حرف توقیت نبینی فعل نفی مضارع مفرد مخاطب نکه دار حفظ ایله دیمکدر کوی مفعولی (محصول بیت) مادامکه سوز مجالنی ومحل کلامی کورمیه سن سویله یعنی سوزی یرنده سویله دیمکدر چون که میدان کورمیه سن حفظ ایله طوپی یعنی کوی چلیجك میدان کورمینجه کو یکی حفظ ایله حاصلی سوزك زماننی رعایت ایله دیمکدر ❁ مکوی ومنه تا توانی قدم ❁ ازانداره بیرون وزانداره کم ❁ مکوی منه ایکی فعل نهی مفرد مخاطبلردر سویله وقومه دیمکدر تا حرف توقیت توانی فعل مضارع مفرد مخاطب قادرسین دیمکدر قدم مفعول منه در مصراع ثانی اشتراکا ایکی فعل نهیه مصروفدر (محصول بیت) ما دام که قادرسین سویله وقدم قومه اندازه دن ومقداردن طشره واندازه ومقداردن اکسك یعنی سوزی مقتضای حال ومقامدن نه زیاده سویله نه اکسك

وهرابتده کیم قدم قیوب مباشر اوله سن طلبنده وتحصیلنده نه افراط ونه تفریط ایله بلکه هروضعك اعتدال اوزره اولسون اکر اقوالده واکر افعالده ❁ به بی رغبتی شهوت انکیختن ❁ برغبت بود خون خود ریختن ❁ به باحرف مصاحبت وبی ادات سلب رغبتی یا حرف مصدر شهوت بونده جماع معناسنه در انکیختن قوپارمق یعنی پیدا ایلك خون خود لامیه (محصول بیت) رغبتسزلغله شهوت قوپارمق یعنی جماعه تمام میل ورغبت کلمینجه جماع ایلك تمام میل ورغبت ایله کندی قانن دوککدر حاصلی کندینی هلاك ایلمکه سعی وکوشش ایلمکدر ❁ درون بایدت روشن وپاك ❁ شکم پر نخواهد شد الا بخاك ❁ اندرون بونده قلب معناسنه در باحرف وحدت آرالف ممدود له فعل امر مفرد مخاطب در آر یدندن که مخفف آور یدندن کتور دیمکدر پاك صفت دروندر (محصول بیت) خطسام عام طریقیله بیورر وار بر پاك قلب اله کتور یعنی تصفیهٔ باطن ایله زیرا شکم پر اولمیسر الا خاکله حاصلی تصفیهٔ باطنه سعی ایله که لازم اولان اولدر شکمیکی پر ایلمکه سعی ایلمه که ضرر محض وخسر فاحشدر ❁ حکایت ❁ ❁ مرا حاجیٔ شانهٔ عاج داد ❁ که رحمت بر اخلاق حجاج باد ❁ حاجیٔ یا حرف وحدت شانهٔ عاج لامیه در مجازا شانه طرغه دیرلر که عربجه مشط دیرلر میمك ضمی وشینك سکونیله عاج فیل کیکنه دیرلر که حرف رابط دعا اخلاق حجاج لامیه در خویلرینه وعادتلرینه دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ رحمة الله علیه بیورر بکا بر حاجی فیل کمیکندن بر طراق ویردی یعنی ارمغان کتوردی دعا ایدر که حجاجك اخلاقنه رحمت اولسونکه کلد کلرنده تهی کلمزلر ❁ شنیدم که باری سکم خوانده بود ❁ که از من بنوعی دلش مانده بود ❁ که حرف بیان باری یا حرف وحدت سکم میم ضمیر مجرور متصل معناسنه در بکاسك دیمکدر که حرف تعلیل بنوعی یا حرف مصاحبت ویا حرف وحدت دلش ضمیر حاجیه راجعدر مانده قالمش دیمکدر بود ایکی یرده یله ادات زمانیه در ایدی معناسنه (محصول بیت) ایشتدمکه برکره بکاسك دیمش ایدی یعنی مذکور حاجی برکره بکا کلب دیمشیدی که بندن بر وجهله کوکلی قالمشیدی یعنی آزردهٔ خاطر اولمشیدی انکیچون بکاسك دیمشیدی ❁ بینداختم شانه کین استخوان ❁ نمی بایدم

دیکرم سك مخوان ❋ کین اصلنده که این ایدی که حرف تعلیل واین
اسم اشارتدر استخونه نمی بایدم فعل نفی مضارع متکلم وحده بکا کرکز
دیمکدر دیکرد اخی دیمکدر ومیم ضمیر معناده مخوانه مقید مخوانم
تقدیرنده (محصول بیت) ویردکی شانه برآقدم که تکل بکا کرکمز
تك داخی بکاسك دیمه سك واستخوان براقق بیننده مراعات نظیر صنعتی
رعایت اولنمشدر حضرت شیخ نصیحته شروع ایدوب بیور ❋ مپندار
چون سرکهٔ خود خورم ❋ که جور خداوند حلوا برم ❋ مپندار فعل
نهی مفرد مخاطب ظن ایله دیمکدر مصراع ثانیه مصروفدر چون
حرف تعلیل سرکهٔ خود لامیه (محصول بیت) چونکه بن کندی
سرکه می بیرم صانمه که حلواصاحبنك جوروجفاسنی ایلدم یعنی بن که
ادنی قوتله قانع وجزوی معیشته راضی اولم ظن ایله که نفایس صاحبنك
جور وجفاسنی کوترم ❋ قناعت کن ای نفس براندکی ❋ که سلطان
ودرویش بینی یکی ❋ برحرف صله در بامعناسنه اندکی یاحرف تنکیر
که حرف تعلیل (محصول بیت) ای نفس حریص آزجق نسنه ایله
قناعت ایله تاکیم کدا وسلطانی برکوره سین یعنی اهل دنیایه احتیاج
ازاجق ایله قانع اولمق سببیله در پس چون ازاجق نسنه ایله قانع اولدك
کیمسه یه احتیاجك قالمدی ایمدی کدا وسلطان قتکده یکسان اولدی
❋ چرا پیش خسرو بخواهش روی ❋ چو یکسو نهادی طمع خسروی ❋
پیش خسرو لامیه در پادشاه قتنه دیمکدر باحرف صله خواهش اسم
مصدردر دیلیش معناسنه روی فعل مضارع مفرد مخاطب کیدرسین
دیمکدر چو حرف تعلیل نهادیده فعل مضارع مفرد مخاطب دیمکدر
خسرو پادشاه و یا ضمیر خطاب رونك پیش خسرو مفعول صریحی
و باظرف مکانی و بخواهش غیر صریحی ونهادینك طمع مفعول
اولی و یکسو ثانیسی و یاظرف مکانی فتأمل (محصول بیت) نیچون
پادشاه قتنه دیلمکه کیدرسین یعنی طلب احسان ایچون یاننه نیچون
واررسین چونکه طمعی برجانبه قودك پادشاهسین یعنی سلاطین
یاننه احسان وجائزه ایچون واررسن بو ایسه طمعدندر پس چونکه
طمعی برجانبه قودك پادشاهسین حاصلی ترك طمع ایلدك پادشاهسین
رو یده نهادیده یار ضمیر خطابدر دیین افعال فرسی ضبط ایلمش فتأمل ردسروری وشمعی

❋ اکر خود پرستی شکم طبله کن ❋ در خانهٔ این وآن قبله کن ❋ خود پرست
وصف ترکیبیدر خو درای معناسنه یعنی نصیحت قبول ایتمین
کسنه مراددر و یا ضمیر خطاب این وآن الفاظ کنایه دندر (محصول بیت)
خود پرست ایسك وقناعته ترغیب ایدنك نصیحتنی قبول ایلمز سك
قرنکی شو ندن بو ندن طولدرمقیچون طبله ایله بونك وآنك اوی
قپوسنی قبله ایله یعنی دیمکله خلقك اولری قپوسنی طولاتوب هر برینه
ملازمت ایله یعنی خدانك و یردو کینه قانع اولمزسك وار خلقك
قپولرینه ذلت وهوانله ملازمت ایله سکا برنسنه و یرسونلر تا که جرارلك
حالی در ❋ وکر هردمت نفس کوید بده ❋ بخواری بکرداندده بده ❋
(محصول بیت) واکر نفس سکا هردم و یردیرسه یعنی هرساعت سندن
برنسنه تقاضا ایدرسه حقارت وهوا ایله سنی کوی بکوی کزدرر حاصلی
حقیر وذلیل دیلنجی ایدر سائر دیلنجیلر کبی ❋ قناعت سرافرازد ای
مرد هوش ❋ سر پرطمع برنیاید زدوش ❋ سر تقدیری سرتدر
سر پرطمع لامیه و یابیانیه برنیاید قالقماز دیمکدر دوش اوموز دیمکدر
(محصول بیت) ای عقل اری یعنی ای عاقل قناعت سنك باشك یوجلدر
یعنی سنی بلند مقدار وعالی قدر وصاحب عزت وشوکت ایدر
اما پرطمعك باشی و یا پرطمع باشی اوموزدن قالقماز یعنی هر کسه
تواضع وتملق ایلمکدن خالی دکلدر ودنیاده ذلت وحقارتدن خلاص
اولماز حاصلی هرکسه سرفرو ایدر اوله که برنسنه چك احسان ایلیه
❋ حکایت ❋ یکی باطمع پیش خوارزمشاه ❋ شنیدم که شد بامدادی
بکاه ❋ باحرف مصاحبت سببیی متضمن طمع بونده امید معناسنه در پیش
بونده قت معناسنه در خوارزم خاده روم ضمه وواو رسمیله وفتح رائله
ترکستانده سمرقنددن اکاری برشهرك اسمیدر وخوارزمشاه سلطان
محمد نام برشانلی پادشاهك اسمیدر که حضرت شیخی خطا پادشاهنه
ایلچیلکله ارسال ایلمش که حرف بیان شد بونده رفت معناسنه در
بامدادا رته دیمکدر و یا حرف وحدت بکاه اکجامنك بعضیسی بای عجمك
وبعضیسی بای عربك فتحیله اوقودیلر ایرکن دیمکدر (محصول بیت)
ایشتدم که برکیمسه برصباح ایرکن برامیدله سلطان محمد خوارزمشاه
قتنه واردی حاصلی پادشاهدن برنسنه طلب ایلمکیچون برصباح ایرکن

خدمتنه واردی ❊ چودیدش بخدمت دوتا کشت وراست ❊ دکرروی برخاك ماليدوخاست ❊ چوحرف تعلیل دیدش ضمیر مستتریکی یه راجعدر وبارز شاهه بخدمت تقدیری بخدمتش در ضمیر کنه سابق کبیدر دوتا ایکی قت دیمکدر کشت فعل ماضی مفرد غائب اولدی دیمکدر صیرورت معناسنه وراست دوتایه معطوف راست کشت دیمکدر دکراندن صکره دیمکدر روی مالیدك مقدم مفعول صریحی و برخاك غیرصریحی مالیدن اومق وسرتمك دیمکدر واوحرف عطف وخاست قالدی دیمکدر (محصول بیت) چون طمعکار خوارزمشاه کوردی خدمتنده وحضورنده سلام مقامنده ایکی قت اولدی وطوغرلدی یعنی بوزمانده رومده سلام یرنده رکوع وضعنی ایلدکاری کبی اکلدی وطوغرلدی یعنی اندنصکره یره دوشوب یوزونی طپراغه سورتدی

مطلب في بيان الانحناء للاكابر والاغنياء

وقالقدی حاصلی رکوع وسجود وضعنی ایلدی معلوم اولاکه فتاوای ناطفیده واقعدرکه برکمسه برپادشاهه عبادت نیتیله سجده ایلسه کافر اولور اما تحیت وسلام قصدیله ایلسه علما اختلاف ایلدی کیمی اولور وکیمی اولماز دیدی وفتاوای ظهیریه ده واقعدرکه پادشاه قرشوسنده یراوپمك سجوده قریب وضعدر والنی ویایوزینی یره قومق یراوپمکدن اقبح وافحشدر دیمش پس ایمدی حضرت شیخك بیوردیغی تحیت وسلام طریقیله اولمق کرکدر على كل حال مذکور روایت اضطرابدن خالی دکلدر فتأمل ❊ پسر کفتش ای بابك نامجوی ❊ یکی مشکلت می بپرسم بکوی ❊ پسر تقدیری پسرش درکفتش ضمیر بارز طمعکاره راجعدر بابك تصغیر بابدرکه بابا معناسنه در نامجویه اضافت بیانیه نامجوی وصف ترکیبدر طالب نام معناسنه مرادنامداردر یعنی مشهور می بپرسم می ادات حال و یاحرف تأکیدر (محصول بیت) طمعکارك اوغلی بیله ایمش باباسنه دیدی یعنی باباسنك مذکور اوضاعنی کورنجه دیدی ای نامجوی ونامدار بابا جغم سکا برمشکلم وارصورایم سویله یعنی سندن برمشکل سؤال ایده یم بکا جوابنی سویله ❊ نکفتی که قبله است خاك حجاز ❊ چرا کردی امروز ازین سونماز ❊ نکفتی فعل نفی ماضی مفرد مخاطب استفهامی متضمن دیمدکمی دیمکدر که حرف رابط مقول وقو لدر قبله است هاى رسمی وهمزه مجتلبه حذف وایصال طریقیله

ترك اولنمش خاك حجاز لامیه مملکت حجاز دیمکدر ازین سو بوجانبدن دیمکدر (محصول بیت) استفهام تقریری طریقیله پسر پدرینه دیرکه ای پدر سن دیمدیکمی که قبله خاك حجاز در یعنی مکه اولدیغی بردر پس بوکون نیچون بوجانبدن اداى صلاة ایتدك یعنی سمت قبله‌یی نیچون ترك ایلدك دیمکدر حضرت شیخ پند وحکمته شروع ایدوب بیورر ❊ مبرطاعت نفس شهوت پرست ❊ که هرساعتش قبله‌ء دیکرست ❊ مبر فعل نهی مفرد مخاطب ایلتمه دیمکدر طاعت نفس شهوت پرست لامیه وبیانیه در شهوت پرست وصف ترکیبی شهوته طاپوجی دیمکدر که حرف تعلیل ساعتش ضمیر نفسه راجعدر قبله‌ء دیکر بیانیه (محصول بیت) نفس شهوت پرسته طاعت ایلتمه یعنی لذت وذوق وحضوره میل ایدیجی نفسه اطاعت ایدوب امرینه مطیع ومنقاد اولمه زیرا هردم وهرساعت برغیری قبله سی وار وهر دم برغیری سمته مائلدر پس احتراز ایله سنی طریق مستقیمدن اخراج ایدوب کمراه ایلمسون ❊ طمع آب روی توقیر بریخت ❊ برای جوی دامنی در بریخت ❊ طمع مبتدا وبریخت خبری وآب روی توقیر مقدم مفعولی واضافتلر لامیه‌لر در توقیر تفعیل بابندن مصدر درعرض معناسنه برای جوی لامیه جوی ده یاحرف وحدت بعض نسخه ده دوجو واقعدر دامنی یاحرف وحدت دردالك ضمی ورانك تشدیدیله اینجو دیمکدر تخفیف را ضرورت وزنیچوندر (محصول بیت) طمع وحرص عرض ووقارك یوزی صوینی دوکدی یعنی طمع هرقنده وارایسه اهل طمعی بی عزت وحرمت ایلدی برارپه مقداری شئ قلیل ایچون برانك دری دوکدی یعنی جوهر عرض ووقاری برجزوی نسنه طمع ایلمك سببیله ضایع ایلدی طمعه اسناد مجازیدر زیرا حقیقتده طامع نفس اماره در ❊ چوسیرآبه خواهی شدن زآب جوی ❊ چرا ریزی بهر برف آب روی ❊ سیرآب صویه قانمق دیمکدر خواهی شدن اولیسرسین دیمکدر آب جوی لامیه ریزی فعل مضارع مفرد مخاطب دوکرسین دیمکدر بهر برف لامیه برف بای عربك فتحی ورانك سکونیله قار دیمکدر که عرب ثلج دیر (محصول بیت) چون که ایرمق صویندن قنی سرسین یعنی قنمق مقرردر نیچون قار ایچون یوزوك صوین دوکرسین حاصلی

ایرمق صو یندن قانمق ممکن اولدیغندنصکره خلقدن قار دیلنمکله یوز صوینی دوککك نه ایچوندر ﴿ مکراز تنعم شکیباشوی ﴾ وکرنه ضرورت بدرها شوی ﴿ مکر ادات تمنی تنعم تفعل بابندن مصدردر نعمت دار اولمغه دیرلر شکیبا صفت مشبهه در صبور معناسنه شوی فعل مضارع مفرد مخاطب اوله سین دیمکدر صیرورت معناسنه وکرنه والادیمکدر ضرورت بالضروری دیمکدر بدرها باحرف صله شوی روی معناسنه‌در (محصول بیت) اوله که تنعم وتلذذدن قانع وصابر اوله سین یعنی آرزوی نفسانیه‌لردن کیچه سن والا بالضروری خلقك قپولرینه وارورسین یعنی خلقه عرض حاجت ایدوب عرض وقارکی باده ویررسین حاصلی شهوت نفسانیه‌دن کچمینجه دیلنجیلك ایتمك لازم اولور بهرحال وکسر عرض مقرر اولور ﴿ بروخواجه کوتاه کن دست آز ﴾ چه می بایدت زآستین دراز ﴾ خواجه منادی حرف ندا محذوف دست آز لامیه‌در مجازا آستین دراز بیانیه (محصول بیت) ای خواجه وار حرص الینی کوتاه ایله یعنی حرص وطمعی ترك ایله اوزون یکدن نه کرك یعنی نه حاصل اولور حاصلی حرص الینی کوتاه ایله که فائده‌انده‌در والا صوفیلر کبی اوزن یك فائده‌سی بو قدر زیرا عرض ووقار ارتورماز بلکه عرض وقاری ترك حرص ارتررر بونده آستین دراز ذکر محل اراده حال قبیلندندر دیبن بی محل ذکر ایلمش ﴿ کسی را که درج طمع در نوشت ﴾ نباید بکس عبد وخادم نوشت ﴾ کسی یا حرف وحدت ورا حرف تخصیص که حرف بیان درج طمع لامیه‌در درج دالك ضمی وراتك کسریله حقه معناسنه در درحرف تأکید نوشت نونك فتحی وضمیله فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بینده مشترکدر دورلدی ودوردی معناسنه بونده قپاندی معناسنه در نباید کرکز دیمکدر یعنی لازم دکل بکس باحرف صله (محصول بیت) برکمسنك که طمعی حقه‌سی قپاندی یعنی برکسه که حرص وطمعی ترك ایلدی بکسیه قولکیم وخدمتکارکم دیو یازمق لازم دکل یعنی طمعی ترك ایلین کمسه احتیاج عرض ایدوب اغنیایه رقعه وتذکره بنده کز وچاکر کرم دیو یازمق لازم ومحتاج دکلدر ﴿ توقع براند زهر مجلست ﴾ بران ازخود ش تا نراند کست ﴾ توقع امید معناسنه‌در بونده طمع مراددر بران فعل امر مفرد مخاطب سور

ردشمی

دیمکدر خودش ضمیر توقعه راجعدر تا حرف تعلیل نراند سورمیه دیمکدر (محصول بیت) توقع وطمع سنی هر مجلسدن سورر یعنی جر وطمعك وار ایکن سنی کیمسه قبول ایلمز توقع کندکدن سور تا که کیمسه سنی یانندن سورمسون حاصلی توقع وطمعك اولمینجه سنی هر کس قبول ایلر اما اولنجه هیچ کیمسه قبول ایلمز ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی راتب آمدز صاحب دلان ﴾ کسی کفت شکر بخواه ازفلان ﴾ تب ایستمه‌در که عربجه حمی دیرلر شکر شینك کسریله اوقنمق کافده تشدید ضرورت وزن ایچوندر اما سینك مهمله ایله اوقنمق لغت تشدیدیله در فلان الفاظ کنایه دندر ذوی العقولده مذکر اولورسه اما مؤنث اولورسه فلانه دیرلر فاحفظ (محصول بیت) اهل دلدن برینه ایستمه کلدی اولاشدی حاصلی محموم اولدی بریسی اکا دیدی شکر ایستمیه نافعدر زیرا اسکان حرارت ایدر بس دیدی فلاندن شکر ایسته که سبب علاج اوله مکر فلان دیدوکی بخیل وترش رولغله معروف کیمسه ایمش ﴿ بکفت ای پسر تلخی مردنم ﴾ به ازجورروی ترش بردنم ﴾ تلخی مردن لامیه یا حرف مصدر ومیم ضمیر متکلم اولمم اجیلغی دیمکدر جورروی ترش لامیه لردر اکشی یوزك جور وجفاسی دیمکدر بردنم ایلتمم دیمکدر (محصول بیت) محموم شکر ایسته فلاندن دینه دیدی ای اوغل اولمم اجیلغی بکابکدر اکشی یوزك جورنی ایلتمکدن ومنتی چکمکدن ﴿ شکر عاقل از دست آن نخورد ﴾ که روی از تکبر بروسرکه کرد ﴾ دست آن لامیه که حرف رابط صفت روی کردك مفعول صریحی وسرکه ثانیسی واز تکبر غیرصریحی اولی وبروثانیسی بروده ضمیر عاقله راجعدر (محصول بیت) عاقل کیمسه اول کیمسه‌نك الندن شکر یمدی که نخوت وتکبردن اکا یوزینی سرکه ایلدی یعنی اکشی یوز کوستردی حاصلی اکشی یوز کوسترنك عاقل شکرنی یمدی ﴿ مرو در پی هرچه دل خواهدت ﴾ که تمکین تن نورجان کاهدت ﴾ در حرف تأکید پی هرچه لامیه دل خواهدت تقدیری دلت خواهد در ضرورت وزن ایچوندر ضمیر خطاب تأخیر اولندی که حرف تعلیل تمکین تن مصدرك مفعولنه اضافتیدر نورجان لامیه کاهد فعل مضارع مفرد غائب اکسلدی دیمکدر نقصان وپرز معناسنه وضمیر خطاب نورجانه مقیددر معناده

مطلب

نورجانت تقدیرنده تمکین تن مبتدا وکاهد خبری ونور جان مقدم
مفعولی (محصول بیت) هرنسنه که کوکلك استرانك آردنجه کیتمه واکا
طالب اولمه هر کوکل دلد یکنه مائل اولمه وآرزو ایلدوکنه طالب
وراغب اولمه زیرا قدرت تن نور جانه نقص و پرور یعنی تنك وجسمك
قوتی وقدرتی نور جانه ضرر وبر حاصلی بدنه قوت کلنجه روحه
ضعف کلور وذوق وصفاسنی ازاله ایدر ❊ کند مر در انفس اماره
خوار ❊ اکرهوشمندی عزیزش مدار ❊ نفس اماره بیانیه اماره مبالغه ایله
اسم فاعلدر امر ایدیجی معناسنه نفس اماره آدمی یرامز لغه قندیرن
نفسه دیرلر هوشمندی یا ضمیر خطاب عزیزش ضمیر نفسه راجعدر
(محصول بیت) آدمی نفس اماره خوار وحقیر ایدر ایمدی اکر عاقل
ایسك آنی معزز ومکرم طوتمه بلکه تحقیر وتذلیل ایله که سکا شرف حاصل
اوله ❊ اکرهرچه باشد مرادت خوری ❊ زدوران بسی نامرادی بری ❊
خوری فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر (محصول بیت)
هرنسنه که مراد کدر اکرانی اکل ایدرسك یعنی کوکلك دیلدیکنی اکل ایدرسك
دور اندن وروز کاردن چوق نامرادلك ایلدرسن زیرا هرزمان کوکل
دیلدیکی میسر اولماز بعض نسخه ده خوری یرینه خری واقعدر صاتون
الورسك بو بیتده خواری لفظی ارادت معناسنی متضمندر دیمن نامراد
ارادت معناسنی بیلمزیمش ❊ تنور شکم دمدم تافتن ❊ مصیبت بود روز ردشمعی
نایافتن ❊ تنور شکم لامیه در تنور اصلنده تانك فتحی ونونك تشدیدیله در
ضرورت وزنیچون تخفیف قلندی تافتن قزدرمق دیمکدر مراد طعامله
پرایلکدر روز نایافتن لامیه در بولمق کونی ویابولنمق کونی لازمله متعدی
بیننده مشترکدر (محصول بیت) شکم تنوربنی دائما طعامله پر ایلك
یعنی طعامله طولدرمق مصیبت والم اولور بولنمامق کونی حاصلی
چوق اکله معتاد اولنجه طعام بولنمینجه زحمت ومشقت چکیلر نته که
هرکسك معلومیدر مصراع اولك معناسنده مراد نفسی انده
بشر مکدر دیمن مراد ین بلمش قندیر ❊ بتنکی بریزاندت روی رنك رد سروری
❊ چووقت فراخی کنی معده تنك ❊ بتنکی باحرف ظرف ویاحرف
مصدر بریزاند فعل مضارع مفرد غائب ریزا نیدندن دوکك معناسنه
فاعلی رویدر فاعلی اجلقدر دیمن آج کوزلی ایمش قندیرتای خطاب ردشمعی

معناده رویه مقید در رویت تقدیرنده رنك تقدیری رنکش در ضمیر رویه
راجعدر وقت فراخی لامیه ویاحرف مصدر وقتی دیمکدر کنی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر معده مفعولی اولی وتنك ثانیسی (محصول
بیت) طارلقده وقحطلقده یعنی طعام بولنمدیغی وقتده سنك یوزك رنکنی
دوکر چونکه وسعت وبوللق وقتنده معده وشکمکی محکم طولدررسین
یعنی بولدیغکی قرنکه طقشدررسین حاصلی طعام بولمدقده اجلقدن
یوزك رنکی وبشره‌ك صفوت وطراوتنی دوکر طعام بولدقده معده
وشکمکی انکله محکم پرایلدیکك تقدیرجه یعنی اکل وشرب خصوصنده
اعتدال کرك که کیشی زحمت چکمیه روی رنك اضافتله بریزاندك مفعولیدر
دیمن عجب معنای بیجه تصور ایدر بریزاند بارینه نونله یزان ومعناسنی ردسروری
اجلق سنك یوزکك رنکنی دوکر وازاله ایلر دیمن هم لفظده هم معناده رد شمعی
خطا ایلمش فتأمل منه سنده کنی معده تنك بونده قات اکلدن کنایت اولمق
جائزدر دیمن بومیدانك فارسلرندن دکلدر ❊ کشدمرد پرخواره بارشکم ردشمعی
❊ چوچیزی نیابد کشد بارغم ❊ مرد پرخواره بیانیه پرخواره وصف
ترکیبی چوق ییجی دیمکدر بارشکم لامیه در چیزی یاحرف وحدت بارغم
لامیه (محصول بیت) چوق ییجی کیمسه قارن یوکنی چکر وطعامك
ثقلتدن مضطرب اولور یعنی اکول اولان کیمسه طعامه زیاده حریص
اولوب حدندن زیاده اکل ایدر وهضم ایدنجه الم چکر اما اکول برنسنه
بولمینجه غم یوکنی چکر یعنی طعام بولمینجه غم وغصه چکر وپریشان حال
اولور پس اکل وشربده اعتدال لازمدر ❊ شکم بنده بسیار
بینی خجل ❊ شکم زدمن تنك بهتر که دل ❊ شکم بنده وصف ترکیبیدر
قرن قولی دیمکدر زدمن لامیه در تنك بونده بوش دیمکدر
خالی معناسنه (محصول بیت) شکم قولی اولان کیمسه چوق
شرمنده کوررسین ایمدی بنده شم قکم طعامدن خالی اولمق یکدر
کوکل صفادن خالی وتهی اولمقدن یعنی کوکل طاره‌اوب بیحضور
اولمقدن ایسه شکم اکل وشربدن خالی اولوب طارلق بنم مذهبمده
یکدر حاصلی طعامی قلتله عك رزق غنی وفقر المنی چکمکدن یکدر
❊ دریغ آدمی‌زادهٔ پرمحل ❊ که باشد چوانعام بل هم اضل ❊ آدمی‌زادهٔ
پرمحل لامیه در پربونك کبی یرلره بسیار معناسنده در مصراع ثانیه

مرهوندر پر محلدن مراد بلند قدر وعالی مقداردر چوادات تشبیه انعام
جمع قلتدر بل حرف اضراب هم ضمیر جمع غائب زهد وتقوادن
ومعرفت وکمالدن خالی پرالای ظالمه راجعدر اضل اسم تفضیلدر
ضلالتدن ازغونلق معناسنه (محصول بیت) حیف بلندقدر وعالی
مقدار آدم اوغلانی که حیوان کبی علم وکمال ومعرفتدن وزهد وتقوادن
خالی اوله بل که حیواندن اضل واسفل اوله زیرا حیواناتك هر برنده انسانه
فائده واربل که نیجه فائده وار اما بونك کبی حیواناتك دکلده نفعی ظهور
ایلمز بل که ضرر محض پیدا اولور بو آیت کریمه سورهٔ اعرافده واقعدر
﴿ مکن رحم برگاو بسیار خوار ☼ که بسیار خسبست بسیار خوار ﴾
برحرف صله کاو بسیار خوار بیانیه بسیار خوار وصف ترکیبی چوق ییجی
دیمکدر که حرف تعلیل بسیار خسبست وصف ترکیبی چوق یاتجی معناسنه
بسیار خوارده وصف ترکیبی چوق ییجی معناسنه بسیار خوار مبتدأ
وبسیار خسب مقدم خبری بس مبتدا ایله خبر بیننده واو یازانلر ملاحظه سز
بازمشلر (محصول بیت) چوق ییجی کاوه مرحمت ایلمه یعنی انی اسرکه زدسروری
زیرا چوق ییجی چوق اویویجیدر حاصلی حواب اکل وشربه تابعدر
کثرت وقلتده فتأمل ﴿ چو کاو راهمی بایدت فربهی ☼ چوخرتن بجور
کسان درنهی ﴾ چوادات تشبیه همی ادات استمرار باید فعل مضارع
مفرد غائب تا ضمیر منصوب متصل معناسنه مفعول وفربهی یای مصدریه
ایله فاعلی باحرف صله جور کسان لامیه در حرف تأکید نهی نونك
فتحی وکسریله فعل مضارع مفرد مخاطب قویاسین دیمکدر (محصول
بیت) کاو کبی اگر سکا سمزلك کرکیسه یعنی کاو کبی سمز اولمق دیلرسك
خر کبی تنکی ووجودکی الك جور وجفاسنه قورسین حاصلی خلقك جفاسنه
تحمل ایلمك کرك سن زیرا حیواناتك عاملی سمز اولنجه استخدام ایدرلر فتدبر
﴿ حکایت ﴾ ﴿ چه آوردم از بصره دانی عجب ☼ حدیثی که شیرینترست
ازرطب ﴾ دانی فعل مضارع مفرد مخاطب استفهامی متضمن بیلور
میسن عجب دیمکدر حدیثی برخبر دیمکدر دانینك مفعولی که حرف رابط
صفت رطب رانك ضمی وطانك فتحیله خرمانك یتشمش چغله سی (محصول
بیت) بصره دن نه عجب خبر کتوردم بیلور میسین یاخود معنا بو یله اوله
عجب بیلور میسین برخبری که بصره دن کتوردم تازه یاش خرمادن

لذیذ وکذر حکایت بیوردیغی بودر ﴿ تنی چند درخرقهٔ راستان ☼
کذشتیم برطرف خرماستان ﴾ تنی یا حرف وحدت خرقهٔ راستان
لامیه طوغریلر خرقه سی یعنی فقرا الباسی برحرف صله طرف خرماستان لامیه
ستان بونك کبی یرلرده کثرت ووفرت معناسنی افاده ایدر مثلا کلستان وبهار
ستان کبی (محصول بیت) برنیجه تن یعنی شخص طوغریلر خرقه سنده یعنی
فقرا کسوسنده خرمالق کنارینه اوغرادق یعنی بولیمز برخرمالغه
اوغرادی معلوم اوله که عجایب بلدان صاحبی بصره نك باغ وبستاننی
واپر مقلرینی وانواع فواکهنی وهر نسنه نك کثرت ووفرتنی وعلی
الخصوص که ماسنی شویله وصف ایلدیکه عقول قبولنده قاصردر
حتی وصفندهشویله مبالغه ایلدیکه بو آیت کریمهٔ اوقودی (وظل ممدود
وماء مسکوب وفاکهة کثیرة لامقطوعة ولاممنوعة) حاصلی بصره یه
مخصوص عجایباتی بیلمك ایستین مقامات حریری شرحی مطرزییه
نظر ایلسون یعنی مقامهٔ خمسون که آخر مقامات در نظر ایلسون واحوال
عالمدن تمام عبرت السون ﴿ یکی درمیان معده انبار بود ☼ ازین تنك
چشمی شکم خوار بود ﴾ معده انبار وصف ترکیبدر عظیم البطن معناسنه
ازین معده انباره اشارتدر تنك چشم وصف ترکیبدر آج کوزلی
معناسنه ویا حرف وحدت ویا حرف تنکیر بعض نسخه ده یاسز اضافتله
واقعدر شکم خوار وصف ترکیبی چوق ییجی اکول معناسنه (محصول بیت)
ارالرده بریسی اکله حریص عریض القفا وعظیم البطن ایدی بو جهتدن
اج کوزلی چوق ییجی برشخص ایدی حاصلی بوغاز بنده صبری یوق برکیسه
ایدی ﴿ میان بست مسکین وشد بردرخت ☼ وزآنجا بکردن درافتاد سخت ﴾
شدبونده رفت معناسنه در (محصول بیت) معده انبار مسکین بیل بغلدی
یعنی اسکین بلینه چالدی اغاجك اوزرینه یعنی خرما اغاجنه چیقدی واندن
اشاغه بوینی اوزرینه محکم دوشدی وهلاك اولدی زیرا خرما اغاجنه
قولانسز چیقلمز نته که عرب دیاربنی کورنه معلومدر ﴿ رئیس ده آمد
این راکه کشت ☼ بکفتم مزن بانك برما درشت ﴾ که حرف بیان واین اسم
اشارتدر افتاده یه ورا ادات مفعول که اسم استفهام درکیم معناسنه بانك
آواز درشت ایری دیمکدر رخشن معناسنه بونده محکم دیمکدر (محصول بیت)
کویك رئیسی بل که خرما بستانك صاحبی کلدی وبزه سؤال ایلدی که

بونی کیم قتل ایلدی بنده دیدم که بزم اوز یمزه پك پك جاغرمه بوسوزانی
کوستررکه کلن رئیس انلره خشونت وغلظتله خطاب ایلمش که حضرت
شیخ جوابنده بیورر ﴿شکم دامن اندر کشیدش زشاخ * بود تنك دل
رودکان فراخ ﴾ شکم مبتدا وکشد خبری ودامن مفعول صریحی
وزشاخ غیرصریحی واندر حرف تأکید تنکدل وصف ترکیبی وخبر مبتدا
مضطرب و بحضور دیمکدر رود کان فراخ یانیه ومبتدا رود ه
بغرسق وکاف عجم های رسیدن بدلدر والف ونون ادات جمع فراخ
فانك فتحی وکسریله کیك دیمکدر واسع معنا سنه (محصول بیت)
حضرت شیخ رحمة الله علیه رئیسه دیر که شکم شاخدن اتکنی چکدی
یعنی شکمه تابع اولوب خرما اغاجنه چیقدی واوزادی زیرا واسع بغرسق
صاحبی دائما تنکدل و بحضور اولور حاصلی بوغاز دردینه دوشن
بر بلایه دوشر اکر انسان واکر حیوان ﴿نه هر بار خرما توان خورد
و برد * لتنبار بد عاقبت خور دومرد ﴾ لتنبارا کول وکاهل کسه بد
بودن مخفف (محصول بیت) هر بر کره خرمایی یيوب کوتورمك
اولماز بوکیسه اکول وچوق ییجی کیسه ییدی واولدی یعنی بوغزی
دردینه دوشوب اولدی حاصلی کندی خرمایيك مراد ایلدی لیکن
عاقبت خرما انی ییدی ﴿شکم بنددستست و زنجیر بای * شکم بنده نادر
پرستد خدای ﴾ بنددست وزنجیر بای لامیه لردر شکم بنده وصف ترکیبیدر
قرنی قولی دیمکدر اکول معناسنه نادر بونده آز دیمکدر (محصول بیت)
شکم الك وایاغك زنجیریدر بو جهتدن شکم بنده اولان خدایه
ازعبادت وطاعت ایدر حاصلی شکم بنده ثقلت اکل وشرب خفت
عبادته مانع در ﴿سراسر شکم شد ملخ لاجرم * بپایش کشد مور کوچك
شکم ﴾ ملخ میمك ولامك فتحه لریله چکر که دیمکدر بپایش باحرف ابتدامن
معناسنه وضمیر ملخه راجعدر مور کوچك شکم کوچك قرنلی قریجه دیمکدر
(محصول بیت) چکر که باشدن باشه قرن اولدی اول جهتدن بلاشك آنی
اياغندن چکوب سودکلر کوچك قرنلی مور حاصلی ایری قرن بقرو غمده
معتبردرنتکه خواص اشیاده بازار باقیسنده دکل ﴿حکایت ﴾ ﴿یکی نیشکر
داشت برطیفری * چپ وراست کردید برمشتری ﴾ نیشکر شکر قمشی
دیمکدر برحرف استعلا طیفر طانك وفانك فتحه لریله عطار ومیوه

فروش طبله سی و یاحرف وحدت چپ صول وراست صاغ دیمکدر
کرد فعل ماضی مفرد غائب طولا نوب چکزندی دیمکدر برحرف
صله (محصول بیت) برینك برطبله اوزره شکر قمشی واربدی یعنی
برطبلیه شکر قمشی قویوب صتاردی صوله وصاغه طولانوب چکزردی
مشتری ارامه ده نته که استنبولده طبله یه برنسنه قویوب صوقاق صوقاق
کزدرلر ﴿بصاحب دلی کفت در کنج ده * که بستان وچون دست و یابی
بده ﴾ باحرف مصاحبت صاحب دل وصف ترکیبی کنج ده لامیه کوی
بوجغنده دیمکدر که حرف رابط مقول وقول بستان فعل امر مفرد مخاطب
ال دیمکدر دست بونك کبی یرلرده قدرت ووسعت معناسنه دریابی
فعل مضارع مفرد مخاطب بوله سین دیمکدر (محصول بیت) نیشکرصتان
بر صاحب دله کوی کنارنده دیدی آل بو قمشی قدرت ووسعت
بولدیغك زمان بهاسین و یره سین یعنی قادراولدوغك زمانده بهاسین
و یر ﴿چه کفت آن خردمند زیباسرشت * جوابی که بردیده باید نوشت ﴾
خردمند زیبا سرشت یانیه زیبا سرشت وصف ترکیبی کوزل خلقتلی
معناسنه جوابی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت برحرف صله
دیده کوز نوشت مصدر معناسنه در زیرا مضارعه مقارندر (محصول بیت)
بلورمیسین اول عزیز قمش صاتیجیه نه دیدی یعنی خوب خلقتنی
فروشه نه دیدو کین بیلورمیسین برجواب ویردی اکا که کوزده یازمغه
لایقدر حاصلی زیاده خوب جواب ویردی ﴿تراصبر برمن نباشد
مکر * ولیکن مرا باشد از نیشکر ﴾ برحرف صله مکر بونك کبی یرلرده
اکثرواغلب معناسنه در ولیکن ادات استدراك (محصول بیت) جواب
عزیز بودر که بیورر اکثرواغلب احتمال بودر که سنك بکا صبرك
اولمیه بل که قمشی بیدکد نصکره بهاسنی طلب وتقاضا ایدرسن اما
بنم نیشکردن صبر وتحملم وارزیرا بن شکر قمشی بیمه سم صبر وتحمل ایدرم
که ات واکمك ییبنی طوتماز وآنی بیمك سببیله بکاضرر مترتب اولماز
مکراصلنده مکرد در طولنمه وچکزنمه معناسنه صکره تخفیفا دال حذف
اولندی دیین تزریق معناویرمه ده زیاده خفت ایلمش ﴿حلاوت نباشد رد شمعی
شکردر نیش * که باشد تقاضای تلخ از پیش ﴾ حلاوت حانك ضمیله
مصدر در لذت معناسنه نیش ضمیر شکر راجعدر تقدیری حلاوت

نبا شد درنیشکر در ضرورت و ز نیچون تعقیده ارتکاب ایلدی که
حرف رابط صفت در تقاضای تلخ بیانیه پی نونده بعد معناسنه اولمق
جائز در وادات تعلیل اولمق جائز اجل معنا سنه (محصول بیت)
اول نیشکرده لذت وحلاوت اولمازکه اردنجه و یاانکیچون اجی تقاضا اوله
حاصلی اول قشده لذت وداد اولمازکه صاحبی کلوب بردن ایکیدن تمنین
تقاضا ایدوب اجی سوزلر ایشندیره مصراع اولك معناسنده اول نیشکرك
لذتی اولمازدیبن دادسز دیمش ❊ حکایت ❊ یکی را زمردان روشن رد شمعی
ضمیر ❊ امیرختن داد طاق حریر ❊ یکی را دادك مفعول اول صریحی در
وطاق ثانیسی وزمردان غیرصریحی مرادن روشن ضمیر بیانیه امیرختن
لامیه ختن بکی دیمکدر خطا وختن وچین ترکستانده برشهرك اسمی درکه
آدمیسی اق یوزلی وقره کوزلی وقره قاشلی اولور طاق بونده
خلعت معناسنه درنته که تشریف وخرقه عبارتلرندن مفهومدر پس
قوشق معناسنه دردیین خطادیمش حریره اضافتی بیانیه در بعض
نسخه ده یای وحدتله واقعدر حریر بونده ایپك معناسنه در (محصول بیت)
روشن ضمیر ارلردن یعنی اولیادن برینه ختن بکی حریر خلعت
ویردی یعنی بغشلدی حاصلی برقاش قفتان ویردی ❊ زشادی چو کلبرك
خندان شکفت ❊ بپوشید ودستش ببوسید وکفت ❊ شادی یاحرف
مصدر کلبرك خندان بیانیه دستش ضمیرامیرختنه راجعدر (محصول بیت)
مردروشن ضمیر شادیلقدن کلبرك خندان کبی یعنی تازه کل یپراغی کبی
اچلدی ویوزینه بهجت وبشاشت کلدی پس خلعتی کیدی وامیرك
النی اوپدی ودیدی ❊ چه خوشست تشریف شاه ختن ❊ وزان خوبتر
خرقهٔ خویشتن ❊ (محصول بیت) عزیزدیرکه نه عجب خوبتر ختن
پادشاهنك تشریف واحسانی اماندن خوبرقدر کیشنك کندی خرقه سی
ویاکندی خرقم حضرت شیخ پند ایدوب بیورور ❊ کر آزادهٔ برزمین
خسب وبس ❊ مکن بهر قالی زمین بوس کس ❊ آزادهٔ یاضمیر خطاب
وهمزه حرف توسل خسب خانك ضمیله فعل امر مفرد مخاطب اویو دیمکدر
وبس انجق دیمکدر قالی خالی معناسنه زمین بوسه اضافت لامیه در زمین
بوس وصف ترکیبیدر یراوپیجیلك معناسنه (محصول بیت) اکر آزاده
ودرویش ایسك قوری یراوزره اویوانجق النکه دوشه جك خالی ایچون

تعظیم طریقیله یراوپیجك ایلمه یعنی کسه دن دوشیه جك کلیم ایچون منت
چکمه ❊بیت❊ تك پرده کوکده ذره قدر منت اولمسون ❊ اورتودوشك نجاتیه
بوریابتر ❊ حکایت ❊ یکی نانخورش جز پیازی نداشت ❊ چودیکر کسان
برك وسازی نداشت ❊ نانخورش قتق دیمکدر که عرب ادام دیر کسر همزه ایله
پیازی یاحرف ابهام چو ادات تشبیه برك وساز عطف تفسیر طریقیله
ازق ویراق معناسنه در ویاحرف تنکیر نداشت طوتمازدی یعنی آنك یوغیدی رد شمعی
دیمکدر (محصول بیت) برفقیرك اتمکله ییجك پیازدن غیری قتغی یوغیدی
یعنی اتمکله صوغاندن غیری نسنه یه مالك دکل ایدی برك وسازغنا وقدرت
معناسنه در دیین ناسازسویلمش ❊ یکی کفتش ای سخرهٔ روز کار ❊
بر وطنجی ازخوان یغما بیار ❊ سخرهٔ روزکار لامیه در سخره سینك ضمیله
اجرتسز استخدام اولنان کیمسه ومسخره یه دیرلر طنج لغتده بشرمکدر
اما بونده مطبوخ مراددر یعنی بشمش یمك ویاحرف تنکیر خوان یغما
لامیه در یغما طعامی دیمکدر که بیرا ملرده واکابردوکونلرده کاسه لره
دیزرلر یغما ایچون (محصول بیت) بریسی مذکور فقیره دیدیکه ای
روزکارزمانك سخره سی یعنی بیکار وکسبی حاصلی زوالده روز کارك
بریسی واریغما طعامندن یمك کتور بویله اشسزلکله اجلق چکمه
❊ قبابست وچابك نوردیدست ❊ قبایش دریدند ودستش شکست ❊
قبابست تقدیری قبایش بست در قفتانن کیدی دیمکدر قبایش
ضمیر فقیره راجعدر دریدند دالك فتحیله وکسریله یرتدیلر دیمکدر
دستش ضمیر سابق کیدر شکست فعل ماضی مفرد غائب مبنی للمفعول
معناسنه در صندی دیمکدر (محصول بیت) اول کیمسه بویله دینجه
فقیر فوری قفتانن کیوب ایکی النی چابکانه صغادی وطعام دوشنن
یه واردی آنده بونك قفتانن یرتدیلر وقولی صندی حاصلی باشینه بلالر
کلدی که اولماز ❊ شنیدم که میکفت وخون میکریست ❊ که مرخویشتن
کرده را چاره چیست ❊ میکریست حکایت حال ماضی مفرد غائب قان
اغلق زیاده اضطرابدن کنایتدر که حرف رابط مقول وقولدر
مرحرف تأکید خویشتن کندی دیمکدر کرده ماضیدن قسم ایلش
دیمکدر ورا ادات صله معناده خویشتنه مقید خویشتن راتقدیرنده

کند یه ایلش دیمکدر (محصول بیت) ایشتدم که فقیر سو یلردی
وقان اغلردی که کند یه ایلشه چاره ندر یعنی بن بکا ایلدم کیسه دن
شکایتم بو قدر دیوا ضطراب چکردی ❊ بلا جوی باشد کر فتارآز ❊
من وخانه من بعد نان و پیار ❊ بلاجوی وصف ترکیبی
مقدم خبر کرفتار آزلامیه درومؤخر مبتدا من بعد بوندنصکره دیمکدر
واولر بونك کبی یرلرده مفعول معه واولریدر (محصول بیت) حریصه
کرفتار یعنی حریص بلاجوی اولور یعنی بلا والمدن خالی اولماز
حاصلی بلادیده والمرسیده اولور ایمدی بوندنصکره برخانه ایله وقوری
اتمك وصوغان ایله یم حاصلی خانه دہ اوتروب قوری اتمك وصوغانیله
یکنورم وتونلرمله قناعت ایدرم کیسه دن نسنه ایستمم ❊ جوینی که
ازسعی بازوخورم ❊ به ازمیده برخوان اهل کرم ❊ جوین یاحرف نسبت
ونون حرف تأکید ویای اخیر حرف وحدت اربه یه منسوب براتمك دیمکدر
یعنی براربه اتمکی که حرف رابط صفت سعی بازوه صدرك فاعله اضافتیدر
خورم فعل مضارع متکلم وحده ییرم دیمکدر جوین مقدم مفعول صریحی
وازسعی باز وغیر صریحی میده میمك کسری وفتحی وسکون یائله سمید
اتمکنه دیرلر دہ منده دیرلر نونله خوان بونده سفره معناسنه در (محصول بیت)
براربه اتمکین سعی بازومدن ییرم یعنی کسب بازو بله ییرم اهل کرمك
سفره سنده بیاض سمید اتمکندن یکدرز براکندی اتمکمی حجابسزوتکلفسز
اکل ایدرم اما اهل کرمك حجابله وتکلفله ییرم ❊ چه دلتنك خفت آن فرومایه
دوش ❊ که برسفره دیکران داشت کوش ❊ چه بونده ادات مبالغه در
دلتنك وصف ترکیبی مضطرب وبیحضور معناسنه دوش
دون کیجه دیمکدر که حرف رابط صفت بر حرف صله سفره دیکران
لامیه داشت کوش منتظر اولدی دیمکدر (محصول بیت) نه قتی
بیحضور ومضطرب یاتدی اول الحق اصلاتی دون کیجه که غیریلر سفره سنه
قولاق طوتدی یعنی امیدله منتظر اولدی حاصلی بکا فلان یردن طعام
کلور دیو کار وکسبه مباشر اولمیان الحق والحق اصلاتی زیاده قساوت
ایله یاتدی ❊ حکایت ❊ یکی کربه در خانهٔ زال بود ❊ که برکشته ایام
وبدحال بود ❊ کربه کاف عجمك ضمیله کدی دیمکدر که ترکجتك دیر
اما عربده بش التی اسمی واردر اشهری هره در خانهٔ زال لامیه در

تقدیری خانهٔ زلی در یای وحدتله ضرورت وزنیچون یاترك اولندی
زال بونده قوجه قری معناسنه در که عرب عجوز دیر بو دادات زمانیه که حرف
رابط صفت بر کشته ایام وصف ترکیبیدر بدحالده بویله در (محصول بیت)
برزالك خانه سنده برکربه واریدی که اول زال برکشته ایام ایدی یعنی
روزکاری دونوب سعادتدن شقاوته دوشمشیدی وحالی فقروفلاکتدن
راماز اولمشیدی حاصلی قری زیاده فقیر ایدی مصراع ثانی کربه یه
صفت طوتان کربه صاحبی پیره زن دکلی عقلی بوغیش ❊ دوان ردسروری
شد بمهمان سرای امیر ❊ غلامان سلطان زدندش بتیر ❊ دوان صفت
مشبهه دریلرك دیمکدر شد بونده رفت معناسنه در مهمان سرای مسافر
خانه که رومده اکا عربخانه دیرلر امیره اضافتی لامیه زدندش ضمیر کربه یه
راجعدر بتیر باحرف استعانت (محصول بیت) مسکین کربه برکون
پادشاهك مسافر خانه سنه یلرك کیتدی تاکیم برنسنه الینه کیره که اکل
ایده اتفاقا مسکین کربهٔ پادشاهك قوللری اوقله اوردیلر ❊ چکان
خونش راز استخوان میدوید ❊ همی کفت وازهول جان میدوید ❊
چکان جیم عجمك فتحی وکاف عربله صفة مشبهه در چکیدندن طامق
معناسنه خونش ضمیر سابق کبیدر میدوید فعل حکایت حال ماضی
مفرد غائب یلردی دیمکدر همی کفت فعل سابق کبیدر واوحرف حال
ویاحرف عطف هول جان لامیه در بیم جان معناسنه (محصول بیت)
مسکین کربه نك استخوانندن قان طاملراق اشاغه ویوقاری یلوب
سویلردی وجان قورقوسندن یعنی اضطرابندن بر یرده نك طورمازدی ردشمعی
وبوندنصکره کلان بیتی سویلردی چکانده کاف عجمی در دیین هنوز
عجمی در ❊ اکرجستم ازدست این تیرزن ❊ من وموش ویرانهٔ پیره زن ❊
جستم جیم عربله یعنی مفتوح فعل ماضی متکلم وحده فعل شرط واقعدر
سیچرارسم یعنی خلاص بولورسم دیمکدر تیرزن وصف ترکیبی اوق
اوریجی معناسنه مراد اوقینك یاره سندن خلاص بولورسم دیمکدر
من وموش واومفعول معه معناسنی افاده ایدر واضافتلر لامیه لردر پیره
زن اصلنده های رسمیله یازیلوب رانك فتحیله اوقنمقدر لیکن تجنیس
خطرعایتیچون بونده رانك سکونیله اوقومقده جائز درفتأمل پیره زن
قوجه قری دیمك (محصول بیت) کربه دیردیکه اکر بو تیر زنك الندن

خلاص بولورسم من بعد بن و پیره زنك ویرانه سنك فاره لریله یم یعنی
بونکله قانع اولوب بکك و پادشاهك نعمتنه طامع اولمام کرکز
حضرت شیخ معرفت وحکمته شروع ایدوب بیورر ❊ نیرزد عسل
جان من زخم نیش ❊ قناعت نکوتر بدوشاب خویش ❊ نیرزد فعل نفی
مضارع دکمز دیمکدر جان من لامیه ومنادی زخم نیش لامیه زخم یاره
ونیش اریننك وغیرینك ایکنه سنه دیرلر دوشاب خویش لامیه دوشاب
پکمز دیمکدر (محصول بیت) ای بنم جانم عسل اریننك ایکنه سی یاره سنه
دکمز بویله اولنجه کشی کندی پکمزیله قناعت اتمك یکدر حاصلی
عسلك لذتی زنبورك نیشی زحمتنه دکمز ❊ خداوندازان بندهٔ خرسند
نیست ❊ که راضی بقسم خداوند نیست ❊ خرسند بونده راضی دیمکدر
که حرف رابط صفت با حرف صله قسم قافك فتحی وسینك سکونیله
مصدردر ضرب بابندن تقسیم معناسنه اما قسم قافك کسریله حظ
ونصیب معناسنه خداوند اضافتی لامیه در (محصول بیت) خدای
تعالی اول بنده دن راضی وشاکر دکلدر که افندیسنك بخشیشنه وتعیینه
راضی وشاکر دکلدر یعنی حق تعالی نك تقدیر ازلیسنه راضی وشاکر
اولمیوب شاکی اوله ❊ حکایت ❊ یکی طفل دندان برآورده بود ❊ پدرسر
بفکرت فروبرده بود ❊ برآورده چیقارمش دیمکدر پدر مبتدا وفروبرده
خبری باتورمش وطالدرمش دیمکدر فروبرده نك سر مفعول صریحی
وبفکرت مفعول غیرصریحی وبا حرف صله وبود ادات زمانیه (محصول
بیت) برطفل دیش چیقارمشدی یعنی دیشی بتمشیدی پس
باباسی باشنی فکره طالدرمشیدی یعنی فکره طالمش ایدی مجموع بیتك
معناسی برطفل دندان بوقاری کتورمشیدی باباسی باشنی اشاغه فکره
ایلتمشدی دیین خوب ادا بیورمش طیب الله انفاسه ❊ که نان وبرك
ازکجا آرمش ❊ مروت نباشد که بکذارمش ❊ که حرف تعلیل برك   ردشمعی
بای عربك فتحی وکاف عجمله بونك کبی یرده ازق معناسنه در (محصول
بیت) باباسی فکره طالدی که بن بو طفله اتمك وازق قندن کتوره یم
یعنی بونك یمکنی قندن تدارك ایده یم بونی اهمال ایدوب قوهق ایسه
ارلك دکل یعنی لوازمنی تقید ایلمك معقول دکل ❊ چوبیچاره کفت این سخن
پیش جفت ❊ نکرتازن اوراچه مردانه کفت ❊ جفت جیم عربك

ضمیله بونده زوجه معناسنه در نکر نونك کسریله وکاف عجمك فتحیله
فعل مفرد مخاطب نظر ایله تا حرف تعلیل (محصول بیت) چونکه
بابا بو سوزی اناسی قتنده سویلدی نظر ایله که عورت اکا نه مردانه
سویلدی حاصلی معقول جواب ویردی ❊ مخور هول ابلیس تاجان
دهد ❊ هم آنکس که دندان دهد نان دهد ❊ هول ابلیس لامیه یعنی
مصدرك فاعلنه اضافتیدر تخویف ابلیس دیمکدر زیرا (الشیطان یعدکم
الفقر) در تا حرف تعلیل دهدك فاعلی ابلیس در آنکس دن مراد خدادر
که حرف رابط صفت (محصول بیت) ابلیسك تخویفنی یمه یعنی سنی
فقرله قورقوتدوغنه فریفته اولمه تاکم ملعون جان ویره یعنی هلاك اوله
زیرا شول خدا که دندان ویردی نانده ویرور یعنی خلق ایدوب دیش ویرن
خدا رزقنی ویرور تا یی حرف انتها طوتوب دهدك فاعلنی طفلدر دیوب
معناسنی طفل اولنجه دیین بی ملاحظه سویلمش ❊ توانا ست آخر   رد شمعی
خداوند روز ❊ که روزی رساند تو چندین مسوز ❊ تواناست مقدم
خبر خداوندرو زمؤخر مبتدا وآخر ادات تأکید که حرف بیان وروزی
رزق دیمکدر رساند رانك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب رسانیدندن
ایرشدرر دیمکدر مسوز میمك فتحی وسینك ضمیله فعل نهی مفرد
مخاطبدر سوزیدندن که لازمله متعدی بینده مشترکدر بونده لازمدر
یانمه معناسنه (محصول بیت) روزو شبك صاحبی وخالقی قادردر که
طفلك رزقنی ایرشدرر سن بوقدر یانمه وغم چکوب بیحضور اولمه حاصلی
خدا انی بسلرسن اولسکده اولمسکده ❊ نکارندهٔ کودك اندر شکم ❊
نویسندهٔ عمر وروزیست هم ❊ نکارنده نونك کسریله وکاف عجمله اسم
فاعلدر نکاریدندن نقاش دیمکدر کودك ایکی کاف عربله اوغلنجق
دیمکدر اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر ومبتدا اندر ادات ظرف شکم
تقدیری شکم مادر در نویسندهٔ عمر اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر وخبر
مبتدا در واو حرف عطف روزی عمره معطوفدر (محصول بیت)
انا قرنده اوغلنجغك شکلنی وصورتنی نقش ایدن خدا عمرنی ورزقنی ده
یازمشدر یعنی وجودنی خلق ایدوب دنیایه کتورن عمرنی ورزقنی تقدیر
ایلمشدر وجمیع لوازمیله تعیین ایلمشدر پس سن قیرمه نکارندهٔ مابعدیله
حال طوتان بی حال ایمش فتأمل ❊ خداوندکاری که عبدی خرید ❊ بدارد   ردسروری

فكيف آن كه عبد آفريد ✻ خداوند كار صاحب ومالك ديمكدر وياحرف
وحدت كه حرف رابط صفت عبدى ياحرف وحدت بدارد تقديرى
خوش بدارد در فكيف خصوصا ديمكدر كه حرف بيان (محصول
بيت) برافندى كه برقولى اقچه سيله صاتون الدى انى كوزل تربيت ايدوب
رعايت ايدر قنده قالدى كه قولى خلق ايلدى حاصلى برقولى كه بر افندى
ماليله صاتون الدى انك جميع لوازمنى ممكن اولديغى دكلى تدارك ايدر
يايوقدن وار ايدن افندى قولنى اهمالى ايدوب فراموش ايدرمى
✻ ترانيست اين تكيه بر كردكار ✻ كه مملوك رابر خدا ونه كار ✻ ترانيست
استفهامى متضمن درسنك يوقمى در ديمكدر تكيه اعتماد ديمكدر برحرف
صله كردكار كاف عربك فتحيله وسكون داللّه بونده خدا مراددر
كه حرف رابط صفت برحرف صله خداوندكار افندى ديمكدر (محصول
بيت) سنك خدايه بو اعتماد واعتقادك يوقمى دركه قولك افنديسنه در
يعنى قول افنديسنك رعايتنه اعتماد ايدوب هيچ رنسنه ايله تقيد ايلمز ياسنك
خالق انس وجانه اعتماد واعتقادك يوقيدر بينه اخبار معناسن ويرن
بى خبرايمش ✻ حكايت ✻ شنيدم كه در روزكار قديم ✻ شدى سنك در
دست ابدال سيم ✻ روزكار قديم بيانيه شدى ياحرف حكايه اولوردى
ديمكدر ابدال اولياء الله ديمكدر (محصول بيت) اشتيدم كه قديم
زمانده يعنى ايلرى زمانده ابدالك النده طاش كش اولوردى حاصلى
قوت ولايتله هرنه ديلرلردى ايدرلر ايدى ✻ نپندارى اين قول معقول
نيست ✻ چوراضى شدى سيم وسنكت يكيست ✻ شدى ياضمير خطاب
سنكت تاضمير خطاب (محصول بيت) صقين ظن ايلميه سن كه بوسوز
معقول دكلدر يعنى عقل قبول ايلمزديمه زيراچون خدانك تقدير ازليه سنه
راضى اولدك سنك قتكده سيم وسنك برابردر حاصلى خداويرديكنه قانع
اولوب زياده سنه طامع وحريص اولميجه سنك قتكده طپراقله التون
برابردر ✻ چوطفل اندرون دارداز حرص پاك ✻ چه مشتى زرش پيش همت
چه خاك ✻ اندرون مراد قلب درمشتى ياحرف وحدت زرش ضمير طفله
راجعدر ومعناده همته مقيددر همتش تقديرنده چه ادات تسويه در
ايكى يرده بله (محصول بيت) چون طفل كوكلنى حرص وطمعدن
پاك طوتار يعنى كوكلنده حرص وطمع يوقدر ياهنوز طفلدر

نسنه قدرن بيلمز آنك همتى قتنده التونله خاك برابردر ابدالده ده طمع
يوقدر آنكيچون قتنده خاك كاسه زر برابردر طفلك كبى زير اخذ انك
ورد كيله قانع اولوب زياده يه طامع دكلدر ✻ خبرده يدرويش سلطان
پرست ✻ كه سلطان زدرويش مسكينترست ✻ سلطان پرست وصف تركيبى
پادشاهه طاپوجى يعنى سلاطين مصاحبى وملازمى ديمكدر كه حرف بيان
(محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر سلطان ملازمى اولان
درويشه خبرايله كه سلطان درويشدن مسكينرك ومحتاجرق در بيت
مذكوره دليل سوق ايدوب بيورر ✻ كدارا كنديك درم سيم سير ✻
فريدون بملك عجم بنيم سير ✻ كدا كندك مفعول اولى وسيرثانيسى ويك درم
فاعلى وسيم مميز يكدرم فريدون مبتدا باحرف مصاحبت بنيم سيره
متعلق ملك عجم لاميه نيم سير خبرمبتدا (محصول بيت) كدايى بردرهم
كش بهاسى طعام طوق ايدر يعنى طيورر اما فريدون كبى عظيم
الشان پادشاهى مملكت عجم نيم سيرايدر يعنى فريدون ملك عجمله
تمام طويماز بل كه بر مملكته داخى طمع ايدرنته كه سلاطينك عادتيدر پس
نيم سيردن مراد تمام قانع اولمامقدر ✻ كدايى كه برخاطرش بندنيست ✻
به از پادشاهى كه خرسند نيست ✻ كدايى ياحرف وحدت كه حرف
رابط صفت برحرف ظرف خاطرش ضمير كدايه راجعدر بند قيد ديمكدر
پادشاهيده ياحرف وحدت دركه حرف رابط صفت خرسند راضى وقانع
ديمكدر (محصول بيت) بركداكه خاطرنده قيد غم وغصه يوقدر شول
پادشاهدن يكدر كه خدانك احسانيله قانع واكا راضى دكلدر
بل كه ذكر ايلدوكى كبى زياده يه طامع وطالبدر ✻ بخسبند خوش روستايى ✻
وجفت ✻ بذوقى كه سلطان درايوان نخفت ✻ روستا كوى ديمكدر وياحرف
نسبت جفت بونده زوجه معناسنه در بذوقى باحرف مصاحبت وياحرف
وحدت كه حرف رابط صفت (محصول بيت) كويلى زوجه سيله
كوزل ياتوب اويورلر بر ذوقله كه پاشاه كوشكنده وسراينده او يله ياتوب
اويومادى حاصلى آسوده حال وفارغ البال اولوب اويورلر شويله كه
سلاطينه ميسر اولماز ✻ اكر پادشاهست اكر پينه دوز ✻ چو خفتند
كردد شبت هردوروز ✻ پينه دوز وصف تركيبيدر لغتده يامه ديكيجى
اما استعمالده اسكيجى يه ديرلر زيرا پينه يمايه ديرلر ودوزدوزنده دن مرخم

اسم فاعلدر دوزیدتدن دیکمك دیمکدر (محصول بیت) اکر
پادشاهدر واکر اسکیجی درچونکه یاتدیلر واویودیلر ایکیسنکده
کیجه‌سی کون اولور یعنی فراغ خاطر وآسوده حال اولمقده برابردر
زیرا تشویش خاطر وکدورت طبع اویا نقلقده‌در ❊ نکهبانیٔ ملك ودولت
رواست ❊ کدا پادشاهست ونامش کداست ❊ نکهبانی وصف ترکیبی
کوزجی دیمکدر دربان وباغبان قپوجی وباغجی دیمکدر ویا حرف مصدر
مصدر وهمزه اضافتیچون کلمشدر ملك میمك ضمیله سلطنت معناسنه‌در
بو بیت اوچ جمله اسمیهٔ مشتملدر فتأمل (محصول بیت) ملك ودولت
حراستی بلا والمدر بلکه حقیقتده کدا پادشاهدر امانامی کدادر یعنی
حقیقتده خدانك احسانیله قانع وتقدیر ازلیه سنه راضی اولان کدا
پادشاهدر اکرچه نامی کدادر ❊ چو سیلاب خواب آمد وهردو برد ❊
چه برتخت سلطان چه دردشت کرد ❊ سیلاب خواب لامیه‌در مجازا
بعض نسخه‌ده خواب برنه چه مرك واقعدر حرف تسویه دشت
صحرا (محصول بیت) چونکه اویقو ویا اجل سیلابی کلدی وایکیسنی
بیله کوتردی کیندی تخت اوزره پادشاه نه صحراده کردنه یعنی ایکسی
بیله اویور واولور حاصلی اویوماده واولمه‌ده برابردر حقیقتده همان
فرقلری دوشکده وکفنده‌درفقدبر ❊ چو بینی توانکر سراز کبرمست ❊
بروشکر یزدان کن ای تنك دست ❊ توانکر تقدیری سر توانکردر ضرورت
وزنیچون تقدیم وتأخیر قلندی یاخود رای تخصیص تقدیریله توانکر
راسر دیمك اوله توانکرك باشی معناسنه ویا بر ضمیر تقدیریله توانکردن
بدل بعض اوله سرش دیمك اوله علی کل حال بیننك سر مفعول
اولی صریحی ومست ثانیسی واز کبر غیر صریحی فتأمل شکر یزدان
مصدرك مفعولنه اضافتیدر تنك دست وصف ترکیبی الی یوقده فقیر
معناسنه (محصول بیت) چونکه غنینك باشنی تکبر وغروردن مست کوره‌سین
یعنی غنیٔ مغرور کوره‌سین وارخدایه شکر ایله ای الی یوقده فقیر بیت
اتی باعث شکری بیان ایدر ❊ نداری بحمدالله آن دست رس ❊ که
برخیزد ازدست آزار کس ❊ دست رس ترکیب مزجی در قدرت
معناسنه که حرف تعلیل برخیزد قالقه دیمکدر یعنی حاصل اوله آزار کس
لامیه برخیزدك فاعلی وازدست مفعول غیر صریحی (محصول بیت)

خطاب عام طریقیله حرف رابطی حذف ایدوب بیورر بحمدالله
که اول دست رس طوتمازسین یعنی اول قدر قدرتك یوقدر که الکدن
کلسه انجمسی حاصل اوله حاصلی خدایه شکر ایله که کیسهٔ انجمکه قادر
دیکلسین غیریلر کبی ❊ حکایت ❊ شنیدم که صاحب دل نیك مرد ❊
یکی خانه برقامت خویش کرد ❊ که حرف بیان صاحب دل نیك مرد
ترکیب مزجی بعض نسخه‌ده دل یای وحدتله واقعدر بر حرف مقدار درجه
معناسنه قامت خویش لامیه (محصول بیت) ایشتدم که صاحب دل
برایی آدم یعنی اولیاء اللهدن برایی کیمسه بوینجه برخانه یاپدی ❊ یکی
کفت میدانمت دست رس ❊ کزین خانه بهترکنی کفت بس ❊
میدانمت تا ضمیر خطاب معناده دست رسه مقید دست رست تقدیرنده
که حرف بیان کفت یعنی صاحب دل بس یتر دیمکدر (محصول بیت) صاحب
دل بریسی دیدی سنك قدرتك ووسعتك وارایدیکنی بیلورم که بوخانه‌دن
دکر خانه یاپاسین یعنی بوندن یکرك خانه یاپوب پیدا ایلمکه قادر اولدیغکی
بیلورم یعنی مالدارسین پس نیچون وسعتکه کوره خانه بنیاد ایلمدك صاحب
دل جوابنده یتردیدی یعنی بوخانه بکا یتردیدی حاصلی قبر طارلغنه کوره
دنیاده برایکی کون کچمکه بوبکا کافیدر بوندن زیاده اسرافدر ❊ چه
میخواهم ازطارم افراشتن ❊ همینم پس ازبهر بکذاشتن ❊ طارم رانك
فتحیله وضمیله کوچراولی ترکه‌نك بکه‌دن خانه‌لریدر که ترکیجه درم
اوی دیرلر کاه اولور که تشبیه طریقیله فلکه‌ده طارم دیرلر قبه شکلنده
اولان نسنه‌لره طارم دیرلر امابونك کبی یرلرده کوشك وچارطاق مراددر
افراشتن یوجلتمك مصدر معناسنه همینم بکا بو یتر دیمکدر یعنی کفایت
ایدر بکذاشتن قومق یعنی ترك ایلمك معناسنه در (محصول بیت) نه
دیلرم خانه وسرای یوجلتمكدن یعنی یوکسك کوشکلر وچار طاقلر
قالدرمقدن نه مراد ایدرم قیوب کتمکیچون بکا بو یتر یعنی دنیاده ترك
ایدوب کتمکه بومقدار یتر بوندن زیاده‌سی حسرت وندامتدر فقد بر
حضرت شیخ نصیحت ومعرفته شروع ایدوب بیورر ❊ مکن
خانه درراه سیل ای غلام ❊ که کس رانکشت این عمارت تمام ❊
راه سیل لامیه که حرف تعلیل این عمارتدن مراد دنیادر تمامدن مراد
تأبید وخلوددر (محصول بیت) ای غلام سیل یولنده خانه ایلمه یعنی

كيمسه يه خانهٔ دنيا باقى وثابت دكلدر يعنى محض فانيدر اعدى قرار ايده جك
بر دكلــدر زيرا زياده سر يع الزوالدر ❊ نه از معرفت باشــد وعقـل
وراى ❊ كه درره كند كاروانى سراى ❊ كه حرف بيـان كاروانى
ياحرف نسبت (محصول بيت) معرفتــدن وعقل وتد بيردن دكلدر كه
كاروان خلق بولده اويابه يعنى عقل وفكردن وتدبير وتصرفدن دكلدر كه
كوچكنجى منــازل ومراحلده اوبنيادايليه زيرا خانه بنيادايلمك مقيمك
حالى در يولجى بر يرده قرار ايلمز پس يولده خانهٔ قويوب كتمك معقول
دكلدر زيرا همـان زحمت ومشقتى كندو يه قالور بو بيت احوال دنيـا
وماكنلرينه تمثيل وتنظيردر ❊ حكايت ❊ ❊ يكى سلطنت ران صاحب شكوه
❊ فروخواست رفت آفتـابش بكوه ❊ سلطنت ران وصف تركيبيدر سلطنت
سوريجى ديمكدر يعنى پادشاه مابعدينه اضافتى بيانيه در صاحب شكوه صاحب
عظمت ديمكدر بونك كبى يرلرده اصلنده اضافتــله در ضرورت وزنيچون
اضافتدن مقطوع اوقنور فاحفظ فرو ادات تأكيد خواست رفت بونده
رفتن معنــاسنه در زيرا فعــل ماضى مثلنه مقارن اولسه ثانيــدن مصدر
مراد اولور آفتـا بش تقــديرى آفتــاب عمرش در بكوه باحرف صله
(محصول بيت) برسلطنت سوريجى صاحب عظمتك آفتاب عمرى كوه
فنــا وزواله باتمق ديلدى يعــنى موت ومرك قريب اولدى آفتـابدن   تدشمی
مرادروحدر دينى بجب جان ايش ❊ بشيخى درآن بقعه كشور كذاشت
❊ كه در خانهٔ قايم مقـامى نداشــت ❊ بشيخى باحرف صله ويا حرف
وحدت بقعه بونده يرديمكدر ارض معناسنه كشوراقليم ديمكدر كذاشت
قودى ديمكدر حاصلى تسليم ايلدى ديمكدر خانهٔ خاندان ديمــكدر
وارثان سلطنت معناسنه قائم مقام اضافتدن مقطوع اوقنور ضرورت
وزنيچون ياحرف وحــدت ويا حرف ابهام نداشــت طوتمــازدى
يعــنى انك يوغيــدى (محصول بيت) مذكــور پادشـاه اول
يرده برشيخه مملكت وسلطنت قودى يعــنى تسليم ايلدى زيرا كندى
خاندانده ووارثان سلطنتنده برقايم مقامى يوق ايدى كه يرنده اوتروب
پادشـاهلق ايده ❊ چوخلوت نشين كوس دولت شنيد ❊ دكر ذوق در
كنج خلوت نديد ❊ كوس دولت لاميه درمجازا (محصول بيت) چونكه
مذكور خلوت نشــين يعنى شيخ دولت كوسنى اشتدى ودماغنه ذوق

سلطنت دوشدى اندنصكره خلوت يعنى كوشهٔ توكل وقناعتده وزاويهٔ
عزلت وفراغتده ذوق وصفا كورمدى ❊ چپ وراست لشكر كشيدن
كرفت ❊ دل پردلان زورميــدن كرفت ❊ كرفت بونك كبى يرلرده
باشلدى معناسنه در دل پردل لاميه پردل وصف تركيبى بهادر معناسنه در
تقديرى دل مرد پردلدر الف ونون ادات جمعدر وضمير شيخه راجعدر
رميدن اوركمك امابونده قورقمق معنــاسنه در (محصول بيت) مذكور
پادشاه جديد صوله وصاغه يعنى اطراف واكنافه لشكر چكمكه باشلدى
يعنى ممالك فتح ايلمكله مقيداولدى پس بهــادرلرك و پهلوانلرك يوركى
اندن خوف وخشــيت اوزره اولمغه باشــلدى يعنى برمرتبه جنك جوى
ودلير قويدى كه صواش اررى اندن خوف اوزره اولديلر ❊ چنـان
سخت بازوشد وتيزچنك ❊ كه باجنك جويان طلب كرد جنك ❊ سخت
بازو وصف تركيبى قوى بازولى ديمكدر يعنى زورلى تيز چنك ده وصف
تركيبى كســكين پنجه لى معنــاسنه مراد يرتجى ديمكدر كه حرف رابط
صفت ياحرف مصاحبت جنك جو وصف تركيبى صواش ارى ديمكدر
والف نون ادات جمع (محصول بيت) انجلين زورلى ويرتجى بهــادر
قويدى كه بهــادر صواش ارلريله جنك وجدال طلب ايلدى حاصلى
شويله فدايى قويديكه صواش اررى پهلوانلرله باشــه باش ميــدانه
چيقوب جنــك ايلمك ديلدى ❊ زقوم پراكنده خلق بكشــت ❊ دكر
جمع كشتنــد وهمراى وپشت ❊ قوم پراكنده بيـانيه خلق ياحرف
وحدت دكر تقديرى قوم دكردر وياباقى قوم همراى بونده متفق ديمكدر
واو حرف عطف پشــت ارقه ديمكدر مرادظهير ومعيندر (محصول
بيت) متفرقه قومدن يعنى تحت تصرفنده اولميان طائفه دن برمقدارنى
قتل ايلدى وباقى وسائرى جمع اولوب همراى وهم پشت يعنى يوى برينه
معين وظهير ومتفق اولديلر مصراع ثانينك معناسنى اول قوم كروجمع
اولديلر دينى دكرك معناسنده مسامحه ايلمش ❊ چنان در حصــارش
كشيدند تنك ❊ كه عاجزشد ازتيرباران وسنك ❊ در حرف صله   ردشمی
حصارش ضمير شيخه راجعدر تنك بونده محكم معناسنه در كه حرف بيان
تيرباران رانك سكونيله تركيب مزجى دراوق يغمورى معنــاسنه مبالغه
طريقيله (محصول بيت) طائفهٔ متفق شيخى انجلين محكم چكديلر يعنى

حصاره دوشروب زبون ومغلوب ایلدیلر وجائزدر که بونده حصار
مفاعله بابندن مصدر اوله محاصره معناسنه یعنی انی شویله محکم محاصره
ایلدیلر که اوق وطاش یغمورندن عاجز اولدی ❊ برنیك محضر فرستاد
کس ❊ که صعبم فرومانده فریادرس ❊ برنیك محضر لامیه نیك محضر
وصف ترکیبی ایی خوبلی معناسنه یای وحدت مقدردر قندبر که حرف
تعلیل صعب مشکل ومحکم دیمکدر فرومانده عاجز وزبون دیمکدر فریاد
بونده مدد معناسنه دررس رانك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب یتش وایرش
معناسنه صعبم میمی فرومانده یه مقیددر فرومانده ام تقدیرنده (محصول
بیت) پادشاه جدید اول مملکتده برایی خوبلی عزیزه بر کیمسه ارسال ایلدی
که محکم عاجز وزبون قالمشم بکامدد ایرش یعنی بکا برخیر دعا ایله که اعدامه
نصرت وفرصت بولم ❊ بهمت مدد کن شمشیروتیر ❊ نه درهر وغابی بود
دستکیر ❊ بهمت با حرف مصاحبت که حرف تعلیل وغا واوك فتحیله جنك
دیمکدرو یا حرف وحدت دستکیر وصف ترکیبی ال طوتیجی دیمکدر
یعنی معین وظهیر معناسنه (محصول بیت) همتله وصفای خاطرله
بکامدد ایله زیرا تیغ وتیرهر جنکده معین وظهیر اولماز یعنی درون دلدن
اولان دعا کبی مؤثر اولماز ❊ چو بشنید عابد بخندید وکفت ❊ چرانیم
نانی نخورد نخفت ❊ نیم نانی لامیه ویا حرف وحدت (محصول بیت)
چونکه نیك محضر عابد شیخك سوزنی وتضرعنی ایشتدی و کولدی
ودیدی نیچون یارم اتمکی ییوب اویومادی یعنی نیچون یارم نانله قانع
اولوب کوشۀ فراغتده حضور ایلمدی سلطنت انك نه حدی ایدی
❊ ندانست قارون نعمت پرست ❊ که کنج سلامت بکنج اندرست ❊
قارون نعمت پرست بیانیه قارون بونده استعاره طریقیله مذکوردر
حریص دنیا معناسنه نعمت پرست وصف ترکیبدر نعمته طاپوبجی
یعنی نعمت دنیای سویجی که حرف بیان کنج سلامت لامیه در
مجازا سلامت خزینه سی دیمکدر بکنج با حرف ظرف واندر ادات تأکید
وسین وتا ادات خبر (محصول بیت) نعمت سویجی حریص دنیا بیلدی
که سلامت وسعادت خزینه سی کنج قناعت وفراغتده در حاصلی
ذوق وصفا ترك دنیاده در محبتنده وطلبنده دکل فتأمل ❊ حکایت
اندر صبر در ناتوانایی بامید بهی ❊ کاست در نفس مرد سلیم ❊ کرش

زرنیاشدچه نقصان و بیم ❊ در حرف ظرف نفس سلیم لامیه در
(محصول بیت) مرد سلیمك نفسنده سلامت حال وفراغت بال کمال وهنر
در بعض نسخه ده سلیم یرینه کریم واقعدر ظاهر اولان بو اولی در
یعنی مرد کریمك نفسنده وذاتنده کرم واحسان کمال وهنردر پس
اکر بالفعل سیم وزری یوغیسه یعنی فقیر ایسه اندن اکا بیم ونقصان
وضرر مترتب اولماز زیرا کرم امر ذاتی وافلاس وفقر امر عارضیدر
که ثابت وقائم اولماز ❊ مپندار اکر سفله قارون شود ❊ که طبع لئیمش
دکرکون شود ❊ مپندار مصراع ثانیه مرهون در سفله سینك ضمی
وکسریله وسکون فائله الیحق دیمکدر که حرف بیان طبع لئیم بیانیه
ضمیر سفلیه راجعدر دکرکون غیر دورلی یعنی متغیر (محصول بیت)
اکر الیحق ودنی اولان کیمسه اموال واسبابده قارونده اولورسه سن ظن ایلمه
که انك ذلیل ولئیم طبع بر دورلی داخی اوله حاصلی رذالت وحساستدن
خلاص بولمز بر رذالت ذات جبلی در دنیا متاعیله زائل اولماز قندبر
❊ وکر در نیابد کرم پیشه نان ❊ نهادش توانکر بود همچنان ❊ در حرف
تأکید نیابد فعل نفی مضارع مفرد غائب بولمازسه دیمکدر کرم پیشه
وصف ترکیبی کرم صنعتلی معناسنه در یعنی کریم نهاد طبع معناسنه
وضمیر کرم پیشه یه راجعدر (محصول بیت) واکر کریم الطبع اولان فقیر
اولوب نان بولمازسه یعنی بر اتمکه محتاج اولورسه انك طبیعتی غنی در
اولکی کبی حاصلی اهل غنا ایکن نیجه ایدیسه فقر حالنده کنه اویله در هیچ
بیحضور اولماز یعنی ایکی حالده بیله کرم عدرو کرمدن خالی اولماز ❊ مروت
زمینست وسرمایه زرع ❊ بده کاصل خالی نماند ز فرع ❊ زرع بونده
مزروع معناسنه در کاصل که حرف تعلیل اصلدن مراد مروتدر که
زمین مزرعه حکمنده در وفرع مزروعدر که سرمایه حکمنده در
(محصول بیت) مروت وسخاتارلادر وسرمایه ومال اکندر ایمدی
سرمایه دن سخفنه ویر که مروت وسخا سرمایه دن قالمسون یعنی خدا
برینه بیك ویرور نتکه تخمك هر دانه سندن نیجه دانه حاصل اولور قندبر
❊ خدایی که از خاك مردم کند ❊ عجب دارم از مردمی کم کند ❊
که حرف رابط صفت مردمی یا حرف مصدر (محصول بیت) برخدا که
تپراقدن مردم خلق ایدر عجب طوتارم اکر مردملکی یعنی کرم واحسانی

کم وضایع ایدرسه یعنی نیجه که سن مستحقنه ویرسك خدا سكا عوض یرینه بیك ویرر ﴿ به مال نهادن بلندی مجوی ❊ که ناخوش کند آب استاده بوی ﴾ با حرف مصاحبت سببیتی متضمن بلندی یا حرف مصدر رفعت دیمکدر که حرف تعلیل ناخوش یرامز دیمکدر آب استاده بیانیه بوی قوقو (محصول بیت) نعمت ومالی قیوب صقلمغیله رفعت دیلمه یعنی حسنله عز وشرف رجا ایله زیرا بر یرده چوق طورمش صو قوقسنی یرامز ایدر حاصلی بدبوی اولور کند بونده شود معناسنه دیین سهو ایلمش بردشمی
﴿ به بخشندکی کوش کاب روان ❊ بسیلش مدد میرسد ز آسمان ﴾ به بخشندکی با حرف صله ویا حرف مصدر وکاف عجم های رسمیدن بدل که حرف تعلیل آب روان لامیه اقیجی صو دیمکدر در بسیلش با حرف مصاحبت سببیتی متضمن وضمیر آبه راجعدر مدد بونده یاردم دیمکدر (محصول بیت) احسان وکرمه سعی وکوشش ایله زیرا آب روانه سیل سبیله آسماندن مدد ایریشور که هیچ منقطع اولمزایدی سنده مالکی مستحقنه بذل ایله که خدا امریله هیچ منقطع اولماسون ﴿ اکر از جاه ودولت بیفتد لئیم ❊ دکر باره نادر شود مستقیم ﴾ (محصول بیت) اکر لئیم اولان کسنه جاه ودولتدن دوشرسه یعنی منصبندن منفصل اولورسه برکره دخی نادر مستقیم اولور یعنی دکه ده منصبه واصل اولوب ثابت اولماز ﴿ وکر قیمتی کوهری غم مدار ❊ که ضایع نکرداندت روزکار ﴾ قیمتی یا حرف نسبت کوهری یا ضمیر خطاب که حرف تعلیل نکرداند فعل نفی مستقبل مفرد غائب ایلمز دیمکدر وتا ضمیر خطاب منصوب متصل مخاطب سنی ایلمز دیمکدر روزکار فاعلی (محصول بیت) لئیمك حالی مذکور کبیدر اما سن قیمتلی کوهر ایسك غم طوتمه وبیحضور اوله زیرا روزکار سنی ضایع ایلمز البته بلکه بر وجهله سنی دولته ایصال ایدر قیمتی یاسی حرف مصدر دیین زائد سویلمش حاصلی سنده هنر وکمال وار ایسه البته روزکار سنی برکون ایلری چکوب سعادتمند ایدر ﴿ کلوخ ارچه افتاده بینی براه ❊ نبینی که دروی کس کند نکاه ﴾ کلوخ کاف عربك ضمیله کسك دیمکدر نه بیننك مقدم مفعولی وافتاده نك فاعلی اکا راجع ضمیردر که حرف بیاندر حرف صله وضمیر کلوخه راجعدر (محصول بیت) کسکی کرچه یولده دوشمش کوررسین اما کورمز سنکه کیمسه اکا نظر

صاله والتفات ایدوب طمع ایلیه ﴿ وکر خردهٔ زر زدندان کارز ❊ بیفتد بشمعش بجویند باز ﴾ خردهٔ زر لامیه دندان کارز ده بو یله کارز کاف عجمك ضمیله مقراض معناسنه در بشمعش با حرف مصاحبت بجویند متعلق باز ادات تأکیدر (محصول بیت) کاوخك حالی مذکور کبیدر اما اکر التون خرده سی مقراض اغزندن ویشندن دوشه آنی شمعله ارالر اهمال ایدوب قومازلر زیرا مسلم عالم ومقبول بنی آدمدر ﴿ بدر میکنند آبکینه زسنك ❊ کجا ماند آینه در زیر زنك ﴾ بدر با حرف صله بدر میکنند چیقارر یعنی پیدا ایدرلر آبکینه کاف عجمك کسریله صرچه یه دیرلر آینه عجمده ومرآت عربده دمشق دمردن اولان آینه در والا رومده مستعمل اولان صرچه یه عرب زجاج دیر وعجم آبکینه زنك زای عرب وعجمله مستعمل لفظدر پاس معناسنه معلوم اولا که مطلب
هر کلمه نك آخری کاف اولسه وماقبلنده نون ساکن اولسه اول کاف البته عجمیدر فاحفظ (محصول بیت) صرچه طاشدن چیقاررلر حاصلی ماده سی طاشدن اما هر طاش دکل بلکه اکا لایق ومخصوص طاش واردر که اندن حاصل اولور مقصود بو که قابلیت بر شی ده اوله اول قابلیت انی مقبول ایدر البته فتدبر پس آینه مقبول اولدیغیچون پاس التنده قالماز حاصلی هنرمند وجوهر دار اولان کیمسه یانده قالماز برکون بر مشتریسی چیقار بوند نصکره کان بیت مقصودی تنویر وتوضیح ایدر ﴿ هنر باید وفضل ودین وکمال ❊ که کاه آید وکه رود جاه ومال ﴾ که حرف تعلیل جاه منصب (محصول بیت) کشیده هنر وفضل ودین وکمال کرك زیرا منصب ومال کاه کلور وکاه کیدر ثابت وبرقرار دکلدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ شنیدم زپیران شیرین سخن ❊ که بود اندرین شهر پیری کهن ﴾ پیران شیرین سخن وصف ترکیبی طاتلی دیللی وکوزل سوزلی دیمکدر که حرف بیان اندرین شهردن مراد بعضیلر دیدیلر که شهر شیراز وبعضیلر دیدیلر که دمشق درکه کتاب انده تصنیف اولنمشدر والعلم عندالله (محصول بیت) شیرین سخن پیرلردن ایشتدم که بو شهرده براسکی پیر وار ایدی ﴿ بسی دیده شاهان ودوران وامر ❊ بسر بردهٔ عمری بتاریخ عمرو ﴾ امر بونده حال وحکم معناسنه در بسر برده نهایته ایلتمش بعض نسخه ده سر آورده واقعدر کنه بو معنایه در عمری یا حرف

زدشمی

ردشمی

تنکیر وحدت دیین بیلزیمش بتاریخ عمرو یا بونك کبی یرلرده مقدار معناسنی افاده ایدر واضافت لامیه در عمرو تاریخچه دیمکدر تاریخ ایله دیین تاریخ سویلش (محصول بیت) مذکور پیر چوق زمان وچوق پادشاهلر وچوق امور واحوال کورمشیدی عمر وتاریخچه باشه وغایته عمر ایلتمشیدی یعنی یاشمش عمر دیده ایدی حاصلی معمر پیر ایدی بعض نسخه ده تاریخ عمرو واقعدر ابتدای مدت عمری بیانیچون عمرودن مراد سلاطین سالفه دن عمرو بن لیث ویا عمرو بن امیه که حضرت حبیب اللهك صلی الله علیه وسلم ییکی ایدی که معمر بر ذات شریف ایدی والعلم عندالله ❋ درخت کهن میوهٔ تازه داشت ❋ که شهر از نکویی پر آوازه داشت ❋ درخت کهن بیانیه میوهٔ تازه بیانیه در که حرف رابط صفت نکویی یا حرف مصدر (محصول بیت) کهنه درختك تازه میوه سی وار ایدی یعنی مذکور پیرك بر تازه کوزل اوغلی وار ایدی که شهری کوزللکندن پر آوازه طوتاردی حاصلی حسنله مشهور اولمشیدی ❋ عجب در زنخدان دلفریب ❋ که هرگز نبود است بر سرو سیب ❋ عجب تقدیری عجب دارم در یعنی عجب طوتارم حاصلی عجبم وار در دیمکدر زنخدان اکلك دیمکدر آن اسم اشارتدر دلفریبه دلفریب وصف ترکیبیدر فریبیدن الدمق دیمکدر که حرف علت در تعجبه (محصول بیت) تعجبم وار در اول دلفریبك اککنده یعنی الما یه بکزرد کرمی اککنده که هرگز سروك اوزرنده الما اولمامشدر قامتنی سروه واککی سیبه تشبیه ایدوب بیورر عجب طوتارم انك سرو کبی قامتی اوزرنده سیب کبی زنخدانی زیرا هرگز سرو اوزرنده الما بتمامشدر ❋ زشوخی ومی دم خراشیدنش ❋ فرج دید در سر تراشیدنش ❋ شوخ مطبوع معناسنه در و یا حرف مصدر خراشیدن طرملق دیمکدر بونده مراد الم وآزار در وضمیر پیره راجعدر فرج جمیله بونده غمدن خلاص اولمق در (محصول بیت) پسرك شوخ ومطبوع اولمقدن ومحبت وعشقه کرفتار اولان بنده لری استغنا ایله مجروح ایلدکندن باباسی فرج وفرح کورردی باشنی یعنی کاکلنی وزلفنی تراش ایلمه ده مرادی بو نکله جمالنه نقصان ویرمکدر زیرا بونلر اسباب حسنندندر پس پیر اویله ظن ایلدیکه بونلر تراش اولمغله حسنی زواله کله وغلوی عشاقدن خلاص بوله ❋ بموی کهن عمر کوته امید ❋

سرش کرد چون دست موسی سفید ❋ با حرف مصاحبت موسی عربیده استره در اما عجم یا ایله موسی دیر عرب موس کهن عمر وصف ترکیبیدر اسکی عمرلی یعنی چوق یشامش کوته امید وصف ترکیبیدر قصه امیدلی دیمکدر زیرا امیدی بوایدیکه بونلر تراش اولمغله حسنه نقصان وزوال کله سرش پیره راجعدر چون ادات تشبیه دست موسی لامیه در سفید بیاض دیمکدر (محصول بیت) استره ایله چوق یاشلی قصه امیدلی پیر پسرك باشنی حضرت موسانك الی کبی بیاض ایلدی یعنی سیاه صاچنی تراش ایلمکله باشی بیاض کوروندی حضرت موسانك معجزاتندن بری بو ایدی که الی کونش کبی بلا بردی ❋ زسرتیزی آن آهنین دل که بود ❋ بعیب پری رخ زبان بر کشود ❋ سرتیز زیاده کسکین ایتی معناسنه در و یا حرف مصدر آن اسم اشارتدر آهنین دله که وصف ترکیبیدر دمیر یورکلی معناسنه تقدیری موسای آهنین دلست در که حرف رابط صفتدر با حرف صله عیب پری رخ لامیه پری رخ وصف ترکیبی پری یوزلی دیمکدر زبان بر کشوردلن اچدی یعنی طعن دلن اچدی واوزاتدی (محصول بیت) زیاده ایتی لکندن وحدتندن اول دمیر یورکلی استره که انده اول حدت وشدت وار ایدی پری رخ پسرك عیبنه وطعنه دل اچدی یعنی عیوبنی اظهار ایلدی استره نك سرتیز وآهنین دل اولدغی واضحدر وعیبنه زبان اچمه سی کاکل وزلفنی تراش ایدوب حسننه نقصان ویرمسیدر وزبان اچمه سی صاپندن اچیلوب تراش ایلمسنی ده وجه طوتسك اولور آهنین دلدن بدر پیری اخذ ایلین وبوکه نسبت غریب معانی تصور ایلین سنکدل وآهنین طبع ایمش سلمه الله زبان کشوددن مراد تکلمدر دیین غریب تکلم ایلمشدر ❋ بمویی که کرد از نکوییش کم ❋ نهادند حالی سرش در شکم ❋ با حرف مصاحبت سببیتی متضمن در مویی یا حرف وحدت نکویی یا حرف مصدر کم اکسك دیمکدر نهادند حالی فی الحال قودیلر سرش استره یه راجعدر درشکم در حرف صله شکمدن صاپنك یاروغی مراددر که استره قباندقده نصکره جانبی ایچنه کیرور (محصول بیت) بر قیل سببیله که استره پسرك حسنندن اکسك ایلدی فی الحال باشنی قرننه قودیلر کانه که بو وضع سببی ایله سیاسته مستحق اولدی که باشی قرننه صوقدیلر حاصلی عادتدر که اتمام ایلدکدنصکره

رد سروزی

زدشمی

انی بو مارلرحالی اوزره اچق قوماز لر ❊ چوچنك از خجالت سر خو بروی ❊
نکونسار در پیشش افتاده موی ❊ سر خو بروي لامیه در خوب روی
وصف ترکیبی کوزل یوزلی دیمکدر نکونسار باشی اشغـه دیمکدر
واو حرف عطف ودر حرف صله سر مبتدا ونکونسار خبري وچوچنك
از خجلت نکونساره متعلق‌در (محصول بیت) خوبرویك زلفی قطـع
اولد وغندن چنـك کبی جابندن باشی اشاغه ایدی و مقطـوع
مویلری اوکنه دوشمشیدی یعـنی اسباب حسنك بعضیسی نقصان
بولد وغندن تغابن وشرمنده لکندن باشی اوکنه صارقدوب
حسرت وندامتله تراش اولان مویلره نظرا ایدردي چنك ذکرنده ایکی
وجه واردر بریسی باشی اوکنه دوشمه‌ده وبریسی وکیم چنکك اکثر
ابریشمدن صچاغی اولغنـدر فتأمل ❊ یکی راکه خاطر دورفته بود ❊
چو چشمان دلبندش آشفته بود ❊ یکی را بیت ثانی ده کسي کفتـك
مقدم مفعولی در که حرف رابط صفت خاطر بونده کوکل معناسنه در
درو در حرف صله وضمیر خوبرویه راجعدر رفته کیتمش یعـني تعلق
ایلمش ایدی چوادات تشبیه چشمان دلبندیانیه الف ونون ادات جمع
ودلبند وصف ترکیبیدر کوکل بغلیجی یعـنی الیجي معنا سنـه وضمیر
سابق کبی خوبرویه راجعدر آشفته ماضیدن قسم مفرد غائب مست
وحیران معناسنـه (محصول بیت) بریسنه که کوکلي اول خوبرویه
وار مشیدی یعـني مقید اولمشیدی وانك مست وحیران چشمی کبی آنك
عشق ومحبتیله واله وسرکردان ایدی ❊ کسی کفت جور آزمودی ودرد ❊
دکر کرد سودای باطل مکرد ❊ آزمودی فعل ماضی مفرد مخاطب صنادك
یعني چکدك دیمکدر در دجوره معطوف دکر داخی دیمکدر کرد کاف
عجمك کسریله وسکون رائله بونده چوره معناسنـه در سودایه اضافت
لامیه وباطـله بیانیه مکرد کاف عجمك فتحیله فعـل نهي مفرد مخاطب
چکزمه دیمکدر (محصول بیت) مذکور عاشقـه برکسـه دیدي که
جوانك عشقنـده چوق جور ودرد چکـدك داخي سودای باطـل
چوره سنده چکزمه یعـنی شمدنکرو محبتي ترك ایدوب حضور ایله نیجه
برجور وجفاسنی چکر سین ❊ ز مهرش بکردان چو پروانه پشت ❊ چو
مقراض شمع جمالش بکشت ❊ مهر محبت وضمیر پسره راجعدر

بکردان امر مفرد مخاطب دوندر دیمکدر چو حرف تعلیـل مقراض
مبتدا وبکشت خبری بونده سوندر دیمکدر شمع جمال لامیه در مجازا
وبکشتك مقدم مفعولی وضمـیر سابق کبیدر بعض نسخه ده چویرینه
حرف تعلیل یعنی که واقعدر (محصول بیت) عاشقه کسی دیرکه جوانك
محبتندن پروانه کبی ارقه‌کی چویرچون که مقراض یعنی استره شمع جمالنی رد شمعی
سوندردی یعنی اسباب جمالدن اولان کاکل وزلفنی تراش ایلمکله حسنه
نقصان ویردی حاصـلی اولکی کبی لطـافت قالمدی چو حرفنه تشبیه
معنـاسنی ویرن بی مثل مطالعه‌یه مالك ایمش ❊ برآمد خروش از هوادار
جست ❊ که نزد امنان را بود عهد سست ❊ خروش فریاد وفغان دیمکدر
هوادار وصف ترکیبیدر محبت دار معناسنه جسته اضافتی بیانیه در محبت
صادق معنـاسنه که حرف رابط مقول وقول مقـدر در تردامن اکثر
شهوت پرست وناپاك معنـاسنده مستعملدر نازك طبع معناسنه اخذ ایلین ردسروری
درشتلك ایلمش الف ونون ادات جمـدر عهد بونك کبی یرلرده امان
معناسنه درسست ککشك دیمکدر بی اعتبار معنـاسنه (محصول بیت)
مذکور عاشق چون اول کسك طعن ودخلنی اشتدی محب صادقدن
فریاد وفغان کلـدی ودیدی ملوثلرك وشهوت پرستلرك امن وامانی
سست ونامعقول اولور حاصلی عهدی اعتقاده لایق اولماز ❊ پسر خوش
منش باید وخوبروی ❊ پدر کو بجهلش بینداز موی ❊ خوش منش
وصف ترکیبی خوش طبع معناسنه پدر کونك مقدم مفعولی بجهل باحرف
مصاحبت بینداز متعلق وضمـیر پسره راجعدر موی مفعول بیندازدر
(محصول بیت) عاشق صـادق اول کیمسه دیرکه پسر خوش خوی
وخوبروی وملایم ولطیف طبع کرك حاصلی ملائم خویلی کرك باباسنه‌دی
جهلله ناداناقلیله مونی یعنی کاکل وزلفنی تراش ایدوب بیابه اتکله اندن
عاشقه ضرر مترتب اولماز ❊ مرا جان بمهرش درآمیخته است ❊ نه خاطر
بمـویی درآویخته است ❊ مراجان بنم جانم دیمکـدر بمهرش باحرف
مصاحبت بر حرف تأکید آمیختـه ممـتزج ومختلط دیمکدر سـین وتا
ادات خـبرنه حرف نفی خاطر تقـدیری خاطرمدر بمویی باحرف صله
وباحرف وحدت ودرحرف تأکید آویخته حرف نقیـله تیا وبخته
تعلق ایلمشدر لفظ آویختن اصمق واصلق وتعلق معنـالرنده مستعملدر

آویزیدن مصدریده بویله‌در (محصول بیت) عاشق دیر که بنم جانم کوکلم انك محبتیله ممتزج ومختلط اولمشدر خاطرم ودرونم کاکل وزلفنه متعلق دکلدر یعنی مهر ومحبتم کندینه در صاچنه وقلینه دکلدر زیرا قیل کتدیسه کنه بیتر مراد کند بنك وجود شریفدر مویی دکلدر ﴿ چو روی نکو داری انده مخور ❊ که موی رابیفتد بروید دکر ﴾ روی نکو بیانیه انده اندوهدن مخففدر غم وغصه معناسنه که حرف تعلیل ارا کردن مخففدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر چون که کوزل یوز طوتارسین کوزل یعنی کوزل یوزك وار حاصلی چون که صاحب جمال محبوبسین غم یمه که اکر قیل دوشرسه ریسی کنه بتر یعنی کاکل وزلف تراش اولمغله حسنه نقصان ویرمز حسن کامل اولنجه زیرا العارض کالمعدوم در حضرت شیخ حکمت ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ نه پیوسته رزخوشهٔ تر دهد ❊ ککهی برك ربزد کهی بر دهد ﴾ نه حرف نفی معناده دهده متعلق ندهد تقدیرنده پیوسته دائم دیمکدر رز تقدم راء مهمله ایله اوزم چبوغنه دیرلر خوشه بونده وبونك کبی یرلرده اوزم صلقمنه دیرلر وتره اضافتی بیانیه در برك کاف عجمله یپراق دیمکدر ریزدك مفعولیدر بر بونده یمش معناسنه در (محصول بیت) دائما اصمه چبوغی تازه اوزم صلقمی ویرمز بل که کاه اولور که یپراغن دوکر وکاه اولور که میوه ویرور مذکور پسر کده کاکل وزلفی تراش اولدیسه ینه بتربویله قالماز ﴿ بزرکان چوخور درحجاب اوفتند ❊ حسودان چواخکر در آب اوفتند ﴾ خورخاده روم ضمه ایله وواو رسمیله کونش دیمکدر حجابدن بونده سحاب مراد در اخکر یعنی قور دیمکدر (محصول بیت) اکابر نکبت وبلایه دوشرلرسه اما آفتاب سحابه دوشدیکی کبی ایچندن تیز چیقار حسودلرده مصیبت ومشقت والمه دوشرلر اما اخکر صویه دوشدیکی کبی که اول ساعت سویتوب قره کومر اولور بیت آتی مرادی بیان ایدر ﴿ برون آید از زیر ابر آفتاب ❊ بتدریج واخکر بمیرد در آب ﴾ بتدریج آیده متعلقدر بمیرد فعل مضارع مفرد غائب سویتور دیمکدر (محصول بیت) آفتاب تدریجله یعنی یاب یاب بولت التندن چیقار منجلی اولور اما اخکر صو ایچنده صویتوب هلاك اولور یعنی قزل یاقوت کبی ایکن قاب قره کومر

اولور ﴿ زظلمت مترس ای پسندیده دوست ❊ که ممکن بود کآب حیوان دروست ﴾ که حرف تعلیل کآب که حرف بیان آب حیوان بیانیه دروست در حرف ظرف وضمیر ظلمته راجعدر رسین وتا ادات خبر (محصول بیت) ای مقبول دوست ظلمتدن قورقمه زیرا ممکندر که آب حیوان انده اوله یعنی آب حیوان بوقدر مقبول ایکن یری ظلمتدر ایمدی ظلمتدن قورقوب قاچمه بلکه آب حیوان دیدکاری انده اوله حاصلی آلام وشدایدر وزکاردن بیحضور اولمه زیرا اچازدر که وصول مقصوده سبب اوله که عسرله یسر بیله در ﴿ نه کیتی پس آن جنبش آرام یافت ❊ نه سعدی سفر کرد تاکام یافت ﴾ نه حرف نفی استفهام تقریری متضمن جنبش اسم مصدردر جنبیدندن دبرنش دیمکدر آرام اسمدر سکون وقرار معناسنه نه کنه سابق کبیدر تا حرف تعلیلدر حتی معناسنه ویا حرف انتهادر الی معناسنه کام بونده مراد معناسنه در (محصول بیت) جهان جنبش وحرکتدن صکره قرار بولدیمی یعنی بولدی مراد بودر که خدا جهانی اول آب اوزره جبالسز مسطح خلق ایلدی پس قرار وسکون ایلیوب حرکت وجنبشه کلدی بنی آدم خوف ایلمکیچون جبالی اکا اوتاد ایلدی سعدی سفر ایلدیمی تاکیم مرادنی بولدی یعنی ایلدی وبولدی یاخود مرادین بولنجه سفر ایلدیمی یعنی ایلدی ﴿ دل از بی مرادی بفکرت مسوز ❊ شب آبستنست ای برادر بروز ﴾ بی ادات سلب مرادی یا حرف مصدر بفکرت با حرف مصاحبت وفکرت فانك کسریله وتائله اسمدر تأمل معناسنه مصدری فکر کلور فانك فتحیله مسوز فعل نهی مفرد مخاطب یاقمه دیمکدر آبستن الف ممدوده وبانك کسریله وتای مفتوحه‌له یوکلی دیمکدر (محصول بیت) کوکلکی مرادسزلقدن اوزاق فکرله وغمله یاقمه یعنی مرادك بالفعل الویرمدیکیچون مضطرب وبیحضور اولمه زیرا کیجه ای برادر کونله یوکلیدر یعنی کیجه سیاه محض ایکن ایچنده روز روشن واردر که ایرته طوغر نته که شاعر دیر ❊بیت❊ دنیا که حادثاتله هر کیجه یوکلی در ❊ کون طوغمه‌دن نار دوغه کیم بیله ناکهان ❊ ❊بیت❊ عجبمی طوغسه زلفکدن فتدلر ❊ مثلدر بود نور اللیل حبلی ❊

﴿ باب هشتم در تأثیر تربیت ﴾

﴿ سخن در صلاحست وتدبیر وخوی ❊ نه در اسب ومیدان وچوکان وکوی ﴾ سخن مبتدادر صلاح خبری

تدبیروخوبی صلاحه معطوف (محصول بیت) بوبابده سوز صلاح حال واصلاح نفس وتدبیر آخرت وخوی نیك تحصیلنده در آت تعلیمنده ومیدانده آتی سیجرادوب اوینتامسنده وکوی وچوکان اوینسنده دکلدر حاصلی انسانه لازم اولان ادات وارکانی وتدبیر وتصرفی وامورآخرتی بیان ایدر شجاعت وبهادرلغی وفارسلغی وکوی وچوکان اوینینی بیان ایلمز زیرا مهم وضروری اولان زهد وتقوی وریاضت نفس در ومذکورلر امور محسنه دندر ضروریه دن دکلدر ❊ تو بادشمن نفس همخانهٔ ❊ چه در بند پیکار بیگانهٔ ❊ دشمن نفس لامیه در مجازا همخانه هم ادات جمعیت همسفر وهمسفره کبی سفردش وسفره دش دیمکدر بونده خانه دش دیمکدر یا ضمیر خطاب همزه حرف توسل چه بونده استفهام معناسنی متضمن در نیچون دیمکدر در حرف ظرف بند پیکار بیگانه لامیه ویا وهمزه سابق کبیدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر سن نفس دشمنله اوده شقسین روز وشب بیله اولور سین پس نیچون بیگانه دشمنله جنك قیدنده سین حاصلی اول بیله اولان دشمن قهرایله اندنصکره اجنبی وبیگانه اولان دشمنله جنك ایله زیرا حضرت حبیب الله نفسله جنکه جهاد اکبر وکافرله جنکه جهاد اصغر بیور مشدر یعنی نفسله جنکی تقدیم بیور مشدر ❊ عنان باز پیچان نفس ازحرام ❊ برد ی زرستم کذ شتند وسام ❊ بازپیچان لامیه در تقدیری عنان نفس بازپیچاندر ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولندی الف ونون ادات جمعدر ازحرام بازپیچانه متعلق بردی باحرف ظرف ویاحرف مصدردر زرستم کذشتنده متعلق واو حرف عطف سام نریمان نام برپادشاهك برمتعین پهلوانیدر (محصول بیت) نفس دیزکینی حرامدن دوندر یجیلر ونامشروع ایشلردن اجتناب ایدیجیلر مردلکده وبهادرلقده سام ونریماندن کچدیلر یعنی ارلکده انلردن زیاده اولدیلر زیرا نفسله جنك ایلك اصعبدر سائر عدولرله جنکدن ❊ تو خود را چو کودك ادب کن بچوب ❊ بکرز کران مغز دشمن مکوب ❊ خود یا راادات مفعول کندیکی دیمکدر بچوب باحرف استعانت بکرز کران باحرف استعانت واضافت بیانیه کرز کاف عجمك ضمیله چوموق دیمکدر کران کاف عجمك کسریله آغر دیمکدر ثقیل معناسنه مغز دشمن لامیه مکوب

فعل نهی مفرد مخاطب دوکه دیمکدروا دب کنك خود مقدم مفعول صریحی در و بچوب غیرصریحیدر ومکوبك مغز دشمن مقدم مفعول صریحی وبکرز غیرصریحی (محصول بیت) کنه خطاب عام طریقیله بیوررسن کندیکی اوغلنجق کبی چوب وچبقله تأدیب ایله یعنی ادبله حاصلی ادب تحصیل ایله غزایه واروب کرز کرانله دشمنك باشنی اورمه یعنی کفارله محاربه ومقاتله دن عدوی نفسله محاربه مقدمدر زیرا انسانك اندن بیوك دشمنی اولماز ❊ کس ازچون تو دشمن ندارد غمی ❊ که باخویشتن برنیایی همی ❊ غمی یاحرف تنکیر که حرف تعلیل یاحرف مصاحبت بر حرف تأکید نیایی همی تقدیری همی نیایی در ضرورت وزنیچون همی تأخیر قلندی (محصول بیت) کنه عموم اوزره خطاب بیوررسنك کبی دشمندن کیمسه غم ییمز و پروا چکمز زیرا سن کندکله چیقه شامزسن یعنی سن کندیکی وکندی نفسکی مقهور ومغلوب ایدمزسین پس سندن کیمسه خوف ایلمز حاصلی نفسك دشمندن قالنجه غیری دشمن سندن خوف ایدوب غم ییمز ❊ وجود تو شهریست پرنیك وبد ❊ توسلطان ودستور دانای خرد ❊ وجود تو لامیه ومبتدا شهریست یای وحدتله خبری وتو مبتدا وسلطان خبری در ودستور دانا بیانیه ومبتدا وخرد خبری دستور دالك وتانك ضمیله وسکون سینله بونده وزیر معناسنه در (محصول بیت) کنه خطاب عام طریقیله بیورر سنك وجودك ایی خویلردن ویرامز خویلردن طولی برشهر در یعنی سنده نیجه دورلی خصلتلر واراییدن و یرامزدن سن وجودك شهرنده پادشاهسین وعاقل وزیرك عقلکدر ❊ همانا که دونان کردن فراز ❊ درین شهر کبرست وسودا وآز ❊ همانا غالبا وکانه دیمکدر که حرف بیان دونان کردن فراز بیانیه دونان الچقلر دیمکدر کردن فراز وصف ترکیبی سرکش ومعاند دیمکدر (محصول بیت) کویا که معاند وسرکش الچقلر بوشهر وجودکده کبر وسودا وحرصدر یعنی شهر وجودك یرامزلری وحرامزاده لری بونلردر حاصلی نته که ظاهر شهرلرده بدبخت وبدکردارلر واردر سنك وجودك شهرنده ده واردر ❊ رضا وورع نیك نامان حر ❊ هوا وهوس رهزن وکیسه بر ❊ نیکنام وصف ترکیبی ایی ادلی دیمکدر والف ونون ادات جمع حره

اضافت بیانیه حرحانك ضمی ورانك تشدید یدیله بو یله برده مؤمن ومتدین دیمکدر راضرورت وزنیچون تخفیفله اوقنور رهزن وصف ترکیبی یول اوریجی دیمکدر کیسه برده وصف ترکیبیدر یان کسیجی معناسنه رضا مبتدأ ونیکنامان خبری وهوا مبتدأ ورهزن خبری (محصول بیت) رضاوورع وزهد وتقوی شهر وجودکده ایی ادلی مؤمن وموحدلردر یعنی شهر وجودکده شهرتلی صالحلردر اماهوا وهوس شهر وجودکده حرامیلرویان کسیجیلردر حاصلی صالح انلر طالح بونلردر انلردن خیر وسعادت و بونلردن شر وشقاوت کلور ❊ چو سلطان عنایت کند بابدان ❊ کجاماند آسایش بخردان ❊ چو حرف تعلیل بابدان باحرف صله آسایش بخردان لامیه آسایش اسم مصدردر آسایید ندن دکلنش دیمکدر مراد حضور وراحتدر بخرد بانك کسریله عاقل دیمکدر والف نون ادات جمع (محصول بیت) چونکه سلطان یرامزلره عنایت ایلیه عقلا یه وصلحا یه آسایش وحضور قنده قالور یعنی برکسه که کبروغرور وهواوهوسه و حرص وطمعه رعایت وعنایت اوزره اوله انده عبادت وطاعت وتقوی ودیانت قنده قرار ایدر یعنی بوایکی حال مانعة الجمعدر که بری اولدیغی یرده بری اولماز ❊ ترا شهوت وکبر وحرص وحسد ❊ چوخون دررکند وچوجان درجسد ❊ ترا سنك دیمکدر چو ادات تشبیه در حرف ظرف رك رانك فتحی وکاف عجمله طمر دیمکدر که عرب عرق دیر عینك کسریله نون ودال ادات جمع استدر (محصول بیت) سنك شهوت وکبرك وحرص وحسدك طمرلرکده قان کبی جاری وجسدکده وتمام اعضاکده جان کبی ساری حاصلی بونلر سنك وجودکده کیزلی ومختفی ظالم حرامزاده لردر که طغیان ایلمکه ادنی بهانه کوزه درلر ❊ کراین دشمنان تقویت یافتند ❊ سر از حکم ورای تو سرتافتند ❊ دشمناندن مراد مذکور ظالملردر (محصول بیت) اکرمذکور دشمنلر سندن قدرت وقوت بولورلرسه باشی سنك حکم ورای وتدبیرکدن چویررلر یعنی سکا مطیع ومنقاد اولمازلر بل که سکا غالب اولوب حکم ورایکی قبول ایلمزلر ❊ هوا وهوس راتماند ستیز ❊ چو بینند سرپنجهٔ عقل تیز ❊ هوس را راحرف تخصیص ستیز اسمدر عناد معناسنه سرپنجهٔ عقل

لامیه در پنجهٔ عقل دیمکدر تیز بوند قوی ومحکم دیمکدر (محصول بیت) هوا وهوسك عناد وستیزی قالماز یعنی سرکشلك ایلمز بل که مطیع ومنقاد اولورلر چونکه عقلك سرپنجه سنی غالب وقوی کوزه لر حاصلی کشینك عقلی که اوله بونلر مغلوب ومقهور اولورلر شویله که اثرلری بیله قالماز وخدایه تقربك مقرراولور اما نفسك هواسنه تابع اولوب بونلری کندی حالنه قویوب اهمال ایدرسك سکا غالب اولوب سنی خدادن دور دوشوررلر ❊ رئیسی که دشمن سیاست نکرد ❊ هم از دست دشمن ریاست نکرد ❊ رئیسی یا حرف وحدت مراد حاکمدر که حرف رابط صفت دشمن نکردك مفعول اولی وسیاست ثانیسی دست دشمن لامیه ریاست نکردك مفعولی (محصول بیت) برحاکم که دشمنه سیاست ایلدی یعنی دشمنك دادنی ویرمدی اول حاکم دشمن الندن حکم وحکومت ایلمدی زیرا دشمنه مغلوب اولور که حکم وحکومت سورمکه قوماز ❊ چه حاجت درین باب کفتن بسی ❊ که حرفی بس ارکاربندد کسی ❊ درین باب یعنی باب نصیحت که حرف تعلیل حرفی یاحرف وحدت اراکردن مخفف در کاربندك مقدم مفعولی اکرعمل ایدرسه دیمکدر (محصول بیت) باب بند ونصیحتده چوق سویلك نه حاجت یعنی بوخصوصده سوزی دراز ایلمك لازدکل زیرا برحرف یعنی برسوز وبرکلمه یتر اکر بر کیمسه عمل ایلمك مراد ایدرسه ❊ کفتار درفضیلت خاموش ❊ اکر پای دردامن آری چوکوه ❊ سرش زآسمان بکذرد از شکوه ❊ درحرف صله آرینك پای مفعول صریحی ودر دامن غیرصریحی (محصول بیت) اکرایاغکی طاغ کبی اتکاه کتوررسك یعنی چکرسك حاصلی کوشهٔ عزلت وفراغت اختیار ایدوب هیچ کیمسه یه عرض حاجت ایلمزسك باشك هیبت وعظمتدن فلکدن کیچر یعنی عظیم القدر ورفیع المرتبه اولورسین مراد خلقدن منقطع اولوب کوشهٔ توکل وقناعت اختیار ایلمکه ترغیبدر ❊ زبان درکش ای مرد بسیار دان ❊ که فرداقلم نیست بربی زبان ❊ بی زباندن مراد دلسزدر (محصول بیت) ای چوق بیلیجی مرد دیلکی ناسزا سویلمکدن چك یعنی ضرورت اولمیجه سوز سویلمه زیرا یارین قیامتده دلسزلره قلم یوقدر یعنی قول جهتندن حساب اولمز اما فعل جهتندن اولور

صدف وار کوهرفشانان راز * دهن جز باؤلؤ نکردند باز * وارادات تشبیه کوهرفشان وصف ترکیبیدر کوهر صاچیجی معناسنه والف ونون ادات جمع ورازه اضافت لامیه‌در صدف وار مصراع ثانیه مرهوندر نکردند بازاچدیلر دیمکدر (محصول بیت) رازجوهرنی صاچیجیلر واسرار خدایه مطلع اولنلر یعنی اولیا صدف کبی اغزلرین غیریه اغزاچدیلر حاصلی کلام عین صواب اولنجه نطقه کتورمزلر وتکلم ایلمزلر یعنی خطالی سوزی سویلمدیلر * فراوان سخن باشد آکنده کوش * نصیحت نکیرد مکردرخموش * فراوان سخن وصف ترکیبی چوق سوزلی معناسنه آکنده کوش وصف ترکیبی قولغی طقاش دیمکدر زیرا آکنده الف ممدودله وکاف عجمک فتحیله طقیق دیمکدر مثلا یصدغه بولك طقیق کبی نکیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب تأثیر ایلمز دیمکدر مکر ادات استثنادر الا معناسنه در حرف صله خموش ساکت دیمکدر اسم معناسنه (محصول بیت) چوق سوزلی کیمسنك قولغی طقاش اولور یعنی بسیار کو کیمسه سوزدکلیجی اولماز نصیحت خود تأثیر ایلمز الا خاموش وساکت اولان کیمسه‌یه * چوخواهی که کویی نفس برنفس * حلاوت نیابی زکفتار کس * نفس برنفس پیاپی دیمکدر (محصول بیت) چون که کنه پیاپی سویلمك ایستیه‌سین یعنی سوزك اراسین کسمیوب دائما سویلمك مراد ایلین کیمسه‌نك سوزندن حلاوت ولذت بولمازسین یعنی پند پذیر اولوب نفسك اصلاح ایدومزسین * نباید سخن کفت ناساخته * نشاید بریدن نینداخته * کفت کفتن معناسنه ناساخته دوزلمش یعنی فکرسز وتأملسز نینداخته منفی اسم مفعول مفرد غائب اولچولمش واندازه لنمش معناسنه در (محصول بیت) دوزلمش وقوشلمش سوزی سویلك کرکز یعنی فکرسز وتأملسز سوز سویلك معقول دکلدر اندازه لنمش واولچولمش قاشی وغیری کسوب بیچمك لایق دکلدر حاصلی فکرسز وملاحظه‌سز سوز سویلمك اورانسوز واولچوسز قماش وغیری کسوب بیچمك کبیدر مراد تمثیل وتشبیه‌در * تأمل کنان درخطا وصواب * به ازژاژخای حاضر جواب * تأمل کن وصف ترکیبیدر فکر ایدیجی معناسنه والف ونون ادات جمعدر خطا اکری وصواب طوغریه دیرلر ژاژخای وصف ترکیبیدر هرزه کوی

عبث سویلیجی معناسنه دیمکدر والف ونون ادات جمع واضافتی بیانیه‌در حاضر جواب وصف ترکیبی فکرسز جوابلی معناسنه (محصول بیت) خطا وصوابده فکر وتأمل ایدیجی کیمسه‌لر حاضر جواب اولان ژاژخای کوبیلوردن یکدر یعنی نه سویلیجکنی فکر ایدن کیمسه فکرسز عبث سوزلی دن یکدر * کمالست در نفس انسان سخن * تو خودرا بکفتار ناقص مکن * سخن مؤخر مبتدا وکمال مقدم خبر در حرف ظرف خبره متعلق نفس انسان لامیه ناقص مکننك مفعول صریحی وبکفتار غیر صریحی (محصول بیت) انسانك نفسنده وذاتنده سوز کمالدر یعنی هر کسك حالی ومقداری کلامندن معلومدر ایمدی سن کندوکی الحق سوز سبیله ناقص وابتر ایله حاصلی سوزی فکرله سویله که ایی‌سویلیه‌سن * کم آواز هرکزنبینی خجل * جوی مشك بهتر که یك توده کل * کم آواز وصف ترکیبی بونك کبی یرلرده خاموش معناسنه در نبینیك مفعول اولی وخجل ثانیسی جوی یا حرف وحدت که حرف دومن تفضیلیه معناسنه توده تانك ضمیله دپه وبغی دیمکدر کل بالحق دیمکدر (محصول بیت) خاموش اولان کیمسه هرکز سوزندن خجل وشرمنده کورمزسین پاره مقداری مسك بر یغن بالحقدن یکدر یعنی مقبول نسنه‌نك ازی نامعقول نسنه‌نك چوغندن یکدر حاصلی برموزون ومعقول سوز بیك ناموزون ونامعقول سوزدن یکدر * حذر کن زنادان ده مرده کوی * چودانا یکی کوی وپرورده کوی * ده مرده کوی بیانیه مرده‌ده های رسمی مقدار معناسنی افاده ایدر ده مرده کوی وصف ترکیبی اون آدم مقداری سوزلی دیمکدر یعنی چوق سوزلی بسیار کوی معناسنه مصراع ثانیده کویلر فعل امر مخاطب سویله دیمکدر پرورده بونده فکرلی وملاحظه‌لی معناسنه‌در یعنی پشمش (محصول بیت) حذر ایله صقین اون آدملك سوزلی جاهلدن یعنی پرکو جاهلدن احتراز ایله اکا تقرب ایله وسن عالم کبی برسویله اما پشمش سویله خام سویله حاصلی آز سویله اما اوز سویله * صد انداختی تیر وهر صد خطاست * اکر هوشمندی یك انداز وراست * صد انداختی تیر تقدیری صد تیر انداختی در ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر اولندی راست طوغری دیمکدر (محصول بیت) یوز تیر اتدك اما یوزی بیله خطادر زیرا هیچ بریسی نشانه

اورمدی یعنی یوزسوز سویلدك اما جمله نامقبول ونامطبوعدر اکر عاقل
ودانا ایسك برتیرات اما طوغری ات یعنی اوصلی ایسك برسوز سویله
اما کرچك وطوغری سویله ❊ چرا کوید آن چیز در خفیه مرد ❊
که کرفاش کردد شود روی زرد ❊ در خفیه کیزلیده دیمکدر
که حرف رابط صفت فاش آشکاره دیمکدر کردد فعل مضارع
مفرد غائب اولورسه دیمکدر فعل شرط واقعدر روی زرد وصف
ترکیبی زردروی معناسنه صاری یوزلی دیمکدر خجالتدن عبارتدر
(محصول بیت) عاقل اولان کسه اول نسنه‌یی نیچون کزلی سویلر
که اکر سویلدوکی آشکاره وفاش اولورسه زردروی اوله یعنی محجوب
وشرمنده اوله حاصلی عاقل اوتانجق سوزی سویلمك کرك آشکاره
وکرك کیزلی ❊ مکن پیش دیوار غیبت بسی ❊ بود کز پسش کوش دارد
کسی ❊ غیبت غینك کسریله کشینك اردنجه برنسنه سویلمك در که
ایشتدوکی تقدیرجه مغموم ومنقبض اوله اکر سویلدکلرك کرچك ایسه مطلب
غیبت دیرلر دکل ایسه بهتان فاحفظ بودبانك ضمی واوك فتحیله فعل
مضارع مفرد غائب اولور معناسنه یعنی کیبونت ایچون کزکه حرف بیان
بسش ضمیر دیواره راجعدر (محصول بیت) دیوار اوکنده کسه‌نك چوق غیبت
ایله کسه دکلمز دیوز براجاز درد دیوار آردندن کسه قولاق طوتوب مصاحبتکی
دیکلیه وعالمه افشا ایلیه واندن سکا ضرر مترتب اوله ❊ درون دلت شهر
بندست وراز ❊ نکر تا نبیند درشهر باز ❊ شهر بند حصاره ومستوره شهره
دیرلر قیاس رازه اضافت ایدوب شهر بند رازست دیمك ایدی ایکن یانمزده
اولان نسخه‌لرده راز واواستدراکله واقعدر که مصراع ثانی یه مربوطدر نکر
نونك کسری وکاف عجمك فتحیله امعان نظر ایله دیمکدر تا حرف
تعلیل و یا حرف تحذیر صقین دیمکدر نبیند فعل مضارع مفرد غائب
کورمیه دیمکدر فاعلی رازه راجع تحتنده ضمیردر درشهر لامیه و بیندك
مفعولی اولی و باز ثانیسی (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر که
سنك کوکلك ایچی مستور برشهردر اما امعان نظر ایله صقین انده اولان
رازشهر بندك قپوسنی مفتوح کورمسون والا مرغ قفسدن فرار ایلدیکی
کبی فرار ایدر و برداخی شهر بنده کیرمز مراد بودر که کوکل رازك
زندانیدر پس انده محبوس اولوب قالمق کرك والا فرار ایلدکندنصکره

برداخی انده کیرمز مراد افشای رازدن صقین دیمکدر واو
اولمسه معنا بویله اولور که سنك قلبك راز حصاری وزندانیدر ایمدی
احتراز ایله که حصار وزندان قپوسنی کشاد ومفتوح کورمسون بوخسه
قاچوب برداخی زندانه کیرمز ❊ ازآن مرد دانا دهان دوخنست ❊
که بیند که شمع اززبان سوخنست ❊ ازآن ادات تعلیل انکیچون دیمکدر
مرددانا بیانیه دوختست وسوختست اصلنده دوخته است وسوخته
استدر ضرورت وزنیچون حذف وایصال قلندی دهان دوختستك
مقدم مفعولیدر که حرف تعلیل بیندك فاعلی مرد دانادر یعنی عالم
وعاقلدر انکیچون اغزین دیکمشدر دیمکدر که حرف بیان شمع مبتدا
وسوختست خبری وازز بان سوخت استه متعلق وجمله‌ء اسمیه مفعول
بیندر (محصول بیت) مرد دانا یعنی عالم وعاقل انکیچون اغزین
دیکمشدر حاصلی ترك تکلم ایلمشدر زیرا کورر که شمع دیلندن ینار یعنی
دیلی اوجندن یاروفناسنه سبب دیلی حاصلی انسانه قولندن کلن بلا
اکثردر فعلندن کلن بلادن معلوم اولا که شمعك دیلی فتیلنده ینان
آتشیدر تشبیه طریقیله ❊ حکایت ❊ تکش باغلامان یکی راز کفت
که این را نبایدبکس باز کفت ❊ تکش تانك وکاف عربك کسریله
سلاطین اترا کدن برینك اسمیدر با حرف صله غلامان مراد
آدملریدر که حرف تنبیه این را این رازرا دیمکدر بکس با حرف صله
باز ادات تأکید کفت کفتن معناسنه در (محصول بیت) تکش آدملرینه
برراز سویلدی وتنبیه ایلدی که بورازی کیمسه یه سویلیوب افشا
ایلمك دیدی ❊ بیك سالش آمد زدل بردهان ❊ بیك روزشد منتشر در
جهان ❊ بیك با حرف صله سالش ضمیر تکشه راجعدر بر حرف صله
بیك باکنه سابق کبیدر درجهان درحرف صله (محصول بیت) مذکور
راز تکشك بر یلده کوکلندن اغزینه کلدی یعنی بر ییل مقداری
اول رازی کوکلنده حفظ ایلدی کیمسه یه فاش ایلمدی اما آدملرینه
دیدکدنصکره برکونده فاش اولوب منتشر اولدی یعنی تمام عالمه
برکونده واردی یایلدی ❊ بفرمود جلاد را بی دریغ ❊ که بردار سرهای
ایشان بتیغ ❊ بی دریغ بی رحم و بی امان دیمکدر که حرف بیان
سرهای ایشان لامیه دربونلرك باشلرینی دیمکدر (محصول بیت)

غـلاملر كه مذكور رازى افشا ايلديلر تكش غضبه كلوب جـلا د
بيرحم وبى امان اولوب بيوردى كه بونلرك باشنى قلجله قالدر يعنى باشلرينى
كس ديمكدر * يكى زان كفت وزنهار خواست * مكش بندكان كين
كنه ازتو خاست * زنهار امان معنا سنه در خواست واوله ديلدى
ديمكدر واوسزخاست قالقدى ديمكدر (محصول بيت) برسى انلردن
ديدى وامان ديلدى او ادرمه قوللر يكى بوكناه اول سندن قالقـدى
كه افشاى رازايلدك بيزه رازك كيزلى اولديغين استرد كيسه بيزه ديمك
كركيدى * تواول بستى كه سرچشمه بود * چو سيلاب شد پش بستن
چه سود * سر چشمه اصلنده اضافتله در ضرورت وزنيچون قطع
اولمشـدر بكار باشى ديمكدر (محصول بيت) سن اول سرچشمه ايكن
بغلملك يعنى سركه مالك ايكن كتم ايلملك چونكه سيلاب قالقدى او كين
بغلمغيله فائده ويرمز يعنى بونلرى هلاك ايلمكيله سرك حفظ اولماز شمدنكرى
فاش اولدى اولجاغى برداخى سركى كيمسه يه فاش ايله پشيان اوليه سين
حضرت شيخ منا سبنله پنـد ونصيحتـه شروع ايد وب بيور ر
* تو پيدا مكن راز دل باكسى * كه او خود بكويد بهر كسى *
كه حرف تعليل اويعنى ديديكك بهر لاميه (محصول بيت) سن رازكى
كيمسنك قتنده آشكاره ايله يعنى كيمسه يه كوكلك سرنى ديمه زيرا اول بهر
حال كيمسه يه دير يعنى سن اكا ديدكك سرى عالمه افشا ايدر تك طور ماز
ايمدى رازكى دوستكدن صقله دشمندن كبى * جواهر بكنجينه داران
سپـار * ولى راز باخويشـتن پاس دار * كنجينه دار وصف تركيبى
خزينه دار معناسنه سپار فعل مفرد مخاطب سپار يدندن تسليم ايله پاس
حفظ معناسنه در دار فعل امر مفرد مخاطب طوت ديمكدر (محصول بيت)
جـوهرى خزينه دارلره تسليم ايله اما سركى كندكله حفظ ايله يعنى
سركه كندك خزينه دارلق ايله سركى كيمسه يه ايتمانه * سخن تانكوبى
برو دسـت بست * چو كفته شود يابدا وبر تو دست * تا حرف توقيت
برو دست بستاوزرينه ال وار دريعنى سوزه قادرسين اماسويلدكدنصكره
سوز سكا غالب اولور (محصول بيت) سوزى مادام كه سويليه سين
اكا ال وار در يعنى اكا قادر سين هرنه وقت اسـترسك سويلرسـين
اماسو يلديككدن صكره اول سكا غالب اولور داخى ضبط وحفظ ايتكله

طوزاغه كيرمز او چار قوشـه بكزر برداخى قفص جانبنـه اوغرامز
* سخن ديو بنـد يست در چاه دل * ببالاى كام وذها نش مهل *
سخن مبتدا ديوخبرى بنـديه اضافتى بيانيه در بنـدينك ياسى حرف
نسبت چاه دلدن مراد زنخدان دلدر ببالاى كام باحرف صله واضافت
لاميه مهل فعل نهى مفرد مخاطب قومه ديمكدر هليدندن (محصول
بيت) سخن كوكل قويو سنده بند ايچنـد ه برشيطـاندر ايمـد ى
انى دماغكه واغزكه قويو ويرمه حاصلى سخن طشره چقمـق لايق
دكل مكر كه ضرورى اوله * تودانى كه چون ديو رفت ازقفس *
نيـايد بلاحول كس بازپس * لاحول كس لاميه بازپس تأكيد لفظى
(محصول بيت) سـن بيلورسن چون كه ديو قفصدن كندى يعـنى
قاچدى برداخى لاحول ولاقوت الابالله العـلى العظيم ديمسيله كيمسنك
كيرو كلو رمى ايمدى سوز ده شيطـاندر همـان كه اختيار كـد ن
كندى وچيقدى اندن سن خـير اميدين ايلمـه * توان باد دادن زه
زه ديو * ولى بار نتـوان كرفـتن بريو * زه ديو لاميـه درريو
حيله (محصول بيت) ديو زه يعنى اركك ديوه يول ويرمك اولور يعنى انى
جسدن خلاص ايلمك ممكن درامابرداخى انى حيله ايله طوطوب اله كتورمك
ممكن دكلدر يعـنى برداخى اختياريله حبسه كيرمز نقـدر حيله ايلرسك
* يكى طفل بردارد از رخش بند * نيايد بصد رستم اندر كمند * رخش
هراته اسمدر رستم زالك اتنده رخش ديرلر (محصول بيت) اوغلنجق
رخشك قيو دن كستكنى و پيوندنى ويو لار نى باشندن الور امامذكور
رخش يوز رستم كبى دلاورله كنده كيرمز سوز ده بوكه بكزر
همان اغزدن چقدى برداخى اغزه كيرمز * مكوآن كه كرملا اوفتد *
وجودى ازو در بلا اوفتـد * ملا آشـكار ديمكدر ياحر ف وحـدت
(محصول بيت) سويله شول سوزى كه اكر سوز ملايه يعنى خلق ارا سنه
دوشه اندن بر وجود بلايه دو شـه حاصلى برسوزى سويلمـه كه اندن
بر كيمسه يه ضرر مترتب اوله * بدهقـان نادان چه خوش كفت زن *
بدانش سخن كوى يادم مزن * دم مزن سكوت ايله ديمكدر (محصول
بيت) دهقان نادانه عورتى نه خوب سويلدى عقله سويلر سك سويله
ياسكوت ايله ديمـه اغزكدن چقدغنى بيلـونلر * مكوى آنچه طـاقت

نداری شود ٭ که جو کشته کندم نخواهد درود ٭ (محصول بیت)
سویله شول نسنه که ایشتدمسینه تحمل ایلمیه سین یعنی کیمسه ایله سویله که
سکا سویلرلرسه بیحضور اوله سین زیرا اربه اکش کیمسه بغدای بیحمز یعنی
یرامز سویلین یرامز اشیدر البته حاصلی کیله ایله ویرورسك اتوکله الورسین
حاصلی غیریه ایی سویلرسك ایی ایشیدرسن ٭ چه نیکوزده است این مثل
برهمن ٭ بود حرمت هرکس ازخویشتن ٭ برهمن هند حکیمنه و کشیشنه
دیرلر حرمت هرکس لامیه (محصول بیت) بومثلی برهمن هندنه
ایی دیدی قتی خوب دیدی هرکسك حرمتی کندیندندر یعنی سن غیره
حرمت ایلسك سکا ده غیری اویله ایدر معناده کندو که ایدرسین
٭ نباید که بسیار بازی کنی ٭ که مر قیمتی خویشتن بشکنی ٭ نباید
لایق دکل که حرف بیان بسیار چوق دیمکدر اما بونده عدم صرف مراددر
که حرف تعلیل مر حرف تأکید قیمت خویشتن لامیه (محصول بیت)
لایق دکل که اویونه مشغول اوله سین کندی قیمتکی صنه سین وقدرکی
ضایع ایلیه سین حاصلی لایق بودر که اویوندن الکی چکه سین
اوغلنجقلر کبی لعب ولهوه مشغول اولیه سن ٭ حکایت ٭ ٭ یکی خوب
خلق وخلق پوش بود ٭ که در مصر یکچند خاموش بود ٭
خوب خلق وصف ترکیبیدر ایی خویلی معناسنه خلق پوشده وصف
ترکیبیدر اسکی کیجی معناسنه خلق خانك ولامك فتحه لریله اسکی لباسه
دیرلر که حرف رابط صفت بودایکی برده بیله ادات زمانیه در (محصول
بیت) اسکی کیجی برایی کیمسه واریدی که مصرده برزمان خاموش
اولمشیدی یعنی کیمسه ایله سویلشمزدی ایسم کندی حالنه مشغول اولمشیدی
خاموش اولدیغیچون خلق اکازیاده اعتقاد ایلمشیدی ٭ خردمند مردم
زنزدیك ودور ٭ بکردش چو پروانه جویان نور ٭ خردمند مردم لامیه
عدم اضافتده جائزدر بکردش اطرافنده دیمکدر جویان صفت مشبهه در
جو یبدندن طالب دیمکدر (محصول بیت) عاقل آدملر یقیندن
وایراقدن اطرافنده پروانه کبی نوراسترلدی یعنی ولی در دیو اندن
فیض اومرلردی هرکس نته که اولیادن هرکس برنسنه امید ایدر
٭ تفکر شبی بادل خویش کرد ٭ که پوشیده زیر زبانست مرد ٭ شبی
یاحرف وحدت باحرف مصاحبت دل خویش لامیه که حرف بیان

زیرزبانست لامیه مصراع ثانی اولی بیان ایدر (محصول بیت) برکیجه
کندی کوکلیله فکر ایلدی که بویله الی غیر النهایه نیجه خاموش
اوتورایم شمدنکرو آینده ورونده ایله سویلشیم زیرا کشی دلی التنده کیزلیدر
سویلمینجه قدری وقیمتی بلنمز وحالی معلوم اولماز ٭ سخن کفت
ودشمن بدانست ودوست ٭ که در مصر نادانتر ازوی هم اوست ٭
(محصول بیت) سوز سویلدی ودشمن ودوست بلدی اندن نادانرق اولمدیغنی
یعنی تمام مصرده اندن نادان اولمدیغی معلوم اولدی مکر زیاده جاهل ایمش
٭ حضورش پریشان شد وکار زشت ٭ سفر کرد و بر طاق مسجد نوشت ٭
بویله ایدنجه حضوری قالمدی (محصول بیت) حضوری پریشان اولدی
ایشی چرکین اولدی بلدیلر که هیچ نسنه یه مالك دکلدر راکاکلمز
اولدیلر بوده سفر ایلدی مسجد کرینه یازدی تقدیری بر طاق مسجد
نوشت وسفر کرد درضرورت وزن وقافیه ایچون تقدیم وتأخیر قلندی
طاق مسجده یازدغی بودر ٭ درآینه کرخویشتن دیدمی ٭ به بی دانشی
پرده ندریدمی ٭ یاحرف حکایت کوریدم دیمکدر دانشی شین اسم
مصدر معناسنی افاده ایدر ویاحرف مصدر ندریدمی یاحرف حکایت
یرتمزدم دیمکدر (محصول بیت) یازار که اکر آینه ده کندمی کوریدم
یعنی قدرمی بیلیدم جاهل لکله اوزرمه پرده یرتمزدم حاصلی حدمی وقدرمی
بلیدم ناداناقلغیله عرضم پرده سن یرتوب آوارۀ عالم اولمازدم ٭ چنین
زشت ازان پرده برداشتم ٭ که خودرا نکوروی پنداشتم ٭ زشت کندینك
فعلی در پرده نك صفتی دکلدر غفلت اولنمیه ازان ادات تعلیل که حرف
تعلیل (محصول بیت) انکیچون پرده یی بویله چرکین قالدردم که کندومی
کوزل یوزلی صاندم حاصلی کندمه اعتقادم اولدیغیچون خلقله
سویلدم یوخسه کوجله کیمسه بنی سویلتمزدی ٭ کم آوازرا باشد آوازه تیز ٭
چو کفتی ورونق نماندت کریز ٭ کم آوازه بونده خاموش معناسنه در
تیزایتی معناسنه در مرادشهرتدر (محصول بیت) بر یرده سکوت
ایدن کیمسنك آدی عالمه مشهور اولور یعنی بر یرده سکوت ایدوب اوتوران
کیمسه عالمه داستان اولور اماچون که سوز سویلدك ورونقك قالمدی
اندن قاچ یعنی انده قرار ایتمه که رونق بولیه ماز سین ٭ تراخامشی ای خداوند
هوش ٭ وقارست وناهل را پرده پوش ٭ خامشی یاحرف مصدر خداوند

هوش لامیه مصراع ثانی اوله مقید نااهل را جاهل دیمکدر پرده
پوش ستار معناسنه‌در (محصول بیت) ای عقل صاحبی سکا ایسم اولق
وقار در اما جاهله پرده پوش زیرا جاهلك سکوتیله حالی معلوم اولماز
حاصلی سکوتله علمی وجهلی مستور در سویلینجه معلوم اولور
❊ اکر عالمی هیبت خود مبر ❊ اکر جاهلی پردهٔ خود مدر ❊ عالمی یا ضمیر
خطاب هیبت خود لامیه مبر ایلتمه یعنی ضایع ایلمه (محصول بیت)
اکر عالمسك کندی هیبتکی سو یلمکله ضایع ایلمه یعنی سوزی محلنده سویله
ضائع اولمیه اکر جاهل ایسك کندی پردکی سو یلمکله یرتمه یعنی سویلمکیله
کندیکی رسوای ایلمه وعرضکی تلف ایلمه زیرا هر بلا انسانه دلندن کلور
❊ ضمیر دل خویش منمای زود ❊ که هر کو که خواهی توانی نمود ❊
ضمیر دل خویش لامیه‌لردر که حرف تعلیل (محصول بیت) کندی
کوکلك ضمیر وفکرنی فوری خلقه کوسترمه یعنی خلق سنك کوکلك
فکرنی بلمك کرك زیرا هر زمان که استرسن قادرسین کوسترمکه حاصلی
افشا سنك الکده‌در هر نه وقت استرسك ایدرسین ایومك لازم دکل
❊ ولیکن چو پیدا شود راز مرد ❊ بکوشش نشاید نهان باز کرد ❊
(محصول بیت) اما چونکه کشینك رازی آشکاره اوله انی سعی وکوششله
کیزلمك اولماز حاصلی ظاهر اولان رازی کیمسه اخفا ایدمز کرد بونده
کردن معناسنه‌در ❊ قلم سر سلطان چه نیکو نهفت ❊ که تا کارد بر سر
نبودش نکفت ❊ که حرف تعلیل تا حرف توقیت کارد لغتده بچقدر
اما بونك کبی یرده قلمتراش مراد در (محصول بیت) قلم سر سلطانی
نه کوزل کزلدی مادامکه باشی ازره قلمتراش اولمدی پادشاهه متعلق
رازی سویلمدی یعنی مادامکه قطع اولمدی یازی یازمادی ❊ بهایم
خموشند وکویا بشر ❊ پراکنده کوی از بهایم بتر ❊ بهایم جمع
بهیمه‌در درت ایاقلی حیوانلره دیرلر اولکی بشر آدم اوغلا نیدر ایکنجی
بشر مرکب‌در بایله شردن شرله دیمکدر (محصول بیت) حیوانات
خموش دیرلر وبشر سویلیجیدر اما پراکنده وناممعقول سویلیجی بشر
حیواندن شرله‌در یعنی یرامزدر زیرا حیواناتك هر بریسی برایشه یرار
البته ❊ چو مردم سخن کفت باید بهوش ❊ وکرنه شدن چون بهایم
خموش ❊ کفت بونده کفتن معناسنه در (محصول بیت) مردم کبی

سوزی عقله سویلمك کرك والا بهایم کبی ایسم اولق کرك یعنی یا سوزی
ایو سویلمك کرك ویا بهایم کبی ایسم اولمق کرك ❊ بنطقست وعقل آدمی
زاده فاش ❊ چو طوطی سخن کوی ونادان مباش ❊ (محصول بیت) نطقله
وعقله آدم اوغلی مشهوردر طوطی کبی سوز سویله نادان اولمه حاصلی
حیواناتك انساندن فرقی نطقله‌در اکر خوب سویلرسك انسان زمره‌سنه
داخلسن یرامز سویلرسك حیواناتك چوغندن کمسن زیرا طوطی‌ده
حیواندر ❊ حکایت ❊ ❊ یکی ناسزا کفت در وقت جنك ❊ کریبان
دریدندوی را بچنك ❊ چنك بونده دست معناسنه‌در (محصول بیت)
بریسی جنك وقتنده بربسنه نامعقول سویلدی بویله ایدنجه یقاسنی الله
یرتدیلر ❊ قفا خورد وعریان وکریان نشست ❊ جهان دیدهٔ کفتش
ای خود پرست ❊ قفا اکسه طبانجه سنه دیرلر نشست اوتوردی جهان
دیده وصف ترکیبیدر یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل خود پرست
وصف ترکیبی‌در مغرور معناسنه (محصول بیت) سوکن کسه قفا یدی
وچپلاق اغلایراق بر بوجقده اوتوردی بر جهان دیده اکا دیدیکه ای کسه
سوزنی قبول ایتمجی مغرور ❊ چو غنچه کرت بسته بودی دهن ❊
دریده نبودی چو کل پیرهن ❊ (محصول بیت) اکر غنچه کبی
دهنك بسته اولیدی یعنی خاموش وآغز دوشیدك پیرهنك کل کبی یرتلمزدی
وبو قدر کوتك یمزدك حاصلی حالك بو مرتبه‌یه وارمزدی حضرت
شیخ بندو معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ سراسیمه کوید سخن بر کذاف
❊ چو طنبور بی مغز بسیار لاف ❊ سراسیمه بی عقل دیمکدر ترکیبه
سرسم دیرلر کذاف ایلق یعنی مفت دیمکدر بونده بیهوده معناسنه‌در طنبور
بی مغز بیانیه بسیار لاف وصف ترکیبیدر صفت طنبوردر (محصول بیت)
بی عقل اولان کیمسه سوزی بیانه سویلر چوق لافلی بی مغز طنبور کبی
یعنی اوتمه‌سنده اصلا مآل یوقدر ❊ نبینی که آتش زبانست وبس ❊
به آبی توان کشتنش در نفس ❊ آتش یالکنه زبان ده زبانه‌ده دیرلر یا بی
یا حرف وحدت برپاره صویله دیمکدر در نفس فی الحال معناسنه (محصول
بیت) کورمزمیسنکه آتش باشدن باشه زبان‌در انجق یعنی آتش همان یالکدر
دخی نسنه‌سی یوقدر اما برمقدار آب یعنی صوانی فی الحال سوندرر
امان وبرمز پس معلوم اولدیکه انسان دلندن چکدیکی بلا بی‌ستار

نسنه‌دن چكمز ❊ بكويند ازين حرف كيران هزار ❊ كه سعدى نه اهلست
وآميز كار ❊ حرف كير وصف تركيبيدر هزار بكويند مصروفدر
كه حرف رابط مقول وقولدر آميز كار قارشجى مختلط معناسنه
(محصول بيت) بيك كره سويلر عيب طوتيجيلر بوسويدن يعنى ناسله
مختلط اولوب قارشمق سببندن كه سعدى قابل واهل اختلاط دكلدر
كه كمسه يه قارشمز وكيمسه ايله اوتروب طورمز ❊ روا باشد ار پوستينم درند ❊
كه طاقت ندارم كه مغزى برند ❊ روا باشد جائزدر ديمكدر پوستين
بونده غيبت ومساوى معناسنه‌در كه حرف تعليل مغزم برند بينمى ايلديلر
ديمكدر يعنى تصديع ايدهلر (محصول بيت) جائزدر كه اكر غيبت
ومساويم ايدهلر يعنى اردمجه سويليه‌لر زيرا طاقت وقدرت كتورمزم
كه اختلاط ايله باشم وبينم ايلدهلر حاصلى غيبتلرينه راضيم تك بانمه
اوغرامسونلر واختلاط ايلسونلر ❊ حكايت عضد الدولة ❊ عضد
را پسر سخت رنجور بود ❊ شكيب ازنهادى پدر دور بود ❊ عضد
الدولة شيرازده بر اولو عظيم پادشاهدر شكيب صبر ديمكدر نهاد
طبع معناسنه‌در (محصول بيت) سلطان عضدك اوغلى محكم خسته
ايدى بونك سببيله پادشاهك طبعندن صبر ايراق ايدى يعنى انك
خسته لغندن پدرى زياده بيقرار ايدى ❊ يكى پارسا كفتش ازروى پند ❊
كه بكذار مرغان وحشى زبند ❊ كفتش ضمير عضده را جعدر وياخود
پسرينه روى پند لاميه جهت پند ديمكدر كه حرف رابط مقول قوادر
بكذار بونده قيوور ديمكدر مرغان وحشى بيانيه بندن مراد قفس‌در
(محصول بيت) بر پارسا عضده يا اوغلنه پند يوزندن ديديكه وحشى
قوشلرى قفسدن آزاد ايله كه صحت ميسر اوله ❊ قفسهاى مرغان
خوشخوان شكست ❊ كه دربند ماند چو زندان شكست ❊ كه اسعدر كيم
معناسنه (محصول بيت) كوزل اوقيجى قوشلرك قفسلرينى صدى
زندانده كيم قالور چونكه زندان صندى يعنى حبسده كيمسه قالمز زندان
صندقدنصكره ❊ نكه داشت برطاق بستان سراى ❊ يكى نامور
بلبلى خوش سراى ❊ طاق بستان سراى لاميه‌در طاق مصانده
معناسنه‌در بستان سراى تركيب مزجى بوستانده اولان سرايه ديرلر
نامور ميمك سكونيله مشهور ديمكدر ادلى معناسنه بلبلى ياحرف وحدت

خوش سراى سينك فتحيله وكسريله وصف تركيبى صفت بلبلدر (محصول
بيت) بستان سرايك مصانده‌سنده نامور بر بلبل قيوپرمدى الى قودى خوش
سراى اولديغيچون يعنى آزاد ايلمكه قيامدى خوش خوان اولديغيچون
❊ پسر صبحدم سوى بستان شتافت ❊ جزآن مرغ برطاق بستان نيافت ❊
عضد قوشلرى آزاد ايلديكى سببيله اوغلى اياق اوزره قالقدى (محصول بيت)
پسر عضد صبح وقتنده بستان جانبنه كتدى اول مرغ خوشخواندن غيرى
طاق بستان سرايده بولمادى يعنى غيريلرى آزاد ايلمش همان انى اليقومشدى
❊ بخنديد كاى بلبل خوش نفس ❊ تو از كفت خود مانده در قفس ❊
كه حرف رابط مقول وقولدر كفت بونده قول معناسنه‌در مانده يا ضمير
خطاب وهمزه حرف توسل (محصول بيت) پسر كولدى وديدى
كه اى خوش نفس بلبل سن سوزكدن قفسده قالمش سن كوزل آواز
ولطيف ترنمكدن قفسده قالمش سين حضرت شيخ نصيحت ومعرفته
شروع ايدوب بيورر ❊ ندارد كسى با تو ناكفته كار ❊ وليكن چو كفتى
دليلش بيار ❊ ناكفته سويلنمش ديمكدر (محصول بيت) سن برسوزى
سويلمش ايكن سنكله كمسنك سوزى يوق وسكاچون وچرا اكلمز اما چونكه
سويلدك دليلنى كتوروالاچون وچرادن خلاص بولمازسن ❊ چو سعدى
كه چندين زبان بسته بود ❊ زطعن زبان آوران رسته بود ❊ چو ادات
تشبيه بيت آتيه مصروف كه حرف رابط صفت زبان آور وصف تركيبى
بونده طعن سوزايدجى ديمكدر (محصول بيت) سعدى كبى كه بوقدر زمان
زبان بسته ايدى يعنى ديلى بغلى ايدى بدكويلرك طعنندن قورتلمشيدى
يعنى خلقله اختلاطدن فراغت ايلمشدى وبدكويلرك دلندن وطعن
ودخلندن خلاص بولمشيدى ❊ كسى كيرد آرام دل دركنار ❊ كه ازصحبت
خلق كيرد كنار ❊ اولكى كنار يان معناسنه در ايكنجى كنار جانب
معناسنه (محصول بيت) اول كمسه حضور قلبى وآرام دلى وحصول
مرادى حاصل ايدر يعنى دركنار ايدر واله كتوركه حقله آشنالق ايليه
وخلقك صحبتندن كنار طوته يعنى ناسدن برجانبه حاصلى عزلت
ايدوب كيمسه‌يه قريشميه ❊ مكن عيب خلق اى خردمند فاش ❊ بعيب خود
ازخلق مشغول باش ❊ (محصول بيت) اى خردمند خلقك عيبنى فاش ايله
يعنى كيمسه‌نك عيبى خلقه بلدرمه خلقدن كندى عيبكه وحالكه مشغول

اول دیلرسك حضور وصفا بوله سین حاصلی کندی نفسکی اصلاح ایلمکه
سعی وکوشش ایله مك کرك خلقك عیبنی اظهار ایلمك الحق مرتبه‌در
﴿ چو باطل سرایند مکمار کوش ▪ چو بی ستر بینی بصیرت بپوش ﴾
سرایند فعل مضارع جمع غائب ایرلیه‌لر یعنی سویلیه‌لر مکمار فعل نهی
مفرد مخاطب حواله ونصب ایلمه دیمکدر کاریدن دیکلمه دیمکدر
بی ستر چپلق دیمکدر سینك کسریله بصیرت بونده چشم معناسنه‌در
(محصول بیت) چونکه باطل مصاحبت کوره سن قولاغك حواله
ایلمه یعنی دیکلمه که چپلق کوره سین بصیرتکی وکوزیکی اورت اکا باقمه
حاصلی برکسه‌نك اودیرینی اچق کوره سین کوزك یوم اکا باقمه کناهدر
﴿ حکایت ﴾ ﴿ شنیدم که در بزم ترکان مست ❊ مریدی دف وچنك
مطرب شکست ﴾ (محصول بیت) اشتدم که مست سپاهیلر مجلسنده
بر مرید نهی منکر طریقیله بر مطربك دف وچنکنی صدی یعنی قردی
حاصلی پاره لدی ﴿ چو چنکش کشیدند حالی بموی ❊ غلامان وچون
دف زدندش بروی ﴾ چنکش ضمیر مریده راجعدر معناده مویه
مقید بمویش تقدیرنده کشیدندك فاعلی غلامان درکه مراد
سپاهیاندر زدندش ضمیر معناده رویه مقیددر برویش تقدیرنده
(محصول بیت) چنك کبی فوری غلاملرانی مویندن چکدیلر ودف
کبی یوزینه طپانجه‌لر اوردیلر حاصلی محکم کوتك اوردیلر ﴿ شب از درد
چوکان وسیلی نخفت ▪ دکر روز پیرش بتعلیم کفت ﴾ چوکان جیم عجمك
فتحیله وکاف عجمله تعریب ایدوب صولجان دیرلر سپاهیلر کتورد کاری
اوجی اکریجه چومغه دیرلر (محصول بیت) کیجه مرید چوکان
وطپانجه المندن اویومادی ارتسی پیری اکا تعلیم طریقیله دیدی یعنی
نصیحت ایلدی ﴿ نخواهی که باشی چو دف روی ریش ❊ چو چنك ای
برادر سر انداز پیش ﴾ (محصول بیت) استمزسك اگر دف کبی یوزی مجروح
اولق یعنی یوزك طپانجه ایله مجروح اولدوغین استمزسك ای برادر باشکی
چنك کبی اوککه صالوب باشکی کیمسه ایله جنك وجدال وخصومت ایلمه
﴿ حکایت ﴾ ﴿ دو کس کرد دیدند وآشوب وجنك ❊ پراکنده نعلین وپرنده
سنك ﴾ (محصول بیت) ایکی کسه توز وفتنه وغوغا کوردیلر پراکنده
نعلین وپرنده سنك کوردیلر یعنی ایکی کسه حاضر غوغایه راست کلدیلر

﴿ یکی فتنه دید از طرف برشکست ❊ یکی درمیان آمد وسر شکست ﴾
برشکست صاوولدی دیمکدر استعمالدر (محصول بیت) بریسی اول ایکینك
فتنه وغوغا کوردی صاوولدی یعنی کناره قاچدی وبریسی اورتایه
کردی وباشنی صدی مراد بودرکه بریسی ظریف دوشدی کناره
چقدی سلامتله قورتلدی وبریسی اصلا هیچون ارایه کیردی لت یدی
حضرت شیخ نصیحت طریقیله بیورر ﴿ کسی خوشتر از خویشتن
دار نیست ❊ که با خوب وزشت کسش کار نیست ﴾ خویشتن دار پرهیزکار
معناسنه دریعنی کسنك اوته سیله بریسیله مقید اولمیان کسیه دیرلر
که حرف رابط صفت (محصول بیت) شول پرهیز کاردن وکندینی
صقلنجیدن یك کیمسه یوقدر که کسنك کوزه‌لیله وچرکنیله کاری یوقدر
یعنی کیمسه‌نك ایسنه وپرامزینه مقید اولمیه وکندی حالنه مشغول اوله
انجق صفا بونده‌در ﴿ نادیده در سر نهادند وکوش ❊ دهن جای کفتار ودل
جای هوش ﴾ (محصول بیت) سنك باشکه کوز وقولاق قودیلر سوزیری
اغز قودیلر کوکلی عقل وادراك یری قودیلر حاصلی جانب حقدن
هرنه لازم ایسه هب ویردیلر هیچ نسنه‌یه محتاج قومادیلر ﴿ مکر باز دانی
نشیب از فراز ❊ نکوبی که این کوته است آن دراز ﴾ مکر حرف تمنی اوله
دیمکدر باز دانی تشبیه وتمییز ایلیه سین دیمکدر نشیب انیش وفراز
یوقش مراد خیر وشردر (محصول بیت) سکا انکیچون بو اسبابی
ویردیلر اوله که خیر وشری ونفعی وضرری ومعقولی غیر معقولدن
تمییز وتشخیص ایلیه سین بو اوزندر وبو قصه‌در دیمیه سین حاصلی
هرنسنه یرند حق بیله سین هیچ نسنه‌یه دخل وتعرض ایلمیه سین
﴿ حکایت ﴾ ﴿ چنین کفت پیری پسندیده هوش ❊ سخنهای پیران خوش
آید بکوش ﴾ پیری یا حرف وحدت پسندیده بای عجمك فتحیله مقبول دیمکدر
(محصول بیت) عقلی مقبول بر پیر بویله دیدی پیرلرك سوزلری قولاغه خوش
کلور یعنی پیرکه عاقل اوله سوزی خوش ومقبولدر مقبول قول کلن بیندر
وحکایه‌در ﴿ که در هند رفتم بکنجی فراز ❊ بدیدم چو یلدا سیاهی دراز ﴾
که حرف بیان بکنجی یا حرف صله ویا حرف وحدت وفراز ادات تا کید یلدا
قشك الك اوزن کیجه‌سنه دیرلر تقدیری شب یلدادر سیاهی یا حرف
وحدت (محصول بیت) پیردیرکه هندده بر بوجغه واردم وانده شب

بلدا كبی برسیاه زنكی كوردم ﴿ تو كفتی كه عفریت بلقیس بود ❊ بزشتی نمودار ابلیس بود ﴾ تو كفتی سن دیرایدك یعنی كوریدك دیریدك كه حرف بیان ابلیس عفریت بلقیس لامیه در شول عفریتدر كه بلقیسك تختنی كوتورمك ایستدی تفسیرده مفصل بیان اولنمشدر بزشتی باحرف ظرف ویاحرف مصدر نمودار او رنك دیمكدر (محصول بیت) سن مذكور كوریدك دریدك كه بلقیسك عفریتی در چركین لكده ابلیسك اورنكیدی یعنی همان شیطانه بكزردی بد شكلكده ﴿ در آغوش اودختری چون قمر ❊ فروبرده دندان بلبهاش در ﴾ دختری یاحرف وحدت فروبرده باتورمش دیمكدر بلبهاش باحرف صله ودر حرف تأكید (محصول بیت) مذكور زنكینك قوجغنده قمر كبی برقزواریدی كه دیشی طودقلرینه باتورمش ایدی یعنی دودقلرینی محكم امردی ﴿ چنان تنكش آورده اندر كنار ❊ كه پنداری اللیل یغشی النهار ﴾ تنك بونده محكم معناسنه دركناردن مراد یان دریعنی پهلو اللیل مبتدا یغشی فعل مضارع مفرد غائب بورر دیمكدر یعنی احاطه ایدر خبر مبتدا در النهار مفعولی (محصول بیت) زنكی قزی انجلین محكم كناره كتورمش یعنی شویله محكم صارلمش كه صناصین كیجه كونی بورر واحاطه ایدر حاصلی قزی محكم قوجاغنه المشیدی ﴿ مرا امر معروف دامن كرفت ❊ فضول آتشی كشت ودرمن كرفت ﴾ (محصول بیت) بنم امر معروف اتكم طوتدی یعنی امر معروف بو منكری نهی ایلمك اقتضا ایتدی فضول برآتش اولدی وبكا تأثیر ایلدی بونده كرفت تأثیر معناسنه در یعنی بونامعقول ایش تك طورمق اقتضا ایلدی حاصلی منكری منع ایلمكه مقید اولدم ﴿ طلب كردم ازپیش وپس چوب وسنك ❊ كه ای ناخدا ترس بی نام ونك ﴾ (محصول بیت) اوكدن وارتدن طاش واغاج طلب ایلدم كه اورام دیو ودیدم كه ای اللهدن قورقماز عارسز وغیرتسزندر بو ایشلدكك ایش دیو سیاهه چاغردم ﴿ بتشنیع ودشنام وآشوب وزجر ❊ سپید از سیه فرق كردم چو فجر ﴾ (محصول بیت) طعنله ودشنام ایله وغوغا وزجرله آقی سیاهدن فرق ایلدم صباح كبی یعنی سیاهی قزدن ایردم ﴿ شد آن ابر ناخوش زبالای باغ ❊ پدید آمد آن بیضه از زیر زاغ ﴾ شد رفت معناسنه در ابر ناخوش بیانیه بالای باغ

لامیه پدید آمد آشكاره كلدی دیمكدر بیضه یمورده معنا در زاغ قرغه (محصول بیت) اول ناخوش بلوت باغك اوستندن كتدی یعنی زنكی قزی براقدی وقاچدی واول بیضه زاغك التنده آشكاره اولدی یعنی دختر زنكینك التنده ظاهر وهویدا اولدی ﴿ ز لاحولم آن دیو پیكر بجست ❊ پری پیكراندر من آویخت دست ﴾ دیو پیكر وصف تركیبی شیطان صورتلی دیمكدر پری پیكر یعنی دختراندر من آویخت دست بكا یاپشدی دیمكدر اصطلاحلرنده (محصول بیت) بنم لاحول ولاقوت دیدیكمدن شیطان صورتلی زنكی صچرادی یعنی قاچدی كندی دختر بكا محكم یاپشدی یعنی بنم اتكمه صارلدی بویله دیو ﴿ كه ای زرق سجاده زرق پوش ❊ سیهكار دنیا خر دین فروش ﴾ زرق زانك فتحیله ریا معناسنه در زرق سجاده وصف تركیبیدر ریا سجاده لی معناسنه زرق پوش وصف تركیبی رزق جمع ازرق در یعنی كوكلر دیمكدر كوك لباس كیجی معناسنه سیهكار بدكار معناسنه در دنیا خر وصف تركیبی دنیا الیجی معناسنه یعنی طالب دنیا دین فروش ده وصف تركیبی دین صاتیجی معناسنه (محصول بیت) قز بكا یاپشدی كه ای ریا سجاده لی كوكلر كیجی بدكارلر دنیا صاتون الیجی آخرت صاتیجی مرائیلر حاصلی بكا محكم خصومت ایلدی ﴿ مرا عمرها دل زكف رفته بود ❊ برین شخص وجان من آشفته بود ﴾ (محصول بیت) بنم نیجه زمانلردن كوكلم بو شخصه كتمشیدی ودخی بنم جانم اكا عاشق اولمشیدی حاصلی نیجه زمان بونك عشقنه وسوداسنه دوشمش ایدم ﴿ كنون پخته شد لقمهٔ خام من ❊ كه كرمش بدر كردی از كام من ﴾ كرم بونده فوری معناسنه در كام دماغ معناسنه در (محصول بیت) بنم خام لقمهم شمدی پشدی یعنی مرادم حاصل اولدی سن اول لقمهٔ فوری چكمدن طشره ایلدك بوساعت تأخیر ایلیوب مرادیمزك حصولنه مانع اولدك ﴿ تظلم برآورد وفریاد خواند ❊ كه شفقت برافتاد ورحمت نماند ﴾ تظلم ظلمدن اغلمه وشكایت ایلمكه دیرلر (محصول بیت) دختر تظلم كتوردی وفریاد اوقودی كه دنیادن شفقت دوشدیمی ومرحمت قالمدیمی یعنی بو كیمسه بكا ظلم ایلدی دیو فریاد ایدوب مدد طلب ایلدی ﴿ نماند ازجوانان كسی دستكیر ❊ كه بستاندم داد ازین مرد پیر ﴾ (محصول بیت) جوانلردن كمسه

دستکیر قالمدیمی یعنی الله ایچون کیمسه قالمدیمی که بو پیردن بنم حقم
الیویره که بکاظلم ایلدی ❊ کەشرمش نباید ز پیری همی ❊ کەزددست
درسـتر نامحرمی ❊ که حرف تعلیل شرمش ضمیر پیره راجعدر پیری
یاحرف مصدر همی تقدیری همی نبایددر ضرورت وزن وقافیه ایچون
تأخیر اولنـدی کەحرف تعلیل سـتر سینك فتحیله ادب یری اضافت
لامیه ویاحرف وحدت (محصول بیت) که حجاب وشرم ایلمز پیرالکندن
کەبرنامحرمك ادب یرینه یاپشمق استر یعنی کورك پیرلکیله بکازنا ایلمك
استر ❊ همی کرد فریاد ودامن بچنك ❊ مر امانده سردر کریبان زنك ❊
واوحرف حال چنك بونده ال معناسنه در (محصول بیت) دختر فریاد
وفغان ایدردی حال بوکه اتکم النده ایدی بنمسه باشم عارمدن یقمده
قالمشیدی حاصلی الندن حسیر ان قالدم نیجه ایده جکم بیلمدم ❊ فرو
کفت عقلم بکوش ضمیر ❊ کەازجامه بیرون روم همچوسیر ❊ فرو
بونده ادات تأکید عقلم میم معنـاده ضمیره مقید ضمیرم تقدیرنده کەحرف
بیان (محصول بیت) ضمیرم قولغنه عقلم دیدی خاطرمه خطور ومرور
ایلدیکه لباسدن چیقام صرمساق کبی یعنی لباسی النده قویوب کیدم
حاصلی صو یوب قاچوب کیدم اندن غیری چاره بولمادم ❊ برون رفتم
ازجامه دردم چوسیر ❊ کەترسیدم اززجر برنا وپیر ❊ کەحرف تعلیل
زجردن بونده مراد جفادر برنانك فتحی وضمیله یکت دیمکدر جوان معناسنه
(محصول بیت) همان خاطرمه مذکور معنی خطور ایلدی فوری جامه دن
طشره چیقدم صرمسق کبی زیرا پیر وجوانك جفاسندن قورقدم یعنی
خلقك جور وجفاسندن خوف ایلدم ❊ برهنه دوان رفتم از پیش زن ❊
کەدردست اوجامه بهترکه من ❊ برهنه بانك فتحی وکسریله چپلاق
دیمکدر دوان صفت مشبهه در دویدن یلك معناسنه که حرف
تعلیل (محصول بیت) چپلاق یلرك کتدم زنك یانندن یعنی دخترك
اوکندن زیرا انك النده لباسم اولمق بکدر بن قویوب کیتمکی خیر بیلدم
❊ نه خصمی که با اونیسایی بداو بکر داندت کرد کیتی بکاو ❊ بیت
استفهام انکاری متضمندر خصمی یاحرف وحدت که حرف رابط
صفت داودن مراد خصومت ودعوا در بکرداندت تا ضمیر خطاب
سنی دوندرور دیمکدر کرد کیتی لامیه درجهان اطرافنده دیمکدر بکاو

باحرف مصاحبت معلوم اولا که مصرده وعجمده برکیمسهٔ تشهیر ایلمك
استەسلر کاوه بندیررلر تشهیر ایدررلر (محصول بیت) اویله دکلمیدر برخصم که
انکله چقشامزسن یعنی خصومت ودعویده انکله مقابله اولمادیغك
خصم سنی اطراف جهانده اوکوزه بندیروب طولندیرر یعنی سنی تشهیر ایلر
❊ پس مدتی کرد برمن کذار ❊ کەمیدانیم کفتمش ز ینهـار ❊ مدتی
یاحرف وحدت کەحرف تعلیل (محصول بیت) برمدتدن صکره بوقصه
دن بکاراست کلدی که بنی بیلور میسن دیوبن اکازینهار دیدم یعنی
خدا صقلسون شر کدن سنی قتی ایی بیلورم ❊ کەمن توبه کردم بدست
تو بر ❊ کە کرد فضولی نکردم دیکر ❊ بدست تو تقدیری بردست تودر باحرف
استعلا وبرای تأکیدایدر (محصول بیت) دختره زینهار دیدم زیرا بن سنك
الکدن توبه ایلدم که فضول ایشك اطرافنی طولنمیام یعنی بونك کبی
ایشلره برداخی مباشر اولمیام وهرکز کیمسه نك ذوقنه مانع اولمیام ❊ کسی را
نباید چنین کار بیش ❊ که عاقل نشیند پس کارخویش ❊ کەحرف
رابط صفت (محصول بیت) برکیمسه نك اوکنه بویله ایش کلمز یعنی
اوغرامز که کندی ایشی اردنجه عاقلانه اوتوره یعنی کندی حالنه
مشغول اوله اولکمسه بویله ایش کورمز حاصلی کندیه مهم ولازم
اولانی کورر بونك کبیلردن احترازایدر ❊ آزان شنعت این پند برداشتم ❊
دکر دیده نادیدهٔ انکاشتم ❊ (محصول بیت) اول شنعتدن بونصیحتی
قالدردم یعنی بکابوپند اولدی برداخی کورمیشی کورممشه اورام
یعنی بونك کبی ایشلری کورمزلکه اورام ونامشروع ایشلری ممکن اولدیغی
دکلو اغماض ایلیم حضرت شیخ بومحله کلنجه پیرك حکایتنی ایلدی وبو
بیتله نصیحت سمتنه شروع ایدوب بیوررر ❊ زبان درکش ازعقل داری
وهوش ❊ چو سعدی سخن کوی ورنه خموش ❊ (محصول بیت)
اکر عقل وادراکك وارایسه دلکی چك یعنی خاموش اول
سعدی کبی سوز سویله اکر قادرایسك والا اپسم اول یعنی برخوشجه
سویلمکه قادر ایسك سویله واکر دکلسك خاموش اول ❊ حکایت
خاصیت پرده پوشی وسلامت خاموشی ❊ ❊ یکی پیش داود طایی
نشست ❊ که دیدم فلان صوفی افتاد مست ❊ داود طایی مشایخ
کرامدن برینك اسمیدر که حرف تعلیل (محصول بیت) برصوفی
داود طائینك اوکنده اوتوردی که فلان صوفی مست دوشمش

كوردم ديو حاصلى بر صوفى بر صوفىٔ غمز ايلدى ❊ مى آلوده دستار
وپيراهنش ❊ كروهى سكان خلقه پيرامنش ❊ كروهى ياحرف وحدت
(محصول بيت) صوفينك دولبندى وكوملكى قوصندى بولشمش بربلوك
كلب انك اطرافنده خلقه اولمش كه انك قىٔ ايلديكنى يرلر ❊ چوفرخنده
خواين حكايت شنيد ❊ زكوينده ابروبهم در كشيد ❊ فروخنده خو
وصف تركيبى مبارك خويلى ديمكدر ابروقاش بهم در كشيد بورشدردى
يعنى بيحضور اولدى ديمكدر (محصول بيت) چونكه مبارك خويلى شيخ
غمازدن مذكور حكايهٔ ايشتدى كوينده‌دن يعنى غماز دن قاشينى
بورشدردى حاصلى بيحضور اولدى زيرا ايكى قباحت ايلدى هم كندى
صوفى اولوب غماز اولمسى وهم بولداشنى غمز ايلمسى ❊ زمانى برآشفت
وكفت اى رفيق ❊ بكار آيد امروز يار شفيق ❊ زمانى ياحرف وحدت
برآشفت بيحضور اولدى يار شفيق محتلى يار ديمكدر (محصول بيت)
برزمان شيخ بيحضور وپريشان اولدى اندنصكره غمازه‌ديدى كه‌اى رفيق
بوكون ايشه كلور يار شفيق يعنى يار صادق دوست ويار موافق بويله
كونده بولنمق كرك انى اول حالده قومق كرك ❊ بروز آن مقام شنيعش
بيار ❊ كه‌درشرع نهيست ودر خرقه‌عار ❊ مقام شنيع بيانيه‌در (محصول
بيت) وار اول مقام شنيعدن يعنى اول رسواى مقامدن انى كتور زيرا
شريعتده منهيدر وطريق مشايخده عار در ❊ به پشتش درآور چومردان
كه‌مست ❊ عنان سلامت ندارد بدست ❊ (محصول بيت) انى
ارقه كه كتور ارلر كبى زيرا مست اولان ريسه عنان اختيارى الده
طوتماز وكنديني بلمز كتورمسى آسان اولور ❊ نيوشنده شدزين سخن
تنك دل ❊ بفكرت فرورفت چون خربكل ❊ نيوشنده اسم فاعلدر
نيوشيدندن مستمع معناسنه فرورفت طالدى وباتدى ديمكدر (محصول بيت)
غماز مستمع شيخك بوامرندن تنكدل اولدى يعنى شيخك وار كتورديديكندن
فكره طالدى خر بالجقه باتدغى كبى حاصلى شيخك امرينه مخالفت
ممكن دكل انى كتورمكده مشكل بواراده غماز مضطرب اولدى بالجقه‌باتن
خر كبى ❊ نه زهره كه فرمان نكيرد بكوش ❊ نه يارا كه مست اندر آرد بدوش ❊
زهره اوده ديرلر مراد قدرتدر كه حرف بيان ياراقدرت معناسنه دركه
ينه حرف بيان اندر ادات تأكيد بانك معناسى تأكيد ايدر باحرف

صله دوش اومز ديمكدر (محصول بيت) نه زهره‌سى وار كه شيخك فرمانى
قولاغنه طوتميه يعنى مخالفته قادر دكل نه اول قدرت واردر كه مستى
اومزينه اوروب كتوره حاصلى بوايكى معنا اراسنده اضطرابه دوشدى
يعنى مستى كتورمكه كوكلى قبول ايلمز ❊ زمانى بپيچيد ودرمان نديد ❊
ره‌سر كشيدن زفرمان نديد ❊ بپيچيد فعل ماضى مفرد غائب بورالدى
وبوكلدى ديمكدر مراد بيحضورلق وطارلقدر (محصول بيت) برزمان
بيحضور وپريشان اولدى چاره بولمدى شيخك فرماننددن باش چكمكه
يول بولمدى حاصلى مخالفته چاره كورمدى ❊ ميان بست وبى اختيارش
بدوش ❊ درآورد وشهرى بروعام وجوش ❊ شهرى ياحرف نسبت عام
وجوش تركيب مزجى درغلو معناسنه (محصول بيت) غماز بل بغلدى
واختيارسز انى اومزينه كتوردى يعنى اوستنه الدى وكوردى شهر خلقى
اوزرينه غلوى عام ايدوب اوشديلر ❊ يكى طعنه ميزد كه درويش بين ❊
زهى پارسايان پاكيزه‌دين ❊ زهى بوك كبى يرلرده تحسين افاده ايدر
استهزاء (محصول بيت) خلقك بريسى طعن اوردى كه درويش سيرايله انجق
اولور آفرين پاك دينلى پارسا درويشلك بويله مى اولورمش ديوبرى
برينه اشارت ايدرلردى ❊ تواين صوفيان بين كه مى خورده اند ❊
مرقع بسيكى كرو كرده اند ❊ مرقع اسم مفعولدر تفعل بابندن يمه‌لردن
ديكلمش خرقه‌يه كه بوپرده هندفقراسى كيرلر باحرف صله سيكى
اصلنده مثلثه ديرلر اما طاق خمر معناسنده استعمال ايدرلر كب
درسه ايله يكدن قياس كاف عربى اولمقدر اما عجمى استعمال ايدرلر
كرو كاف عجمك كسريله ورانك فتحى وواو اصليه ايله رهن ديمكدر
(محصول بيت) خلق برى برينه ديرلر ديكه سن بو صوفيلرى كور كه شراب
ايچمشلر در مرقعلرينى شرابه رهن ايلمشلردر حاصلى بونلرى كورنلر
بويله طعن ايدرلر دى ❊ اشارت كنان اين وآن را بدست ❊ كه اين
سركرانست وآن نيم مست ❊ اين وآن مذكور ايكى صوفى‌يه اشارت در
اين يعنى مست اولان صوفى وآن يعنى غماز صوفى (محصول بيت) خلق بوايكى
صوفى‌يه ال ايله اشارت ايديجى ايدى كه بوسركراندر يعنى چكن در
واول كتورن صوفى نيم مستدر يعنى تمام سرخوش دكلدر ديو بينده
حضرت شيخ معرفت بيورر ❊ بكردن براز جور دشمن حسام ❊

به‌ازشنعت شهر وجوش عام ﴾ بکردن باحرف صله ورحرف تأکید
جوردشمن لامیه حسام کسکین قلج‌در (محصول بیت) کشنك بوینده
دشمن جفا سندن کسکین قلج اولمق یکدر شهرك شنعتندن وعوامك
ازدحامندن یعنی خلقك غلوسندن وغلبه سندن ﴿ بلا خوردروزی
بمحنت کذاشت ﴾ بناکام بردش بجایی که داشت ﴾ بلا خورد بلا یدی
یعنی چکدی روزی یاحرف وحدت کذاشت بچوردی دیمکدر بناکام
بالضروره دیمکدر بجایی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت
(محصول بیت) بلالر چکدی واول برکونی محنت ومشقتله کچوردی
بالضروره انی اولدیغی یره ایلتدی حاصلی انی مکاننه ایصال ایلدی
﴿ شب ازفکرت وشرمساری نخفت ﴾ بخندید طایی دکر روزو کفت ﴾
شرمساری یاحرف مصدر (محصول بیت) کیجه غمازصوفی اوتندیغندن
وفکرندن اویومدی ایرتسی کون طایی غماز یوزینه باقدی وکولدی
دیدی دیدیکی کلان بیتك مضمونیدر ﴿ مریز آب روی برادر بکوی ﴾
که دهر ت نریزد بشهری آب روی ﴾ (محصول بیت) سن قادرسین
قرداشك یوزی صوینی محله ده دوکمه که دهر سنك یوزك صوینی شهرده
دوکمیه یعنی سن کیمسنك عیبنی فاش ایلمه وعرضنی کسر ایلمه که زمان
سنك عیبکی فاش اتمیه وعرضکی کسر ایلمیه زیرا کماندین تدان در
﴿ کفتار درمعنی زبان کشیدن ازعیب ﴾ ﴿ بداندر حق مردم نیك وبد ﴾
مکوای جوانمرد صاحب خرد ﴾ (محصول بیت) ای ورامز مردمك
حقنده یرامز سویلمه ای صاحب عقل جوانمرد یعنی هیچ کیمسنك حقنده
کم سوز سویلمه هرنه ایسه ﴿ که بدمرد راخصم خود میکنی ﴾ وکرنیك
مردت بدمکینی ﴾ که حرف تعلیل (محصول بیت) زیرا اول غیبت ایلدیکك
کسه اکرذاتنده بد ایسه اول بدی کندوکه عدو ودشمن ایدرسین واکرایی
ومعقول کسه ایسه سن انی غیبت ایلك ایله نامعقول اتمش اولورسین که
برایی کسهٔ غیبت ایدرسین حاصلی هیچ غیبت ایلمه که آزاده اوله سن
﴿ ترا هرکه کوید فلان کس بدست ﴾ چنین دان که در پوستین
خودست ﴾ (محصول بیت) سکا هرکسه که دیرسه که فلان
کسه یرامزدر دیو یعنی سکا برکسهٔ غیبت ایلین کسهٔ سن یقین بل که

اول مغتاب یعنی غیبت ایدن کیمسه کندی عیبنی سویلر
نفسنی غیبت ایدر زیرا حقیقتده غیبت ایلدیکی قرداشیدر پس
معناده قرداشی اتی یرمش ﴿ که فعل فلان را بباید بیان ﴾ وزین
فعل بدمی بکرد دعیان ﴾ که حرف تعلیل می بکرددد اولور
دیمکدر (محصول بیت) برکیمسهٔ غیبت ایدن حقیقتده کندینی غیبت
ایدر زیرا فلانك یرامز اشنی بیلکه بیانه محتاجدر بو شمنك سوزیله اول
یرامز اولمق لازم دکل اما غیبت ایدندیرامز فعل آشکاره اولور
که غیبت ذاتنده برنامعقول کاردر انی ارتکاب ایدن البته نامعقول اولور
حاصلی غیبت اولنان فعلی بیانه محتاجدر بونك دیمسیله یرامز اولمق
لازم دکل اما بو غیبت سبیله مذموم ومقد وحدر زیرا غیبت جمیع ادیانده
حرامدر ﴿ بید کفتن خلق چون دم زدی ﴾ اکرراست کویی سخن
هم بدی ﴾ (محصول بیت) خلقك یرامزنی سویلمکه چون که نفس
اوردك یعنی چون که خلقك غیبت ومساویسنی ذکر ایلدی اکرکرچك
سویلرسن سوزی سن یرامزسین یعنی سوزکده صادق ایسك
یرامزسین زیرا خلقك یرامزینی سویلدك حاصلی ایی اول کیمسه‌در
که هیچ کسنك حقده کم سویلمیه ﴿ حکایت ﴾ ﴿ زبان کرد شخصی بغیبت
دراز ﴾ بدو کفت داننده سرفراز ﴾ (محصول بیت) برشخص غیبتچون
دیلنی اوزاتدی یعنی برکیمسهٔ غیبت ایلمکه شروع ایلدی اکا بر عالی
مقدار عالم دیدی یعنی انده حاضر ایدی دیدی ﴿ که یاد کسان پیش
من بد مکن ﴾ مرا بدکمان درخود مکن ﴾ یاد ذکر معناسنه کسانه اضافت
مصدرك مفعولنه اضافتیدر (محصول بیت) عالم مغتابه دیدی که بنم
قاتمده کسلری یرامزلکه یعنی کسلری بددر دیمه بنی کندی حقکده
بدکمان ایلمه و بدا اعتقاد ایتمه زیراسن خلقی ذم ایدنجه بن سنی بد و یراماز
اعتقاد ایدرم ﴿ کرفتم زتمکین اوکم بیود ﴾ نخواهد بجاه تواندر فزود ﴾
(محصول بیت) فرض ایتدم سنك ذمك سبیله انك قدر ینه ومقدار
ومرتبه سنه نقصان ومنصبنه وعرضنه کسر کلورمش لیکن انك
منصبندن وقدرتندن اکسلن نسنه سنك جاهکه ومرتبه وقدرکه زیاده
اولمز پس کسهٔ غیبت ومساوی ایله که زیاده اولو کناهدر ﴿ حکایت ﴾

کسی کفت وپند اشتم طیبتست * که دردی بسامان تر از غیبتست * طیبت لطیفه معناسنه درسامان لغتده انتظام حال معناسنه درامابونك کبی یرلرده اولی وآخری معنا سنه در (محصول بیت) بنم قتمده بر کسنه دیدی وبن دیدیکنی لطیفه صاندم بونی دید یکه اوغر یلق وحرامیلق غیبتدن یکدر * بدو کفتم ای یار آشفته هوش * شکفت آمد این دوستانم بکوش * این دوستانم میم معناده کوشه مفید در بکوشم تقدیرنده (محصول بیت) بویله دینجه بن دیدم که ای عقل پریشان یار عجب کلدی بودا ستان یعنی بو سوز قولغمه * بنارا ستی درچه بینی بهی * که بر غیبش مترتب مینهی * بنار استی باحرف ظرف وبا حرف مصدر (محصول بیت) خیانتده نه یکلك کوررسین که غیبت اوزره اکا مرتبت قورسین یعنی حرامیلقده غیبت اوزره نه زیاده واردر که انی ترجیح ایدرسك * یکی کفت دزدان تهور کنند * بیازوی مردی شکم پر کنند * تهور تفعل بابندن مصدر در برایشه پرواسز کیرمکه دیرلر (محصول بیت) بن اول کیمسه یه سؤال ایدنجه بلی دیدی حرامیلرارلك وبهادرلك ایدرلر ارلك بازوسیله قارنلرین طوبطلو ایدرلر ومال تحصیل ایدرلر * نه غیبت کن آن ناسزا وارمرد * که دیوان سیه کرد وچیزی نخورد * غیبت کن وصف ترکیبیدر معنای بیت استفهام انکاری متضمن در (محصول بیت) اویله دکلیدر غیبت ایدیجی اول ناسزا وناعقول بدبخت ارکه عمل دیوانی سیاه ایلدی وهیچ نسنه یمدی حاصل کلام ایکیسیده کناهه کیرور اما حرامیلقده سیم وزر تحصیلی وار وغیبتده قوری کناهدن غیری نسنه یوقدر * حکایت * * مرادر نظامیه ادرار بود * شب وروز تلقین وتکرار بود * نظامیه بغدادك کرخنده برمدرسه در کیم نظام الملك نام بروزیر بنیاد ایتمشدر حکایت اولنور که دنیاده آندن اول مدرسه بنا اولنمامشدر امابوکون خراب در همان دیوارلری یرندن در باقیسی خرابدر کرخ بغدادك قرشوسنده بریرك اسمیدر که معروف کرخی وجنید بغدادی وسری سقطی ومنصور وداخی اولیادن چوق کیمسه نك تربه لری انده در رحمة الله علیهم اجمعین ادرار افعال بابندن مصدر در بونده وظیفه معناسنه در

(محصول بیت) بنم نظامیه ده وظیفهم وار ایدی یعنی حضرت شیخ انده دانشمند اولمش کیجه وکوندز تلقین وتکرارم وار ایدی حاصلی کیجه وکوندز مطالعه ومذاکره ده ایدم یعنی علمله مقید ایدم خالی دکل ایدم * مر استادرا کفتم ای پیر خرد * فلان یار برمن حسد می برد * مر حرف تأکید استادرا رادات مفعول (محصول بیت) برکون استاده دیدم که ای پیر عقل فلان شریکم بکا حسد ایدر * چومن داد معنی وهم در حدیث * برآید بهم اندرون خبیث * (محصول بیت) چونکه بن حدیثده یعنی درسمده راست معنی ویرم یعنی درسمی استخراج ایدوب خوب تقریر ایدم حسددن خبیثك اندرونی منقبض ومضطرب اولور حاصلی زیاده بیحضور اولور * شنید این سخن پیشوای ادب * بتندی برآشفت وکفت ای عجب * پیشوا مقتدا معناسنه درکه مراد مدرسدر (محصول بیت) بندن بوسوزی ایشدی ادب وعلم مقتداسی حدت ایدوب غضبه کلدی وبکا دیدی ای عجب یعنی سندن بو وضعی عجب کوردم دیمکدر * حسودی پسندت نیاید زدوست * که معلوم کردت که غیبت نکوست * حسودی یاحرف مصدر پسندت تا ضمیر خطاب که اسمدر کیم معناسنه (محصول بیت) استاد دیدی سکا دوستدن یعنی شریککدن حسد مقبول دکلدر یاغیبتدن مقبولك اولدی که شریککی غیبت ایدرسین * کر اوراه دوزخ کرفت ازخسی * ازین راه دیکر تو دروی رسی * خسی یاحرف مصدر (محصول بیت) اول خباثتندن وحساستندن دوزخ یولنی طوتدی ایسه بو یولدن داخی سن او که ایرشورسین یعنی حسددن اول دوزخه کیدرسه سن غیبت ایلدیککدن اوتری کیدرسین پس اکا بو خصوصده برابر اولورسین * حکایت * * کسی کفت حجاج خونخواره ایست * دلش همچو سنك سیه پاره ایست * خونخواره وصف ترکیبیدر قان ایچیجی دیمکدر مراد خونی دیمکدر سنك سیه پاره ترکیب اضافیدر قره طاش پاره سی دیمکدر (محصول بیت) برکیمسه دیدی حجاج قان ایچیجیدر کوکلی قره طاش پاره کبی در یعنی بی رحم ظالمدر * نترسد همی زآه وفریاد خلق * خدایا تو بستان از وداد خلق * (محصول بیت) اول کیمسه دیدی خلقك آه وفریادندن قورقمز یعنی هیچ کیمسه یه ترحمی یوقدر وخدادن خوف ایلمز

يارب سن اندن خلقك حقنى اليور اول كيمسه بوبله ايلدكده ﴿ جهان ديده پيرديرينه زاد ❊ جوانرا يكى پند پيرانه داد ﴾ جهان ديده وصف تركيبى جهان كورمش يعنى سياح عالم ديمكدر يا حرف وحدت وهمزه حرف توسل پيرديرينه زاد بيانيه چوق يشامش وعمرسورمش ديمكدر (محصول بيت) جهان كزرمش وزياده عمرسورمش بر پير انده حاضر ايدى بددعا ايدن جوانه پيرانه پند ويردى ويردكى پند بوندنصكره كاور ﴿ كزوداد مظلوم مسكين او ❊ بخواهندى ازديكران كين او ﴾ كزو كه حرف بيان وضمير حجاجه راجعدر (محصول بيت) پيرديدى كه او حجاجدن انك مظلوم ومسكين نك حقنى ايستزلر وغيريلردنده انك كينى يعنى اندن ايلديكى ظلمك مظالمنى آخرتده بر ايستزلر واكا كين وعداوت ايدندن انك حقنى ايستزلر حاصلى هم اكا عذاب ايدرلر غيريدن اوترى وهم غيريه اندن اوتورى ﴿ نو دست ازوى روزكارش بدار ❊ كه خود زير دستش كند روزكار ﴾ (محصول بيت) سن انك احوالندن وافعالندن يعنى ايلديكى ظلمدن الكى چك يعنى بد دعاسيله مقيد اولمه زيرا خود روزكار آنى زيردست ايدر يعنى مغلوب ومقهور ايدر نتكه غيرى ظالملرى ايلدى ﴿ نه بيداد ازو بهره مند آيدم ❊ نه نيز از توغيبت پسند آيدم ﴾ بهره مند فائده لى ديمكدر پسند بونده اسمدر پسنديده معناسنه (محصول بيت) نه اندن خلقه ظلم بكا فائده لى كاور يعنى ايلديكى ظلم مسلم دكلدر نه سندن انك غيبت ومساويسى مقبولمدر يعنى ايكيسنده مذموم صفتدر حقنده ﴿ بدوزخ بردمدبرى را كناه ❊ كه پيمانه پركردو ديوان سياه ﴾ بدوزخ با حرف صله كه رابط صفت پيمانه دن مراد پيمانه عمردر ديواندن مراد ديوان عملدر (محصول بيت) دوزخه ايلدر بر مدبرى كناه كه پيمانه عمرى پرايلدى يعنى عمرنى آخره ايرشدردى وعملى دفترنى سياه ايلدى يعنى بر بدبخت كه عمرنى آخره ايركوردى مظالم ايچنده اول كناه انى دوزخه ايلدر ﴿ دكر كس بغيبت پيش ميدود ❊ مبادا كه تنها بدوزخ مىرود ﴾ (محصول بيت) مذكور مدبرى كناه دوزخه ايلدر غيرى كيمسه غيبتله انك اردنجه يلركيدر اولميا كه دوزخه تنها كيده يعنى اول برى غيبت سببيله اردنجه كيدر اولميه كه مدبر دوزخه يولداش سز كيده ديو

﴿ حكايت ﴾ ﴿ شنيدم كه ازپارسايان يكى ❊ بطيبت بخنديد با كودكى ﴾ (محصول بيت) ايشتدم كه عابدلردن بريسى براوغلنجغه باقدى ولطيفه ايله كولدى حاصلى برپسرله لطيفه طريقيله مصاحبت ايلدى ﴿ دكر پارسايان خلوت نشين ❊ بعيبش فتادند در پوستين ﴾ بعيبش ضمير معناده پوستينه مقيد پوستينش تقديرنده (محصول بيت) غير خلوت نشين پارسالر اول صوفيه عيب ايتمكله غيبته دوشديلر مكر پسر صاحب جمال ايمش كه اول صوفى اكا ميل ايتدى ديو سائر صوفيلر انى متهم ايدوب غيبت ايلديلر ﴿ بآخر نماندآين حكايت نهفت ❊ بصاحب نظر باز كفتند وكفت ﴾ (محصول بيت) آخر مذكور صوفيلر قصه سى كيزلى قالمدى بل كه صاحب نظره آشكاره ديديلر واولده يعنى شيخلرينه قصه ديديلر اولده صوفيلره پيدا ايدوب ديدى ﴿ مدر پرده بر يارشور يده حال ❊ نه طيبت حرامست وغيبت حلال ﴾ (محصول بيت) يارشوريده حالك عرضى پرده سنى يرتمه قاش اتمه زيرا اويله دكلدر كه لطيفه حرام اوله وغيبت حلال بل كه قضيه عكسنجه‌در ﴿ حكايت ﴾ ﴿ بطفلى درم رغبت روزه خاست ❊ ندانستمى چپ كدامست وراست ﴾ بطفلى با حرف صله و يا حرف مصدر ودر بالك معناسنى تأكيد ايدر تقديرى در طفلى امدر (محصول بيت) طفوليتده يعنى اوغلنجغكن صومه نيت ايلدم اما شويله طفلدم كه بيلمزم صولم قنغيسيدر وصاغم قنغيسى يعنى زياده خرده ايدم كه صولى صاغدن فرق ايتمزدم ﴿ يكى عابد از پارسايان كوى ❊ همى شستن آموختم دست وروى ﴾ (محصول بيت) بر عابد محله عابدلرندن بكا ال ويوز يومغه اوكرتدى يعنى آبدست نيجه اليورلر اوكرتدى ﴿ كه بسم الله اول بسنت بكوى ❊ دوم نيت آور سيوم كف بشوى ﴾ كه حرف بيان (محصول بيت) ديدى اول سنتدر بسم الله ديمك ايكنجيسى نيت سنتدر كه شافعى ده فرض در اوچنجيسى ال يومق در ﴿ پس آنكه دهن شوى وبينى سه بار ❊ مناخر بانكشت كوچك بخوار ﴾ (محصول بيت) اندنصكره اوچ كره اغز يكى بورنكى كوچك پرمغكيله قرشدر وقشى ﴿ بسبابه دندان پيشين نال ❊ كه در روزه نهيست بعد الزوال ﴾ سبابه سينك قنجله شهادت پرمغنه درلر دندان پيشين بيانيه اولك

دیشلری بمال فعل مفرد مخاطب اوو دیمکدر یعنی سورت که حرف
تعلیل ذهیست تقدیری مسواك منهیدر (محصول بیت) سبابه ایله اوك
دیشلرین اوو زیرا رمضانده زوالدن صکره شافعی مذهبنده مسواك
منهیدر حضرت شیخ ایسه شافعی مذهبدر پس برمق مسواك بدلی
اولور ❊ وزان پس سه مشت آب بروی زن ❊ زرستن که موی سر
تاذقن ❊ مشت بونده آوج معناسنه در رستن که موی سر که مویه
وموی سره مضاف اولمشدر باشك صاچی بتدکی یردن دیمکدر تاحرف
انتها ذقن ذالك وفانك فتحه لریله اکك دیمکدر (محصول بیت)
واندن صکره اوج آوج صویوزکه اور یعنی اوج کره یوزك یوباشك
صاچی بتدیکی یردن اککه دك حاصلی برحدی ذکر ایلدوکی در
و برحدی قواقدن قوانغه دقدر فتأمل ❊ دکر دستها تابمرفق بشوی
❊ زتسبیح وذکر آنچه دانی بکوی ❊ تاحرف انتها وباحرف
صله ومرفق دیرسك دیمکدر (محصول بیت) اندن صکره ایکی الك
دیرسکه دك یو وتسبیحدن وذکردن اول نسنه که بیلورسین سویله
یعنی ادعیهٔ مأثوره دن بلدیککه مشغول اول ❊ دکر مسح سر بعد
ازآن غسل پای ❊ همینست ختمش بنام خدای ❊ مسح سر
لامیه در باشه یاش ال سورتمکدر غسل پای لامیه درایکسی بیله
مصدرك مفعولنه اضافتدر (محصول بیت) اندن صکره باشه مسح
ایله اندن صکره ایکی اباغك یوهمان بودر ابدستك تمام اولمه‌سی خدانك
آدیله ویا خدا حقیچون ❊ کس ازمن نداند درین شیوه به ❊ نبینی که
فرفوت شد پیرده ❊ (محصول بیت) بکا وضو تعلیم ایلین عابد دیدیکه
بوابدست شیوه‌سنده یعنی بوخصوصده بندن ایی کمسه بیلمز حاصلی بن ساثر
ندن ایی بیلورم کورمز میسن که کوبك اختیاری فرتوت اولدی یعنی
بونادی شویله که خاطرنده نسنه قالمدی ❊ شنید این سخن ده خدای
قدیم ❊ بشورید و کفت ای خبیث رجیم ❊ (محصول بیت) بوسوزی
کوبك اسکی کنخداسی ایشتدی غضبه کلدی وعابدی شتم ایدوب
دیدی ای خبیث رجیم یعنی ای مردود لعین ❊ نه مسواك در روزه
کفتی خطاست ❊ بنی آدم مرده خوردن رواست ❊ (محصول بیت)
دیدیکیمی صومده مسواك خطادر یااولمش آدم اتنی یمك جائز میدر زیرا

عابد دیدی بندن ایی بوخصوصده بیلور یوقدر پس جمیع سلبی
سلب لازم کلور یعنی انلره بوسوزدن انکار لازم کلور علی الخصوص ده
خدایه ده انکار ایلدی اوبله معناضیبت ایلمش اولدیکه مرده آدم اتنی یمکدر
❊ دهن کوزنا کفتها نخست ❊ بشوی آن ازخورد نیها بشست ❊
(محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر اغزنی دی اول
سویلمیجك سوزلردن یواول کیمسه که ییجکلردن اغزنی یودی یعنی
طعامك لوثندن اغزی یومزدن اول ناسزا کلماتدن اغزنی یوسون
اندن اهمدر ❊ کسی راکه نام آمداندر میان ❊ بنیکوترین نام ونعتش
بخوان ❊ (محصول بیت) برکیمسنك که آدی اورتایه کلدی واوصافی
تذکر اولدی‌انی ایبرك آدیله وبخشیرق وصفله تذکر ایله حاصلی هرکسی که
اکلیسردر ایلکله الك وخوب وصفله مدح وبیان ایدوب وصف ایله
❊ چو همواره کویی که مردم خرند ❊ مبرظن که نامت چو مردم
برند ❊ همواره دایم دیمکدر (محصول بیت) چونکه دائم مردم خردر
دیه‌سین یعنی خلقی چرکنلکله ذکر ایلیه‌سن ظن ایلمه که سنك آدکی آدم
کبی ایلده‌لر یعنی سکا حرمت ایدوب ایی آدم دیمزلر حاصلی خلقی بدلکله
اکارسك سکا بعض ایدوب بدلکله اکارلر ❊ چنان کوی سیرت بکوی
اندرم ❊ که کفتن توانی بروی اندرم ❊ (محصول بیت) محله‌ده
بنم اردمجه سیرتمی انجلین سویله که اول سوزلری یوزومه سویلمکه قادر
اوله‌سین حاصلی اردمجه شویله سویله که او کومده سویلمکه قادر اوله‌سین
❊ وکرشرمت ازدیدهٔ ناظرست ❊ نه‌ای بی بصر غیب دان حاضرست ❊
(محصول بیت) واکر ناظرك چشمندن اوتانوب اردنجه سویلدکك
یوزینه قرشو سویلیه‌مزسك ای بصرسزعیب بلیجی خدا حاضر دکلمیدر
یعنی اندن اوتانمزمیسین ❊ نیاید همی شرمت ازخویشتن ❊ کزوفارغ
وشرم داری زمن ❊ (محصول بیت) کندکدن شرم کلزمی که اندن
فارغ وغافلسین وبندن شرمك کلور یاخود معنی اخبار طریقیله
اوله یعنی سکا کندکدن حجاب کلز وشرم ایلمزمیسین که اندن فارغ
سن وبندن اوتانوب سین ❊ حکایت ❊ ❊ طریقت شناسان ثابت قدم
❊ بخلوت نشستند چندی بهم ❊ طریقت شناس وصف ترکیبی شناسیدندن

والف ونون ادات جمعدر (محصول بيت) طريقت يلبجى ثابت قدم
يعنى تكميل طريقت وتحصيل حقيقت قيلان سالكلر برنيجه سى خلوتده
پرده اوتوردیلر ﴿ يكى زان ميان غيبت اغياز كرد ❊ درذ كر بيچارهٔ
باز كرد ﴾ بيچارهٔ يا حرف وحدت وهمزه حرف توصل (محصول بيت) بريسى
اول اورتادن غيبت ايتمكه شروع ايلدى بر بيچارهنك ذكرى قپوسن اچدى
وانى ذم ايتمكه باشلدى ﴿ يكى كفتش اى يار شوريده رنك ❊ وهر كز غزا كردهٔ
در فرنك ﴾ كردهٔ يا ضمير خطاب وهمزه حرف توصل در حرف صله
(محصول بيت) بريسى آرالرندن اول مغتابه ديدى كه اى ديوانه شكل
يار هر كز فرنكه غزا ايلمش ميسين يعنى كافره غزا ايلدكمى ﴿ بكفت
ازپس چار ديوار خويش ❊ همه عمر ننهادم پاى پيش ﴾ (محصول بيت)
مغتاب سائله جواب وروب ديدى جميع عمرمده كندى درت ديوارمدن
طشره اياغم قومامشم اياغنى اوكنه قومقدن مراد اوندن طشره چقمامقدر
﴿ چنين كفت درويش صادق نفس ❊ نديدم چنين بخت بركشته كس ﴾
(محصول بيت) پس سائل مغتابدن مذكور جوابى ايشيدنجه اكا درويش
صادق بوبله ديدى هر كز كورمدم بونجلاين بختى وطالعى دونمش سعاد
تسزر كيمسه كه سنسن ﴿ كه كافر زپيكارش ايمن نشست ❊ مسلمان زجور
زبانش نرست ﴾ كه حرف رابط صفت پيكار صواش (محصول بيت)
كورمدم بوبله بركشته بخت كه كافر صواشندن مأمون اوتوردى ومسلمان
دلى جورندن خلاص بولمدى يعنى كافر الندن قورتلدى ومسلمانلر ديلندن
قورتلمادى ﴿ حكايت ﴾ ﴿ چه خوش كفت ديوانهٔ مرغزى ❊ حديثى
كه زولب بدندان كزى ﴾ مرغز سرحد تركستانده بر برك اسمى در حديث
بونده سوز معناسنه در كه حرف رابط صفت وضمير حديثه راجعدر
(محصول بيت) نه كوزل سوز سويلدى مرغزى ديوانه بر حديثى كه اكر
ايشتسك اول حديثى حيرتكدن طوداغكى ديشكله ايصرردك يعنى زياده
اى سويلدى ﴿ من ار نام مردم بزشتى برم ❊ بكويم بجز غيبت مادرم ﴾
بزشتى با حرف مصاحبت ويا حرف مصدر (محصول بيت) ديوانهنك
ديدوكى بودر بن اكر خلقك آدنى قباحتله اكارسم يعنى خلقى ذم ايدرسم
يعنى خلق غيبت ايلمك جائز اولورسه انامك غيبتدن غيرى ديمزم يعنى غيبتمى
اكا تخصيص ايدرم ﴿ كه دانند پروردكان خرد ❊ كه طاعت همان به كه

مادر برد ﴾ كه حرف تعليل پروردكان خرد لاميه كاف عجم هاى رسميدن
بدلدر والف ونون ادات جمعدر كه حرف بيان (محصول بيت)
عبد الله بن مبارك دير كه اكر بن خلق غيبت ايتملى اولسم انامى وانامى
ايدردم زيرا غيبت اولونمشه البته ثواب ويريلور پس ثواب انامه وانامه
اولمق اولى در ديوانه دير كه اكر خلقى ذم ايلهلى اولسم انامى وانامى ذم ايدردم
زيرا عقل بسليجى لر كه اول بيلدر كه طاعتى وثوابى انا آله حاصلى
بودر كه چون مغتابك ثواب وحسناتى غيبت اولنمش كيمسه يه ويردلر
ايمدى انامى غيبت ايدرم ثواب آنك اولسون غير ينك اولماسون
﴿ رفيقى كه غائب شد اى نيك نام ❊ دو چيز ست ازو بر رفيقان حرام ﴾
رفيقى يا حرف وحدت كه حرف رابط صفت (محصول بيت) بر يولداش كه
غائب اولدى اى ايى ادلى كيمسه ايكى نسنه اندن يولداشلر اوزره حرامدر
يعنى اندن صكره ايكى نسنه معقول دكلدر ﴿ يكى آنكه مالش بباطل
خورند ❊ دوم آنكه نامش بزشتى برند ﴾ (محصول بيت) بريسى اولدر كه
مالنى باطل يره يهلر ايكنجيسى اولدر آدنى رامز لغيله ايلهلر يعنى
چركنلكله اكار حاصلى مالنى باطل يره ييلر وآدنى نامعقول اكميالر
﴿ هر آن كو برد نام مردم بعار ❊ تو شكر خود ازوى توقع مدار ﴾
عار بونده عيب معناسنه در واضافتلر لاميه در توقع تفعل بابندن مصدر در
اميد معناسنه (محصول بيت) هر اول كيمسه كه خلقك آدنى عيبله وقصورله
ذكر ايدرسن كندى شكر يكى اندن اميد طوتمه حاصلى الى سكا بدلكيله
ذكر ايدن سنيده ايله بدلكيله ذكر ايدر البته ﴿ كسى پيش من در جهان
عاقلست ❊ كه مشغول خود وز جهان غافلست (محصول بيت) بر كيمسه
بنم قتمده جهانده عاقلدر كه كنديه مشغول ومقيددر وجهاندن غافلدر
حاصلى عالمده شول كيمسه اوصليدر كه كنديه مقيد ومشغولدر وعالمدن
فراغت اوزرهدر شويله كه هيچ نسنه ايله ملوث دكلدر ﴿ كفتار اندر كسانى
كه غيبت ايشان روا باشد ﴾ ﴿ سه كس را شنيدم كه غيبت رواست ❊
وزين در كذشتى چهارم خطاست ﴾ (محصول بيت) ايشتدمكه
اوچ كيمسنك غيبت ومساويسى جائزدر بو اوچدنكه كچدك دردنجيسى
خطادر يعنى جائز دكلدر ﴿ يكى پادشاه ملامت پسند ❊ كزو بر دل
خلق بينى كزند ﴾ ملامت پسند وصف تركيبى ملامت قبول ايدبجى

معناسنه (محصول بيت) بريسي اول اوچك ملامت بكنجى پادشاهدر
يعنى ملامت توبيخه لايق پادشاهدر كه اندن خلقك كوكلنده كزند
كوره سين يعنى ظالم اوله كه خلق اندن متضرر اوله * حلالست ازو نقل
كردن خبر * مكر خلق باشند ازو بر حذر * (محصول بيت) اويله پادشاهدن
خبر نقل ايلمك حلالدر اوله كه خلق اندن حذر اوزره اولالر يعنى غيبت
جائزدر خلق شرندن امين اولمغيچون * دوم پرده بر بى حيائى متن *
كه خود ميدرد پردۀ خويشتن * يا حرف وحدت متن فعل نهى مفرد
مخاطبدر تنيدندن اصلنده اورمجك اغ كرمكه ديرلر واورمجكه تننده ديرلر
امابونك كبى برلرده مراد سترد كه حرف تعليل (محصول بيت) غيبتى جائز
اولهنك ايكنجسى بر بى حيادر اول بى حيايه پرده اورمه يعنى عيبنى ستر ايله
وغيبتنى بى پروا ايله زيرا اول كندى پردهسنى يرتار حاصلى فاسق مجاهر اولان
كيمسنك غيبتى جائزدر زيرا اول فسقنى آشكاره ايلمكله پردهسنى يرتار و يوزى
صوينى خاكه صاچر پس انك كبى نك غيبتى مباحدر * ز حوضش مدار اى
برادر نكاه * كه اومى درافتد بكردن بجاه * كه حرف تعليل (محصول بيت)
انك كبى فاسق حوضه دشمكدن نكاه طوتمه يعنى حفظ ايلمه زيرا اول كندى
يونى اوزره قيويه دوشر حاصلى فسقنى اظهار ايلمك سببيله ضلالته دوشر
پس انى غيبت جائزدر خلق ضلالتدن احتراز ايلسونيچون * سيوم كژ ترازو
ناراست كوى * ز فعل بدش هرچه دانى بكوى * كژ ترازو ترازوسى
اكرى سوزلى يعنى كذاب (محصول بيت) اوچنجيسى غيبتى جائز اولانك
اكرى ترازولى اكرى سوزلى دراعدى بونك كبينك براماز فعلندن هرنسنه
كه بيلورسين سويله يعنى غيبتى حلالدر بى پروا سويله قورقمه * حكايت *
* شنيدم كه دزدى درآمد ز دشت * بدروازۀ سيستان بر كذشت *
سيستان بر مشهور شهرك اسميدر كه رستم زالى اكا نسبت ايدرلر نتكه
فردوسى شاهنامهسنده ديمشدر * بيت * منش كرده ام رستم داستان *
خرى بود درسيستان * دروازه اصلنده شهرك قپوسنه ديرلر امابونده
چارسو مراددر (محصول بيت) ايشتدم كه براوغرى صحرادن كلدى
و سيستانك چارسو سنده اوغرادى كچدى برنسنه القمق مراد ايلدى
كنديه * بدز ديد بقالى ازو نيم دانك * برآورد دزد سيهكار بانك *
بقالى ياى وحدت ضرورت وزنيچون محذوفدر ضمير دزده راجعدر

نيم دانكدن مراد بر شى قليلدر سيهكار لغتده قراجى ديمكدر اما مراد
كناهكاردر فتدبر (محصول بيت) مذكور اوغريدن بر بقال يارم دانك
اوغرلدى يعنى بر جزوى نسنه اوغرلدى بويله اولنجه دزد سيهكار
فرياد ايلدى بويله ديو * خدايا تو شبرو بآتش مسوز * كه ره ميزند
سيستانى بروز * شبرودن مراد اوغريدر يعنى كندى زيرا شبرو وصف
تركيبيدر كيجه يورويجى آتشدن مراد جهنمدر كه حرف معناسنه
تعليلدر سيستانى يا حرف وحدت بروز با حرف ظرف (محصول بيت) يارب
سن دوزدى جهنمه ياقمه زيرا سيستانيلر كوندز حراميلق ايدرلر يعنى دوزخه
استحقاقى بندن زيادهدر * چه نيكوى زد اين رمز مردى دلير * ز خود
وز خفتان بكشتيم سير * مردى يا حرف وحدت بعض نسخهده اضافتله
واقعدر خود خانك ضميله تولغه ديمكدر عربيده دال معجمه بونده مهمله ايله در
اما بجيم مهمله ايله استعمال ايدر خفتان كيم وكچم ديمكدر يعنى جبه
(محصول بيت) نه كوزل سويلدى بو رمزى يعنى نه خوش ضرب مثل
ايلدى بو رمز بر بهادر كه تولغهدن وجبه وجوشندن بيكرندك حاصلى
آلات حربدن وكارزاردن بيكرندك زيرا هر مخنث بهادر چيقوراولدى وآلت
حربه كيردى بو ضرب مثلدركه هر بره ياقيشمر يعنى شاعر اولميان شاعر
وصوفى اولميان صوفى وكاتب اولميان كاتب چيقوراولدى ديمكدر * حكايت
نكوهش غمازى وصفت غمازان * * كسى كفت با صوفئ در صفا *
ندانى كه فلان چه كفت از قفا * صفا بونده [illegible] جائزدر كه صوفيلرده
اولان صفا مراد اوله وجائزدر كه مكهده اولان صفا مراد اوله (محصول
بيت) بر كيمسه بر صوفى يه صفاده ديدى بيلورميسن فلان كيمسه قفا كده يعنى
ارد كده نه ديدى حاصلى سنى غيبت ايلدى * بكفتا خموش اى برادر بخفت *
ندانسته بهتر كه دشمن چه كفت * (محصول بيت) صوفى اول كيمسهيه
ديدى اى برادر اپسم اول حاصلى ايو سكوت ايله دشمنك ديديكنى
انك ديدوكنى نقل ايله زيرا بلمك اولى در حضرت شيخ معرفته شروع
ايدوب بيورر * كسانى كه پيغام دشمن برند * ز دشمن همانا كه دشمن ترند *
كسانى الف ونون ادات جمع يا حرف وحدت كه حرف بيان همانا بونده
ظن معناسنهدر (محصول بيت) شول كيمسهلر كه سكا دشمنك خبرين ايلدورلر
يعنى دشمن سنك ايچون بويله ديدى ديرلر شويله ظن ايله انلر دشمندن

دشمنلکده زیاده در ﴿ کسی قول دشمن نیارد بدوست ❊ مکر آنکه در دشمنی یاراوست ﴾ (محصول بیت) برکیمسه دشمنك سوزنی دوسته کتورمز مکر که دشمنلکده دشمنك یولداشیدر ﴿ نیارست دشمن جفا کفتنم ❊ چنان کزشنیدن بلرزد تنم ﴾ نیارست قادر اولمدی دیمکدر بلرزد فعل مضارع مفرد غائب دترردیمکدر (محصول بیت) دشمن قادر اولمدی بکا جفا سوزنی سویلمکه شویله که ایشتمکدن تنم دترر یعنی دشمن بکا بحضور اولیجق سوزی سویلمکه قادر اولمدی ﴿ تو دشمنتری کآوری بردهان ❊ که دشمن چنین کفت اندر نهان ﴾ دشمنتری ترادات تفضیل و یاضمیر خطاب کآوری که حرف تعلیل آوری فعل مضارع مفرد مخاطب کتوررسین دیمکدر که حرف بیان (محصول بیت) سن اول دشمندن ارتق دشمنسین که اغزکه کتوررسن که دشمن سنك اردکجه بویله دیدی دیو حاصلی بن دشمندن نسنه ایشتمدم بلکه سندن اشتدم پس همان سن دیمش کیبسك دشمن دکل ﴿ سخن چین کند تازه جنك قدیم ❊ بخشم آورد نیك مرد سلیم ﴾ سخن چین وصف ترکیبی غماز معناسنه نیك مرد ترکیب مزجی سلیمه اضافتی بیانیه در (محصول بیت) غماز اولان کیمسه اسکی جنکی تازه ایلر ایی مردی یعنی سلیم الاخلاق اولان کیمسهٔ غضبه کتورر یعنی غمز سببیله خشمه کاور حاصلی قاقیدر ﴿ ازآن همنشین تاتوانی کریز ❊ که مر فتنهٔ خفته راکفت خیز ﴾ کریز فعل امر مفرد مخاطب قاچ دیمکدر که حرف رابط صفت مر حرف تأکید فتنهٔ خفته بیانیه اویومش فتنه دیمکدر خیز قالق دیمکدر فعل امر مفرد مخاطب (محصول بیت) اول مصاحبدن قادر اولدیغك دکلو قاچ که اویومش فتنه‌یه قالق دیدی یعنی فتنه‌یه باعث اولدی ﴿ سیه چال ومرد اندروبسته پای ❊ به از فتنه ازجای بردن بجای ﴾ سیه چال جیم عجمله بوقاغی وبردورلی طوزاقدر (محصول بیت) بوقاغی وآدم انده پابند اولمق بریردن بریره فتنه ایلتمکدن یکدر یعنی محبوس اولوب بریرده قالمق یکدر وبریردن بریره فتنه وفساد ایلتمکدن حاصلی ایکی کیمسه‌نك ارا سنه فتنه وفساد صالمقدن ایسه بریرده محبوس اولوب قالمق یکدر ﴿ میان دوتن جنك آتشست ❊ سخن چین بدبخت هیزم کشست ﴾ هیزم کش وصف ترکیبی اودن چکیجی دیمکدر (محصول بیت) ایکی شخص اورتاسنده جنك آتش کبیدر وغماز بدبخت اودن چکیجی در

زیرا اوارنده فتنه وعداوته باعثدر ❊ حکایت ❊ ﴿ فریدون وزیری پسندیده داشت ❊ که روشن دل دوربین دیده داشت ﴾ دوربین وصف ترکیبی ایراق کوریجی دیمکدر (محصول بیت) فریدون برعظیم الشان پادشاهدی وبرمقبول وزیری وارایدی که اصحاب قلوب وارباب بصردن ایدی حاصلی هم اهل بصیرت وهم اهل بصر ایدی ﴿ رضای حق اول نکه داشتی ❊ دکر پاس فرمان شه داشتی ﴾ پاس حفظ معناسنه در (محصول بیت) مذکور وزیر اول خدانك رضاسن رعایت ایدردی اندنصکره پادشاهك بیورغن طوتردی حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ نهد عامل سفله برخلق رنج ❊ که تدبیر ملکست توفیر کنج ﴾ که حرف تعلیل توفیر مصدردر تفعیل بابندن برنسنه‌یی چوق ایلمك معناسنه (محصول بیت) الحق عامل خلقك اوزرینه زحمتی قور یعنی تحمیل ظلم ایدر که تدبیر ملك وتوفیر کنجدر یعنی تدبیر سلطنت وتوفیر خزینه‌در دیو خلقه بدعتلر بوکله‌در ﴿ اکر جانب حق نداری نکاه ❊ کزندت رساند هم از پادشاه ﴾ (محصول بیت) اکر خدا جانبنی رعایت وحفظ ایلزسك سکا ضرر ایرشدرر کنه کندی پادشاهکدن تته که کلستانده واقعدر ﴿ یکی رفته پیش ملك بامداد ❊ که روزت آسایش وکام باد ﴾ (محصول بیت) بریسی وزیری غمز ایلمکیچون پادشاهك حضورینه واردی دعا ایدوب دیدیکه هرکون آسایش ومرادك اولسون یعنی خدا دنیاده هرکون حضور وسرور وذوق وصفامیسر ایلسون بویله دعا ایلدکدنصکره وزیری غمز ایتمکه باشلادی بویله دیو ﴿ غرض مشنو ازمن نصیحت پذیر ❊ ترا در نهان دشمنست این وزیر ﴾ (محصول بیت) بندن غرض ایشتمه واکله نصیحت قبول ایله سکا کیز لین دشمن در بو وزیر اکرچه ظاهرا دوستلق اظهار ایدر منافقانه بوکره عداوتی نه وجهله اولدیغین بیان ایدر ﴿ کر از خاص لشکر نماندست وعام ❊ که سیم وزر ازوی ندارند وام ﴾ (محصول بیت) کیمسه لشکرك خاصندن وعامندن قالمشدر که اندن اقچه والتون بورج المیه حاصلی عسکری هب بورجلی ایلمشدر ﴿ بشرطی که چون شاه کردن فراز ❊ بمیرد دهند آن زروسیم باز ﴾ بشرطی باحرف مصاحبت ویاحرف مصدر که حرف رابط صفت کردن فراز عالی معناسنه در (محصول بیت) بوشرطله بورج ویرور که چون کردن فراز

پادشاه اوله بو النون واپچه اکاویررلر یعنی پاشاهك فوتنه توقیت ایدر بورج ویرمکی ﴿ نخواهد ترا زنده خود پرست ❊ مبادا که نقدش نیاید بدست ﴾ خود پرست وصف ترکیبی مغرور معناسنه (محصول بیت) پادشاهم سنی دیری استمز اول مغرور اولمیه که نقدی النه کیرمیه قورقوسندن چونکه مذکور غمازدن پادشاه بو سوزی ایشتدی ﴿ بکی سوی دستور دولت پناه ❊ بچشم سیاست نکه کرد شاه ﴾ دستور دولت پناه لامیه در مجازا دولت پناه وصف ترکیبی دولت صغنجق یر دیمکدر یعنی صاحب دولت (محصول بیت) برکره وزیر جانبنه سیاست کوزیله نکاه ایلدی پادشاه وبویله دیدی ﴿ که درصورت دوستان پیش من ❊ بخاطر چرایی بداندیش من ﴾ که حرف رابط مقول وقولدر (محصول بیت) بنم اوکمده دوستلر صورتنده سین یعنی ظاهرا بکا دوستسین باخاطر کده نیچون بکا دشمنسین یعنی ظاهرك باطنکه اویماز بنله منافقانه کچنورسین حال بوکه بوقدر دولت وعزته بنم ارقه مده یتشمشسین وزیر چونکه پادشاهدن بو سوزلری ایشتدی ﴿ زمین پیش تختش ببوسید وکفت ❊ چو پرسیدی اکنون نشاید نهفت ﴾ (محصول بیت) پادشاهك تختی اوکنده زمین بوس قیلدی تعظیما ودیدی چونکه سؤال ایلدك کیزلمك لایق دکلدر دیکله ایمدی بنم قصدیمی متسلی اوله سین ﴿ چنین خواهم ای نامور پادشاه ❊ که باشد چو من عالمت نیکخواه ﴾ (محصول بیت) بویله دیلرم ای نامدار پادشاه که قو عالم بنم کبی دعا کویك ونیکخواهك اولالر حاصلی دیلرم که جمیع عالم عمر طویلك ایستیه لر بنم کبی ﴿ چو مرکت بود وعدهٔ سیم من ❊ بقایش خواهندت از بیم من ﴾ خواهندت تا ضمیر معناده بقایه مقیددر بقایت تقدیرنده (محصول بیت) چونکه سنك فوتك بنم مالمك وعده سی اولور بقاکی زیاده دیلرلر بنم قورقمدن یعنی قرض دیلیم دیو سنك عمرکك ازیادین استرلر ﴿ نخواهی که مردم بصدق ونیاز ❊ سرت سبز خواهند وعمرت دراز ﴾ (محصول بیت) دیلمزمیسین که خلق صدق ونیاز له باشکی تازه دیلیه لر وعمرکی دراز یعنی خلق سکا خیردعا ایلدکلرین ایستمزمیسین ﴿ غنیمت شمارند مردان دعا ❊ که جوشن بود پیش تیر قضا ﴾ (محصول بیت) ارنلر دعایی غنیمت صیارلر زیرا تیر قضانك اوکنده جوشن اولور حاصلی بلا اوقینه قلقان اولور ﴿ پسندید از و شهریار آنچه کفت ❊ کل رویش از نازکی برشکفت ﴾

(محصول بیت) پادشاه اندن سویلدیکی سوزی معقول کوروب کل روی نازلکدن ونازکلکدن اچلدی یعنی وزیرك بو تدبیرندن حظ ایلدی شو یله که کل یوزی طراوت ونضارت حاصل ایلدی ﴿ ز قدر و مکانی که دستور داشت ❊ مکانش بیفزود وقدرش فراشت ﴾ فراشت فاده فتحه و کسره جائزدر (محصول بیت) وزیرك قدر ومرتبه سی که وار ایدی یعنی اولان مرتبه ومنزلتندن زیاده ایلدی وقدرنی رفیع ایلدی حاصلی هر بروجهله رعایتن ارتردی حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ ندیدم ز غماز سر کشته تر ❊ نکو طالع و بخت برکشته تر ﴾ (محصول بیت) غمازدن سرکشته رك دنیاده کیمسه کورمدم وطالعی منکوس و بختی دوشمشرك کیمسه کورمدم یعنی غمازدن دولتسز وسعادتسز کیمسه دنیاده کورمدم ﴿ ز نادانی وتیره رایی که اوست ❊ خلاف افکند درمیان دو دوست ﴾ نادانی و رایی یالری مصدریه در (محصول بیت) نادانلغندن واحمق فکرلی اکندن که اولدر خلاف براغور ایکی دوستك ارا سنه یعنی دناءتندن ایکی دوستی دشمن ایدرلر ﴿ کنند این وآن خوش دکرباره دل ❊ وی اندر میان کور بخت وخجل ﴾ کور بخت وصف ترکیبی بد بخت معناسنه (محصول بیت) بویله اول یعنی ایکی دوست کوکللرینی برداخی خوش ایدرلر اما اول اراده کور بخت وخجل اولور وشرمنده لکندن ایلدیکی غمزه پشیمان اولور ﴿ میان دو کس آتش افروختن ❊ نه عقلست خود درمیان سوختن ﴾ (محصول بیت) ایکی کیمسه نك ارا سنده فتنه آتشنی یالکلندرمق یعنی ارالرینه عداوت دوشرمك عقل وادراك دکلدر کندی اراده یتمق یعنی پشیمانلق آتشنه یانمق عقلدن دکلدر یاخود کندینی ندامت آتشنه یاقمق عقلدن دکلدر ﴿ چو سعدی کسی ذوق خلوت چشید ❊ که از هر دو عالم زبان درکشید ﴾ (محصول بیت) سعدی کبی برکیمسه خلوت وعزلت ذوقنی اندیکه ایکی عالمدن بیله دیلنی چکدی یعنی خاموش اولوب کیمسه ایله اختلاط ایتمدی بلکه تنهالی اختیار ایلدی ﴿ بکوی آنچه دانی سخن سودمند ❊ دکر هیچ کس را نیاید پسند ﴾ (محصول بیت) سویله اول نسنه که بیلورسین فائده لی سوزدر یعنی سن مفید سوزی سویله واکر هیچ کیمسه یه مقبول کلمزسه ﴿ که فردا پشیمان برآرد خروش ❊ که اوخ چرا حق نکردم بکوش ﴾

اوخ ادات تغابن دریعنی واه دیمکدر اکثر پشیمانلق مقامنده استعمال ایدرلر
که حرف تعلیل فردا یعنی قیامتده (محصول بیت) سن معقول سوزی
سویله اکر هیچ کیمسه قبول ایلمزسه زیرا قبول ایلمین یارین قیامتده پشیمان
اولوب فریاد وفغان کتوررلر که واه نیچون حق سوزی قولاغمه قویمادم
یعنی نیچون ناصحلر کلماتنی استماع ایلمدم دیو پشیمان اولور ❋ کفتار در حق
زنان وخوی نیك وبد ایشان ❋ زن خوب فرمان بر پارسا ❋ کند مرد
درویش را پادشا ❋ زن خوب فرمان بر پارسا اضافتلری بیانیه لردر فرمان
بر وصف ترکیبیدر مطیع فرمان دیمکدر پارسا زنه صفتدر (محصول بیت)
کوزل عورت که زوجنه مطیع اولوب عابده وزاهده اوله مرد درویشی
پادشاه ایلر یعنی زوجی هر نقدر فقیرسه غنی حکمنده در حاصلی پادشاهانه
حضور ایدر اصلا وقطعا غم چکمز پادشاهدن ها ضرورت قافیه ایچون
ترك اولمشدر ❋ برو پنج نوبت بزن بر درت ❋ که یار موافق بود در برت ❋
که حرف تعلیل در حرف ظرف وبرایکی معنایه کلور برسی سینه وبریسی
عند معناسنه (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر وار قپوکده
بش نوبت چال یعنی پادشاهلق ایله زیرا پادشاهلرك قپوسنده نوبت
چالینور امدی سنده پادشاهلق ایله زیرا یار موافق اولورسینکده ویا قتکده
یعنی موافق خاتونك اولدیغنه شکر ایله ❋ همه روز اکر غم خوری غم مدار ❋
چو شب غمکسارت بود در کنار ❋ غمکسارت وصف ترکیبی اکلنجه معناسنه
وتا ضمیر خطاب کنار بونده قوجق معناسنه در (محصول بیت) بوتون کون
اکر فقردن واکر غیر بدن غصه وغم بیرسکده قایرمه وغم چکمه چون کیجه
اکلنجك اوله قوجغکده یعنی حالکه موافق خاتونك اوله ❋ کرا خانه آباد
وهمخوابه دوست ❋ خدارا برحمت نظر سوی اوست ❋ کرا که اسمدر
کیم معناسنه ورا حرف تخصیص آباد وآبادان معمور معناسنه همخوابه زوجه
معناسنه در خدا رارا حرف تخصیص خدا نکدر دیمکدر (محصول بیت)
کیمککه خانه سی اکل وشرب ایله وسائر نعمتله معموردر وزوجه سی دوستدر
خدانك انك جانبنه نظر رحمتله نظری واردر یعنی خدانك اکا کلی
احسانی واردر ❋ چو مستور باشد زن خوب روی ❋ بدیدار او در
بهشتست شوی ❋ مستور پاك دامن معناسنه در فارسیده تذکیر وتأنیث
معتبر دکلدر ترکیبدر بو خصوصده (محصول بیت) چونکه زن خوبروی

مستور پاك دامن اوله انك دیداریله اری جنتده در یعنی بو دنیاده
حضور وصفاده در حاصلی دنیاده جنتده در ❋ کسی بر کرفت از جهان
کام دل ❋ که یکدل بود با وی آرام دل ❋ آرام دادن مراد خاتونی در
(محصول بیت) دنیادن کوکل مرادین شول کیمسه قالدردی یعنی
حاصل ایلدی که انکله خاتونی یکدل ویکجهت اوله حاصلی استقامت
وصداقت اوزره اوله ❋ اکر پارسا باشد وخوش سخن ❋ نکه در نکویی
وزشتی مکن ❋ خوش سخن وصف ترکیبی طاتلی دیللی معناسنه نکه معناده
مکن فعلنه مقیددر نکه مکن دیمکدر (محصول بیت) اکر خاتونك مستوره
وطاتلی سوزلی وکول یوزلی اولورسه انك کوزلکینه وچرکلکینه باقمه قبول ایله
زیرا اعتبار سیرته در صورته دکلدر ❋ زن خوش منش دلستانتر که
خوب ❋ که آمیزکاری بپوشد عیوب ❋ زن خوش منش بیانیه منش طبع
معناسنه در دلستان وصف ترکیبیدر کوکل الیجی معناسنه وترادات
تفضیلدر که من تفضیلیه معناسنه که حرف تعلیل آمیزکار مختلط دیمکدر
ویا حرف مصدر (محصول بیت) کوزل خویلی ولطیف طبعلی عورت
کوکل الیجیدر کوزل یوزلی بدخوا اولان عورتدن زیرا مختلطلق وملایمت
چرکینلکی ستر ایدر وکوکلی زیاده الور بد خوی کوزلدن ❋ ببرد
از پری چهرهٔ زشت خوی ❋ زن دیو سیمای خوش طبع کوی ❋ ببردك
مفعولی بیتنك آخرنده کو یدروفاعلی زن دیو سیمای در پری چهره وصف
ترکیبی پری صورتلی معناسنه دیو سیمای بیانیه در دیو سیماده وصف ترکیبیدر
دیو صورتلی دیمکدر خوش طبعه اضافت بیانیه در خوش طبع وصف
ترکیبی (محصول بیت) چرکین خویلی پری چهره دن خوش طبع چرکین
صورتلی وسیمای زن خوش کوی مقبولیتی الدی یعنی ایی خویلی بدشکل
برامز خویلی پری چهره دن مقبولدر ❋ چو حلوا خورد سرکه از دست
شوی ❋ نه حلوا خورد سرکه اندوده روی ❋ چو ادات تشبیه سرکه
اندوده وصف ترکیبی سرکه صوانمش یعنی اکشی یوزلی دیمکدر (محصول
بیت) خوشخوی عورت زوجنك الندن سرکه حلوا کبی اکل ایدر اما اکشی
صورتلی عورت زوجنك الندن حلوای صفا ایله یمز بدخولغندن ❋ دلارام
باشد زن نیکخواه ❋ ولیك از زن بد خدا یا پناه ❋ دلارام وصف ترکیبی
کوکل اکلنجه سی دیمکدر (محصول بیت) زوجنه خیرصنان عورت یعنی

دوست اولان عورت کوکل اکلنجه‌سی اولور اما یرامز عورتدن یارب سکا
صغنورم سن صقله ❊ چو طوطی کلاغش بود همنفس ❊ غنیمت شمارد
خلاص از قفس ❊ چوادات تشبیه کلاغ قرغه همنفس مصاحب دیمکدر
(محصول بیت) چونکه کلاغ طوطینك یاری ومصاحبی اوله قفسدن
خلاص اولمغه غنیمت صیار یعنی شکر ایتمکه قائلدر تك همان بویله بدرایله بیله
اولماسون حضرت شیخ بنده شروع ایدوب بیورر ❊ سر اندر جهان
نه با آوارکی ❊ وگرنه بنه دل به بیچارکی ❊ اندر جهان جهانه دیمکدر
نه فعل امر مفرد مخاطب قودیمکدر با آوارکی با مصاحبت وکاف عجم های
رسیدن بدلدر ویا حرف مصدر به بیچارکی با حرف صله وکاف سابق کبیدر
(محصول بیت) بدخو زن دردندن باشکی جهانه قو وآواره لکله غربت
وآواره لك اختیار ایله والا کوکلکی بیچاره لکه وزحمت ومشقته قو
یعنی بونلری اختیار ایله وراضی اول ❊ تهی پای رفتن به از کفش تنك ❊ بلای
سفر به که در خانه جنك ❊ تهی پای وصف ترکیبی یالك معناسنه کفش تنك
بیانیه کفش باشمق وتنك طار دیمکدر (محصول بیت) یالك ایق یوریمك
یکدر طار باشمقدن یعنی طار باشمق کیمکدن سفرك بلا ومشقتی یکدر خانه‌ده
جنك ایتمکدن ایسه یعنی زن بدخصومت وجنکدن سفر بوقدر زحمت
ومشقتله یکدر اگرچه السفر قطعة من السقر در ❊ بزندان قاضی گرفتار به
❊ که در خانه دیدن برابرو گره ❊ (محصول بیت) قاضی زندانته گرفتار اولمق
یکدر اوده ابرو اوزره گره کورمکدن یعنی خانه‌ده بدخو عورتك قاشی
اوزره گره کورمکدن ❊ سفر عید باشد بران کدخدای ❊ که بانوی زشتش
بود در سرای ❊ کدخدای اولو کیشیه دیرلر که حرف رابط صفت
بانو خاتون دیمکدر زشته اضافتی بیانیه در (محصول بیت) اولی یه سفر
بیرامدر اونده بدخوی وبدشکل خاتونی اوله ❊ در خرمی بر سرایی ببند ❊
که بانك زن ازوی برآید بلند ❊ در خرمی لامیه در مجازا بر حرف استعلا
سرایی یا حرف وحدت که رابط صفت (محصول بیت) شادلق قپوسن
براو اوزرینه بندایله که اندن زنك آوازی یوکسك چیقه حاصلی عورتك
که آوازی اودن طشره چیقه اول اوه خیر قپوسنی باغله که اندن خیر کلمز
❊ چو زن راه بازار گیرد بزن ❊ وگرنه تو در خانه بنشین چو زن ❊ بزن فعل
امر مفرد مخاطب اوردیمکدر (محصول بیت) چونکه زنك بازار یولنی طوتا

اور ضبط ایله قومه کندنی نامحرمه کوستره واگر ضبط ایلیوب کندی حالنه
قورسك سن خانه‌ده اوتورن کبی اول دیلدیکی یره وارسون ❊ اگر زن ندارد
سوی مرد گوش ❊ سراویل کحلیش درمرد پوش ❊ سراویل طمانه دیرلر
کحلیش یا حرف نسبت اضافت بیانیه وضمیر زنه راجعدر در حرف صله
پوش فعل امر مفرد مخاطب بونده متعدیدر کیدر دیمکدر (محصول بیت)
اگر عورت ارجانبنه قولق طوتمزسه یعنی سوزین دیکلمزسه کوك طمانی اره
کیدر عورتلك ایلسون زیرا ار ایکن عورتن ضبط ایلمکه قادر دکلدر
سراویل کحلی دیدی زیرا عورتلری کوك طمان کیرلر عربکده بویله‌در
❊ زنی را که جهلست وناراستی ❊ بلا بر سر خود نه زن خواستی ❊
(محصول بیت) بر عورتك که جهلی وناراستلغی یعنی خیانتی اوله سن
کندی باشنه بلا دیلدك عورت دیلمدك زیرا بویله زن عذاب روحدر آدمه
❊ چو در کیلهٔ جو امانت در شکست ❊ ز انبار گندم فروشوی دست ❊
کیلهٔ جو لامیه انبار گندمده بویله‌در (محصول بیت) چون عورت
اربه کیله سنده امانتی صدی یعنی ازاجق نسنه‌ده خیانت ایلدی بغدای
انبارندن الك یو یعنی شیء قلیلده خیانت ایدنجه کثیرده ایدر ❊ بر آن بنده
حق نیکویی خواستست ❊ که با او دل ودست زن راستست ❊ (محصول بیت)
اول بنده‌یه الله ایلك دیلمشدر یعنی حرامزاده ایلمشدر که انکله عورتنك الی
وکوکلی طوغریدر یعنی مالنه وآلات واسبابنه خیانت ایلمیه زوجیله صداقت
اوزره اولوب نامحرمدن پرهیز ایلیه ❊ چو در روی بیگانه خندید زن ❊
دگر مرد گو لاف مردی مزن ❊ (محصول بیت) چونکه عورت بیگانه‌نك
یوزینه کولدی وآشنالق ایلدی یعنی نامحرمدن قاچدی ار نه داخی ارلك
لافنی اورمه‌دی چونکه بر عورتی ضبط ایده‌مزسین ❊ ز بیگانگان چشم
زن کور باد ❊ چو بیرون شد از خانه در گور باد ❊ (محصول بیت) بیگانه‌لردن
یعنی نامحرملردن عورتك کوزی کور اولسون یعنی هرگز نامحرم یوزینی
کورمسون اما چونکه زوجنك اجازتسز طشره چیقوب کیندی خانه‌دن
قبرده اولسون یعنی صاغلغیله خانه‌یه کلمسون اولسون اری یوزین کورمسون
❊ زن شوخ چون دست در قلیه کرد ❊ برو گو بنه پنجه بر روی مرد ❊
شوخ بونده گستاخ وبی ادب معناسنه در قلیه بونده راستق معناسنه در
طاشنه ده دیرلر راستقلی الی ارك یوزینه قومقدن غرض یوزین قره ایلکدر

(محصول بيت) كستاخ عورت چون الني خنايه وراستغه قودى يعنى كندينى زينت ايدوب نامحرملره و بيكانه لره كوستردى اول عورته دى وار راستقلى الك زوجك يوزينه قو يعنى يوزين قرا ايله زيرا عورتنى ضبط ايلمديكيچون يوزى قره اولمه سى مقرردر يارى عورتنى الى ايله يوزى قره اولسون ﴿ چو بينى كه زن پاى برجاى نيست ❋ ثبات ازخردمندى وراى نيست ﴾ (محصول بيت) چونكه كوره سن عورت پاى برجاى دكل يعنى ثابت قدم دكل متصل كزر بريرده اوتورماز انك عقلدن وتدبيردن ثباتى يوقدر بلكه ميلى دائم نامحرمله صحبت ايلمكدر ﴿ كر بز از كفش دردهان نهنك ❋ كه مردن به از زندكانى به ننك ﴾ كر بز فعل امر مفرد مخاطب قاچ ديمكدردر حرف صله نهنك صواسى وتمساح كه حرف تعليل ننك عار وناموس ووقاره ديرلر امابونده كيدلك مرادر (محصول بيت) اويله عورتك الندن واوجندن نهنك اغزينه قاچ سنى هلاك ايلسون زيرا اولمك يكدر عارله وكيدلكله ديرلكدن زيرا بوندن آدم كونده بيك اولور ﴿ بپوشانش ازمرد بيكانه روى ❋ وكر نشنود چه زن آنكه چه شوى ﴾ بپوشانش فعل امر مفرد مخاطبدر متعدى معناسنه اورتدر ديمكدر پوشانيدندن ضميرزنه راجعدرروى مفعولى (محصول بيت) مرد بيكانه دن يوزينى اورتدر كيمسه يه يوزينى كوسترمسون واكر ديكلمزسه سوزيكى اندن صكره عورت نه ارنه يعنى عورتنى ضبط ايلمدكدن صكره سنكله عورت اراسنده هيچ فرق يوقدر ﴿ زن خوب خوش طبع بخنست ويار ❋ رها كن زشت ناسازكار ﴾ بخنست وياردوات ويولداشدر بعض نسخه ده كنجست ويارواقعدر خوب خوش طبع اولديغى صعب جهتدن كنجدر يعنى مقبولدر اماطالبى چوق اولديغى جهتدن حفظ وصيانتى اولديغيچون بار حكمنده در زيرا هركس سكا انكيچون دشمندر فتدبر (محصول بيت) خوش طبعلى كوزل عورت دولت وعزتدر كشى يه ترك ايله يراماز خويلى عورتى حاصلى كوزه لى صقلا ورعايت ايله اما چركين خويلى چركين بو شابقلسون كنسون يوزينه باقمه كه عذاب روح وسوهان عمردر ﴿ حكايت ﴾ ﴿ چه نغزآمد اين سخن زان دوتن ❋ كه سر كشته بودندازدست زن ﴾ (محصول بيت) نه كوزل ونه ايى كلدى بوسوز اول ايكى كيمسه دن يعنى زياده خوب ولطيف واقع اولدى اول ايكى كيمسه زنلرى الندن

سر كشته وبيچاره ايدبلر ﴿ بكى كفت كس رازن بد مباد ❋ دكر كفت زن درجهان خود مباد ﴾ (محصول بيت) اول ايكنك بريسى ديدى كيمسه نك يرامازه عورتى اولماسون يعنى يرامازعورته كرفتار اولماسون اول بريسى ديدى عورت خود جهانده اولماسون يعنى عورت جنسى عورت جهانده اولماسون ﴿ زن نو كن اى دوست هر نو بهار ❋ كه تقويم پارين نيايد بكار ﴾ زن نو كن وزن كردن وزن كنيدنا ولمنك معناسنه در بويله استعمال ايدرلر نتكه كلستانده واقعدر * مصراع * مردبت بيازماى وآنكه زن كن * كه حرف تعليل تقويم مصدر تفعيل بابندن طوغروتمق معناسنه امابونده رقم تقويمى مراددر كه رومده روزنامه ديرلر پاريلدر ديمكدر يعنى كچن ييل ويا حرف نسبت ونون حرف تأكيد نونسز پارى ديرلر بوندن غيرى هر برده استعمالى جائزدرفا حفظ بكار با حرف صله (محصول بيت) اى دوست هر نو بهارده يكى اولان يعنى برتازه عورت آل زيرا اسكى تقويم يعنى بيلدركى تقويم ايشه كلمز حاصلى ايشه يرامازبلكه برتازه تقويم كرك عورتده هر ييل تازه كرك آدم حظ ايليه ﴿ زنان شوخ فرمانده وسر كشند ❋ وليكن شنيدم كه در بر خوشند ﴾ شوخ بونده اسيجق قانلى ديمكدر يعنى مطبوع معناسنه فرمانده وصف تركيبى حاكم معناسنه سركش نافرمان معناسنه متكبر ومستغنى ديمكدر در حرف ظرف و برسينه (محصول بيت) زنلر شوخ وبيورچيدر يعنى زوجنه ديلدكلارين بيوررلر ومتكبر ومغرورلردر اما ايشتدم كه خوش ولطيفلردر يعنى سينه ده ملايملردر بالطبع ﴿ كسى را كه بينى كرفتار زن ❋ مكن سعديا طعنه بروى مزن ﴾ مكن مزن ايكى فعل نهيدر معناى تأكيد افاده ايدرمكن بروى طعنه مزن بروى طعنه تقديرنده در (محصول بيت) بر كيمسه يه زنه كرفتار كوره سين يعنى عورتين سور كوره سين اى سعدى اكا طعن اورمه ودخل وتعرض ايلمه ﴿ توهم جور بينى وبارش كشى ❋ اكر يك سحر دركنارش كشى ﴾ بار بونده يوكدر وضميرزنه راجعدر كنار بونده پهلو ديمكدر (محصول بيت) سنده جور بنى كورر ويوكنى چكرسين هرنه بلاسى واريسه چكرسين اكر برسحر پهلويه چكرسين يعنى بر كيجه سينيه چيكرسين هرنه بلاسى واريسه چيكرسين ﴿ حكايت ﴾ ﴿ جوانى زناسازكاربى جفت ❋ بر پيرمردى بناليد وكفت ﴾ جوانى يا حرف وحدت ناسازكارنا موافق ديمكدر ويا حرف مصدر جفت جيم عربك ضميله بونده زوجه

مطلب

معناسنه در بربونده عند معناسنه در پیرمرد ترکیب مزجیدر و یا حرف
وحدت (محصول بیت) برجوان عورتنك موافقتسزلكدن یعنی عدم
موافقتدن وناساز كارلكندن بر پیرمردك یاننده شكایت ایلدی ودیدی
یعنی جوان ❊ گران باری ازدست این خصم چیر ❊ چنان میرم كاسیان
سنك زیر ❊ گران بار وصف تركیبی اغر یوكلی دیمكدر ویا حرف مصدر
چیر غالب وقوی معناسنه در كه حرف بیان آسیاز سنك تركیبی مزجی
دكرمن طاشی دیمكدر آسیاده آسیابده دكرمنه دیرلر زیره اضافتی بیانیه
(محصول بیت) نوخصم غالبدن یعنی خاتوندن اغر یوكلیلكی اویله چكرم
كه دكرمنك الت طاشی چكر یعنی دكرمنك الت طاشی كبی زیاده ثقلت ویوك
چكرم مراد زیاده زحمت ومشقت چكرم بو عورتدن دیمكدر ❊ بسختی بنه
گفتش ای خواجه دل ❊ كراز صبر كردن نكردد خجل ❊ پیرجوانه دیر كه
(محصول بیت) ای خواجه كوكلی شدته ومحنته قو یعنی جفاوجوربنه
راضی وبلاسنه هرنه ایسه تحمل ایله زیرا كیمسه صبر ایلكدن شرمنده
اولمشدر واولمز هرنسنه صبرله حاصل اولور ❊ بشب سنك بالاىی ای خانه
سوز ❊ چراسنك زیرین نباشی بروز ❊ بشب باحرف ظرف سنك بالا بیانیه
ویای ثانی ضمیر خطاب خانه سوز وصف تركیبی اوی یانجق معناسنه خانه
خراب دیدكاری كبی مراد تحننه در بدعا دكلدر (محصول بیت) كیجه
اوست طاشیسین ای خانه خراب یعنی كیجه اوزرینه چیقوب ذوق وصفا
ایدرسین یانیجون كوندزالت طاشی اولمازسین كارخود بنو بتدر كیجه سن
اوست اولورسین وكوندز اول ❊ چوآن كابنی دیده باشی خوشی ❊ دوا باشد
ارجور خارش كشی ❊ كابن كل اوجاغی وسروبن سرو اوجاغی وفرزندن
وكثرتدن كنایتدر ایمدی فداندر دیبن مسامحه ایلمشدر (محصول بیت) زدشمعی
چونكه بر كللكدن ایلاك وحضور كورمش اوله سین وكلنی دیرمش اوله سین
جائزدر كه دیكنی جورنی چكه سین ❊ درختی كه پیوسته بارش خوری ❊
تحمل كن آنكه كه خارش خوری ❊ درختی یا حرف وحدت كه حرف
رابط صفت پیوسته دائم دیمكدر بار اغاج حاصلی (محصول بیت) بر اغاج كه
دائما محصولنی یرسین وفائده سین كورسین تحمل ایله اول وقت كه دیكنی
یرسین زیرا بال بلاسز اولماز ❊ گفتار اندر پرورش فرزندان ❊ ❊ پسر
چون زده بر گذشتش سنین ❊ زنامحرم آن كوفراترنشین ❊ سنین سنه نك

جمعی دربلار دیمكدر فرابونده ایراق دیمكدر وترادات تفضیلدر نشین
فعل امر مفرد مخاطبدر نشینیدندن (محصول بیت) اوغلنك یاشی اون
ییلدن تجاوز ایدنجه یعنی اون یاشندن كچنجه اكا نامحرملردن ایراق اوتوردی
یعنی اكا نامحرملردن صقین دیمرقنده ایسه ❊ بر پنبه آتش نشاید فروخت ❊
كه چشم برهم زنی خانه سوخت ❊ بر پنبه لامیه در پنبه باسنده اوج حركت
جائزدر فروخت بونده متعدیدر كه حرف تعلیل تا حرف انتها سوخت
لازمله متعدی بیننده مشتركدر یاندی ویاقدی دیمكدر (محصول بیت)
پنبه یاننده آتش یاقلندرمق جائز دیمكدر زیرا كوزاچوب یومنجه اول آتش
خانه یاقدی ویاخانه یانار بونك كبی یرلرده ماضی مضارع معناسنه كلور یعنی
خانه آتش یقدی ویاخانه آتشه یانار ❊ چوخواهی كه نامت بماند بجای ❊
پسر راخردمندی آموز رای ❊ (محصول بیت) چونكه دیلر سین كه
آدك یرنده قله یعنی اولدكدنصكره اكلمق استرسك اوغلكه اوصلیلق
وادب تعلیم ایله حاصلی اوغلكه علم وادب ومعرفت تعلیم ایله وتدبیر ورای
اوكرت ❊ چوفرهنك رایش نباشد بسی ❊ بمیری وازتو نماند كسی ❊
فرهنك ادب وهنر معناسنده استعمال اولنور (محصول بیت) چونكه پسرك
ادب وتدبیروراثله اولمیه سن اواورسین وسندنصكره كیمسه بركده قالماز كه
سنك نامك احیا ایلیه ❊ بساروزكارا كه بسختی برد ❊ پسر چون پدرنازكش
پرورد ❊ روزكارا الف حرف مبالغه در كه حرف بیان سختی یا حرف
مصدر بردك فاعلی مصراع ثانیده پسردر (محصول بیت) نه چوق
روزكار كه شدت وزحمت چكر اوغل چون كه باباسی انی نازك بسلیه وهر برده
خاطرنی رعایت ایلیه ❊ خردمند پرهیز كارش برآر ❊ كرش دوست
داری بنازش مدار ❊ برآر حاصل ایله دیمكدر (محصول بیت) اوغلكی
عاقل وپرهیزكار حاصل ایله یعنی علم وصلاح تعلیم ایله اكرانی سوریسك
نازونعمتله بسمله زیرا اكه ضرردر صكره چوق زحمت چكر ❊ بخردی
درش زجر وتعلیم كن ❊ بنیك وبدش وعده وبیم كن ❊ بخردی باحرف
ظرف ویا حرف مصدر عالم صباوتده دیمكدر درحرف تأكید وضمیر پسره
راجعدر زجر بونده جفا معناسنه در مصراع ثانی لف ونشری متضمندر
(محصول بیت) پسر كه خرده ایكن جفاوادب وعلم وصلاح تعلیم ایله
یعنی هنروار كان اوكرت اویله وعده وبر كه اوغلنجغم اكر علم ومعرفت تعلیم

ایدرسك سكا فلان انعامی واحسانی ایدرم واكر فضل وهنر تحصیلنه
سعی ایلیوب عمروكی هواوهوسه صرف ایدرایسك سنی كوزدن براغورم
وسكاشویله جفاواذا ایدرم دیدی ❊ نوآموزراذ كر وتحسین وزه ❊ زتوبیخ
وتهدید استادبه ❊ نوآموز وصف تركیبی مبتدا معناسنه زه وزهی ایكی
كلهٔ تحسیندر توبیخ باشه قاقمقدر عجم سرزنش دیر تهدید قورققدر
(محصول بیت) مبتدیه آفرین برخوردار اول وچوق یشاوبونك كبی
القشلری سویلمك استادك سرزنشدن وقورقمه سندن یكدر زیرا مبتدی
ادنی نسنه دن منفعل اولور پس خاطرنی رعایت كرك كه ترقی ایلیه ❊ بیاموز
پرورده رادست رنج ❊ وكردست داری چوقارون بكنج ❊ دست رنج تركیب
مزجیدر الامكی معناسنه امابونده صنعت مراددر دست ثانی قدرت
معناسنه در بكنج باحرف صله (محصول بیت) اوغلكه ومتعلقاتكه
برصنعت وبرهنر اوكرت واكرمال قارونه ده قادر ایسك اعتماد ایلمه زیرا
مال صدد زوالده در ❊ چه دانی كه كردیدن روزكار ❊ بغربت بكرداندش
دردیار ❊ بغربت باحرف ظرف مصاحبت دیین سهو ایلمش بكرداند ردشمی
چكرندیره وضمیر پرورده به راجعدر (محصول بیت) نه بیلورسنكه روزكارك
تبدلی وتغیری انی غربتده خانه بخانه وقپوقپو كزدیره كه انده اولان مال
وملكك والنده اولان قدرت ووسعتك بقاسی اولمیوب محتاج اوله ❊ مكن
تكیه بردستكاهی كه هست ❊ كه باشد كه نعمت نماند بدست ❊ مكن تكیه
اعتماد ایلمه دیمكدر دستكاه قدرت ووسعت معناسنه در (محصول بیت)
بالفعل اولان قدرتكه اعتماد ایلمه زیرا واقع اولوركه نعمت الده قالماز
كیدرتكه معلومدر ❊ چوبر پیشه باشدش دست رس ❊ كجا دست
حاجت بردپیش كس ❊ پیشه بای عجمك كسریله صنعتدر دست رس
قدرت ووسعت معناسنه در (محصول بیت) چونكه برصنعته قدرتی اوله
یعنی برصنعته مالك اوله قنده كیمسه اوكنه حاجت الین ایلدر یعنی دیلنمكه
محتاج اولماز ❊ بپایان رسد كیسهٔ سیم وزر ❊ نكردد تهی كیسه پیشه ور ❊
پیشه ور اهل صنعت دیمكدر (محصول بیت) التون واقچه كیسه سی
نهایته ایرشور یعنی ایچنده اولان دوكنور اما اهل صنعتك كیسه سی
هركز تهی اولماز زیرا كسب ایدوب ایچنه طولدورر ❊ هرآن طفل
كوجور آموزكار ❊ نبیند جفابیند ازروزكار ❊ (محصول بیت) هراول

طفل كه استاد جور وجفاسنی كورمز اول روزكاردن وزماندن كورر
البته ❊ پسررانكودار وراحت رسان ❊ كه چشمش نماند بدست كسان ❊
(محصول بیت) اوغلكی ایی طوت واكا راحت ایرشدر كه كوزی كیمسنك
النده قالمسون یعنی محتاج اولوب كیمسه نك الینه باقمسون ❊ هرآن كس كه
فرزندرا غم نخورد ❊ دكر كس غمش خوردو بدنام كرد ❊ (محصول بیت)
هراول كیمسه كه فرزندینك غمنی یمدی وانی كوزتمدی غیری كیمسه انی
كوزتدی وغمنی یدی وانی بدنام ایلدی زمانمز پسری كبی ❊ نكه دار
ازآموزكار بدش ❊ كه بدبخت وبی زه كند چون خودش ❊
نكه دار حفظ ایله دیمكدر كه حرف تعلیل (محصول بیت) فرزندوكی
برامز معلمدن حفظ ایله یعنی اكا اهل هوایی وملحدی استاذ
ایلمه بدكاردن انی صقین زیرا برامز استاد پسری كندی كبی بدبخت
وبدكار ایدر حاصلی انی كندی كبی اضلال ایدر كه قابل اصلاح اولماز
❊ ندانی كه سعدی مراد ازچه یافت ❊ نه هامون نوشت ونه دریا
شكافت ❊ هامون صحرا نوشت نونك فتحی وضمیله فعل ماضی مفرد غائب
یازدی دیمكدر یعنی دوردی طی ایلدی معناسنه در بونده شكافت
فعل ماضی مفرد یاردی دیمكدر مراد بوزمكدر سیاحت معناسنه (محصول
بیت) بیلمزمیسین سعدی مرادینندن بولدی حال بوكه نه صحراطی
ایلدی ونه دریا درودی یعنی نه صحراده سیاحت ایلدی ونه دریاده
سیاحت ایلدی ❊ بخردی بخورد از بزركان قفا ❊ خداد ادش اندر
بزركی صفا ❊ بخردی باحرف ظرف وباحرف مصدر قفا استعما للرنده
اكسه طبانجه سنه دیرلر امابونده مطلق طبانجه مراددر بزركی یاحرف
مصدر بیوكلك دیمكدر عربجه كبر دیرلر (محصول بیت) سعدی
طفل ایكن یعنی عالم صباوتده اولولردن طبانجه یدی یعنی تربیه بولدی
پس اكا خدا بیوكلكده وكبرسنده صفا ویردی ❊ هرآن كس كه كردن
بفرمان نهد ❊ بسی برنیاید كه فرمان دهد ❊ (محصول بیت) هراول
كمسه كه اولولرك حكمنه بیون وامرینه اطاعت ایدر چوق زمان كلمزكه
اول كمسه غیریلره فرمان ویرور وصاحب امر وحكم اولور ❊ شبی دعوتی
بود دركوی من ❊ زهرجنس مردم درو انجمن ❊ دعوتدن مراد
دوكوندر كوی من بنم محلمده دیمكدر درو ضمیر دعوته راجعدر انجمن

درنك ديمكدر (محصول بيت) حضرت شيخ بيورر جوانلق زماننده
بر كيجه بنم محلده بردو كون اولدى هرجنس مردم آنده مجموع ايدى
حاصلى جشن عام ايدى ❊ چوآواز مطرب برآمدز كوى ❊ بكردون شد
از عاشقان هاى هوى ❊ برآمد چيقدى ديمكدر كردون بونده فلك
معناسنه درشدرفت معناسنه در (محصول بيت) چون كه مطربك آوازى
محله دن چيقدى يعنى ساز چالنغه وترانه وترنم اولنغه باشلدى عاشقلردن
هاى وهوى صداسى فلكه اغدى بو حالت زياده شوق وذوقدن كنايت در
❊ پرى پيكرى بود محبوب من ❊ بدو كفتم اى لعبت خوب من ❊ لعبت
قوقله وقزلرايابدكلرى ببكلر (محصول بيت) برپرى صورتلى بنم محبوبم
ايدى يعنى بر كوزل محبوبم وار ايدى اكا ديدم اى بنم خوب لعبتم يعنى دلبرم
❊ چرا بار فيقسان نيايى بجمع ❊ كه روشن كنى مجلس ماچو شمع ❊
(محصول بيت) نيچون يولداشلرله مجلسه كلزمسين تاكيم مجلس وجمعمزى
روشن ايليه سن شمع كبى ❊ شنيدم كه ميرفت وباخويشتن ❊ همى كفت
بامن كه اى يار من ❊ (محصول يت) اشتدم كه كيدردى وكندى
كنديسيله سويلشوردى بكا خطاب طريقيله يعنى ظاهرا بنى مخاطب
طوتوب كندى كنديسيله سويلشوردى كه بنم يارم ❊ محاسن
چومردان ندارى بدست ❊ نه مردى بود پيش مردان نشست ❊
محاسن بونده مراد صقلدر بدست ايكى وجهله اعتبار اولنور
قدرت معناسنه در ويسى يعنى چون كه مالك دكلسين ديمكدر
برسيده ال ايله ياپشمق معناسنه يعنى چون كه صقالك الكله الامزسين
يعنى اوچليامزسن (محصول بيت) چون كه ارلر كبى محاسنك يوقدر ارلك
دكلدر ارلر قتنده واو كنده اوتورمق يعنى خلقه قرشمق معقول دكلدر
❊ سيه نامه ترزان مخنث مخواه ❊ كه پيش ازخطش روى كردسياه ❊
سيه نامه كناهكار ورسواى معناسنه در مخنث مستعمل اوغلانه ديرلر
(محصول بيت) اول مخنثدن رسوايرق كيمسه ديله وعالمده اندن دولتسز
وسعادتسز واردر ديمكه خطى كلزدن اول يوزى قاره اوله وعالمده
رسوالغله داستان اوله ❊ ازآن بى حيت بايد كريخت ❊ كه نامردىش
آب مردان بريخت ❊ بى حميت بى غيرت ديمكدر كريخت بونده كريختن
معناسنه در كه حرف رابط صفت آب بونده يوزصوبى معناسنه در يعنى

عرض ديمكدر (محصول بيت) اول غيرتسزدن قاچوب ايراق اولمق
كركدر كه انك نامردلكى ودناءتى ارلرك يوزى صوينى دوكدى وعرضلرينه
خلل وردى ❊ پسر كوميان قلندر نشست ❊ پدر كوز خيرش فروشوى
دست ❊ (محصول بيت) پسر كه اول پسر قلندر اورتاسنده اوتوردى
وانلره قارشدى يعنى اختلاط ايلدى باباسنه دى انك خيرندن ال يوسون وانك
اصلاحندن اميد قطع ايلسون ❊ دريغش مخور برهلاك وتلف ❊ كه
پيش ازپدر مرده ناخلف ❊ دريغش ضمير معناده هلاك وتلفه مقيددر
كه حرف تعليل (محصول بيت) انجلين پسرك هلاك وتلفنه غم وغصه
يمه زيرا ناخلف اوغل باباسندن اول الملك يكدر ❊ كفتار اندر پرهيز كردن
ازخوب رويان ❊ خرابت كند شاهدخانه كن ❊ بروخانه آباد كردان بزن ❊
خانه كن وصف تركيبى اويقيجى معناسنه آباد معمور ديمكدر (محصول بيت)
خانه يقيجى محبوب سنى خراب ايدر يعنى يقار وار اوكى عورتله معمور ايله
يعنى اولن استرسك اوك معمور اولسون ❊ نشايد هوس باختن باكلى
❊ كه هربامدادش بود بلبلى ❊ هوس اوينامق يعنى هوس ايلك حاصلى
سومك ديمكدر كلى وبلبلى يالرى وحدت ايچوندر (محصول بيت) لايق
دكلدر بركله هوس اوينامق يعنى محبت ايلك كه هرارته انك بلبلى اوله
حاصلى هزار دوست محبوبه كوكل ويروب سومك معقول دكلدر ❊ چو
خودرابهر مجلسى شمع كرد ❊ تو ديكرچوپروانه كردش مكرد ❊ (محصول
بيت) چونكه محبوب كنديسنى هرمجلسه شمع ايلدى يعنى هر مجلسه
حاضر اولدى سن پروانه كبى اطرافنه طولاشمه وياننه اوغرامه حاصلى
چورسنده چوزلمه ❊ زن خوب خوى ارآسته ❊ چه ماند بنادان نوخاسته ❊
مصراع اول اضافتلرى بيانيه لردر ماند فعل مضارع مانيدندن بكزر
معناسنه نوخاسته كنج وتازه ديمك ديمكدر (محصول بيت) كوزل ز نكه
خوشخوى وانواع محاسنله ارآسته وپيراسته اوله نه بكزر نادان اوغلانه
حاصلى عورت كه كوزل اوله وخلوق اوله وانواع زينتله مزين اوله اكثر
خلقك قتنده محبوب اوغلانه غالبدر ليكن بنده ديرم محبوبكه مذكور
صفتلرله متصف اوله غالب دكلمسه انكله برابردر فتدبر فانه محل بحث
❊ درودم چو غنچه دمى ازوفا ❊ كه ازخنده افتد چوكل درقفا ❊ در حرف
صله وضميرزنه راجعدر ودم فعل امر مفرد مخاطبدر دميدندن اوفوردى ديمكدر

مرادنکلبد دیمی یاحرف وحدت که حرف تعلیل (محصول بیت) مذکور زنه
غنچه کبی وفادن برسوزسو یله یعنی وفادارلق ایله ویااکاوفادارلق اثبات واسناد
ایله یعنی سن اکاوفادارسن دی که خنده دن کل کبی قفاسنه دوشه حاصلی
زنه وفاومهر کوستر که حظندن کوله کوله ارقه سنه دوشه وسکا هر وجهله
مخالفت ایتمیوب مطیع ومنقاد اوله غنچه یه وفا اثباتی کلدن عمری زیاده
اولدیغیچون درزیرا کل اولدقد نصکره دورمیوب دوکلمش کیدر ❊ نه چون
کودك پیچ برپیچ شنك ❊ که چون مقل نتوان شکستن بسنك ❊ پیچ برپیچ زیاده
سرد وسرکش معناسنه در بونده شنك بدخو برخدامینك اسمیدر
انکیچون محبوبه شنك درز مقل میك ضمیله ابوجهل قار پوزی دیدکاری
قوزدرکه زیاده محکم اواور اکثر متقبلرك دیه سنه کچوررلر محکم
اولدیغیچون تته که اهلنه معلومدر مقلی قافله یازوب کلید معناسنه اخذ
ایدن مقل طبیعتلی ایمش (محصول بیت) عورت اوغلان کبی سرد زدسروزی وشمعی
وسرکش دکلدر وبدخو دکلدر که انی مقل کبی طاشدن غیر یله صیق
اولماز یعنی دکه مصاحبتدن متأثر ودکه لطیفه دن منفعل اولماز بدخو
وچین برابرواولمقدن خالی دکلدر نقدر احسان ایلسك بیلز ونقدر آدملك
ایلسك اکلمز حاصلی بواحوالده عورت اوغلانه غالبدر بوبیتك نتیجه
سنده یعنی دابردن نفسك تقاضاسنی طلب ایلسك آسان وجهله اولماز
دیبن خیلی نفسانیلق اظهار ایلمش ❊ مبین دلفریبش چو حور بهشت ❊ زدشعی
کزان روی دیکر چود بوست زشت ❊ (محصول بیت) محبوبی حور
بهشت کبی دلفریب و دلدار کورمه زیرا اول بوجانبدن یعنی پرجفا
اواوب بی وفا اولدقلری جهتدن شیطان کبی چرکینلردر که عاشقلرینی
جفا واستغنا ایله هلاك ایدرلر حاصلی بی رحم اولدقلری جهتدن وهزار
دوست اولدقلرندن ظالم وبی دینلردر مصراع ثانینك معناسنده زیرا اول
بریوزدن که مرادنا مشروع اولسیدر شیطان کبی زشت دردیبن لعینلك
ایلمش ❊ اکر پای بوسی ندارد سپاس ❊ وکرخاك باشی ندارد هراس ❊
بوسی فعل مضارع مفرد مخاطب اوپرسك دیمکدر هراس های رسمینك
کسریله اسمدر خوف معناسنه (محصول بیت) اکرتنزل ایدوب ایاغین
اوپرسك منت طوتماز وسکاشاکر اولماز واکر التنده طپراق اولورسك
سنی پایمال ایلمدن ایاغی التنه المه دن احتراز ایلمز یعنی خدادن قورقمز وسکا

حرمت وعزت ایلمزدر ❊ سرازمغز ودست ازدرم کن تهی ❊ چوخاطر
بفرزند مردم نهی ❊ مغز بونده عقل معناسنه در مجازا (محصول بیت)
باشکی عقلدن والکی اقچه دن بوشالت چونکه خاطریکی خلقك فرزندنه
قویه سین یعنی که کوکلکی ایلك اولادینه ویره سین حاصلی عقلدن
واقچه دن امید کس چونکه ایلك پسرینه کوکل ویروب محبت ایلدك
❊ مکن بد بفرزند مردم نکاه ❊ که فرزند خویشت برآید تباه ❊
(محصول بیت) ایلك فرزندینه بدنکاه ایلمه یعنی یرامز کوزله نظر ایلمه
زیرا سنك فرزندك داخی فاسد وفاجر اولور یعنی سن غیرینك اوغلنه
نیجه نظر ایدرسك غیرلرده سنك اوغلکه اویله ایدرلر ❊ حکایت
درپرورش بندکان ❊ ❊ درین شهر باری بسمع رسید ❊ که بازارکانی
غلامی خرید ❊ کتاب شامده تصنیف اولدیغی جهتدن جائزدرکه
درشهردن مراد شام اوله وجائزدرکه کندی شهری اوله باری یاحرف
وحدت بسمع باحرف صله که حرف بیان بازارکانی یاحرف وحدت غلامیده
بویله درخرید خاده فتح وکسر جائزدر (محصول بیت) بوشهرده برکره
قولغمه ایرشدیکه بربازرکان برقول صاتون الدی ❊ شبانکه مکر دست
بردش بسیب ❊ که سیمین زنخ بود خاطر فریب ❊ شبانکه کیجه سی دیمکدر
بسیب الماسنه دیمکدر تشبیه طریقیله اکلك مراددر باحرف صله اولور
بعض نسخه ده تصحیف ایدوب بشیب دیمشدر اشاغه سنه دیمکدر
اوچقوریرینه که حرف تعلیل سیمین زنخ وصف ترکیبیدر کومش اکلو
معناسنه خاطر فریب ده وصف ترکیبیدر کوکل الدایجی معناسنه
یعنی برر عنادلبر ایدی (محصول بیت) کیجه سی مکر خواجه انك ذقننه
ال ایلتدی که انی درآغوش ایلیه دیبو ویا اوچقورینه ال صوندی زیرا
غلام سیمین ذقنلی وکوکل الدایجی ایدی یعنی محبوب اوغلانیدی ❊ پری
چهره افتادش بدست ❊ بکین درسر ومغز خواجه شکست ❊ (محصول
بیت) پری چهره نك هرنه که الینه کیردیسه کین وغضبله خواجه نك باشنده
وبینیسنده صدی یعنی خواجه یه محکم کوتك چالدی وباشنی یاردی
حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ نه هرجا که بینی خط دلفریب ❊
توانی طمع کردنش درکتیب ❊ اماله کتابت درضرورت قافیه ایچون
(محصول بیت) اویله دکلدر که هریرده که کوکل الدایجی خط کوره سین

ۀدراوله‌سین یعنی کتابته طمع ایلمکه قادردکلسین حاصلی هرمحبوبك کتاب حسنته طمع ایلمك اولماززیراهرمحبوب سکارام اولماز ❊ کوا کرد برخداورسول ❊ که دیکرنکردم بکرد فضول ❊ (محصول بیت) خواجه غلامدن کوتك یدکدنصکره خدایی وپیغمبری شاهد ایلدی یعنی توبه ایلدیکه داخی فضول ایشك اطرافنده طولنمیام وچکز نمیام یعنی نامعقول ایشه هوس ایلمیم معلوم اولاکه بودلده کلمه‌نك آخرنده‌های اصلی اولسه انی اثبات واسقاط جائزدر الفدنصکره اولسه شاه وشا وکیاه وکیا وکواه وکوا دیرلر فقس ❊ رحیل آمدش هم‌دران هفته‌پیش ❊ دل‌افکار وسربسته وروی وریش ❊ رحیل اسمدر کوچمك معناسنه (محصول بیت) اول هفته خواجه‌نك اوکنه سفر کلدی یعنی کیتمك قصدین ایلدی کوکلی مجروح کوتکدن واهانت وحقارتدن وباشی یاره‌دن بغلی ویوزی وکوزی اتدن مجروح ورسوا حاصلی ظاهری وباطنی مجروح و پریشان سفر قصدین ایلدی ❊ چو بیرون شد ازکار وان یکدومیل ❊ بپیش آمدش سنکلاخ مهیل ❊ سنکلاخ طاشلق دیمکدر مهیل مخوف یعنی قورقنج دیمکدر (محصول بیت) چون که کرواندن برایکی میل طشره کیندی اوکنه برقورقنج طاشلق کلدی مکر کرواندن برایکی میل‌مقداری ایلرو کیتمشیدی ❊ بپرسید کین قله را نام چیست ❊ که بسیار بیند عجب هر که زیست ❊ قله بونده حصار معناسنه در (محصول بیت) خواجه کارواندن برکسنه‌یه سؤال ایلدیکه بوقله‌نك نامی ندر دیو زیرا چوق عجایب کوررهرکیمکه چوق یشاردیدی ❊ چنین کفتش ازکاروان همدمی ❊ مکر تنك ترکان ندانی همی ❊ همدم مصاحب دیمکدر یاحرف وحدت تنك ترکان ایهام طریقیله واقعدر زیرا اول اول برلك نامی تنك ترکاندر وثانیا ترکان ترکك جمیدر محبوبان معناسنه وتنك طار دیمکدر فتأمل فانه دقیق (محصول بیت) کارواندن اکا بردوست بویله دیدی مکر تنك ترکان بیلزمیسین یعنی بویره تنك ترکان دیرلر بیلزمیسین ❊ برنجید چون تنك ترکان شنید ❊ تو کفتی که دیدار دشمن بدید ❊ (محصول بیت) خواجه تنك ترکان لفظنی اشیدنجه انجندی وبحضور اولدی سن دیدك که دشمن یوزنی کوردی حاصلی بولفظدن زیاده مضطرب اولدی ❊ سیه رابکی بانك برداشت سخت ❊ که دیکر

مران خر بیند ازرخت ❊ سیه دن مراد قولی در زیرا انلریك قوللری اکثرهندیلر اولور (محصول بیت) سیاهنه برمحکم بانك قالدردی یعنی اوسته پك چاغردی که داخی مرکبی سورمه یعنی داخی ایلرو کیتمه اسبابی براق یعنی ایندر حاصلی یوکی بونده ایندر ❊ نه‌عقلست ونه‌معرفت یکبجوم ❊ اکرمن دکر تنك ترکان روم ❊ روم فعل مضارع متکلم وحده‌در کیدم دیمکدر (محصول بیت) نه عقلم ونه معرفتم وار در برار بحبه اکر بندخی تنك ترکانه کیدم زیرا بوقاروده توبه ایلمشیدی که بردخی تنك ترکانه کیتمیم دیو چون که کوردی بولك نامی تنك ترکان درانمزده فراغت ایدوب رجوع ایلدی زیرا تنك ترکیننك مألی خاطرنده ایدی پس ایشتدیکی کبی کوتك یادینه کلدی حضرت شیخ حکایه مناسبتیله معرفت وحکمته شروع ایدوب بیورر ❊ در شهوت نفس کافر ببند ❊ وکرعاشقی لت خوروسر ببند ❊ درشهوت نفس اضافتلری لامیه در وکافره اضافت بیانیه در فامفتوح اوقنور قافیه ضرور تیچون عاشق ده یاضمیرخطاب در ببند فعل امر مفرد مخاطب باغله دیمکدر نفس کافرك شهوت قپوسنی بغله دیمکدر (محصول بیت) نفس کافرك شهوتی قپوسنی بغله یعنی شهوت پرست اولمه واکر عاشق شهوت پرست ایسك کوتکی یی وباشکی خواجه کبی باغله ❊ چومن بندهٔ راهی پروری ❊ بهیبت برآرش کزو برخوری ❊ مرحرف تأکید بنده‌ده یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل (محصول بیت) چون که برقولی تربیه ایدوب بسلیه‌سن انی هیبت وحشمتله تربیت ایله که اندن متمتع اوله‌سین یعنی بوس وکنار ایله که یوزی وکوزی اچلسون زیرابکمز اولور ❊ وکرسیدش لب بدندان کزد ❊ دماغ خداوند کاری پزد ❊ (محصول بیت) اما اکر افندیسی طوداغنی دیشیله ایصره یعنی انی اوپه وقوجه اندنصکره افندیلك دماغنی بشرر یعنی مقبول اولدم دیو مستغنی اولوب افندیسنی بکمز اولور ❊ غلام آبکش باید وخشت زن ❊ بود بندهٔ نازنین مشت زن ❊ آبکش وخشت زن ومشت زن وصف ترکیبیدر معلوم اوله که خشتك خاسنده ضمه وکسره جائزدر امابونده مضموم اوقنور مشت ایله قافیه ایچون (محصول بیت) غلام صوطاشیجی وکرپیچ وکرمت کسیجی کرك یعنی قراقو للقجی کرك زیرا نازلی محبوب بنده یومرق

اوربجی اولور واقد یسنی کو نکلبجی اولور حاصلی غلام اود نجی
وسقا وسیس وقتربجی ود وه بجی وساز قره قوللقجی کرك
﴿ کفتار اندر نظر بازان کذاب ﴾ ﴿ کروهی نشیند با آغوش پسر *
که ما پاکباز یم وصاحب نظر ﴾ کروهی یا حرف وحدت که حرف
رابط مقول وقول مقدردر پاکباز وصف ترکیبی پاك عشق صاحبی
دیمکدر (محصول بیت) ربولك حرامزاده بر کوزل پسرله اوتوررلر
ودیرلر که بیز پاکباز و پاکدامنز سائرلر کبی شهوت پرست نفسانیلر دکلوز
حضرت شیخ دیر که ﴿ زمن پرس فرسودهٔ روزکار * که بر سفره حسرت
خورد روزه دار ﴾ فرسودهٔ روزکار زبون ومغلوب روزکار دیمکدر
روزه دار وصف ترکیبی صائم معناسنه (محصول بیت) بندن سؤال ایله
فرسودهٔ روزکاری وکوکلینك سرنی یاخود معنا بویله اوله که بنی فرسودهٔ
روزکاردن سؤال ایله انلرك مرادینی وقصدینی زیرا سفره یه حسرت
چکر صائم یعنی بونلرك پاکبازدید کلرینه اعتماد ایلمه البته کوکللرنده سکا
بر میل وانجذاب واردر نتکم صائم اولان کمسه البته سفره یه مائل اولور
﴿ ازآن تخم خرما خورد کوسفند * که قفلست بر تنك خرما و بند ﴾
تخم خرما خرما چکردکی دیمکدر که حرف تعلیل تنك بونده خرما
قوصره سی معناسنه در (محصول بیت) انکیچون قوین خرما چکردکنی ییر
زیرا ظرفنده کلبد باغ واردر خرمایی که ییشمز پس بالضروری چکردکیله
قانع اولور ﴿ سرکاو عصار ازآن در کهست * که از کنجدش ریسمان
کوتهست ﴾ عصار نصار وزنی اوزره برنسنه صقنه دیرلر اما بونده
شیرلغن صقن مراددر کنجد قرینه سیله زیرا کنجد کاف عربك ضمیله
وجیمك کسریله صوسامه دیرلر (محصول بیت) عصار صغرینك باشی
انکیچون صمان ایچنده در یعنی انکیچون صمانیر که صوسامدن ایپی
قصه در یعنی صوسامه باشی ایرشمدکیچون صمان ییر بونلرده اللری
ایرشمدکیچون پسره پاکباز و پاکدامن کچنورلر ﴿ حکایت درویش
صاحب نظر و بقراط حکیم ﴾ ﴿ یکی صورتی دید صاحب جمال * بکردیدش
ازشورش عشق حال ﴾ بکردیدش شین ضمیر معناده حاله مقیددر
حالش تقدیرنده شورش اسم مصدر در غلبهٔ عشق وجنون معناسنه
(محصول بیت) بریسی صاحب جمال برصورت کوردی پس انك عشق

وشورشندن وغلبه سندن حالی دونسی ومتغیر اولدی یعنی شراب عشقله
مست وآشفته اولدی ﴿ برانداخت بیچاره چندان عرق * که شبنم برآرد
بهشتی ورق ﴾ بهشتی یا حرف نسبت (محصول بیت) اول بیچاره استحیادن
واضطرابدن اولقدر عرق اتدی یعنی زیاده درلدی که جنته منسوب
ورق شبنم کتورر یعنی جنت اوراقی نیجه که زیاده شبنم کتورور بوانك کبی
زیاده درکتوردی زیرا جنت اوراقی شبنمدن خالی دکلدر زیاده لطافتندن
﴿ کذر کرد بقراط بروی سوار * بپرسید کین را چه افتاد کار ﴾ بقراط
بر حکیمك اسمیدر کین اصلی که این در که حرف رابط سؤال وجواب در
چه افتاد کارنه ایش دوشدی دیمکدر (محصول بیت) بقراط حکیم
اوزرینه اوغرادی صوردی که بوکه نه واقع اولدی ﴿ کسی کفت این عابد
پارساست * که هرکز خطایی زدستش نخاست ﴾ (محصول بیت) برکیمسه
بقراطه جواب ویروب دیدیکه بو بر عابد صالحدر که هرکز الندن برخطا
چقمامش و برمعصیت صادر اولمامشدر ﴿ رود روز وشب در بیابان
وکوه * زصحبت کریزان زمردم ستوه ﴾ (محصول بیت) کیجه وکوندز
بیابان وکوهده کیدر زیرا خلقك اختلاطندن حظ ایلمز صحبت ناسدن
قاچیجی خلق عالمدن بکرنیجی ونفرت ایدیجیدر ﴿ ربود ست خاطر فریبی
داش * فرورفت پای نظر درکلش ﴾ خاطر فریب وصف ترکیبی و یا
حرف وحدت فرورفته باتمش دیمکدر پای نظر لامیه در مجازا در حرف
ظرف کلش شین ضمیر معناده پای نظره مقیددر در پای نظرش تقدیرنده
(محصول بیت) برکوکل الدایجی محبوب کوکلنی المشدر نظری ایاغی
عشق کلینه باتمشدر یعنی محبوبك محبتنه کرفتار اولمشدر ﴿ چو آید زخلقش
ملامت بکوش * بکوید که چنداز ملامت خموش ﴾ زخلقش شین معناده
کوشه مقیددر بکوشش تقدیرنده (محصول بیت) چونکه خلقدن قولاغنه
ملامت کلە یعنی بوقدر زهد وتقوایله سکادوستلق محبوب دوشرمی دیه لر
جواب ویروب دیرکه نیجه بربنی ملامت ایدوسز ایسم اولك ﴿ مکوی
ازنالم که معذور نیست * که فریادم ازعلتی دور نیست ﴾ خطاب عام
طریقیله دیرمکوی فعل نهی مفرد مخاطب دیمه دیمکدر که حرف بیان
ایکنجی که حرف تعلیل علتی یا حرف وحدت (محصول بیت) ای بنی
ملامت ایدن کیمسه اکرایکلرسم دیمه که معذور دکلدر زیرا فریادو فغانم

برعلتدن بعید دکلدر یعنی فریادیمه برسبب واردر نهی دکلدر ﴿نه این نقش دل میربایدز دست ❊ دل آن میرباید که این نقش بست﴾ (محصول بیت) بوسن کوردکك نقش صورت کوکل الدن قاپمز بلکه کوکلی اول قپار که بوصورت یغلدی یعنی خلق ایلدی حاصلی بنی بوحالته قویاسن بوسن کوردکك محبوب دکلدر بل که بومحبوبی خلق ایدن خدادر بنی آشفته وحیران ایدن بومحله کلنجه اول عاشقك بقراطه حالن بیان ایدن کسنك سوزیدر ﴿شنید این سخن مرد کار آزمای ▪ کهن سال پروردهٔ پخته رای﴾ (محصول بیت) بوسوزی مرد کار آزمای یعنی ایش صنایجی بقراط بوتقریری استماع ایلدی اوکنه دن اول یشامش تربیه کورمش پخته فکرلی بقراط ﴿بکفت ارچه صیت نکویی رود ❊ نه باهر کسی آنچه کوبی رود﴾ صیت آوازه در چاو معناسنه اولکی رود کیدر دیمکدر فاعلی مذکور عابددر ایکنجی رود واقع اولماز وتأثیر ایلمز دیمکدر (محصول بیت) بقراط دیدی اکرچه عابد ایلك آوازه سنه کیدر ومعقول سویلر اما بونك حقنده سویلدکك سوز هرکسه واقع اولماز یعنی هرکس اعتماد واعتقاد ایلیجك سوزدکلدر بوسببدن که دیرلر ﴿نکارنده راخود همین نقش بود ❊ که شوریده را دل بیغمار بود﴾ نکارنده اسم فاعلدر نقاش معناسنه بیت استفهامی متضمندر (محصول بیت) نقاش ازادلك نقشی همان بومحبوب میدی که بوشوریده نك کوکلنی قاپدی ﴿چرا طفل یکروزه هوشش نبرد ▪ که درصنع دیدن چه بالغ چه خرد﴾ یکروزده های رسمی مقداری معناسنی افاده ایدر (محصول بیت) نیچون برکونلك طفل یعنی برکونلك اوغلنجق انك عقلنی المدی یعنی کندینی آشفته وآلفته ایلمدی که خدانك صنعنی کورمکده طفل وبالغ وخوب وزشت برابردر ﴿محقق همین بیند اندر ابل ❊ که در ماهرویان چین وچکل﴾ ابل همزه نك وبانك کسریله کندی لفظندن واحدی یوقدر بلکه واحدی جملدر وتأنیث معنوی مستعملدر انکیچون تصغیری ابیلة کلور امابونده مطلق دوه معناسنه در یعنی اشتردیمکدر که حرف بیان چین وچکل بر شهر اسمیدر سرحد ترکستانده (محصول بیت) محقق اولان کیمسه دوه ده اول حالی کورر واول صنعی مشاهده ایدر که چین وچکلك ماهرولرنده ایدر یعنی حق بین اولان کیمسه جمیع اشیاده صنع یزدان مشاهده ایدر وجمیع

اشیا وموجودات قتنده برابردر مصنوع خدا اولمده فقدبر ﴿نقاب است هر سطر من زین کتیب ▪ فروهشته بر عارض دلفریب﴾ نقاب یوز اورتوسی فارسیجه روی پوش دیرلر ویاحرف وحدت فروهشته صارقش وصارقدلمش لازمله متعدی یننده مشترکدر عارض دلفریب لامیه ویابیانیه (محصول بیت) بوبوستان کتابنده هر سطرم بنم برنقابدر دلفریب محبوبك عارضنه صارقش ویاصارقدلمش یعنی بوکتابده هر برسطرم بنم برمعنی محبوبنه نقابدر یعنی هر سطرم بر پرده در معنی محبوبنه که انی محقق اکلر ﴿معانیست در زیر حرف سیاه ▪ چو در پرده معشوق ودر میغ ماه﴾ (محصول بیت) بوکتابك هر حرف سیاهك التنده برنیجه معانی واردر پرده ایچنده معشوق وبلوت ایچنده ماه کبی مستور اولمش حرفدن مراد لفظدر ﴿دراوقات سعدی نکنجد ملال ❊ که دارد پس پرده چندین جمال﴾ (محصول بیت) سعدینك اوقاتنه ملال صغماز یعنی سعدی هرکز ملول اولماز زیرا پرده الفاظ وابیات اردنده بوقدر صاحب جمال محبوبی واردر یعنی هر بر بیتی بر محبوب معنایی متضمندر مصراع ثانینك نتیجه سنده بوقدر معانی واردر که انك هر بری بر صاحب جمالدر دیمه معنای قلب ایلمندر بلکه عکس ایلشدر ﴿مرا کین سخنهاست مجلس فروز ▪ چو آتش درو روشنایی وسوز﴾ مجلس فروز وصف ترکیبیدر مجلس یاقلندرجی معناسنه (محصول بیت) بنم که بو مجلس یاقلندرجی سوزلرم واردر آتش کبی هم انده ایدنلق وهم یاقش واردر یعنی آتشده بوایکی خصلت واردر بنم سوزلرمده ده واردر ﴿نه رنجم زخصمان اکر برطپند ❊ کزین آتش پارسی در تپند﴾ برحرف تأکید طپند فعل مضارع مفرد غائبدر طپیدندن طلابیمق معناسنه مراد بونده حرکت واضطرابدر آتش پارسی بونده ایهام طریقیله ذکر اولنمشدر بریسی کندینك شعری که فارسی عبارتیله واقعدر بریسیده شول مرضدر که اطبا اکا آتش پارسی دیرلر ایسته ونون ودال استنادات جمعیدر (محصول بیت) خصملرمدن انجنمزم اکر حرکت واضطراب ایدرلرسه یعنی حسدلرندن بنم سوزمی قبول ایلیوب دخل وتعرض ایدرلرسه زیرا انلر بوفارسیه منسوب آتشدن ایسته وحرارتده دیرلر معلوم اوله که بو حکایت اصلنده عشق بابنه مناسبدر بونده چوقلق مناسبتی بوقدر فتأمل ﴿کفتار اندر سلامت کوشه نشینی وصبر در اذاء خلق

ردشعری

در همه حال ﴾ ﴿ اكر در جهان از جهان رسته ایست * در از خلق بر خویشتن
بسته ایست ﴾ (محصول بیت) اكر جهانده جهاندن واهل جهاندن خلاص
اولمش وقورتلمش وار ایسه عزلت وخلوت اختیار ایدوب كندی اوزرینه
خلق عالمدن قپوبی بغلایندر یعنی جمیع عالمك وارلغندن فارغ اولوب چكندر
مصراع اول شرط وثانی جوابدر حاصلی جهان غوغاسندن قورتلمش
وار ایسه بویله اولاندر حضرت شیخك مرادی عزلت وخلوته ترغیب وانزوا
وقناعت وتوكله اغرادر فتدبر ﴿ كس از دست جور زبانها نرست * اكر
خودنمایست اكر حق پرست ﴾ خودنما وحق پرست وصف تركیبلردر
مرایی وصالح دیمكدر مصراع اولده اضافتلر لامیه لردر (محصول بیت)
دللرك جوری الندن خلاص بولمدی اكر كندین كوریجی مرایی واكر
صالح حق پرست حاصلی صالح واكر طالح خلقك غیبتدن خلاص بولماز
﴿ اكر بر پری چون ملك ز آسمان * بدامن در آویزدت بدكمان ﴾ بر حرف
استعلا پری فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر اوچارسك
دیمكدر دو حرف تأكید آویزد فعل مضارع مفرد غائب اصیلردیمكدر یعنی
یاپشر وتای ضمیر معناده دامنه مقیدر بدامنت تقدیرنده در بدكمان بونده
دشمن معناسنه در (محصول بیت) اكر فرشته كبی كوكدن اوچارسك
خلقدن خلاص بولمغیچون اتككه یاپشر دشمن كنه خلاص بولمزسین
حاصلی خلقك دلندن خلاص اولمز اكر نبی واكر ولی همان چاره قرشمقدر
وسویلدكلر بنی اشترلكه اورمقدر ﴿ بكوشش توان دجله را پیش بست
* نشاید زبان بداندیش بست ﴾ (محصول بیت) سعی وكوششله دجله
ایرماغنك اوكنی بغلق اولور اما دشمنك دیلنی بغلمق ممكن دكلدر حاصلی
دجله نك اوكنی هر نقدر مشكل ایسه بند ایلمك ممكندر بعض فتله اما بدكویك
زبانی هیچ بر وجهله بند ایلمك ممكن دكلدر ﴿ فراهم نشینند تردامنان ■
كه این زهد خشكست وآن دام نان ﴾ فراهم مجموع دیمكدر تردامن
وصف تركیبی ملوث اتكلی ناپاك دیمكدر والف ونون ادات جمعدر كه
حرف بیان زهد خشك بیانیه در یعنی زاهد خشك مبالغه طریقیله رجل
عدل كبی این وآن الفاظ كنایه دندر دام نان لامیه در مجازا اتمك طوزاغی
دیمكدر (محصول بیت) الجقلر ونامعقوللر بر یره جمع اولوب اوتوررلر وخلقی
غیبت ومذمت ایدرلر كه فلان زاهد خشكدر مرایی در وفلان اهل طمعدر

كیمك ولورسه طعامنه وسفره سنه واررلر بوز صوینی صبا قمازر بی
غیرتدردرلر ﴿ نوروی از پرستیدن حق مپیچ * بهل تا نكیرد خلقت بهیچ ﴾
(محصول بیت) سن خدایه عبادت وطاعت ایلمكدن یوزكی دوندرمه
قوكیم تا خلق سنی هیچه طوتماسونلر یعنی شیئه یرینه قوماسونلر واعتبار
ایلمسونلر ﴿ چو راضی شد از بنده یزدان پاك * كر ایشانها نكردند راضی
چه باك ﴾ (محصول بیت) چونكه یزدان پاك یعنی خدا بر بنده دن راضی
وخشنود اوله اكر بو دشمنلر وحسودلر راضی اولمیوب بحضور اولورلر ایسه
نه غصه وغم ﴿ بد اندیش خلق از حق آگاه نیست ■ زغوغای خلقش
بحق راه نیست ﴾ (محصول بیت) خلقك دشمنی خدادن آگاه دكلدر زیرا
غوغای خلقدن حقه اكا یول یوقدر اوكنده مانع كلی واردر حاصلی خلقك
اوته سنه بر بسنه مشغول اولمقدن خدمت حقدن قالور ﴿ از ین ره بجایی
نیاورده اند * كه اول قدم ره غلط كرده اند ﴾ از ین ادات
تعلیلدر بجای باحرف صله ویا حرف وحدت بر مرتبه یه دیمكدر كه
حرف تعلیل غلط خطا دیمكدر (محصول بیت) بونكیچون بر مرتبه یه
یول كتورمشلردر وبر نسنه حاصل ایلمامشلردر بو حسودلر وبو بدبختلر كه
اول قدمده یولی یاكلشلر وایزی غلط ایلمشلردر حقی قوبوب خلقك عیوبنه
مشغول اولمشلردر ﴿ دو كس بر حدیثی كمارند كوش * از ین تا بدان
ز اهرمن تا سروش ﴾ كمارند كاف عجمك ضمیله فعل مضارع جمع غائبدر
بونده حواله معناسنه در اهرمن دیو دیمكدر سروش فرشته (محصول
بیت) ایكی بر سوزه قولاق دیكر یعنی قولاق طوتار بوندن اكا دك شیطانله
ملك اراسی دكلی فرق واردر یعنی ایكیسنك مابینی بین السماء والارض
دكلیدر ﴿ یكی پند كیر دیكی ناپسند ■ نیرداز ز دا ز حرف كیری به پند ﴾
حرف كیر وصف تركیبی كشینك عیبنی طوتان كیمسه یه دیرلر ویا حرف مصدر
(محصول بیت) اول ایكینك بری پند طوتار كه ملك صفتلی درو بریسی
نامعقول ونا پسند اولور كه اول شیطان صفتلی در عیب طوتیجیلك دن
ونقصان كوریجیلك دن فراغت ایدوب پند ونصیحته مشغول اولماز
﴿ فرو مانده در كنج تاریك جای * چه دریابد از جام كیتی نمای ﴾
فرومانده عاجز قالوب اوتورمش كمسه كنج تاریك جای بیانیه تاریك جای
وصف تركیبی یا تركیب مزجی جای تاریك دیمكدر یافتن ویابیدن در

حرفیله مستعمل اولسه اکلق دیمکدر چه دریا بد نه اکار معناسنه درجام
گیتی نمای وصف ترکیبی جهانی کوسترجی جام دیمکدر بونده آفتاب مراددر
(محصول بیت) قراکاق بوجقده دوشوب قالش کسنه آفتابك پرتوندن
نه ادراك ونه روشنالق کسب ایدر همچنان خلقك عیوب ونقصاننه
مقید اولان کسه فیض حقدن ونور خدادن مستفیض ومستنیر اولمز
﴿ پندارا اگر شیرا کرو بهی * کرایشان بمردی وحیلت رهی ﴾ (محصول
بیت) اکر ارسلان واکر دیلکو ایسك ظن ایله که بونلردن مردلکیله
وحیله ایله خلاص اوله سین بیتده لف ونشر مرتب رعایت اولنمشدر
﴿ اکر کنج خلوت گزیند کسی * که پروای صحبت ندارد بسی ﴾ که حرف
تعلیل (محصول بیت) اکر خلوت وعزلت بوجاغنی اختیار ایدرسه
برکسه زیرا خلقله صحبت ایتمك پرواسنی چوقلق طوتمز یعنی خلقله
اختلاط اتمکدن حظ ایتمز ﴿ مذمت کنندش که زرقست وریو * زمردم
چنان میگریزد که دیو ﴾ زرق ریا وریو حیله (محصول بیت) بوله کسه نی
مذمت ایدرلر که بو ایلدوکی ریا وحیله در خلقدن شویله قچار که شیطان
انساندن قاجدیغی کبی ﴿ اکر خنده رویست وآمیزکار * عفیفش
ندانند و پرهیزکار ﴾ خنده روی وصف ترکیبیدر یوزه کولجی معناسنه
آمیزکار مختلط دیمکدر عفیف زاهد وعابد دیمکدر (محصول بیت)
واکر برکسه کولج یوزلی وکشاده مشرب خلقله مختلط ایسه انی عابد
وصالح و پرهیزکار بیلمزلر وکشاده مشربدر دیو دخل ایدرلر ﴿ غنی را
بغیبت بکاوند پوست * که فرعون اکر هست درعالم اوست ﴾ کاوند
کاف عربیله وواوك فتحیله فعل مضارع جمع غائب کاویدندن یرتارلر
دیمکدر که حرف بیان (محصول بیت) غنینك دریسنی غیبتله یرتارلر که
اکر دنیاده فرعون ونمرود وار ایسه اولدر یعنی متکبر ومغروردر کسه یه
نظری یوقدر دیرلر ﴿ وکر بی نوایی بگرید بسوز * نگون بخت خوانندش
وتیره روز ﴾ بی نوا بونده فقیر معناسنه در ویا حرف وحدت نگون بخت بی
دولت دیمکدر تیره روز وصف ترکیبیدر قرا کونلی معناسنه بدبخت
دیمکدر (محصول بیت) اکر برفقیر فقرا احوالندن سوز وگدازله اغلیوب
شکایت ایدرسه اکا بدبخت وبی دولت وسعادتسز اوقورلر ﴿ اکر مرد
درویش درسختیست * بگویند از ادبار و بدبختیست ﴾ ادبار دولتسز دیمکدر

(محصول بیت) اکر درویش کسنه فقر وفاقه دن شدت وزحمتده در بو حال
کا دولتسزلکندندر وبدبختلکندندر دیرلر ﴿ وکر کامرانی در آید زپای * غنیمت
شمارند وفضل خدای ﴾ کامرانی وصف ترکیبیدر مرادسوریجی معناسنه
ویا حرف وحدت (محصول بیت) واکر برمرادسوریجی دولتلی ایاقدن کله
یعنی برصاحب سعادت عزت ورفعتدن دوشه غنیمت وفضل خدا عد ایدرلر بویله
اولسنی ﴿ که تا چند ازین جاه وگردن کشی * خوشی را بود در قفا ناخوشی ﴾
که حرف بیان تا حرف انتها ویالر حروف مصدر (محصول بیت) دیرلر که
نیچه یه دك بو منصب و بو جبارلك و بو عظمت وکبریا البته خوشلغك آردنجه
ناخوشلق اولور یعنی برصاحب سعادتك سعادتندن دوشدوکندن حظ
ایدرلر ﴿ وکر تنکدستی تنکمایه * سعادت بلندش کند پایه ﴾ تنکدست
وصف ترکیبیدر یوفقه الی یعنی فقیر ویا حرف وحدت تنکمایه تانك فتحی
ونونك ضمیله وصف ترکیبیدر یوفقه سرمایه لی دیمکدر یعنی یوخسول کیسه
ویا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بلندش ضمیر معناده پایه مقیددر
پایش تقدیرنده پایه یا حرف تنکیر وهمزه حرف توسل (محصول بیت) واکر
یوفقه سرمایه لی برفقیرك دولت وسعادت پایه سنی ومرتبه سنی عالی ایدرسه
﴿ بخایندش از کینه دندان بزهر * که دون پرورست این فرومایه دهر ﴾
بخایند فعل مضارع جمع غائب خاییدندن چیزلر ضمیر تنکدسته راجعدر که
حرف بیان دون پرور وصف ترکیبی الحق بسلیجی معناسنه در فرومایه دنی
وسفله دیمکدر (محصول بیت) اول کیمسه یه کینه دن دیشلرینی چرپادرلر
یعنی زیاده متألم ومتضجر اولورلر که بو سفله ودون زمان ودون پرور وقنده
برابتر وار ایسه انی تربیه ایدوب ایلر وکتوروب رعایت ایدر ﴿ چو بینند کاری
بدستست درست * حریصت شمارند و دنیا پرست ﴾ کاری یا حرف وحدت
بدستست با حرف ظرف ودر ثانی تأکید ایدروسین وتا ادات خبر ودنیا پرست
وصف ترکیبی بودنیایه طپیجی یعنی محب دنیا (محصول بیت) چونکه سنك
الکده برایش کوره لر سنی حریص ودنیاپرست صد ایدرلر ﴿ وکر دست همت
بداری ز کار * گدا پیشه خوانندت وپخته خوار ﴾ گدا پیشه وصف ترکیبی دلنجی
صنعتلی وپخته خوار وصف ترکیبیدر پشمش یجی دیمکدر (محصول بیت)
واکر همت الی ایشدن یعنی منصبدن وامور دنیویه دن چکوب فارغ اولسك
یعنی هیچ امور دنیا ایله تقید ایلمسك گدا خویلی وصفتلی دیرلر وپشمش ییشلی

مطلب

ردسروری وشمی

یعنی حاضر بیشلی حاصلی کسب وکاره مقید اولمیوب غیر ینك الینه بقارد برلر
﴿ اكر ناطق طبلی پریاوه ٭ وكر خامشی نقش كرماوه ﴾ ناطق یا ضمیر خطاب
طبلی پریاوه بیسانیه ویا غمیر خطاب وهمزه حرف توسل خامشی یا كنه ضمیر
خطاب نقش كرماوه لامیه كرماوه واوله وبالله حامه دیرلر زیرا واوله
یا بینده تبادل وتواخی واردر عربیده ده فارسیده ده فاحفظ (محصول
بیت) اكر ناطق ایسك یعنی متكلم ایسك زائد اوزطاولسین واكر ایسم
اولوب ساكت اولسك نقش حامسن یعنی صورت دیوارسن انجق یاوه ده
وكرماوه ده همزه خطابیچون دردیبن قابل خطاب دكلش ﴿ تحمل كنانرا
نخواندمرد ٭ كه بیچاره ازبیم سر بنكرد ﴾ تحمل كن وصف تركیبی
تحمل ایدیجی یعنی صابر والف ونون ادات جمع ورا ادات مفعول نخواندك
مفعول اولی ومرد ثانیسی كه حرف تعلیل سر بنكرد باشین قالدرمدی
دیمكدر (محصول بیت) جفایه واذایه صبر وتحمل ایدیجیلره اردیمزلر كه
بیچاره قورقوسندن باشن قالدرمدی بوقاری وجائزدر كه بونده كنان
مفرد اوله صفت مشبهه معناسنه تحمل ایدیجی كیمسه دیمكدر اوله بو طریق
اولكیدن اوجه درز برامر دوسر برنكرد مفرد در فتأمل ﴿ وكر درسرش
هول ومردانكیست ٭ كر بزندازو كین چه دیوانكیست ﴾ كافلرهای
رسمیدن بدلدر ویا حرف تعلیل در (محصول بیت) واكر باشنده هیبت
وارلك واریسه یعنی یاوز وغضوب كیمسه ایسه اندن نفرت ایدوب قاچارلر
بونه دیوانه لك وحدتدر دیو ﴿ نعنت كنندش اكراندك خورست ٭ كه
مالش مكرروزه دیكرست ﴾ نعنت تفعل بابندن مصدردر بر كیمسه نك
ذلتنی وهوانی دیلك اندك خور وصف تركیبیدر آزیجی دیمكدر روزی
بونده نصیب معناسنه در (محصول بیت) واكر ازیجی ایسه انی تحقیر
ایدرلر كه مالی واریسه غیر ینك نصیبیدر كه انی كندی یمیز غیر بنكدر
انكیچون صقلر ﴿ وكر نغز پاكیزه باشد خورش ٭ شكم بنده خوانندوتن
پرورش ﴾ نغز پاكیزه كوزل وایی وپاك معناسنه در خور بونده طعام
معناسنه در وضمیر ممدوح ومقدوح اولان كیمسه یه راجعدر شكم بنده تركیب
مزجی قرنی قولی یعنی اكول تن پرور وصف تركیبیدر تن بسلیجی وكندینی
سمر دیجی دیمكدر ضمیر كنه سابق كبیدر (محصول بیت) واكر بیمسی
وایچمسی پاكیزه اولورسه یعنی نفایسه مائل اولسه شكم قولی واكول

وتن پرورد برلر همان بوغازینه قالش الندن برایش كلمزدیرلر ﴿ وكر بی تكلف
زیدمالدار ٭ كه زینت براهل تمیزست عار ﴾ بی تكلف بونده برخوشیجه
كیینوب قوشنق معناسنه در كه حرف تعلیل (محصول بیت) واكر مالدار اولان
كیمسه برخوشیجه كیینوب قوشانمزیسه زیرا زیب وزینت اهل ادراك
اوزرینه عاردر وعیبدر ﴿ زبان درنهندش بایذا چوتیغ ٭ كه بد بخت
زردار دازجود دریغ ﴾ (محصول بیت) انك جفاسیچون وایذاسیچون
قلج كبی دیل قورلر كه بدبخت كندی مالین كندیدن دریغ طوتار كه كندینه
براسباب لطیف ایلمز ﴿ وكر كاخ وایوان منقش كند ٭ تن خویش راكسوت
خوش كند ﴾ (محصول بیت) واكر غنی اولان كیمسه كوشكنی وچارطاقنی
منقش ومزین ایلیه وكندی وجودنه لطیف لباس وكوزل جامه لر ایدوب
كیه ﴿ بجان آید ازدست طعنه زنان ٭ كه خودرا بیاراست همچون زنان ﴾
(محصول بیت) بویله ایدرسه طعنه زنلر الندن جانه كلور یعنی عاجز قالور كه
كندینی عورت كبی طونادر دیو دخل وتعرض ایلدكلرندن ﴿ اكر پارسایی
سیاحت نكرد ٭ سفر كردكانش نخوانندمرد ﴾ (محصول بیت) واكر
برعابد عالمده سیر وسیاحت ایلمدیسه یعنی كشت عالم ایلمدیسه سیاحت ایدنلر اكا
اردیمزلر واعتبار ایلمزلر ودیرلر ﴿ كه نارفته بیرون زآغوش زن ٭ كدامش
هنرباشد ورای وفن ﴾ كه حرف بیان آغوش قوجق دیمكدر كدام قنغی دیمكدر
عربیده ای كبی وضمیر پارسایه راجعدر (محصول بیت) سیاحت ایلمامش
كیمسه یه دیرلر كه عورتی قوجاغندن طاشره كیتمامش قنغی هنری ورأی
وفنی اولور یعنی بویله كیمسه نك نه اكلمسی وفكر وفراستی اولور دیرلر
﴿ جهان دیده راهم بدرند پوست ٭ كه سر كشته وبخت بركشته
اوست ﴾ جهان دیده عالم كورمش یعنی سیاح عالم (محصول بیت)
جهان دیده نكده پوستنی یرتارلر یعنی اكادخی طعن ایدرلر كه سركشته وباشی
دونمش كیمسه دردیرلر ﴿ كرش حظ ازاقبال بودی وبهر ٭ زمانه
زاندی زشهرش بشهر ﴾ حظ نصیب معناسنه در اقبال دولت
دیمكدر بهر حظه عطف تفسیردر (محصول بیت) دیرلر كه اكر دولت
دن حظ ونصیبی اولایدی زمانه انی شهردن شهره سورمزدی بر یرده
قرار ایدردی ﴿ عزب رانكوهش كنند خرده بین ٭ كه میر نجد از
خفت وخیزش زچین ﴾ عزب عیبك وزانك قهیله اركن دیمكدر

نکوهش اسم مصدر و تحقیر معناسنه خرد . بین عیب ایکو ر یجی
دیمکدر که حرف بیان مبرنجید فعل مضارع مفرد غائب بونده زمینه
اسناد مجازیدر اینجور دیمکدر رخفت وخیز اسملردر یاتمه وقالقمه
معناسنه (محصول بیت) طعن ایدیجی کیمسه ارکنه تحقیر وتذلیل
ایدر که بیرانك یاتوب قالقمه سندن انجورمیز ❊ وکرزن کند کو نداز
دست دل ❊ بکردن درافتاد چون خر بکل ❊ (محصول بیت) واکر
بارکن نأهل ایلیه خرده بین درکه خرکبی بو بلنمه دکین بالجغه دوشدی
زیرا عورتین قویوب بر بیره کیتمکه قادر دکلدر شمدید نصکره باتدی قالدی
❊ وکر بر کند خشم روزی زجای ❊ سراسیمه خوانندش وتیره رای ❊
بر حرف تأکید کند کافك ونونك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب قوپاره
دیمکدر خشم فاعلی سراسیمه سرسم ودیوانه دیمکدر (محصول بیت)
واکر بر کیمسهٔ غضب یرندن قوپاره یعنی غضبه کلوب بعض کیمسه ایله
غوغا وخصومت ایدرسه اکا دیوانه وسرسم واحمق فکرلی دیرلر
❊ وکر بردباری کندبا کسی ❊ بکویند غیرت ندارد بسی ❊ بردباری
حلیم معناسنه در و یا حرف مصدر (محصول بیت) واکر بر کیمسه دن
جفا کوروب حلم کوستره یعنی جفاسنه صبر کوسترسه دیرلر که چوقلق
غیرتی یوقدر حاصلی غیرتسز وحمیتسزدر دیرلر ❊ سخنی اربابدرز
کو بندش بس ❊ که زرداد ودست بود پیش و پس ❊ اندرز بونده
نصیحت معناسنه در بس بونده یتر دیمکدر یعنی مالکی یتر طاغتدك
پس چوق معناسنه در دیبن چوق سویلمش که حرف تعلیل (محصول ردشمی
بیت) سخی اولان کیمسه یه دیرلر یتر طاغتدك مالکی ز برایارن برالك
اردوکه و برالك اوککه اولور یعنی ستر عورت ایلمکه قادر اولمزسین
پس برالکی اردکه و برالکی اوککه طوتارسین فقردن ❊ وکر قانع
وخویشتن دار کشت ❊ بنشنیع خلق کرفتار کشت ❊ خویشتن دار
قانعه عطف تفسیریدر (محصول بیت) واکر بر کیمسه قانع اولوب
خرجده افراط ایلمزسه خلقك طعننه کرفتار اولدی بویله دیرلر ❊ که همچون
پدرخواهد این سفله مرد ❊ که دنیا رها کرد وحسرت ببرد ❊ که حرف
رابط مقول وقولدر (محصول بیت) دیرلر که باباسی بو احمق اولیسردر
باباسی دنیایی بونده قودی وکندی حسرت وندامت ایلتدی یعنی

باباسی واقرمان کسب ایلدی امایچه‌دی حسرتله یرنده قودی وکندی
بوده اویله اولاجقدر ❊ نه جور مردم رهد زشت روی ❊ نه شاهد
ز نامردم زشت کوی ❊ (محصول بیت) خلقك دلندن وجورندن
نه زشت روی قورتلور نه محبوب قورتلور چرکین سوزلی نامرددمدن
یعنی بدکویلر البته محبوبلرك اردنجه اوزون وقصه سویلرلر ❊ که یارد
بکنج سلامت نشست ❊ که پیغمبر از خبث مردم نرست ❊ (محصول بیت)
کیم قادردر خلقدن سلامت کوشه سنده اوتورمغه یعنی خلقك دیلندن
کیمسه سالم اولماز زیرا حضرت پیغمبر بیله خلقك خباثتندن قورتلمدی
وسالم اولمدی ❊ خدارا که مانند وانباز وجفت ❊ ندارد شنیدی که
ترساچه کفت ❊ خدارا را ادات مفعول خدایه دیمکدر ترساچه کفتك
مقدم مفعولیدر که حرف رابط صفت انباز اورتاق معناسنه در چفت
بونده زوجه معناسنه در شنیدی فعل ماضی مفرد مخاطب ایشتدك
ویا شنیدیکمی اخبار طریقیله و یا انشا فتأمل ترسا بت پرست (محصول
بیت) خدایه که انك بکزنی واورتاغی وزوجه سی یوقدر حاشا بونلردن
منزهدر ایشتدك ویا ایشتدیکمی بت پرست انك حقنده نه دیدی یعنی
شریك وشبیه و زوجه وولد اسناد ایلدیلر حاشا بونلردن منزه ایکن
بایز که ضعیف مخلوقز هیچ بدکویلر دلندن خلاص اولمق میسر میدر
❊ رهایی نباید از دست کس ❊ کرفتار را چاره صبرست و بس ❊
رها خلاص معناسنه در و یا حرف مصدر خلاص دیمکدر (محصول
بیت) خلاصلق بولنز کیمسه کیمسه الندن یعنی خلق دیلندن کیمسه
خلاص اولوب قورتلمز پس مبتلا اولنه چاره صبردر انجق بعض
نسخه‌ده بو اوچ بیت حکایه واقعدر ❊ حکایت ❊ بمصر اندرم
بنده بود ❊ که چشم از حیا در برافکنده بود ❊ بمصر با حرف ظرف
اندرانی تأکید ایدر وضمیر معناده مصره مقیددر بمصرم تقدیرنده .
(محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که مصرده برقولم وار ایدی که
حیاسندن کوزینی سینه سنه براقشیدی یعنی محجوب ایدی هرکز حیاسندن
باشنی قالدرمزدی ❊ کسی کفت هیچ این پسر عقل وهوش ❊ ندارد
بمالش بتأدیب کوش ❊ بمالش فعل امر مفرد مخاطب ضمیر پسره
راجعدر انك قولاغنی اوو دیمکدر (محصول بیت) بر کیمسه دیدی که

بو پسرك هیچ عقل وادراكی یوقدر بونك تأدیبله قولنی بور عقلی
باشنه كلسون وخطا ایلدیكی ایشده بردخی ایلمه دی ﴿ شبی برزدم
بانك بروی درشت ❊ هم او كفت مسكین بجورش بكشت ﴾ درشت
ایری دیمكدر بانك انك صفتیدر هم اوضمیری كیسه یه راجعدر بجورش
ضمیر غلامه راجعدر (محصول بیت) بر كیجه مذكور غلامه محكم
چاغردم یعنی اوزرینه پك حیقردم كه اول كیسه ایشیدوب دیدی مسكین
غلامی جورله هلاك ایلدی كندی تأدیب ایله دیدیكندنصكره بكا انكبجوز
تعرض ایلدی غرض بوكم خلقك دیلندن هیچ وجهله خلاص دكلدر
﴿ حكایت ﴾ ﴿ جوانی هنرمند وفرزانه بود ❊ كه در وعظ چالاك
ومردانه بود ﴾ (محصول بیت) برعاقل واهل هنرجوان وارایدی كه
وعظده ونصیحتده چابك وچالاك ومردانه ایدی یعنی خوب واعظ ایدی
﴿ نكونام وصاحب دل وحق پرست ❊ خط عارضش خوشتر از خط
دست ﴾ (محصول بیت) ایی ادلی وصاحب دل یعنی ار باب قلوبدن ایدی
وصالح كیمسه ایدی عارضی خطی الی خطندن خوشرق ایدی یعنی
زیاده تازه ایدی وخطه مالك ایدی ﴿ قوی در نحو ودر بلاغت چیست ❊
ولی حرف ابجد نكفتی درست ﴾ (محصول بیت) مذكور واعظ
علوم فصاحت وبلاغتده قوی وعلم نحوده چیست ایدی یعنی علم عربیتی
تمام احاطه ایلمش بركیمسه ایدی اما ابجد حرفنی درست سویلیه مزدی
یعنی اسانده طلاقت یوق ایدی ﴿ مكر لكنتی بودش اندر زبان ❊ كه
تحقیق معجم نكردی بیان ﴾ لكنت مصدر در ككیلك معناسنه صفت
مشبهه الكن كاور ویا حرف تنكیر (محصول بیت) مكر مذكور واعظك
كوكلنده یعنی دیلنده لكنت وارایدی حرف معجم مخرجندن چیقاروب
بیان ایده مزدی ﴿ یكی رابكفتم زصاحب دلان ❊ كه دندان پیشین
ندارد فلان ﴾ (محصول بیت) حضرت شیخ ایدر صاحب دللردن یعنی
اصحاب قلوبدن برینه ایتدم كه فلان واعظك اوك دیشلری یوقدر یعنی
تكلمده عسرت چیكر مرادچه حرف هجی ادا ایدهمز ﴿ برآمد زسودای
من سرخ روی ❊ كزین نوع بیهوده دیكر مكوی ﴾ كزین اصلنده
كه ازین در (محصول بیت) بنم بویله دیدیكمدن صاحب دل سرخ روی
كلدی یعنی بكا انجنادی كندی یوزی قزاردی وبكادیدی كه بردخی بونك

كبی بیهوده سوز سویله حاصلی بویله نامعقول سویله ﴿ تو در وی همان عیب
دیدی كه هست ❊ زچندان هنرچشم عقلت ببست ﴾ اخبار وانشایه
محتملدر بیست بونده ماضی مجهولدر باغلندی ویا باغلنمیه دیمكدر (محصول
بیت) سن آنده همان عیبی كوردك كه واردر بوقدر هنردن عقلك كوزی
باغلندی یاخود باغلنمیه كه بوقدر هنرلرینی كورمزسن كه اول عیبنی
كوررسین حضرت شیخ بنده معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ یقین
بشنو ازمن روز یقین ❊ نه بینند بدمردم نیك بین ﴾ یقین اول صحیح وتحقیق
معناسنه دروثانی قیامت معناسنه در (محصول بیت) تحقیق بندن ایشت
قیامت كوننده راماز كورمزلر اییكور یجی خلق یعنی هر كسك ایی صفتنه
ناظر اولوب راماز حالنه التفات ایلین قیامت كوننده بد كورمز نه بینندك فاعلی
خدادر تعظیما جمع ایراد ایلدی دیین فاعلی ومفعولی بیلمزیمش ﴿ یكی راكه
فضلست وفرهنك ورای ❊ كرش پای عزت بلغزد زجای ﴾ فرهنك عقل
وادب دیمكدر عصمت صلاح دیمكدر بلغزد فعل مضارع مفرد غائب بونده
طاپرنه دیمكدر (محصول بیت) برینك كه فضل وعقل وادب وتدبیر اوله
اكرانك صلاحی اباغی طاپرنسه یعنی اندن برخطا اصادر اولسه ﴿ بیك خرده
مپسند بروی جفا ❊ بزركان چه كفتند خذ ما صفا ﴾ بیك باحرف سبب خذ
فعل امر مفرد مخاطب اخذیاخذدن ال دیمكدر صفا فعل ماضی مفرد غائب
صفا یصفودن یعنی ناقص واویدن صافی اولدی دیمكدر مثل سائردر اكابر
اراسنده دیرلر خذ ما صفا ودع ما كدر دع فعل امر درودع دن ترك ایله دیمكدر
ما اسم موصول الذی معناسنه كدر فعل ماضیدر علم بابندن بولندی دیمكدر
(محصول بیت) برعیب وخطا سببیله كه انك اوزرینه جفایی لایق كورمه
یعنی جفا ایدوب خطاسنی یوزینه اورمه واكا معقول اعتماد واعتقاد ایله
اولولرنه دیدوكنی بیلورمیسن خذ ما صفا ودع ما كدر ایوینی ال یرامازی ترك
ایله دیمكدر مراد بودركه كیمسنك عیبنه نظر ایلمه كه مقصود اولدر
﴿ بود خار وكل باهم ای هوشمند ❊ چه در بند خاری تو كل دسته بند ﴾
بند فعل امر مفرد مخاطب باغله دیمكدر (محصول بیت) ای عاقل دیكنله
كل برپرده اولور زیرا دیمشلردر كه هرجا كه خارست كلست پس سن
نیچون خار قیدنده سن كل دسته سن باغله یعنی كلی دسته ایله كه مقصود اولدر
﴿ كر از شت خوبی بود در سرشت ❊ نبیند زطاوس جز پای زشت ﴾

ردشمعی

زشت خوی وصف ترکیبیدر ویاحرف مصدر سرشت خلقت وطبیعت دیمکدر (محصول بیت) کیمك که ذاتنده وخلقتنده چرکین خو یابلیق اوله یعنی کیمکه عیب بیدر طاودنك چرکین اباغندن غیر بسین کورمز یعنی طلوس که باشدر باشه منقش ومزین درهمان چرکین اباغنه باقر عیب بین اولان نقش ونکارینه باقزدر ﴿ صفایی بدست آورای خیره روی ❊ که نماید آینهٔ تیره روی ﴾ صفایی یاحرف وحدت ویاحرف تنکیر خیره روی وصف ترکیبیدر یوننده طوفق یوزلی معناسنه تیره روی وصف ترکیبیدر سیاه یوزلی معناسنه در بونده مجموع مرکب آینه یه صفتدر وفاعلی نماید در یاخود آینه تیره فاعلی اوله وروی مفعول اوله واکل وجهه تیره دن مراد پاسدر (محصول بیت) بر صفای خاطر اله کتورای طوتق یوزلی زیرا تیره روی آینه نسنه کوسترمز یاخود آینهٔ تیره یوز کوسترمز سنده قلبك آینه سنی محبت الله ایله مصفا ومجلا ایله که قابل فیض اولوب آشنالغه سبب اوله ﴿ طریقی طلب کز عقوبت رهی ❊ نه حرفی که انکشت بروی نهی ﴾ طریقی یاحرف وحدت طلب فعل امر مفرد مخاطبدر طلبیدندن لفظ عربیدر عجم تصرف ایدوب کندی مصدرلری کبی استعمال ایدرلر فتأمل حرفدن مراد عیب وقصوردر ویاحرف وحدت که حرف رابط صفت بر حرف استعلاوی ضمیر غائب حرفه راجعدر (محصول بیت) بر طریق وبر سبب طلب ایله که انك سببیله عقوبت آخرتدن خلاص بوله سین بر عیب وقصور طلب ایله که اوزرینه پارمق قویاسین یعنی کیمسه نك نقصانی طوتمغه طالب وراغب اولمه ﴿ منه عیب خلق ای خردمند پیش ❊ که چشمت فرو دوزد از عیب خویش ﴾ پیش ده ایکی وجه جائزدر خلقه معطوف اوله پیش خلق معناسنه ومقدر خویشه یعنی پیش خویش دیمك اوله فتأمل که حرف تعلیل فرو ادات تأکید دوزد فعل مضارع مفرد غائب دیکر دیمکدر یعنی بغلر (محصول بیت) ای عاقل کیمسه نك عیبنی اوکنه قومه یعنی کیمسه نك عیبنی یوزینه اورمه یاخود کیمسه نك عیبنی اوکه کتوروب سویله یعنی کیمسه غیبت ومساوی ایله زیرا کوزیکی کندی عیبنی کورمه دن بغلر حاصلی خلقك عیبنی کورمکه مقید اولمق کندی عیبنی کورمکه مانع اولور حالا که سکا لازم اولان کندی عیبکی کوروب نفسکی اصلاح ایلمکدر ﴿ چرا دامن آلوده را حد زنم

چو در خود شناسم که تر دامنم ﴾ دامن آلوده ایکی بولاشق دیمکدر وصف ترکیبیدر مراد عیبلی دیمکدر حد شرعی یاقرق یاسکسان یایوزدر جرمنه کوره تر دامن عیبلی دیمکدر (محصول بیت) نیچون دامن آلوده یه یعنی نامشروع ایش ایشلینه حد اورم واوزرینه احکام اجرا ایدهیم چونکه کندمده اکله یمکه تر دامنم یعنی چونکه کندم نامشروع ایش ایدم وحد شرعه مستحق اولم ﴿ نشاید که باکس درشتی کنی ❊ که خود را بتأویل پشتی کنی ﴾ درشتی یاحرف مصدر که حرف تعلیل پشتی یاحرف مصدر (محصول بیت) لایق دکلدر که کیمسه یه غلظت وخشونت ایلیه سین که تأویل وتوجیه ایله کندیکه معاونت ومظاهرت ایلیه سن وذلتکی زاهد وصالح کوستره سین یعنی کندکی صالح وصدینه کوسترمکیچون کیمسه یه عفر تلك ویاوزلق ایتمك لایق دکلدر ﴿ چو بد ناپسند آیدت خود مکن ❊ پس آنکه بهمسایه کو بد مکن ﴾ همسایه قوکشی دیمکدر (محصول بیت) چونکه یرامز نسنه یعنی نامشروع نسنه سکا نامقبول کله انی کندك ایله اند نصکره قوکشوکه سویله یرامز ایشله دیو حاصلی سن ایشلمکه کرکسین که غیریه سوزك تأثیر ایلیه ﴿ من از حق پرستم اگر خود نمی ❊ بروں باتو دارم درون باخدی ﴾ حق پرست عابد وزاهد دیمکدر خود نمای مرایی معناسنه (محصول بیت) بن اگر عابد وزاهد ایسم واکر مرایی ایسم ظاشره می سنکله طوتام ایچرومی خدا ایلهدر حاصلی سن همان ظاهرمه مطلع سین اما خدای تعالی ظاهرمه وباطنمه مطلع در ﴿ چو ظاهر بعفت بیاراستم ❊ تصرف مکن در کج وراستم ﴾ (محصول بیت) چونکه بن ظاهرمی زهد وصلاح ایله تزیین ایدوب بزدم بنم کج وراستمده تصرف ایلمه یعنی فسق وصلاحمده تصرف ایدوب دخل وتعرض ایلمه ﴿ اگر سیرتم خوب ور منکر ست ❊ خدایم بسیر از تو دانا ترست ﴾ (محصول بیت) اگر خلقم کوزلدر واکر چرکیندر خدا سرمه سندن دانا ترقدر خدایم بیم معناده سر مقیددر بسرم تقدیرنده ﴿ کسی را بکردار بد کن عذاب ❊ که چشم از تو دارد بنیکی ثواب ﴾ کسی یاحرف وحدت ورا ادات مفعول باحرف مصاحبت کردار کافك فتحیله وصف ترکیبیدر کرداسم مرعمل معناسنه وآرنده دن مخففدر کتوریجی معناسنه عمل کتوریجی دیمکدر صکره کثرت استعمال ایله نفس عمله اطلاق ایلدیلر مجازا

كرداری كافك كسريله دردیبن غلط ایلش زیرا كرد كافك كسريله مستعمل ردسروری وشمعی
دكلدرنته كه بودبلی تتبع ایدنه معلومدر كرد كارده بو قبیلدندر فتأمل چشم
بوندوامید معناسنه دزینكی یاحرف مصاحبت سببیتی متضمن دروياحرف
مصدرینكی داردك مفعول به غیرصریحیدر ونواب صبر یحی (محصول بیت)
ركیمسه یه یراماز عمل سببیله عذاب وعقاب ایله كه سندن ایلاك سببیله ثواب امیدین
طوتار یعنی ایلاك سببیله سندن خیر امیدین ایلین كیمسه یه شری سببیله عذاب
وعقاب ایله ✱ تو خاموش اكر من بهم یا بدم ■ كه حال سود و زیان خودم ✱
(محصول بیت) سن ایسم اول بكا دخل ایله كه اكر نیكم واكر بدم یعنی
اكر صالح واكر فاسقم زیرا هرنه ایسه كندی فائده وزیانمك حالیم یعنی
ایی فعلمك و یراماز فعلمك حالیم ✱ نكوكاری ازمردم نیك رای ■
یكی را بده می نویسد خدای ✱ نكوكاری یا حرف وحدت رایی عمل دیمكدر
نیك رای وصف تركیبی ایی فكرلی معناسنه یكی را بر ینه و بر بنی دیمكدر
بده یاحرف صله ده دالك فتحی وهانك اصلیه ایله اون دیمكدر عشره
معناسنه (محصول بیت) ای ایی فكرلی خلقدن ایی یعنی بر عمل صالح
بر ینه و یاز بنی اون یازار خدای تعالی یعنی بركیمسه بر عمل صالح ایشلسه
حق تعالی اكا اون ثواب و یرور تتكم كلام شریفده بیورمشدر ✱ تو نیز ای
پسر هر كرا یك عمل هنر ■ ببینی ز ده عیبش اندر كذر ✱ اندر ادات
تأكیددر كذر فعل امر مفرد مخاطب كچ دیمكدر (محصول بیت) سن داخی
ای اوغل هر كیمك كه بر هنرنی و بر معرفتنی كوره سن چونكه ثواب
وعوض و یرمكه قادر دكلسین باری انك اون عیبندن فراغت ایله
✱ نه یك عیب اورا بانكشت هیچ ■ جهانی فضیلت برو آر بهیچ ✱
جهانی یا حرف وحدت و یا حرف تنكیر برآور بهیچ هیچه كتور یعنی
ضایع ویوق ایله دیمكدر (محصول بیت) سن انك اون عیبندن كچ نه كه
انك بر عیبنی پرمغكه طولا یعنی انك بر عیبنی پرماغكه طولامه و برخطاسندن
اوتری تعییب وتحقیر ایله بر فضیلت جهانی ضایع ایدوب یوق ایله
مقصود بودر كه هر كیمك كه علم وفضلی وهنری اوله انك عیبنه نظر ایله
یعنی كمالنه نظر ایدوب نقصانته نظر ایله مصراع ثانینك معناسنده جهان
خلقنك فضیلت ونقصانی وهنرنی هیچله یوقاری كتور دیبن فتی یوقاریدن دُرشمعی
سویلمش ✱ چو دشمن كه در شعر سعدی نكاه ■ بنفرت كند اندرون سیاه ✱

جوادات تشبیه (محصول بیت) مذكور عیب بین نیجه هنری كوروب
بر عیبنی كورمده دشمن كیبدر كه سعدینك شعرینه نفرت وقلب سیاه ایله
نظر ایدر ✱ ندارد بصد نكتهٔ نغز كوش ■ چو ز حفی ببیند برآرد
خروش ✱ زحف بونده شعرده واقع اولان سكته دن مراد نقصاندر
(محصول بیت) دشمن سعدینك شعرینه نظر ایله یوز لطیف نكته یه
قولق طوتمز یعنی اصغا واستماع ایلمز اماچون بر یرده بر نقصانته مطلع اوله
فریاد وفغان كتورر یعنی خلقه افشا ایدر حاصلی بر جزوی نسنهٔ كلی
ایدر ✱ جزاین علتش نیست كان بدپسند ■ حسد دیدهٔ نیك بینش
بكند ✱ بدپسند وصف تركیبیدر نامعقول بكنجی دیمكدر یعنی عیب
كورجی نیك بین وصف تركیبی ایی كورجی دیمكدر (محصول بیت)
اول دشمنك سعدی یه دخلندن یعنی اول بدپسندك بوندن غیری علتی
وسببی یوقدر الا حسد انك ایی كورجی كوزنی قوپاردی یعنی چیقروب
كور ایلدی ✱ خداوند عالم كه آدم سرشت ■ سیاه وسپید آمد وخوب
وزشت ✱ (محصول بیت) خداوند عالم كه آدمی خلق ایلدی كیمی سیاه
وكیمی سفید وكیمی خوب وكیمی زشت كلدی ✱ نه هر چشم وابرو كه
بینی نكوست ■ بخور پسته مغز و بینداز پوست ✱ بعض نسخه ده
مغز پسته واقعدر سروری ده بو نسخهٔ اختیار ایلمشدر قیاسده بویله
اولمقدر اما مذكور نسخه بر تقدیر ینه محتاجدر پسته را مغز دیمكدر
پوست بونك كبی یرلرده قابق معناسنه در (محصول بیت) هر چشم وابرو كه
كورر سین ایی دكلدر ایمدی فستق ایچی نی اكل ایدوب قبوغینی بیانه آت یعنی
هر كیمك هنرینه نظر ایدوب عیبنه وقصورینه باقمه كه فائده سكانده درد نیاده
وآخرتده وجائزدر كه بونده مغز پسته دن بدن اولمه دل اشتمال طریقیله قدر

✱ باب هشتم درشكر ✱

✱ نفس می نیارم زد از شكر دوست ■ كه شكری ندانم كه درخورد
اوست ✱ نفسدن مراد تكلمدر دم زدن معناسنه در شكر دوست مصدرك
مفعولنه اضافتیدر كه حرف تعلیل شكری یاحرف وحدت كه حرف
رابط صفت درخورد اوست لامیه در خورد ودرخور لایق معناسنه در
(محصول بیت) خدانك و یردیكی نعمتلرك شكرندن سوز سویلمكه واكا لایق

حمد ایلمکه قادر دکلم زیرا کالایق وسزاوار برشکر یلزم که انکله شاکر اولام ﴿ عطاییست هر موی ازو برتنم ■ چکونه بهر موی شکری کنم ﴾ عطایی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر بهر موی یا حرف مقابله شکری یا حرف تنکیر (محصول بیت) بدنمده هر برقل اندن برعطا واحساندر پس هر بر قیله نیجه شکر ایده بیلرم بوخود مقدور بشر دکلدر ﴿ ستایش خداوند بخشنده را * که موجود کرد از عدم بنده را ﴾ ستایش اسم مصدردر ستایدندن اوکش دیمکدر اما بونده مراد حمد وشکردر بخشنده اسم فاعلدر محسن ومعطی معناسنه که حرف رابط صفت بنده قولدر اما بونده مخلوق مراددر (محصول بیت) حمد وشکر محسن خدانکدر که مخلوقاتی کرم عدمدن موجود ایلدی ﴿ کرا قوت وصف احسان اوست * که اوصاف مستغرق شان اوست ﴾ کرا که اسمدر کیم معناسنه ورا حرف تخصیص کیمک دیمکدر اضافتلر مصدرلرک فاعلنه در که حرف تعلیل اوصاف مبتدا ومابعدی خبری مستغرق اسم مفعولدر استفعال بابندن شان حال معناسنه در (محصول بیت) انک احسانی واطفنی وصف ایلمکه کیمک قوت وقدرتی واردر یعنی کیم قادردر زیرا اوصاف حمیده واطوار پسندیده انک شانده مستغرقدر یعنی اول جمیع اوصاف احاطه ایلمشدر بروصف یوقدر که انکله موصوف اولمغه لایق اوله ﴿ بدیعی که شخص آفریند زکل * روان وخرد بخشد وهوش ودل ﴾ بدیع فعیل بمعنی فاعلدر مبدع معناسنه یعنی خالق ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت شخصدن مراد بدندر آفریند فعل مضارع مفرد غائب یرادر دیمکدر کل بالچقدر اما مراد ترابدر روان روح انسانی هوش اوص معناسنه در (محصول بیت) بر مبدع درکه ابدانی خالقدر یعنی خلق ایدر پس نوع انسانه روح وعقل واوص وکوکل بغشلر ﴿ ز پشت پدر تا بپایان شیب * نکر تا چه تشریف دادت زغیب ﴾ پشت پدر اتاییلی مراددر تا انتهاء غایه بجون در شیب شینک فتحیله پیرلک دیمکدر تشریف احسان دیمکدر دادت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) اتاک بلندن تا پیرلک حالنه دک نظر ایله کورکه نه احسان ایلدی غائبدن ونه عطا ایلدی کرمندن ﴿ چو پاک آفریدت بهش باش پاک * که ننکست ناپاک رفتن بخاک ﴾ بهش یا حرف

مصاحبت وهش هوشدن مخفف درباء یای عربیله اوینجق خرف معناسنه در وعجمیله اویجق ظاهر دیمکدر که حرف تعلیل (محصول بیت) چونکه خداوند پاک سنی پاک یراتدی ایمدی عقل وادراکله اول ظاهر اول یاخود پاکله اول وپاک اول بی باک اولمه زیرا عار وعیبدر خاکه ناپاک کتمک یعنی جرم وعصیانله ملوث قبره کیرمک قتی نامعقولدر ﴿ پیاپی بیفشان از آینه کرد * که صیقل نکیرد چو زنکار خورد ﴾ پیاپی متصل دیمکدر بیفشان فعل امر مفرد مخاطب سیلک دیمکدر که حرف تعلیل نکیرد فعل نفی مضارع مفرد غائب تأثیر ایلمز دیمکدر زنکار زای عربیله وعجمیله لغتدر اما عربی اصح وافصحدر وکاف عجمیله پاس دیمکدر (محصول بیت) آینه قلبکدن غفلت غبارنی صیقل عبادت وطاعتله متصل سیلک وانی پاک ومجلا ایله زیرا صیقل تأثیر ایلمز غفلت وهوا پاسی انی بیدکدن صکره یعنی قلبکده هوا مستد اولمزدن اول آنی صیقل عبادت وطاعتله پاک طوت وخصه صکره ازاله سی متعسر اولور ﴿ نه در ابتدا بوده ئی آب منی * اکر مردی از سر بدر کن منی ﴾ بیت معنای استفهامی متضمن در آب منی آنه بلندن اینن صویه دیرلر مردی یا ضمیر خطابدر منی مرکب در من ایله یای مصدردن (محصول بیت) ابتدای حالنده آب منی دکلمیدک واندن خلق اولمدیکمی پس اکر مرد ایسک باشندن بنلکی چیقار وغرور وعجبی ترک ایله ﴿ چو روزی بسعی آوری سوی خویش * مکن تکیه بر زور بازوی خویش ﴾ روزی رزق وبر حرف صله زور بازوی خویش لامیه لردر (محصول بیت) چونکه زور بازو یله وکسب وکار ایله کندی جانبکه رزق کتوره سن وتحصیل کنج ومال ایلیه سن کندی زور بازوکه وقوت عملکه اعتماد ایله وکسبکی کندی زورکدن بیلمه ﴿ چرا حق نمی بینی ای خود پرست * که بازو بکردش در آورد دوست ﴾ که حرف رابط صفت کردش کاف عجمک فتحیله اسم مصدردر دونش معناسنه (محصول بیت) نیچون حق یعنی خدایی کورمزسن او زمانده ای مغرور که سکا تو قدر نعمت عطا ایلدی وانی کندی نفسکه اسناد ایدرسین واندن بیلمزسین که الکی وبازوکی حرکته کتوردی وسکا بونلری استعمال ایتمکه قوت وقدرت وردی ﴿ چو آید بکوشیدنت خیر پیش ■ زتوفیق حق دان نه از سعی خویش ﴾ بکوشیدنت تا ضمیر خطابدر (محصول بیت) چونکه سنک سعیکله اوکه برخیر وثواب کله یعنی

اسباب واموال تحصیل ایلیه سین آنی خدانك لطف واحساننددن بیل کندی سعی وامککدن بیله ﴿ بسر پنجکی کرنبردست کوی ❋ سپاس خداوند توفیق کوی ﴾ کوی اول طوب دیمکدر وثانی فعل امردر مفرد مخاطب سویله دیمکدر سپاس خداوند توفیق لامیه لردر (محصول بیت) دیرلکیله وزورباز ویله دنیاده کیمسه کوی دولت وسعادتی ایلتمشدر یعنی زورله دولته واصل اولمشدر بلکه جمله اشیا جمیعا خدانك عطاسیدر پس ایمدی توفیق واحسان صاحبی خدایه شکر سویله که سنی انواع خیرایله موفق ومظفر ایلدی ﴿ توقائم بخود نیستی یکقدم ❋ زغیب مدد میرسد دمبدم ﴾ مددقوت معناسنه در (محصول بیت) سن برنفس و برقدم کندی کندکله قائم وثابت دکلسین بلکه دائما سکا غیبدن وقبل حقدن قوت ومدد ایرشور که انکله قائم سن کندی کندکله دکل ﴿ نه طفل زبان بسته بودی زلاف ❋ همی روزی آمد بجوفت زناف ﴾ بیت استفهامی متضمن در همی معناده آمده مقیددر همی آمد تقدیرنده کلوردی دیمکدر باحرف صله وجوف هرنسنه نك ایچی در بونده مراده قرندر وتا ضمیر خطاب ناف کوبکدر (محصول بیت) اول لافدن یعنی تکلمدن دلی بغلی طفل دکلیدك رزقك یعنی قان کوبککدن قرنکه کلوردی زیرا اوغلنجق اناسی قرننده ایکن رزقی خوندر که کوبکندن قرننه کیرور که غداسی اولدر ﴿ چونافش بریدند وروزی کسست ❋ به پستان مادردرآویخت دست ﴾ کسستده کاف عجم مضموم ومکسور اوقنور فعل ماضی مفرد غائبدر انقطاع قیرلدی دیمکدر امابونده کسلدی دیمکدر مبنی للمفعول معناسنی افاده ایدر پستان مه دیمکدر مادره اضافت لامیه در درآویخت فعل ماضی مفرد غائب آصدی دیمکدر الني اصماقدن مراد الی ایله یاپشمقدر (محصول بیت) خطابدن غیبته التفات ایدوب دیرچون که طفل طوغدی وکوبکنی کسدیلر وجوفده یعنی جوف مادرده رزقی کسلدی اناسی ممه سینه الین صارقندی ومحکم یاپشدی ﴿ غریبی که دهر آورد رنج پیش ❋ بدارو دهند آبش ازشهر خویش ﴾ غریبی یاحرف وحدت که رابط صفت دهردن مرادزماندر بدارو یاحرف تعلیل ودارو دواوعلاج معناسنه در آبش ضمیر غریبه راجعدر ومعناده دهنده ویاخود اشه مقیددر دهندش ویاخویشش

دیمکدر شهر خویش لامیه در (محصول بیت) برغریبك که زمان اوکنه رنج والم کتوره یعنی مریض اوله دواوعلاج ایچون اکا کندی شهرندن صوو یورلر ویا اولدیغی یرك صوینه کندی یرینك طپراغن قورلر باذن الله شفا بولور ﴿ بسر در شکم پرورش یافتست ❋ زانبان معده خورش یافتست ﴾ بعض نسخه ده انبان یرینه انبار یازمشدر وبعضنده انبون واقعدر او ضمیری طفله راجعدر پرورش تربیه معناسنه اسم مصدردر بسلیش معناسنه در انبان معده لامیه در مجازا انبان همزه نك فتحیله طغارجق دیمکدر خورش بونده یمجك معناسنه در (محصول بیت) پسر بو تقدیرجه اول طفل والده سی قرننده تربیه بولمشدر معده سی انبانده یمجك بولمشدر یعنی آنده حاصل اولمشدر ﴿ دو پستان که امروزدلخواه اوست ❋ دو چشمه هم از پرورشگاه اوست ﴾ دلخواه وصف ترکیبی مقبول ومطلوب معناسنه پرورشگاه بونده ظرف مکان در بسلندکی یر دیمکدر (محصول بیت) ایکی ممه که بوکون اول طفلك مقبولی ومطلوبیدر کندینك پرورشگاهندن ایکی چشمه درکه اندن جوعنه علاج بولور که شفای جاندر ﴿ کنار وبر مادر دلپذیر ❋ بهشتست و پستان دروجوی شیر ﴾ کنار بونده قوجق معناسنه در و برسینه ومادر دلپذیر بیانیه دلپذیر وصف ترکیبی کوکل قبول ایدیجی معناسنه جوی شیر لامیه (محصول بیت) کوکل قبول ایدیجی انانك سینه سی وقوجاغی جنتدر وممه انده سود ایرماغیدر حاصلی طفله نسبت انا جنتدر وممه سی سود ایرماغی درانده ﴿ درختیست بالای جان پرورش ❋ ولد میوهٔ نازنین دربرش ﴾ بالا بونده بوی معناسنه در جان پرور وصف ترکیبیدر جان بسلیجی معناسنه بالایه صفتدر بربونده استعلا معناسنه در (محصول بیت) مادرك جان پرور بویی یعنی قدوقامتی بردرختدر ولد ایسه میوهٔ نازنیندر یعنی یمشی ونتیجه سیدر ﴿ نه رکهای پستان درون دلست ❋ پس ار بنکری شیرخون دلست ﴾ رکهای پستان لامیه در رك رانك فتحی وکاف عجمله طمر دیمکدر وهاادات جمع دل بونده یورك معناسنه (محصول بیت) معنای بیت استفهامی متضمن در ممه نك طمرلری یورك ایچنده دکلمیدر یعنی یورك ایچنده در پس حقیقتله نظر ایدرسك سود یورك قانیدر ﴿ بخونش فرو برده دندان چونیش ❋ سرشته درو مهر خوار خونخویش ﴾ بخونش ضمیر مادره راجعدر فرو برده

رمشمی

باتورمش دیمکدر فاعلی وادردر نیش لفظ مشترکدر نیشتره اری جننك ایکنه‌سی بیننده سرشته اسم مفعول اولنجه یوغرلمش دیمکدر یعنی خلق اولنمش دیمکدر ماضیدن قسم اولنجه فاعلی خدا اولور خلق ایلمش معناسنه فتدر درو ضمیر مادره راجعدر مهرخون خوار بیانیه خون خوار وصف ترکیبی قان ایچیجی معناسنه (محصول بیت) ولدمادرینك قاننه نیش کبی کسکین دیشنی باتورمش حاصلی مادرینك قانی ایچمشدر بویله ایکن اول مادر کدینك قانین ایچیجیك مهرو محبتی خلق اولنمشدر باخود خدا خلق ایلمشدر حاصلی طفل مادرینك قانن ایچر ایکن اننه انك محبتی شویله سرشت اولنمشدر که جاندن انی ارتق سور مصراع اولك معناسنده اول طفل کندی مادرینك قاننه دیشنی نیش کبی باتورمش دین اداده قصور ایلمش ﴿ چوبازو قوی کرد و دندان سطبر ﴾ براند ایدش دایه پستان بصبر ﴾ کرد کاف عربله اولنجه فاعلی طفل اولور کاف عجمله اولنجه کردید معناسنه اولور که شد معناسنه کلور بعضیلر فتدر سطبر یوغون دیمکدر بر حرف تأکید اندایدفعل مضارع مفرد غائب دراندایمدن صوق معناسنه اندودندن دین خطا ایلمش صبر صادك فتحی و بانك کسمر یله برایجی اوتدر اصلنده اما بونك کبی یرلرده باساکن اوقنور ضرورت وزنیچون (محصول بیت) چونکه ولدك بازوسی قوی ومحکم اولدی ودندانی ایری و یوغون اولدی دایه پستانی صبرله صوار و بولشدرر سود امکدن کسمکیچون ﴿ چنان صبرش از شیر خاموش کند ﴾ که پستان وشیرش فراموش کند ﴾ شیرش ضمیر مجرور متصل پستانه راجعدر فتأمل (محصول بیت) اول صبر طفلی سوددن شویله خاموش وساکت ایدر که پستانی ودایه‌نك سودنی فراموش ایدر یعنی اونودر ﴿ تونیز ای که در توبه‌ء طفل راه ﴾ بصبرت فراموش کردد کناه ﴾ نیزادات عطف در داخی معناسنه ای حرف ندا منادی محذوفدر ای آنکه دیمکدر توبه‌ده یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توصل بصبرت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) ای شول کیمسه که توبه‌ده طفل راهسن سن داخی یعنی طریق حقده کوچك ومبتدیسن صبرله کناهك فراموش اولور حاصلی طریق حقده زحمت ومشقته تحمل ایلکله کناهك عفو اولور زیرا الصبر مفتاح الفرج در ﴿ حکایت ﴾
﴿ جوانی سر از رای مادر بتافت ﴾ دل دردمندش باآذر بتافت ﴾ جوانی

درشمعی

ردسروری وشمعی

یا حرف وحدت رای مادر لامیه در مرادامر مادردر بتافت فعل ماضی مفرد غائبدر چویردی دیمکدر یعنی اعراض ایلدی یا حرف مصاحبت آذر آتش معناسنه در بو تده بتافت فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بیننده مشترکدر قزدی وقزدردی دیمکدر (محصول بیت) بر جوان اناسی حکمندن باشنی چویردی یعنی اطاعت ایلدی وامرینه مخالفت ایلدی دردلی کوکلنی آذر مخالفتله قزدردی یعنی یاقدی ویا کوکلی بحضوراق آتشه یاندی حاصلی کلی بحضور اولدی ﴿ چو بیچاره شد پیشش آورد مهد ﴾ که ای سست مهر فراموش عهد ﴾ که حرف رابط مقول وقول مقدردر مهر بوئده محبت معناسنه در سست مهر وصف ترکیبی ضعیف محبتلی معناسنه فراموش عهدده وصف ترکیبی کوچکلکی حالنی اونودیجی دیمکدر (محصول بیت) چون اناسی بونك مخالفتندن مضطر اولدی بشکنی اوکنه کتوردی ودیدی که ای ضعیف محبتلی وخرده لغنی اونودیجی بی انصاف ﴿ نه کریان ودرمانده بودی وخرد ﴾ که شبها از دست تو خوابم نبرد ﴾ کریان صفت مشبهه در اغلیان معناسنه درمانده عاجز که حرف بیان (محصول بیت) کریان وعاجز وکوچك دکلیدك که کیجه‌لر سنك الکدن بنی اویقو ایلتمدی یعنی سکا مقید اولمغله بنی اویقو المازدی ﴿ نه در مهد نیروی حالت نبود ﴾ مکس راندن از خود مجالت نبود ﴾ نه حرف نفی استفهامی متضمن نیروی حال لامیه نیروی نوك کسمریله قوت معناسنه در مکس میك فتحی وکاف عجمله سکك دیمکدر (محصول بیت) اویله دکلیدر که بشکده ایکن قوت حالك یوغیدی یعنی اول حالده ایکن هیچ نسنه‌یه مالك اولمدیغك بلور میسین کندکدن سککی سورمکه مجالك یوق ایدی شویله حالده ایدك ﴿ تو آنی که از یك مکس رنجه ﴾ که امروز سالار سرپنجه ﴾ آنی آن اسم اشارتدر ویا ضمیر خطاب که حرف رابط صفت رنجه اسمدر بحضور معناسنه ویا ضمیر خطاب وهمزه حرف توصل سکه حرف بیان سالار سرطائفه‌نك اولوسنه دیرلر سرپنجه بونده قوت معناسنه در و یا وهمزه سابق کبیدر (محصول بیت) سن اول کیمسه سن که برمکسدن بحضور ایدك که بوکون قوت وقدرت اولوسی سن یعنی زیاده قوتلیسین ﴿ بحالی شوی باز در قعر کور ﴾ که نتوانی از خویشتن دفع مور ﴾ (محصول بیت) برحالده اولورسین و برحاله واررسین

كه قبرده كه كندكدن بر قرنجه‌ٔ دفع ایتمكه قادر اولمزسن ﴿ ديكر ديده چون برفروزد چراغ ■ چو كرم لحد خورد پيه دماغ ﴾ لحد قبر معناسنه‌در پيه دماغ لاميه‌در پيه ايچ ياغى ودماغ بينى ديمكدر (محصول بيت) داخى كوز نيجه ياككلندر ر چراغنى يعنى نيجه آچيلر ونيجه روشن اولور چونكه قبرقوردى بينى ياغنى ييه يعنى قبرقورديكه باشى وبينى‌ٔ يه واقتا ايليه داخى كورمكدن قالور ﴿ چو پوشيده چشمى ببينى كه راه ■ نداند همى وقت رفتن زچاه ﴾ پوشيده چشم وصف تركيبى كور ديمكدر وياحرف وحدت كه حرف بيان همى معناده نداند مقيددر همى نداند تقديرنده‌در ضرورت وزنيچون تقديم وتأخير اولندى (محصول بيت) چونكه بر كورى كورهسن كنديكى وقت يولى قويى دن تشخيص ايلمز بوندن صكره كلن بيته مرهوندر ﴿ تو كر شكر كردى كه باديده‌ٔ ✻ وكرنه توهم چشم پوشيده‌ٔ ﴾ مصراع اول بر مقدره محتاجدر (محصول بيت) اكرسن خدانك ويرديكى الوان اطعمه‌يه وانواع نعمه شاكر اولورسك صحيح ديده ايله سين بصر و بصيرتك واردر والاخدانك ويرديكى نعمتلره شاكر وانعام واحساننى ذاكر اولمازسك سنده معناده كورسين يعنى نيجه كه اول ظاهرده اعمادر سنداخى باطنده اعماسن كه بو قدر نعمتلرى كوروب شكر ايلمزسين ﴿ معلم نيا موخت علم وراى ✻ سرشت اين صفت در وجودت خداى ﴾ (محصول بيت) معلم سكا علم ورأى وتدبير تعليم ايلمدى بلكه بو صفتلرى سنده خداى تعالى خلق ايلدى كنمدى لطف وكرمندن ﴿ كرت منع كردى دل حق نيوش ✻ حقت عين باطل نمودى بكوش ﴾ دل حق نيوش لاميه‌در حق نيوش وصف تركيبى منع كردينك فاعلى خدادر ومفعولى دل حق نيوشدر حقت تا ضمير خطاب (محصول بيت) اكر خداى تعالى سنك حق قبول ايديجى قلبكى حق معناى ايشيدوب قبول ايلمكدن منع ايدىدى وسكا حق فهم ايدردل و يرميدى حق نسنه قولغكه عين باطل كورينوردى يعنى حق سوزى عين باطل استماع ايدردك ايمدى شكر ايله كه حق تعالى سكا حق شنو سمع وقبول ايديجى دل و يرمشدر ﴿ كفتار اندر صنع بارى در تركيب خلقت انسان ﴾ ﴿ ببين تا يك انكشت از چند بند ✻ بصنع الهى بهم در فكند ﴾ (محصول بيت) نظر ايله كور بر برمق نا قدر بنددن

يعنى نقدر مفصلدن خدانك قدرتيله وصنعيله براغلدى يعنى بربيره جمع اولدى ﴿ پس آشفتكى باشد وابلهى ✻ كه انكشت بر حرف صنعش نهى ﴾ (محصول بيت) پس ديوانه‌لك وابلهلك اولوركه انك صنعى حرفنه بارمق قوياسن يعنى مصنوعنه دخل ايليه سين وبكنمه‌يه‌سين ﴿ تأمل كن از بهر رفتار مرد ✻ كه چند استخوان پى زد ووصل كرد ﴾ پى بونده سكر معناسنه‌در (محصول بيت) فكر وملاحظه ايله كوركه انسانك رفتارندن اوترى يعنى اشاغه و يوقارى رفتارندن اوترى نقدر استخوانه سكر اوردى ووصل و پيوند ايلدى يعنى برى برينه اتصال ايلدى ﴿ كه بى كردش كعب وزانو و پاى ✻ نشايد قدم بر كرفتن زجاى ﴾ كه حرف تعليل كردش اسم مصدردر دونش ديمكدر كعب طوپق وزانو دیز (محصول بيت) انكيچون نيجه استخوانى سكرله بند ايلدى زيرا طوپغك ودیزك واياغك دونمكسزين اياغى يردن قالدرمق ممكن وميسر دكلدر حاصلى بونلر دونمنجه يورومك محالدر ﴿ ازآن سجده بر آدمى سخت نيست ■ كه درصلب اومهره يك لخت نيست ﴾ ازان ادات تعليل سخت بونده مشكل معناسنه‌در كه حرف تعليل صلب بونده ارقه معناسنه‌در مهره ميمك ضميله اوكورغه كميكنه ديرلر لخت لامك فتحيله پاره ديمكدر ريك لخت برپاره ديمكدر (محصول بيت) انكيچون آدمه سجده مشكل دكلدركه ارقه سنده اوكورغه برپاره دكلدر يعنى بوغم بوغمدر ﴿ دوصد مهره بريكدكر ساختست ✻ كه كل مهره چون تو پرداختست ﴾ دوصد مهره اشارتدر انسان ايكيوز پاره كميكدن تركيب اولندوغنه كه حرف تعليل كل مهره‌ٔ تركيب مزجى وياحرف وحدت وهمزه حرف توسل (محصول بيت) خداى تعالى ايكى يوز پاره كميكى برى بريله تركيب وترتيب ايلمشدر تاكيم سنك كبى برالحق مهره‌ٔ پيدا ايلمشدر يعنى كلدن انسانى خلق ايلمشدر ﴿ ركان درتنت اى پسنديده خوى ✻ زمينى در سيصد وشصت جوى ﴾ بو بيتده اشارت ايدريدن انسانده اوچيوز التمش طمر اولدوغنه ركان رك‌ك جمعى در طمرلر ديمكدر زمينى ياحرف وحدت سيصد وشصت اوچيوز التمش ديمكدر (محصول بيت) سنك تنكده طمرلراى مقبول خويلى يريردركه انده اوچيوز التمش

ایرمق وار دربدنی بیره وطمرلری ایرمقلره تشبیه ایلمشدر ﴿ بصر در سر وفکر
ورای وتمیز ☼ جوارح بدل دل بر آتش عزیز ﴾ (محصول بیت) خدا باشده بصر
ورای وتمیز قودی یعنی عقلی قودی که بونلر عقلدن ناشیدر الله امریله
جوارح یعنی اعضادلله ودل علاله مقبولدر وعزیزدر یعنی اعضای ظاهره
نلك عزت وشرفی دل ایلهدر ودلك علم ومعرفتله ﴿ بهایم بروی اندر افتاده
خوار ☼ تو همچون الف بر قدمها سوار ﴾ (محصول بیت) بهایم جمیع
حالده یوزی اوزره خوار وحقیر دوشمش اماسن جمیع زمانده الف کبی
مستقیم اولوب اباغك اوزره سوارسن ﴿ نکون کرده ایشان سر از بهر
خور ☼ تو آری بعزت خورش پیش سر ﴾ خور خاده روم ضمیله یمك دیمکدر
خورش طعام معناسنه در (محصول بیت) بهایم یمك ایچون باشلرینی
اشاغه ایلمش اماسن عزتیله طعامی اوککه کتورورسن ﴿ نزیبد سراپا چنین
سروری ☼ که سر جز بطاعت فرود آوری ﴾ (محصول بیت) سکا
لایق دکلدر بویله سرورلك وبویله عزت ایله که باشکی طاعتدن غیریه
ایندورمسن یعنی خدانك طاعتدن غیریه باش اکمسن ﴿ بانعام خودداده
دادت نه کاه ☼ نکردت چو انعام سر در کیاه ﴾ کاه ضمن انعام نعمك جمعی در
حیوانات دیمك کیاه کاف عجمك کسریله یاش اوت معناسنه در یعنی چون
(محصول بیت) خدا کندی انعام واحسانیله سکا دانه وردی حیوانات
کبی صمان ویرمدی سنی حیوانات کبی سر در کیاه ایلمدی یعنی سنی حیوانات
کبی اوت اوتلغه محتاج ایلمدی ﴿ ولیکن بدین صورت دلپذیر ☼ فریفته
مشو سیرت خوب کیر ﴾ (محصول بیت) امابو صورت دلپذیره الدانوب
مغرور اولمه آیی صورت اخذ ایله واخلاق حمیده حاصل ایله ﴿ ره راست
باید نه بالای راست ☼ که کافر هم از روی صورت چو ماست ﴾ بالا بوینده
بوی معناسنه در (محصول بیت) انسانه طوغری یول کرك طوغری بوی کرکز
یعنی طریق مستقیم وعبادت کرك قامت موزون لازم دکل زیرا کافر دخی
صورت یوزنده بزم کبیدر یعنی صورتا اول داخی بزم کبی انسان در ﴿ ترا آنکه
چشم ودهان داد کوش ☼ اکر عاقلی در خلافش مکوش ﴾ (محصول
بیت) شول الله که سکا کوز واغز وقولاق وردی اکر عاقل ایسك انك خلافنه
دورشمه امرینه وحکمنه انقیاد واطاعت ایله ﴿ کرفتم که دشمن بکوبی
بسنك ☼ مکن باری از جهل بادوست جنك ﴾ (محصول بیت) فرض اتدم

که دشمنی طاشله دوکش سن یعنی حقندن کلش سن جهلکدن باری
دوستکله جنك وجدال ایله یعنی خدانك امرینه مخالفت ایله ﴿ خردمند
طبعان منت شناس ☼ بدوزند نعمت بمیخ سپاس ﴾ (محصول بیت)
کندیلرینه ویریلن انعام واحسانی اکلیجی عاقل طبیعتلیلر خداویردوکی
نعمتی شکر میخیله میخلرلر یعنی نعمت واحسان خانه سنی شکر وسپاس
میخیله محکم ومعمور ایدرلر ﴿ حکایت در شکر نعم ﴾ ﴿ ملك زاده را زاسب
ادهم فتاد ☼ بکردن درش مهره برهم فتاد ﴾ بعض نسخه ده نبرد ازمابقی
واقعدر زاده یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل ادهم سیاه دیمکدر
(محصول بیت) برملك زاده سیاه اتدن دوشدی شویله دوشدی بویننده
اولان ککلر بری برینه کیردی حاصلی بوینی اوزلدی ﴿ چو فیلش فرو رفت
کردن بتن ☼ نکشتی سرش تا نکشتی بدن ﴾ چوادات تشبیه فیلش ضمیر
ملك زاده یه راجعدر فرو ادات تأکید نکشتی یاری حکایت ایچوندر
(محصول بیت) فیل کبی کردنی تننه کیندی یعنی کوده سنه باتدی
دونمزدی باشی کوده سی دونمینجه حاصلی یك لحت اولدی فیل کبی
﴿ پزشکان بماندند حیران درین ☼ مکر فیلسوفی زیونان زمین ﴾ پزشك
طبیب معناسنه در الف ونون ادات جمع درین یعنی درحال ملك زاده
مکر ادات استثنادر الا معناسنه فیلسوف سابقا اصلی ذکر اولندی اما
بونده فیلسوف طبیب حاذق معناسنه در ویا حرف وحدت یونان زمین
قرامان مملکتی دیمکدر (محصول بیت) اطبا جمیعا بوحالده حیران
قالدیلر الا یونان زمینده برطبیب ﴿ سرش باز پیچید ورك راست شد ☼ وکروی
نبودی زمن خواست شد ﴾ باز ادات تأکید پیچید فعل ماضی مفرد
غائب چوردی دیمکدر راست شد طوغرلدی دیمکدر وی ضمیر طبیبه
راجعدر نبودی یا حرف حکایه زمن زانك فتحی ومیمك کسریله صفت
مشبهه در کوترم معناسنه خواست شد اولیسردی دیمکدر (محصول
بیت) طبیب یونانی باشنی چوردی وطماری طوغرولدی اکر اول اولمیایدی
کوترم اولمق مقرر ایدی ﴿ دکر نوبت آمد بنزدیك شاه ☼ نکرد آن فرومایه
در وی نکاه ﴾ دکر نوبت برنوبت داخی فرومایه سفله ودون (محصول
بیت) برنوبت داخی مذکور فیلسوف شاهك یاننه کلدی اما اول سفله
ودون بوکا نظر والتفات ایلمدی ﴿ خردمند را سر فرو ماند از شرم ☼

شنیدم که میرفت و میگفت زه ﴿ زه بومدنق دیمکدر امابونده یاپچه دیمکدر
(محصول بیت) شاه نادان بویله ایلدوکندن عاقل فیلسوفك باشی
اشاغه قالدی شرمدن ایشتدم کیدردی و یاب یاب سویلردی یعنی
کندی کندیله سویلشردی ﴿ اکروی نپیچیدمی کردنش ﴿ نپیچیدی
امروز روی ازمنش ﴾ (محصول بیت) اکردون انك بیوننی چویروب
برینه کتورمیسدم اول بوکون یوزنی چویرمزدی یعنی بندن اعراض
ایلمزدی ﴿ فرستاد تخمی بدست رهی ﴿ که باید که بر عود سوزش نهی ﴾
(محصول بیت) شاه بویله ایدنجه طبیب انتقام ایچون خدمتکارایله اکا برتخم
ویردی وکوندردیکه کرکدرکه بوتخم بخوردان اوزرینه کندوکی
اوتوددبرمسن دیو ﴿ ملك را یکی عطسه آمد زدود ﴿ سروکردنش
همچنان شدکه بود ﴾ عطسه فتحهله اغسیرق در (محصول بیت) ملك
زادهیه اول مجمره قونان تخمدن یعنی توتون دن براقسرمق کلدی
باشی و بوینی همان اولکی کبی اولدی یعنی خراب اولدی ﴿ بعذرازپی
مردبشتافتند ﴿ بجستند بسیار کم یافتند ﴾ پی بونده پس معناسنه اولمق
جائز وادات تعلیل اولمق جائز کم یوك کبی پرده عدم صرف معناسنه در
(محصول بیت) عذرله طبیبك اردنجه کتدیلر یعنی اکا رعایت اولمدی
دیو اعتذار طریقیله انی ارامغیچون عجله ایلدیلر یعنی مقید اولدیلر پس
طبیبی چوق آرادیلر امابولمدیلر ﴿ مکن کردن ازشکر داور بپیچ ﴿ که روز
پسین سر برآری بهیچ ﴾ (محصول بیت) نعمت ویریجی خدانك شکرندن
بوینکی دوندرمکدن یعنی خدایه شکر ایلمکدن قاچه زیرا یارین قیامت
کوننده هیچله باش چقاررسن یعنی بی حاصل و بی نتیجه حشر اولورسین
﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی کوش کودك بمالید سخت ﴿ که ای بوالعجب رای
وبرکشته بخت ﴾ (محصول بیت) برکیمسه برطفلك قولغنی محکم بوردی
یعنی چکدی ودیدی که ای بدبخت زیاده عجب فکرلی کودك معلوم اوله که
اب ویاام ویااخ برلفظله ترکیب اولنجه مبالغه معناسنی افاده ایدر ایمدی
بونده ای مبالغهله عجب فکرلی بدبخت کودك دیمکدر ﴿ ترا تیشه دادم که
هیزم شکن ﴿ نکفتم که دیوار مسجد بکن ﴾ تیشه لغتده کسره وچیه یه
دیرلر امابونده بالته وبچق مراددر که حرف تعلیل هیزم اودن شکن
فعل امر مفرد مخاطب لغتده صیمق اما مراد پارهمقدر که حرف رابط مقول

وقولدر بکن فعل امر مفرد مخاطب لغتده قازدیمکدر اما بونده مراد تخریب
در (محصول بیت) کودکه خطاب ایدوب دیدیکه بن سکا بالته ویردم
اودن یاردیو دیمدمکه وار مسجد دیوارنی خراب ایله یعنی حضرت شیخ
معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ زبان آمد ازبهر شکر و سپاس ﴿ بغیبت
نکرداندش حق شناس ﴾ نکرداندش الف ونون ادات تعدیه در اصلی
کرددر دونمك معناسنه و بونده دوندرمك دیمکدر وضمیر زبانه راجعدر
حق شناس وصف ترکیبی خداشناس دیمکدر (محصول بیت) دل خدایه
شکر وسپاس ایلك ایچوندر ایمدی خداشناس وصاحب قلب اولان عارف
انی غیبتله و یاغیبته اچاز حاصلی کیمسهٔ غیبت ایلمز ﴿ کذرکاه قرآن
وپندست کوش ﴿ به بهتان وباطل شنیدن مکوش ﴾ کذرکاه اسم مکان
در کچجك یر دیمکدر قرآنه اضافتی لامیه در واو حرف عطف پند
معطوف در قرآنه به بهتان باحرف صله (محصول بیت) قولاق قرآن ونصیحت
کذرکاهیدر یعنی بونلری استماع ایلك ایچوندر ایمدی بهتان وباطل سوز
اشتمکه سعی ایله حاصلی چونکه خدا کوشی انلری استماع ایچون خلق
ایلمشدر پس نامشروع ونامعقول ایشتمکه انی صرف ایله ﴿ دوچشم ازپی
صنع باری نکوست ﴿ زعیب برادر فروکیر ودوست ﴾ پی بونده تعلیل
ایچوندر و باری خالق معناسنه در فروکیر یوم دیمکدر ودوست برادره
معطوفدر (محصول بیت) ایکی کوز خدانك مصنوعاتنی کورمك ایچوندر
یعنی انکیچون خلق اولنمشدر ایمدی انلری قردشك ودوستك عیبندن
یوم حاصلی عیب بین اولوب کیمسهیه کم نظر ایله ﴿ کفتار اندر صنع باری
وشکرکذاری ﴾ ﴿ شب ازبهر آسایش تست وروز ﴿ مه روشن ومهر
کیتی فروز ﴾ مهر کیتی فروز لامیه در کیتی فروز وصف ترکیبی عالم
یاالکلندرجی دیمکدر (محصول بیت) کیجه کوندز سنك حضورك
ایچوندر ماه روشن کیجهکی روشن ایلك ایچوندر ومهر عالم فروز کوندزکی
روشن ومنور ایلك ایچوندر حاصلی هب سنك خدمتکارکدر اکر بیلورسك
بیتده لف ونشر مرتب ملحوظدر ﴿ صبا ازبرای توفراش وار ﴿ همی
کستراند بساط بهار ﴾ وار ادات تشبیه کستراند کاف عجمك ضمیله فعل
مضارع مفرد غائب کسترانیدندن دوشمك معناسنه بساط بهار لامیه در
مجازا (محصول بیت) صبا سنکیچون فراش کبی بهار بساطنی دوشر

اكر باد و برفست و باران وميغ ❊ وكر رعد چوكان زند برق تيغ ❊ برف
بانك فتحيله قاردر ديمكدر وميغ بلوت ورعد كوك كورلمك چوكان تركيجه
چوكن ديدكلريدر جيم وكاف عجمله برق باى عربك فتحيله شمشك ديمكدر
(محصول بيت) اكر يل وقار واكر يغمور و بلوتدر واكر رعد چوكان
اوروب بلوتلرى سوررسه واكر شمشك قلجيدر يعنى قلج شمشكدر ❊ همه كار
داران وفرمان برند ▪ كه تخم در خاك مى پرورند ❊ كاردار وصف تركيبى
ايش طوتيجى معناسنه الف ونون ادات جمع فرمان برده وصف تركيبدر
بيورق ايلنجى ديمكدر يعنى محكوم عليه دركه حرف تعليل (محصول بيت)
بومذكورلر جميعا ايش طوتيجى وبيورق ايلنجيلردركه سنك اكدوكك
تخمى وياسنك ايچون اكلن تخمى خاكده بسليه لر ديو ❊ وكر تشنه مانى
ز سختى مجوش ▪ كه سقاى ابر آبت آرد بدوش ❊ مانى فعل مضارع مفرد
مخاطب فعل شرط واقعدر قالورسك ديمكدر بسختى باحرف مصدر
مجوش فعل نهى مفرد مخاطب لغتده قينمه ديمكدر وامابونده مضطرب
اولمه ديمكدر كه حرف تعليل سقاى ابر لاميه در مجازا دوش اموز (محصول
بيت) واكر صوسز قالورسك تشنه لك شدتندن وحرارتندن زيرا بلوت
سقاسى سكا صو كتورر اموزنده ويا اموزيله حاصلى سنى صوسز قوماز
البته ❊ زخاك آورد رنك و بوى وطعام ❊ تماشا كه ديده ومغز وكام ❊ بيت
لف ونشرى متضمندر يعنى رنك ديده يه كوره و بوى مغزه كوره وطعام
كامه كوره در مغز بونده دماغ معناسنه در وكام چكه ديمكدر (محصول
بيت) خداى تعالى قدرتيله خاكدن رنك و بوى و بهار طعام
كتورر ديده يه ومغز وكامه تماشا كه سيرانكاه اولسون ديو حاصلى متعدد
نعمتلردركه پايانى يوقدر ❊ عسل دادت از نحل ومن از هوا ❊ رطب
دادت از نخل نخل از نوا ❊ نحل حاى حطيله كه عرب زنبوردير من
ميمك فتحيله ونونك تشديديله تركيبن ديدكلرى حلوادر كه موصل
اطرافنده هوادن يغار بعض اشجارك يپراقلردن دوشرو وب قيناد وب
محكم قوام باغلر اكا اول يرلرده كزپى حلواسى ديرلر قرءآن شريفده
(وانزلنا عليكم المن) بيوردبغى بومن در رطب خرمانك يتشمش
چغلاسى در نخل خاى معجمه ايله خرما اغجى نواچكردكندر (محصول
بيت) خداقدرتيله سكا اريدن بال و يرى وهوادن قدرت حلواسى

سكا خرما اغجندن تازه ياش خرما و يردى وچردكندن آغجنى
احسان ايلدى حاصلى سكا ايلدوكى احسانك حد وغايتى يوقدر
❊ همه نخل بندان بخايند دست ❊ ز حيرت كه نخلى چنين كس نبست ❊
نخل بند وصف تركيبدر نخل بغليجى معناسنه الف ونون ادات جمع بخايند
فعل مضارع جمع غائب چينرلر ديمكدر دست مفعولى زحيرت بخايندە متعلق
كه حرف تعليل نخلى ياحرف وحدت (محصول بيت) جميع نخل بغليجيلر
حيرتدن اللرينى چينرلر كه بو نخلين نخلى كيمسه بغلمدى ديو يعنى بوكه مانند
بر نخل بغلمغه كيمسه مالك اولمدى ❊ خور وماه و پروين براى تواند ❊
قناديل سقف سراى تواند ❊ خور كنش و پروين اولكر سقف توان
(محصول بيت) كونش وآى واولكر سنكيچون خلق اولمشدر بونلر سنك
سرايك توانينك قنديللريدر حاصلى هب سكا خدمتكارلردر ❊ زخارت
كل آورد واز نافه مشك ▪ زر از كان و برك تر از چوب خشك ❊ (محصول
بيت) سكا ديكندن كل ونافه آهودن مشك كتوردى معدندن التون
وقورى اغچدن ياش يپراق كتوردى ❊ بدست خودت چشم وابرو
نكاشت ❊ كه محرم باغيار رتوان كذاشت ❊ خودت تا ضمير خطاب
نكاشت فعل ماضى مفرد غائب نقش ايلدى ديمكدركه حرف تعليل باغيار
باحرف صله (محصول بيت) كنديسنك قدرتى ايله سنك چشم وابروكى
نقش ايلدى زيرا محرمى اغياره نقش ايتدرمدى كندى ايلدى ❊ توانا كه
او نازنين پرورد ❊ بالوان نعمت چنين پرورد ❊ توانا قدرتلى ياى
وحدت مقدردر كه حرف رابط صفت (محصول بيت) بر قادردركه بندەلرينى
نازلى بسلريعنى خوب بسلردورلى نعمتلرله بويله لطيف بسلر ❊ بجان كفت
بايد نفس بر نفس ▪ كه شكرش نه كار زبانست وبس ❊ بجان باحرف
مصاحبت كفت بونده كفتن معناسنه دركه حرف تعليل شكرش ضمير
خدايه راجعدر (محصول بيت) خدانك شكرنى نفس بر نفس جانله ديمك
كرك يعنى دائما تازه بتازه زيرا انك شكرى همان دليله ايشى دكلدر آنجق بل
كه شكرنى تعميم ايلك كرك جميع اعضا ايله بل كه جميع مواره ❊ خدايا دلم
خون شد وديده ريش ❊ كه مى بينم انعامت از كفت بيش ❊ كه حرف
تعليل كفت بونده اسم در قول معناسنه (محصول بيت) يارب يوركم
خون اولدى وكوزم مجروح زيرا سنك انعام واحسانكى قولدن زياده

کورورم یعنی اقوال ایله صدا اولماز کثرتندن * نکویم ددودام ومور وسمك که فوج ملایك براوج فلك * دیرده اولان یرتجی ودام هواده سمك بالقدر که حرف اضراب فوج بلوك معناسنه در (محصول بیت) دیرم که یالکز دد ودام ومور وماهی بل که فوج ملائك فلك اوزره * هنوزت سپاس اندکی کفته اند * زچندین هزاران یکی کفته اند * هنوزت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) بومذکورلر که سکا کیجه وکوندز شاکرلردر هنوز سکا ازاجق شکر سویلمشلردر سکالایق جزؤی سنی سویلمشلردر بوقدر بیكدن یعنی بونجه بیکدن برینی سویلمشلردر حاصلی نعمتكك حدو پایانی بوقدر که شکرکك حد وپایانی اوله * بروسعدی دست ودفتر بشوی * براهی که پایان ندارد مپوی * بشوی فعل امر مفرد مخاطب یو یعنی ارت وپاك ایله دیمکدر براهی یا حرف وحدت ویا حرف صله که حرف رابط صفت مپوی فعل نهی مفرد مخاطب یلمه ویو پرمه دیمکدر (محصول بیت) چونکه نعمتك پایانی یوق واکا نسبت شکر ممکن دکلدر وارایمدی ای سعدی دست قدرتی ودفتر حکمتی یوك بیاندن یو یعنی چونکه انعام واحسانی پایان طوتماز همان دائما شاکر اواوب بیاندن فارغ اول بر یوله که حد وپایانی یوقدر یلمه ویو پرمه ونهایتنه واصل اوله یم دیو سعی وکوشش ایلمه * کفتار اندر شناختن نعمتهای رب العالمین * نداند کسی قدر روز خوشی * مکر روزی افتد بسختی کشی * سختی کش وصف ترکیبی شدت چکیجی معناسنه ویا حرف مصدر (محصول بیت) هیچ بر کیمسه ایلك کونتك قدرنی بیلز مکر اول کیمسه که برکون زحمت وشدت چکیجیلکه دوشه یعنی محنته دوشه * زمستان درویش درتنك سال * چه سهلاست پیش خداوندمال * چه بونده مبالغه معناسنی افاده ایدر خداوند بونده صاحب معناسنه در (محصول بیت) درویشك قیشی قحط ییلده محکم آسان درمال صاحبنك قتنده حاصلی فقرانك شدتی احوالی اغنیانك قتنده آساندر * سلیمی که یکچند نالان نخفت * خداوندرا شکر نعمت نکفت * سلیم بونده مرضدن سالم معناسنه در ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت یکچند تقدیری یکچند زمان در نالان صفت مشبهه در ایکلیکن معناسنه خداوند تکری معناسنه در (محصول بیت) بر سالم

کیمسه که بر نیچه زمان ایکلیرك یاتمدی یعنی مرضدن بیحضور اولوب یاتمدی خدانك شکری نعمتنی سویلمدی یعنی صحت بر عظیم نعمت ایدیکن بیلمدی واکا شاکر اولمدی * چو مردانه رو باشی وتیزپای * بشکرانه باکنده پایان بپای * مردانه رو وصف ترکیبی مردلر یوریشلی تیزپای وصف ترکیبی چویك معناسنه کنده پای وصف ترکیبی اغر اباقلی دیمکدر تیزپای مقابلی بپای فعل امر مفرد مخاطب پاییدندن کویمك یعنی قللنق معناسنه (محصول بیت) چونکه ارلر یوریشلی وچابك اوله سین انك شکرانه سنه اغر ایقلولری ویورمکه مالك اولمیانلری قتلن یعنی سن یورییکه قادر اولدیغك شکرانه سنی اولمیانلری کوی وقتلن * به پیر کهن بر ببخشد جوان * توانا کند رحم برناتوان * با حرف استعلا برانی تأکیدایدر ببخشد فعل مضارع مفرد غائب ترحم ایدر دیمکدر (محصول بیت) جوان پیر کهنه ترحم ایدر ویا ترحم ایلسون توانا رحم ایدر ویا ترحم ایلسون ناتوانه حاصلی قوی کیمسه زبونه ترحم ایلمك کرك * چه دانند جیحونیان قدر آب * زواماندکان پرس بر آفتاب * جیحون بر بیوك ایرماغك اسمیدر خراسانله سمرقند بیننده یا حرف نسبت والف ونون ادات جمع پرس فعل امر مفرد مخاطب صور دیمکدر (محصول بیت) جیحونیلر یعنی ایرماغك اطرافنده اوتران خلق صویك قدرنی نه بیلور کونشده اردە قلنلره صور آبك قدرنی * عرب را که بر دجله باشد قعود * چه غم دارد از تشنکان زرود * زرود بر صحرانك اسمیدر فعول وزنی اوزره فانك فتحیله (محصول بیت) عربك که دجله ایرماغی اوزره اوله قعودی یعنی یری یوردی دجله ایرماغنك اطرافنده اوله نه غم چکر زرود صحراسنك تشنه لرندن * کسی قیمت تندرستی شناخت * که یکچند بیچاره در تب کداخت * (محصول بیت) بر کیمسه صاغلغك قیمتنی بیلدی که بر نیچه زمان بیچاره سیتمه آریدی یعنی سیتمه چکدی * ترا تیره شب کی نماید دراز * که غلطی ز پهلو به پهلوی ناز * که حرف تعلیل غلطی فعل مضارع مفرد مخاطب غلطیدندن یوالنمق دیمکدر (محصول بیت) سکا قرانکو کیجه نه زمان اوزون کورینور که حضور وصفا ایله بریانکدن بریانکه یوالنورسن یعنی قالك دوشکده دونه دونه یاتوب اویورسین * براندیش از افتان وخیزان تب * که رنجور داند درازی

شب ﴾ افتان وخیزان صفت مشبهه لردر دوشکن تو‌قاناقاغن دیمکدر
تبه اضافت لامیه‌در مجازا که حرف تعلیل رنجور مریض دیمکدر
(محصول بیت) فکر ایدوب شکر ایله ستمه‌نك دوشجیلرندن وقالقجیلرندن
یعنی ستمه اضطرابندن کاه دوشوب کاه قالقانلرندن زیرا بعض یاور
کیجه‌نك اوزنلغنی که زحمت چکر ﴾ بیالك دهل خواجه بیدار کشت ٭
چه داند شب پاسبان چون کذشت ﴾ شب پاسبان لامیه‌در مجازا
(محصول بیت) صاحب دولت نه بیلور که پاسبانك کیجه‌سی نیجه
کیجرونه زحمت کیچر ﴾ حکایت طغرل وهندوی پاسبان ﴾ ﴾ شنیدم که
طغرل شبی درخزان ▪ کذر کرد برهندوی پاسبان ﴾ طغرل شاه طغان
شاهك اوغلیدر بونلر آل سلجوقه‌دندر انوری کلیاتنده بونلرك سلطنتنی
وعدالتنی ذکر ایلمشدر بونده پاسباندن مراد سرای پاسبانیدر شهر
پاسبانی دکلدر زیرا سلاطین ماضیه کندولری بکلدردی نتکم فاریابی
بیورر ٭بیت٭ بعدازهزار سال ببام زحل رسد٭ کر پاسبان قصر توسنکی
کندرها٭ (محصول بیت) اشتدم که طغرل شاه بر کیجه خزان فصلنده
هندوی پاسبانك یانندن کچدی یعنی اندن مرور ایلدی هندونك یای
ثانیسی وحدت ایچوندر دینن غلط سویلمش زیرا هندونك یاسی بردر زدشمی
واصلی در نتکم سابقا ذکر ایلدك واودن والفدن صکره بریامقرردر
اما اضافتده البته ثابت اولور بونده خود هند مضافدر تأمل ندر
﴾ زباریدن برف و باران وسیل ٭ بلرزش درافتاده همچون سهیل ﴾
باریدن برف مصدرك فاعلنه اضافتیدر واول حرف عطفدر باحرف
صله لرزش اسم مصدردرلرز یدندن ترمیش دیمکدر سیل سینك فتحیله
تحریف ایدوب سل دیدکلری در باریدنه معطوفدر سهیل براواجق
یلدزدر یاقیجق کوزه تترر کبی کورینور خاصه‌سی اشیایه رنك ویرمکدر
مثلا میوه نك وقلم قشنك و بوغازنك وتلاتیشنك رنکی اندندر دیرلر
(محصول بیت) قارك و یغمورك یغمه‌سندن وسیلك اقمه‌سندن وصوقدن
سهیل یلدزی کبی درمکه دوشمش یعنی تتردی ﴾ دلش بروی ازرحمت
آوردجوش ٭ که اینك قباپوستینم بپوش ﴾ دلش ضمیر طغرله راجعدر
برحرف صله دروی ضمیر هندویه راجعدر جوش اسم دربونده حرارت
مراددر که حرف رابط صفت مقول وقول مقدر در اینك اشته دیمکدر

قباپوستین کورکلی قفتان دیمکدر بپوش فعل امر مفرد مخاطب کی
دیمکدر (محصول بیت) طغرلك کوکلی مرحمتدن اکا جوش کتوردی
یعنی اجیدوغندن اضطرابه دوشدی ودیدی اشته شمدی بو کورکلی
قفتانی کی و زردن خلاص ول ﴾ دمی منتظر باش برطرف بام ٭ که بیرون
فرستم بدست غلام ﴾ دمی یا حرف وحدت در برساعت دیمکدر طرف بام
لامیه در که حرف تعلیل فرستم فعل مضارع متکلم وحده کوندره یم دیمکدر
(محصول بیت) طغرل هندویه ایتدی برساعت منتظر اول دام کنارنده که
طشره کوندریم غلام ایله یعنی براوغلان ایله ویروب سکا ارسال ایده یم دیدی
﴾ درین بود بادصبا درروزید ▪ شهنشه درایوان شاهی خزید ﴾ وزید
فعل ماضی مفرد غائب اسدی دیمکدر خزید فعل ماضی مفرد غائب
سورتندی دیمکدر لغتده اما بونده کیردی معناسنه در (محصول بیت)
پادشاه بوسوزی دیدی یعنی بوسوزده که بادصبا اسدی پادشاه ده شاهلق
اوانینه کیردی ﴾ وشاقی پری چهره درخیال داشت ٭ که طبعش بدواندکی
میل داشت ﴾ وشاق واوك ضمیله تحریف ایدوب اوشاق دیدکلریدر که مراد
غلامدر خیالدن مراد طائفه سیدر که حرف رابط صفت طبعش ضمیر طغرله
راجعدر بدواصلنده باودر همزه داله تبدیل اولمشدر با حرف صله وضمیر وشاقه
راجعدر اندکی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر (محصول بیت) پادشاه
طائفه سی اراسنده برپری چهره غلام وارایدی یعنی برمحبوب اوغلان وارایدی
پادشاهك طبعی روزا کامایل ایدی یعنی انی سورایدی ﴾ تماشای ترکش چنان
خوش فتاد ▪ که هندوی مسکین برفتش زیاد ﴾ تماشای ترك مصدرك
مفعولنه اضافتیدر ترك بونده محبوب معناسنه در که حرف بیان (محصول
بیت) پادشاهه ترکك تماشاسی خوش واقع اولدی که مسکین هندو
خاطرندن کیتدی یعنی مذکور محبوبه شویله مقید اولدی که نامرادهندی
فراموش ایلدی ﴾ قباپوستینی کذشتش بکوش ▪ زبدبختیش درنیاید
بدوش ﴾ قباپوستینی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر بدبختی یا حرف مصدر
وضمیر هندویه راجعدر (محصول بیت) هندونك قولاغندن قباپوستین کچدی
یعنی اشتدی اما بدبختلغندن اوموزینه کلمدی یعنی سرتنه المدی حاصلی
نصیب اولمدی ﴾ مکر رنج سرما بروبش نبود ٭ که دورسپهر انتظارش
فزود ﴾ مکر کاه معناسنه (محصول بیت) کاه سرمازحمتی هندویه

كفايت ايمزدي كه فلك دور وسيري انتظاريني اول رنجك اوزرينه زياده ايلدي ﴿ نكه كن چوسلطان بغفلت بخفت * كه چو پك زنش بامدادان چه كفت ﴾ چوپك زن وصف تركيبي پاسبان معناسنه ضمير سلطانه راجعدر بامدادان و بامداد ايرته ديمكدر (محصول بيت) چونكه طغرل غفلتله او يودي نظر ايله كه ايرته اكا اول پاسبان نه ديدي ﴿ مكر نيك بخت فراموش شد * چو دستت در آغوش آغوش شد ﴾ مكر غالبا معناسنه در فراموش شدي بخته اسناد مجازيدر يعني سن فراموش ايلدك ديمكدر شد بونده كرد معناسنه در دستدن مراد وجوديدر مجاز مرسل طريقيله يعني ذكر جزؤ اراده كل در حرف ظرف آغوش قوجق معناسنه در آغوش مذكور غلامك اسميدر شد بونده اولدي و كندي معناسنه در (محصول بيت) غالبا نيك بختك فراموش اولدي چونكه الك آغوشك قوجغنه اولدي و ياوردي يعني آغوشله قوچشوب ياتجه بني اونتدك بعضيلر ديديلر كه نيكبخت مذكور هندونك اسميدر واقعا وجهي واردر ﴿ ترا شب بعيش و طرب ميرود * چه داني برما چه شب ميرود ﴾ (محصول بيت) سنك كيجك عيش وطربله كيدر يعني ذوق وصفايله كچرنه بيلورسين كه كيجه بيزم اوستمزدن نيجه كچر يعني بيلزميسين كه بيز كيجه نه زحمت ومشقت چكه روز حضرت شيخ مرفته شروع ايدوب بيورر ﴿ فرو برده سر كار واني بديك ◘ چه از پافرو رفتكانش بريك ﴾ كارواني يا حرف نسبت با حرف صله ديك كاف عجمله چولمك ديمكدر فرو رفته اياغي باتمش ديمكدر كاف هاي رسيدن بدلدر والف ونون ادات جمع ضمير كاروانيه راجعدر با حرف صله ريك كاف فارسيله قوم ديمكدر (محصول بيت) كاروان خلق باشني چولمكه وقزانه ايلتمش طعامين چقاروب يكيچون اياقلري قومه باتمشلردن نه غم چكر يعني انلر كه منزله ايرشوب طعامي احضار ايدوب اكله مباشر اولالر بونده قالوب ايكي اياغي قومه باتمشلردن نه خبرلري واردر ونه پرواچكرلر ﴿ بداراي خداوند زورق برآب ◘ كه بيچارگان را كذشت ازشراب ﴾ بدار لك زورق مفعول صريحي و برآب غير صريحي واي خداوند معترضه زورق كوچك كمي يعني صندل كه حرف تعليل (محصول بيت) اي خداوند صواوزره زورقي طوت يعني مدد ايرش وددره درمان ايله كه بيچاره لرك صو باشندن اشدي يعني محنت

والم حددن اشدي ﴿ توقف كنيداي جوانان چست * كه در كاروانند پيران وسست ﴾ چست چويك ديمكدر كه حرف تعليل (محصول بيت) توقف ايلك اي چابك جوانلر كه كاروانده سست وضعيف پيرلر واردر كه انلرله همراه اولمق مناسبدر ﴿ تو خوش خفته در هودج كاروان ■ مهار شتر در كف ساربان ﴾ هودج هانك ودالك فتحه لريله يدورلي محفه دركه دوه لرك اوزرينه بغلرلر كه ايچنه عرب خاتونلري كيروب بينرلر مهار ميمك فتحيله يولار ديمكدر ساربان باالله وواوله دوه جي ديمكدر (محصول بيت) سن كاروانك هودجنده حضور وصفا ايله اوتورمش سين دوه نك يولاري ساربانك الندده دوه جي حالني نه بيلورسن ودوه جنك حالني نه بيلورسن ﴿ چه هامون وكوه وچه سنك ورمال ■ زره باز پس ماند كان پرس حال ﴾ هامون صحرا رمال رملك جمعيدر قوم ديمكدر باز پس تأكيد قيلنديدر ماندكان جمع مانده در قالمشلر ديمكدر پرس فعل امر مفرد مخاطب صور ديمكدر (محصول بيت) صحرا وطاغ وطاش وقوملق نه يعني بونلري سن نه بيلورسن كه هودج ايچنده حضور وصفا ايله اوتورورسن ايمدي حال نيجه ايدوكن و يولك محنت والمني يولدن اردده قالمشلره سؤال ايله كه بيله سين ﴿ زا كوه پيكر هيون ببرد ◘ پياده كه داني كه خون ميخورد ﴾ هيون اسرك دوه ديمكدر (محصول بيت) سني طاغ صورتلي بسرك ايلدر يعني بسرك دوه يه بنوب كيدرسن پياده نه بيلورسن كه قان ايچر يعني نه محنت والم چكديكني نه بيلورسن كه سن ذوق وصفا ايله قطع منزل ايدرسن واول بلا ومشقتله ﴿ با آرام دل خفتكان در بنه ■ چه دانند حال شكم كرسنه ﴾ بنه چادر واغرق معناسنه در (محصول بيت) آرام دل وصفاي خاطرله چادرده واغرقده ياتوب اويويانلر نه بيلورلر قرني اجك حالني يعني فقير يابارك حالني بيلمزلر ﴿ حكايت ﴾ ﴿ يكي را عسس دست بر بسته بود * همه شب پريشان ودلخسته بود ﴾ (محصول بيت) بر دزدك عسس اليني بغلمشيدي اول دردمند دزد تمام كيجه پريشان ودلخسته ايدي حاصلي اضطرابده ايدي ﴿ بكوش آمدش درشب تيره رنك * كه شخصي همي نالد ازدست تنك ﴾ (محصول بيت) بيچاره دزدك قولغنه كلدي قراكلق كيجه ده يعني كيجه ايچنده ايشتدي كه بر كيمسه الي بوغه لغندن يعني فقيرلغندن ناله ايدر ﴿ شنيد

این سخن دزد مسکین و کفت * ز بیچارکی چند نالی بخفت * بخفت فعل امر مفرد مخاطب او یودیمکدر (محصول بیت) بیچاره دزد اول فقراندن ناله ایده نك شکایتنی ایشتدی و دیدی بیچاره الکدن و فقیر لکدن نیچه بر شکایت ایدرسن او یو یعنی خاموش اول دیمکدر * برو شکر یزدان کن ای تنك دست ▪ که دستت عسس تنك بر هم نبست * که حرف تعلیل تنك بونده محکم معناسنه در (محصول بیت) دزد اول فقیره دیر که وار خدایه شکر یله ای فقیر الکی عسس بری برینه محکم باغلمدی کسب و کاره قادرسین بنم کبی بغلی اسیر دکلسین * مکن ناله از بی نوایی بسی ▪ چو بینی زخودبی نواتر کسی * (محصول بیت) ناله ایله نواسزلقدن زیاده یعنی فقردن چوق شکایت ایلمه چون که کندکدن زیاده فقیر کوره سین یعنی کندکدن افقر کیسه کور نیجه خدایه شکر ایلمه اندن یکسین حاصلی بنم حالم اندن یك در دیو خدایه شکر ایله * حکایت * * برهنه تنی یك درم وام کرد * تن خویش را کسوتی خام کرد * وام بودج درم دالك فتحی و کسریله اقچه دیمکدر کسوتی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر (محصول بیت) بر عریان شخص بر اقچه قرض یعنی اودنج الدی پس انکله کندی تننه خام در یدن لباس ایلدی یعنی بردری صاتون الدی واکا بورندی * بنالید کای طالع بدلکام * بکرما بپختم درین زیر خام * کای اصلنده که ای در که حرف رابط مقول قول مقدر در بدلکام وصف ترکیبدر بوامز اویانلی دیمکدر یعنی نامبارك درین زیر خام تقدیری در زیرا ین خام در ضرورت وزن ایچون تقدیم و تأخیر اولوندی (محصول بیت) چون که بیچاره اول خامی کیدی بیحضور لغندن ایکلدی و دیدی آه ای نامبارك طالع ایشته بو پوستك التنده بشدم و زیاده مضطرب اولدم * چو ناپخته آمد زسختی بجوش * یکی کفتش از چاه زندان خموش * (محصول بیت) جون که اول ناپخته پوستك حرارتندن وشدت کرمادن جوشه و اضطرابه کلدی بریسی زندان قویوسندن اکا دیدی ایسم اول نیجه بر شکایت ایدرسن اندن صکره نصیحت طریقیله دیدی * بجای آور ای خام شکر خدای * که چون ما نه ٔ خام بر دست و پای * ما نه ٔ یا ضمیر خطاب و همزه حرف توسل خام بونده قید و بند معناسنه در (محصول بیت) ای خام خدانك شکرنی یرینه کتور یعنی اللهه شکر ایله که بزم کبی النده و ایاغنده باغ دکلسین یعنی زندانده محبوس

اولوب مقید دکلسین بل که آزاده سین هر نه جانبه دیلرسك کیدرسین * حکایت * * یکی کرد بر پارسایی کذر * بصورت جهود آمدش در نظر * (محصول بیت) بر کیمسه بر عابدك یانته اوغرادی و اول عابد صورتا انك نظرنده جهود کورندی یعنی انی جهود صاندی اول سببدن * قفایی فرو کوفت بر کردنش * بخشید درویش پیراهنش * (محصول بیت) عابدك اکسه سنه بر تپانچه اوردی عابد دخی اکا چیقاروب کوملکنی بغشلدی * خجل کفت کآنچه از من آمد خطاست * ببخشای بر من چه جای عطاست * (محصول بیت) اول کیمسه درویشك بو حالنی کور نیجه خجل اولوب دیدی اول نسنه که بندن صادر اولدی محض خطادر بکا ترحم ایله و بندن صادر اولان خطایی و کناهی عفو ایله عطا و سخاوتلی دکل تو به خطا ایلدم * بشکرانه کفتا بسر بیستم * که اینم که پنداشتی نیستم * بشکرانه با حرف تعلیل شکرانه بر خطا و یا بر کناه ایچون و یریلن جزایه دیرلر بسر با حرف استعلا بیستم اصلنده بایستم در بای استقبالیه ایله ایستیدندن طورمق معناسنه در فعل مضارع متکلم وحده بعض نسخه ده ایستم واقعدر یاسز مناسبده بویله اولمق در که حرف تعلیل اینم بو ام دیمکدر که حرف بیان پنداشتی فعل ماضی مفرد مخاطب ظن ایلدك دیمکدر نیستم دکلم دیمکدر (محصول بیت) درویش دیدی شکرانه ایچون باشم اوزره طورورم یعنی باشدن ایاغ ایدوب اوزرنده طورورم اول شکرانه ایچون که سن ظن ایلدکك دکلم بسر بیستمك معناسنده دریغ ایلمزم دیمك معنای دریغ ایلمش قتدر ردشمی * حکایت * * وز ره باز پس مانده ٔ میکریست * که مسکینتر از من درین دشت کیست * بازپس تاکید طریقیله درمانده ٔ یا حرف وحدت و همزه حرف توسل میکریست اغلردی دیمکدر که حرف رابط مقول وقولدر کیست کیمدر (محصول بیت) یولدن کیر و قالمش بر کیمسه اغلردی یعنی بر پیاده یول یورمکدن عاجز قالوب اغلردی بویله دیو که بو صحراده بندن مسکین رك و عاجزرك کیمدر یعنی بندن دوشکون وزبون کیمسه یوقدر * خر بارکش کفتش ای بی تمیز * ز جور فلك چند نالی تو نیز * خر بارکش وصف ترکیبی یوك چکیجی دیمکدر (محصول بیت) پیاده بو یله شکایت ایدنجه یوك چکیجی خر اکا دیدی که ای بی تمیز یعنی هی ادراکسز جور فلکدن سنده نیجه بر اینکلرسن یعنی بن بوقدر یوك که

ناله ایلسم غریب. دکل یاسکانه اولدی ایکلرسین ❊ بر و شکر کن کر بخر بر نهٔ ❊ که آخر بنی آدم خرنهٔ ❊ بخر با حرف استعلا و برانی تأکیدایدر نهٔ یا ضمیر خطاب و همزه حرف توسل که حرف تعلیل (محصول بیت) خر پیاده یه دیر که اکرچه سوار دکلسین پیاده سین اما وارشکر ایله که بنی آدمسین یوك چکیجی دکلسین زیرا ترمیه دلرسك کیدرسن و زه ده استرسك یاتورسین اختیارك الکده در ❊ حکایت ❊ ❊ فقیهی برافتاده مستی کذشت ❊ بمستوره خویش مغرور کشت ❊ (محصول بیت) برفقیه بردوشمش مستك یانندن کچدی یعنی مست اولوب دوشمش برشخصك اوسنه اوغرادی و کندینك مستور و زاهد اولدوغنه مغرور اولدی ❊ زنخوت بروالتفاتی نکرد ❊ جوان سر برآورد کای نیك مرد ❊ نخوت نونك و واوك فتحیله کبر معناسنه در التفاتی یا حرف تنکیر کای اصلنده که ای در که حرف رابط مقول و قول مقدر در (محصول بیت) فقیه تکبرندن مسته التفات ایلمدی جوان فقیهك کبر و غرورین کورنجه اکا باشین قالدیروب دیدی ای ایی صالح کشی ❊ برو شکر کن چو بنعمت دری ❊ که محرومی آید ز مستکبری ❊ بنعمت با حرف ظرف و درانی تأکید ایدر و یا ضمیر خطاب که حرف تعلیل محرومی یا حرف مصدر مستکبر اسم فاعلدر استفعال بابندن مغرور و متکبر معناسنه و یا حرف مصدر (محصول بیت) جوان فقیهه دیر که وارخدایه شکر ایله که نعمتده سین یعنی زهد وصلاح ایچنده سین زیرا استکبار و غروردن محروملق حاصل اولور یعنی متکبر و مغرور اولمه که کبرك پایانی حرماندر ❊ یکی را که در بند بینی مخند ❊ مبادا که ناکه درافتی ببند ❊ مخند فعل نهی مفرد مخاطب کولمه دیمکدر (محصول بیت) برکیمسهٔ که قیود دنیادن برقیدده کورهسین یعنی فسق و عصیانده کورهسین اکا کولمه و تمسخر ایلمه اولمیا که ناکاه الك بندنه یعنی فسق و عصیانه دوشهسین ❊ نه آخر درامکان تقدیر هست ❊ که فردا چو من باشی افتاده مست ❊ آخر ادات تأکید که حرف بیان باشی فعل مضارع مفرد مخاطب اولهسین دیمکدر (محصول بیت) تقدیر خداده ممکن دکلیدر که سن یارین بنم کبی مست دوشمش اولهسین یعنی ممکن در که سن فاسق و عاصی اولهسین ایمدی کمسنك حالنه کولوب تمسخر ایلمه ❊ ترا آسمان خط بمسجد نوشت ❊ مزن طعنه بر دیکران در کنشت ❊

خطدن مراد امر و حکمدر کنشت کاف عربك ضمی و نونك کسریله کلیسا دیمکدر (محصول بیت) سکا فلك امری مسجده یازدی یعنی خداسنی مؤمن خلق ایلدی ایمدی غیریلره کلیساده اولدقلرینه دخل ایلمه یعنی سز کافرسز دیو انلره دخل و تعرض ایلمه ❊ ببندای مسلمان بشکرانه دست ❊ که زنار مغ برمیانت نبست ❊ (محصول بیت) ای مسلمان اول شکرانیه ال باغله یعنی نماز قیل و عبادت ایله که خداسنك بیلکه کافر زناری باغلمدی یعنی سنی کافر خلق ایلمدی ❊ نه خود میرود هر که جویای اوست ❊ بعنفش کشان می برد لطف دوست ❊ عنف عینك ضمیله جبر معناسنه در (محصول بیت) کندی اختیاریله و ارادتیله کیتمز یعنی عبادت و طاعت ایتمز اکا طالب اولان بلکه خدانك لطفی انی جبرله ایلدر و طاعت ایتدرر حاصلی هرنه که احسان واقعدر انسانك انده اختیاری یوقدر اختیار خدانکدر ❊ کفتار اندر نظر اهل دل در رب الارباب نه در اسباب ❊ ❊ نکر تا قضا را اکجا سیر کرد ❊ که کوری بود تکیه برغیر کرد ❊ (محصول بیت) نظر ایله کور که قضای خدا نرهدن کلدی و نه طریقله کلدی پس ایمدی غیریه استناد و اعتماد یوقدر یعنی مسبب الاسبابه نظر ایله اسبابه نظر ایلمه حاصلی حکم و تقدیر خدانکدر انسانك النده نسنه یوقدر ❊ سرشتست باری شفا در عسل ❊ نه چندان که زور آورد با اجل ❊ (محصول بیت) خدای تعالی عسلده شفای خلق و خلط ایلمشدر یعنی نیجه درده انده دوا قومش اما اولقدر دکلدر که اجله زور کتوره یعنی انی دفع و رفع ایلیه ❊ عسل خوش کند زندکانی را مزاج ❊ ولی درد مردن ندارد علاج ❊ (محصول بیت) عسل دیریلرك مزاجنی خوب ایدر یعنی مزاجلرینه یرار اما اولمك دردی دواپذیر اولماز یعنی اوکه دوا یوقدر ❊ همیدان بسی منفعت در نبات ❊ اکر خواجه را مانده باشد حیات ❊ (محصول بیت) نبات انده یعنی شکرده چوق فائده و منفعت واردر بیل اکر کشینك حیاتی باقی قالدیسه یعنی عمرنده بقا وار یسه یعنی صاغ اولان کشی یه نفعی چوقدر ❊ رمق مانده را جان از بدن ❊ بر آمد چه سود انکبین در دهن ❊ رمق رانك و میمك فتحه‌لریله جانك صوکنه دیرلر یعنی صوك نفس ماندهٔ یا حرف وحدت معناده رمقه مقیددر و همزه حرف توسل که رابط صفت جان از بدن مصراع ثانیه مرهون (محصول

بيت) بر موق قالمشك كه جانى بدندن چيقار انك اغزنده عسلك
نه فائده سى وار حاصلى بوقدر فائده سى وارايكن جان چكشنه فائده سى
يوقدر يعنى اجله مانع وموت دافع دكلدر ❊حكايت❊ ❊ يكى كرز
پولادبرمغز خورد ▪ كسى كفت صندل بمالش بدرد ❊ كرز پولاد دمر
چوماق مغزدن مراد باشدر ذكر حال ارادهٔ محل طريقيله يعنى مجاز
مرسل اسلوبيله صندل بر معروف اغاجدركه انى اون ايدرلر واغريان
يره سورترلر بمالش ضمير معناده درده مقيد در بدردش تقديرنده (محصول
بيت) بريسى دمر مطراغى باشنه يدى يعنى باشنه بر دمور مطرق اورديلر
بركيمسه بو كه ددى دردلى يره صندل سوراو كلسون يعنى حاذق اوكله
حضرت شيخ پند ومعرفته شروع ايدوب بيورر ❊ زپيش خطر توانى
كريز ❊ وليكن مكن باقضا پنجه تيز ❊ خطر مخوف ومهلكه معناسنه در
(محصول بيت) خطر ومهلكه اوكندن مادام كه قادرسين احترازايله
اما قضا ايله پنجه كى محكم ايلمه يعنى قضا ايله كورشمه زيرا مقدر اولان البته
كلور ووجود بولورسنك سعيكله دفع اولمز ❊ درون تابود قابل شرب
واكل ❊ بدن تازه رو يست و پاكيزه شكل ❊ (محصول بيت) مادامكه
انسانك ايچروسى اكل وشربى قبول ايدر بدن تازه رودر يعنى صافى
واطيفدر و پاكيزه شكلدر يعنى پژمرده وصولمش دكلدر ❊ خراب آنكه
اين خانه كردد تمام ❊ كه باهم نسازند طبع وطعام ❊ (محصول بيت)
بو خانهٔ جسم اول وقت خراب و يباب اولور كه طبع له طعام برى بريله امتزاج
واتفاق ايلميه يعنى طبعنه علل وامراضدن برخلل واقع اولمش اوله
❊ مزاجت تروخشك وكرمست وسرد ❊ مركب ازين چار طبعست
ومرد ❊ مردن مراد عناصر اربعه در كه آب وخاك وهوا وآتشدر
كه آب باردر طب در وخاك بارد يابس در وهوا حار رطب در وآتش
حار يابسدر (محصول بيت) مزاجك بو درت عناصردن مركبدر
حاصلى طبعك اعتدالى بو دورت ضدامتزاجى واستقامتيله در مصراع ثانى
بو معناى متضمن در ❊ يكى زين چو بر ديكرى يافت دست ❊ ترازوى عدل
طبيعت شكست ❊ (محصول بيت) بو درت عناصرك بريسى كه
غيريلرينه غالب اولدى وال بولدى طبيعتك عدل ترازوسنى صندى
وبا انك غلبه سى سببيله صندى يعنى اعتدالى وصحتى كيتدى

❊ اكر باد سرد نفس نكذرد ❊ تف معده جان در خروش آورد ❊
تف بونده حرارت معناسنه جان آوردك مفعول صريحى وتف معده فاعلى
(محصول بيت) اكر نفسك صوق يلى كچميه يعنى طشره دن ايچرويه
كيرميه وايچرودن طشره چقميه معده نك حرارتى جانى خروشه كتورر
واضطرابه دوشرور حاصلى تلف نفسه سبب اولور تكه كلستانده
بيورمشدر ❊ وكرديك معده نجوشد طعام ❊ تن نازنين را شود كار خام ❊
ديك معده لاميه در مجازا نجوشد فعل نفى مستقبل مفرد غائب بونده متعدى
واقعدر قينتمه ديمكدر (محصول بيت) واكر معده چولمكى يدككك طعامى
پشورميه يعنى هضم ايليه تن نازنينك ايشى خام اولور ❊ درايشان نبند دل
اهل شناخت ❊ كه پيوسته باهم نخواهند ساخت ❊ (محصول بيت)
چونكه بونلرك حالى بويله در اهل عقل وادراك اولان بونلره كوكل بغلمز
وتعلق ايتمز زيرا بونلر برى بريله دائما خوش اولوب امتزاج ايتمز ومتفق
اولمزلر حاصلى متصل متحد اولمازلر ❊ توانايى تن مدان ازخورش ❊
كه لطف حقش ميدهد پرورش ❊ توانايى يا حرف مصدر كه اضراب
(محصول بيت) تنك قدرتنى وقوت ولطافتنى طعامدن واكل وشربدن بلمه
بل كه خدانك لطفى اكا پرورش وقدرت ويرور ❊ بحقش كه ديده
كرديده برتيغ وكارد ❊ نهى حق شكرش نخواهى كذارد ❊ بحقش
با حرف بيان كاردبچق ديمكدر كزاردزايله كزاردن معناسنه (محصول بيت)
الله حقيچون اكر انك عبادت وطاعتنده كوزكى بچاغه وقليجه قوياسين
يعنى آنك عبادت وطاعتنده زحمت ومشقت چكرسك آنك حق شكرنى
ادا ايده مزسين وكما ينبغى حقندن كله مزسين ❊ چوزو بى بخدمت
نهى برزمين ❊ خدا را ثنا كوى وخودرا مبين ❊ چوروى يا حرف تنكير
(محصول بيت) چونكه خدمتله يوز يره قوياسين يعنى خدايه عبادتله
سجده ايليه سين خدايى كور واكادعا وثنا سويله كنديكى اورتاده كورمه
زيرا سكا طاعت وعبادته قدرت وقوت ويرن خدادر پس قادر بركمال
اولدرسن اراده يوقسين ❊ كدا يست تسبيح وذكر وحضور ❊ كدارا
نبايد كه باشد غرور ❊ (محصول بيت) تسبيحه مشغول اولمق وذكر وعبادته
مقيد اولمق و جماعته حاضر اولمق كدالقدر يعنى خدايه احتياجدندر
پس كدايه لايق دكلدر كه مغرور اوله يعنى عبادتنه مغرور اولوب كنديني

معبد بلمك كرك بلكه عبادته قدرت وقوت و يرن خدايى بلمك كرك
وكنديني يوق مثانه سنده بيلمك كرك ❊ كرفتم كه خود خدمتى كرده ❊
نه پيوسته اقطاع اوخورده ❊ اقطاع همزه نك فتحيله رزق معناسنه در
كرده يالر خطابيچوندر وهمزه حرف توسل (محصول بيت) فرض ايده يم
كه كندك خدايه خدمت يعنى عبادت وطاعت ايلمش سن دائما آنك رزقنى
ونعمتى ييدكنى وانعام واحسانني كورمش ميسين يعنى سنى بسلين اول
دكلميدر ❊ سخن درسابقه ازل وتوفيق باتى درعمل ❊ ❊ نخست اوارادت
بدل درنهاد ❊ پس اين بنده برآستان سرنهاد ❊ (محصول بيت) اول خدا
كوكله ارادت ومحبت وقرارى قودى يعنى طاعته رغبت قودى اندنصكره
بو بنده آستان خدايه باش قوب عبادت وطاعته سعى وكوشش ايلدى
❊ ارزحق نه توفيق خيرى رسد ❊ كى از بنده خيرى بغيرى رسد ❊
خيرى ياحرف تنكيركى چكان ديمكدر خيرى ياحرف وحدت بغيرده بو يله در
(محصول بيت) اكر خدادن بنده يه خير ايرشميدى يعنى خيره قدرت وقوت
ورميدى چكان برقولندن برغيريه خير ايرشوردى پس حقيقتده غيريدن
كلن خير انكدر غيرينك دكل ❊ زبان راچه بينى كه اقرارداد ❊ زبان را
ببين تا كه كفتارداد ❊ (محصول بيت) دله باقه كه خدانك وحدانيتنه اقرار
واعتراف ايلدى وهر نسنه تكلمه كتوردى بلكه اكا نظر ايله كه حقيقتده
زبانه تكلمه كيم قوت وقدرت ويردى ❊ در معرفت ديده آدميست ❊
كه بكشوده برآسمان وزميست ❊ (محصول بيت) معرفت قپوسى آدمينك
يعنى انسانك كوز يدر كه آسمان وزمينه اچلمشدر يعنى برده وكوكلرده اولان
عجايب مخلوقاتى سير ايدر زميدن نون تأكيد حذف اولمشدر ضرورت
وزنيچون وقافيه ايچون ❊ كيت فهم كردى بشيب ازفراز ❊ كر اين در
نكردى بروى تو باز ❊ (محصول بيت) الچغى يوقشدن چكان فهم ايدوب
تشخيص ايدردك اكر قپويى يعنى ديده لرى خدا سنك يوز كده خلق ايلميدى
❊ سرآوردودست ازعدم دروجود ❊ درين جود بنهادودروى سجود ❊
(محصول بيت) خدا صنعيله باش وال كتوردى وجوده يعنى بونلرى خلق
ايلدى الده جود وسخا قودى زيرا بو معنى اله مخصوص صدر باشده سجودى
قودى يعنى باشى سجده يه مخصوص ايلدى ❊ وكرنه كى ازدست جود
آمدى ❊ محالست كزسر سجود آمدى ❊ (محصول بيت) واكر خدا بونلره

بوخصلتلرى خلق ايتميدى الدن چكان جود وسخا كلوردى ومحالدر كه
باشدن سجود كلميدى ❊ بحكمت زبان دادوكوش آفريد ❊ كه باشند
صندوق دلرا كليد ❊ (محصول بيت) كندى حكمتيله دل ويردى وقولاق
يراتدى كوكل صندوقنه مفتاح اولالر ❊ اكرنه زبان قصه برداشتى ❊
كس ازسر دل كى خبر داشتى ❊ (محصول بيت) اكر زبان قصه قالدر
مايدى يعنى كفتاره كلميدى و متكلم اولميدى كيمسه كيمسه نك سرندن
چكن خبر طوتاردى وراز ني نيچه فهم ايدردى ❊ وكر نيستى سعى
جاسوس كوش ❊ خبركى رسيدى بسلطان هوش ❊ (محصول بيت) اكر
سعى وكوشش وجهد ايلميدى جاسوس كوش يعنى مقيد اولميدى سلطان
عقله چكان خبر ايريشوردى ❊ مرا لفظ شيرين خواننده داد ❊ تراسمع
وادراك داننده داد ❊ (محصول بيت) خدا بكا لفظ شيرين وزبان خواننده
ويردى وسمع وعقل داننده ويردى پس بكا لايق پند ونصيحتدر وسكا
لايق معقول سوزى استماع ايدوب انكله عمل ايلكدر ❊ مدام اين دوچون
حاجبان بردرند ❊ زسلطان بسلطان خبرمى برند ❊ (محصول بيت)
دائما زبان وكوش پادشاه قپوسنده اولان قپوجيلر كبيدر سلطاندن
سلطانه خبر ايلدرلر مراد عقل ايله قلبدر ❊ چه انديشى از خود كه
فعلم نكوست ❊ ازآن درنكه كن كه توفيق اوست ❊ (محصول بيت) نه فكر
ايدرسين كندكدن كه فعلم ايو در يعنى عمل صالح صاحبى بن ديو
اول قپودن نظر ايله كور كه انك توفيقيدر يعنى عمل صالحى خدادن
بيل زيرا انك توفيقى ايله درسنك قوت وقدر تكله دكلدر جائز دركه
در بونده ادات تأكيد اوله فقدبر ❊ برد بوستان بان بايوان شاه ❊
بتحفه ثمرهم زبستان شاه ❊ (محصول بيت) بوستانجى ايلدر شاهك ايوانته
وسراينه ارمغانلق ميوه كنه شاهك باغندن و بوستانندن ايمدى سنك
خدا توفيقيله عبادتك انك كبيدر تأمل ندر ❊ حكايت سفر هند وستان
وضلالات بت پرستان ❊ ❊ بتى ديدم ازعاج درسومنات ❊ مرصع چودر
جاهليت منات ❊ بتى ياحرف وحدت عاج فيل ككى سومنات چين جانبنده
رمشهور كليسانك اسميدر اول شهرده سومنات ديرلر كه اول بت انده در
مرصع اسم مفعولدر تفعيل بابندن شول نسنه كه انده جواهر اوتورتمشلر
اوله لر منات مكه بتلرندن برينك اسميدر زياده مرصع ايدى (محصول بيت)

سومنات کایسا سنده عاجدن دوزلمش بر بت کوردم مرصع جاهلیت
زماننده منات مرصع اولدیغی کبیدر ﴿چنان صورتش بسته تمثال کر ❊
که صورت نبندد از آن خوبتر ﴾ تمثال شول صورتدر که انده جسامت اوله
اما صورت عامدر هر شکله صورت دیرلر تمثال کر صورتلری یپان کیمسه یه
دیرلر که حرف رابط صفت نبندد فعل مضارع مفرد غائب لازم معناسنه
بغلنمز دیمکدر حاصلی صورت نبندد ایکی معنایه محتملدر بری صورت
بغلنمز ویرده متصور اولماز معناسنه از آن اولبتدن دیمکدر (محصول بیت)
تمثالکر اول بتك صورتنی شویله زیبا بغلمشدر که اندن خوبتر صورت
بغلنمز ویااندن خوبرق متصور اولماز ﴿ زهرنا جیت کار وانها روان ❊
بدیدار آن صورت بی روان ﴾ اولکی روان کیدیجی معناسنه در وایکنجیسی
روح انسانی در (محصول بیت) هرناحیه دن وهرجانبدن کاروانلر کیدیجی
ایدی اول صورت بی جانی کورمکه وزیارت ایتمکه ﴿ طمع کرده رایان
چین وچکل ❊ چو سعدی وفازان بت سنکدل ﴾ رای هند پادشاهنه
اطلاق ایدرلر والف ونون ادات جمعدر چین، چکل بر مملکتدر، اسمیدر بت
سنکدل بیانیه (محصول بیت) چین وچکلك سلاطین اول بت سنکدلدن
و فا طمع ایلمشلردی یعنی حصول مرادلرین طمع ایلمشلردی سعدی
کبی سنکدل محبوبندن وفا طمع ایلدوکی کبی حاصلی هر کس اول
بتدن برنسنه امید ایدردی ﴿ زبان آوران رفته از هر مکان ❊ تضرع
کنان پیش آن بی زبان ﴾ (محصول بیت) هرمکان فصحا وبلغا تضرع
ایده رك اول بت بی زبانك یاننه واو کنه وارورلردی حاصلی سوزو کدازله
زیاننه وارمشلر ﴿ فرو ماندم از کشف این ماجرا ❊ که حیی جمادی
پرستد چرا ﴾ حیی وجمادی یالری حرف تنکیر وابهام در حرف وحدت
طوتان بیهوده طوتمش (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر بو ماجرانك ودشمی
کشفنده عاجز قالدم که دیری اولیه نیچون طپار ونیچون عبادت ایدر دبو
﴿ مغی را که با من سروکار بود ❊ نکوکوی وهم حجره ویار بود ﴾ مغ کشش
یا حرف وحدت ورا ادات مفعول که حرف رابط صفت (محصول بیت)
بر کشیشه که بنمله ایشی وکوجی واریدی یعنی مصاحبیدی ایی سوزلی ایدی
بنمله هم حجره ویاریدی حاصلی انیسم ایدی ﴿ بنرمی بکفتم که ای برهمن ❊
عجب دارم از کار این بقعه من ﴾ (محصول بیت) یا بچه یا بچه اکا دیدم که

ای رهبان بنم بو بقعه نك کارندن وحالندن تعجبم واردر یعنی بوته اعتبار
والتفات ایلدکلرندن متحیر ومتعجبم ﴿ که مدهوش این ناتوان پیکرند ❊
مقید بچاه ضلالت درند ﴾ که حرف بیان مدهوش متحیر معناسنه در
بچاه با حرف ظرف ودرآنی تأکید ایدر ونون و دال استنك جمعی در
(محصول بیت) تعجبم بودر که خلق بو ناتوان صورتك متحیر ومدهوشلریدر
کفر وضلالت چاهنده اسیر ومبتلالردر حاصلی چاه ضلالت مقیدلریدر
﴿ نه نیروی دستش نه رفتار پای ❊ ورش بفکنی بر نخیزد زجای ﴾
(محصول بیت) نه النده قوت ونه ایاغنده یورمك وار واکرانی دوشیر
سك یردن قالقه مز حاصلی جاددر اندن نه خیر کلور ﴿ نبینی که چشمانش
از کهر باست ❊ وفا جستن از سنك چشمان خطاست ﴾ کهر باوصف
ترکیبی کهله ربادن که مخففدر کاهدن صمان معناسنه ور بارانك فتحی
وضمیله ربابنده دن مخففدر که اسم فاعلدر ربایندن قاپیق معناسنه صمان
قپیجی دیمکدر (محصول بیت) کورمز میسین که کوزلری کهر بادندر
کهر با خود طاشدر ایمدی طاشدن وفادیلمك وایلك امیدین ایلمك
خطادر حاصلی طاش کوزلیدن خیر رجا ایلمك خطادر ومحض شردر
﴿ بدین کفتن آن دوست دشمن کرفت ❊ چو آتش شد از خشم درمن
کرفت ﴾ (محصول بیت) بو سوزی سویلمك اوزره اول دوست
بنی دشمن دوتدی یعنی بو سوزی سویلدیکیم ایچون بکا عداوت ایلدی
غضبدن آتش اولدی وبکا یا بشدی حاصلی بکا زیاده بیحضور اولدی
﴿ مغانرا خبر کرد و پیران دیر ❊ ندیدم در آن انجمن روی خیر ﴾
(محصول بیت) علی الفور واردی مغلره ودیرك پیرلرینه یعنی اختیارلرینه
خبر ایلدی پس اول جماعتده خیر یوزینی کورمدم زیرا بنی محکم کچمشیدی
﴿ فتادند کبران پازند خوان ❊ چو سك درمن از بهر استخوان ﴾
حضرت ابراهیم نبیه اون صحف نازل اولمشدر که اونجی صحفك اسمی
پازنددر که نصیحت وحکمت سوزلرینی متضمندر ایمدی کبران پازند خوان
بیانیه کبران کبرك جمعیدر آتش پرست معناسنه پازند خوان وصف
ترکیبدر پازند اوقیجی دیمکدر (محصول بیت) پازندخوان کبرلر دوشدیلر
یعنی هجوم ایلدیلر ایتلر کبی اول استخواندن اوتری یعنی فیل کمکندن
دوزلمش بتدن اوتری ﴿ جوان راه کج پیش شان راست بود ❊ ره راست

در پیش شان کج نمود ﴾ (محصول بیت) چونکه اول اکری یول یعنی کفر و ضلالت یولی انلرك اوكنده راست و مستقیم ایدی صراط مستقیم یعنی اسلام انلرك قتنده اکری کورندی ایکی یرده بیله پیش شان شیننی کسریله ضبط ایدن خبط ایلمش ﴿ که مردار چه دانا وصاحب داست ❊ بنزد یك بی دانشان جاهلست ﴾ (محصول بیت) اکرچه که کشی عالم وصاحب دلدر اما جاهللر قتنده جاهلدر ﴿ فروماندم ازچاره همچون غریق ❊ برون ازمدارا ندیدم طریق ﴾ (محصول بیت) عاجز قالدم چاره‌دن غریق کبی بلادن وعذابدن خلاص بولمغه مدارادن غیری طریق بولمدم ﴿ چو بینی که جاهل بکین اندرست ❊ سلامت بتسلیم ولین اندرست ﴾ (محصول بیت) چونکه کوره سین که جاهل کین وانتقام وهلاکك قصدنده‌در سلامت وخلاص سوزنی تسلیم ایدوب ملایمت و رفق ولینده‌در حاصلی تواضع ایلمکدن غیره چاره یوقدر ﴿ مهین برهمن ستودم بلند ❊ که ای پرتفسیر استادزند ﴾ برهمن بانك ورانك فتحه‌لریله و رانك سكونی وهانك فتحیله حکیم هندی که آتش پرست طائفه‌سندندر زند حضرت ابراهیمه نازل اولان مجموع اون صحفك اسمیدر (محصول بیت) انده اولان برهمنلرك اولوسنی زیاده مدح ایلدم حاصلی اعلی تعریف ایلدم ای تفسیرك پیری وزندك استادی دیدم ﴿ مرانیز با نقش این بت خوشست ❊ که شکل خوش وقامت دلکشست ﴾ که حرف تعلیل شکل وقامت یا ایله واقعدر (محصول بیت) بنداخی بو بتك نقشیله خوشم واردر یعنی حظم واردر زیرا شکل خوب وقامت دلکش‌در یعنی خوش شکل ودلکش قامت صاحبیدر ﴿ بدیع آمدم صورتش درنظر ❊ ولیکن زمعنی ندارم خبر ﴾ (محصول بیت) بدیع کلدی صورتی نظرمده یعنی شکلی عجب کوزل شکلدر اما معناسندن خبردار دکلم که بونده نه خاصه واردر بیلمزم ﴿ که سالوك این منزلم عن قریب ❊ بدازنیك نادر شناسد غریب ﴾ که حرف تعلیل سالوك بولجی معناسنه‌در بونده مسافر دیمکدر (محصول بیت) زیرا منزلك مسافریم احوالی بیلمزم غریب دیارم غریب ایسه‌کی ایيدن ازاكلر یعنی دیارده اولان احوال از بیلور ﴿ تو دانی که فرزین این رقعهٔ ❊ نصیحتکر شاه این بقعهٔ ﴾ رقعه وبقعه‌ده یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل شاه این بقعه لامیدر

زدشمعی

(محصول بیت) بو یبرك حالنی سن ایی بیلور سن که بو رقعه‌نك یعنی بو دیرك عاقل ودانا سیسین بو بقعه‌نك نصیحت ایدیجی شاهی سن یاخود بو یبرك شاهنه نصیحت ایدیجی سین حاصلی اکابر علمادن سین ﴿ چه معنیست درصورت این صنم ❊ که اول پرستند کانش منم ﴾ (محصول بیت) نه معنی واردر بو صنمك صورتنده که اول اکا طپانلرك بریسی بنم ﴿ عبادت بتقلید کراهست ❊ خنك ره روی را که آکاهست ﴾ (محصول بیت) تقلیدله عبادت ایلك ضلالت وطغیاندر دولت وسعادت پرسالکك که آکاه اغی واردر یعنی دولت وسعادت شول سالکك که عبادتی تحقیقیله‌در تقلیدله دکلدر ﴿ برهمن زشادی برافروخت روی ❊ پسندیده وکفت ای پسندیده کوی ﴾ (محصول بیت) برهمن شادلغندن یوزون یاکلندردی یعنی یوزی بشاشتدن قزاردی وسوزی بکندی ودیدی ای مقبول و معقول سویلیجی ﴿ سؤالت صوابست وفعلت جیل ❊ بمنزل رسد هرکه جوید دلیل ﴾ (محصول بیت) برهمن دیدی سؤالك صواب وفعلك جیل وحسندر بهر حال منزله ایرشور هر کیمسه که قلاوز و رهنما استر حاصلی دلیل ایله یوله کیدن ازماز برهمن حضرت شیخی الدامغیجون اول بتك سائرلر اوزرینه فضیلتنی بیان ایدر ﴿ بسی چون تو کردیدم اندر سفر ❊ بتان دیدم ازخویشتن بیخبر ﴾ کردیدم طولاندم وچکرندم دیمکدر یعنی سیاحت ایلدم (محصول بیت) بن سنك کبی سیر وسفرده کزوب چوق سلوك ایلدم وچوق کندیدن بیخبر بتلر کوردم ﴿ جز این بت که هر صبح ازینجا که هست ❊ برآرد بیزدان دادآر دست ﴾ (محصول بیت) بو بتدن غیری هر صبح اول یردن که واردر یعنی طوردیغی یردن عادل خدایه ال قالدروب دعا وثنا ایدر حاصلی لسان حال ایله خدایه نیاز ایدر ﴿ وکرخواهی امشب هم اینجا باش ❊ که فردا شود سر این تو فاش ﴾ (محصول بیت) برهمن دیر که واکر دیلرسك بو کیجه بونده اول که یارن بو سر سکا فاش اوله یعنی حقیقت حاله مطلع اوله سین که کوکلکده شبهه وشك قالمیه ﴿ شب اینجا ببودم بفرمان پیر ❊ چو بیژن بچاه بلا در اسیر ﴾ بیژن رستم زالك قز قرداشی اوغلیدر که افراسیابك قزینی سودی واکا ملازمت ایدر کن طوتلدی ورقیبوه حبس اولدی وبر بیوك طاش قیونك اغزینه قودیلر رستم بن زال

بو قصهٔ اشیدنجه کیز لین واردی طاشی قالدیروب کندن صار قندی
بیژن بلدیکه کند رستمکدر کندینی کنده محکم صاردی وچکدردی
بونده خاقانی شینیه سنده بیورر * بیت * چو بیژن داری اندر محبس
افراسیاب آسا * که رستم در کمینست ونهنکی زیر خفتانش * بچاه
بلابا حرف ظرف ودرانی تأکیدایدر (محصول بیت) انده اولدم دیر حضرت
شیخ پیرك امریله بیژن بلا چاهنه اسیر اولدیغی کبی بن بلا چاهنه اسیر اولدم
صباحه دك ﴿ شبی همچو روز قیامت دراز * مغان کرد من بی وضو
درنماز ﴾ شبی یا حرف وحدت (محصول بیت) بکا اول بر کیجه قیامت
کونی کبی اوزون اولدی مغلر ایسه بنم اطرافده ابدستسز نمازده ایدیلر
﴿ کشیشان هر کز نیازرده آب * بغلها چومردار در آفتاب ﴾
کشیشانك اضافتی بیانیه در بغلها تقدیری بغلهای ایشاندر (محصول بیت)
مغلر دیدیکمز بو بلوك کشیشلر هر کز صو بی اکتمشلر یعنی هر کز غسل
ووضو ایتمشلر قولتقلری کنشده مردار کبی قوقاردی شویله که یانلرنده
آدم طورامزدی ﴿ مکر کرده بودم کناه عظیم * که بردم در آن شب
عذاب الیم ﴾ (محصول بیت) کانه کناه عظیم ایلمشیدم که اول کیجه
عذاب الیم ایلتدم یعنی چوق بلا والم چکدم صباح اولنجه ﴿ همه شب
درین قید غم مبتلا * یکم دست بر دل یکی بر دعا ﴾ قید غم لامیه در مجازا
یکم ضمیر معناده دسته مقید دریك دستم تقدیرنده دل بونده یورك معناسنه در
(محصول بیت) بوتون کیجه بو غم بندینه مبتلا ایدم بر الم یورکم اوستنده
ایدی الم واضطرابمدن و بر الم خدایه دعاده ایدی که یارب سن بنی بو بلا
والمدن خلاص ایله دیو خدایه تضرع ونیاز ایدردم ﴿ که ناکه دهل زن
فروکوفت کوس * بخواند از فضا برهمن چون خروس ﴾ که حرف بیان
دهل زن وصف ترکیبی طاولجی دیمکدر مراد صباح نوبتیدر قضا
بونده ناکاه دیمکدر (محصول بیت) که ناکاه طاولجی کوس چالدی
یعنی صباح نوبتنی چالدی بویله اولنجه ناکاه برهمن خروس کبی اوقودی
یعنی اوتدی یعنی کندیلرینك آیین باطل واسلوب فاسدلری اوزره اذان
اوقودی بعض نسخه ده مصراع ثانی * بخواند از فضا برهمن خروس *
واقعدر معناسی برهمنك صحراسنده خروس اوقدی یعنی اوتدی
﴿ خطیب سیه پوش شب بی خلاف * برآورد شمشیر روز از غلاف ﴾

مصراع اولده اضافتلر بیانیه ولامیه در کیجهٔ سیه پوش خطیبه تشبیه ایلمش
شمشیر روز لامیه در مجازا غلاف هرنسنه نك قینیه دیرلر (محصول بیت) سیه
پوش کیجه خطیبی بلا خلاف روز شمشیرینی غلافندن چقاردی یعنی صباح
اولدی ﴿ فتاد آتش صبح در سوخته * یکدم جهانی شرافروخته ﴾
آتش صبح لامیه در مجازا سوخته قوجره دیرلر یعنی یندن شان قوه دیرلر
جهانی یا حرف ابهام وتنکیر افروخته یالکلمش دیمکدر کیجهٔ قوه وصباحی
آتشه تشبیه ایلشدر (محصول بیت) صباح آتشی قوجره دوشدی بردمده
جهان افروخته اولدی یعنی یالکلدی وروشن اولدی ﴿ تو کفتی که
خطهٔ زنکبار * زیك کوشهٔ ناکه درآمد تتار ﴾ زنکبار قرالی مملکته دیرلر
(محصول بیت) سن دیرایدك که سرحد زنکبارده بر کوشه دن ناکه تتار
کلدی یعنی روز پیدا اولوب ظلمت شبی تاراج ایلدی ﴿ مغان تبه رای
وناشسته روی * پدید آمدند از در ودشت وکوی ﴾ تبه تباهدن
مخففدر فاسد معناسنه ودره معناسنه در (محصول بیت) فاسد فکرلی
یوزی یونمامش مغلر ناکاه ظاهر اولدیلر دره دن ودپه دن وصحرادن
ومحله دن حاصلی هر طرفدن وهر جانبدن ﴿ کس از مرد در شهر
وارزن نماند * در آن بتکده جای سوزن نماند ﴾ (محصول بیت) اول
شهرده اردن وعورتدن کیمسه قالمدی انده حاضر اولمادق اول کلیساده
کثرتدن ایکنه براغجق یر قالمدی بعض نسخه ده سوزن یرینه ارزن واقعدر
داری دیمکدر ﴿ من آن غصه رنجور وازخواب مست * که ناکاه تمثال
برداشت دست ﴾ (محصول بیت) بن غمدن بحضور واویقوسزلقدن
سرخوش یعنی بو حالده ایکن ناکاه تمثال یعنی بت الینی دعایه قالدردی
﴿ بیکبار از آنها برآمد خروش * تو کفتی که دریا درآمد بجوش ﴾
(محصول بیت) بر اوغردن انده حاضر اولنلردن خروش کلدی یعنی فریاد
ایلدیلر تکه تعجب محلنده خلقك عادتیدر سن دییدك که دریا جوشه کلدی
یعنی محکم غر بوقویدی ﴿ چو بتخانه خالی شد از انجمن * برهمن نکه کرد
خندان بمن ﴾ (محصول بیت) چونکه بتخانه کثرتدن ودرنکدن خالی اولدی
یعنی خلقدن انده کیمسه قالمدی برهمن حظندن کولرك بکا نظر ایلدی ودیدی
﴿ که دانم ترا بیش مشکل نماند * حقیقت عیان کشت وباطل نماند ﴾
که حرف رابط مقول وقول مقدردر بش ارتق دیمکدر (محصول بیت)

برهمن كولدى وبكا ديدى كه بلوردم سكا شمدى نكر و مشكل قالمدى
حقيقت عيان اولدى وباطل قالمدى يعنى دخى سكا بوبتده شك قالمدى
﴿ چوديدم كه جهل اندر ومحكمست * خيال محال اندر ومدغمست ﴾
(محصول بيت) چونكه كوردم جهل برهمنده محكمدر خيال محال انده
مضاعف ومدغمدر يعنى قات قتدر ﴿ نيارستم ازحق دكر هيچ كفت *
كه حق زاهل باطل ببايد نهفت ﴾ كفت كفتن ونهفت نهفتن معناسنه در
(محصول بيت) چونكه برهمنى بومقدار جاهل وغافل كوردم داخى
هيچ حقدن سويلمكه قادر اولمادم زيرا حقى باطلدن كيزلمك كرك ﴿ چوبينى
زبردست رازوردست * نه مردى بود پنجهٔ خود شكست ﴾ زوردست
اضافتله وبى اضافتسز جائزدر (محصول بيت) چونكه زبردستى زوردست
كوره سين مردلك دكلدر كندى پنجه كى صيق يعنى رنجيده ايلمك حاصلى
زوردستله مقابله ايلمك معقول دكلدر حضرت شيخ ديركه كوردم مدارادن
غيريه برطريق يوقدر ﴿ زمانى بسالوس كريان شدم * كه من زآنچه كفتم
پشيمان شدم ﴾ زمانى ياحرف وحدت سالوس ريادمكدر (محصول بيت)
برزمان رياوحيله ايله كريان اولدم وديدم كه بن بو بتك حقنده نه ديدم
ايسه پشيمان اولدم ﴿ بكريه دل كافران كرد ميل * عجب نيست سنك
اربكردد بسيل ﴾ بكريه باحرف صله وياحرف مصاحبت (محصول بيت)
بنم كريمه كافرلرك كوكلى ميل ايلدى عجب دكلدر اكر طاش دونرسه سيل
ايله حاصلى بنى كرچكدن اغلر صانديلر وبته وكنديلرينه اعتقاد ايدر
صانديلر عجب دكلدر كه انلرك كوكلى طاش ايكن بنى كندى دينلرينه
كيردى صانوب حظ ايلديلر ﴿ دويدند خدمت كنان سوى من * بعزت
كرفتند بازوى من ﴾ (محصول بيت) خدمت ايدرك بنم جانبمه يلديلر
حرمت وعزت ايله بنم بازومى طوتديلر نته كه عادتدر اكابرك قولتغنه كيررلر
تعظيم ايدرلر ﴿ شدم عذركويان برشخص عاج ◘ بكرسئ زركوفت
برتخت ساج ﴾ شدم بونده رفتم ديمكدر شخص يعنى بتكه عاجدن
دوزلمشدر باحرف ظرف كرسئ زركوفت بيانيه زركوفت وصف تركيبى
زرنشان معناسنه ساج ابنوس اغاجيدر (محصول بيت) عذرسويليرك
شخص عاجك يانه واردم يعنى سويلدكم سوزلردن اعتذار طريقله يانه
واردم شخص عاج زرنشان كرسيده تخت ساجك اوزرنده ايدى يعنى

صنم كرسى اوزرنده وكرسى تخت اوزرنده ايدى ﴿ بتك رايكى بوسه دادم
بدست * كه لعنت بروبادو بر بت پرست ﴾ بتك كاف تصغيردر بونده تحقير
ايچوندر (محصول بيت) بتجكزك النه بر بوسه ويردم يعنى الني او پدم كه
لعنت اكا اولسون وبت پرسته داخى ﴿ بتقليد كافر شدم روزچند * برهمن
شدم درمقالات زند ﴾ (محصول بيت) تقليدله وحيله ايله برنيچه كون
كافر اولدم مقالات زندده برهمن اولدم حاصلى برنيچه كون دينمى ستر
ايدوب تقليدله انلرك آيين باطللرى اوزره اولدم صحف ابراهيم مقالاتنده
وانى تحصيل وتكميل ايلمكده برهمن اولدم اندنصكره بكا اعتقاد ايلديلر
﴿ چوديدم كه دردير كشتم امين * نكنجيدم ازخرمى درزمين ﴾ (محصول
بيت) چونكه كوردم كليساده امين اولدم شادلقدن يريوزينه صغماز
اولدم حاصلى غايتله مسرور اولدم زيرا مرادم بتك اصلنه وحقيقتنه
واصل اولمق ايدى ﴿ دردير محكم ببستم شبى * دويدم چپ وراست چون
عقربى ﴾ عقربى ياحرف ابهام وتنكير (محصول بيت) بركيجه كليسا
قپوسنى محكم بندايلدم اندنصكره صولة وصاغه عقرب كبى يلدم يعنى بتك
سرينه يول بولمغه چاره ارادم ﴿ نكه كردم اززبرتخت وزبر * يكى پرده
ديدم مكلل بزر ﴾ مكلل بزر التونله قپلنمش يعنى التون تل ايله طوقنمش
ديمكدر (محصول بيت) تختك التدن واوستندن نظر ايلدم كوردم
يعنى باقدم برپرده كوردم التونلى يعنى التون تلله طوقنمش ﴿ پس پرده
مطران آزرپرست ◘ مجاورسررپسمان بدست ﴾ مطران ميك كسريله
برهمن ديمكدر (محصول بيت) پرده اردنده برآزرپرست برهمن مجاور
كوردم برايپك اوجى النده يعنى الندهآلوب اوتوررردى ﴿ بفورم درآن
حال معلوم شد * چوداود كاهن بروموم شد ﴾ (محصول بيت) على
الفور بكا معلوم اولدى داود پيغمبر كبى كه دمر النده موم اولدى يعنى
بو صفتله متصف اولان داود كبى ﴿ كه ناچارچون دركشيدر پسمان *
برآرد صنم دست فرياد خوان ﴾ (محصول بيت) بكا معلوم اولدى كه
ناچار چونكه مطران ريسمان چيكر صنم اللنى قالدرر دعاونياز ايدنلر كبى
يعنى ثناخوانلر كبى نياز النى قالدرر ﴿ برهمن شدازروى من شرمسار ◘
كه شنعت بود بخيه برروزكار ﴾ بخيه نكنده ديمكدر (محصول بيت) حال
بويله اولنجه برهمن بنم يوزمدن شرمنده اولوب يعنى بوحالنه واقف

اولدیغنه خجیل اولدی زیرا ایشـك اوزرنده وروبنه نکنده اولمق عیبدر
مراد اول مطرانك عیبی ظاهر اولدی دیمکدر ❊ بتازید ومن در پیش
تاختم ❊ کونش بچاهی درانداختم ❊ بتازید فعل ماضی مفرد غائبدر
تازیدندن سکرتدی دیمکدر نکون نونك کسری وکاف عجمله باشی
اشاغه دیمکدر وضمیر مطرانه راجعدر (محصول بیت) اول سکرتدی وبن
اردنجه سکرتدم انی باشی اشاغه برقیویه اتدم یعنی بشوب انی برچاهه
براقدم ❊ کهٔ دانستم ارزنده آن برهمن ❊ عاند کندسعی در فوت من ❊
که حرف تعلیل (محصول بیت) انی چاهه براقدم زیرا بیلورم که اکر اول
برهمن دری قالورسه بنم قائمده سعی ایدر یعنی کشیشلره بنی اولدردر
دری قوماز زیرا قباحتلری ظاهر اولـدی ایمدی انی ستر ایچون بنی تلف
ایدرلر ❊ بسندد که ازمن درآرد دمار ❊ مبادا که سرش کنم آشکار ❊
دمار انتقام معناسنـه‌در (محصول بیت) بویله اولنجه لایق ومعقول
کوررکه بندن انتقام اله مبادا که سرنی آشکاره ایدم حاصلی کتم سر ایچون
هرنه که ایلسـلر اولور مصراع اولك معناسنده بکنورکه بندن دمار
بوقارو کتوره دیبن استعمـالدن غافل ایمش حضرت شیخ بنده شروع ردشمعی
ایدوب بیورر ❊ چواز کار مفسد خبر یافتی ❊ زدستش برآور چو دریافتی ❊
(محصول بیت) چونکه مفسدك ایشندن وسکا قصدندن خبردار اولدك
الدن بیق انی یعنی امان ویرمه چونکه اکا ظفر بولدك حاصلی فرصت
بولدیغك تقدیرجه انی هلاك ایله زدستش برآوردك معناسنی انی الدن
بوقاری کتوردیننی کتورمش ❊ که کرزنده اش مانی آن بی هنر ❊ ردشمعی
نخواهد ترا زندکانی دکر ❊ مانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر مانیدندن
که لازمله متعدی بینده مشترکدر بونده متعدیدر قومق معناسنه (محصول
بیت) زیرا اکر اول بی هنری اولدرمیوب دیری قورسـك داخی سنك
حیاتك استمز وفرصت بولورسـه سـنی هلاك ایدر ❊ وکر سر بخدمت
نهـد بر درت ❊ اکر دست یابد ببرد سرت ❊ (محصول بیت) واکر اول
مفسد خدمتله باشنی قپوکه قویا یعنی سکا طاعت ایلیه اکر قدرت وفرصت
بولورسه باشکی کسر هیچ اسرکز ❊ فریبنده را پای در پی منه ❊ چو رفتی
ودیدی امانش مده ❊ (محصول بیت) الدایجی حیله بازك ایزینه ایاق
قومه یعنی اکا تابع اولمه واناوینه اماچونکه اکا اویدك وارد نجه کتدك

وسکا صداقتی اولمدیغنی کوردك اکا امان ویرمه هلاك ایله زیرا سکا
فرصت بولورسه امان ویرمز ❊ تمامش بکشتم بسنك آن خبیث ❊ که
ازمر ده دیکر نیابد حدیث ❊ که حرف تعلیل (محصول بیت) قوینك ایچنده
اول خبیثی طاشیله تمام قتل ایلدم زیرا اولمشدن داخی خبر کلمز یعنی اولمشدن
سوز چقماز ❊ چو دیدم که غوغایی انکیختم ❊ رها کردم آن بوم وبکریختم ❊
(محصول بیت) چونکه کوردم که غوغا پیدا ایلدم یعنی فتنه قوپاردم
اول یری صالی ویردم وقاچدم یعنی ترك ایدوب کتدم ❊ چو اندر نیستانی
آتش زدی ❊ زشیران بپرهیز اکر بخردی ❊ (محصول بیت) چونکه
برقمشلغه آتش اوردك یعنی یاقمغه قصد ایلدك ارسلانلردن صاقین اکر
عاقل ایسك معلوم اوله که ارسلانلر اکثر قمشلقده یاتورلر قربجه خوفندن
زیرا قربجه یاوریلرینك قولاغنه کیروب هلاك ایلر ❊ مکش بچهٔ مار
مردم کزای ❊ چو کشتی درآن خانه دیکر مپای ❊ مردم کزای وصف
ترکیبیدر خلق ایصریجی معناسنه مپای فعل نهی مفرد مخاطب
دورمه دیمکدر (محصول بیت) مردم ایصریجیییلانك یاوریسنی
اولـدرمه اما چونکه اولدردك اول خانه‌ده طورمه والا اناسی فرصت
بولورسـه سنی البته صوقار ❊ چو زنبور خانهٔ بیاشوفتی ❊ کریز از
محلت که کرم اوفتی ❊ زنبور خانهٔ ترکیب مزجیدر (محصول بیت)
چونکه خانهٔ زنبوری وقوانی بوزدك وطاغتدك اول محلدن قاچ که اریلرینك
صوقدیغندن قیز غین دوشرسین یعنی اری نیشندن قیزار پرسین
❊ بچابکتر از خود مینداز تیر ❊ چو افتادد امن بدندان بکیر ❊ (محصول
بیت) کنـد کدن چابکرك وبهادرك کیمسـه یه اوق اتمه صاقین
اماچونکه واقع اولدی اتکك دیشکه ال وقاچ حاصلی کند کدن تیرانداز
تیرانمه اماشویله که اکا تیراتق دوشه اتکك دیشکه طوت وقاچ والا سنی
اوقلر ❊ دراوراق سعدی چنین پند نیست ❊ که چون پای دیوار
کندی مایست ❊ مایست فعل نهی مفرد مخاطب طورمه دیمکدر
ایستیدندن (محصول بیت) اوراق سعدی‌ده یعنی کتبنده بویله پند یوقدر
یعنی بویله مفید نصیحت یوقدر که چون دیوارك تملنی قازدك دخی اول
دیواره یاقلشمه زیرا اوستکه یقیلور وسنی هلاك ایلر ❊ بهند آمدم بعد
ازآن رستخیز ❊ وزآ نجا براه یمن تاجیز ❊ رستخیز ورستاخیز قیامت

معناسنه درجیز حجازك اماله سیدر ضرورة قافیه ایچون (محصول بیت) اول قیامتدن‌صکره هنده کلدم واندن یعنی هنددن یمن یولندن حجازه کلدم یعنی حجازه قرادن کلدم کیله کلدم ﴿ ازآن جمله تلخی که برمن کذشت ٭ دهانم جزا مروز شیرین نکشت ﴾ (محصول بیت) اول جمله اجیلقدن که بنم اوزریمه کلدی وکچدی یعنی شول محنت و بلا که بکاواقع اولدی دهانم بو کوندن غیری شیرین اولمدی یعنی بوکون حضور ایلدم ﴿ دراقبال تأیید بو بکر سعد ٭ که مادر نزاید چون اوقبل و بعد ﴾ (محصول بیت) حضورم ابو بکر بن سعدك سلطنتی دولتنده در که مادر طوغرمادی انك کبی بوندن اول وطوغرمسه کرك بوندن‌صکره ﴿ زجور فلك دادخواه آمدم ٭ درین سایه کستر پناه آمدم ﴾ دادخواه وصف ترکیبی عدل دیلیجی معناسنه (محصول بیت) جور فلکدن داداستیجی کلدم بو عدالت سایه‌سنی دوشیجی پادشاهه صغنمغه کلدم حاصلی بو پادشاهه التجا ایلدم ﴿ دعاکوی این دولتم بنده وار ٭ خدایا توا این سایهٔ پاینده دار ﴾ (محصول بیت) بو دولتك قول کبی دعا جیسیم یعنی دائما دعاسنه مشغولم یارب سن بو سایهٔ دولتی پاینده طوت قیامته دك ﴿ که مرهم نهادم نه درخوردریش ٭ که درخورد انعام واکرام خویش ﴾ نهادمك فاعلی ضمیر مستتر پادشاهه راجعدر وبارز مفعولی بکامرهم قودی دیمکدر ریش بونده یاره معناسنه‌در (محصول بیت) پادشاهك دعاجیسیم زیرا بکامرهم قودی امایاره‌مه لایق دکل بلکه کندینك انعام واکرامنه لایق حاصلی بکاحدمدن زیاده رعایت ایلمشدر ﴿ کی این شکر نعمت بجای آورم ٭ وکرپای کردد بخدمت سرم ﴾ (محصول بیت) بو نعمتك شکرینی نه‌زمان یرینه کتوروزم واداایده بیلورم واکرخدمتده باشم ایقده اولورسه یعنی خدمتده باشدن اباغ ایدرسمده حقندن کلمم ﴿ فرج یافتم بعد ازآن بندها ٭ هنوزم بکوشت ازآن پندها ﴾ فرج فانك وراءنك فتحیله غمدن خلاص اولمغه دیرلر (محصول بیت) اول بلالردن والملردن‌صکره فرج بولدم واضطرابدن خلاص اولدم هنوز قولغمده اندن نصیحتلر حاملدر یعنی اول چکدکم عذابلری فراموش ایلمزم ﴿ یکی آنکه هرکه که دست نیاز ٭ برآرم بدرگاه دانای راز ﴾ (محصول بیت) اول پندلردن بریسی اولدر که هروقتکه نیازالنی دانای

رازك یعنی خدانك درکاهنه قالدرم یعنی خدایه نیازایدم ﴿ بیاد آمدآن لعبت چینم ٭ کند خاك در چشم خود بینم ﴾ لعبتدن مراد مذکور صنمدر (محصول بیت) نیاز النی قالدرنجه اول صنم یادمه کلور پس خود بینلك کوزمه طپراق ایلر یعنی کبروغرور ازاله ایلر ﴿ بدانم که دستی که برداشتم ٭ بنیروی خود برنیفراشتم ﴾ (محصول بیت) بیلورم که شول ال که دعایه ونیازه قالدرم کندی قوتمله انی یوجلتمدم بلکه جانب حقدن برقوت ویررلر که اول قوتله قالقار بنم ارادتمله دکل نته که ومارمیت ازرمیت آیتندن مفهومدر ﴿ نه صاحب دلان دست می کشند ٭ که سررشته ازغیب درمیکشند ﴾ (محصول بیت) صاحب دللر اللرینی کندی قدرت وقوتیله دعایه ونیازه قالدرمزلر بلکه سررشتهٔ غیبدن چکرلر تکمیتك ریسمانینی چکرلر داخی دعایه ونیازه ایکی النی قالدررلر حاصلی هر کسك الی وایاغی قدرت رشته سیله حرکت ایدر کندی اختیاریله دکل ﴿ درخیر بازست وطاعت ولیك ٭ نه هرکس تواناست برفعل نیك ﴾ (محصول بیت) خیر وطاعت قپوسی مفتوحدر اما هرکیمسه فعل نیکه قادر دکلدر یعنی هرکسك حرکاتی وسکناتی عالم غیبدندر وقدرت وقوتی خدادن اولدیغی معلومدر بوسببدن که خیر وطاعت قپوسی مفتوحدر لیك هرکس فعل نیك ایشلمکه مالك دکلدر زیرا عالم غیبدن ویرلمز ﴿ همینست مانع که در کاه بارکاه ٭ نشاید شدن جز بفرمان شاه ﴾ (محصول بیت) مذکور فعل نیکه انجق مانع بودر که بارکاهه کتمك اولمز فرمان شاه اولمینجه یعنی نیك ایشلمکه قدرت وقوت خدانك ارادتیله در فاعلك کندی اختیاریله دکلدر یوخسه هرکس فاعل خیر اولوردی ﴿ کلید قدر نیست در دست کس ٭ توانای مطلق خدا یست واس ﴾ کلید کافك فتحیله و کسریله مفتاح معناسنه در کافی کیمی عربی او قور کیمی عجمی (محصول بیت) قضا وقدر مفتاحی کیمسنك النده دکلدر انجق خدانك قدرتی النده در زیرا قادر برکمال اولدر اندن غیری دکلدر ﴿ پس ای مرد پوینده براه راست ٭ ترانیست منت خداوند راست ﴾ پوینده اسم فاعلدر پوییدندن یاپیجی دیمکدر (محصول بیت) چونکه بلدك که قادر مطلق خدادر پس ای طوغری یوله کیدیجی مرد یعنی راه خیره وطریق مستقیمه

سالك اولان مرد منت سنك دكلدر خداندر كه عملك صالح وعبادت
وطاعت انكه قوت وقدرت و بردی ❋ چو در غیب نیكو نهادت سرشت
❋ نباید زخوی تو كردار زشت ❋ كردار كافك فتحیله عمل معناسنه در
(محصول بیت) چونكه عالم غیبدن خداسنك خلقتكی ایی وضع ایلدی
یعنی سنی ایی خلق ایلدی پس سنك خویكدن چركین عمل كلمز زیراسنی
سعید خلق ایلدی سعیددن ایسه فعل زشت كلمز ❋ ززنبور كرد این
حلاوت پدید ❋ همانكس كه درمار زهر آفرید ❋ (محصول بیت)
زنبوردن بو حلاوت ولذتی یعنی عسلی اول پیدا ایلدیكه مارده زهر خلق
ایلدی پس معلوم اولدیكه جمله انك صنعیله در ❋ چو خواهد كه ملك تو ویران
كند ❋ نخست از تو خلقی پریشان كند ❋ (محصول بیت) چونكه خدا دیلركه
سنك ملككی ویران ایلیه وسنی سلطنتكدن دور ایلیه اول سنك ظلمك
سببیله خلقی سندن پریشان و پراكنده ایدر ❋ وكرباشدش بر تو بخشایشی
❋ رساند بخلق از تو آسایشی ❋ بر بونده حرف صله در و یا حرف
تنكیر وابهام در (محصول بیت) اما اكر خدانك سكا بخشایشی ورحمی
اولورسه سنی عادل ایدوب خلقه سندن آسایش ایرشدر وملككه نظام
وانتظام ویرور ❋ تكبر مكن بره راستی ❋ كه دست كرفتند برخاستی ❋
راستی باظاهر بودر كه حرف مصدر در خطاب ایچوندر دیین تكلف ایلمشدر ردشعی
اما برخاستی یاسی خطاب ایچوندر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله
بیورركه استقامت طریقنده وصلحا یولنده یم دیو مغرور ومتكبر اولمه زیرا
الكی طوندیلر كه قالقدك یعنی سكا خدا توفیق ویردیكه مسعود اولدك
❋ سخن سود مندست اكر بشنوی ❋ بمردان رسی كر طریقت روی ❋
روی جائزدر كه فعل مضارع مفرد مخاطب اوله كیدرسك معناسنه
وجائزدر كه طریقتله وصف تركیبی اوله طریقت رو معناسنه یعنی سالك
وتأمل (محصول بیت) بنم سوزم سكا دنیاده وآخرتده نافعدر اكر اشیدوب
قبول ایدرسك مردلره ایرشورسین اكر طریق حقه كیدرسك یعنی اولیادن
اولورسین اكر انلرك طریقنه كیدرسك ❋ مقامی بیابی كرت ره دهند ❋
كه برخوان عزت سماطت نهند ❋ (محصول بیت) بر مرتبه یه اولورسین
و بر مقامه ایرسین اكر سكا یول ویرورلرسه كه عزت طعامنه سماطكی
قو یارلر یعنی عزت طعامیچون سكا سماط قورلرسه بر اولو مرتبه یه واصل

اولورسین ❋ ولیكن نباید كه تنها خوری ❋ زسعدی بیچاره یاد آوری ❋
(محصول بیت) اما لایق ومعقول دكلدر كه اول نعمتی تنها یه سین یعنی یالكز
اكل ایلیه سین بلكه بیچاره سعدی یاد كه كتوره سین یعنی انی تذكر ایده سین
یعنی چونكه مقبول درگاه اوله سین ومستجاب الدعوت دوشه سین
سعدی دعادن فراموش ایتمیه سن دیمكدر نته كه كلان بیت بو معنایی
ابراز ایدر ❋ فرستی مكر رحمتی در پیم ❋ كه بر كرده خویش واثق نیم ❋
(محصول بیت) اوله كه اردمجه بر رحمت كوندره سین یعنی رحمته سبب
بر دعا ایلیه سین یعنی روحمه بر فاتحه اوقیه سین الله تعالی رحمت ایلیه دیو زیرا
كندی عمله واثق ومعتمد دكلم كه كیمسه عملنه اعتماد ایلمز وقبوله حكم یوقدر

❋ باب نهم در توبه ❋

❋ بیاكه ای كه عمرت بهفتاد رفت ❋ مكر خفته بودی بر باد رفت ❋
(محصول بیت) بری كل ای شول كیمسه كه عمری یتمشه واردی یعنی یتمش
یاشه ایرشدك مكر اویومشیدك كه عمرك یله كیتدی حاصلی عمرك غفلتله كچدی
حال بو كه آخرت قپولرندن بر قپو اچمدك ❋ همه برك بودن همی ساختی ❋
بتدبیر رفتن نپرداختی ❋ (محصول بیت) جمعا دنیاده اولمق اسبابنی
واوازمنی دوزدك وقوشدك اما آخرت تدبیریله مقید اولمدك یعنی آخرته كتمك
تدبیریله الش ورش ایلمكه واكا مشغول اولمدك ❋ قیامت كه بازار
مینو نهند ❋ منازل باعمال نیكو دهند ❋ مینو جنت در (محصول بیت)
قیامتده كه جنت بازارنی قورار یعنی مستحقنه عرض ایدرلر جنتده
منزللری ایو عمله ویرورلر یعنی كیمك عملی اعلادر مرتبه سی اعلادر
حاصلی اعماله نسبتدر منازل جنت اكرچه موجب جنت دكلدر اما
ایی عمل سببیله صاحبنه رعایت اولنور ❋ بضاعت بچندانكه آری بری
❋ اكر مفلسی شرمساری بری ❋ بضاعت سرمایه معناسنه در آری وبری
فعلی مضارع مفرد مخاطبلردر مفلسی یا ضمیر خطابدر (محصول بیت)
سرمایه اول مقدار كه كتوررسین عوضنی اولقدر ایلدرسین یعنی اكا كوره
رعایت اولنورسن اكر مفلس ایسك یعنی سرمایه طاعتك یوغیسه مینو
بازارنده خجالت ابلدرسین ❋ كه بازار چندانكه آكنده تر ❋ تهی دسترا
دل پراكنده تر ❋ كه حرف تعلیل آكنده طولمش نسنه مثلا بصدق كبی
زادات تفضیلدر (محصول بیت) زیرا بازار نقدر كه طولمشدر یعنی

طقلمشر قدر انواع اسبابله مملور كدر تهى دستك وفقيرك كوكلى پريشان
رقدر و بيحضور رقدرز پراكوردوكنه امر، نور وآلمغـه قادر دكلـدر
پس زيا ده تحسر چكر ﴿ زبنجـه درم پنج اكركم شود ❊ دلت ربش
سر پنجهٔ غم شود ﴾ (محصول بيت) اول بازارده اللى درهمدن اكر
بش درهم اكسك اولسه يعنى الاجغك اسبابه الچك كفايت ايتمسه كوكلك
غم وغصه سر پنجه سنك مجروحى اولور يعنى خرجلق ازلغندن بيحضور
وغمكين اولورسن ﴿ چو پنجاه سالت برون شد زدست ❊ غنيمت شمر پنج
روزى كه هست ﴾ (محصول بيت) چونكه اللى ييل عمرك الدن طاشره
كتدى اللى يعنى ياشنه واردك غنيمت صاى بو بش كون كه واردر يعنى بش
كونلك عمر كه واردر و باقى قالمشـدر فرصت وغنيمت بيل بونلر بقيهٔ عمردن
بش كون ايله تعبير ايدرلر هر نقدر يسه فتدر ﴿ اكر مرده مسكين زبان
داشـتى ❊ بفرياد وزارى فغان داشتى ﴾ داشـتيده يار حكايه چوندر
(محصول بيت) اكر مسكين مرده نك زبانى اولـيدى فريادوزار يلغـله
فغان ايدردى ﴿ كه اى زنده چون هست امكان كفت ❊ لب از ذكر
چون مرده برهم مخفت ﴾ كفت بونده كفتن معناسنه در مخفت فعل نهى مفرد
مخاطب اويومه يعنى خاموش اولمه ديمكدر (محصول بيت) كه اى زنده چونكه
تكلمه قدرت واردر يعنى دلك كويا در لبكى مرده كبى ذكر خدادن يومه
يعنى بر لحظه ذكر خدادن خالى وفارغ اولمه ﴿ چومارا بغفلت بشد روزكار ❊
تو بارى دمى چند فرصت شمار ﴾ (محصول بيت) چونكه بزم روزكار يعنى
عمرمز غفلتله كيتدى بارى سن برنيچه نفسى فرصت وغنيمت صاى عمركى
غفلتله كچورمه ﴿ حكايت پير وتحسر خوردن او بروزكار جوانى ﴾
﴿ شبى در جوانى وطيب نعم ❊ جوانان نشستيم چندى بهم ﴾ طيب نعم
لاميه در طيب طانك كسريله ايلك وخوشلق معناسنه در نعم نونك
كسرى وعينك فتحيله جمع نعمت در چندى برنيچه ديمك بهم برى بريمزله
ديمكدر (محصول بيت) بركيجه جوانلق وقتنده ونعمتلر خوشلغنده
يعنى ذوق وصفاوحضور وسرور ايامنده برنيچه جوانلر بر يرده اوتوروب
مصاحبت واطيفه ايدردك نعمى طيبه عطف ايلين اسلوب مطالعه دن
بيخبر ايمش فتدبر ﴿ چو بلبل سرايان چو كل تازه روى ❊ زشوخى برافكنده
غلغل بكوى ﴾ سرايان صفت مشبهه در ايرلغان معناسنه شوخ بو .. ردشمی

جشارى ديمكدر ويا حرف مصدر غلغل ايكى غينك فتحيله عربده
سرعت سيره ديرلر اما عجم ايكى غينك ضميله صوت و صدا معنـالرنده
استعمال ايدرلر كوى محله معناسنه مستعملدر (محصول بيت) بلبل كبى
مترنم ايدك وكل كبى تازه روى جشاريلقدن محله يه غلغله وفرياد
براقشيدك حاصلى شوق وذوق ايدردك نتكه جوانلرك عادتيدر ﴿ جهان
ديده پيرى زما در كنار ❊ ز جور فلك ليل مويش نهار ﴾ (محصول بيت)
برجهان كورمش پير بزدن كنارده اوتورمشيدى يعنى جور فلكدن
ليل كبى قاره ساچى كوندز كبى اق اولمشيدى يعنى قره ساچى اغرمشيدى
﴿ چو فندق زبان از سخن بسته بود ❊ نه چون ماالب از خنده چون
پسته بود ﴾ (محصول بيت) فندق كبى لبنى سوز سويلمه دن بغلمشدى
يعنى كمال ضعفدن تكلمدن قالمشيدى بزم كبى طو داغى كولمه دن پسته
كبى اچق دكل ايدى بلكه خاموش ايدى هيچ كيمسه ايله تكلم ايلمزدى
﴿ جوانى فرا رفت وكفت اى پير مرد ❊ چه در كنج حسرت نشينى بدرد ﴾
فرا بونده ادات تأكيددر (محصول بيت) بزدن برجوان يانته واروب
ديدى اى پير كشى نيچون حسرت بوجاغنده غمله اوتورر سن ﴿ يكى
سر برآر از كريبان غم ❊ بآرام دل باجوانان بجم ﴾ بجم فعل امر مفرد
مخاطب صالين ديمكدر (محصول بيت) بركره باشكى غم كريبانندن قالدر
يعنى غم يه آرام دل ايله وصفاى خاطرله جوانلر ايله صالين وتفرج ايله
﴿ برآورد سر سالخورد از نهفت ❊ جوابش نكر تا چه پيرانه كفت ﴾
(محصول بيت) ياشلو پير يقاسندن باشنى قالدردى اول جوانه نظر ايله
كورسين ايله نه كوزل پيرانه معقول جواب ويردى يعنى لطيف جواب
ويردى بو يله ديو ﴿ چو باد صبا در كلستان وزد ❊ چميدن درخت
جوانا را سزد ﴾ وزد فعل مضارع غائب اسه ديمكدر (محصول بيت)
چون كلستانده باد صبا اسه صالنمق وحركت ايلمك تازه ياش درخته لايقدر
﴿ چمد تا جوانست وسر سبز خويد ❊ شكسته شود چون بزردى رسيد ﴾
چمد جيمك وميمك فتحيله فعل مضارع غائب صالنور معناسنه تا ادات
توقيت سر سبز تازه ديمكدر خويد واو رسميله يد وزنى اوزره قصيل
ديمكدر كه رومده تحريف ايدوب حصيل ديرلر بچوب حيوانه يدوررلر
بزردى باحرف صله ويا حرف مصدر (محصول بيت) مادام كه قصيل

تازه و جواندر صالنور وحرکت ایدر اما تمام یتشوب صارلغه ارشجه قیریلور وخرد اولور یعنی اواقلنوب طوغرانر ❊ بهاران که بادآورد بیدمشك ❊ بریزد درخت کهن برك خشك ❊ بهاران الف ونونله جمع مجازیدر که حرف رابط صفت بار اغاج حاصلی در بیدمشك سلطانی قواق دیدکلریدر حاصلی خوش قوقار اولدہ فصل بهاره مخصوصدر درخت کهن قوجه اغاج دیمکدر (محصول بیت) فصل بهارده بیدمشك حاصل و یپراق کتوره یعنی یپراقلنه اسکی قوجه اغاج قوری یپراغنی دوکر دکل که تازه یپراق کتوره یعنی اسکی یپراغنی دوکرقنده قالدیکه یکی یپراق کتوره زیرا قوری اغاجدن یپراق چیقمز ❊ نزیبد مرا باجوانان چمید ❊ که برعارضم صبح پیری دمید ❊ که حرف تعلیل چمید بونده چیدن معناسنه عارض راسنی عجم مفتوح اوقورنته که کافرك فاسنی مفتوح اوقورلر صبح پیری لامیه در مجازا دمید بلوردی (محصول بیت) بکا انلرله صالنمق یراشمز ولایق دکلدر زیرا یوزمده پیرلك صباحی بلوردی وطلوع ایلدی یعنی صقلم اغردی ❊ بقید اندرم جره بازی که بود ❊ دمادم سررشته خواهدربود ❊ قید بونده باغ معناسنه در واندر بای ظرفیتی تأکیدایدر اندر قیدم تقدیرنده جره باز جیمك فتحی وکسریله طغان جره سی دیمکدر ویا حرف وحدت که حرف رابط سررشته ایلك اوجی دیمکدر ربود بونده ربودن معناسنه در (محصول بیت) بنم قیدمده وجسمده برجره باز که واریدی یعنی روحم جسمده محبوس ایدی دائما قاپوب قاچمق استر حاصلی دائما مرغ روحم بدنمدن طیران ایتمك استر ❊ شمارا ست نوبت برین خوان نشست ❊ که ما از تنعم بشستیم دست ❊ برین خواندن مراد عیش وعشرت خوانیدر نشست بونده نشستن معناسنه در که حرف تعلیل (محصول بیت) پیر جوانه دیر که سزك نوبتکز وزمانکزدر بوعشرت سفره سنده اوتوروب کام اتلق ایلك زیرا بیز تنعم وعشرتدن ال یودك حاصلی دنیا ذوقندن چکدك ❊ چو برسر نشست از بزرکی غبار ❊ دکر چشم عیش جوانی مدار ❊ بزرکی یا حرف مصدر بزرکیدن مراد پیرلکدر نته که کبر دیر کافك کسری وبانك فتحیله غباردن مراد ساچ وصقل اغرمقدر دکر داخی دیمکدر چشم امید معناسنه در جوانی یا حرف مصدر (محصول بیت) چونکه باشده پیرلك توزی اوتردی یعنی ساچ

وصقل اغردی داخی جوانلق زمانده اولان عیش ونوشی امید ایتمه یعنی جوانلق هوا وهوسندن کچ ❊ مرا برف بارید بر پر زاغ ❊ نشاید چو بلبل تماشای باغ ❊ بارید یاغدی دیمکدر فعل لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر پر بای عجمك فتحیله قوش قنادی ویلکپه دیرلر مراد قره ساچدر (محصول بیت) بنم پر زاغ اوزرینه قار یاغدی یعنی قاره ساچم اغردی بکا بلبل کبی تماشای لایق دکلدر شمدنکرو بیقوش کبی برکوشهٔ اختیار ایتمك کرك ❊ کند جلوه طاوس صاحب جمال ❊ چه می خواهی از باز برکنده بال ❊ برکنده قوپمش ویولنمش بال بونده قنت معناسنه در (محصول بیت) طاوس صاحب جمال جلوه ایلر یعنی لایقدر جلوه ایلك اما قنادی قوپمش ویولنمش طغاندن نه دیلر سین جلوه ایلك ❊ مرا غله تنك وآمد اندر درو ❊ شمارا کنون میدمد سبزه نو ❊ غله نخل معناسنه درتنك طار معناسنه در درودالك کسری ورانك فتحی وواواصلیه ایله اسمدر بچم معناسنه (محصول بیت) بنم غلهٔ عمرم بچمی طار کلدی یعنی عمرمك صوکی وپایانیدر اما سیزك تازه سبزه کز بتوب ایر یشور یعنی خطکز هنوز بیتر هر نقدر هوا اوزره او اسکز براشور ❊ کلستان ماراطراوت کذشت ❊ که کل دسته بندد چو پژمرده کشت ❊ طراوت تازه لك دیمکدر که اسمدر کیم معناسنه (محصول بیت) بزم کلستان عمرمزك تازه لکی وطراوتی کچمشدر یعنی حیاتمزده صفا قالمدی کل صولدقدنصکره اندن نخل ودستهٔ کیم بغلر ایمدی سبزه تازه کله وبیز صولمش کله بکز روز ❊ مرا تکیهٔ جان پدر بر عصاست ❊ دیکر تکیه بر زندکانی خطاست ❊ تکیه طیانمقدر جان پدر منادا حرف ندای محذوف دیکر داخی دیمکدر (محصول بیت) ای جان پدر بنم اتکاو اعتمادم عصایه در یعنی بو رتبه ده عصایه محتاجم دخی عمره وحیاته اعتماد ایلك خطادر ❊ مسلم جوانراست برپای جست ❊ که پیران برند استعانت بدست ❊ جستن جیمك فتحیله صچرامق معناسنه در (محصول بیت) جوانه مسلمدر قالقدیغی وقت اباغ اوزره صچرامق پیرلر خود قالقدیغی وقت اللرینه استعانت ایدرلر یعنی قالقمق وقتنده ایکی الینه طیانوب قالقرلر ❊ کل سرخ رویم نکر زرناب ❊ فرو رفت چون زرشد آفتاب ❊ کل سرخ رویم بیانیه ولامیه زرناب بیانیه ناب خالص دیمکدر زرده تشدید ضرورت

وزنبجوندرفرورفت باندی دیمکدر (محصول بيت) بنم كل كبی قرزل وتازه
یوزمه نظر ایله کورکه التون کبی صرارمش آفتاب چونکه صرردی غروبی
مقربدر ایمدی بنم عمرم غروب ایلمه سی قریب اولدی ﴿ هوس پختن
از کودك ناتمام ﴿ چنان زشت نبود که از پیر خام ﴾ (محصول بيت) تمام
کودکدن یعنی کوچك اوشاقدن هوس بشورمك وبرنسنه آرزو ایلك
انجلین چرکین دکلدر که پیرخامدن یعنی پیردن هوا وهوس زیاده چرکیندر
زیرا عمری آخره ایرشدی آخرته کوشش ایده جك وقتده دنیا هوسین
ایلك زیاده ناپسند ونامعقولدر ﴿ مرامی بباید چو طفلان کریست ﴿
زشرم کناهان نه طفلانه زیست ﴾ کریست کریستن معناسنه در
طفلانه هاء رسمی نسبت وتخصیص افاده ایدر زیست زیستن معناسنه در
(محصول بيت) با که کناهر شرمندن وخجالتدن اطفال کبی اغلمق
لایقدر بوخسه اوغلنجقلر کبی هوا وهوس ایله دیرلمك لایق دکل ﴿ نکو کفت
لقمان که نازیستن ﴿ به از سالها برخطا زیستن ﴾ (محصول بيت)
لقمان حکیم ابی دیدیکه دیرلمك یعنی صاغ اولیوب اولمك بکدر نیجه
ییل خطا وکناه اوزره دیرلکدن یعنی صاغ اولمقدر ﴿ هم از بامدادان
درکلبه بست ﴿ به از سود سرمایه دادن زدست ﴾ (محصول بيت)
هم ایرته دن یعنی طکله دن دکانی کلیدلمك وبیع وشرایی ترك ایلك سود
وسرمایه الدن ویرمکدن یکدر ﴿ جوان تا رساند سیاهی بنور ﴿ بردبیر
مسکین سپیدی بکور ﴾ تا حرف انتها ونوردن مراد ساچك وصقالك
اغرمسیدر (محصول بيت) جوان تاکیم سیاهلغی نوره ایلدر یعنی سیاه
ساچی وصقلی اغرنجه پیر مسکین اقلغی وباقلق پیرمسکنی قبره ایلدر یعنی
اولوروهلاك اولور ﴿ حکایت طبیب وپیرمرد ﴾ ﴿ کهن سالی آمد بنزد
طبیب ﴿ زنالیدنش تا بمردن قریب ﴾ سالی یا حرف وحدت تا حرف انتها
(محصول بيت) برياشلی پیر طبیبك قتنه کلدی یعنی بر پیر بر طبیب قتنه
واردی که ایکلمسندن اولمکه قریب ایدی یعنی همان اولمکه یوز طوررایدی
حاصلی برمرتبه پیرك ضعفی وار ایدی که جانی چقمغه قریب ایدی ﴿ که
دستم برك بنه ای نیك رای ﴿ که پایم همی برنیاید زجای ﴾ که حرف بیان
دستم میم معناده رکه مقید در رکم تقدیرنده برحرف تأکیدنه فعل امر مفرد
مخاطب قو دیمکدر که حرف تعلیل (محصول بيت) پیر طبیبه دیرکه

ای ایی فکرلی طبیب الکی طمرمه قو یعنی نبضمی طوت که ایاغم یردن قالقمز
یعنی آسان وجهله حرکت ایدمم ﴿ بدان ماند این قامت جفته ام ﴿ که کویی
بکل فرورفته ام ﴾ ماند فعل مضارع مفرد غائب ماندن بکزمك معناسنه
جفته جیمك فتحیله اسم مفعولدر جفتیدن اکلمك معناسنه یعنی خمیدن
که حرف بیان (محصول بيت) اکابکزر بو بنم اکلمش وبوکلمش قامتم یعنی
قدخمیدم که صناسین بالچغه باتمشم حاصلی بالچغه باتمش کبیم ﴿ بدو
کفت دست از جهان در کسل ﴿ که پایت قیامت برآید زکل ﴾ کسل کاف
عجمك ضمی وکسریله وسینك کسریله فعل امر مفرد مخاطب لغتده قرمق
اوزمك معناسنه در اما بونده مراد ترك وفراغتدر که حرف تعلیل قیامت
یعنی در قیامت دیمکدر (محصول بيت) طبیب پیره دیدی که الکی جهاندن
کس وهوا وهوسدن فراغت ایله که قیامتده ایاغك بالچقدن چیقه یعنی
دنیاده سکا علاج میسر دکلدر لیکن آخرتکه فائده لی بودرکه دنیادن
ال چکوب آخرت تدارکنی کوره سین سکا انده اجر وثواب حاصل اولور
حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ نشاط جوانی زپیران
مجوی ﴿ که آب روان بازناید بجوی ﴾ نشاط نونك فتحیله سرور یعنی
فرح معناسنه در جوانی یا حرف مصدر که حرف تعلیل (محصول بيت)
خطاب عام طریقیله بیورر جوانلق سرورنی پیرلردن دیلمه زیرا اقیجی صو
برداخی ایرمغه کلمز یعنی ماجاری رجوع ایلمز حاصلی جوانلق ماجاری
حکمنده کچدکدنصکره برداخی کلمز ودونمز ﴿ اکر درجوانی زدی دست
وپای ﴿ درایام پیری بهش باش ورای ﴾ بهش با حرف مصاحبت هش
هوشدن مخففدر عقل معناسنه (محصول بيت) اکر جوانلقده ال وایاق
اوردکیسه یعنی عالم شبابده اکر هوا وهوسه وفسق وفجوره عمرکی صرف
ایلدکیسه باری پیرلك عالمنده عقل وفکرله اول وعبادت وطاعته مشغول
ومقید اول ﴿ چو دوران عمر از چهل درکذشت ﴿ مزن دست وپا کابت
ازسر کذشت ﴾ (محصول بيت) چونکه عمرك قرق ییلدن کچدی یعنی
یاشك قرق ییلدن اشدی معاصی خطایایه اقدام ایلمه که عمرك آخره ایرشدی
شمدنصکره عبادت وطاعته مشغول ومقید اول ﴿ نشاط آنکه ازمن
رمیدن کرفت ﴿ که شامم سپیده دمیدن کرفت ﴾ (محصول بيت) نشاط
وسروربندن اول وقت اورکه وقچمغه باشلدی که مویم اق بلورمکه

باشلدی یعنی صاچم و صقالم اق بتمکه باشلدی حاصلی اخشام صباح
اولمغه باشلدی ❊ بباید هوس کردن ازسر بدر ❊ که دور هوس بازی
آمدبسر ❊ (محصول بیت) شمدنکرو هوس وهوایی باشدن چقاروب
وغفلتی ترك ایدوب صلاح اوزره اولمق کرك زیرا هوس بازلق زمانی نهایته
کلدی وشهوت پرستلك آوانی پایان بولدی ❊ بسبزی کجا تازه کردد دلم ❊
که سبزه بخواهدد مید ازکلم ❊ بسبزی باحرف مصاحبت سبزی بای
نسبتله چایر وچمن معناسنه در (محصول بیت) سبزه ایله بنم کوکلم
قنده طری وتازه اولور یعنی قنده شاد وخرم اولور کوکلم که بنم قبر کلندن
عنقریب سبزه بتیسر در حاصلی موتم وفوتم یقلاشدی ❊ تفرج کنان در
هوا وهوس ❊ کذشتیم برخاك بسیار کس ❊ (محصول بیت) تفرج ایدرك
جوانلق عالمندن هوا وهوسده چوق کیمسنك خاکی اوزره کچدك یعنی
عالم شبابده هوا وهوسیله سیر ایدرك چوق کیمسنك قبری اوزرینه کچدك
❊ کسانی که دیکر بغیب اندرند ❊ بیایند وبرخاك ما بکذرند ❊ کسانی
یا حرف تنکیر (محصول بیت) شول کیمسه لر که داخی عالم غیبده در که
کلمشلردر حاصلی کتم عدمده در کلورلر وبزم مزاریمزك اوزرندن کچرلر
یعنی بز غیریلر مزاری اوزرندن کچدیکمز کبی بز دنصکره کلنلر بزم
مزاریمز اوزرندن کچرلر ❊ دریغا فصل جوانی برفت ❊ بلهو ولعب
زندکانی برفت ❊ لعب لامك فتحی وعینك کسریله اویون معناسنه در
(محصول بیت) حیفا که جوانلق زمانی کندی لعب ولهو یله دیرلك زمانی
کندی ❊ دریغا چنان روح پرورزمان ❊ که بکذشت برما چوبرق یمان ❊
روح پرور وصف ترکیبی روح بسلیجی یعنی جانه جان قاتیجی معناسنه
که حرف رابط صفت برق شمشك قیاس یمنی دیمك ایدی اما عرب یای
نسبتی الفه قلب ایدر یعنی الفی یادن بدل ایدوب یمان دیر وایکیسنی برده
جمع ایلمز اما سیبویه دن بر روایت وار در که بعض عرب یمانی دیرمش
تشدید یایله فتأمل برقی یمنه تخصیصك وجهی اولدر که آنك برقی زیاده
تیز دوساور برقلردن یعنی سریع کور بنور (محصول بیت) حیفا که انجلاین
روح بسلیجی وحیات وسرور زیاده ایدیجی زمان که بزم اوزریمزدن برق
یمان کبی کچدی یعنی جوانلق زمانی شویله تیز کچدی که طویمادق نیجه
کچدی ❊ زسودای آن پوشم واین خورم ❊ نپرداختم تاغم دین خورم ❊

نپرداختم فصل نفی غائب مفرد خالی اولمادم دیمکدر تا حرف تعلیل
(محصول بیت) آنی کیه یم سود اسندن وبونی ییم هواسندن یعنی کسوت
واکل وشرب قیدندن خالی اولمادم برزمان تا اول زمانده دین غمنی ییوب
آخرته مشغول اولم ❊ دریغا که مشغول باطل شدیم ❊ زحق دور ماندیم
وغافل شدیم ❊ (محصول بیت) حیفا که باطله مشغول اولدق وخدادن
ایراق دوشدك وغافل اولدق ❊ چه خوش کفت با کودکی آموزکار ❊
که کاری نکردیم وشد روزکار ❊ آموزکار معلم واستاذ معناسنه در که رابط
مقول وقولدر کاری یا حرف وحدت شد بونده رفت معناسنه در
(محصول بیت) نه کوزل دیدی ونه لطیف سویلدی اوغلانجغی استاد یکه
برایش ایشلمدك حال بو که عمرك زمانی کچدی یعنی آخرته متعلق بر عمل
ایشلمدك وزمان عمر کچدی وکتدی ❊ کفتار اندر غنیمت شمار دن جوانی
پیش از ضعف پیری ❊ ❊ جوانا ره طاعت امروز کیر ❊ که فردا جوانی نیاید
ز پیر ❊ جوانا الف حرف ندا که حرف تعلیل (محصول بیت) خطاب عام
طریقیله بیورر ای جوان عبادت وطاعت یولنی بوکون طوت یعنی جوان
ایکن عبادته مشغول اول زیرا یارن پیردن جوانلق کلمز یعنی جوانلقده
اولان قوت وقدرت پیرلکده بولنماز ❊ فراغ دلت هست ونیروی تن ❊
چو میدان فراخست کویی بزن ❊ فراخ فانك فتحیله وکسریله کیك دیمکدر
واسع معناسنه (محصول بیت) کوکلك فراغی وحضوری وار یعنی هم قلبکده
فراخ وهم جسمکده قوت وقدرت وار ایمدی چون میدان واسعدر بر طوپ
چل یعنی چون عبادت وطاعته قدرت وقوت وار سعی ایله پیرلك زمانه
تأخیر ایلمه ❊ من آن روز را قدر نشناختم ❊ بدانستم اکنون که درباختم ❊
باختم اغنده او بناندم اما بونده تلف ایلدم دیمکدر (محصول بیت) بن اول
جوانلق کوننك قدرنی بیلمدم اما شمدی بلدم که ضایع ایلدم والدن چقاردم
❊ قضا روزکاری زمن در ربود ❊ که هر روزی ازوی شب قدر بود ❊
(محصول بیت) قضا بندن بر روزکار قاپدی که هر بر کون اندن قدر
کیجه سی کبی عزیز وشریف ایدی ❊ چه کوشش کند پیرخر زیربار ❊
تو میرو که برباد پایی سوار ❊ پیرخر ترکیب مزجی در اصلنده خر پیر ایدی
پایی یا ضمیر خطاب معناده سواره مقیددر سواری دیمکدر (محصول بیت)
قوجه اشك یوك التنده نه سعی وکوشش ایده بلور ونیه مالك در سن کیت

که بل ایقلی آته سوارسن یعنی عبادت وطاعته سن سعی ایله واقدام کوستر
که هنوز سنده قدرت وقوت واردر یوخسه پیر اولدقدنصکره هیچ نسنه یه
مالك اولمزسین * شکسته قدح گر ببندند جست * نیاورد خواهد
بهای درست * جست یاقشق و یراشق دیمکدر بهای درست لامیه در
(محصول بیت) صنمش قدح فرضا اکر لطیف وصلاده بند و پیوند ایلسه لر
شویله شکسته لکی بلورسوز بتون ایکن اولان بهاسنی کتورمز یعنی صاغ
ایکن کتوردکی بهایی کتورمز نقدر لطیفده پیوند ایلسه لر * کنون چون
فتادت بغفلت ز دست * طریقی ندا در بجز باز بست * فتادت تا ضمیر خطاب
معناده دسته مقید در دستت دیمکدر طریقی یا حرف وحدت بست بونده بستن
معناسنه در (محصول بیت) اما شمدی چونکه غفلتله الکدن دوشدی
اوفاندی اکا بر طریق داخی یوقدر بغلقدن و پیوند ایلمکدن غیری بو ایکی
بیتدن مقصود بودر که چون جوانلق ایامنی فوت ایلدك وهوا وهوسله
کچوردك شمدی بوندن غیری طریق وتدارك یوقدر که باقی قلان عمرکی
جوانلقده بچوردیکی فکر ایدوب عبادت و طاعته صرف ایلیه سین
* که گفت بجیحون در انداز تن * چو افتاد دست و پایی هم بزن *
که اسمدر کیم معناسنه بجیحون با حرف صله جیحون خراسانله سمرقند
بیننده بر اولو ایرمغك اسمیدر تندن مراد ذاتدر افتاد واقع اولدی
دیمکدر (محصول بیت) سکا کیم دیدیکه کندوکی جیحون ایرمغنه آت
اما چونکه واقع اولدی و کندوکی آتدك ال و ایاق اور یعنی جد وجهد ایله
کندوکی خلاص ایده کور حاصلی سکا کیم دیدیکه عمریکی هوا وهوسه
صرف ایله و کندکی خطا وعصیان بحرینه آت اما چونکه بویله واقع اولدی
کندوکی خلاص ایلمکه سعی ایله و قورتارمغه اقدام کوستر واستغفار
وطاعت واعتذار ایله * بغفلت بدادی ز دست آب پاك * چه چاره کنون
جز تیمم بخاك * (محصول بیت) غفلتله آب پاکی الدن ویردك و فرصتی فوت
ایلدك شمدی نه چاره خاکله تیمم ایلمکدن غیری یعنی چونکه جوانلر عبادتنه
قادر دکلسز باری پیرلر عبادتندن قالمه * چو از چابکان در دویدن گرو *
نبردی هم افتان وخیزان برو * گرو بونده سبق معناسنه در (محصول بیت)
چونکه یلده وسکیرتمده چابکلردن سابق اولمدق باری شمدنکرو تکاسل
وتکاهل ایتمیوب طریق عبادت وطاعتده اول * گر آن بادپایان برفتند تیز

* تو بی دست و پا از نشستن بخیز * بادپایان تقدیری سواران باد پایاندر
تو بی دست تقدیری توای بی دست و پادر بخیز فعل امر مفرد مخاطبدر
خیزیدن قالق دیمکدر (محصول بیت) اکر اول باد پا سوار ومقبول
حضرت اولان عباد وزهاد تیز کتدیلر ایسه و میدان سنك ای السز
وایاقسز اوتورمقدن وانلرك اردنجه افتان وخیزان آهسته آهسته کیت
یاخود معنا بویله اوله سن السز وایاقسز اوتورمه آدرلرنجه کیت یعنی
ممکن اولدقجه سعی ایله تك طورمه * الا ای هنرمند بسیار هوش * اکر هو
شمندی بمن دار گوش * (محصول بیت) آگاه اول ای چوق عقللی اهل
هنر اکر اوصلی ایسك بکا طوت قولغیکی بنم سوزم ایشت وانکله عمل ایله
* بلند آسمان زیر پای آوری * اکر قول سعدی بجای آوری * (محصول
بیت) بوجه فلکی ایق التنه کتورر سین یعنی فلکدن یوقاری عروج
ایدر سین اکر سعدینك قولنی یرینه کتورر سك یعنی نصیحت قبول ایدرسك
وانکله عمل ایدرسك * حکایت * شبی خوابم اندر بیابان قید *
فرو بست پای دویدن بقید * قید مکه یولنده بر صحرانك اسمیدر خوابم
میم ضمیر متکلم معناده پایه مقیددر پایم تقدیرنده (محصول بیت) بر کیجه قید
بیابانده اویقو یلك ایاغمی قید له بغلدی یعنی خواب بکا شویله غلبه
ایلدیکه یورمکه اصلا طاقتم قالمدی کویاکه ایاغمی بو قیدله باغلدی * شتربانی
آمد بهول وستیز * زمام شتر بر سرم زد که خیز * (محصول بیت)
بر دوه جی هیبت وضادله کلدی ودوه نك یولارنی باشمه اوردی ودیدیکه
قالق نه یاتورسین یتاجق یر دکلدر * مگر دل نهادی بمردن ز پس * که
برمی نخیزی ببانك جرس * ز پس یعنی ز پس خواب (محصول بیت)
مکر کوکلکی اولمکه قودك بوندن صکره که جرس آواز ایله قالقمازسین
حاصلی بوندن اویوب قالورسك هلاك اولمق مقرردر * مرا همچو تو
خواب خوش درسرست * ولیکن بیابان به پیش اندرست * (محصول
بیت) شتربان دیرکه بنده سنك کبی طاتلو اویقو باشمده در اما بیابان
اوکمده در بونده قالورسك حرامی الماق احتمالی واردر یول بولمیوب هلاك
اولمق احتمالی ده وار حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیوردی
* تو کز خواب نوشین ببانك رحیل * نخیزی دگر کی رسی در سبیل *
بانك رحیلدن مراد بانك جرسدر (محصول بیت) سنکه طاتلی اویقودن

آوازجرسله قالقمازسین داخی بوله کیدن یولجیلره قچان ایرشورسین بعضیلر دیدیلرکه اول زمانده قافله نك کوچی وقتنده الرحیل الرحیل دیرلردیکه هرکس متنبه اولوب تدارکده اولسون دیو ❊ فروکفت طبل شترساربان ❊ بمنزل رسید اول کاربان ❊ (محصول بیت) ساربان دوه کوسنی چالدی کاروانکده اولی منزله ایرشدی حاصلی ساربان کوچ کوسی چالدی کاروانکده اول کندنی منزله وقونغه ایرشدی ❊ خنك هوشیاران فرخنده بخت ❊ که پیش ازدهل زن بسازند رخت ❊ (محصول بیت) سعادتلی فرخنده بخت عاقللردر که دهل زندن اول رخت واسبابنی مهیا ایلدی ❊ ره خفتکان تابرآرندسر ❊ نبینند ره رفتکارا اثر ❊ (محصول بیت) بولد اوتورمشلر تاکیم باش قالدره لر یعنی خوابدن باش قالدرنجه یوله کتمشلرك یعنی کاروانك اثرنی وتوزنی کورمز یعنی غفلت خوابنده یتانلر بیدار طریق اولنلرك مرتبه سنه واصل اولمز ❊ سبق برده ره رو که برخاست زود ❊ پس ازنقل بیدار بودن چه سود ❊ ره رووصف ترکیبی یوله کیدجی دیمکدر نقلدن مراد کوچمکدر (محصول بیت) اوکدل ایلتمشدر بویولجیکه او یقودن تیز قالقدی یعنی بیدار اولدی کاروانك نقلندن صکره بیدار اولمق نه فائده حاصلی سابق اولدی شول یولجیکه خواب غفلتدن تیز بیدار اولدی پیرلك ایرشوب جوانلق کچدکدن صکره آکاه اولمق نه فائده ❊ یکی در بهاران بیفشاند جو ❊ چه کندم ستاند بوقت دور ❊ (محصول بیت) بریسی که بهارلرده ارپه صاچمش اوله یعنی اکمش اوله بچم وقتنده وخرمن زماننده نه بغدای اوره حاصلی هرکس دنیاده نه ایندیسه آخرتده انك جزاسین بولور ❊ کنون باید ای خفته بیدار بود ❊ چومرك اندرآرد زخوابت چه سود ❊ (محصول بیت) شمدی کرکدر بیدار اولمق ای خواب غفلتده فلان چون اجل کتوره سنی او یقودن نه فائده یعنی خواب غفلتدن سنی اجل بیدار ایدنجه نه فائده سکا فائده ایلمز اول بیداراولمق کرك حاصلی اولمزدن اول خطا وعصیانه توبه ایلك کرك اجل کلدکدن صکره پشیمان اولمق فائده ویرمز ❊ چوشیب اندرآمد بروی شباب ❊ شبت روزشد دیده برکن زخواب ❊ (محصول بیت) چونکه شیب یعنی پیرلك یکتلك یوزینه کلدی یعنی صقالك اغردی یعنی پیر اولدك کیجك کون اولدی کوزکی غفلت

اویقوسندن قوپر یعنی آچ کوزیکی اویقودن حاصلی خواب زمان کچدی شمدن صکره کوزك آچ آخرت مصالحنه نه ایسه مشغول اول ❊ من آن روز برکندم ازعمر امید ❊ که افتادم اندر سیاهی سفید ❊ افتادم ضمیر متکلم معناده سیاهی یه مقید سیاهی ام تقدیرنده (محصول بیت) بن اول کون عمرمدن امید قوپردم یعنی کسدم که سیاه صاچمه وصقلمه اقلق دوشدی یعنی اغرمغه باشلدی ❊ دریغا که بکذشت عمر عزیز ❊ نخواهد کذشت این دمی چندنیز ❊ (محصول بیت) حیفاکه عمر عزیز کچدی بو برنیجه ساعت داخی کچیسردر ❊ کذشت آنچه در ناصوابی کذشت ❊ وراین نیزهم درنیابی کذشت ❊ (محصول بیت) کچدی اول عمر که خطاده وناصواب ونامعقولده کچدی بونك کبی ایشده کچن عمره ایرشمك ممکن دکلدر اکر بو باقی قلان عمریده تدارك ایلمزسك بوده کچر اویله یه بالکلیه مغبون ومحروم اولورسین ❊ کنون وقت تخمست اکر پروری ❊ کرامید داری که خرمن بری ❊ (محصول بیت) شمدی تخم وزراعت وقتیدر اکر تربیه ایدوب بسلرسك اکر امید طوتارسك که خرمن قالدراسین وغله حاصل ایده سین یعنی اکر جنت امید ایلرسك عبادت وطاعته ایله که انك زمانی شمدیدر که حیاتده سین ❊ بشهر قیامت مرو تنکدست ❊ که وجهی ندارد بحسرت نشست ❊ (محصول بیت) قیامت شهرینه تنکدست کیتمه یعنی عملسز وارمه زیرا وجهی یوقدر آنده حسرتله اوتورمه نك زیرا هرکسك انده رعایتی عملنه کوره در ❊ کرت چشم عقلست تدبیر کور ❊ کنون کن که چشمت نخور دست مور ❊ تدبیر کور مصراع ثانی یه مرهوندر (محصول بیت) اکر سنده عقل کوزی ومقبره تدبیری وار ایسه یعنی صاحب عقل ایسك واولوب قبره کیرمك تدبیری وفکری وارایسه شمدی بونده ایله که کوزکی مور یمشدر یعنی مادامکه حیاتده سین تدبیر آخرتکی ایله فرصت فوت ایله ❊ بمایه توان ای پسر سود کرد ❊ چه سود آید آنرا که سرمایه خورد ❊ (محصول بیت) سرمایه سببیله ممکندر ای پسر فائده ایلك امانه فائده کلور اول کیمسه یه که سرمایه سنی یدی حاصلی ثواب تحصیل ایلك ممکندر اما شول کیمسه که عمرنی هوا وهوسه خرج وصرف ایلدی

آخرنده اکاثواب حاصل اولور ﴿ کنون کوش کاآب ازکر در کذشت ٭
نه وقتی که سیلاب ازسر کذشت ﴾ کمر بونده بل معناسنه قوشغه ده درلر
(محصول بیت) شمدی عبادت وطاعته سعی ایله که صو بلکدن
وقوشغکدن اشمدی حاصلی هنوزکه عمرك آخره ایروب اجل بوغازك
المدی ممکن اولدغی دکلی ثواب وخیره سعی ایله اول وقت دکل که
صو باشکدن اشدی یعنی آخر عمرکده کوشش وسعیك فائده سی یوقدر
﴿ کنونت که چشمست اشکی ببار ٭ زبان دردهانست عذری بیار ﴾
(محصول بیت) شمدیکه سنك کوزك وار یعنی حیاتده سنك کوز یاشنی
دوك یعنی هنوزکه حیاتده سنك کوزك چورممشدر کناهکدن اوتری اغله
یاش دوك اند نصکره که دیلك اغزکده در ایلدکك خطالره عذر کتور
حاصلی شمدی که کفتاره وتکلمه قادرسین ایتدکك کناهلره توبه
واستغفار ایله وعذر کتور ﴿ نه پیوسته باشدروان در بدن ٭ نه
همواره کردد زبان در دهن ﴾ همواره دائم دیمکدر (محصول بیت)
دائما روح بدنده اولماز البته برکون اجل کاور قبض ایدر دائما دلده
واغزده دونمز ویااولمز یعنی هردم زبان تکلمه قادر اولماز ﴿ کنون بایدت
عذرتقصیر کفت ٭ نه چون نفس ناطق زکفتن بخفت ﴾ کفت بونده
کفتن معناسنه در (محصول بیت) ایلدکك تقصیرك عذرنی شمدی
سویلمك کرکدر که نطقه وکفتاره قادرسین ومالکسین اول وقت
دکل که نفس ناطقه سویلمکدن خاموش اوله حاصلی اولدکدن صکره
نطقه وتوبه واستغفاره مالك دکلسین ایمدی شمدی که کفتاره
قادرسین فرصتی فوت ایلمه ﴿ زدانند کان بشنوامر وزقول ٭ که
منکر نکیرت بپرسند بهول ﴾ منکرونکیر ایکی فرشته در که مقبرده کشیدن
بعض نسخه سؤال ایدرلر نکیرتده تا ضمیر خطاب (محصول بیت) عالملردن
بوکون هنوز ایشت که قبرده ویره جکك جوابی منکر ونکیره بوکون
اوکرن زیرا یارن قبرده منکر نکیرو هول وهیبتله سؤال ایدرلر جائزدر که
که حرف رابط صفت اوله یعنی قول که منکرونکیر هول وهیبتله
سؤال ایدیسر درآنی بوکون اوکرنمك کرکدر پس بوکون اوکر نتیجه
یارن نیجه جواب ویرورسین ﴿ غنیمت شمار این کرامی نفس ٭
که بی مرغ قیامت ندارد قفس ﴾ کرامی کاف عجمك کسری وضمیله

عزیز وقیمتلی دیمکدر (محصول بیت) غنیمت صای بو عزیز نفسی که
مراد حیات در زیرا قفس بی مرغ قیمت طوتماز یعنی مقبول دکلدر
﴿ مکن عمر ضایع بافسوس وحیف ٭ که فرصت عزیزست والوقت
سیف ﴾ افسوس حیف ومسخره لغه المغه دیرلر الوقت سیف لقد یری
الوقت سیف قاطع در (محصول بیت) عمرکی افسوس وحیفله ضائع ایلمه
بل که عمل صالح وعلم نافعه صرف ایله زیرا فرصت عزیزدر وقت ایسه
کسکین قلج کبیدر که کیرو دونمك محالدر یعنی کچن وقت دخی دونمز
کچن کچدی ﴿ حکایت ﴾ ﴿ قضازنده رارك جان برید ٭ دکر کس
بمر کش کریبان درید ﴾ زنده یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل
(محصول بیت) قضای خدا برزنده نك جانی طمرنی کسدی یعنی حکم
الهیله برکسه فوت اولدی برغیری کسه اقرباسندن انك مرکی سببیله
یقاسین یرتدی حاصلی ماتمی چکدی ﴿ چنین کفت بیننده تیزهوش ٭
چو فریاد وزاری رسیدش بکوش ﴾ (محصول بیت) کسکین عقللی
براهل بصیرت بویله دیدی اول فغان ایدن کسه یه که چون فریادو زار بلغنه
ایرشدی یعنی چون که ماتم چکنك فریاد وزار بسنه ایرشدی مقول وقول
بوندنصکره کلن اوج بیت در ﴿ زدست شمار مرده برخویشتن ٭ کرش
دست بودی دریدی کفن ﴾ (محصول بیت) اکر مرده نك الی اولیدی
یعنی قادراولیدی سیزك الیکزدن اوزرنده کفنی پرتاردی یعنی اضطرابندن
اوزرنده کفنی چاك ایدردی ﴿ که چندین زتیمار ودردم مپیچ ٭
که روزی دو پیش ازتو کردم بسیچ ﴾ زتیمار برنده غم معناسنه در مپیچ
فعل نهی مفرد مخاطب مضطرب اولمه دیمکدر بسیچ ترتیب سفر معناسنه در
(محصول بیت) مرده کفنی پرتاردی که بوقدر بنم غم ودردمدن
مضطرب اولمه وزحمت چکمه دیو زیرا برایکی کون نهایتی سندن
سفر تدارکنی ایلدم ودنیادن آخرته نقل ایلدم ﴿ فراموش کردی
مکر مرك خویش ٭ که مرك منت ناتوان کرد ریش ﴾ (محصول بیت)
مکر کندی مرککی فراموش ایلدککه بنم مرکم سنی ناتوان ومجروح
ایلدی حضرت شیخ پند ومعرفه شروع ایدوب بیورر ﴿ محقق چو برمرده
ریزو کلش ٭ نه بروی که برخورد بسوزددلش ﴾ کل بونده کاف عجمك
کسریله تراب معناسنه در (محصول بیت) محقق واهل عقل که مرده سی

اوزره طپراق دوکر یعنی میتی دفن ایلدکدن صکره اوزرینه تراب دوکر
میتی اوزره دکل بل که کندی اوزرینه یثار کوکلی زیرا دیر که عاقبت
بنده بوحاله کرفتار اولورم انکیچون دوکر ترحم ایلدکندن دکل
﴿ زهجران طفلی که درخاک رفت ❊ چه نالی که پاک آمدو پاک رفت ﴾
(محصول بیت) برطفلک هجرانندن وایرلغندن که طپراغه کندی
یعنی فوت اولدی نه ایکلرسین که پاک کلدی وپاک کتدی یعنی دنیایه پاک
کلدی وآخرته پاک کتدی ﴿ تو پاک آمدی برحذر باش وپاک ❊ که ننکست
ناپاک رفتن بخاک ﴾ (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررسن پاک
کلدک ایمدی حذر اوزره اول وپاک اوزره اول یاخود پاک کلدک پاک اول
زیرا عار وناموس درخا که ناپاک کیتمک حاصلی پاک کتمک کرک ﴿ کنون
باید این مرغ را پای بست ❊ نه آنکه سررشته بردت زدست ﴾ بست
بستن معناسنه بردت ضمیر خطاب معناده دسته مقیددر دستت تقدیرنده
(محصول بیت) شمدی کرک بومرغک ایاغنی بغلمق یعنی مرغ روحی
ثواب حصولنه وآخرت تدارکنه شمدی مشغول ایلک کرک اول وقت
دکل که ایپلک اوجنی دستکدن الوب کتوردی یعنی تن قفسندن مرغ
پرواز ایلمزدن اول عبادت وطاعته انی مشغول ایلمک کرک زیرا قفسدن
پرواز ایلدکدن صکره ممکن دکلدر ﴿ نشستی بجای دیکرکس بسی ❊
نشیند بجای تو دیکر کسی ﴾ (محصول بیت) دیرکه سن غیری
کیمسه نک یرینه چوق اوتوردک وانک منصبنی تصرف ایلدک برغیری
کیمسه داخی سنک یرکه اوتورور وحکم وحکومت ایدر ﴿ اکر پهلوانی
وکرتیغ زن ❊ نخواهی بدر بردن الا کفن ﴾ پهلوانیده یا خطابیچوندر
(محصول بیت) اکر پهلوان واکر قلج اری بهادر ایسک دنیادن
کفندن غیری نسنه ایلتمیسرسین حاصلی دنیایه چپلاق کلدک و برکفنله
کیدرسن اکر میسر اولورسه ﴿ خروحش اکر بکسلاند کمند ❊
چو درریک ماند شود پای بند ﴾ (محصول بیت) وحشی اشک اکر
کندینی قرا وبندن خلاص بوله چون که قوم ایچنده قاله یعنی قومه باته
پای بند اولور زیرا ایاغی اشک قومده حرکت اتمکه قادر دکل سائر حیوان
کبی بلکه عاجزدر ﴿ ترانیز چندان بود دست زور ❊ که پایت نرفتت
درریک کور ﴾ (محصول بیت) سنک زورک وقوتک انی اولقدر درکه

ایاغنک قبر ریکنه باتممشدر یعنی مادام که حیاتده سین الکده وسائر
جوارحکده قوت واردر ﴿ منه دل بدین سالخورده مکان ❊ که کنبد
نپاید بروکردکان ﴾ کردکان بعضیلر ایکی کاف ایله عربیدر دیدی
وکیمی اولکی عربی وثانی فارسیدر وکیمی امر بالعکس در دیدی والعلم
عند الله (محصول بیت) کوکل قومه وقلبکی بغلمه بو یشامش مکانه
یعنی چوقدن مخلوق اولان دنیایه زیرا قوز قبه اوزرنده ثابت وقائم اولماز
یعنی کنبد اوزره جوز قرار ایلمدیکی کبی دنیاده کیمسه ثابت وقائم اولماز
البته بربرکیدر ﴿ چودی رفت وفردا نیامد بدست ❊ حساب از همین
یک نفس کن که هست ﴾ (محصول بیت) چونکه دون کندی وایرته
اله کلمدی یعنی چونکه ماضیده اولان عمر کچدی ومستقبل نیجه اولاجغی
معلوم دکلدر ایمدی حسابی بوبر نفس ایله که واردر یعنی ماضی
کچدی واستقبال نیجه اولاجغی معلوم دکل پس اعتبار واعتماد
شمدیکه حاله در انجق قندبر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ فرورفت جم رایکی نازنین
❊ کفن کرد چون کرمش ابریشمین ﴾ ابریشم شینک ضمیله مستعملدر
یا حرف نسبت ونون حرف تأکید (محصول بیت) جمک برنازنین فرزندی
فوت اولدی ابریشم قوردی کبی اکا ابریشمدن کفن ایلدی یعنی قاشدن
کفن ایلدی ﴿ بدخمه درآمد از چند روز ❊ که بروی بکیرد بزاری
وسوز ﴾ دخمه قبر معناسنه (محصول بیت) برقاچ کوندنصکره جم
مدفونک قبرینه کلدی که انک اوزرنده زار بلغله وسوزله اغلیه ﴿ چو
پوسیده دیدش حریر کفن ❊ بفکرت چنین کفت ناخویشتن ﴾ (محصول
بیت) چونکه جم مدفونک کفننی چوروش کوردی فکرله جم کندوسنه
بویله دیدی ﴿ من از کرم برکنده بودم بزور ❊ بکندند ازو باز کرمان کور ﴾
(محصول بیت) برکرمدن ابریشمی زورله قوپرمشیدم یعنی کوجله
صویمشیدم اندن کنه مقبره قورتلری روزیله قوپردیلر یعنی الدیلر
حضرت شیخ بیورر ﴿ دوبیتم جکر کرد روزی کباب ❊ که میکفت
کوینده باریاب ﴾ دوبیتم میم معناده جکره مقیددر جکرم تقدیرنده
(محصول بیت) ایکی بیت برکون جکرمی کباب ایلدی یعنی بنی یاندردی که
او بیتلری برکوینده ربابله یعنی اقلغله سویلردی یعنی ایرلاردی
ایساتدن ایکی بیت برکون بنم جکرمی کباب ایلدی دیین خطا ایلمش

❊ دریغا که بی‌ما بسی روزکار ❊ بروید کل وبشکفد نوبهار ❊
(محصول بیت) حیفا که بزسز یعنی بزدن صکره چوق زمان کل
ونوبهار آچیلور ❊ بسی تیرودی ماه وارد بهشت ❊ بیاید که خاك باشیم
وخشت ❊ ارد بهشت تاریخ جلالی اوزره بهارك اورته آیی وتیر یازك
اول آیی دی قیشك اول آیی (محصول بیت) مذکور آیلر چوق کاور
بز تراب اولورز وتراب‌لرده کربج اولور ❊ پس ازما کل دمد بوستان ❊
نشیند بایکدکر دوستان ❊ بوستان بونده ظرف مکان واقعدر در بوستان
تقدیرنده (محصول بیت) بزدنصکره بوستانده چوق کل بتر دوستلر بری
بریله چوق اوتورر لر یعنی بزکیده رز ودنیا برزمان قالور اکلنور وبزدن
صکره قلان دوستلر دنیاده چوق ذوق وصفا وعیش وعشرت ایدرلر
❊ حکایت ❊ ❊ یکی پارساسیرت حق پرست ❊ فتادش یکی خشت
زرین بدست ❊ پارسا سیرت وصف ترکیبیدر عابد خویلی معناسنه
اضافتی بیانیه در حق پرست ده وصف ترکیبیدر تکریه عبادت ایدیجی
دیمکدر خشت زرین التون کربج دیمکدر (محصول بیت) برعابد خویلی
حقه عبادت ایدیجی کیسنك النه آلتون کربج دوشدی یعنی برالتون
کربجه مالك اولدی ❊ سرهوشمندش چنان خیره شد ❊ زسودا
دل روشنش تیره شد ❊ خیره اسمدر سراسیمه معناسنه زسودا خیره شده
متعلق در خیره شدز سودا دیمکدر بوندنصکره برکه رابطه سی مقدردر
تیره بونده سیاه معناسنه در (محصول بیت) انك اوصلی وعقللی باشی
سودا ومال خولیادن انجلین سر اسیمه اولدی که روشن قلبی سیاه
اولدی حاصلی آیینه کبی قلبی قبقره اولدی پاسلندی ❊ همه شب در
اندیشه کین کنج ومال ❊ درونا زیم نیایدره زوال ❊ درو درحرف
صله وضمیر کنج وماله راجعدر تا حرف توقیت زیم فعل مضارع متکلم
وحده زیبدندن دیرلك وصاغ اولمق معناسنه (محصول بیت) درویش
بتون کیجه اندیشه وفکرده ایدی که بو کنج و بومال مادام که حیاتده
ام اکاز وال یول بولمز یعنی فنا پذیر اولوب دو کنمز و کیسه یه محتاج اولمم
❊ دکرقامت عجزم از بهر خواست ❊ نباید برکس دوتا کرد وراست ❊
قامت عجز لامیه در مجازا خواست بونده خواستن معناسنه در یعنی دیلمك
برکس لامیه در دوتا ایکی قات دیمکدر راست دوتایه معطوف (محصول

بیت) داخی عجز قامتنی احتیاج ایلمك ایچون کیسه‌نك قتنده طوغری
ایتمك کرکز حاصلی کیسه یه احتیاج ایچون تعظیم وتکریم ایلمك لازم
دکل زیرابنده انلر کبی غنی اولدم ❊ سرایی کنم پای بستش رخام ❊
درختان سقفش همه عودخام ❊ پای بست بونده تمل معناسنه دکل
دوشمه معناسنه در رخام مرمر معناسنه در سقف توان دیمکدر عود خام
یاقدقلری عودك اعلاسنه دیرلر (محصول بیت) براویپایم که دوشمه سی
مرمر اوله وناوانك کریشلری وسائر اغجلری عود خام اوله ❊ یکی
حجره خاص ازپی دوستان ❊ درحجر اندرسرا بوستان ❊ سرا بوستان
ایچنده سرای اولان بوستانه دیرلر (محصول بیت) برخاص حجره
دوستلردن اوتری پیدا ایده‌یم حجره‌نك قپوسی بوستان سرایه آچله یعنی
اول جانبه واقع اوله ❊ بفرسودم ازرقعه بر رقعه دوخت ❊ تف
دیکدان چشم ومغزم بسوخت ❊ بفرسودم عاجز اولدم دیمکدر دوخت
بونده دوختن معناسنه در تف حرارت دیمکدر دیکدان اوجاق دیمکدر
(محصول بیت) عاجز قالدم یمه یمه اوزرینه دیکمکدن اوجاغك حرارتی
کوزمی وعقلمی یاقدی یعنی اوجقده اکیلوب اوفوره اوفوره آتش یاقمقدن
ودوتوندن باشم دوندی وکوزم یاشردی وطعام بشرمکدن مکدر
الحال اولدی ❊ دکر زیردستان پزندم خورش ❊ براحت دهم
روح را پرورش ❊ پزند فعل مضارع جمع غائب بشررلر دیمکدر
پزیدندن ومیم ضمیر منصوب متصل معناسنه معناده خورشمه مقید
خورشم تقدیرنده (محصول بیت) شمدنکرو خدمتکارلر بشورسون
طعامی راحت وحضورله روحمه پروش ویره‌یم یعنی بوندنصکره طعامی
خدمتکارلر بشورسون بن حاظر یه‌یم ❊ بسختی بکشت این نمد بسترم ❊
روم زین پس حریر عبقری کسترم ❊ نمدکجه عبقری نیکو یعنی ابی دیمکدر
(محصول بیت) شدنله بنی بو کیجه دوشك اولدردی یعنی کیجه دوشك
ایچنده یاتمقدن عاجز ومضطرب اولدم واراییم بوندن صکره برایی قماش
دوشك دوشین وفاخر اسباب ایچنده یاتایم ❊ خیالش خرف کردوکالیوه
رنك ❊ بمغزش فرو برده خرچنك چنك ❊ خیالش ضمیر مذکور درویشه
راجعدر خرف خای معجمه نك فتحی ورانك کسریله بونمش قوجه کیسه
کالیوه کاف عجمیله احمق وابله دیمك خرچنك ینکیج دیمکدرکه عرب

سرطان دیمکدر باشده برمرضك اسمی در (محصول بیت) خیال انی
بوناسش ودیوانه شکل ایلدی دماغنـه انك خر چنك چنکنی باتورمش
ایدی یعنی عقلنه خلل کلمشیدی ❊ فراغ مناجات وزارش نماند ❊ خور
وخوابش دکر نمازش نماند ❊ (محصول بیت) مناجات وسر وزاره یعـنی
خدا ایـله اولان سره فراغ بالی وصفـای باطنی قالمـدی یعـنی مال
هواو هوسیله بونلری فراموش ایلدی ❊ بصحرا در آمـد سر ازعشوه
مست ❊ که جایی نبودش قرار ونشست ❊ عشوه سوداو خیال معناسنه در
(محصول بیت) مذ کوردر وبش باشی مال سـود اسنـده وخیالندن
مست اولوب صحرایه کلدی زیرا سودا وخیـال دنیـویه دن بریرده قرار
وثبوتی یوق ایدی حاصلی فکر فاسد وخیال باطلدن بریرده اوتورمازدی
❊ بکی برسر کور کل میسرشت ❊ که حاصل کنندزآن کل کورخشت ❊
(محصول بیت) درویش کوردیکه برکیسه قبر ایچنده بالحق بوغرور که
اول قبر بالچقـدن کرپچ ایلیه یعنی کرپچ کسه ❊ باندیشه لختی فرورفت
پیر ❊ که ای نفس کوته نظر پند کیر ❊ که حرف رابط مقول وقول مقدردر
(محصول بیت) پیر چون که بونی کور دی برمقـدار اندیشه وفکره
واردی که ای کوته نظر وبصیرتسز نفس بو حالدن نصیحت طوت
وبوندن حصه ال ❊ چه بندی درین خشت زرین دلت ❊ که یکروز خشتی
کنند از کلت ❊ (محصول بیت) بو التون کرپچه نیچون کوکل باغلرسین ومحبت
ایدرسن که بر کون سنك بالچغکدن کرپچ بیاررلر ❊ طمع رانه چندان دهانست
باز ❊ که بازش نشیند بیك لقمه آز ❊ باز ادات تأکید وضمیر طمعه راجعدر
(محصول بیت) طمعك دهـانی اولقـدر اچق دکلدر که برلقمه ایله انك
حرصی مندفع اوله یعنی التون کرپچله حرصك کتمز ❊ بدار ای فرومایه زین
خشت دست ❊ که جیحون نشاید بیك خشت بست ❊ (محصول بیت)
پیر نفسنـه دیرای فرومایه ودنی بو کرپجدن الکی چـك وبوندن
حرصی قالدرز یرا جیحون کبی عظیم ایرمغی بر کرپجـله بغلق اولماز
یعنی سنك جیحون ایرمغنه بکزر طمعکی بر التون کرپجله ازاله ایلك ممکن
دکلدر حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ تو غافل در اندیشهٔ
سودومال ❊ که سرمایهٔ عمر شد پایمال ❊ (محصول بیت) سن سود
ومال اندیشه سنـده غافلسین که سرمایهٔ عمرك پایمال اولدی کندی

حاصـلی عمر تلف اولدی سنـدا نی غافلسین ❊ برین خاك چندین
صبا بکذرد ❊ که هر ذره ازما بجایی برد ❊ (محصول بیت) بو حال اوزره
اولقدر صبا بلی کیچر یعنی بزم قبریمز خاکی اوزره اولقـدر صبا یلی اسر که
بزدن هر بر ذره بر یره ایلدر حاصلی ذرات وجودیمزی عالمه پریشان وپراکنده
ایدر ❊ غبار هوا چشم غفلت بدوخت ❊ سموم هوس کشت عمرت بسوخت ❊
(محصول بیت) هواوشهوت پرستلك غباری سنك عقلك کوزین دیکدی
یعنی کور ایلدی هوس سمومی عمرك کشت زارنی یا قـدی سن ایسه بوندن
غافلسین ❊ بکن سرمهٔ غفلت از چشم پاك ❊ که فردا شوی سرمه
در چشـم خاك ❊ (محصول بیت) غفلت سرمـه سن کوز کـدن
پاك ایله وتمام بصیرت اوزره اول زیرا یارن خاك کوزینه سرمه اواورسین
یعنی قـبر ایچنده چورو یوب سرمه کبی خاك اواورسین ❊ حکایت ❊
❊ میان دوتن دشمنی بود وجنك ❊ سر از کبر بریکد کر چون پلنك ❊
(محصول بیت) ایکی کیمسنك اورتاسنده عـداوت وجنك وارایدی
بری برینـك اوزرینه باشی پلنك کبی ایدی یعـنی بری برینـه سرکش
ومتکـبر ایدی ❊ زدیدار هم تا بحـدی رمان ❊ که برهر دوتن آمدی
آسمـان ❊ رمان صفت مشبهـه در رمیدندن اورکك معنـاسنه
(محصول بیت) بری برینی کورمـه دن وملاقات ایتمـه دن برمرتبه
نافر وکریزایدی که ایکیسنه بیـله آسمان طـار کاور دی حاصـلی کبر
وخشمندن دنیـا یه صغشمزلر دی ❊ یکی را اجل برسر آورد جیش ❊
سر آمـد برو روز کار عیش ❊ (محصول بیت) برینك اجـل باشنه
لشکر کتور دی یعـنی بری فوت اولدی حضور وصفـا وروز کارلری
اوزرینـه نهایتـه ایردی حاصـلی عمر وحیـاتی زمانی دوکـندی
❊ بداندیش ویرا درون شاد کشت ❊ بکورش پس ازمدتی در کذشت ❊
(محصول بیت) انك عدو سنـك کوکلی بونك فوتنه شـاد اولدی
بر زماندنصکره انك قـبری اوزرینـه اوغرادی ❊ شبستـان کورش
زراندوده دید ❊ که وقتی سرایش زراندوده دید ❊ (محصول بیت)
قبری خانه سنی یعـنی قبرنی زراندوده کوردی یعنی قپوسـنی صوانمش
کوردی حال بو که بر وقت حیـاتنده ایکـن التونله صوانمش کوردی
یعنی التون صویـله مزین ومنقش کوردی ❊ خرامان بـبالینش آمد

فراز ❊ همی کفت باخود لب ازخنده باز ﴿ (محصول بیت) صالیزق
یصدوغنه یعنی قبری اوجنه کلدی لبی خنده دن اچق اولوب
سویلردی یعنی کوزلك سویلردی معقول قول بو ندنصکره کلن بیتدر
﴿ خوشا وقت مجموع آنکس که اوست ❊ پس ازمرك دشمن در
آغوش دوست ﴾ (محصول بیت) نه خوشدروقت مجموعی اول کیمسنك که
اولدر دشمنی مر کند نصکره دوستنك آغوشنده یعنی دوستله صاریلوب
یاتور ﴿ پس ازمرك آنکس نباید کریست ❊ که رو زی پس ازمرك
دشمن بزیست ﴾ (محصول بیت) اول کیمسنك موتندنصکره اغلمق
کرك که برکون دشمنی موتند نصکره دیرلدی وصاغ اولدی ﴿ زروی
عداوت ببازوی زور ❊ یکی تخته بر کندش ازروی کور ﴾ کندش
ضمیرمعناده کوره مقیددر (محصول بیت) عداوت یوزندن قوت
بازوسیله قبرك یوزندن یعنی اوستندن برتخته قوپاردی تاکوره قبرایچنده
انك حالی ندردبو ﴿ سرتاجور دیدش اندر مغاك ❊ دوچشم جهان
بینش آکنده خاك ﴾ مغاك میمك ضمیله وفتحیله چوقوردر (محصول بیت)
اول کیمسنك حال حیاتنده ایکن تاج کیجی باشنی قبرایچنده قوری طپراق
اوزرنده کوردی انك جهان کوریجی ایکی کوزنی ترابله طولمش
کوردی یعنی باشنی اویله وکوزلرینی بویله کوردی ﴿ وجودش کرفتار
زندان کور ❊ تنش طعمهٔ کرم وتاراج مور ﴾ (محصول بیت) وجودنی
کرفتار زندان کور کوردی تنینی طعمهٔ کرم ویغمای مور کوردی
حاصلی انی بو حالده کوردی ﴿ چنان تنکش آکنده خاك
استخوان ❊ که ازعاج برتو تیاسرمدان ﴾ تنکش ضمیرمعناده
استخوانه مقیددر (محصول بیت) استخوانی خاك شویله محکم طقمش
وطولدرمش که کویا توتیا ایله طولمش سرمدان ایدی ﴿ ز دورفلك
بدرروبش هلال ❊ زجور زمان سرو قدش خلال ﴾ (محصول
بیت) دور فلکدن بدررویی هلال اولمشدی جور زماندن سروقدنی
خلال اولمش کوردی ﴿ کف دست وسرپنجهٔ زورمند ❊ جدا کرده
ایام بندش زبند ﴾ (محصول بیت) الینك آیه سنی وزورلی پنجه سنی
ایام بندی بندندن جدا قلمش یعنی ایرمش ﴿ چنانش بروزحمت آمد
زدل ❊ که بسرشت برخاکش ازکریه کل ﴾ (محصول بیت) میته اول

﴿ کسنك ﴾

کیمسنك کوکلندن شویله ترحمی کلدیکه قبر اوزرنده کریه دن ترابی
بالچق ایلدی حاصلی شویله اغلدیکه قبری اوزره اولان طپراق بالچق
اولدی ﴿ پشیمان شد ازکرده وخوی زشت ❊ بفرمود برسنك کورش
نوشت ﴾ (محصول بیت) اول کیمسنه ایلدیکی نامعقول ایشدن رجوع
ایدوب یراماز خویندن یعنی اکا بویله عداوت ایلدیکندن پشیمان
اولدی بیوردیکه انك قبری طاشنك اوزرنده بوبیتی یازدی یعنی امر
ایلدی یازدیلر ﴿ مکن شادمان بمرك کسی ❊ که دهرت نماندپس ازوی
بسی ﴾ (محصول بیت) شادمانلق ایله کمسنك مرکنه زیرا دهرسنی
اندنصکره چوق زمان قوماز یعنی سنده همان کیتمك صددنده سین
حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ شنید این سخن عارفی
هوشیار ❊ بنالید کای قادر کردکار ﴾ (محصول بیت) برهوشیار
عارف بوکمسنك سوزینی ایشتدی ایکلدی ودیدی کیم ای قادر حاکم
﴿ عجب کرتو رحمت نیاری برو ❊ که بکریست دشمن بزاری برو ﴾
(محصول بیت) یارب عجبدرکه سن اکا رحمت ایدوب مغفرت ایلیه
سین یعنی ایلرسین زیرا دشمن اکاچیوب زاریلغله اغلدی یعنی دشمن
مرحمتدن اجیوب اغلدغی یرده سن خوددوست سین بطریق الاولی
اکارحمت ایدرسین ﴿ تن ماشود نیز روزی چنان ▪ که بروی بسوزد
دل دشمنان ﴾ (محصول بیت) بزم تنیمزده برکون بویله اولور
که دشمنلرك کوکلی انك اوزرینه ینار یعنی برحاله وارر که دشمنلر اسرکر
﴿ مکردردل دوست رحم آیدم ▪ که بیند که دشمن بخشایدم ﴾
(محصول بیت) مرجو در که دوستك کوکلنه رحم کله چون
کوره که دشمن بکا ترحم ایدر وبنم ایچون اغلر ﴿ بجایی رسد کار سردیرو
زود ▪ که کویی دز ودیده هرکز نبود ﴾ (محصول بیت) برمرتبه
یه وبرحاله ایریشور باشك اشی که اکر کج دیرسنکه هرکز کوزیوق ایدی
یعنی کورسك دیردك که هرکز انده کوز اولمشدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ زدم
تیشه یکروز برتل خاك ▪ بکوش آمدم نالهٔ دردناك ﴾ تیشه بونده
قازمه وچپه معناسنه در آمدم میم معناده کوشه مقیددر بکوشم تقدیرنده
(محصول بیت) برکون طپراق دپه سنه قازمه اوردم یعنی بریری قزاردم
قولغمه نالهٔ دردناك کلدی یعنی ترابدن برایکلدی ایشتدم ﴿ که زینهار

اکرمردی آهسته تر ❁ که چشم وبنا کوش ورو بست وسر ❁ (محصول
بیت) طپرا قدن بر آواز کلدی کیم صاقن اکرمرد صاحب کرم
واحسانسك كه اول قازدیغك بیر کوزم و بنا کوشم وباشمدر
حاصلی قازدیغك بیرانسان اعضاسیدر باب باب اورتیشه ❁ حکایت ❁
❁ شبی خفته بودم بعزم سفر ❁ پی کاروانی کرفتم سحر ❁ (محصول
بیت) بر کیجه سفر نیتیله یاتمش ایدم ایرتسی کاروانك ایزنی طوتدم یعنی
اردنجه کیتدم ❁ برآمدیکی سهمکین باد کرد ❁ که برچشم مردم
جهان تیره کرد ❁ سهمکین سهم خوف معناسنه در وکاف حرف
تخصیص ویاحرف نسبت ونون حرف تأکید قورقنج دیمکدر باد کرد
کاف عجمك تصغیریله قصرغه دیمکدر (محصول بیت) بر قورقنج
قصرغه چیقدی که خلقك کوزینه جهانی قرا کوایلدی ❁ بره دربکی
دخترخانه بود ❁ بمعجز غبار از پدر می زدود ❁ بره با حرف ظرف
درانی تأکید ایدر دخترخانه یعنی خانه پرورده اوده بسلنمش وسفر
کورمش دیمکدر معجز مقرمه که زنلر انکله یوزلرین باشلرین اورترلر
می زدود بونده سلردی معناسنه در (محصول بیت) بواده بزمله برخانه
پروردقیز وارایدی که طاشره چقمش وسفر کورمش دکل ایدی
مقرمه سیله باباسنك یوزندن توزی سیلردی ❁ پدر کفتش ای نازنین
چهرمن ❁ که داری دل آشفته ازمهرمن ❁ که رابط صفت (محصول
بیت) باباسی دیدی که ای بنم نازنین چهره لی ولطیف یوزلی قیزم که
بنم محبتمدن کوکلکی پریشان وبیحضور طوتارسین یعنی بکا محبتکدن
بوقدرنسنه ایچون پریشان وبیحضور اولورسین ❁ نه چندان نشیند برین
چهره خاك ❁ كه بازش بمعجز توان پاك كرد ❁ باز ادات تأکید (محصول
بیت) بوبنم چهرمه اولقدر تراب اوتورمز که انی مقرمه ایله پاك ایتمك
ممکن اوله حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ❁ ترا نفس
رعنا چو سرکش ستور ❁ دوان میبرد تا بسر شیب کور ❁ شیب انیش
وچوقور معناسنه (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر سنی
مغرور چش وباشی پك بایکر بلرك ایلدر قبرك چوقرینه دك حاصلی قبر
چوقرینه دك ❁ اجل ناکهت بکسلاند رکیب ❁ عنان بازنتوان کرفت
از نشیب ❁ ناکهت تاضمیر خطاب معناده رکیبه مقیددر رکیت دیمکدر

رکیب امالهٔ رکاب در ضرورت قافیه ایچون (محصول بیت) کورسنر
حدینه وارنجه اجل ناکهانی رکابکی قرارصتانی قبر چوقرندن الوب ضبط
ایتمك ممکن اولمز پس انده دوشوب قالورسین حاصلی بودر که نفس هواسنه
تابع اولوب آخرت تدارکندن غافل اولورسین ناکاه اجل ایروب اول حال
آخرته انتقال ایدرسین العیاذبالله ❁ کفتار در موعظ و پند ❁ خبرداری
ای استخوانی قفس ❁ که جان تو مرغیست نامش نفس ❁ (محصول
بیت) خطاب عام طریقیله بیورر خبرك وارمی ای استخواندن قفس که سنك
جانك بر مرغدر کادی نفسدر ❁ چو مرغ از قفس رفت و بکسست قید ❁
دکر ره نکردد بسعی تو صید ❁ (محصول بیت) چونکه مرغ قفسدن
اوچدی کتدی و باغ وبندی قردی بر بول دخی سنك سعیکله شکار
اولمز یعنی طوتلماز حاصلی موتدن صکره تکرار حیات بولوب دنیایه
کلیسمزدن پس شمدیکه حیاتده سین آخرت اوازمنه مشغول اولکه فرصتدر
❁ نکه دار فرصت که عالم دمیست ❁ دمی پیش دانا به ازعالمیست ❁
(محصول بیت) حفظ وضبط ایله فرصتی که عالم حقیقتده برنفس تمام
عالمدن یکدر یعنی شول نفس که انده برخیرلی ایش ایشلیه سین بتون
دنیادن یکدر که سکا آخرتده فائده ایده در ❁ سکندر که برعالمی حکم
داشت ❁ درآن دم که بیرفت عالم کذاشت ❁ عالمی یا حرف ابهام وتنکیر
(محصول بیت) سکندرك تمام عالمه حکمی وارایدی یعنی تمام عالمه
پادشاه ایدی اول وقت که دنیادن کیدردی عالمی بونده قیوب کتدی
کندیله بیله ایلتمدی ❁ میسر نبودش کز ودرعالمی ❁ ستانند ومهلت
دهندش دمی ❁ (محصول بیت) میسر وممکن اولمادی که عالمی اندن
الالر وبرساعت مهلت ویرهلر پس معلوم اولدی که برساعت بتون
دنیادن یکدر ❁ برفتند وهر کس درود آنچه کشت ❁ نماند بجزنام
نیکو وزشت ❁ (محصول بیت) کتدیلر یعنی فوت اولوب آخرته نقل
ایلدیلر وهر کیمه اکدوکین بچدی یعنی بونده نه عمل ایلدیسه
آخرتده جزاسین بولدی دنیاده ایی ویرامز نامدن غیری نسنه قالماز
باقیسی هب فانیدر ❁ چرادل برین کاروان که نهیم ❁ که یاران برفتند
ما بر رهیم ❁ (محصول بیت) نیچون بو کاروان سرایه کوکل قوباوز
یعنی دنیایه محبت ایده وزحال بوکه یولداشلر کیتدیلر وبزهنوز یولده یوز

اردلرینه دوشوب کیدروز ❊ دل اندر دلارام دنیا مبند ❊ که نقشست
باکس که دل برنکند ❊ دلارام وصف ترکیبی آرا میدن دکلمک
معناسنه کوکل راحت ایتدرجی دیمکدر بونده مسرور معناسنه‌در
وجائزدر که مجازا مشهور چنکی جاریه اوله (محصول بیت) خطاب
عام طریقیله بیورر کوکلکی دنیادلارامنه ویرمه یعنی زن دنیایه ویرمه
زیرا کیمسیله اوتورمدی ومصاحب اولمدی که انك کوکلنی قوپاروب المدی
حاصلی هر کیمسه که اکا مصاحب اولدی البته فریفته اولدی
❊ چو در خاکدان لحد خفت مرد ❊ قیامت بیفشاند از روی کرد ❊
(محصول بیت) کشی چونکه قبرچوقورنده یاتدی یعنی قبره کیردی
قیامتده سلکر انجق یوزندن غباری ❊ سر از جیب غفلت بر آور کنون
❊ که فردا نماند بخجلت نکون ❊ (محصول بیت) باشکی غفلت
یقه‌سندن شمدی چیقار یعنی شمدی که حیاتده‌سین غفلتی ترك ایله واحوال
آخرت تدارکنه مشغول اول تاکیم قیامتده باشك اشاغه قالمسون
خجالتدن یعنی قیامتده اوتانیه‌سین دیمکدر ❊ نه‌چون خواهی
آمد بشیراز در ❊ سر وتن بشوئی زکرد سفر ❊ (محصول بیت)
استفهام انکاری متضمن در بویله دکلیدر که شیرازه کلك استیجك
باشکی و کوزکی سفر توزندن یورسین بهرحال شیراز ذکری کندویه
کوره در والا مراد سفردن وطنکه کلك استیجك دیمکدر ❊ پس ای
خاکسار گنه عنقریب ❊ سفر کرد خواهی بشهر غریب ❊ (محصول بیت)
ایمدی ای کناه آلوده یقنده سفرایده بجسین شهر غریبه یعنی غربت آخرته
❊ بران از دو سر چشمهٔ دیده جوی ❊ ور آلایشی داری از خود بشوی ❊
بران فعل امر مفرد مخاطب راندندن سور دیمکدر آلایشی یا حرف مصدر
بولشقلق دیمکدر (محصول بیت) ایکی دیدهٔ سرچشمه‌دن ایرمق سور
یعنی چوق اغله و اکر بولشقلق وار ایسه بو وآرتت پاك ایله که آخرته
ناپاك کتمیه‌سین حاصلی اکر عصیان وخطادن آلایشك وار ایسه بالتمامیت
توبه واستغفار ایله ناپاك کتمیه‌سین ❊ حکایت ❊ ❊ ز عهد پدر یاد دارم همی ❊
که باران رحمت بر او هر دمی ❊ عهد بونده زمان معناسنه‌در همی معناده
دارمه مقیددر همی دارم دیمکدر تقدیری بر یاد دو یاردر (محصول بیت)
پدر زمانندن بری یاد ایده طوتارم یعنی خاطرمده در مصراع ثانی

دعائیه‌در حشو ملیح قبیلندندر که باران رحمت انك اوزرینه یاغسون
ویا اولسون دیمکدر خدا رحمت ایلسون دیمکدر حضرت شیخك یادنده
اولان کلن بیتدر ❊ که در طفلیم لوح ودفتر خرید ❊ ز بهرم یکی خاتم
زر خرید ❊ که حرف بیان (محصول بیت) که بابام بنم ایچون لوح الدی یازی
یازمغیچون وسپاره الدی اوقومغیچون و بونلردن فضله بنم ایچون بر التون
خاتم الدی ❊ بدر کرد ناگه یکی مشتری ❊ بخرمایی از دستم انکشتری ❊
(محصول بیت) ناکاه مشتری یوزکی المدن خرماسیله چیقاردی یعنی
بر خرما ویروب الدی حاصلی بنی الدادی حضرت شیخ کندی
سرکذشتی مناسبتیله معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ چو نشناسد انکشتری
طفل خرد ❊ بشیرینی از وی تواند برد ❊ (محصول بیت) چونکه
طفل خرد انکشتری قدرین بیلز طاتلو نسنه ایله التون یوزکی الدایوب
الندن الق ممکندر ❊ هم قیمت عمر نشناختی ❊ که در عیش شیرین در
انداختی ❊ (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر سنده عمرك قیمتنی
بیلمدك که طاتلی صفاده وعیشده اندك انی یعنی هوا وهوسله وذوق
وصفا ایله انی تلف ایلدك ❊ قیامت که نیکان باعلی رسند ❊ ز قعر ثری
تا ثریا رسند ❊ باعلی مراتب بمراتب اعلی دیمکدر ثرادن مرادزمین در
وثریا اولکر یلدزی (محصول بیت) قیامتده که مقبوللر وشیرلر فردوس
اعلایه ایریشور لر یرالتندن فوق السمایه ایریشور یعنی مراتب
علیایه ایریشورلر ❊ ترا خود بماند سر از ننك پیش ❊ که کردت
بر آید عملهای خویش ❊ که حرف تعلیل (محصول بیت) ایلر مرتبهٔ
اعلایه ایرشنجه سنك خود باشك عار وناموسندن اوکنده قالورزیرا
چرکین عمللرك اطرافکه کلور دیر بلور پس اوتاند و غمکدن باشکی
قالدرامزسین و کیمسه یوزینه بقامزسین ❊ برادر زکار بدان شرم دار
❊ که در روی نیکان شوی شرمسار ❊ برادر منادی حرف ندا محذوفدر که
حرف تعلیل (محصول بیت) ای برادر براماز کیمسلر ایشندن اوتانمزسك ایلر
یوزنده قیامت کوننده شرمسار خجل اولورسین بدان لفظنده الف ونون
اسم اشارتدر دیمین بدانند نمش ❊ در آن روز کز فعل پرسند وقول ❊
اولو العزم را تن بلرزد ز هول ❊ معلوم اوله که اولو العزم شول پیغمبرلردر که
بکی شریعت و کتاب صاحبلری اولمشلردر وانی مقرر ایلمده کوشش بلیغ

ایلمشلر در وانلك مشقت و تحملنده طاعتلرك طعنه مبالغیله صبر ایلمشلر در
وانلرك مشهورلری نوح وابراهیم وموسی وعیسی ومحمد مصطفی در
صلوات الله وسلامه هول خوف وهیبت معناسنه در (محصول بیت)
اول قیامت کونده که افعال واقوالدن سؤال ایلیه لر اولوالعزم انبیانك
نی یعنی وجودی خوف وهیبتدن دتره قالدیکه غیریلرك ﴿ بجایی که
دهشت خورندا نبیا ❊ توعذر کنه راچه داری بیا ﴾ بجایی یاحرف
ظرف ویاحرف وحدت که رابط صفت (محصول بیت) بر یرده که انبیا
خشیت وهیبت ییرسن کناهك عذرنی نه طوتارسین کل کوره یم زیرا زیاده
بی کس سین و کندی حالکی قیرمازسین ﴿ زنانی که طاعت برغبت برند ❊
زمردان ناپارسا بکذرند ﴾ زنانی یاحرف تنکیر که رابط صفت (محصول
بیت) خاتونلر که خدایه طاعت وعبادتی رغبتله ایلدیلر یعنی پارسا
وعابد اولیلان ارلردن کچرلر یعنی آخرتده مقبول ومعزز اولورلر ﴿ تراشرم
نایدزمردیٔ خویش ❊ که باشد زنانرا قبول ازتو بیش ﴾ (محصول بیت)
سکا کندی مردلککدن عار وحجاب کلزمی که زنلرك قبولی سندن زیاده
وباانلرك طاعتی سنك طاعتکدن ایلری اوله بومعنا بیش بای عجمله
اولدیغنه کوره درحاصلی سکا شرم کلزمی که زنلر سندن مقبول اوله
﴿ زنانرا بعذری معین که هست ❊ زطاعت بدارند که وکاه دست ﴾
بعذر باحرف مصاحبت ویاحرف وحدت مصراع ثانیه مرهوندر
عذر معیندن مراد حیض ونفاس در که رابط صفت در (محصول بیت)
زنلر شول عذر معین سببیله که واردر کاه کاه عبادت وطاعتدن ال چکرلر
وفراغت ایدوب عبادتدن غیری کاره مشغول اولورلر بویله ایکن کنه
فاسق ارلردن مقبوللردر ﴿ تو بی عذر یکسو نشینی چوزن ❊ روای کم ززن
لاف مردی مزن ﴾ (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررسن
عذرسز عبادتدن برجانبه چکلوب اوتوررسین زن کبی حاصلی معذور
زن کبی عبادت وطاعتدن ال چکوب اوتوررسین یوری زندن کوتی
ارلك لافنی اورمه ﴿ مراخود چه باشد زبان آوری ❊ چنین کفت شاه
سخن عنصری ﴾ مرا بنم دیمکدر زبان آور وصف ترکیبی متکلم فصیح
وشاعره دیرلر ویاحرف مصدر (محصول بیت) بنم خود شاعرلغم
وسخن کو یلغم نه اوله یعنی نه مقداری وار سوزك پادشاهی وشاعر

پردوز عنصری بویله دیدی یعنی بن دکل اولده سو یلدی عنصری
سلطان محمود غزنو ینك مداحی در وملك الشعراسیدر کلن بیت انك
دیدیکیدر ﴿ چو ازراستی بکذری خم بود ▪ چه مردی بود کرز نی
کم بود ﴾ چو ادات تعلیلدر راستی یاحرف مصدر خم اکری دیمکدر
(محصول بیت) عنصری دیرکه چون که طوغریلقدن کچه سین بو کلم وکج
اولور یعنی استقامتدن کنجه اعوجاج مقرردر نه مردر شول کیمسه که
برعورتدن الحق اوله حاصلی برار که زندن الحق ودنی وکونی اوله انك
ارلکی نه اولور واول نه اولور ﴿ بناز وطرب نفس پرورده کیر ❊ بایام
دشمن قوی کرده کیر ﴾ (محصول بیت) نفسکی ناز وطربله بسلمش
وپرورده ایلمش طوت نیجه زمان دشمنکی قوی وغالب ایلمش طوت حاصلی
کشی نفسنی بسلمك همان دشمنی بسلیوب قوی وغالب ایلمکدر ﴿ حکایت ﴾
﴿ یکی بچهٔ کرك می پرورید ▪ چو پرورده شد خواجه بردرید ﴾
(محصول بیت) بریسی برقورد انکینی یعنی یوریسنی بسلدی وتربیه
ایلدی چونکه بسلنمش اولدی ویودی صاحبنی پاره لدی
﴿ تودشمن چنین نازنین پروری ❊ ندانی که ناچار زخمش خوری ﴾
(محصول بیت) سن دشمنی که بویله نازلی بسلرسین واکا لطیف
تربیه ایلرسین بیلزسین که بالضروری انوك زخمنی یرسین وضررین
کوررسن حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ نه ابلیس
درحق ماطعنه زد ▪ کز ینان نیاید بجز کاربد ﴾ (محصول بیت)
استفهام انکاری طریقیله بیورر ابلیس بزم حقمزه طعنه اورمادیمی یعنی
اوردی بویله دیو که بونلردن یراماز ایشدن غیری وفسق وعصیاندن
غیری کلمز وهرکز صادر اولماز اندن انصافیدر بویله دشمنه
اطاعت ایدوب امرخدایه مخالفت ایلیه سین ﴿ فغان ازبدیها که
درنفس ماست ❊ که ترسم شود ظن ابلیس راست ﴾ بدیها یاحرف
مصدر وها ادات جمع که حرف تعلیل (محصول بیت) فریاد وفغان
شول یرامزلقلردنکه بزم نفسمزده در که قورقرمکه ابلیسك بزم حقمزده
ظنی کرچك اوله ﴿ چوملعون پسند آمدش قهرما ❊ خدایش برانداخت
از بهرما ﴾ (محصول بیت) چونکه معلونه بزم قهر وهلاکمز مقبول
کلدی یعنی مقهور اولمامز پسند کلدی خدا انی بزم ایچون

درکاهندن سوردی مردود ومطرود ایلدی ﴿ بکاسی برآوریم از بن عاروننك ﴾ که با او بصلحیم و باحق بجنك ﴾ (محصول بیت) قنده باشمز قالدوب کیسه‌نك یوزینه باقغه قادر وزناموس وعاردن که ابلیسله صلح اوزره یوزو خدا ایله جنکده یوز حاصلی اکا اطاعت وامرینه منقاد اولورز وخدایه مخالفت وانکله جنك وجدا لده یوز ﴿ نظر دوست نادر کند سوی دوست ﴾ چو در روی دشمن بود روی دوست ﴾ (محصول بیت) دوست دوسته از التفات ایدر ونادر یوزینه بقر چونکه دوستك یوزی دشمنه اوله حاصلی دشمنله یار ودوست اولان دوسته دوست محبت کوزیله بقمز یعنی سنکه تابع ابلیس اولەسن خدا سکا التفات ایدوب رحمت ایلمز ﴿ کرت دوست باید کزو برخوری ﴾ نباید که فرمان دشمن بری ﴾ (محصول بیت) اکرسکا دوست کرکیسه که اندن برییه سین یعنی فائده کوره سین لایق ومعقول دکلدر که دشمنك فرمانني ایلدوب اکا اطاعت ایده‌سن ﴿ روا دارد ازدوست بیکانه‌کی ﴾ چودشمن کزیند بهم خانکی ﴾ (محصول بیت) اول کسه دوستدن بیکانه لکی وایراق اولمنی جائز طوتار یعنی جائز کورور چونکه دشمنی اوداشقلغه اختیار ایدر بعض نسخده چوبینه که واقعدر حاصلی دوستك دشمنله دوست اولان دوستدن بیکانه اولمق استر ﴿ ندانی که کمتر نهد دوست پای ﴾ چو بیند که دشمن بوددر سرای ﴾ (محصول بیت) بوبیتده استفهام انکاری طریقیله بیورر بیلمزمیسین که دوست دشمن او بنه ایاق قومازیعنی وارماز وکیرمز چونکه کوره که اوده دشمن وار یعنی براوده که دشمن اوله دوست انده ایاق بصماز ﴿ زسیم سیه تا چه خواهی خرید ﴾ که خواهی دل از مهر یوسف برید ﴾ (محصول بیت) قلب وسیه کشله نه شیء الستك کرکه کوکلکی یوسف محبتندن کسمك استرسین یعنی خدانك مهر ومحبتنی ترك ایدوب نه الستك دنیا ایله دنیادن مراد خود خدا یولینه صرف ایدوب محبتنی اله کتورمك ایدی ﴿ تو از دوست کرعاقلی برمکرد ﴾ که دشمن نیارد نکه در تو کرد ﴾ (محصول بیت) اکر عاقل ودانا ایسك دوستدن یعنی خدادن دونمه اکا مخالفت ایلمه تاکیم دشمن یعنی شیطان قادر اولیه سکا یرامز کوزله بقمغه وضرر ایتمکه بونده معنا حقیقیدر

وبوندن اول اولا نلر تمثیل طریقیله در ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی برد رپادشاهی ستیز ﴾ بدشمن سپردش که خونش بریز ﴾ سپردش ضمیر مستتر پادشاهه وبارزیکی به راجعدر (محصول بیت) برکسی برپادشاه اوزرینه ستیز ایلدی یعنی برخصوصده عناد ایدوب پادشاهله معارضه ومقابله ایلدی پادشاه انی کندی دشمنه تسلیم ایلدی که قانن دوك وانی هلاك ایله ﴿ کرفتار دردست آن کینه توز ﴾ همی کفت باخود بزاری وسوز ﴾ کینه توز وصف ترکیبیدر توزیدندن ایرکك وقرنەق معناسنه (محصول بیت) مسکین کینه ایرکیجنك الندە کرفتار اولوب سویلردی کندیسنه سوز وناله وزاریله ﴿ اکر دوست برخود نیازردمی ﴾ کی ازدست دشمن جفا بردمی ﴾ (محصول بیت) اکر دوستی کندی اوزرمه اینجیدوب بحضور ایتمیدم دشمن الندن بچان جفا ایلدردم یعنی اینجزدم ﴿ بنا خن ز دشمن بدرید پوست ﴾ رفیقی که برخود بیازرد دوست ﴾ (محصول بیت) طرناغله کندی دریسنی یعنی یوزینی یرتدی بررفیق وبرکسه که دوستنی اینجندی حاصلی دوستنی کندی اوزرینه اینجیدوب وپریشان خاطر ایلین پشیمانلقدن یوزین یرتار والین ایصررهرکیسه ﴿ تو با دوست یکدل شوویك سخن ﴾ که خود بیخ دشمن برآید زبن ﴾ بیخ بای عربك کسریله کوکه دیرلر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررسن دوستله برکوکللی وبرسوزلی اول یعنی دوسته موافق ومطابق اول مخالف اوله که دشمنك کوکی کندیلدن دبندن چیقار یعنی هلاك اولورسن زحمت چکمکسزین ﴿ نپندارم این زشت نامی نکوست ﴾ بخوشنودی دشمن آزار دوست ﴾ بخوشنودی باحرف سبب ویاحرف مصدر (محصول بیت) ظن ایلمزم که بوادچیرکینلکی ایی ومعقولدر دشمنك خشنودلغیچون یعنی دشمنی راضی ایلمك ایچون دوستك آزاری وبیحضورلغی حاصلی دشمن ایچون دوستی بیحضور ایلمك معقول وپسندکلدر دوستدن مراد خدادر ودشمندن مراد ابلیس علیه اللعنه در فتدبر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی مال مردم بتلبیس خورد ﴾ چو برخاست لعنت برابلیس کرد ﴾ (محصول بیت) برکیسی خلقك مالنی تلبیس وتزویرله ییدی یعنی حیله ومکرله ییدی چونکه یوب سفره‌دن قالقدی ابلیسه لعنت ایلدی وجائزدر حکایه تقدیر اوله

خوردی وکردی یردی وایلردی دیمك اوله ❊ چنین کفت ابلیس اندر رهی ❊ که هرکز ندیدم چنین ابلهی ❊ (محصول بیت) ابلیس اکا یولده راست کلوب بویله دیدیکه هرکز بونجلین برابله کورمدم یعنی سکا بکزر برابله دنیاده کورمدم دیمکدر ❊ ترابا منست ای فلان آشتی ❊ بجنکم چرا کردن افراشتی ❊ آشتی یاسی اصلی در وافراشتی یاسی ضمیرخطاب یو جلتدك دیمکدر (محصول بیت) ابلیس اول حرام خوره دیرکه سنك بنمله ای فلان کس صلحك واردر که بکا طاعت ایدرسین وامریمه مخالفت ایلمزسین پس بنمله جنك ایتمکه وعداوت اظهار ایلمکه سبب نیجوندر حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورور ❊ دریغست فرموده دیوزشت ❊ که دست ملك برتوخواهد نوشت ❊ دیوشیطان دیمکدر (محصول بیت) چرکین شیطانك امرنی طوتمك واکا اطاعت ایلمك حیف در زیرملك الی سنك اوزرکه انی بر یازیسردر ❊ رواداری ازجهل وبی باکیت ❊ که پاکان نویسند ناپاکیت ❊ (محصول بیت) جایز طوترمیسین که جهل وبی باك لککدن که پاکلر یعنی کراما کاتبین یازلر پاکلککی وکناه وعصیان وخطاکی ❊ طریقی بدست آروصلحی بجوی ❊ شفیعی برانکیز وعذری بکوی ❊ طریق وصلحی وشفیعی وعذری یالری وحدتیجوندر (محصول بیت) برطریق اله کتور وبرصلح دیله یعنی زهد وصلاحه وتوبه واستغفاره سعی ایله وخدا امرینه مخالفت ایلمه که طریق صلح بودر کناهلر کدن اوتری برشفیع تدارك ایله وجرم خطاکی یادایدوب درکاه خدایه عذر کتور حاصلی دائما توبه واستغفار دیلکدن کتمسون ❊ که یك لحظه صورت نبندد امان ❊ چو پیمانه پرشد بدور زمان ❊ که بیت سابقه حرف تعلیدر (محصول بیت) مذکورلری عمله کتور زیرا برساعت امان صورت بغلمز چونکه پیمانه پراولدی دور زمانده یعنی فرصتی فوت ایلیوب توبه واستغفاره مشغول اول زیرا پیمانۀ عمرآخره ایرشنجه برلحظه امان ویرمز واول زمانده توبه واستغفار فائده ویرمز ❊ وکردست قدرت نداری بکار ❊ چو بیچارکان دست برآری بزار ❊ واکر عمله قدرت الك یوغیسه یعنی عملدن قالدکیسه که اعضاده قدرت وقوت قالمدیسه بیچاره کبی زارلق النی قالدر یعنی خدا درکاهنه نیاز وتضرع الینی قالدر

حاصلی خدایه نیاز ایله ❊ کرت رفت ازاندازه بیرون بدی ❊ چو کفتی که بدرفت نیك آمدی ❊ بدی یاحرف مصدر آمدی یاضمیرخطاب (محصول بیت) اکرسنك جرم وعصیانك حددن زیاده واقع اولدیسه چونکه توبه واستغفار ایلدك وجرم وخطا که اعتراف واقرار ایلدك ایی واردك وبو طریقیله جمیع کناهلرك معفواولوب مقبول درکاه اولورسین ❊ فراشوچو بینی درصلح باز ❊ که ناکه درتوبه کردد فراز ❊ فرا بونده ادات تأکید در (محصول بیت) چونکه صلح قپوسنی اچق کوره سین وار صلحه قائل اول یعنی توبه نك قبولی میسر وممکن ایکن فرصتی فوت ایلمه توبه واستغفاره مشغول اول زیرا احتمالدر که توبه قپوسی بغلنه که اندنصکره توبه نك فائده سی یوقدر ❊ مروزیر بای کنه ای پسر ❊ که حمال عاجز بود درسفر ❊ (محصول بیت) کنه یوکی التده یوریمه ای پسر یعنی کناه یوکنی یوکلنمه زیرا حمال سفرده عاجز اولور یعنی سفرده ارقه سنده یوکی اولان عاجز اولور وزبون قالور ❊ پی نیك مردان بباید شتافت ❊ که هرکه این سعادت طلب کرد یافت ❊ (محصول بیت) ایی ارلر اردنجه ایومك کرك یعنی ایلره تابع اولوب کیتمك کرك زیرا هرکیمسه که بوسعادتی طلب ایلدی بولدی زیرا فیاضده بخل یوقدر ❊ ولیکن توذنبال دیو خسی ❊ ندانم که درصالحان کی رسی ❊ (محصول بیت) امامسن خبیث شیطانك اردنجه سین بلمزم که صلحایه نچان ایریشورسین ❊ پیمبرکسی را شفاعت کرست ❊ که برجادۀ شرع پیغمبرست ❊ (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر پیغمبر برکیمسه یه شفاعت ایدیجی درکه شرع شریفی اوزره در یعنی انك امرنی ونهیینی طوتار حاصلی شرعله عامل در دیمکدر ❊ حکایت ❊ ❊ کل آلوده راه مسجد کرفت ❊ زبخت نکون طالع اندر شکفت ❊ (محصول بیت) بالحق بولشقی برکیمسه مسجد یولنی طوتدی یعنی مسجده کیرمك استدی زیرا اول بیچاره براماز طالعلو بختنده تعجبده ایدی یعنی مسجده قصدله وارمق مراد ایدنمدی بل که بخت نکوندن حیرتده ایدی وکندوزندن خبری یوق ایدی که واردی حاصلی کندیدن بیخبر ایدی واردقیده مراد ایدوب وارمه دکل ❊ یکی منع کردش که تبت یداك ❊ مرودا من آلوده درجای پاك ❊ (محصول بیت) بریسی انی مسجده

کیرمکدن منع ایلدی ودیدیکه ایکی الك هلاك اولسون یعنی سن هلاك
اول دیمکدر دعاء علیه‌در زیرا تبت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه‌در یدان
تثنیهٔ یددر اضافتله نون ساقط اولمشدر کته دامن آلوده پاك یره یعنی
مسجده دیمکدر حضرت شیخ پند و معرفته شروع ایدوب بیورر
﴾ مرا رفتی بدل آمد بر ین * که پاکست وخرم بهشت برین ﴿ اولکی
برینك اصلی برای‌در بر حرف استعلا واین اسم اشارتدر وایکنجی برینده
بر اسمدر علی معناسنه ویا حرف نسبت ونون حرف تأکید (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر که بکا بو حال اوزره رقت کلدی زیرا فردوس اعلی
وپاك وخرمدر انده کیرن معصیتدن پاك اولاندر کناه آلوده‌یه انده یول
یوقدر ﴾ درآن جای پاکان امیدوار * کل آلودهٔ معصیت را چه کار ﴿
جای پاکان امیدوار لامیه وبیانیه‌در (محصول بیت) اول امیدلیلرك
جای پاکنده یعنی صالحلرك جای پاکنده معصیت کناه کلینه بولشمشلرك نه
ایشی واردر یعنی پاکلر مقامیدر انده ناپاکلره یر یوقدر ﴾ بهشت آن ستاند که
طاعت برد * کرا نقد باید بضاعت برد ﴿ (محصول بیت) جنتی اول کیمسه
صاتون الور که آخرته طاعت ایلدر یعنی اعمال نیك ایلدر کیمه نقد کرکسه
یعنی سیم وزر کرکسه بضاعت ایلدر حاصلی کیمه جنت کرکسه آخرته
عمل صالح ایلدر ﴾ مکن دامن از کرد ذلت بشوی * که ناکه زبالا ببندند
جوی ﴿ مکن فعل نهی مفرد مخاطب مفعولی محذوف‌در تقدیر مکن
آلودکی ذلت ذالك کسریله بونده خطا وکناه معناسنه‌در (محصول بیت)
ملوثلك ایله اتکیکی خطا وکناهدن یو پاك ایله یعنی توبه واستغفار ایله
استغفار صویله کناهلرك توزندن پاك ایله زیرا احتمالدر که ناکاه یوقاریدن
صویی کسه‌لر یعنی شمدیکه فرصت وقدرت واردر معصیتی ترك ایدوب
طاعت وعبادته سعی ایله زیرا اجل کلدکدنصکره بونلر فوت اولور
﴾ مکو مرغ دولت زقیدم بجست * هنوزش سری رشته داری
بدست ﴿ (محصول بیت) دیمه کیم دولت مرغی یعنی عمر نازنین المدن
کیتدی شمدنکرو عبادت وتقوی فائده ایتمز زیرا هنوز پاك اوجی الکده‌در
یعنی عمرم خطا وعصیان ایله کچدی دیو خدا رحمتدن ناامید اولمه زیرا هنوز
بقیهٔ عمر واردر که انده توبه واستغفار میسردر ﴾ وکر دیر شد کرم رو باش
وچست * نه دیر آمدن غم ندارد درست ﴿ کرم رو محکم یوریجی دیمکدر

(محصول بیت) اگر دیر سنکه جوانلق خطا وسهو ایله کچدی نسنه تحصیل
ایلمدم دیو بیورر که جوانلقده تحصیل ایلمدك پیرلکده محکم سعی وکوشش
ایله زیرا درست کان کیج کلکدن غم یمز حاصلی ای عمله سعی ایله اکر جوانلقده
واکر پیرلکده مقبولدر عمل صالح هر کیمدن صادر اولورسه ﴾ هنوزت
اجل دست خواهش نبست * برآور بدرکاه دادار دست ﴿ (محصول
بیت) هنوز اجل سنك سؤال وتضرع الیکی بغلمدی بویله اولنجه درکاه
حقه ال قالدر توبه واستغفار وتضرع واعتذار ایله ﴾ مخسب ای
کنه کرده خفته خیز * بعذر کنه آب چشمی بریز ﴿ (محصول بیت)
اویومه ای کناه ایلمش اویومش کیمسه یعنی ای غافل کناهکار غفلتی ترك
ایله طورعمله مشغول اول وکناه عذریله کوزیاشنی دوك یعنی ایلدکك
کناهك عذرینی دیلیوب اغله ﴾ چو حکم ضرورت بود کآب روی ■
بریزند باری برین خاك کوی ﴿ (محصول بیت) چونکه البته آخرتده دنیاده
ایلدکك قبایحدن وکناهلردن اوتری یوزصویی دوکرلر وعار وناموسی
یره دیررلر باری محله‌نك طپراغی اوزره دوکسونلر یعنی دنیاده ایکن
جناب حقه توجه ایدوب کناهلرکدن اوتری یوزك خاکه سوروب
ناله ونیاز ایله زیرا آخرتده اویله اولمقدن دنیاده بویله اولمق اولی
واحری‌در ﴾ ورایت نماند شفیع از پیش * کسی راکه هست آبروی
از تو پیش ﴿ (محصول بیت) واکر کثرت خطایا ومعاصیدن خدا قتنده
آبروی وحرمت وعزتك قالمدیسه برکیمسهٔ شفیع کتور خدا قتنده انك
حرمتی وعزتی سندن زیاده اوله تاکیم انك شفاعتیله مرادك حاصلی اوله
﴾ خدای ار براند بقهر از درم * روان بزرکان شفیع آورم ﴿ از درم
میم معناده قهره مقیددر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که اکر خدای
تعالی بنی قپوسندن سوروب ردایدرسه مقبول درکاهی اولان عزیزلرك
روحنی شفیع کتوررم زیرا انلرك آبرویی بندن زیاده‌در ﴾ حکایت ﴿
﴾ همی یاددارم زعهد صغر * که عیدی برون آمدم با پدر ﴿ (محصول بیت)
خاطرمده‌در که کوچکلك زماننده بابام ایله بربیرامده بیرام یرینه کلدم
یعنی سیرایچون عیدکاهه بابام ایله کلدم ﴾ بباز یچه مشغول مردم شدم *
درآشوب از پدر کم شدم ﴿ (محصول بیت) اویونجق وخلقلق سبیله
خلقه مشغول اولدم خلقك چوقلغندن وقرشقلغندن پدردن کم اولدم

یعنی بابامی بتردم ❊ برآوردم از بیقراری خروش ❊ پدر تا کهانم بمالید
کوش ❊ (محصول بیت) بی قرار و بی اختیار اولدیغمدن فریاد و فغان
کتوردم حاصلی اغمله باشلادم بو حالده ایکن پدر ناکهانی قولغم اودی
یعنی چکدی و دیدی ❊ که ای شوخ چشم آخرت چند بار ❊ نکفتم
که دستم ز دامن مدار ❊ دستم مهم معناده دامنه مقیددر دامنم دیمکدر
(محصول بیت) دیدی که کستاخ سکا نیچه کره دیدیمی الکی اتکمدن
طوتمه یعنی اتکم الکدن قومه دیمکدر حضرت شیخ کندی سرکذشتی سببیله
مناسبتله پند و معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ بتنها نداند شدن طفل خرد ❊
که مشکل توان راه نادیده برد ❊ (محصول بیت) یالکز کیتمکه قادر دکلدر
طفل صغیر زیرا کورلمش و بلنمش یولی ایلتمك یعنی یترمك مشکلدر
❊ توهم طفل راهی بسعی ای فقیر ❊ برو دامن نیك مردان بکیر ❊
(محصول بیت) سنده طفل راهسین کوشش وز یاضتده ای طالب
فقیر ایمدی یوری ایی کسه لرك دامننی طوت و انلره تابع اولوب عمل صالحه
کوشش ایله ❊ مکن با فرومایه مردم نشست ❊ چو کردی ز هیبت
فروشوی دست ❊ (محصول بیت) الحق کسه لره اوتروب طورمه یعنی
مصاحبت و مخالطت ایلمه اما چونکه ادانیله و اسافل ایله مخالطه و مصاحبت
ایلدك حرمت و هیبتدن الکی یو یعنی بونلردن امیدی کس ❊ بفتراك
پاکان درآویز چنك ❊ که عارف ندارد ز دریوزه ننك ❊ (محصول بیت)
پاکلر ترکیسنه محکم یاپش یعنی واصلین اتککی محکم طوت زیرا عارف
اولانك کیمسنه سؤالدن عار ایلزمراد عزیزلره خدمت ایله و انلردن
مشکلات طریق سؤال ایله و استفاضه ایله ❊ مریدان بقوت ز طفلان
کمند ❊ مشایخ چو دیوار مستحکمند ❊ (محصول بیت) مریدلر قوتده
اطفالدن اکسکدر یعنی نسندیه مالك دکللردر اما مشایخ محکم دیوار کبیدر
حاصلی مریدلر سلوك وریاضتده اطفالدن ز بونرقدر زیرا مشایخسز
سلو که مالك دکللردر اما مشایخ محکم دیوار کبیدر که مریدلر اکا
محتاجدر ❊ بیاموز رفتار از آن طفل خرد ❊ که چون استعانت بدیوار برد ❊
(محصول بیت) رفتاری اول طفل خرددن اوکرن کورکه دیواره نیجه
استعانت ایلدی یعنی دیواره طیانی طیانی کتدی مشایخده محکم دیوار
کبیدر ایمدی معاونت و مظاهرتیله سلوك طریقت و تکمیل حقیقت ایله

❊ ز زنجیر تا پارسایان برست ❊ که در حلقهٔ پارسایان نشست ❊
(محصول بیت) فاسقلر زنجیرندن و بدبختلر زمرهسندن خلاص بولدی
شول کیمسه که صلحا حلقهسنده و اولیا مجلسنده اوتوردی ❊ اکر حاجتی
داری این حلقه کیر ❊ که سلطان ازین در نشد ارد کزیر ❊ کزیز فارسیده
بد کبی در عربیده ادات نفی داخل اولسه اثبات افاده ایدر ندارد کزیر بدی
یوق دیمکدر (محصول بیت) اکر بر حاجتك و بر مهمك وار ایسه که
حصولنی مراد ایدرسین بو حلقهٔ طوت یعنی مشایخ خدمتنی قبول
ایله زیرا پادشاه دخی بو قپویه محتاجدر بوندن کزیری یوقدر
❊ برو خوشه چین باش سعدی صفت ❊ که کرد آوری خرمن معرفت ❊
(محصول بیت) وار سعدی کبی خوشه چین اول که معرفت خرمنی
جمع ایلیهسین یعنی اهل طریقتدن تحصیل کمال ایتمکیله ❊ الا ای مقیمان
محراب انس ❊ چو فردا نشینید بر خوان قدس ❊ (محصول بیت) آکاه اولك
ای انس و قرب محرابنك مقیملری یعنی جناب عزت مقیملری و مقبوللری
چونکه یارین قیامت کوننده قرب و قدس نعمتی اوزره اوتوراسز ❊ متابید
روی از کدایان خجیل ❊ که صاحب مروت نراند طفیل ❊ (محصول بیت)
کدالردن یوز چویرمك و انلردن اعراض ایلمك زیرا صاحب
مروت اولان کیمسه طفیلی سورمز ورد ایلمز ❊ کنون با خرد باید انباز
کشت ❊ که فردا نماند ره باز کشت ❊ (محصول بیت) بو دنیاده عقله شریك
اولمق کرك یعنی عقله تابع اولوب عمل صالحه سعی ایلمك کرك زیرا یارین یعنی
آخرت کونی کیرو دونمکه یولی قالمازحاصلی تکرار دنیایه کلمك ممکن دکلدر
❊ حکایت ❊ ❊ یکی غله مردادمه توده کرد ❊ ز تیمار دی خاطر آسوده کرد ❊
غله خلقك تحل دیدکاری مرداد مه یازك اورته آیدر توده بونده یغن
معناسنه در دی بونده قیش معناسنه در (محصول بیت) بریسی مرداد ماهده
تحلی یغن ایلدی یعنی ترکهٔ خرمنده ماه مردادده یغدی قیش غمندن
خاطرنی آسوده و فارغ ایلدی ❊ شبی مست شد و آتش فروخت ❊ نکون
بخت کالیوه خرمن بسوخت ❊ کالیوه بون کیمسهیه دیرلر احمق دیمکدر
(محصول بیت) بر کیجه بیچاره مست اولدی و خرمن یاننده آتش یاقدی
بدبخت احمق خرمنی یاقدی ❊ دکر روز در خوشه چینی نشست ❊ که یك
جو ز خرمن نماندش بدست ❊ (محصول بیت) ایرتسی کون مسکین

خو شه چین انکه اوتوردی یعنی خاقك ترلا سندن بشق دوشرمکه باشلادی زیرا کندی خرمنندن برار په چه نسنه قالدی بالتمام یاندی ❊ چو سر کشته دیدند درویش را ❊ یکی کفت پرورده خویش را ❊ (محصول بیت) چون که بیچاره سرکشته ومتحیر کوردی بریسی کندی آدمنه نصیحت طریقیله دیدی ❊ نخواهی که باشی چنین تیره روز ❊ بدیوانکی خرمن خودمسوز ❊ (محصول بیت) بریسی پرورده سنه دیدی اکر دیله مزسك که بویله دولتسز اولاسین دیوانه لکیله کندی خرمنکی آتشه اورمه یعنی خرمنکی یاقه حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ❊ کراز دست شد عمرت اندر بدی ❊ توانی که درخرمن آتش زدی ❊ (محصول بیت) اکر سنك عمرك برامزاقده یعنی فسق وفجورده کندیسه یعنی عبث یره صرف ایلدکیسه سن اول کیمسه سن که خرمن عمرکی آتشه اوردك یعنی عمرکی ضایع وتلف ایلدك ❊ فضیحت بود خوشه اندوختن ❊ پس ازخرمن خویشتن سوختن ❊ فضیحت رسوایلق دیمکدر (محصول بیت) خوشه قرنمق وخوشه چینلك ایلمك رسوایلقدر کشی کندی خرمننی یاقوب تلف ایلدکدنصکره ❊ مکن جان من تخم دین ورزوداد ❊ مده خرمن نیك نامی بباد ❊ مکن یعنی غفلت مکن دیمکدر (محصول بیت) ای بنم جانم دین وداد تخمنه امك ور یعنی سعی و کوشش ایله حاصلی دین وعدل تحصیلنه اقدام واهتمام ایله غفلتله نیك نامق خرمننی بیله ورمه کندیکی بدنام ورسوای ایله ❊ چوبرکشته بختی درافتد ببند ▪ ازونیك بختان بکیرند پند ❊ (محصول بیت) چونکه برید بخت قید وبنده دوشه وباشنه بلا ومصیبت کله نیك بختلر وسعادتلیلر اندن پند ونصیحت طوتارلر ❊ تو پیش ازعقوبت درعفو کوب ❊ که سودی ندارد فغان زیرچوب ❊ (محصول بیت) سن عقوبتدن اول عفو ونجات قپوسنی قق یعنی حیاتده ایکن توبه واستغفار ایله زیرا دکنك التنده فریاد وفغان فائده ویرمز حاصلی آخرتده عذاب وعقابه کرفتار اولدقدنصکره فریاد وفغانك فائده سی یوقدر ❊ برآرازکریبان غفلت سرت ❊ که فردا نماند خجل در برت ❊ (محصول بیت) بوکون حیاتده ایکن غفلت یقه سندن باشکی چیقار حاصلی غفلتی ترك ایدوب زهد وتقوایه کوشش ایله تاکیم یارین قیامتده خجیل وشرمنده اولوب باشك کوکسکده قالمیه حاصلی خجیل اولوب اوتنماسین

❊ حکایت ❊

❊ حکایت ❊ یکی متفق بود برمنکری ❊ کذر کرد بروی نیك محضری ❊ (محصول بیت) بریسی برفعل منکر اوزره یعنی برنامشروع فعل اوزره ملازم ومداوم ایدی اتفاق بوقبیح فعلی ایشلرکن برایی خوبلی یعنی برشیخ انك اوزرینه اوغرادی وانك وحالنه مطلع اولدی ❊ نشست ازخجالت عرق کرده روی ▪ که آیاخجل کشتم از شیخ کوی ❊ آیاعجب معناسنه در امامبالغه افاده ایدر (محصول بیت) خجالتدن یوزی درلیوب اوتوردی یعنی شیخك کورد کندن اوتانوب درلدی واوتوردی ودیدی عجب محکم اوتاندم محله شیخندن یعنی شرمنده اولدم ❊ شنید این سخن شیخ روشن روان ❊ برو بس بشورید وکفت ای جوان ❊ (محصول بیت) روشن جانلی وخوب خویلی شیخ جواندن بوسوزی اشتدی اوزرینه غضب ایلدی ودیدی ای جوان مقول قول بوکلان بیت در ❊ نباید همی شرمت ازخویشتن ❊ که حق حاضروشرم داری زمن ❊ (محصول بیت) اخبار وانشایه محتملدر سکا کندکدن شرم وحیا کلمز که خدا حاضردر وبندن اوتانورسن ❊ چنان شرم دار ازخداوند خویش ❊ که شرمنده بیکانکانست وخویش ❊ (محصول بیت) شویله شرم طوت کندی خداوندکدن که اجنبیلردن وکندی خصم وقومکدن طوتارسین یعنی بونلردن نیجه اوتانورسك خدادن اویله اوتان بل که دخی زیاده ❊ نیاسایی ازجانب هیچ کس ▪ بروجانب حق نکهدار وبس ❊ (محصول بیت) هیچ کیمسه نك جانبندن دنیا خلقندن راضی اولمازسین وحضور ایلمزسن چونکه بویله در وارایدی جانب خدایی رعایت ایله فقط حاصلی اوتان وخوف ایله زیرا دولت وعزت انك قدرتی النده در فقط مخلوقاتك النده نسنه یوقدر جمله سی اکا محتاجدر ❊ حکایت ❊ زلیخا چوکشت ازمی عشق مست ▪ بدامان یوسف درآویخت دست ❊ زلیخازانك ضمی وفتحی جائزدر درآویخت یونك کبی برلرده یاپشدی دیمکدر (محصول بیت) زلیخاچون که می عشقدن مست اولدی یوسفك اتکنه الینی تعلیق ایلدی یعنی اتکنه یاپشدی حاصلی مرادنی حاصل ایلمك ایچون حضرت یوسفك اتکنه محکم اصلدی ❊ چنان دیوشهوت رضاداده بود ❊ که چون کرك دریوسف افتاده بود ❊ (محصول بیت) انجلین دیو

شهوت رضا ويرمشيدى كه قوردكبى يوسفه دوشمشيدى يعنى اوزرينه
هجوم ايتمشيدى ❊ بتى داشت بانوى مصر ازز خام ❊ برومعتكف
بامدادان وشام ❊ (محصول بيت) مصر بانوسنك يعنى زليخانك
مرمردن بر بتى وارايدى كه اكا صباح واخشام ملازم ومداوم ايدى
❊ درآن لحظه رويش بپوشيدوسر ❊ مباداكه زشت آيدش درنظر ❊
آيدش ضمير مستتر زليخايه راجعدر وبارز معناده نظره مقيددر (محصول
بيت) حضرت يوسفدن وصال طلب ايلدكده بتك يوزنى وباشنى
اورتدى مباداكه مرادى اولان فعل شنيع بتك نظرنده چركين كله
ديوسترايلدى ❊ غم آلوده يوسف بكنجى نشست ❊ بسر برزداز نفس
ستمكاره دست ❊ (محصول بيت) يوسف بوحالى كورنجه غمناك
وبيحضور بركوشه ده اوتوردى ايكى اليني ظالم نفسك الندن باشنه اوروب
نته كه محزونلرك عاديدر ❊ زليخاودستش ببوسيد وپاى ❊ كه اى سست
پيمان وسركش درآى ❊ (محصول بيت) زليخا يوسفك ايكى اليني
واياغنى اوپدى وديدى اى عهدسز وپيمانسز سركش كل نه قچارسين بندن
❊ بسندان دلى روى درهم مكش ❊ بتندى پريشان مكن وقت خوش ❊
باحرف مصاحبت سندان دل وصف تركيبى اورس كوكللى ديمكدر
وياحرف مصدر (محصول بيت) دمور يوركليلكله يوزكى يورتامه يعنى
آهن دل وبى رحم اولمه ويوزكى يورتارمه حدت وشدتله كندى خوش
وقتمى پريشان ايله ❊ روان كشتش ازديده برچهره جوى ❊ كه بركرد
وناپاكى ازمن مجوى ❊ (محصول بيت) حضرت شيخ بيورر يوسف
چونكه زليخادن بوسوزى اشتدى ايكى كوزندن يوزى اوزره ايرمق
روان اولدى وزليخايه ديديكه بوايشدن رجوع ايله وبندن ناپاكلك
استمه يعنى زنا طلب ايله ❊ تودرروى سنكى شدى شرمسار ❊ مرا شرم
بايد زپروردكار ❊ (محصول بيت) زليخايه يوسف ديركه
سن برطاشدن پيدا اولمش بتك يوزندن يعنى قرشو سنده شرمسار
اولدك ويوزينى اورتدك يابكا پروردكارم طالمدن شرم كلمزمى يعنى
سن برطاشدن اوتانديغك برده بن خدادن اوتنمازميم حال بوكه هريرده
حاظر وناظردر حضرت شيخ پند ومعرفت بيانثه شروع ايدوب
بيورر ❊ چه سود آيدارپشيمانى آيد بكف ❊ چوسرمايهٔ عمر كردى تلف ❊

(محصول بيت) پشيمانلقدن نه فائده اله كيرور ونه سود حاصل اولور
چونكه سرمايهٔ عمرى تلف ايلدك ❊ شراب ازپى سرخ روپى خورند
❊ وز وعاقبت زرد روپى برند ❊ (محصول بيت) شرابى بكز
قزللغيچون وتحصيل مزاج ايچون ايچرلر اما عاقبت اندن يوز صاريلغى
ايلدرلر يعنى آخرتده آخر الامر نتيجه سى شرمنده اولوب عذابه كرفتار
اولورلر ياخود خمار وصداعنى چكرلر ❊ بعذر آروري خواهش
امروزكن ❊ كه فردا نماند مجال سخن ❊ (محصول بيت) عذر
كتوريجى لكله خدادن سؤالى بوكون ايله يعنى اعتذار ايدوب
توبه واستغفارله كناهك عذرنى بوكونده زيرا يارين قيامتنده عذره
مجال قالماز وفائده ايلمز ❊ تمثيل ❊ ❊ پليدى كند كربه درجاى پاك ❊
چوزشتش نمايد بپوشد بخاك ❊ (محصول بيت) كدى جاى پاكده
مردارلر چون اول حال اكه چركين كورينور خاكله اورتريعنى ستر ايدر
❊ توآزادى ازنا بسنديدها ❊ نترسى كه بروى فتد ديدها ❊ آزادى
ده ياضمير خطابدر (محصول بيت) كربه حيوانلغيله بوله ايدر اما سن
عقل واردر اكله نامقبوللردن فارغ وآزاده سين كه اول نامقبول كاركه
كوز دوشه يعنى كوره لر ديو پروا ايچمزسين ❊ براند يش ازآن بندهٔ
پركناه ❊ كه باخواجه عاصى شود چندكاه ❊ (محصول بيت) اول
كناهى چوق قولدن فكر ايله كه نيچه زمان افنديسنه عاصى اولور
يعنى الندن فرار ايدر ❊ اكرباز كردد بصدق ونياز ❊ بزنجير وبندش
نيارند باز ❊ (محصول بيت) اكر اول بنده كنا هنه اعتراف ايدوب
صدق ونيازله رجوع ايليه وافنديسنك امرينه جانله مطيع ومنقاد
اوله انى زنجيره وبنده كتورمزلر وبيونه دمر اورمازلر زيرا كندى كلدى
❊ بكين آورى باكسى برستيز ❊ كه ازوى كزيرت بود ياكريز ❊ باحرف
مصاحبت كين آور وصف تركيبى وياحرف مصدر ياكسى باحرف
مصاحبت وياحرف وحدت نوعيه برحرف تأكيد ستيز فعل امر مفرد
مخاطب عناد ايله ديمكدر كه حرف رابط صفت ازوى ضمير كسى يه راجعدر
كزير كاف عجمك ضميله وزانك كسريله عربيده بدكبى ضرور تمسز ديمكدر
كزبر كاف عجمك وزانك كسريله اسمدر نفرت معناسنه (محصول بيت)
كيندارلغله وعنادله برنوع كيمسيله عناد وجنك ايله كه اندن ضرورت
واحتياجك اوليه وياندن نفرتك اوله بم ايسه خدايه احتياجم كليسدر

واندن كزير ونفرتم بو قدر بانكه اندن غيرى يه هم كزيرم واردر اما كا
هرحالده احتياج كلى واردر معلوم اوله كه كلستانده كين آورى برشه
جنك آورى وا قعدر جنك آور وصف تركيبيدر وباضمير خطاب
بو بيتك شرحنده كلستانده جميع شراحك اياغى بالجغه باتمشدى تتكم
بوستانده بعضيك باتمشدر تأمل ❋ كنون كرد بايد عمل راحساب ■ نه
آنكه كه منشور كردد كتاب ❋ كرد بونده كردن معناسنه در منشور مفتوح
ومكشوف معناسنه (محصول بيت) شمدى حياتده ايكن ايلديكك عملك
حسابنى ايلمك كركسين اول وقت حساب ايله كه اعمالك كتابى اجله حاصلى
قيامتده كه اعمالك مكتوبنى آچلر وسكا اوقو ديلر اول وقت فائده و برمز
❋ كسى كرچه بد كرد وهم آنكرد ❋ كه پيش از قيامت غم خويش خورد ❋
(محصول بيت) بركيمسه اكرچه رامز ايلدى كه هوسه وفسق وفجوره
سعى ايلدى امابونده برامز ايلمدى كه قيامتدن اول يعنى اولمزدن
اول كندى غمنى يدى آخر عمرنده توبه واستغفار ايلدى ❋ كر آينه از آه كردد
سياه ❋ شود روشن آينهٔ دل باه ❋ (محصول بيت) اكر آينه آهدن سياه
اولوب ژنك طوتارسه اما آينه دل عصيان وخطا ايله ژنك طوتمشكن خدا
خوفيله آه وكريه ايله پاك وروشن اولور ❋ بترس از كناهان خويش اين
نفس ❋ كه روز قيامت نترسى زكس ❋ كه حرف تعليل (محصول بيت) شمدى
دنياده كندى كناهلركدن خوف ايله كه قيامت كوننده كسه دن خوف
ايليه سين يعنى ونده قورق كه انده قورقيه سن وزحمت چكميه سين ❋ حكايت ❋
غريب آمدم درسواد حبش ❋ دل ازدهر فارغ سران عيش خوش ❋
سواد حبشدن مراد مملكت حبش در (محصول بيت) مملكت حبشه غريب
كلدم يعنى تنها كلدم اما قلبم زمانه غمندن فارغ وآزاده ايدى و باشم عيش
وسروردن خوش ايدى حاصلى هر وجهله ذوقم وار ايدى ❋ بره يكى دكه
ديدم بلند ❋ تنى چند مسكين درو پاى بند ❋ بره باء حرف ظرف و وانى تأكيد
ايدرد كه دالت هيله دكان ديمكدر بونده حبس خانه مراددر (محصول
بيت) بوالده كيدركن بربويوكسك حبس خانه كوردم برقاج درمند كيمسه
انده پاى بند ايدى يعنى محبوس ايدى چونكه بوحالى كوردم ظن
ايلدم كه كانى انده حبس ايدرلر ❋ بسيج سفر كردم اندر نفس ❋ بيابان كرفتم
چو مرغ از قفس ❋ (محصول بيت) على الفور اندن سفرتداركنى كوردم
و بيابان يولنى طوتدم قفسدن خلاص اولان مرغ كبى حاصلى اندن

بيابانه دوشوب كيتمك استدم ❋ يكى كفت كين بندبان شبروند ❋ نصيحت
نكيرند وحق نشنوند ❋ (محصول بيت) بربسى بنم خوفم كورنجه ديدى
بو محبوسلر كه واردر بونلر اوغرى وحراميلر در نصيحت طوتمازلر
وحق سوزى قبول ايدوب استماع ايلمزلر حاصلى بربلوك عاصى ومجرملردر
حضرت شيخ پند ومعرفته شروع ايدوب بيورر ❋ چو بركس نيايد
زدستت ستم ❋ تراكر جهان شحنه كيرد چه غم ❋ (محصول بيت) چونكه
كمسنك اوزرينه ظلمك كلمه يعنى چونكه كمسيه ظلم وتعدى ايلميه سين سكا نه غم
اكر جهان خلقنى شحنه طوتارسه يعنى طوپطولو شحنه اولورسه
شحنه صوباشيه ديرلر ❋ نكونام را كس نكيرد اسير ❋ بترس از خدا ومترس
از امير ❋ (محصول بيت) آيى آدلى كيمسه كيمسه اسير ايلمز يعنى ايلكله
آد چيقرن كيمسه يه يابشمز اعدى سن خدادن خوف ايله و پادشاهدن
ويكدن خوف ايلمه زيراسنى خدا حفظ ايلر ❋ نياورده عامل غش اندر
ميان ■ نينديشد از رفع ديوانيان ❋ غش غينك كسريله چرك ديمكدر
(محصول بيت) اورتايه چرك كتورممش عامل يعنى خيانتى ظاهر
اولمامش عامل اهل ديوان عزلندن وتفتيشندن قورقماز وقيرمز حاصلى
وزيرلردن ودفتردارلردن قورقمزامين در ❋ وكر عفتش را فز نبست زير ❋
زبان حسابش نكردد دلير ❋ (محصول بيت) اما اكر عفتى آلتنده حيله
ومكرى وار ايسه يعنى ظاهرا عفيف اما باطنده خائن ايسه زبان حسابى
بهادر اولماز يعنى حساب وقتنده دلى طوتلر ❋ چو خدمت پسنديده
آرم بجاى ❋ نينديشم از دشمن خيره راى ❋ (محصول بيت) چونكه
بكا لازم خدمتى مقبول ومعقول ادا ايدرم وتمام يرينه كتورم الحق فكرلى
ونامعقول رأيلى دشمندن نه خوف ايدرم ❋ اكر بنده كوشش كند بنده
وار ❋ عزيزش بدارد خداوند كار ❋ (محصول بيت) اكر بنده يعنى بركيمسنك
قولى خدمتنده بنده كبى سعى وكوشش ايليه يعنى بندهلك حقنى تمام يرينه
كتوره اهمال ايليه افنديسى انى عزيز ومحترم طوتار ❋ وكر كند رايست
در بندكى ❋ ز جاندارى افتد بخربندكى ❋ (محصول بيت) اما اكر
بندلكده كند راى وكاهل ايسه يعنى افنديسنه جان ودلدن خدمت
ايلمزسه جاندار لقدن يعنى قفادارلقدن وسلاحدارلقدن قترجى اغه
دوشر يعنى مقبول ايكن مردود ومقهور اولور ❋ قدم پيش نه كز
ملك بكذرى ■ كه كر باز مانى زدد كمترى ❋ (محصول بيت) قدم

ایلری قویوبنی طاعت وعبادته اقدام ایله واهتمام ایله که ملك دن ایلری
کچرسین یعنی مقبول اوله سین زیرا اکر کیرو قالورسك یعنی عبادت
وطاعتدن تهاون وتکاسله سالك اولورسك برنجی حیوانلردن کترسین
❊ حکایت ❊ ❊ یکی را بچوکار مه دامغان ❊ بزد تاچوطبلش برآمد
فغان ❊ مه اولو دیمکدر بونده مراد حاکمدر (محصول بیت) بریسنی
دامغان شهرینك حاکمی چوکانله دوکدی تاطاول کبی فریاد وفغان
چیقدی حاصلی ضربك شدتندن وافر چغردی ❊ شب از بی قراری
نیارست خفت ❊ برو پارسایی کذر کرد وکفت ❊ (محصول بیت)
کیجه فقیر قرارسزلقندن والمندن اویومغه قادر اولمدی انك اوزرینه
برصالح کیمسه اوغرادی ودیدی ونصیحت طریقیله دیدی ❊ بشب
کر ببردی برشحنه سوز ❊ کناه آبروت نبردی بروز ❊ (محصول بیت)
پارسادیدی که اکر کیجه شحنه قتنه سوزوکداز کی ایلدیدك یعنی
کناه وخطاکی بلوب وارسك شحنه یاننه اعتذار ایلسك کناه سنك
یوزك صویني کوندز دوکزدی وعرضکه خلل ویرمزدی حاصلی کیجه
شحنه یه ملاقات ایدوب اعتذار اتسك وکناهکدن برحلوالق ویرسك
کوندز بوحاله وارمزدی ایشك حضرت شیخ پند و معرفته شروع
ایدوب بیورر ❊ کسی روز محشر نکردد خجل ❊ که شبها بدر که برد
سوزدل ❊ (محصول بیت) قیامت کوننده شول کیمسه شرمنده وخجل
اولمزکه کیجه‌لر درکاه خدایه سوزدل ایلدر یعنی کناهندن اعتذار
ایدوب توبه واستغفار ایلر ❊ هنوز از سر صلح داری چه بیم ❊
درعذر خواهان نبندد کریم ❊ (محصول بیت) هنوز اکر صلح
هوسی طوتارسك نه غم ونه خوف وبیم یعنی فسق وعصیاندن فراغت
ایدوب عمل صالحه سعی ایدرسك خوف وباك یوقدرزیرا کریم
خداعذر دیلیجیلره قپوسنی بغلمزودرکاهندن ردایلمز ❊ اکر هوشمندی
زداور بخواه ❊ شب توبه تقصیر روز کناه ❊ (محصول بیت) اکر عاقلیسك
خدادن دیله توبه کیجه‌سی کوندز ایلدکك کناهك تقصیرنی
حاصلی اکر کوندوز کناه ایلر یسك باری کیجه انك تقصیرنی وعذرنی دیله
❊ کریمی که آوردت از نیست هست ❊ عجب کر بیفتی نکیرد دودست ❊
(محصول بیت) بوکریم که سنی عدمدن وجوده کتوردی عجب درکه
دوشرسك ایکی الکی طوتمیه یعنی توبه واستغفار ایدرسك قبول اتمیوب

رد ایدرسه عجب در ❊ اکر بنده دست حاجت برآر ❊ وکر شرمسار آب
حسرت ببار ❊ (محصول بیت) اکر بنده ایسك درکاه خدایه حاجت الیني
قالدر ومراد لك طلب ایله واکر کثرت ذنوبدن شرمسار ایسك حسرت آبني
یعنی کوز یاشنی یاغدر وذنوبك عذرني دیله ❊ نیامد بدین در کسی عذر
خواه ❊ که سیل ندامت نشستش کناه ❊ (محصول بیت) درکاه خدایه کیمسه
عذردیلیجی کلمدی که ندامت انك کناهلرینی یومدی یعنی هرکیمسه که نادم
اولوب ایلدوکی کناهه اعتراف ایده درکاه خدایه توبه واستغفار ایله کله
خدا انك توبه‌سنی قبول ایدوب ذنوبنی عفو ایدر ❊ نریزد خدا آب روی
کسی ❊ که ریزد کناه آب چشمش بسی ❊ (محصول بیت) خدا شول
کیمسنك یوزی صوینی دوکزوعقوبت ایلمز که کناه انك کوزینك یاشنی چوق
دوکه یعنی کناهندن اوتری چوق اغلیه ❊ حکایت ❊ ❊ بصنعان درم
طفلی اندر کذشت ❊ چه کویم کز آنم چه برسر کذشت ❊ بصنعان درم
باحرف ظرف ودرانی تأکید ایدر ومیم ضمیر متکلم درصنعانم تقدیرنده در
طفلی باحرف وحدتدر (محصول بیت) صنعان شهرنده بنم اوغلجغم
فوت اولدی نه دیم که انك موتندن بنم باشمدن نلر کچدی نه المار
ومصیبتلر چکدم که همان خدا بیلور حضرت شیخ پند ومعرفته
شروع ایدوب بیورر ❊ قضا نقش یوسف جمالی نکرد ❊ که ماهی
کورش چو یونس نخورد ❊ (محصول بیت) قضای خدا بریوسف
سیمالی محبوبك نقشنی باغلمدی که قبر ماهیسی انی یونس کبی یمدی
یعنی یوتمدی حاصلی خدا کیمسه خلق ایلمدی که عاقبت انی قبره
قویمدی ❊ درین باغ سروی نیامد بلند ❊ که باد اجلش بیخش از بن
نکند ❊ (محصول بیت) بو عالم باغنده برسرو قد محبوب پیدا اولمدی
که باد اجل انك کوکنی قوپارمدی یعنی قوپاردی ❊ نهالی بسی سال
کردد درخت ❊ زبیخش برآر دیکی باد سخت ❊ بسی باحرف ظرف
اوتوز یل دیمکدر (محصول بیت) برتازه فدان اوتوز یلده درخت اولور
یعنی بوطفل نیجه زمان کر کدر که بی بدل محبوب اوله ناکاه برباد سخت
انی کوکندن چیقارر یعنی ناکاه اول جوانه اجل ایریشوب فانی اولور
دنیادن کیدر ❊ عجب نیست برخاك اکر کل شکفت ❊ که چندین
کل اندام در خاك خفت ❊ (محصول بیت) عجب دکلدر اکر خاك
اوزره چیچك اچلدیسه که بوقدر کل اندام خاکده یاتور یعنی بوقدر

بيك كوزللر خاكده مدفون در پس انلرك رخسار و بنا كوشلرندن پيدادر بوانواع ازهار حضرت كنه حكايه‌يه رجوع ايدوب بيورر ❊ بدل كفت اى ننك مردان بمير ❊ كه كودك رود پاك وآلوده پير ❊ (محصول بيت) كوكلمه ديدم كه اى اركك غيرتسزى وحميتسزى اول هلاك اولكه اوغلنجق قبره پاك كيده وپير آلوده كناه كيده يعنى بوغيرتدن هلاك اول ❊ زسودا وآشفتكى برقدش ❊ برانداختم سنكى ازمر قدش ❊ (محصول بيت) انك قدنه سوداو ديوانه لكدن وحيرتدن مرقدندن قوپاردم اتدم كه كوردم فرزندك حالى نيجه در ❊ زهولم درآن جاى تاريك وتنك ❊ بشوريد حال وبكرديدرنك ❊ هولم ميم معناده حاله مقيددر ورنكه مقيددر (محصول بيت) يعنى اول طار وقراكلق يرده خوفدن حالم مشوش وبكزم متغيراولدى حالى زياده خوفدن بكزم صرردى وحالم متغير اولدى ❊ چوباز آمدم زان تغيرى بهوش ❊ زفرزند دلبندم آمد بكوش ❊ (محصول بيت) چونكه اول حيرت وتغيردن هوشه كلدم يعنى عقلم باشمه كلدى فرزند دلبندمدن قولغمه كلدى يعنى حال دليله نصيحت ايلدى بوبله ديو ❊ كرت وحشت آمد زتاريك جاى ❊ بهوش باش وباروشنايى بياى ❊ (محصول بيت) اكر سكا قبر قرا كلغندن وحشت ودهشت كلديسه دنياده عقل وفكرله اول وآخرته عبادت وطاعت ايدنلغيله كل ❊ شب كور خواهى منور چوروز ❊ ازينجا چراغ عمل برفروز ❊ (محصول بيت) قبرك قراكلق كيجه‌سى يعنى كيجه كبى قراكلق قبرى كون كبى روشن استرسك بونده عمل چراغنى اويار يعنى دنيادن آخرته عمل صالحله وار ❊ تن كاركن مى بلرزد زتب ❊ مبادا كه نخلش نيارد رطب ❊ (محصول بيت) باغبان وبوستانيان كبى ايشجى لرك تنى سته‌دن واضطرابدن دترر وغمكين اولور اولمبا كه خرما اغاجى رطب كتورميه يعنى بويل محصول اولميه ديو غمكين اولور ❊ كروهى فراوان طمع ظن برند ❊ كه كندم نيفشانده خرمن برند ❊ (محصول بيت) چوق طمعلو بر بلوك كيمسه ظن ايدرلر كه بغداى صاچمش كن خرمن ايلدرلر وانبارلرينى پر ايدرلر يعنى دنياده عمل ايلمشكن آخرتده رجا ايدرلر ❊ برآن خورد سعدى كه بيخى نشاند ❊ كسى برد خرمن كه تخمى فشاند ❊ (محصول بيت) اى سعدى يمش اول كيمسه يدى كه بر كوك

وبرفدان تربيه ايلدى شول كيمسه كه تخم صاچدى حاصلى آخرتده شول مرادين بولور كه عمرنى بونده طاعت وعبادته صرف وخرج ايلدى

❊ باب دهم در مناجات وختم كتاب ❊

❊ بيا تابرآريم دستى زدل ❊ كه نتوان برآورد فرد ازكل ❊ كه حرف تعليل (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر كل برى تاكيم خدايه جان وكوكلدن ال قالديروب تضرع ونياز ايده‌لم زيرا يارين قبردن ال قالديروب نياز ممكن دكلدر ❊ بفصل خزان مى نبينى درخت ❊ كه بى برك ماندز سرماى سخت ❊ (محصول بيت) فصل خزانده كورمزمبسين كه درخت پپراقسز قالور محكم صوقدن يعنى شدت سرمادن ❊ بدارد تهى دستهاى نياز ❊ زرحمت نكردد تهى دست باز ❊ (محصول بيت) درخت فصل خزانده برك وباردن خالى اولوب خدايه نياز وتضرع ايله الينى قالدرر واولكى حالنى طلب ايلر پس خدا رحمتندن تهى دست طوتماز يعنى عودت ايلمزبل كه خدا كرمندن اولكى حالنى ويرر ❊ قضا خلعت نو بهارش دهد ❊ قدرميوه در كنارش نهد ❊ (محصول بيت) قضا يعنى صنع آلهى اكا تازه ويكى يپراق خلعتنى ويرر قدر يعنى حكم خدايه كنارنه ميوه قور حاصلى نيازك ثمره سيله آنى شكوفه‌له منور ايدر ومزين قلوراندنصكره تازه ميوه ايله انى غنى ايدر ❊ مپندار ازان دركه هركزنبست ❊ كه محروم كرد دبرآورده دست ❊ مپندار مصراع ثانيه مرهوندر كردد ايكى معنايه محتملدر (محصول بيت) ظن ايلمه كه اول قپودن كه هركز بغلنمدى كه محروم اولوب دونه برحاجت ايچون ال قالدروب نيازايدن البته اندن طالب مرادى حاصلى اولور ❊ همه طاعت آرند ومسكين نياز ❊ بيا تابدركاه مسكين نواز ❊ بو بيت بيت آتيه مرهوندر (محصول بيت) جميع خلق خدانك دركاهنه طاعت كتوررر ومسكين نياز كتورر كل ايمدى مسكين نواز خدانك وترحم ايدوب مراد حاصلى ايدجى كريمك دركاهنه ❊ چوشاخ برهنه برآريم دست ❊ كه بى برك ازين نتوان نشست ❊ (محصول بيت) كل ايمدى دركاه خدايه شاخ برهنه كبى ال قالدرب نيازايده‌لم حاصلى برك وباردن قالمش بداق كبى خدا دركاهنه عرض نياز ايده‌لم وتضرع قلالم زيرا بوندن ارتق صلاح وتقوى سز اوتورمق اولماز برك وباردن مراد صلاح وتقوادر حضرت شيخ

مناجاته شروع ایدوب بیورر ﴿ خداوندکارا نظر کن بجود ٭
که جرم آید از بندکان در وجود ﴾ (محصول بیت) یارب بنده لروکه
سخا و کرمله نظر ایله واحسان ولطف ایله زیرا بنده لرکدن جرم
وخطا کلور هرکز صواب کلز ﴿ کناه آید از بندهٔ خاکسار ٭ بامید
عفو خداوندکار ﴾ (محصول بیت) بندهٔ خاکسار دن وعبد حقیر دن
کناه کلور وخطا صادر اولور خدانک عفو امیدیله ولطف وکرمی سببیله
حاصلی انک غفران رجاسیله بنده لردن کناه صادر اولور یرا کناهی
اولیانک عفوه رجاسی اولماز ﴿ کریما برزق تو پرورده ایم ٭ بانعام
ولطف توخو کرده ایم ﴾ الف حرف ندادر (محصول بیت) ای کریم
خدا سنک رزقکله بسلنمش ایز سنک انعام ولطفکله تربیه اولوب
احسانکه معتاد اولمش ایز ﴿ کدا چون کرم بیند ولطف وناز ٭
نکردد زدنبال بخشنده باز ﴾ (محصول بیت) کدا چون کیم کرم کوره
ولطف وناز حاصلی بر کیمسه دن که احسان کوره اول احسان کوردکی
بخشنده دن دونمز واردندن کسلمز ﴿ چو مارا بدنیا تو کردی عزیز ٭
بعقبی همین چشم داریم نیز ﴾ (محصول بیت) یارب چونکه سن بزی
دنیاده عزیز ایلدک عقباده ده سندن بونی امید طوتارز یعنی بزی
عزیز ایله ﴿ عزیزی وخواری تو بخشی وبس ٭ عزیزی وخواری
نبیند ز کس ﴾ (محصول بیت) دنیاده وآخرتده عزیزلکی وخوارلغی
سن بغشلرسین انجق سندن غیری کیمسه بغشلمز سنک عزیزک یعنی
عزیز ایلدیکک کیمسه هرکز کیمسه دن حقارت کورمز ﴿ خدایا بعزت
که خوارم مکن ٭ بذل کنه شرمسارم مکن ﴾ بعزت با حرف قسم وتا ضمیر
خطاب که حرف بیان بذل با حرف مصاحبت ذل ذالک ضمیله مقابل
عزدر (محصول بیت) یارب سنک عزتک واولولغک حقیچون اولسون که
بنی خوار ایله کناه حقارتیله بنی شرمنده وخجل ایله ﴿ مسلط مکن
چون منی برسرم ٭ زدست تو به کر عقوبت برم ﴾ (محصول بیت) یارب
بنجلین مخلوقی بکا عذاب ایتکیچون باشم اوزره مسلط وحواله ایله
زیرا سنک نعمتک پرورده سیم وبوقدر لطف واحسانک کورمشم
﴿ بکیتی بتر زین نباشد بدی ٭ جفا بردن ازدست همچون خودی ﴾
(محصول بیت) یارب عفو بته لایق وسزاوار ایسم سن ایله آخر کیمسه ایله
ایتدرمه زیرا دنیاده بوندن بر امزاق اولماز که کندک کبیدن خوارلق

وحقارت ایلده سین حاصلی دنیاده کندک کبیدن حقارت ایلتمک
کبی بلا ومحنت اولماز ﴿ مرا شرمساری زروی تو بس ٭ دکر شرمسارم
مکن پیش کس ﴾ (محصول بیت) یارب سنک یوزکدن خجالت
وشرمنده لک بتر داخی غیری قتنده بنی شرمنده وشرمسار ایله ﴿ کرم
برسر افکند ز تو سایهٔ ٭ سپهرم بود کمترین پایهٔ ﴾ سایهٔ وپایهٔ یالری حرف
وحدت ویا حرف تنکیر وهمزه حرف توسط (محصول بیت) یارب
اکر باشمه سندن بر سایه دوشه یعنی ادنی التفات واقع اولور سه سپهر
بوقدر رفعتیله بنم ادنی پایم والحق مرتبهم اولور ﴿ اکر تاج بخشی
سر افرازدم ٭ تو بردار تاکس نیند ازدم ﴾ افرازد فعل مضارع غائب
ومیم ضمیر منصوب متصل معناسنده (محصول بیت) یارب اکر بکا ایمان
تاجنی بغشلرسک اول تاج بنم باشمی یوجلدر وبنی عالی مرتبه یه
ایرشدرر حاصلی دنیاده وآخرتده رفیع القدر اولورم یارب سن کرمکدن
عالی قدر ایله ورفعته ایرکور تا کیم کیمسه بنی ذلیل وحقیر ایلیه
﴿ حکایت ﴾ ﴿ تنم می بلرزد چو یاد آورم ٭ مناجات شوریدهٔ درحرم ﴾
(محصول بیت) تنم خوفدن واضطرابدن دترر چونکه خاطرمه
کتورم بر دیوانه نک مناجاتنی حرم مکه ده ﴿ که میکفت شوریدهٔ
دلفکار ٭ الها ببخش وبذلم مدار ﴾ که مناجاتی بیان ایدر (محصول بیت)
مذکور کوکلی مجروح شوریده سویلردی یارب ترحم ایله بنی ذلت
وحقارتله طوتمه ﴿ که میکفت با حق بزاری بسی ٭ میفکن که دستم نکیرد
کسی ﴾ که کنه مناجاتی بیان ایدر (محصول بیت) مذکور شوریده
حقه زیاده سوز وزار یلغله سویلردی الهی بنی براقمه کیمسه
الم طوتماز حاصلی بنی قاپوکدن رد ایله که سندن غیری کیمسه الم
طوتمازو بکا معین وظهیر اولماز ﴿ بلطفم بخوان یاران از درم ٭
ندارد بجز آستانت سرم ﴾ (محصول بیت) یارب کرکسه لطفله
بنی قتکه دعوت ایله کرک قهرله بنی پانکدن سوررد ایله بنم باشم سنک
آستانکدن غیری بر آستان طوتمز حاصلی سنک آستانکدن غیری ملجاء
وپناهم یوقدر دیمکدر ﴿ تو دانی که مسکین وبیچاره ایم ٭ فرومانده
نفس اماره ایم ﴾ (محصول بیت) یارب سن بلورسن که بز مسکین
وبیچاره از نفس اماره نک زبونی ومغلوبیز وسکا لایق عبادت
وطاعت ایشلمکه مالک دکلز ﴿ نمی تازد این نفس سرکش چنان ٭ که

عقلش تواند كرفتن عنان ✽ (محصول بيت) بو سركش نفس عصيان
وخطا بولنه اويله بيلوب بو پرمز كه عقل انك عنانني طوتوب ضبط
ايلمكه قادر اوله ✽ كه بانفس وشيطان برآيد بزور ✽ مصاف پلنكان
نيايد زمور ✽ كه بونده اسمدركيم معناسنه مصاف ديمك ضمله جنك
معناسنه در (محصول بيت) نفس وشيطانه زورايله كيم مقابله ايده بيلور
وانلر ايله كيم چيقشور پلنكار صواشي قرنجه دن كلز يعني قپلانله قرنجه
جنك اتمكه قادر اولمدانغي كبي عقل داخي نجه كار وهكار
نفس وشيطانله برابر اولميازيعني انلرايله مقاتله ومقابله ايده مز ✽ مردان
راهت كه راهي بده ✽ وزين دشمنانم پناهي بده ✽ (محصول بيت) سنك
يولكده كيد يجي مقبول ارلر حقيچون ربول و برتاكيم آنك واسطه سيله
در كاهكه ايرشم وبونفس وشيطان دشمنلرندن بكا بر ملجاء وپناه وير
✽ خدايا بذات خداوندبت ✽ باوصاف بي مثلي ومانندبت ✽
خداوند بت وماننديت ياري حرف مصدر وتاري خطاب ايچوندر
(محصول بيت) يارب سنك افنديلكك ذاتي حقيچون وسنك بي مثل
وبي مانند اوصافك حقيچون بو درت بيت قسمي متضمن اولوب بري
برينه معطوفدر ✽ بلبيك حجاج بيت الحرام ✽ بمدفون يثرب عليه السلام ✽
يثرب مدينه نك اسمي در (محصول بيت) كعبه شريفه توجه ايلين
حاجلك لبيكي حقيچون مدينه منوره ده مدفون اولان حبيب اكرم حقيچون
✽ بتكبير مردان شمشير زن ✽ كه مرد وغارا شمارندزن ✽ كه حرف رابط
صفت وغا واوك فتحيله جنك معناسنه در (محصول بيت) يارب سنك
يولكده دين دشمنلرينه تيغ اورو بجي بهادرلرك تكبيري حقيچون كه
دشمنك جنك ارلريني زن صيارلر حاصلي دين يولنه سعي ايدن كلري
ايچون سندن نصرت بيلوب زياده بهادرلر در ✽ بطاعات پيران
آراسته ✽ بصدق جوانان نوخاسته ✽ (محصول بيت) عبادت
وصلاحله بزنمش پيرلرك طاعتي حقيچون تازه ايرشمش جوانلرك صدق
حقيچون ✽ كه مارآدران ورطه ئيك نفس ✽ زننك دوكفتن بفريادرس ✽
كه حرف بيان بكلنمسدن مرادحالت نزعدر (محصول بيت) يارب بو قسملر
حقيچون كه بيزه اول برنفس كردابنده يعني حالت نزعده سكا ايكي ديمك
عارندن مدد ايرش وكفرله كتمكدن وشيطان شرندن ايمانمزي حفظ ايله
✽ اميداست ازآنان كه طاعت كنند ✽ كه بي طاعتانرا شفاعت كنند ✽ (محصول

✽ بيت ✽

بيت) اميدواردرشول كيمسه لردن كه خدايه عبادت وطاعت ايدر كه عبادت
وطاعتسزلره شفاعت ايده لر ✽ بپاكان كوآلايشم دوردار ✽ وكرزلتي
رفت معذوردار ✽ (محصول بيت) پاكلر حقيچون بني يارب عصيان
وكناه آلايشندن وسهو وخطالوثندن ايراق طوت واكر بندن بوندن
اول برعصيان وخطا صادراولديسه وياواولورسه كرم واحسانكله اني
معذور طوت ✽ به پيران پشت ازعبادت دوتا ✽ بشرم كنه ديده
بر پشت پا ✽ (محصول بيت) عبادتدن ارقه لري ايكي قات اولمش
پيرلر حقيچون انجلين پيرلر كه كناه شرمندن كوزلري ايق ارقه سنده در
يعني حجابلرندن باشلرين بوقاري قالدرامزلر ✽ كه چشمم زروي سعادت
مبند ✽ زبانم بوقت شهادت مبند ✽ (محصول بيت) يارب كه كوزي
سعادت يوزندن بغلمه يعني بكا سعادت يوزن كوستر دلمي شهادت وقتنده
باغلمه يعني حالت نزعده شهادت كلمه سين كتورمكه دل وير ✽ چراغ
يقينم فرا راه دار ✽ زبدكردنم دست كوتاه دار ✽ يقينم ميم معناده راهه
مقيد در راهيم تقيد ينده وكردنم ميم دسته مقيد در (محصول بيت)
يارب توفيق ويقين چراغني بولده طوت سكا وارمغه يولم روشن اولسون
وبرامزايش ايشلمكدن المي قصه طوت وقصرايله يعني دوشوب يارب
نامشروع ايش ايشلمكدن بكامانع اول ✽ بكردان زناديده ني ديده ام ✽
مده دست برنا پسنديده ام ✽ دست بونده قدرت معناسنه در (محصول
بيت) يارب كورلمكه لايق اولميانلردن كوزمي دوندر وسني كوريجي كوز
احسان ايله ناپسنديده ونامعقول ايشلره بكا قدرت ويرمه ✽ من آن ذره
ام در هواي تو پست ✽ وجود وعدم زاحتقارم يكيست ✽ پست اصلي
پايست درفعل ماضي مفرد غائب طوردي ديكدر ايستيدن مرادف
استادن در (محصول بيت) بن اول ذره يم كه سنك محبتك وهواكده
ثابت وقايم اولدي اختيارمدن وجود وعدم بردر يعني بر بردر ✽ زخورشيد
لطفت شعاعي بسيم ✽ كه در جز شفاعت نبيند كسم ✽ (محصول
بيت) يارب سنك لطفك آفتابندن بكا بر پرتو يتر تاكيم سنك شعاعكدن
غيريده كيمسه بني كورمسون يعني سنك لطفك پرتونده كورسون بني كورن
✽ بدي رانكه كن كه بهتر كسست ✽ كه دار ازشاه اتفاتي بسست ✽
بدي يا حرف وحدت (محصول بيت) يارب بر برامزه نظر ايله كه ايرك
كيمسه در يعني بر برامزه نظر صالكه اول سنك نظرك شرفيله جميع عالمك

مقبولی ومرغوبی اولورحاصلی برکناهکاره نظر ایلسنك هرنقدر بد ایسه عزیز ومحترم اولور زیرا کدایه شاهدن بر التفات یتردر ایمدی هر نقدر بدایسه سنك نظرکله نیك اولور ❊ مرا اکر بکیری بانصاف داد ❊ بنالم که عفوت نه این وعده داد ❊ (محصول بیت) بنی یارب اکر انصاف وعدلله طوتارسك وعامه کوره جزا ایدرسك فریاد ایدرمکه یارب سنك عفوك بکا وعده ویرمدیمی زیرا بیورمشسین ان الله یغفر الذنوب جمیعا ❊ خدایا بذلت مران ازدرم ▪ که صورت نبندد دردیکرم ❊ (محصول بیت) یارب ذلت وحقارتله بنی لطفك قاپوسندن سورمه زیرا غیری قپو بکا صورت بغلمز حاصلی غیری قاپو ده اولمق بکا ممکن ومتصور دکلدر ❊ وراز جهل غائب شدم روز چند ▪ کنون کآمدم در برویم مبند ❊ (محصول بیت) واکر جهل وغفلتدن برقاچ کون غائب اولدمیسه عبادت وطاعتدن نفور ایلدمیسه شمدیکه توبه واستغفار یله کنه قاپوکه کلدم عذریمی قبول ایدوب بنی قپوکدن رد ایلمه وقپویی یوزیمه بغلامه ❊ چه عذر آرم از ننك تردامنی ❊ مکر عجز پیش آورم کای غنی ❊ (محصول بیت) ملوثلك وتردامنلك حاصلی کناهکارلق عارندن نه عذر کتورم ونیجه اعتذار ایدم مکرقاتکه عجز وافتقار کتورم بویله دیو کای غنی ❊ فقیرم بجرم وکناهم مکیر ❊ غنی را ترحم بود برفقیر ❊ (محصول بیت) ای غنی فقیرم بنی جرم وکناه سبیله طوتمه وعذابه کرفتار ایلمه زیرا غنینك فقیره رحمی ورفقی اولور ❊ چرا باید ازضعف حالم کریست ▪ اکر من ضعیفم پناهم قویست ❊ (محصول بیت) کناهلرمدن وضعف احوالمدن نیچون اغلق کرکیم یعنی نیچون اغلیم اکر من زبون وضعیفم یعنی عاجز وزبون ایسم الحمد الله پناه وسندم قوی وعالیدر ❊ خدایا بغفلت شکستیم عهد ❊ چه زور آورد باقضا دست جهد ❊ (محصول بیت) یارب غفلتله وشیطانن اغوا سیله عهد وپیمانی قردق ایسه حاصلی خلاف طریقه کیتدك جهد وکوشش الی قضایه نه زور کتورر یعنی هرنه کیم ازلده حکم اولدیسه اول وجوده کلور کرکسه صالحلق وکرك طالحلق ❊ چه برخیزد ازدست تدبیرما ❊ همین نکته بس ازعذر تقصیرما ❊ (محصول بیت) بیزم تدبیرمز الندن نه قالقار ونه حاصل اولور بیزم خطا وکناهمزه بو نکته عذر یتر ❊ همه هرچه کردم تو برهم زدی ❊ چه قوت کند باخدایی خودی ❊

(محصول بیت) یارب جمیعا هرنه فکر وتدبیر که ایلدم پریشان ومشوش ایلدك وقضا که مخالف کلدی وهرنه که ازلده تقدیر ایلدك بنی اکا اویدردك مخالفته قادر اولمدم زیرا خدالقیله بنده لك نه قوت کتورر حاصلی هر خصوصده حکم خدانکدر بنده مخالفته مالك دکلدر یعنی خدالق امری غیری وخوداق امری غیریدر ❊ نه من بسر ز حکمت میبرم ❊ که حکمت چنین میرود بر سرم ❊ (محصول بیت) بن حکمکدن کندی اختیارمله باشمی طشره ایلتمم وامر که مخالفت ایلیم حاصلی بن کندیلکمله بو ایشلری ایلمم بل که سنك امرك باشم اوزره بویله جاری اولور یعنی هرنه که سن تقدیر ایدرسك باشمه اول کلور بهرحال ❊ حکایت ❊ ❊ سیه چرده را کسی زشت خواند ❊ جوانی بکفتش که حیران بماند ❊ سیه چرده جیم عجمك فتحیله قره یاغزه دیرلر (محصول بیت) برقره یاغزه بر کیمسه چرکین یوزلی دیدی یعنی بره بدشکل دیدی سیاه چرده اکا برجواب ویردیکه حیران ومتحیر قالدی ❊ نه من صورت خویش خود کرده ام ❊ که عیبم شماری که بد کرده ام ❊ (محصول بیت) کندی صورتمی بن کندم ایلمشمدر که تعییب ایلیه سن که یارامز ایلمشم دیو حاصلی خدانجه که خلق ایلدیسه اویلیم ❊ ترا بامن ارزشت رویم چه کار ❊ نه آخرمنم زشت وزیبانکار ❊ زشت وزیبانکار اصلی زشت نکار وزیبا نکاردر وصف ترکیبی درچرکین یازیجی وکوزل یازیجی دیمکدر (محصول بیت) اکرچرکین یوزلی ایسم سنك بنمله نه ایشك واردر آخر زشت وزیبا نقاشی بن دکلم که بکا دخل وطعن ایده سن که بو چرکین صورتلی دیو حضرت شیخ بند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ❊ از آنم که برسر نوشتی ز پیش ❊ نه کم کردد ای بنده پرورنه بیش ❊ (محصول بیت) اول نسنه دن که ازلده باشمه یازدك وتقدیر ایلدك اندن ای بنده پرور خدانه اکسك اولور ونه ارتق حاصلی هرنه کیم ازلده حکم ایلد کیسه باشمه اول کلور بهرحال بونده بنم حکمم یوقدر حکم وقدرت سنکدر ❊ توانایی آخر که قادر نیم ❊ توانای تو یی که من کیم ❊ (محصول بیت) سن البته بیلورسن که بن هیچ نسنه یه قادر دکلم هرنسنه یه قادر سنسین بن دکلم وسنك قدرتك قتنده کم ونه شیئم معلومدر ❊ کرم ره نمایی رسیدم بخیر ❊ وکر ردکنی بازماندم زسیر ❊ رسیدم بونده جواب شرط واقعدر که معنای استقلاله دلالت ایدر

اکرچه که ماضی صورتنده در (محصول بیت) یارب اکر بکا یول
کوسترسك خیره ایریشورم حاصلی دلیلم سن اولورسك خیره واصل
اولورم واکر بنی رد ایدرسك طریق حقه وراه مستقیمه سلوکدن قالورم
حاصلی یولده ضایع اولورم وهیچ نسنه یه واصل اولمام * جهان
آفرین کر نه یاری کند * کجا بنده پرهیز کاری کند *
(محصول بیت) جهان یارادیجی خدا اکر یارلق ایلمزسه یعنی
معین وظهیر اولمازسه بنده قنده پرهیزکارلق ایدوب زهد وتقوایه
مالك اولور وعمل صالحه نیجه سعی ایدر * حکایت * چه خوش کفت
درویش کوتاه دست * که شب توبه کرد وسحر که شکست *
(محصول بیت) نفس الندن عاجز وزبون کوتاه دست درویش نه
کوزل ونه لطیف سویلدی که کیجه توبه ایلدی وکوندز صیدی حاصلی
کیجه ایدردی وکوندز صیردی * کر او توبه بخشد بماند درست * که
پیمان ما بی ثباتست وسست * (محصول بیت) اکر اول خدا توبه بغشلرسه
وتوفیق ویررسه اول توبه درست وصحیح قالور هیچ اکا نقصان کلمز
زیرا بیزم پیمانمز بی ثبات وبی بقادر یعنی بزم جانبمزدن اولان توبه
کسر بولور اما انك جانبندن اولان توبه هرکز بوزلماز حضرت شیخ
مناجاته شروع ایدوب بیورر * بحقت که چشمم زباطل بدوز * بنورت
که فردا بنارم مسوز * (محصول بیت) الوهیتك حقیچون که کوزه
باطلی صورت حقده کوستروب بنی کمراه ایلمه نورك حقیچون که یارین
قیامتده یاقه ناره وعذابه کرفتار ایلمه * ز مسکینیم روی در خاك رفت *
غبار کناهم بر افلاك رفت * (محصول بیت) مسکینلکدن وبیچاره لکدن
یوزم خاکه دوشدی وکیتدی یعنی یوزم یره دوشدی کناهم غباری
کثرتندن افلاکه کیتدی حاصلی کناهم غباری عالمی طوتدی * تو یك
نوبت ای ابر رحمت ببار * که در پیش باران نماند غبار * (محصول بیت)
سن ای رحمت سحابی بر نوبت رحمت وغفران یغمورنی یاغدر یعنی یارب
سن رحمت ایله دیمکدر ز یرا باران قنده واو کنده غبار قالمز * ز جرمم
درین مملکت جاه نیست * ولیکن بملکی دکر راه نیست * (محصول بیت)
کثرت جرم وکنا هم دن بو مملکتده یعنی درکاه خداده جاه وعزت
یوقدر یعنی اعتبار یوقدر اما بر غیر ملکه راه یوقدر که انده مراد حاصل
اولور * تو دانی ضمیر زبان بستکان * تو مرهم نهی بر دل خستکان *
(محصول بیت) یارب بی زبانلرك وخاموشلرك فکرنی بیلورسن حاصلی دلی

بغلنمشلرك تکلمدن قالنلرك ضمیر وفکری سکا معلومدر خسته لرك دلنه سن
مرهم قورسین وشفا سن ویررسین ومرادلرینی حاصل قیلورسن * حکایت *
* مغی در بروی از جهان بسته بود * بتی را بخدمت میان بسته بود *
مغ مطلق کافردر اما بونده بت پرست مراد در بت پرست قرینه سیله
(محصول بیت) بر مغ جهانده کندی یوزینه قپوبی بغلمشدی یعنی
عزلت اختیار ایلمش ایدی بر بتك خدمتنه بیل بغلمشدی یعنی بر بتك
اوزرنده اعتکاف ایلمشیدی * پس آن چند سالی آن نکوهید کیش *
قضای حاجتی صعبش آورد پیش * (محصول بیت) بر نیجه یلدن
صکره اول حقیر مذهبلی ونامعقول فعللی مغ قضای الهی انك اوکنه
بر صعب حالت وبر مشکل حاجت کتوردی حاصلی بر مهمی واقع
اولدی * بپای بت اندر بامید خیر * بغلطید بیچاره بر خاك دیر * بپای
بت باحرف ظرف اندر انی تأکید ایدر اندر پای بت دیمکدر بغلطید فعل
ماضی مفرد غائب یوالندی دیمکدر (محصول بیت) بتك ایاغنده
خیر امید ایله اول بیچاره کلیسانك طپراغی اوزره یوالندی ویوزنی
خاکه سوروب اول بتدن حاشا معبود دیو مرادنی طلب ایلدی بویله
دیو * که درمانده ام دست کیر ای صنم * بجان آمدم رحم کن بر تنم *
که حرف بیان (محصول بیت) که عاجز قالمشم الیمی طوت وبکا معاونت
ایله ای صنم جانه کلدم ومضطرب الحال اولدم وجسم وتنمه
ونفسمه ترحم ایله بنی قورتار خلاص ایله * بزارید در خدمتش بارها
* که هیچش بسامان نشد کارها * (محصول بیت) بتك خدمتنده
بیچاره مغ کر اتله ایکلدی وفریاد ایلدی که هیچ بیچاره مغك ایشلری منتظم
اولمدی ومرادی حصول بولمدی حضرت شیخ قصه اراسنده معرفته
شروع ایدوب بیورر * بتی چون برارد مهمات کس * که نتواند از
خود براندن مکس * (محصول بیت) بر بت نیجه حاصل ایدر کیمسنك
مهماتنی ومرادینی که کندی بدنندن بر سکك سورمکه قادر دکلدر
* بر آشفت کای پای بند ضلال * بباطل پرستیدمت چند سال *
بر آشفت غضبه کلدی دیمکدر (محصول بیت) مغ که بتدن مأیوس
اولدی غضبه کلوب ایتدی ای ضلالت اياغی وای طغیان پای بند
ضلالت وطغیانله باطل یره سکا نیجه ییل عبادت وطاعت ایلدم
* مهمی که در پیش دارم برآر * وکرنه بخواهم ز پرورد کار *
(محصول بیت) شول بر مهم که واردر حاصل ایله یعنی مرادمی

ویر والا اکرسن ویرمزسك مراد می پروردکار عالمدن ایسترم ❊ هنوز ازبت آلوده رویش بخاك ❊ که کامش برآورد یزدان پاك ❊ (محصول بیت) هنوز بته سجده ایلکدن یوزی خاك آلوده ایدی که نظیر ومثالدن پاك الله مرادنی حاصل ایلدی ❊ حقایق شناسی درین خیره شد ❊ سرو قت صافی بروتیره شد ❊ خیره بوندن متحیر معناسنه در تیره بونده بولانق معناسنه در (محصول بیت) برحقایق شناس یعنی برولی بومعنك خصوصنده متحیر اولدی صافی وخالص وقتی انك بوخصوصده بولاندی وسیاه اولدی یعنی اول ولی خوش حال وآسوده بال ایکن بوخصوصده مکدر الحال وپریشان بال اولدی بویله ❊ که سر کشته دون باطل پرست ❊ هنوزش سر از خمر بتخانه مست ❊ (محصول بیت) که باطله طاپیجی برالحق نامعقول سر کشته هنوز باشی بتخانه شرابندن مست ایکن ❊ دال از کفر ودست ازخیانت نشت ❊ خدایش برآورد کامی که جست ❊ (محصول بیت) کوکلنی کفر وضلالتدن والنی خیانت وخباثتدن یومدی حاصلی هنوز ایمان واسلامه کلمدین خدای تعالی لطف وکرمندن دیلدیکی مرادی ویردی ❊ فرورفت خاطر درین مشکلش ❊ که پیغامی آمد بکوش دلش ❊ (محصول بیت) اول ولینك خاطری بومشکله باتدی یعنی بوسری فهم ایتمده عاجز قلد یغندن بحضور اولدی که اول کسنك کوکلی قولغنه جانب حقدن بوایکی بیتك معناسی الهام اولدی ❊ که پیش صنم پیر ناقص عقول ❊ بسی کفت وقولش نیامد قبول ❊ که حرف بیان (محصول بیت) که اول ناقص عقول پیربت اوکنده چوق تضرع وزاریلق قلدی امااانك سوزی مقبول کلمدی ومرادی حاصل اولمدی ❊ کراز درکه ماشود نیز رد ❊ پس آنکه چه فرق ازصنم تا صمد ❊ (محصول بیت) اکر اول مغ بزم درکاهمزدن مردود اولوب مرادی حاصل اولیه پس صنمله صمد بیننده نه فرق اولور یعنی مغك صنم قتنده مرادی حاصل اولمدی اکر بزم قتمزده حاصل اولمسه صنمله صمد بیننده فرق نه اولور حضرت شیخ معرفت بیاننه شروع ایدوب بیورر ❊ دل اندر صمد باید ای دوست بست ❊ که عاجز ترند ازصنم هرکه هست ❊ (محصول بیت) ای دوست دلی همان صمده بغلمق کرك انجق زیرا دنیاده هرکیم وار ایسه صنمدن عاجزرقدر حاصلی صنم هیچ نسنه یه قادر اولمدیغی کبی عالمده هیچ کسنه برنسنه یه قادر کلدر وقدرت همان انجق خدانکدر ❊ محالست اکر سر برین درنهی ❊ که باز آیدت دست حاجت تهی ❊ (محصول بیت) اکر بو قپوا وزره باش قویاسین

ومرادکی بو قپوده دیلیه سن محالدر که سنك حاجتك الی بوش کله ومرادك حاصل اولمیه یعنی بو قپودن محروم اولمزسین ❊ خدایا مقصر بکار آمدیم ❊ تهی دست وامید وار آمدیم ❊ (محصول بیت) یارب عبادت وطاعتده وعمل صالحده مقصر کلدك عمل صالحدن وصلاح وتقوادن الی بوش کلدك اما رحمت ومغفرتکه امید وار رجایه کلدك حاصلی اکرچه سکا لایق عمل کتورمدك اما لطفکه امیدوار کلدك ❊ حکایت ❊ ❊ شنیدم که مستی زتاب نبید ❊ بمقصوره مسجد دردوید ❊ معلوم اولا که خرمایی وانجیری وقوری اوزمی اصلدوب اکشدرلر که خمر اولور اکا عرب نبیذ دیر ذال معجمه ایله اما عجم مطلق شرابده استعمال ایدوب دال مهمله ایله اوقورلر (محصول بیت) اشیتدم که حرارت نبیددن برمست سکر یعنی نبیذدن برسرخوش برمسجدك مقصوره سنه سکرتدی یعنی مقصوره سنه کیردی مقصوره دیارعرب بده خطیبك برحجره سی اولور اکا دیرلر محفل تعبیر ایدن بیلمزمش ❊ بنالید برآستان کرم ❊ که یارب بفردوس اعلی برم ❊ (محصول بیت) آستان کرمه ایکلدی یعنی حقه تضرع ایدوب مرادنی دیلدی بویله دیو که یارب بنی فردوس اعلایه ایلت یعنی بکا جنت میسر ایله دیمکدر ❊ مؤذن کریبان کرفتش که هین ❊ سك ومسجد ای غافل ازعقل ودین ❊ (محصول بیت) مؤذن اول مستك یقه سین طوتدی بویله دیو که آکاه اول ای عقل ودیندن غافل سکك مسجدده نه ایشی وسکك مسجدله نه مناسبتی وار ❊ چه شایسته کردی که خواهی بهشت ❊ نمی زیبدت ناز باروی زشت ❊ زیبدت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) مؤذن مسته دیر که خدایه لایق نه ایش اشلدك که بهشت تمنی ایدرسین چرکین صورتله سکا ناز لایق ومناسب دکلدر یعنی بویله مست ایکن مناجات خداسکا لایق ومناسب دکلدر ❊ بکفت این سخن پیر وبکریست مست ❊ که مستم بدار ازمن ای خواجه دست ❊ مؤذنه خواجه دیمکده عالم وار (محصول بیت) بوسوزی مؤذن سویلدی ومست اغلدی بویله دیو که مستم ای خواجه بندن الکی چك وبنی کندی حالمه قو حاصلی بنی انجمه دیو ❊ عجب داری ازلطف پروردکار ❊ که باشد کنهکاری امید وار ❊ (محصول بیت) مست دیر که مؤذنه عجبی طوتارسین پروردکارك کرمندن که برکنهکار انك کرمنه امید وار اوله ❊ ترا می نکویم که عذرم پذیر ❊ درتوبه بازست وحق دستکیر ❊ (محصول بیت) مؤذنه دیر که بن سکا دیمزم که عذرمی قبول ایله بل که

د یرم که تو به‌قپوسی مفتوحدر وحق حضرتی ایسه دستکیردر یعنی
بیچاره‌لره وعاصیلره مرحمت وغفران ایدیجیدر ✽ همی شرم دارم زلطف
کریم ✽ که خوانم کنه پیش عفوش عظیم ✽ (محصول بیت) کریمك
لطف واحساندن شرم طوتارم که کناهمی انك عفو قتنده عظیم سویلیم
یعنی هرنقدر کناه چوق ایسه انك عفوی قتنده ذره مقداری دكلدر
حضرت شیخ مناسبتیله مناجاته شروع ایدوب بیورر ✽ کسی را که پیری
درآرد زپای ✽ چو دستش نکیری نخیزد زجای ✽ (محصول بیت) بر کیسه که
پیرلك ایقدن کتوره یعنی پیرلك انی عاجز وزبون ایلیه چونکه انی
طوتمیاسین یرندن قالقمز ✽ من آنم زپای اندرافتاده پیر ✽ خدایا بفضل خودم
دست کیر ✽ (محصول بیت) بن اول ایقدن دوشمش وعاجز قالمش
پیرم یارب کندی فضلکله بنم الیمی طوت و بکا معین وظهیر اول
✽ نکویم بزرکی وجاهم بخش ✽ فروماندکی وکناهم بخش ✽
(محصول بیت) یارب دیمزم که بکا دنیاده منصب واواق بغشله
بل که دیرم که بجزمی وکناهمی بغشله ✽ اکر یادی اندك زال داندم ✽
بنساد بخری شهره کرداندم ✽ زلل خطا معناسنه درشهره مشهور
معناسنه در (محصول بیت) اکر بر دوست بنم فی الجمله عیب وخطامی
بیله یعنی ازجق خطامه مطلع اوله عقلسزلق ایله ونامعقول لغیله
بی مشهور عالم ایدر ✽ تو بینا وماخایف ازیکدکر ✽ که تو پرده پوشی
وما پرده در ✽ (محصول بیت) یارب سن جمیع عیبمزی کوریجیسن
حال بو بله ایکن بیز سندن خوف ایتمز زبری بریمزدن خوف ایدرز
زیرا سن پرده پوش وستارالعیوب سین اما بز بری بریمزك پرده سنی یرتیجی
وعیبنی فاش ایدیجیبز ✽ برآورد مردم زبیرون خروش ✽ تو با بنده‌در
پرده و پرده پوش ✽ (محصول بیت) خلق عالم کشینك حقیقتیله حالنه
مطلع دکل ایکن فریاد وفغان ایدوب طشره‌سنه وظاهرینه نیچه
دورلی عیب اسناد ایدوب رسوای ایدرلر سن ایسه یارب بنده ایله
پرده ده سین وهر عیبنه مطلع سین کنه لطفکله عیوبمی ستر ایدیجیسین
✽ بنادانی ار بندکان سر کشند ✽ خداوند کاران قلم در کشند ✽
(محصول بیت) اکر بنده‌لر نادانلغیله افندیلرندن اعراض ایدوب
سرکشلك ایدرسه وخدمتلرنده ثابت قدم اولمازسه افندیلر بنده‌لرینك
ایلدوکی خطایه وعیبه نظر ایتمیوب جرملرینه قلم چکرلر یعنی کناهلرینی

عفو ایدرلر ✽ اکر جرم بخشی بمقدار جود ✽ نماند کرفتاری اندر
وجود ✽ (محصول بیت) یارب اکر جود وکرمك مقدارنجه بنده‌لرك
خطا وجرمنی بغشلرسك دنیاده موجود اولان بنده‌لردن کناهیچون کیمسه
کرفتار قالمازهب معفو اولور ✽ وکر خشم کیری بقدر کناه ✽ بدوزخ
فرست ترازو مخواه ✽ (محصول بیت) واکر یارب کناه مقدارنجه قوللره
طوتارسك وغضب ایدرسك بزی هب دوزخه کوندر وعدل ومیزانی
استمه‌ز یا بیز بیلورز که دوزخه لایق ایش ایشلمشیز ✽ کرم دست
کیری بجایی رسم ✽ وکر بفکنی برنکیرد کسم ✽ (محصول بیت) یارب
اکر المی طوتارسك یعنی لطفکله بکا مرحمت ایدرسك برمرتبه
واصل اولورم ومقبول درکاهك دوشرم وکرسن بنی درکاهکدن
زد ایدرسك وایاقدن دوشررسك کیمسه بنی قالدرمز وسکا مقبول ایلیکه
قادر اولماز ✽ که زور آورد کر تو یاری دهی ✽ که کیرد چو تو رستکاری
دهی ✽ (محصول بیت) کیم زور کتورر وظلم ایدر اکر سن معاونت
ومظاهرت ایدرسك یا کیم طوته بیلور ومانع اولور چونکه سن خلاص
ویره‌سین ✽ دو خواهند بودن بمحشر فریق ✽ ندانم کدامین دهندم طریق ✽
(محصول بیت) محشرده فریق یعنی بلوك ایکی اولیسردر بری جنت اهلی
وبری جهنم اهلی بیلمزم قنغی سنك یولنی بکا ویررلر ونه جانبه کوندررلر
✽ عجب کر بود راهم ازدست راست ✽ که از دست من جز کژی
برنخاست ✽ دست راست بونده صاغ جانب معناسنه‌در که حرف تعلیل
کژی اکریلك دیمکدر (محصول بیت) عجبدر که قیامتده یولم صاغ جانبده اوله
زیرا بونده بنم الیمدن اکریلکدن غیری یعنی خطا وعصیاندن غیری صادر
اولمازو اولمادی ✽ دلم میدهد وقت وقت این امید ✽ که حق شرم دارد زموی
سفید ✽ (محصول بیت) کوکلم کاه کاه بو امیدی ویرور که خدا شرم طوتار
یعنی شرم ایدراق ساچدن وسقالدن ✽ عجب دارم از شرم دارد
زمن ✽ که شرمم نمی آید از خویشتن ✽ (محصول بیت) تعجب ایدرم
اکر خدا بندن شرم طوتارسه‌ز یرا بکا کندی کناهلرمدن وکندمدن
شرم کلمز ✽ نه یوسف که چندین بلا دید و بند ✽ چو حکمش
روان کشت قدرش بلند ✽ (محصول بیت) بویله دکلمیدر که یوسف
قرداشلرندن بو قدر بلا کوردی وبو قدر زندان چکدی چونکه
حکمی روان اولدی یعنی حاکم مصر اولوب عالی قدر اولدی یعنی عزیز مصر
اولدی و برادرلرینك اکا احتیاجی اولدی ✽ که عفو کرد آل یعقوب را

٭ كه معنى بود صوت خوب را ٭ (محصول بيت) آل يعقوبك يعنى اولاد يعقوبك كناهلرينى عفو ايلدى با خصوص كه اكا بو قدر جفا ايتشلردى زيرا خوب صورتك البته معناسى اولور يعنى صورتى كبى سيرت خوبى محبوب اولور ٭ بكرد ار بدشان مقيدنكرد ٭ بضاعات مزجاة شان ردنكرد ٭ مزجات قليل معناسنه در (محصول بيت) يرامز عمل سببيله انلرى مقيد ايلدى يعنى التون صواعى سرقه ايلديكز ديو بونلرى حبس ايلدى وكتورد كارى قليل بضاعتلرينى رد ايلدى قبول ايلدى ٭ زلطفت همين چشم داريم نيز ٭ برين بى بضاعت ببخش اى عزيز ٭ (محصول بيت) بز بنده لرده سنك لطفكدن بو اميدى طوتارز بو سرمايه سز عبده يعنى عبادت وطاعتسز عبده ترحم واحسان ايله اى عزيز ٭ كس ازمن سيه نامه ترديده نيست ٭ كه هيچم فعال پسنديده نيست ٭ (محصول بيت) هيچ كيمسه بندن كنهكاررق كورمش دكلدر يعنى بندن عصيان وخطاسى چوق كيمسه دنياده يوقدر زيرا بنم سكا لايق عبادت وطاعتم يوقدر وسنك مقبولك بر ايشم يوقدر ٭ جزاين كاعتمادم بيارى ئست ٭ اميدم با مرزكارى ئست ٭ (محصول بيت) يارب سكا لايق عبادت وطاعتم يوقدر بوندن غيرى كه اعتمادم سنك دوستلغكه ومعاونتكه در اميدم سنك غفارلغكه ورحيملكه در ٭ بضاعت نياوردم الا اميد ٭ خدا يا زعفوم مكن نا اميد ٭ (محصول بيت) يارب بضاعت عبادت وطاعت دركاهكه كتورمدم الا قپوكه تهى دست اميد ايله كلدم ايمدى يارب بنى رحمت وعفو وغفرانكدن نا اميد ايله ومحروم قومه ديدارك حقيچون قد تم شرح كتاب بوستان بعون الملك المنان على يد اضعف الانسان الراجى رحمة ربه الرحمان سودى انحف العبدان فى ثانى العيد والشوال من سنه غو ١٠٠٦ تاريخ ٭ نظم ٭ شودم كم

آخر اولدى شرح بستان ٭ بعون خالق حنان ومنان ٭ مه شوالك

ايكنجيدى روزى ٭ دخى عيد صيامك اى سخندان ٭ غوايدى

هم سنه اول دمده اى يار ٭ دخى اول بهار ووقت سيران ٭

سعادت بولسون اوقيوب يازانلر ٭ داخى سهو

وخطاسين دوزن انسان ٭ تم طبع هذا الكتاب

بعون الله فى المطبعة العامرة

فى سنه ١٢٨٨

Süleymaniye Ü Kütüphanesi
Kısmı Hacı Mahmut ef.
Yeni Kayıt No
Eski Kayıt No 3296